

P.D.
James

MORTE
ÎN SFÎNTUL
ORDIN

P. D. JAMES

MOARTE ÎN
SFÎNTUL ORDIN

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
JAMES, P.D.

Moarte în Sfântul Ordin / P.D. James

trad.: Eugenia Popescu, Monica Nechiti.

București: RAO International Publishing Company, 2005

ISBN 973-576-859-3

I. Popescu, Eugenia (trad.)

II. Nechiti, Monica (trad.)

821.111(73)-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-118, București, ROMÂNIA

P. D. James
Death in Holy Orders
© 2001 by P.D. James
All rights reserved

Traducere din limba engleză
EUGENIA POPESCU
MONICA NECHITI

© RAO International Publishing Company, 2005
pentru versiunea în limba română

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

octombrie 2005

ISBN 973-576-859-3

*Pentru Rosemary Goad,
editor și prietenă timp de patruzeci de ani*

Cartea întâi

NISIPUL UCIGAȘ

Părintele Martin mi-a dat ideea să scriu o relatare despre felul cum am descoperit cadavrul.

– Să fie ca și cum aş scrie o scrisoare în care să-i povestesc totul unui prieten? am întrebat eu.

– Scrie ca și cum ar fi o povestire literară, ca și cum te-ai detașa de tine însăși, ca și cum ai fi văzut ce se întâmplă și ți-ai aminti ce-ai făcut, ce-ai simțit, ca și cum totul i s-ar fi întâmplat altcuiva, mi-a răspuns părintele Martin.

Înțelegeam ce vrea să spună, dar nu eram sigură de unde să încep.

– Tot ce s-a întâmplat, părinte, sau doar plimbarea mea pe plajă, când am dat de cadavrul lui Ronald?

– Tot, absolut tot ce vrei să spui. Scrie despre colegiu și despre viața ta de aici, dacă vrei. Cred că asta o să te ajute.

– Pe dumneata te-a ajutat, părinte?

Nu știu ce m-a făcut să rostesc aceste cuvinte, pur și simplu mi-au venit în minte și le-am lăsat să-mi scape. De fapt era o prostie și, într-un fel fusesem cam obraznică, dar el nu păru să se fi supărat.

După ce se gândi puțin, părintele Martin spuse:

– Nu, de fapt nu m-a ajutat, dar toate astea s-au întâmplat tare de mult. Cred că în ce te privește, lucrurile vor sta altfel.

Cred că se gândea la război și la felul cum fusese luat prizonier de japonezi, la întâmplările groaznice petrecute în lagăr. El nu pomeniște niciodată despre război, dar, în definitiv, de ce ar face-o față de mine? Dar nu cred că vorbește despre asta cu nimeni, nici măcar cu ceilalți preoți.

Această conversație avusese loc cu două zile în urmă, când ne plimbam împreună pe sub peristil, după vecernie. Eu nu mai

particip la liturghie de la moartea lui Charlie, dar la vecernie mă duc. De fapt, este o chestiune de politețe. Nu se cade să lucrez la colegiu, să primesc bani de la ei, să accept toată bunăvoința lor și să nu particip la nici una din slujbele de la biserică. Dar poate că sînt prea susceptibilă. Domnul Gregory locuiește într-una dintre căsuțe, ca și mine, și predă greaca cu jumătate de normă, dar nu se duce niciodată la biserică, decît atunci cînd se cîntă ceva ce îi place. Nimeni n-a insistat vreodată să iau parte la slujbe, nici măcar n-am fost întrebată de ce n-am mai mers la liturghie. Dar, sigur, s-a observat; aici se observă totul.

Cînd m-am întors acasă, m-am gîndit la ceea ce-mi spusese părintele Martin și că s-ar putea să fie o idee o idee bună. N-am avut niciodată probleme cu scrisul. La școală eram bună la compuneri, și domnișoara Allison, care ne predă engleza, îmi spusese că, după părerea ei, s-ar putea să am talent de scriitoare. Dar știam că se înșală. N-am deloc de imaginație, cel puțin nu genul acela de care au nevoie romancierii. Nu pot să inventez nimic. Pot să scriu doar despre ce văd, fac sau știu și, uneori, despre ceea ce simt, lucru care nu este chiar atît de ușor. Oricum, eu mi-am dorit întotdeauna să devin infirmieră, chiar de pe vremea cînd eram copil. Acum am șaiszeci și șapte de ani și sînt pensionară, dar încă mai sînt bună de ceva aici, la St Anselm. Lucrez ca soră-șefă – mă ocup de afecțiuni minore, dar am grijă și de lenjerie. Este o slujbă ușoară, dar sufăr de inimă și am noroc că am de lucru. Colegiul a avut grijă să-mi dea sarcini cît mai ușoare. Mi-au făcut chiar rost de un cărucior, ca să nu fiu tentată să car teancuri mai voluminoase de lenjerie. Ar fi trebuit să spun asta mai devreme. Și nu mi-am scris nici măcar numele. Mă cheamă Munroe, Margaret Munroe.

Cred că știu de ce părintele Martin mi-a sugerat că m-ar putea ajuta să mă apuc iar de scris. El știe că aveam obiceiul să-i scriu cîte o scrisoare lungă lui Charlie în fiecare săptămînă. Cred că e singura persoană de aici, în afară de Ruby Pilbeam, care știe acest lucru. În fiecare săptămînă mă așezam și-mi aminteam ce se mai întîmplase de la ultima scrisoare, toate lucrurile mărunte, fără importanță care știam că pentru Charlie nu erau fără importanță: ce-am mai mîncat, ce glume am mai auzit, întîmplări cu

studenții, descrieri ale vremii. N-ai zice că sînt multe de povestit într-un loc liniștit de la marginea țărmlui stîncos, departe de orice așezare, dar era uimitor cîte aveam să-i scriu. Și știi că lui Charlie îi plăceau scrisorile. „Mai scrie, mami“, îmi spunea el cînd venea acasă în permisie. Și asta am și făcut.

După ce-a fost ucis, armata mi-a trimis tot ce rămăsese de la el, și printre alte lucruri am găsit și teancul de scrisori. Nu erau toate scrisorile trimise de mine – n-ar fi putut să le păstreze pe toate – dar le păstrase pe cele mai lungi. Le-am luat cu mine pe promontoriu și am făcut un foc cu ele. Era o zi vîntoasă, cum se întîmplă adesea pe coasta de est, și flăcările vijiiu și scăpărau, și-și schimbau direcție după vînt. Bucățelele arse de hîrtie se ridicau și-mi zburau în față ca niște fluturi, în timp ce fumul îmi înțepa nările. Era ciudat, fiindcă focul era mic. Dar ceea ce încerc să spun este că îmi dau seama de ce părintele Martin îmi dăduse ideea să scriu această relatare. Se gîndea că dacă scriam ceva – orice – m-ar ajuta să-mi recapăt interesul pentru viață. Este un om bun, poate chiar un sfînt, dar sînt multe lucruri pe care nu le poate înțelege.

Pare ciudat că scriu această relatare fără să știu dacă o s-o citească vreodată cineva și cine anume. Și nu-mi dau seama dacă o scriu pentru mine însămi sau pentru un cititor imaginar pentru care tot ce ține de Colegiul St Anselm este nou și neobișnuit. Așa că poate ar fi bine să spun ceva despre acest loc, să stabilesc cadrul, cum s-ar spune. Colegiul a fost fondat de o persoană cucernică, pe nume Agnes Arbuthnot, care dorea să se asigure că vor exista întotdeauna „tineri credincioși și instruiți hirotonisiți pentru a deveni preoți catolici în Biserica Anglicană“. Am folosit ghilimelele, fiindcă acestea sînt chiar cuvintele ei. Există o cărțică despre ea la biserică și așa am aflat și eu. Ea a donat clădirile, terenul și aproape toate mobilele, ca și o sumă suficient de mare de bani – așa socotea ea – ca să mențină așezămîntul în funcțiune pe veci. Dar niciodată nu există destui bani, așa că, în prezent, St Anselm trebuie să fie finanțat mai mult din fondurile Bisericii. Știi că părintele Sebastian și părintele Martin se tem că Biserica plănuiește să-l închidă. Această temere nu este discutată deschis niciodată și, bineînțeles, nu cu personajul

administrativ, dar toți știm. Într-o comunitate mică și izolată ca St Anselm veștile și zvonurile par a fi purtate, nerostite, de vînt.

Pe lângă faptul că a donat casa, domnișoara Arbuthnot a construit apartamentele pentru studenți și un șir de camere pentru oaspeți care legau peristilul de sud de biserică. A mai construit și patru căsuțe pentru personal dispuse în semicerc de-a lungul promontoriului, cam la o sută de yarzi de colegiu. Le-a dat numele celor patru evangheliști. Eu stau la Sfîntul Matei, în extrema sudică. Ruby Pilbeam, bucătăreasa și menajera noastră, împreună cu soțul ei, meșter și om bun la toate, stau în Sfîntul Luca, iar în căsuța cea mai nordică, Sfîntul Ioan, locuiește Eric Surtees, ajutorul domnului Pilbeam. Eric crește porci, dar mai mult ca un hobby decît ca să aprovizioneze colegiul cu carne de porc. Sîntem doar patru cu tot cu femeile de serviciu cu program redus de la Reydon și Lowestoft, care ne ajută la treabă, dar nu sînt mai mult de douăzeci de studenți în teologie și patru preoți rezidenți, așa că ne descurcăm. Nici unul dintre noi nu e ușor de înlocuit. Promontoriul pustiu, bătut de vînturi, fără un sat, fără o cîrciumă, fără un magazin, este prea îndepărtat pentru majoritatea oamenilor. Mie-mi place aici, dar chiar și mie mi se pare înfricoșător și un pic cam sinistru. Marea mușcă an după an din stîncile nisipoase și stau uneori la marginea lor cu ochii la mare și îmi imaginez fluxul apărînd ca un val înalt, alb și sclipitor, năvălind spre mal și năpustindu-se asupra foisoarelor și turnurilor, asupra bisericii și căsuțelor și spulberînd totul. Vechiul sat Ballard's Mere a stat sub apele mării veacuri la rîndul și, cîteodată, în nopți cu vînt, lumea spune că se poate auzi dangătul stins al clopotelor bisericii din turnurile îngropate. Și ceea ce n-a fost înghițit de mare a fost mistuit de marele foc din 1695. Din vechiul sat n-a mai rămas nimic decît biserica medievală pe care domnișoara Arbuthnot a restaurat-o și a inclus-o în colegiu și cei doi piloni de cărămidă aproape prăbușiți din fața casei, adică tot ce-a mai rămas din conacul elisabetan ce se ridica în acel loc.

Poate c-ar fi mai bine să povestesc cîte ceva despre Ronald Treevs, băiatul care a murit. În definitiv, despre moartea lui ar trebui să fie vorba aici. Înainte de anchetă poliția mi-a pus cîteva întrebări, vrînd să știe cît de bine îl cunoșteam. Cred că-l cunoșteam

mai bine decât majoritatea personalului administrativ de aici, dar n-am spus mare lucru. Nici nu era mult de spus. Nu cred că aveam eu căderea să-i birfesc pe studenți. Știam că Ronald nu era simpatizat, dar n-am pomenit de asta. Problema era că el nu se potrivea cu locul ăsta și cred că era și el conștient de asta. În primul rînd, tatăl lui era Sir Alred Treeves, care conduce o importantă companie de armament, și Ronald ținea ca noi să știm că el era fiul unui om foarte bogat. Asta se vedea și după lucrurile pe care le avea. Avea un Porsche, în timp ce ceilalți studenți se descurcau cu mașini mai ieftine, asta în cazul că aveau o mașină. Și-i plăcea să vorbească despre vacanțele lui în locuri scumpe și îndepărtate unde alți studenți nu-și puteau permite să călătorească, cel puțin nu în vacanțe.

Toate astea ar fi putut să-l facă popular în alte colegii, dar nu aici. Oricine poate fi snob în legătură cu ceva, să nu-i credeți pe cei care pretind că nu-i așa, dar aici nu e vorba despre bani. Și nici despre familie nu-i vorba, cu toate că ai duce-o mai bine ca fiu de paroh decât al unui star de muzică pop. Cred că ceea ce-i interesează pe ei este inteligența – inteligența și o înfățișare plăcută și agerimea minții. Le plac cei care-i pot face să rîdă. Ronald nu era atît de inteligent cum își închipuia el și nu reușea niciodată să facă pe cineva să rîdă. Îl considerau plicticos și, bineînțeles, cînd își dădea seama de asta devenea și mai plicticos. N-am spus nimic din toate astea poliției. Ce rost ar fi avut? Ronald era mort. Ah, da, și cred că era și cam curios, întotdeauna îi plăcea să știe ce se petrecea în jurul lui, întotdeauna punea întrebări. De la mine nu afla prea multe. Dar, uneori, apăsese seara la mine acasă, se așeza și vorbea, în timp ce eu tricotam și-l ascultam. Studenții nu sînt încurajați să facă vizite la locuințele personalului, dacă n-au fost invitați. Părintelui Sebastian îi place ca noi să ne bucurăm de tihnă. Dar, de fapt, el nu mă deranja. Dacă stau și mă gîndesc bine, cred că Ronald se simțea singur. Altfel, nu și-ar fi pierdut vremea cu mine. Îmi amintesc și de Charlie al meu. Charlie nu era plicticos, nici anti-patic sau greu de cap, dar îmi place să cred că, dacă s-ar fi simțit vreodată singur și și-ar fi dorit să stea liniștit de vorbă cu cineva, s-ar fi găsit o persoană ca mine să-l asculte cu bunăvoință.

Cînd a sosit poliția, m-a întrebat de ce m-am dus să-l caut pe plajă. Dar eu nu făcusem asta. Cam o dată la două săptămîni fac o plimbare solitară după masa de prînz și cînd am pornit de acasă nici nu știam că Ronald lipsea. Și nici nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut pe plajă. Este greu de închipuit ce ți se poate întîmpla pe un țărm pustiu. Nu riști prea mult dacă nu te cațeri pe dig și dacă nu te află prea aproape de stînci – există anunțuri privind ambele, fiind considerate periculoase. Toți studenții sînt avertizați despre primejdiile înotatului de unul singur sau ale mersului prea aproape de stîncile nesigure.

Pe vremea domnișoarei Arbuthnot puteai să cobori pe plajă venind de acasă, dar marea uzurpatoare a schimbat lucrurile. Acum trebuie să mergi cam jumătate de milă la sud de colegiu pînă la singurul loc unde stîncile sînt joase și destul de rezistente ca să suporte cîteva trepte șubrede de lemn prevăzute cu o balustradă. Dincolo de acest punct se întinde întunecimea Lacului Ballard, înconjurat de copaci și separat de mare doar de un mal îngust de pietriș. Uneori mă plimb pînă la lac, după care mă întorc, dar în ziua aceea am coborît treptele pînă la plajă și am luat-o spre nord.

După o noapte de ploaie, ziua era proaspătă, strălucitoare, cerul – albastru cu nori goniți de vînt, iar fluxul – puternic. Am dat ocol micului promontoriu și am văzut plaja pustie desfășurîndu-se în fața mea, cu muchiile ei înguste de pietriș și liniile întunecate ale digurilor vechi încrustate cu ierburi coborînd spre mare. Apoi, cam la vreo treizeci de yarzi în fața mea am zărit ceva ce părea o boccea neagră la poalele unei stînci. Am iuțit pasul spre locul acela și am văzut o sutană frumos împăturită și, alături, o manta cafenie, împăturită cu aceeași grijă. Puțin mai încolo, stîncă alunecase și se prăbușise, din ea nu mai rămăseseră decît bucăți compacte de nisip, smocuri de iarbă și pietre. Mi-am dat imediat seama ce trebuie să se fi întîmplat. Cred că am scos un mic țipăt, după care am început să sap nisipul cu mîinile. Știam că dedesubt fusese îngropat trupul cuiva, dar nu-mi dădeam seama unde anume. Îmi amintesc de nisipul grunjos care mi se adunase sub unghii și cît de greu înaintam, așa că am început să calc nisipul în picioare disperată, cu furie, aruncîndu-l în sus, pînă am simțit că-mi înțeapă obrazul și-mi intră în ochi.

Pe urmă am observat o stînghie ascuțită de lemn de vreo treizeci de yarzi în direcția mării. Am luat-o și am început să sap cu ea. După cîteva minute am dat de ceva moale și m-am lăsat în genunchi ca să încep iar să scormonesc cu mîinile. Apoi am văzut că dădusem peste două movilițe acoperite cu o crustă de nisip și, dedesubt, un înveliș de catifea reiată cafenie.

Din acel moment n-am mai putut continua. Inima mi se zbătea în piept și mă simțeam sleită de puteri. Am simțit, în mod obscur, că l-am umilit pe cel ce se afla acolo, că era ceva ridicol și aproape indecent în cele două movilițe expuse vederii. Știam că omul trebuia să fie mort și că toată graba mea febrilă nu servea la nimic. N-aș fi putut oricum să-l salvez și nu mai suportam să continuu singură să-l dezgrop centimetru cu centimetru, chiar dac-aș fi avut puterea să fac asta. Trebuia să mă ajute cineva, să spun cuiva ce se întîmplase. Cred că-mi dădusem seama chiar de atunci al cui cadavru era, dar pe neașteptate, mi-am amintit că toți studenții noștri purtau mantale cafenii cu etichete pe care erau scrise numele lor. Am întors gulerul mantalei și am citit numele.

Îmi amintesc cum am luat-o la goană pe plajă de-a lungul fișiei de nisip dintre malurile de pietriș și cum m-am tîrît pe trepte pînă în vîrfurile stîncii. Am alergat pe drumul pietros pînă la colegiu. Aveam de mers doar o jumătate de milă, dar distanța mi se păru fără sfîrșit și casa – îndepărtîndu-se cu fiecare pas chinuit pe care-l făceau. Inima îmi bubuia în piept și-mi simțeam picioarele de parcă oasele mi se topeau. Pe urmă am auzit o mașină. Uitîndu-mă în urma mea, am văzut-o cotind de pe drumul de acces și îndreptîndu-se spre mine pe porțiunea bolovănoasă de la marginea țărmlui stîncos. M-am oprit în mijlocul drumului, am dat din mîini și mașina a încetinit. Am văzut că era domnul Gregory.

Nu-mi amintesc cum i-am adus la cunoștință știrea. Mă revăd stînd acolo plină de nisip, cu părul fluturînd în vînt, gesticulînd spre mare. Domnul Gregory n-a spus nimic, a deschis fără să zică nimic ușa mașinii și eu am urcat. Cred că ar fi fost mai bine dacă el continua drumul pînă la colegiu, dar, în loc să facă asta, a întors mașina și ne-am dat jos la treptele ce duceau spre țărîm. De atunci m-am tot întrebat dacă nu cumva nu mă crezuse și ținuse să vadă cu ochii lui înainte de a cere ajutor. Nu-mi

amintesc cum am ajuns acolo și ultima imagine clară ne arată pe amîndoi stînd alături lingă cadavrul lui Ronald. Tot fără să scoată o vorbă, domnul Gregory a îngenuncheat pe nisip și a început să sape cu mîinile. Purta mănuși de piele și asta-i ușura munca. Amîndoi lucram în tăcere, înlăturînd în grabă nisipul și apropiindu-ne de suprafața corpului.

Deasupra pantalonilor de catifea reiată Ronald nu purta decît o cămașă. I-am dezvelit ceafa. Era ca și cum am fi dezgropat un animal, un cîine sau o pisică moartă. Stratul de pămînt din interior era încă umed și părul lui de culoarea paiului era plin de nisip. Am încercat să-l scutur și l-am simțit rece și grunjos pe palme.

– Nu-l atinge! mi-a spus domnul Gregory, și eu mi-am retras mîna ca arsă. Apoi adăugă calm: Acum ar trebui să-l lăsăm așa cum l-am găsit. Este clar despre cine-i vorba.

Știam că era mort dar, oricum, mă gîndeam că ar trebui să-l întoarcem cu fața-n sus. Mi-a trecut prin minte ideea trăsniță că am putea să-i facem respirație gură la gură. Știam că n-avea nici un rost, dar simțeam că trebuia să facem ceva. Dar domnul Gregory și-a scos mănușa din mîna stîngă și și-a pus două degete pe gîtul lui Ronald.

– E mort, a spus el, sigur că e mort. Nu mai putem face nimic pentru el.

Am rămas un moment în tăcere, îngenuncheați. Cred că arătam ca și cum ne-am fi rugat și eu chiar aș fi spus o rugăciune pentru el, numai că nu-mi veneau în minte cuvintele potrivite. Atunci a ieșit soarele dintre nori și, deodată, scena a arătat ca ceva ireal, de parcă noi doi am fi fost fotografiați în culori. Totul era strălucitor și clar conturat. Firele de nisip din părul lui Ronald străluceau ca niște stropi de lumină.

Domnul Gregory a spus:

– Trebuie să cerem ajutor. Să chemăm poliția. Te deranjează dacă aștepti aici? Nu întîrzii mult. Sau poți să vii cu mine, dacă preferi, dar cred c-ar fi mai bine dacă unul dintre noi ar rămîne aici.

– Duceți-vă, am răspus eu. Ajungeți repede cu mașina. Nu mă deranjează să aștept.

M-am uitat la el cum mergea cît de iute îi permitea pietrișul către lac, apoi în jurul promontoriului și cum dispare. Un minut

mai târziu am auzit zgomotul mașinii ce se îndrepta spre colegiu. M-am lăsat să alunec pe nisip la câțiva pași de cadavru și mi-am făcut loc pe pietriș, căutând să-mi găsesc o poziție comodă și proptindu-mă pe călcâie. Pietrișul de sub stratul de la suprafață era încă umed de la ploaia din timpul nopții și jilăveala rece îmi pătrundea prin pînza pantalonilor. Stăteam cu brațele încrucișate peste genunchi, cu privirile pierdute pe mare.

Și știind așa acolo m-am gândit la Mike pentru prima oară după mulți ani. A murit cînd motocicleta i-a derapat pe autostrada A1 și a intrat într-un copac. Ne întorsesem din luna de miere de mai puțin de două săptămîni și nu trecuse un an de cînd ne cunoșteam. Ceea ce am simțit la moartea lui a fost șoc și o nemărginită uimire, nu durere. La vremea aceea credeam că era durere, dar acum înțeleg mai bine. Eram îndrăgostită de Mike, dar nu-l iubeam. Asta apare odată cu viața comună, cu grija pe care soții și-o poartă, iar noi nu avuseserăm timp pentru așa ceva. După moartea lui am știut că sînt văduva Margaret Munroe, dar mă simțeam tot Margaret Parker, o fată nemăritată de douăzeci și unu de ani, recent calificată ca infirmieră. Cînd am descoperit că sînt însărcinată și acest fapt mi s-a părut ireal. Copilașul, cînd a apărut, părea să nu fi avut nimic de a face cu Mike sau cu scurta noastră viață comună și nici cu mine însămi. Toate astea au venit mai târziu și poate că au fost mai puternice fiindcă au venit mai târziu. Cînd a murit Charlie i-am jelit pe amîndoi, cu toate că tot nu pot să-mi amintesc chipul lui Mike limpede.

Eram conștientă că trupul neînsuflețit al lui Roland era în spatele meu, dar mă simțeam ușurată că nu stăteam lingă el. Unii oameni, cînd veghează un mort, simt în el o prezență prietenoasă, dar eu nu simțeam acest lucru în ceea ce-l privea pe Ronald. Tot ce simțeam era o tristețe adîncă. Nu pentru acel biet băiat, nici pentru Charlie sau Mike, sau pentru mine însămi. Era o tristețe universală ce părea să impregneze totul în jurul meu, adierea proaspătă ce-mi mîngîia obrazul, cerul pe care se buluciseră câțiva nori, mișcîndu-se aproape cu un anume scop pe întinderea albastă de deasupra mării. M-am gândit la toți oamenii care trăiseră și muriseră pe această coastă și la oasele ce zăceau o milă mai încolo sub valuri în marile cimitire. Viețile lor trebuie să fi avut un preț

pentru ei înșiși și pentru cei ce țineau la ei, dar acum erau morți și totul ar fi fost la fel și dacă n-ar fi trăit niciodată. Peste o sută de ani nimeni nu-și va aminti de Charlie, de Mike sau de mine. Toate viețile noastre sînt la fel de puțin importante ca un fir de nisip. Îmi simțeam inima goală chiar și de tristețe. În schimb, privind marea și acceptînd că, pînă la urmă, nimic nu contează cu adevărat și că tot ce ne aparține este clipa prezentă pe care trebuie s-o îndurăm sau de care să ne bucurăm, m-am simțit împăcată.

Cred că mă aflam într-o stare de transă, căci n-am auzit și n-am văzut cele trei siluete care se apropiau pînă n-am înregistrat scrișnetul puternic al pietrișului și n-au apărut aproape în fața mea. Părintele Sebastian și domnul Gregory înaintau anevoie, umăr la umăr. Părintele Sebastian își înfășurase strîns trupul cu mantaua neagră, apărîndu-se de vînt. Mergeau amîndoi cu capetele aplecate și înaintau hotărît ca într-un marș. Părintele Martin rămăsese puțin în urmă, clătîindu-se în timp ce se lupta cu pietrișul. Mi-amintesc că m-am gîndit că nu era frumos din partea celor doi că nu se opreau să-l aștepte și pe el.

M-am simțit jenată că m-au găsit stînd jos. M-am ridicat și părintele Sebastian m-a întrebat:

– Te simți bine, Margaret?

– Da, părinte, i-am răspuns, după care m-am dat deoparte, iar cei trei au pășit spre cadavru.

– Ce dezastru! a spus părintele Sebastian și-a făcut semnul crucii.

Chiar și atunci m-am gîndit că era un cuvînt ciudat și mi-am dat seama că în acel moment nu se gîndea doar la Ronald Treeves; se gîndea la colegiu.

S-a aplecat și a atins ceafa lui Ronald cu mîna, în timp de domnul Gregory a spus cam brutal:

– E mort, bineînțeles. E mai bine să nu-i mișcăm trupul prea mult.

Părintele Martin stătea puțin mai încolo. Am văzut cum i se mișcau buzele și m-am gîndit că se ruga.

– Te rog, Gregory, întoarce-te la colegiu și așteaptă poliția, a spus părintele Sebastian. Eu și părintele Martin rămînem aici. Ar fi mai bine ca Margaret să vină cu dumneata. Pentru ea a fost un șoc. Du-o la doamna Pilbeam, dacă vrei, și explică-i ce s-a

întîmplat. Doamne Pilbeam o să-i facă niște ceai fierbinte și o să se ocupe de ea. Nimeni nu trebuie să spună nimic pînă nu anunț eu colegiul. Dacă poliția vrea să vorbească cu Margaret, poate să facă asta mai tîrziu.

Este caraghios, dar îmi amintesc că m-a cam enervat că vorbise cu domnul Gregory aproape ca și cum n-aș fi fost și eu acolo. Și, de fapt, nici nu voiam să fiu dusă acasă la Ruby Pilbeam. Îmi place Ruby – a reușit întotdeauna să fie drăguță cu mine fără să fie băgăcioasă –, dar tot ce-mi doream acum era să ajung la mine acasă.

Părintele Sebastian s-a apropiat și mi-a pus o mînă pe umăr.

– Ai fost foarte curajoasă, Margaret. Mulțumesc. Acum du-te cu domnul Gregory. Vin eu pe la dumneata mai tîrziu. Părintele Martin și cu mine o să stăm aici cu Ronald.

Era prima oară cînd rostise numele băiatului.

În mașină, domnul Gregory a condus cîteva minute în tăcere, apoi a spus:

– E o moarte ciudată. Mă întreb ce va spune medicul legist și, mai ales, poliția.

– C-a fost, cu siguranță, un accident, am răspuns.

– Un accident ciudat, nu crezi? Eu n-am răspuns nimic, după care el a adăugat: Cadavrul ăsta nu e primul pe care l-ai văzut, desigur. Ești obișnuită cu moartea.

– Sînt infirmieră, domnule Gregory.

M-am gîndit la primul cadavru pe care-l văzusem cu mulți ani în urmă, cînd eram o tînră stagiară de optsprezece ani, primul cadavru pe care l-am pregătit pentru înhumare. Munca de infirmieră era altfel pe atunci. Chiar noi pregăteam morții pentru îngropăciune și făceam acest lucru cu mult respect, în tăcere, în spatele unui paravan. Prima mea soră, șefă de salon obișnuia să ni se alăture ca să rostească o rugăciune înainte de a începe. Ea ne spunea că acesta era ultimul serviciu pe care i-l puteam oferi unui pacient. Dar n-aveam de gînd să-i povestesc domnului Gregory despre toate astea.

– Cînd vezi un mort, orice mort, a spus domnul Gregory, te simți consolată la gîndul că putem trăi ca oameni, dar murim tot ca niște animale. Eu, unul, găsesc în asta o mare alinare. Nu-mi pot închipui ceva mai cumplit decît viața veșnică.

Nici de data asta n-am răspuns nimic. Nu se poate spune că mi-e antipatic; ne vedem foarte rar. Ruby Pilbeam îi face curat în căsuța o dată pe săptămână și-i spală rufe. Au făcut un aranjament între ei. Dar noi doi n-am fost niciodată prea apropiați și n-aveam dispoziție să încep acum.

Mașina a cotit spre vest între turnurile gemene și a intrat în curte. Desfăcându-și centura de siguranță și ajutându-mă și pe mine să mi-o scot pe a mea, mi-a spus:

– O să te duc la doamna Pilbeam. S-ar putea să nu fie acasă. Dacă-i plecată, ar fi bine să vii la mine. Amîndoi avem nevoie de ceva de băut.

Dar doamna Pilbeam era acasă și mi-a părut bine pînă la urmă. Domnul Gregory a relatat faptele foarte scurt, spunînd:

– Părintele Sebastian și părintele Martin au rămas lîngă cadavru și poliția va sosi foarte curînd. Te rog să nu pomeniști nimic față de nimeni pînă se întoarce părintele Sebastian. Atunci o să anunțe el întregul colegiu.

După plecarea lui, Ruby a făcut ceaiul, fierbinte și tare, și foarte revigorant. S-a învîrtit în jurul meu, dar nu-mi amintesc nici vorbele, nici gesturile ei. Eu n-am avut multe de spus, dar nici ea nu se aștepta la mai mult. Se purta de parc-aș fi fost bolnavă; m-a așezat într-un fotoliu în fața caloriferului electric, a aprins cei doi elementî cu gîndul că eram înfrigurată după șoc, după care a tras draperiile ca să mă bucur de ceea ce numea ea „o odihnă bună și prelungită“.

Cred că a trecut o oră pînă la sosirea poliției reprezentate de un sergent tinerel cu accent galez. A fost amabil și răbdător, iar eu i-am răspuns la întrebări destul de calmă. De fapt, nici nu erau multe de spus. El m-a întrebat cît de bine îl cunoaștem pe Ronald, cînd îl văzusem ultima oară și dacă fusese deprimat în ultima vreme. I-am spus că îl văzusem ultima oară cu o seară înainte cînd se ducea spre căsuța domnului Gregory, probabil, pentru lecția lui de greacă. Abia începuse trimestrul și nu-l mai văzusem. Am avut impresia că sergentul de poliție – mi se pare că-l chema Jones sau Evans, un nume galez, în orice caz – regreta că mă întrebase dacă Ronald fusese deprimat. Oricum, a spus că totul părea foarte simplu, i-a pus aceleași întrebări lui Ruby, după care a plecat.

Părintele Sebastian a informat întregul colegiu despre moartea lui Ronald când s-au întrunit cu toții înainte de vecernia de la ora cinci. Cei mai mulți dintre studenți începuseră să bănuie că se petrecuse ceva tragic; mașinile poliției și furgonul mortuar nu sosesc pe furiș. Eu nu m-am dus în bibliotecă, așa încît n-am auzit ce-a spus părintele Sebastian. Tot ce-mi doream eu atunci era să fiu singură. Dar ceva mai tîrziu, în aceeași seară, un student din cursul superior, Raphael Arbuthnot, mi-a adus un mic ghi-veci cu violete africane, însoțit de condoleanțele studenților. Pare-se că unul dintre ei se dusesese cu mașina pînă la Pakefield sau Lowestoft ca să-l cumpere. Cînd mi l-a dat, Raphael s-a înclinat și m-a sărutat pe obraz.

– Îmi pare tare rău, Margaret, mi-a spus el. Asemenea cuvinte spun oamenii într-un astfel de moment, dar nu păreau vorbe goale. Sunau mai mult ca o scuză.

După două nopți au început coșmarurile. Nu mai suferisem niciodată de coșmaruri pînă atunci, nici măcar pe vremea cînd eram la școala de infirmiere și întâlнисem pentru prima oară moartea. Visele erau oribile. Și acum mai stau pînă noaptea tîrziu în fața televizorului, gîndindu-mă cu groază la clipa în care oboseala mă va cuprinde și va trebui să merg la culcare. Am același vis întotdeauna. Ronald Treeves stă lîngă patul meu. Este despuiat și trupul îi este acoperit cu nisip umed. La fel și părul lui blond, și fața. Doar în ochi nu are nisip și privirea fixă îi e încărcată de reproșuri, de parcă mă întreabă de ce n-am făcut mai mult ca să-l salvez. Știu că nu era nimic de făcut. Știu că era mort cu mult înainte ca eu să-i fi descoperit trupul. Totuși, apare noapte după noapte cu acea uitătură acuzatoare, plină de reproșuri, nisipul umed căzîndu-i în bucați de pe chipul lui neatrăgător, parcă buhăit.

Poate că acum, după ce am pus totul pe hîrtie, o să-mi dea pace. Nu cred că sînt o femeie exaltată, dar e ceva ciudat în legătură cu moartea lui, un lucru pe care ar trebui să mi-l amintesc, dar care stă ascuns în străfundurile minții mele și mă tot sîcîie. Ceva îmi spune că moartea lui Ronald Treeves nu a fost un sfîrșit, ci un început.

Lui Dalglish îi sună telefonul la zece și patruzeci dimineata, chiar înainte de a se întoarce la birou după o întrunire cu Departamentul Relațiilor Comunitare. Ca de obicei durase mai mult decît fusese programat și mai erau doar cincizeci de minute pînă la întâlnirea cu comisarul în biroul ministrului de Interne din Camera Comunelor. Timp suficient, își zicea el, să bea o ceașcă de cafea și să dea cîteva telefoane urgente. Dar nici nu ajunsese bine la masa de lucru, cînd secretara lui își aplecă capul pe ușa biroului.

— Domnul Harkness v-ar rămîne îndatorat dacă ați trece pe la el înainte să plecați. Sir Alred Treeves este și dînsul acolo.

Ce mai era și asta? Sir Alred Treeves dorea ceva, desigur; cînd vii să discuți cu funcționari superiori de la Scotland Yard de regulă dorești ceva. Și cînd Sir Alred își dorea ceva nu încapă îndoială că obținea. Nu puteai conduce una dintre cele mai prospere corporații multinaționale fără să știi, instinctiv, cum să stăpînești chichițele puterii, atît în problemele mici, cît și în cele mari. Dalglish îi cunoștea reputația. Nu puteai să trăiești în secolul al douăzeci și unulea fără să știi nimic despre asta. Un patron corect, chiar generos, cu un personal competent, un filantrop, un colecționar respectat de artă europeană din secolul al XX-lea; toate acestea fiind interpretate de către cei cu prejudecăți drept acțiuni ale unui nemilos dușman al eșecurilor, un supporter bine mediatizat al cauzelor la modă și un investitor perspicace al cîștigurilor de capital pe termen lung. Pînă și reputația lui de om aspru era ambiguă. De vreme ce era nediscriminată și cei puternici sufereau alături de cei slabi nu făcuse decît să-i cîștige o minunată reputație de egalitarism cîstît.

Delglish luă liftul pînă la etajul al șaptelea neașteptîndu-se la plăcere, dar cu mare curiozitate. Măcar întrunirea va fi relativ

scurtă; va trebui să plece la și un sfert ca să aibă timp să parcurgă distanța aceea de o jumătate de milă pînă la Ministerul de Interne. Cînd era vorba de priorități, ministrul de Interne avea cîștig de cauză chiar și în ce-l privește pe Sir Alred Treeves.

Comisarul-adjunct și Sir Alred stateau în picioare lîngă biroul lui Harkness și, cînd Dalglish intră, se întoarseră amîndoi către el. Așa cum se întîmplă adesea cu persoanele des mediatizate, prima impresie produsă de Treeves fu deconcertantă. Era mai solid și trăsăturile lui severe mai puțin frumoase decît la televizor cu conturul feței mai puțin marcat. Dar impresia de forță latentă și o anume mulțumire de sine erau mai puternice. Era slăbiciunea lui să se să se îmbrace ca un fermier prosper; cu excepția ocaziilor mai oficiale purta un costum de golf bine croit. Avea, într-adevăr, ceva care-ți amintea de un țaran: umerii largi, luciul obrazilor și al nasului proeminent, părul răvășit pe care nici un frizer nu reușea să-l îmblînzească cu totul. Era foarte închis la culoare, aproape negru, cu o meșă argintie dată peste cap. La un om mai preocupat de aspectul lui, Dalglish ar fi bănuit că și-l vopsise.

În momentul cînd intră Dalglish, uitătura lui Treeves de sub sprîncenele stufoase fu directă și sincer evaluatoare.

– Cred că vă cunoașteți, spuse Harkness.

Își strînseră mîinile. Mîna lui Alred era rece și strînsoarea puternică, dar și-o retrase imediat, ca și cum ar fi subliniat că gestul fusese doar o formalitate.

– Da, ne-am cunoscut, zise el. La o conferință de la Ministerul de Interne pe la sfîrșitul anilor optzeci, nu-i așa? Despre politica din orașele din centrul țării. Nu știu de ce m-am băgat în treaba aia.

– Corporația dumneavoastră a făcut o donație generoasă pentru unul dintre programele organizate la inițiativa acestor orașe. Cred că doreați să vă convingeți că avea să fie folosită cum trebuie.

– Așa se pare. Dar nu sînt prea convins. Tinerii vor slujbe bine plătite pentru care merită să te scoli dimineața, nu să se instruiască pentru o muncă care nu există.

Dalglish își aminti de acea ocazie. Fusese un exercițiu de relații publice organizat la nivel înalt. Puțini dintre funcționarii

superiori și miniștrii prezenți se așteptaseră să iasă ceva din asta, și chiar așa se întâmplase. Își mai aducea aminte și că Treeves pusese o serie de întrebări pertinente, se arătase sceptic cu privire la răspunsuri și părăsise sala înainte de concluziile ministrului. De fapt, de ce se hotărîse să participe și mai ales să facă acea donație? Poate că și acesta fusese un exercițiu de relații publice.

Harkness făcu un gest vag spre scaunele negre turnante din fața ferestrei și mormăi ceva despre cafea.

Treeves spuse scurt:

– Nu, mulțumesc, nu vreau cafea. Tonul său sugera că i se oferise o băutură ezoterică nepotrivită pentru ora zece patruzeci și cinci dimineața.

Se așezară cu ceva din precauția de rău augur a trei șefi mafioți care s-au întrunit pentru a-și stabili sferile de interes. Treeves își consultă ceasul. Cu siguranță că se prevăzuse un anume timp pentru această întrevvedere. El venise în interes personal, fără să se fi anunțat în prealabil și fără a-și fi dezvăluit intențiile. Aceasta, bineînțeles, îi dăduse un avantaj. Sosise foarte convins că un ofițer superior va găsi timp pentru el, și avusese dreptate.

– Fiul meu mai mare, Ronald – în treacăt fie spus, a fost adoptat – a fost ucis acum zece zile de o stîncă prăbușită în Suffolk. O cădere de nisip ar fi o descriere mai exactă; țărmul acela stîncos la sud de Lowestoft e erodat de mare din secolul al XVII-lea. A murit sufocat. Ronald era student la Colegiul Teologic St Anselm de la Ballard's Mere. Este o instituție a Bisericii Superioare pentru instruirea preoților anglicani. Clopote și tămâie.

Se întoarse către Dalglish.

– Treburile astea nu vă sînt străine, nu-i așa? Tatăl dumneavoastră a fost preot, nu?

Cum de aflase Sir Alred toate astea? se întrebă Dalglish. Poate că la un moment dat i se spusese, își adusesese vag aminte și pusese pe unul dintre trepădușii lui să verifice înainte de a porni la această întrunire. Era omul care credea că era bine să aibă cît mai multe informații despre cei cu care avea de tratat. Dacă era în dezavantajul lor, cu atît mai bine, dar orice detaliu personal de care partea adversă nu știa că se afla în posesia lui era un atu ce-i dădea satisfacție și îi deschidea drumul spre reușită.

– Da, era paroh în Norfolk, spuse Dalglish.

– Fiul dumneavoastră se pregătea pentru preoție? întrebă Harkness.

– Nu știu dacă ceea ce învăța el la St Anselm l-ar fi calificat pentru orice altă profesie.

– Decesul a fost menționat în ziare, adăugă Dalglish, dar nu-mi amintesc să fi citit ceva despre vreo anchetă.

– Nu s-a insistat pe povestea asta. Moarte accidentală. Ar fi trebuit să se discute deschis despre asta. Dacă decanul colegiului și majoritatea personalului n-ar fi stat acolo ca niște cerberi în haine negre, procurorul ar fi avut probabil curajul să-și exprime cu adevărat părerea.

– Ați fost acolo, Sir Alred?

– Nu, am fost reprezentat, căci mă aflam în China. Urma să se negocieze un contract complicat la Beijing. Am fost aici pentru ceremonia de la crematoriu. Pentru asta am adus trupul neînsuflețit al lui Roland la Londra. A avut loc un fel de slujbă de pomenire, recviem parcă i se spune, la St Anselm, dar nici eu, nici soția mea nu am fost de față. Nu este un loc în care să mă fi simțit vreodată acasă. Imediat după anchetă, am aranjat ca șoferul meu, împreună cu un alt mecanic, să aducă Porsche-ul lui Ronald, iar colegiul le-a restituit hainele, portmoneul și ceasul. Norris, șoferul meu, ne-a predat coletul. Nu era mare lucru. Studenții sînt încurajați să aibă strictul necesar de haine, un costum, două perechi de ginși, câteva cămăși și pulovere, pantofi și sutana neagră pe care trebuie să o poarte studenții. Ronald avea câteva cărți, bineînțeles, dar le-am spus celor de la colegiu că pot să le păstreze pentru bibliotecă. E ciudat cît de rapid poți să faci curățenie în urma unei vieți de om. Pe urmă, acum două zile, am primit asta.

Fără grabă, și-a scos portmoneul și a desfăcut o foaie de hîrtie pe care i-a întins-o lui Dalglish. Dalglish aruncă o privire peste ea, pe urmă o pasă comisarului-adjunct. Harkness o citi cu glas tare.

– De ce nu puneți unele întrebări despre moartea fiului dumneavoastră? De fapt, nimeni nu crede că a fost un accident. Preoții ăia vor mușamaliza totul ca să-și păstreze bunul renume.

Se întâmplă lucruri în colegiu care ar trebui scoase la lumină. Aveți de gând să-i lăsați să scape cu fața curată?

– Asta aduce o acuzație de crimă, spuse Treeves.

Harkness îi întinse hîrtia lui Dalglish și spuse:

– Dar fără probe, fără un mobil și fără să se pronunțe numele unui suspect, nu seamănă, cumva, cu opera unui farsor, poate a cuiva care vrea să creeze necazuri colegiului?

Dalglish îi înapoie hîrtia lui Treeves care o respinse enervat.

– Evident că este o posibilitate, între altele, spuse Treeves. Presupun că nu excludeți ideea asta. Eu, unul, iau lucrurile mai în serios. Fiind scrisă pe computer, sigur că nu există nici o șansă pentru acel mic „e” ieșit din rînd care apare întotdeauna în romanele polițiste. Nu-i cazul să vă bateți capul să căutați amprente digitale. Am avut eu grijă să se facă asta. Confidențial, bineînțeles. Nici un rezultat, dar nici nu mă așteptasem. Aș zice că autorul acestor rînduri e un om educat. El sau ea folosește punctuația corectă. În vremurile astea în care nu se pune mare preț pe studiu, m-aș gândi la cineva de vîrstă mijlocie, mai degrabă decît la un tînăr.

– Și felul în care a fost scrisă vă îndeamnă să treceți la acțiune, adăugă Dalglish.

– De ce spuneți asta?

– Doar vă aflați aici, domnule, nu-i așa?

– Spuneți că fiul dumneavoastră a fost adoptat, spuse Dalglish. Din ce categorie socială provenea?

– Nici una. Cînd s-a născut el, maică-sa avea paisprezece ani, iar taică-su era cu un an mai mare. L-au conceput sprijiniți de un stîlp de beton din pasajul subteran de pe Westway. Era de rasă albă, sănătos și nou-născut, o marfă căutată pe piața adopțiilor. Ca s-o spunem pe șleau, am avut noroc c-am pus mîna pe el. Dar de ce mă întrebați?

– Ați spus că interpretați asta ca pe o acuzație de omor. Mă întreb cine va profita de moartea lui, dacă există, într-adevăr, cineva.

– De orice moarte profită cineva. Singurul beneficiar, în cazul de față, este cel de al doilea fiu al meu, Marcus, al cărui fond de credit, cînd împlinește treizeci de ani, va spori și, în cele din

urmă, moștenirea sa va fi mai mare decât ar fi fost altfel. Din moment ce era la școală în perioada respectivă, îl putem exclude.

– Ronald v-a scris ceva sau v-a spus ceva cum că ar fi fost deprimat sau nefericit?

– Mie nu, dar, probabil, aș fi fost ultima persoană căreia să i se confeseze. Dar am impresia că nu ne înțelegem. Nu mă aflu aici ca să fiu interogat sau să particip la cercetările dumneavoastră. V-am spus puținul pe care-l știu. Acum vreau să preluați treaba.

Harkness se uită la Dalglish.

– Asta-i, desigur, o problemă ce ține de poliția din Suffolk. Au oameni eficienți.

– De asta nu mă îndoiesc. Se pare că este sub controlul Inspectorului Maiestații Sale pentru Poliție și este cunoscută drept eficientă. Dar au participat la ancheta originară. Eu vreau ca voi să preluați problema. Mai exact, vreau să se ocupe comandantul Dalglish de asta.

Comisarul-adjunct îi aruncă o privire lui Dalglish și păru pe punctul de a protesta, apoi se răzgîndi.

– Pot să-mi iau un mic concediu săptămîna viitoare și am de gînd să plec la Suffolk pentru vreo săptămîină, spuse Dalglish. Cunosc Colegiul St Anselm. Aș putea sta de vorbă cu poliția locală și cu cei de la colegiu și să văd dacă, la prima vedere, există motive pentru continuarea investigației. Dar, după verdictul anchetei și după incinerarea fiului dumneavoastră, e prea puțin probabil să mai poată ieși la lumină ceva nou.

Harkness prinse glas:

– E neobișnuit.

Treeves se ridică în picioare.

– Poate fi neobișnuit, dar mie mi se pare perfect logic. Vreau discreție, de asta nu intenționez să mă adresez din nou poliției locale. S-a făcut destul tîmbălău în presa locală cînd a apărut știria despre moartea lui Ronald. Nu vreau titluri în gazetele de scandal care să sugereze că a fost o moarte misterioasă.

– Dar credeți că a fost? întreba Harkness.

– Sigur că a fost. Moartea lui Ronald a fost ori un accident, ori sinucidere, ori un asasinat. Primul e puțin probabil, al doilea

inexplicabil, deci rămîne al treilea. Veți lua legătura cu mine, bineînțeles, cînd ați ajuns la o concluzie.

Tocmai se ridica de pe scaun, cînd Harkness îl întrebă:

– Ați fost mulțumit, Sir Alred, de cariera pe care și-o alesese fiul dumneavoastră? Făcu o pauză, apoi adăugă: Profesie, vocație, totul.

Ceva în tonul lui, un amestec nesigur de tact și interogație, făcu să se întrevadă că nu se așteptase ca întrebarea lui să fie bine primită, și nici nu fu. Vocea lui Sir Alred era calmă, dar ascundea un avertisment clar.

– Ce-ar trebui să înțeleg din asta?

Dacă tot începuse, Harkneas nu avea intenția să se lase intimidat.

– Mă întrebam dacă fiul dumneavoastră avea ceva pe suflet, o anume îngrijorare?

Sir Alred își consultă ceasul de mînă cu înțeles.

– Te gîndești la o sinucidere. Cred că mi-am exprimat limpede punctul de vedere. Asta-i exclus. Absolut exclus! De ce naiba să-și fi luat zilele? Avea ce-și dorea.

Dalglish spuse calm:

– Dar nu asta vă doreați și dumneavoastră?

– Sigur că nu mi-am dorit asta! O slujbă fără viitor, Biserica Angliei va fi terminată în douzeci de ani, dacă declinul prezent continuă. Sau va fi o sectă excentrică care se preocupă de menținerea vechilor superstiții și a bisericilor de altădată – asta dacă statul nu le va prelua ca monumente naționale. Lumea poate să-și dorească iluzia spiritualității. Sigur că, una peste alta, oamenii cred în Dumnezeu și gîndul că moartea înseamnă dispariția completă nu este plăcut. Dar nu mai cred în rai și nu se tem de iad și n-o să înceapă să se ducă la biserică. Ronald avea educație, inteligență, oportunități. Nu era prost. Ar fi putut să facă ceva cu viața lui. El știa ce gîndesc și subiectul era închis. În nici un caz nu avea de gînd să-și vîre capul sub o tonă de nisip doar ca să-mi facă mie în ciudă.

Se ridică în picioare și făcu un semn scurt cu capul către Harkness și Dalglish. Întrevederea se sfîrșise. Dalglish coborî cu liftul împreună cu el și îl conduse în locul unde aștepta

Mercedesul condus de șofer. Așa cum anticipase, se încadra perfect în timp.

Tocmai dădea să plece, când se auzi chemat înapoi pe un ton poruncitor.

Scoțîndu-și capul pe fereastră, Sir Alred îi spuse:

– Îmi închipui că v-a trecut prin cap ca Ronald să fi fost ucis în altă parte, după care trupul să-i fi fost mutat pe plajă?

– Cred că vă puteți imagina, Sir Alred, că poliția din Suffolk trebuie să se fi gândit la una ca asta.

– Nu sînt sigur că îți împărtășesc convingerea. E o idee, oricum. Care merită să fie reținută.

Nu făcu nici un gest ca să dea ordin șoferului, care stătea nemîșcat ca o statuie la volan, să pornească. În schimb spuse, parcă împins de un impuls:

– Există o chestiune care mă preocupă. Mi-a venit în minte, de fapt, în biserică. Mă arăt la chip din cînd în cînd la slujba anuală orășenească, înțelegi. Mi-am gândit că, atunci cînd voi avea o clipă liberă, o să duc ideea pînă la capăt. Mă refer la Crez.

Dalgliesh reuși să-și mascheze surpriza. Întrebă pe un ton grav:

– Care Crez, Sir Alred?

– Sînt mai multe?

– De fapt sînt trei.

– Sfinte Dumnezeule! Ei bine, ia-l pe care vrei. Îmi închipui că toate sînt aproape la fel. Cum au început? Vreau să spun, cine le-a scris?

Dalgliesh, intrigat, se simți tentat să-l întrebe dacă discutase problema cu fiul său, dar, din prudență, renunță.

– Cred că un teolog v-ar fi mai util decît mine, Sir Alred, spuse el.

– Ești fiu de preot, nu-i așa? Credeam că știi. N-am timp să mă interesez.

Dalgliesh simți cum îi zboară gîndul în trecut, la biroul tatălui său de la prezbiteriul din Norfolk, la faptele fie învățate, fie culese din cărțile frunzărite în biblioteca tatălui, la cuvinte pe care rar le mai rostea acum, dar care păreau să-i fi rămas zăvo-rîte în minte din copilărie.

– Crezul de la Niceea a fost formulat de Conciliul de la Niceea în secolul al IV-lea, spuse el. Data i se ivi, inexplicabil, în minte. Cred că-i vorba de anul 325. Împăratul Constantin a convocat Conciliul ca să stabilească credința Bisericii și să se ocupe de Erezia lui Arius.

– De ce nu actualizează Biserica toate astea? Nu ne întoarcem la secolul al IV-lea ca să înțelegem medicina, sau știința, sau natura universului. Eu, când îmi conduc companiile, nu mă uit la secolul al IV-lea. De ce să ne uităm la anul 325 ca să-l înțelegem pe Dumnezeu?

– Ați prefera un Crez pentru secolul al XXI-lea? întrebă Dalgliash. Se simțea tentat să-l întrebe pe Sir Alred dacă avea de gând să scrie unul. Dar, în loc să facă asta, spuse: Nu sînt sigur că orice nou Conciliu într-o creștinătate divizată ar ajunge la un consens. Cu siguranță că Biserica este de părere că episcopii de la Niceea se bucurau de inspirație divină.

– Era un conciliu format din oameni, nu-i așa? Oameni puternici. Veneau acolo cu agendele lor private, cu prejudecățile lor, cu rivalitățile lor. În fond, era vorba despre putere, cine o obține, cine o cedează. Ai participat la destule comitete, știi cum se lucrează. Ai cunoscut vreodată unul cu inspirație divină?

– Nu grupurile de lucru de la Ministerul de Interne, desigur. Vă gândiți să-i scrieți Episcopului sau, poate, Papei?

Sir Alred îl privi atent, bănuit, dar păru să decidă că, dacă era sîciit, va ignora asta sau va intra în joc.

– Sînt prea ocupat, spuse el. Oricum, îmi cam depășește competențele. Totuși, este interesant. Așadar, credeți că le-a venit ideea asta. Să mă anunțați dacă apare ceva nou la St Anselm. Sînt plecat din țară vreo zece zile, dar nu-i nici o grabă. Dacă băiatul a fost ucis, o să știu ce am de făcut. Dacă s-a sinucis, ei bine, asta-i treaba lui, dar aș vrea să știu și asta.

A făcut un semn și și-a retras, brusc, capul. Adresîndu-se apoi șoferului, spuse:

– În regulă, Noris, înapoi la birou.

Mașina demară fără zgomot. DalGLISH o urmări o clipă. Ce e-n gușă și-n căpușă, cam așa era Alred. Dar nu era aceasta o judecată cam pripită și nedreaptă? Omul era mai complex decît

atît, un amestec de naivitate și subtilitate, de aroganță și curiozitate nelimitată care, fixîndu-se întîmplător pe un subiect, îl subordona imediat interesului său personal. Dar Dagliesh era încă uimit. Verdictul privindu-l pe Ronald Treeves, deși surprinzător, fusese, cel puțin, milostiv. Exista oare vreun alt motiv interesant, în afară de grija părintească, al insistenței sale de a se continua ancheta?

Se întoarse la etajul șapte. Harkness se uita pe fereastră. Fără să întoarcă capul, spuse:

– Un tip extraordinar. A mai spus ceva?

– Ar vrea să rescrie Crezul de la Niceea.

– O idee absurdă.

– Dar, poate, mai puțin nocivă pentru umanitate decît majoritatea celorlalte activități ale lui.

– Mă gîndeam la propunerea lui de a face un ofițer superior să piardă vremea redeschizînd ancheta legată de moartea fiului său. Nu vrea să lase lucrurile să liniștească. Vorbești tu cu cei din Suffolk sau mă lași pe mine?

– E bine să procedăm cu cît mai multă discreție. Peter Jackson s-a transferat acolo anul trecut. O să schimb două vorbe cu el. Și mai știu cîte ceva despre Colegiul St Anselm. Am stat acolo trei veri cînd eram copil. Nu-mi închipui că se mai află cineva acolo din vechiul personal, dar probabil că vor privi sosirea mea ca pe ceva mai mult sau mai puțin firesc în împrejurările de față.

– Așa crezi? Oamenii ăștia trăiesc departe de lume, dar mă îndoiesc că pot fi atît de naivi. Un comandant de la Poliția Metropolitană care se interesează de moartea accidentală a unui student? Bine, n-avem de ales. Treeves n-are intenția să lase lucrurile așa cum sînt și nu putem să trimitem cîtiva sergenți care să înceapă să-și bage nasul în ograda altuia. Dar, dacă-i vorba de o moarte suspectă, poliția din Suffolk o să trebuiască să preia cazul, indiferent dacă lui Treeves îi convine sau nu și ar trebui să renunțe la gîndul că se poate porni o anchetă criminală în secret. Un lucru se poate spune despre crimă: odată ce a fost scoasă la lumină, ne aflăm cu toții pe picior de egalitate. E ceva ce nici Treeves nu poate să manipuleze ca să-și menajeze interesele. Totuși, e ciudat. Vreau să spun că e ciudat ca el să-și bată capul, să

facă o problemă personală din asta. Dacă vrea să țină lucrurile departe de ochii presei, de ce le mai dezgroapă? Și de ce a luat scrisoarea în serios? Cred că primește grămezi de scrisori de la demenți. Te-ai fi așteptat să le azvîrle cu toate celelalte gunoaie.

Dalgliesh nu spuse nimic. Indiferent de motivul expeditorului, mesajul nu i se păruse a fi opera unui alienat. Harkness se apropie de fereastră și rămase în picioare, cu umerii încovoiați, privind în fața lui de parcă panorama turnurilor și a clopotnițelor devenise, brusc, străină.

– Nu a arătat pic de compasiune față de băiat, nu-i așa? spuse fără să se întoarcă. Și nu cred c-a fost ușor pentru el – vreau să spun pentru copil. E adoptat, probabil fiindcă Treeves și nevastă-sa au crezut că nu pot face copii, și pe urmă ea rămîne însărcinată și sosește fiul adevărat. Marfa autentică, singe din singele tău și carne din carnea ta, nu un copil pe care ți l-a ales Biroul Serviciilor Sociale. Și nu-i ceva neobișnuit. Cunosc un caz. Copilul adoptat simte întotdeauna că se află în acea familie fără nici un drept.

Cuvintele fuseseră rostite cu o furie greu stăpînită. Urmă un moment de tăcere după care Dalgliesh spuse:

– Asta poate explica lucrurile – asta sau sentimentul de vină. Treeves nu l-a putut iubi pe băiat cît acesta era în viață și nici nu-l poate jeli acum că e mort, dar vrea să i se facă dreptate.

Harkness se întoarce și spuse brusc:

– Cu ce-i ajută pe morți dreptatea? Mai bine să ne îngrijim de dreptate pentru cei în viață. Dar poate că nu greșești. Oricum, fă ce poți. O să-l pun pe comisar la curent cu problema.

El și Dalgliesh se tutuiau de opt ani, cu toate astea Harkness îi vorbise de parcă expedia un sergent.

Dosarul pentru ședința cu ministrul de Interne era pregătit pe masa lui de lucru, cu anexele marcate; ca de obicei, secretara lui fusese eficientă. În timp ce-și punea hirtile în servietă și cobora cu liftul, Dalgliesh își goli mintea de grijile zilei și o lăsă să zboare pe coasta bătută de vînt de la Ballard's Mere.

În sfîrșit, avea să se întoarcă acolo. De ce, se întreba el, nu făcuse acest lucru mai de mult? Mătușa lui locuise pe coasta din East Anglia, mai întîi în căsuța ei și pe urmă în moara transformată în locuință și, în timpul vizitelor lui, ar fi putut ușor să ajungă pînă la St Anselm. Să fi fost oare pentru că se temea instinctiv să nu riște o dezamăgire, conștient că atunci cînd te întorci într-un loc mult iubit judeci totul împovărat de nostalgia trecerii anilor? În plus, se întorcea ca un străin. Părintele Martin făcuse parte din personal la ultima lui vizită, dar trebuie să se fi pensionat de mult timp; cu siguranță, are peste optzeci de ani acum. Ar aduce la St Anselm doar amintiri pe care nu avea cu cine să le împărtășească. Și ar veni neinvitat, ca ofițer de poliție ca să redeschidă, cu puțină justificare, o acțiune care, desigur, produsese personalului de la St Anselm durere și rușine și pe care acesta sperase s-o dea uitării. Dar iată că el se va întoarce acolo și perspectiva i se păru deodată plăcută.

Merse pe jos fără să ia seama la ce se întîmpla în jur, pe distanța aceea de jumătate de milă monotonă dintre Broadway și Parliament Square, dar gîndul îi era la o scenă mai pașnică, mai puțin agitată: stîncile fărîmicioase de nisip desfășurate de-a lungul unei plaje ciuruite de ploaie, digurile de stejar pe jumătate roase de secole de marea, dar încă în stare să reziste atacurilor mării, drumul de pietriș care, cîndva, pătrundea cale de o milă pe uscat, dar ajunsese acum periculos de aproape de malul stîncos.

Și St Anselm însuși, cele două turnuri în stil Tudor gata să se prăbușească, mărginind curtea din față, ușa de stejar încadrat în fier, din spatele marelui conac victorian din piatră și cărămidă, peristilul delicat ce închidea curtea dinspre apus, cea din nord ducând direct spre biserica medievală care-i servește comunității drept capelă. Își amintea că studenții purtau sutane când erau în colegiu și mantale cafenii cu glugi din lână toarsă ca să-i apere de vîntul niciodată absent pe coastă. Îi vedea înveșmîntați pentru vecernie, umplînd stranele bisericii, trăgea în piept aerul înmiresmat de tămîie, vedea altarul cu mai multe lumînări decît ar fi socotit cuvenit și părintele său anglican, deasupra altarului, tabloul înrămat realizat de Rogier van der Weyden reprezentînd Familia Sfîntă. Oare mai era acolo? Dar cealaltă comoară, mai misterioasă, păzită în mare secret, mai era oare ascunsă în colegiu – papirusul de la St Anselm?

Petrecuse doar trei vacanțe de vară la colegiu. Tatăl lui își schimbase slujba cu un preot dintr-o parohie a unui oraș din centrul țării cu mai multe probleme ca să-i dea lui cel puțin o schimbare de cadru și de ritm. Părinții lui Dalglish nu doriseră să-l îngroape cea mai mare parte a vacanței de vară într-un oraș industrial, așa că fusese invitat să stea la prezbiteriu cu nou-veniții. Dar aflînd că reverendul Cuthbert Simpson și soția lui aveau patru copii sub opt ani, între care doi gemeni de șapte ani, nu s-a simțit atras de idee; chiar și la paisprezece ani tînjea după singurătate în timpul acestei lungi vacanțe. Prin urmare, acceptase invitația decanului de la St Anselm, cu toate că își dădea seama cu părere de rău că mama lui socotea că ar fi trebuit să se arate mai generos, oferindu-se să stea să vadă de gemeni.

Colegiul fusese gol pe jumătate, de vreme ce doar cîțiva studenți din străinătate hotărîseră să rămîna acolo. Atît ei, cît și preoții își bătuseră capul să-i facă șederea plăcută, amenajînd o poartă la capătul unei întinderi de iarbă special cosite din spatele bisericii și aruncînd neobosiți mingea ca să poată juca el. Își amintea că mîncarea fusese mult mai bună decît la mesele de la școală și, de fapt, și a celor de la prezbiteriu și că-i plăcuse camera lui de oaspeți, cu toate că nu avea vedere la mare. Dar se bucurase mult de plimbările lui solitare, spre sud, către lac și spre

nord în direcția Lowestoft, de faptul că putea folosi biblioteca, de liniștea deplină, dar niciodată apăsătoare, de siguranța că se poate bucura de fiecare nouă zi într-o libertate totală.

Pe urmă, la a doua vizită, pe trei august, apăruse Sadie.

– Nepoata doamnei Millison vine să stea la ea, îi spuse părintele Martin. Cred că-i cam de vîrsta ta, Adam. S-ar putea să-ți țină de urît. Doamna Millison, chiar și atunci la cei șaiszeci de ani ai ei, era bucătăreasă, și cu siguranță se pensionase demult.

Și Sadie îi ținuse de urît într-un fel. Era o fată subțire de cincisprezece ani, cu păr de culoarea porumbului ce atîrna de fiecare parte a feței ei înguste, cu ochi mici de un cenușiu deosebit stropiți cu verde care, la prima lor întîlnire, se ațintiseră asupra lui cu o intensitate înverșunată. Dar părea destul de mulțumită să se plimbe cu el, rareori vorbind, uneori alegînd o piatră ca s-o arunce în mare sau luînd-o deodată la goană cu o hotărîre sălbatică, apoi întorcîndu-se ca să-l aștepte și pe el, ca un cățeluș ce alerga după o minge.

Își amintea de o zi cînd după o furtună cerul se limpezise, dar vîntul era încă puternic și valuri mari se loveau de mal cu aceeași furie ca în timpul orelor întunecate ale nopții. Stătuseră unul lingă altul la adăpostul unui dig, trecîndu-și o sticlă de limonadă de la gură la gură. El îi scrisese un poem sau, mai degrabă, după cum își amintea, un exercițiu, încercînd să-l imite pe Eliot (idolul lui cel mai recent) decît un tribut față de un sentiment autentic. Ea îl citise cu fruntea încruntată, iar ochii ei mici se făcuseră aproape invizibili.

– Tu ai scris asta?

– Da. E pentru tine. Un poem.

– Nu. Nu-i un poem. Nu rimează. Un băiat de la noi din clasă – Billy Price – scrie poeme. Toate rimează.

El răspunsese indignat:

– Ăsta-i un altfel de poem.

– Nu, nu-i așa. Dacă-i poem, cuvintele de la capătul rîndului trebuie să rimeze. Așa zice Billy Price.

Mai tîrziu ajunsese să creadă că avea și Billy Price dreptate. Se ridicase, rupsese hîrtia în bucățele mici și le aruncase pe nisipul umed, așteptînd să vadă cum următorul val se prăbușește

ca să le soarbă, sortindu-le uitării. Uite ce însemna faimoasa forță erotică a poeziei, își spusese el. Dar mintea de femeia a lui Sadie, după ce-și atinsese țelul elementar, adoptă o tactică mai puțin sofisticată, mai atavică.

– Pun pariu că n-ai curajul să sari în apă de pe dig, spusese ea.

Billy Price, gândise el, ar fi avut, cu siguranță, curajul să sară în apă de pe dig, pe lângă faptul că știa să scrie versuri care rămău la capătul fiecărui rînd. Fără o vorbă, se ridicase și își scosese cămașa. Rămas doar în șortul kaki, se cumpăni pe dig, se opri o clipă, pași peste niște iarbă de mare de la capătul lui și se aruncă cu capul înainte în marea involburată. Nu era atît de adîncă cum crezuse el și simțise asprimea pietrișului pe palme înainte de a se ridica la suprafață. Chiar și în august, Marea Nordului era rece, dar șocul apei înghețate dură puțin. Ceea ce urmă fu cumplit. Se simțise de parcă s-ar fi aflat în îmbrățișarea unei forțe necontrolabile, de parcă niște mîini puternice l-ar fi apucat de umeri și l-ar fi împins în spate și în adînc. Împroșcînd apa cu mîinile, încercase să se avînte, dar malul dispăruse brusc în spațele unui uriaș zid lichid. Se prăbuși peste el și se simți tras înapoi, apoi răsucit în sus, spre lumina zilei. Își luă avînt spre dig care părea că se retrage cu fiecare secundă.

O vedea pe Sadie stînd acum pe mal, dînd din mîini și cu părul fluturînd în vînt. Striga ceva la el, dar el nu auzea nimic în afara bubuitului din urechi. Își adună puterile, așteptînd înaintarea valului, săltîndu-se ușor, apoi încercînd disperat să se mențină la suprafață, înainte de a fi tras îndărăt și de a pierde cei cîțiva centimetri pe care îi cîștigase. Își spuse să nu intre panică, să-și păstreze puterile, să profite de fiecare mișcare înainte. Și, în cele din urmă, smulgînd centimetru după centimetru, reuși, gîfîind, să se apuce de capătul digului. Abia după cîteva minute putu să se miște, dar Sadie îi întinse mîna și-l ajută să se salte.

Se așezară alături pe malul de pietriș și fără să spună o vorbă ea își scosese rochia și începuse să-l frece pe spate. După ce văzuse că-i uscat, tot fără să spună nimic, îi întinsese cămașa. Își amintea că imaginea trupului ei, a sînilor mici și ascuțiți, a sfîrșurilor trandafirii, gingașe îi trezise nu dorință, ci o emoție pe care o vedea, acum, după ani, drept un amestec de tandrețe și milă.

Lacul trebuie să fie tot acolo, o întindere de apă întunecată, nemișcată, despărțită de marea învolburată de un mal de pietriș, suprafața lui uleioasă sugerînd adîncimi de negîndit. Cînd nu era furtună, lacul încremenit și marea sărată nu se întilneau nicio dată peste acea barieră mișcătoare. La marginea mării, trunchiurile copacilor negri, fosilizați, se ridicau ca niște stîlpi totemici ai unei civilizații de mult apuse. Lacul era un cunoscut loc de întîlnire al pasărilor de mare și existau adăposturi de lemn ascunse printre copaci și tufișuri, dar numai un observator de păsări entuziast putea pătrunde pînă la această întindere de apă întunecată și sinistă.

Locul secret al lui Sadie fusese scheletul de lemn al unei corăbii eșuate, pe jumătate îngropate în nisip pe fișia de pămînt dintre mare și lac. Încă mai existau cîteva trepte putrede pînă la cabină și acolo își petrecuseră restul după-amiezii și toate zilele ce au urmat. Lumina venea doar prin crăpăturile dintre scînduri și se amuzaseră să vadă dungile de pe trupurile lor urmărind liniile mișcătoare cu degetul. El citea sau scria, sau stătea sprijinit de peretele curbat al cabinei, fără să vorbească, în timp ce Sadie încerca să stabilească în mica lor lume o viață de familie și ordonată, deși cam excentrică. Picnicurile furnizate de bunica ei erau așezate cu grijă pe pietre teșite, mîncarea îi era servită cu ceremonie și mîncată cînd hotăra ea. Borcane goale de gem erau umplute cu apă din lac și cu trestii, ierburi sau plante al căror nume nu-l știa, găsite printre stînci. Scotoceau plaja împreună după pietricele cu gaură la mijloc ca să le înșire pe o sfoară întinsă de-a lungul pereților cabinei.

Ani de zile după acea vară mirosul de gudron și de lemn de stejar pe jumătate putred combinat cu aromele mării avusese pentru el o încărcătură erotică. Unde o fi Sadie acum? Probabil măritată, cu o droaie de copii cu păr de aur – dacă, nu cumva, tații lor nu fuseseră înecați, electrocuțați sau eliminați în alt fel în procesul preliminar de selecție hotărît de Sadie. Ar fi fost de mirare să mai fi rămas vreo urmă din epavă. După ani și ani, marea trebuie să-și fi revendicat prada. Și cu mult înainte ca ultima scîndură să fi fost înghițită de flux, sfoara colierului se va fi ros și, în cele din urmă, rupt, lăsînd acele pietricele adunate cu atîta grijă să cadă într-o grămăjoară pe nisipul de pe podeaua cabinei.

Era joi, 12 octombrie, și Margaret Munroe scria capitolul final al jurnalului ei.

Frunzărind jurnalul meu, mi se pare, în cea mai mare parte, atât de plicticos, încât mă întreb de ce mai perseverez. Notațiile privitoare la moartea lui Ronald Treeves n-au fost mult mai mult decât descrieri ale programului meu, intercalate de descrieri ale vremii. După anchetă și recviem mi se pare uneori că tragedia a fost dată uitării, ca și cum el nu s-ar fi aflat aici niciodată. Nici un student nu vorbește despre el, în orice caz nu față de mine și nici față de preoți. Rămășițele lui pămîntești n-au mai fost aduse la St Anselm, nici măcar pentru recviem. Sir Alred a dorit să fie dus la Crematoriul din Londra, așa că, după anchetă, a fost luat de către antreprenorii de pompe funebre din Londra. Părintele John i-a împachetat hainele și Sir Alred a trimis doi oameni cu o mașină ca să ia bagajul și să ducă îndărăt Porsche-ul lui Ronald. Visele urite au început să se destrame și nu mă mai trezesc leorcă de sudoare, cu imaginea acelei grozăvii acoperite cu nisip și bîjbîind cu ochi orbi spre mine.

Dar părintele Martin a avut dreptate. Mi-a fost de ajutor să scriu toate amănuntele și o să continuu să scriu și de acum înainte. Am constatat că aștept cu nerăbdare acel moment de la sfîrșitul zilei cînd după cină mă pot așeza la masă cu acest carnet de însemnări în față. N-am nici un alt talent, dar îmi place să folosesc cuvintele, să mă gîndesc la trecut, încercînd să mă detașez de lucrurile care mi s-au întîmplat și să le deslușesc înțelesul.

Dar ceea ce voi scrie azi nu va fi plicticos sau banal. Ziua de ieri a fost altfel. S-a întîmplat ceva important și trebuie să scriu despre asta, ca să fie povestea completă. Dar nu știu nici măcar

dacă-i bine să dau formă cuvintelor. Nu e vorba despre vreun secret al meu, în definitiv, și, cu toate că nimeni, în afară de mine, nu va citi vreodată această relatare, nu pot să nu simt că există lucruri pe care e imprudent să le pui pe hîrtie. Cînd lucrurile sînt nerostite și nescrise îți rămîn adînc zăvorîte în minte, dar, dacă le scrii, le lași parcă slobode și le îngadui să se răspîndească precum polenul în aer și să pătrundă în mințile altora. Asta sună cam fantezist, dar trebuia să existe ceva adevăr aici, altfel de ce sînt atît de convinsă că ar trebui să mă opresc din scris? Dar ce rost are să continuu jurnalul dacă las la o parte faptele cele mai importante? Și nu există nici cel mai mic risc ca aceste cuvinte să fie citite de cineva, chiar dacă pun carnetul într-un sertar neîncuiat. Puțini oameni vin aici și cei care vin n-or să se apuce să cotrobăiască prin lucrurile mele. Dar poate c-ar trebui să am mai multă grijă. Am să mă gîndesc la asta mîine, dar acum o să pun totul pe hîrtie pe cît de complet voi îndrăzni.

Ce-i mai curios este că nu mi-aș fi amintit nimic din toate astea dacă Eric Surtees nu mi-ar fi adus patru fire de praz din cel cultivat de el. Știe că-mi place să le mănînc la cină cu sos de brînză și vine adesea la mine cu legume din grădina lui. Înainte de sosirea lui tocmai recitisem însemnările mele despre felul în care dădusem peste trupul neînsuflețit al lui Ronald și, în timp ce despachetam prazul, scena aceea de pe plajă îmi apăru limpede în minte. Pe urmă lucrurile s-au pus cap la cap și, brusc, mi-am amintit. Totul îmi apăru clar ca într-o fotografie și mi-am adus aminte de fiecare gest, de fiecare cuvînt rostit, totul în afară de nume – și nu sînt sigură că le-am știut vreodată. S-a întîmplat cu doisprezece ani în urmă, dar parcă fusese ieri.

Mi-am mîncat cina și mi-am luat secretul în pat cu mine. Azi-dimineață mi-am dat seama că trebuie să-i spun persoanei direct interesate și odată ce o să fac acest lucru, o să păstrez tăcerea. Dar, mai întîi, trebuia să verific că ceea ce îmi aminteam eu era exact, așa că am dat un telefon cînd m-am dus la Lowestoft după-amiază, ca să fac cumpărături. După aceea, mai exact acum două ore, am spus ceea ce știam. De fapt, nu e treaba mea și acum nu mai trebuie să fac nimic. La urma urmelor, a fost ușor și simplu și nu există nici un motiv de îngrijorare. Îmi pare

bine că am vorbit. Ar fi fost neplăcut să continuu să trăiesc aici știind ceea ce știu, fără să spun nimic despre asta, întrebându-mă tot timpul dacă era bine ce făcea. Acum nu mai trebuie să-mi fac griji. Dar încă mi se pare ciudat că lucrurile nu s-ar fi legat între ele și eu nu mi-aș fi amintit dacă Eric nu mi-ar fi adus prazul acela în dar.

Ziua de azi a fost obositoare și sînt tare ostenită, poate prea ostenită ca să pot adormi. Cred că am să mă uit la începutul Știrilor Noptii și pe urmă, la culcare.

Își luă caietul cu însemnări de pe masă și-l puse într-un sertar al biroului. Pe urmă își schimbă ochelarii cu cei pentru distanță, deschise televizorul și se așeză în fotoliu cu telecomanda la îndemînă. Începuse să cam surzească. Pînă să potrivească volumul, încăperea se umplu de zgomot. S-ar putea să adoarmă în fotoliu, dar efortul de a se ridica și a se sui în pat o depășea.

Aproape ațipise cînd simți un curent de aer mai rece și-și dădu seama, mai mult din instinct decît după zgomot, că intrase cineva în odaie. Clanța ușii se lăsă în jos. Întinzînd gîtul peste marginea fotoliului, văzu cine era și spuse:

– A, tu ești! Cred că te-ai mirat să vezi lumină la mine. Tocmai mă gîndeam să mă bag în pat.

Silueta veni în spatele fotoliului și ea ridică capul, privind în sus, așteptînd un răspuns. Apoi mîinile se aplecară spre ea, mîini puternice în manuși galbene de cauciuc. O apăsară pe gură și-i astupară nasul, trîgîndu-i capul pe spătarul fotoliului.

Își dădu seama că asta era moartea, dar nu simți nici o teamă, doar o imensă și obosită acceptare. Ar fi fost inutil să se lupte, și n-avea nici o dorință să se lupte, doar să se stingă ușor, și repede, și fără durere. Ultima ei senzația lumească fu moliciunea rece a mînușii pe fața ei și mirosul de latex în nări în timp ce inima ei bătu zvicnit ultima oară, apoi se liniști.

Măști, 17 octombrie, exact la zece fără cinci dimineata, părintele Martin ieși din camera din turn pe care o ocupa în partea de sud a clădirii, coborî scara întortocheată și traversă un coridor pînă la biroul părintelui Sebastian. În ultimii cincisprezece ani, marțea, la ora zece dimineata avea loc întîlnirea săptămînală a tuturor preoților rezidenți. Părintele Sebastian își prezenta raportul, se discutau probleme și neajunsuri, erau finalizate detaliile împărtășaniei de duminica următoare și ale altor slujbe, se hotărau autorii viitoarelor predici și se încerca rezolvarea unor chestiuni gospodărești mărunte.

După întrunire un student din ultimul an era invitat la o ședință privată cu părintele Sebastian. Sarcina lui era să raporteze orice păreri, nemulțumiri și idei pe care micul corp studentesc dorea să le comunice și să primească instrucțiunile și informațiile pe care profesorii doreau să le împărtășească prin el celorlalți studenți în teologie, cuprinzînd și amănunte privitoare la slujbele din cursul săptămîinii următoare. La atît se reducea participarea studenților. St Anselm respecta încă interpretarea tradițională a principiului *in statu pupillari*, iar demarcația dintre profesori și elevi era înțeleasă și respectată. În ciuda acestui lucru, regimul era surprinzător de lejer, mai ales în privința permisiilor de simbată, cu condiția ca studenții să nu părăsească colegiul înainte de liturghia de la ora cinci, vinerea și să se întoarcă la timp duminica pentru împărtășania de la ora zece.

Biroul părintelui Sebastian era orientat spre răsărit deasupra porticului și oferea o vedere asupra mării între cele două turnuri în stil Tudor. Era foarte mare pentru un birou dar, la fel ca părintele Martin înaintea lui, noul locatar refuzase să-i strice proporțiile prin despărțituri. Secretara lui, domnișoara Beatrice Ramsey,

ocupa camera de alături. Era angajată cu jumătate de normă și lucra acolo de miercuri pînă vineri, realizînd în trei zile tot atît cît majoritatea secretarelor în cinci. Era o femeie de vîrstă mijlocie, de o corectitudine și o cucernicie copleșitoare și părintele Martin se temea tot timpul să nu scape cumva vreun vînt în prezența ei. Îi era întru totul devotată părintelui Sebastian, dar fără manifestările sentimentale și stîinjenitoare pe care le îmbracă uneori afecțiunea unei fete bătrîne pentru un preot. Se părea, de fapt, că respectul ei se adresa funcției, nu persoanei, și că privea drept o parte a datoriei ei de a se ocupa de el așa cum trebuie.

În afară de proporțiile lui, biroul părintelui Sebastian conținea cîteva dintre cele mai valoroase obiecte lăsate moștenire colegiului de către domnișoara Arbuthnot. Deasupra căminului de piatră pe care erau gravate cuvintele ce stăteau la baza teologiei de la St Anselm, *credo ut intelligam*¹ atîrna un tablou mare de Burne-Jones cu niște fete tinere cu păr creț și de o frumusețe indiscutabilă care se distrau într-o livadă. Cu ceva vreme în urmă, pictura își avea locul în refectoriu, dar părintele Sebastian, fără să dea vreo explicație, îl mutase în biroul său. Părintele Martin încercase să-și înăbușe bănuiala că acest lucru fusese mai puțin un semn al afecțiunii decanului pentru acea pictură sau al admirației față de artist și mai mult o dorință ca obiectele de valoare din colegiu să împodobească, pe cît se poate, biroul său și să fie sub ochii lui.

În această marți avea să fie o întrunire doar în trei: părintele Sebastian, părintele Martin și părintele Peregrine Glover. Părintele John Betterton avea programare de urgență la dentist, în Halesworth, și își prezentase scuzele. Părintele Peregrine, preotul bibliotecar, li se alăturase după cîteva minute. La patruzeci și doi de ani era cel mai tînăr preot rezident, dar părintelui Martin întotdeauna i se păruse mai în vîrstă. Fața lui bucălată cu piele catifelată îl făcea să semene și mai mult cu o bufniță din pricina ochelarilor mari, rotunzi, cu rame de baga, iar părul lui des, închis la culoare, era tăiat cu breton și nu-i trebuia decît o tonsură ca să întregască asemănarea cu un călugăr medieval.

¹ Cred că să înțeleg (în latină, în original) (n.tr.)

Această blindețe a chipului dădea o impresie falsă privitoare la forța lui fizică. Părintele Martin rămânea întotdeauna uimit când se dezbrăcau înainte de înot și vedea cât de musculos era părintele Peregrine. El însuși nu mai înota acum decât în zilele cele mai calde când se bălăcea cu teamă în apă mică, pe picioare nesigure și se uita cu uimire cum părintele Peregrine, lucios ca un delfin, își arcuia trupul în valuri. La întrunirile de marți părintele Peregrine vorbea puțin și, îndeobște, ca să împărtășească un fapt, mai degrabă decât ca să-și exprime o părere, dar era întotdeauna ascultat. Avea titluri academice; primise o diplomă în Științe Naturale la Cambridge și o a doua în Teologie când optase pentru preoția anglicană. La colegiul din St Anselm predă Istoria Bisericii, uneori cu o surprinzătoare atenție față de dezvoltarea gândirii științifice și a descoperirilor. Își prețuia intimitatea și avea o odaie mică la parter în partea din spate a clădirii, lângă bibliotecă pe care refuza ferm să o părăsească, poate fiindcă acest spațiu solitar și spartan îi amintea de o chilie de călugăr pe care tinjea în taină să o locuiască. Era aproape de spălătorie și tot ce-l îngrijora era folosirea de către studenți a mașinilor de spălat cam vechi și zgomotoase după ora zece seara.

Părintele Martin plasa trei scaune într-un cerc incomplet în fața ferestrei și ei au rămas în picioare acolo, plecându-și capetele pentru obișnuita rugăciune pe care o rosti părintele Sebastian fără să facă vreo concesie față de sensul contemporan al unor cuvinte.

– Călăuzește-ne, O, Doamne, în toate faptele noastre cu milostiva Ta îngăduință și ajută-ne cu sprijinul Tău neîncetat; ca în toate lucrările noastre, începute, continuate și sfârșite întru Tine să cinstim viața veșnică; prin Domnul nostru Iisus Hristos, Amin.

Se așezară pe scaune, cu mâinile pe genunchi, și părintele Sebastian începu:

– Primul lucru pe care vreau să vi-l fac cunoscut astăzi este oarecum stinjenitor. Am primit un telefon de la Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves s-a arătat nemulțumit de verdictul emis după moartea lui Ronald și a cerut poliției să facă cercetări. Un anume comandant Adam Dalgliesh o să sosească aici vineri după-amiază. Bineînțeles că m-am angajat să-i dau întregul ajutor în tot ce întreprinde.

Știrea fu primită în tăcere. Părintele Martin simți o gheară înghețată în stomac.

– Dar cadavrul a fost ars, spuse el. S-a făcut o anchetă și s-a dat un verdict. Chiar dacă Sir Alred nu e de acord cu el, nu văd ce mai poate descoperi acum poliția. Și de ce Scotland Yard? De ce un comandant? Mi se pare o folosire ciudată a efectivelor.

Părintele Sebastian zîmbi sarcastic cu buzele lui subțiri.

– Cred c-ar trebui să ne gândim că Sir Alred s-a adresat celor de sus. Asta fac întotdeauna asemenea oameni. Și ar fi fost greu să ceară poliției din Suffolk să redeschidă cazul, de vreme ce ea a făcut cercetările preliminare. Cît despre alegerea comandantului Dalglish, înțeleg că era așteptat în comitatul nostru oricum într-o scurtă vacanță și că el cunoaște Colegiul St Anselm. Probabil că Scotland Yard-ul încearcă să-l potolească pe Sir Alred făcîndu-ne cît mai puține neplăceri. Comandantul a pomenit de dumneata, părinte Martin.

Părintele Martin se simți sfișiat între o teamă fără obiect și plăcere.

– Făceam parte din personal cînd a venit timp de trei ani în vacanțele de vară, spuse el. Tatăl lui era pastor în Norfolk, mă tem că am uitat în ce parohie. Adam era un băiat minunat, inteligent și sensibil, așa părea. Sigur că nu știu cum mai e acum. Dar o să mă bucur să-l reîntîlesc...

– Băieții minunați și sensibili au darul de a se transforma în bărbați insensibili și nu prea minunați, spuse părintele Peregrine. Oricum, dacă venirea lui nu depinde de noi, îmi pare bine că unul dintre noi se gîndește cu plăcere la vizita lui. Nu înțeleg ce speră Sir Alred să obțină prin această anchetă. Dacă comandantul ajunge la concluzia că a existat o posibilitate de joc murdar¹, sigur că poliția locală va trebui să preia cazul. Joc murdar este o expresie ciudată. Cuvîntul vine din engleza veche, dar de ce această metaforă sportivă? Ne-am fi așteptat la un act murdar sau o faptă murdară.

Ceilalți preoți erau prea obișnuiți cu interesul obsesiv al părintelui Peregrine pentru semantică ca să considere că părerea lui merita comentată. Era extraordinar, se gîndea părintele Martin,

¹ *Foul play*, în engl., în orig.; în afară de „joc murdar“ poate însemna și „crimă“. (n.red.)

să auzi acele două cuvinte rostite cu voce tare, cuvinte care, de la tragedia petrecută, nimeni de la St Anselm nu îndrăznise să le pronunțe. Părintele Sebastian luă taurul de coarne.

– Sugestia de joc murdar este, desigur, ridicolă. Dacă ar fi existat cel mai mic semn că această moarte a fost altceva decât un accident, dovada ar fi fost prezentată la anchetă.

Dar exista, bineînțeles, o a treia posibilitate și la asta se gîndeau cu toții. Verdictul de moarte accidentală veni ca o ușurare la St Anselm. Chiar și așa, această moarte ascunsese germenii dezastrului pentru colegiu. Nu fusese singura moarte. Poate că, își zicea părintele Martin, acea posibilă sinucidere pusese în umbră atacul de inimă fatal pe care-l suferise Margaret Munroe. Nu fusese ceva neașteptat; Doctorul Metcalf îi avertizase că ea s-ar fi putut prăpădi în orice clipă. Și fusese o moarte îndurătoare. Fusese găsită de Ruby Pilbeam a doua zi dimineată, stînd liniștită în fotoliu. Și acum, după doar cinci zile, era ca și cum nu ar fi lucrat niciodată la St Anselm. Sora ei, de a cărei existență nu știuseră nimic pînă cînd părintele Martin nu frunzărise actele lui Margaret, luase măsuri pentru înmormîntare și venise cu un camion ca să încarce mobila ei și alte lucruri, și nu-i invitasese pe cei de la colegiu la funeralii. Doar părintele Martin înțelesese cît de tare o afectase pe Margaret moartea lui Ronald. Uneori se gîndea că el era singurul care o jelea.

– Toate apartamentele oaspeților sînt ocupate în acest weekend, spuse părintele Sebastian. În afară de comandantul Dalglish, va sosi, conform aranjamentelor, Emma Lavenham de la Cambridge, pentru trei zile de conferințe despre poezii metafizici. Apoi, mai vine și inspectorul Roger Yarwood de la Lowestoft. Recent a suferit o depresie severă după destrămarea căsătoriei lui. Speră să stea o săptămînă. Bineînțeles că n-a avut nimic de a face cu ancheta privitoare la Ronald Treeves. Clive Stannard vine iarăși în weekend ca să-și continue cercetările în legătură cu viața domestică a primilor tractarieni¹. Fiindcă toate apartamentele oaspeților vor fi ocupate el ar trebui să se ducă în camera lui Peter

¹ Tractarianismul sau Mișcarea Oxfordiană, mișcare de revigorare religioasă apărută la Oxford, la inițiativa lui John Keble și a altor teologi britanici în 1833. (n.red.)

Buckhurst. Doctorul Metcalf vrea ca Peter să rămână pentru moment la infirmerie. Acolo-i mai cald și se va simți mai bine.

– Nu-mi place că Stannard se întoarce, spuse părintele Peregrine. Speram să nu-l mai văd. E un tânăr nesuferit și pretențiile lui de cercetare sînt neconvingătoare. I-am urmărit părerile privind efectul cazului Gorham în modificarea credinței tractariene a lui J.B. Mozley și era limpede că nu avea idee despre ce vorbeam eu. Socot că prezența lui în bibliotecă tulbură echilibrul – și cred că așa gîndesc și studenții.

– Bunicul lui a fost avocat la St Anselm și un binefăcător al colegiului, zise părintele Sebastian. Nu-mi place să cred că un membru al acestei familii nu e binevenit. Totuși, asta nu-i dă dreptul la un weekend pe gratis oricînd îi vine cheful. Activitatea colegiului trebuie să aibă prioritate. Dacă face din nou o cerere, problema va fi tratată cu tact.

– Și cel de al cincilea oaspete? întreba părintele Martin.

Încercarea părintelui Sebastian de a-și ține vocea sub control nu reuși prea bine.

– Arhidiaconul Crampton a telefonat să spună că va sosi sîmbătă și va sta pînă duminică după micul dejun.

– Dar a fost aici acum două săptămîni! exclamă părintele Martin. Sper că n-are de gînd să devină un oaspete permanent!

– Ba mă tem că da. Moartea lui Ronald Treeves a redeschis întreaga chestiune a viitorului Colegiului St Anselm. După cum știți politica mea a fost să evit disputele, să ne continuăm în liniște activitatea și să-mi folosesc influența pe care o am în cercurile bisericești ca să evit închiderea colegiului.

– Nu există probe în sprijinul închiderii colegiului, în afara politicii Bisericii de centralizare a instruirii teologice în trei centre, spuse părintele Martin. Dacă această hotărîre este aplicată rigid, Colegiul St Anselm se va închide, dar nu din pricina calității instruirii oferite de noi sau a absolvenților noștri.

Părintele Sebastian ignoră această repetare a evidenței și spuse:

– Există, desigur, și o altă problemă legată de vizita arhidiaconului. Ultima oară cînd a sosit aici, părintele John și-a luat o scurtă vacanță. Nu cred că mai poate face același lucru și de data asta. Dar prezența arhidiaconului poate fi neplăcută pentru

el și, desigur, jenantă pentru noi, ceilalți, dacă părintele John se va afla aici.

„Cum să nu fie!“ gîndi părintele Martin. Părintele John Betterton a venit la St Anselm după cîțiva ani de închisoare. Fusesse condamnat pentru atacuri sexuale împotriva a doi tineri ministranți din biserica unde el era preot. În fața acestor acuzații s-a recunoscut vinovat, deși atacurile constataseră mai mult în mîngieri și dezmierdări nepotrivite decît în abuzuri sexuale serioase și o sentință de arest ar fi fost cu totul nerecomandabilă dacă arhidiacolul Crampton nu și-ar fi dat el însuși toată silința să găsească probe adiționale. Băieții din cor de altădată, acum tineri bărbați, fuseseră chestionați, se aduseseră probe în plus și poliția fusese alertată. Întregul incident trezise indignare și multă nefericire, iar perspectiva de a-i avea pe arhidiacon și pe părintele John sub același acoperiș îl umplea de groază pe părintele Martin. Era sfîșiat de milă de fiecare dată cînd îl vedea pe părintele John aproape furișîndu-se la treburile lui, luînd împărtașania, dar fără să officieze vreodată, găsind în Colegiul St Anselm mai mult un refugiu decît un loc de muncă. Arhidiaconul făcuse, bineînțeles, ceea ce crezuse că era datoria lui și era nedrept să pretinzi că, în acest caz, datoria nu era lipsă de prietenie. Totuși, să urmărești un preot coleg atît de fără milă – și tocmai pe unul cu care nu aveai nimic de împărțit și pe care, de fapt, abia de-l întâlnești înainte – părea inexplicabil.

– Mă întreb dacă Crampton era cu totul... cum să zic... în mințile lui cînd l-a urmărit pe părintele John, spuse părintele Martin. A fost ceva irațional în toată povestea asta.

Părintele Sebastian îi răspunse răstit:

– Ce vrei să spui – că nu era cu totul în mințile lui? Nu era dement, nu s-a pomenit niciodată de așa ceva cu siguranță...

– Asta a fost la scurt timp după sinuciderea soției lui... o perioadă grea pentru el, adăugă părintele Martin.

– Doliul e întotdeauna o perioadă grea. Nu văd cum tragedia lui personală i-ar fi putut întuneca judecata în problema aceasta a părintelui John. Și eu am avut o perioadă grea după moartea Veronicăi.

Parintele Martin abia reuși să-și înăbușe un zîmbet. Lady Veronica Morell murise în urma unei căzături într-o partidă de vînătoare, în timpul uneia dintre obișnuitele ei întoarceri la casa familiei pe care, de fapt, n-o părăsise niciodată, și la sportul la care nu reușise, mai bine zis nu intenționase vreodată să renunțe. Parintele Martin banuia că, dacă părintele Sebastian trebuia să-și piardă soția, acesta era mijlocul pe care l-ar fi preferat. „Soția mea și-a frînt gîtul la vînătoare“ are o anume distincție ce lipsește în „soția mea a murit de pneumonie“. Părintele Sebastian nu se arătase dispus să se recăsătorească. Poate pentru că fusese soțul fiicei unui conte, chiar cu cinci ani mai în vîrstă decît el și cu o asemănare mai mult decît trecătoare cu animalele pe care le adorase, făcuse neatrăgătoare, chiar ușor degradantă perspectiva de a-și lega soarta de o femeie mai puțin distinsă. Părintele Martin, recunoscînd că gîndurile lui erau josnice făcu, rapid, un act mental de caință.

Dar lui îi plăcuse lady Veronica. Își amintea silueta ei zveltă înaintînd cu pași mari pe sub peristil după ultima slujbă la care asistase și zbierînd la soțul ei: „Predica ta a fost prea lungă, Seb. N-am putut s-o înțeleg nici pe jumătate și sînt sigură că nici băieții n-au înțeles-o“. Lady Veronica îi numea întotdeauna pe studenți „băieți“. Părintele Martin își închipuia uneori că ea considera că soțul ei conducea niște grajduri pentru cai de curse.

Se observase că decanul era întotdeauna mai relaxat și mai bine dispus cînd soția sa venea la colegiu. Părintele Martin refuza cu încăpăținare să și-i închipuie pe părintele Sebastian și pe lady Veronica în patul conjugal, dar nu se îndoia, vîzîndu-i împreună, că se plăceau foarte mult. Era, își zicea el, încă o manifestare a varietății și ciudațeniilor statutului de om căsătorit pentru care el, burlac de o viață, nu fusese mai mult decît un observator fascinat. Poate, își zicea el, o mare simpatie era la fel de importantă ca dragostea. Și mai durabilă.

– Cînd vine Raphael am să vorbesc sigur cu el despre vizita arhidiaconului, spuse părintele Sebastian. El ține foarte mult la părintele John – într-adevăr, uneori pare cam prea puțin rațional cînd vine vorba de acest subiect. N-o să ne ajute la nimic dacă provoacă un scandal deschis. Asta n-ar putea decît să facă rău

colegiului. Trebuie să știe că arhidiaconul este atît epitrop al colegiului, cît și un oaspete și că trebuie tratat cu tot respectul datorat unui preot.

– Nu-i așa că inspectorul Yarwood s-a ocupat de anchetă cînd prima soție a arhidiaconului s-a sinucis? întrebă părintele Peregrine.

Ceilalți preoți se uitară surprinși la el. Era una dintre acele informații pe care părintele Peregrine ținea să le obțină. Uneori se părea că subconștientul lui era un depozit de tot felul de întimplări și fragmente de informații pe care putea să și le amintească la comandă.

– Ești sigur? făcu părintele Sebastian. Familia Crampton locuia în North London pe vremea aceea. El s-a mutat în Suffolk abia după moartea soției lui. Poliția Metropolitană trebuie să se fi ocupat de caz.

Părintele Peregrine spuse moale:

– Știrile astea îți cad sub ochi. Îmi amintesc ce am citit despre anchetă. Cred că veți descoperi că un ofițer pe nume Roger Yarwood a prezentat probele. Era sergent în Poliția Metropolitană pe vremea aceea.

Părintele Sebastian se încruntă.

– Ciudat. Însă mă tem că, atunci cînd se vor întîlni – ceea ce e inevitabil – asta îi va trezi amintiri neplăcute arhidiaconului. Dar n-avem ce face. Yarwood are nevoie de o perioadă de odihnă și refacere și camera i-a fost promisă. A ajutat colegiului acum trei ani, înainte de a fi avansat, cînd lucra la Circulație și părintele Peregrine a pocnit camionul acela care staționa. După cum știți, a venit la slujba de duminică destul de regulat și cred că asta i-a făcut bine. Dacă prezența lui trezește amintiri neplăcute, atunci arhidiaconul trebuie să le facă față, așa cum părintele John face față amintirilor lui. O să aranjez ca Emma să stea în Ambrozie chiar lângă biserică, comandantul Dalglish în Ieronim, arhidiaconul în Augustin și Roger Yarwood în Grigore.

Îi aștepta un sfîrșit de săptămînă agitat, își spuse părintele Martin. Va fi foarte trist pentru părintele John să trebuiască să se întîlnească cu arhidiaconul, cît despre Crampton, nici el nu va fi încîntat de întîlnire, deși nu se poate spune că nu se aștepta; trebuie

să fi știut că părintele John se afla la Colegiul St Anselm. Și, dacă părintele Peregrine nu se înșela – și el nu se înșela niciodată – întâlnirea dintre arhidiacon și inspectorul Yarwood era de natură să-i facă să se simtă prost pe amândoi. Va fi greu ca Raphael să fie ținut sub control sau departe de arhidiacon; în definitiv, era candidat la hirotonisire. Și, pe urmă, mai era și Stannard. În afara unor motive prea puțin clare care-l aduceau la St Anselm, el nu era niciodată un oaspete comod. Cea mai problematică dintre toate va fi prezența lui Adam Dalgliesh, amintindu-le de evenimentele nefericite pe care toată lumea le crezuse uitate și pe care acesta le va privi prin ochii lui experimentați și sceptici.

Fu trezit din reverie de vocea părintelui Sebastian:

– Și acum cred că e momentul să bem o cafea.

Raphael Arbuthnot intră și așteaptă cu siguranța de sine care-l caracteriza. Sutana neagră cu șirul de nasturi imbracați, diferită de cele ale altor studenți, arăta recent croită, cu o linie elegantă; iar austeritatea culorii, contrasta cu fața palidă și părul strălucitor al lui Raphael și impunea o imagine care, în mod paradoxal, era atît hieratică, cît și teatrală. Părintele Sebastian nu putea niciodată să-l vadă între patru ochi fără o undă de stinghereală. El însuși era un om chipeș și întotdeauna prețuise – poate exagerat – aspectul chipeș al altor bărbați și frumusețea femeilor. Doar în privința soției lui acest lucru nu fusese important. Dar frumusețea unui bărbat i se părea neliniștitoare, chiar respingătoare. Tinerii, mai cu seamă tinerii englezi, nu trebuiau să arate ca un zeu grec cam desfrînat. Nu că ar fi existat ceva de androgin în Raphael, dar părintele Sebastian era conștient că acest gen de frumusețe plăcea mai mult bărbaților decît femeilor, deși pe el, personal, n-avea puterea să-l miște.

Și îi apărură din nou în minte cea mai sîciitoare dintre nenumăratele griji din pricina cărora îi era greu să petreacă ceva timp cu Raphael fără să-l bîntuie niște vechi presimțiri. Cît de sinceră era, de fapt, vocația lui? Și trebuise oare colegiul să-l accepte ca student cînd era deja, cum s-ar spune, din familie? St Anselm fusese singurul cămin pe care-l cunoscuse de cînd mama lui, ultima din neamul Arbuthnot, îl lepădase la colegiu – un bebeluș de două săptămîni, nelegitim și nedorit, cu douăzeci și cinci de ani în urmă. N-ar fi fost mai înțelept, poate mai prudent, să-l fi încurajat să meargă în altă parte, să se înscrie la Cuddesdon sau la St Stephen's House de la Oxford? Dar Raphael insistase să învețe la St Anselm. Nu existase oare o amenințare tacută că trebuie să fie aici sau nicaieri? Poate colegiul fusese prea primitiv

de teamă ca Biserica să nu piardă pe ultimul Arbuthnot? Ei bine, acum era prea târziu și era enervant cât de des aceste griji fără rost legate de Raphael se tot strecurau printre chestiuni mai presante. Le înlătură hotărît și se apucă de problemele colegiului.

– Mai întâi citeva detalii mărunte, Raphael. Studenții care țin să parcheze în fața colegiului trebuie să facă asta cu mai multă atenție. După cum știi, prefer ca mașinile și motocicletele să fie lăsate în afara clădirilor colegiului, în spate. Dacă e să fie parcate în partea din față, măcar aveți puțină grijă. Așa ceva îl enervează grozav pe părintele Peregrine. Și, te rog, să spui studenților să nu mai folosească mașinile de spălat după ultima slujbă a zilei. Părintele Peregrine nu se poate concentra din cauza zgomotului. Și acum, când n-o mai avem pe doamna Munroe, am hotărît ca așternuturile să fie schimbate o dată la două săptămîni. Așternuturile sînt depozitate în camera de alb-turi și studenții se pot servi cu ceea ce le trebuie și pot să-și schimbe paturile singuri. Am dat anunțuri pentru înlocuirea doamnei Munroe, dar s-ar putea să dureze ceva timp.

– Da, părinte. Am să anunț aceste chestiuni.

– Și mai sînt două probleme importante. Vinerea asta o să primim vizita comandantului Dalgliesh de la New Scotland Yard. Se pare că Sir Alred Treeves e nemulțumit de rezultatul anchetei legate de moartea lui Ronald și a cerut ca Scotland Yard-ul să facă cercetări. Nu știu cit o să stea la noi, poate doar în weekend. Sigur că trebuie toți să cooperăm cu comandantul. Asta înseamnă să-i răspundem la întrebări în detaliu și cinstit și să nu ne hazardăm în opinii.

– Dar Ronald a fost incinerat, părinte. Ce speră comandantul Dalgliesh să dovedească? Doar n-o să răstoarne concluziile anchetei.

– Îmi închipui că nu. Cred că-i mai mult vorba de a-i da satisfacție lui Sir Alred că a avut loc o cercetare temeinică a împrejurării în care a murit fiul său.

– Dar asta-i ridicol. Poliția din Suffolk a făcut o treabă foarte serioasă. Ce altceva speră Scotland Yard-ul să descopere acum?

– Foarte puțin, îmi închipui. Oricum, comandantul Dalgliesh sosește și va locui în Ieronim. O să mai fie și alți oaspeți.

Inspectorul Yarwood va veni să-și petreacă o vacanță de refacere. Are nevoie de odihnă și de liniște și cred că o să-și ia o parte din mese în camera lui. Domnul Stannard va fi iar aici ca să-și continue cercetările în bibliotecă. Iar arhidiaconul Crampton este așteptat pentru o scurtă vizită. Va sosi sîmbătă și intenționează să plece imediat după micul dejun duminică. L-am invitat să țină predica la slujba de sîmbătă seara. Va fi o congregație redusă, dar n-avem ce face.

– Dacă știam asta, părinte, aș fi avut grijă să nu mă aflu aici, zise Raphael.

– Înțeleg. Ca student în ultimul an mă aștept să fii aici cel puțin după ultima slujbă a zilei și să-l tratezi cu politețea cuvenită unui oaspete, unui om mai în vîrstă și unui preot.

– Nu mă deranjează primele două, dar cea de a treia îmi stă în gît. Cum poate să apară în fața noastră și a părintelui John după tot ce a făcut?

– Îmi închipui, ca noi toți, că se consolează cu gîndul că a făcut ceea ce socotea în acel moment că era bine.

Raphael se făcu roșu la față și exclamă:

– Cum putea să creadă că era bine – un preot care hăituieste un alt preot pînă-l bagă în închisoare? E dezgustător să faci așa ceva. Iar cînd vine de la el, e abominabil. Și părintele John – cel mai blind și mai bun om din lume!

– Uiti, Raphael, că părintele John s-a recunoscut vinovat la proces.

– A recunoscut că s-a purtat cum nu trebuia cu doi tineri. Nu i-a violat, nu i-a sedus, nu i-a agresat fizic. Foarte bine, s-a recunoscut vinovat, dar n-ar fi fost trimis la închisoare dacă Crampton nu s-ar fi apucat să scormonească în trecut, să dezgroape pe cei trei tineri și să-i convingă să se prezinte cu probe. Oricum, ce treabă avea el să facă asta?

– A socotit că era treaba lui. Să nu uităm că părintele John s-a recunoscut vinovat și de celelalte învinuiri mai grave.

– Sigur că s-a recunoscut vinovați! S-a recunoscut vinovat fiindcă se simțea vinovat. El se simte vinovat și pentru că se află în viață. Dar, în primul rînd, nu voia să-i luase pe tinerii ăia să jure strîmb în boxa acuzării. Atîta nu putea el să suporte, răul

care li se făcea, raul pe care și-l făceau lor înșile, mințind la tribunal. Voia să-i scutească de asta, cu prețul închisorii.

Părintele Sebastian spuse aspru:

– Ți-a spus el asta? Ai discutat asta cu el?

– Nu chiar, nu direct. Dar asta-i adevărul, știu că asta-i adevărul.

Părintele Sebastian se simți stingherit. Era posibil să fie așa. Se gândise și el la asta. Dar această percepție psihologică delicată era firească la el ca preot; venind din partea unui student o găsea nepotrivită.

– Raphael, nu ai dreptul să discuți cu părintele John despre asta, spuse el. El și-a ispășit pedeapsa și a venit să trăiască și să muncească cu noi aici. Trecutul a fost dat uitării. Este neplăcut că trebuie să se întâlnească cu arhidiaconul, dar dacă tu încerci să te amesteci, lucrurile nu vor fi mai ușoare pentru el sau pentru oricine altcineva. Toți avem ceva pe suflet. Ce-i pe sufletul Părintelui John îl privește doar pe el și pe Dumnezeu sau pe el și pe duhovnicul lui. Intervenția ta ar însemna aroganță spirituală.

Raphael nu părea să-l fi auzit.

– De fapt știm de ce vine Crampton nu-i așa? zise el. Ca să iscodească, cu gândul de a găsi dovezi noi împotriva colegiului. Vrea să închidem porțile. S-a văzut clar asta din clipa când episcopul l-a numit episcop.

– Și dacă-l tratăm nepoliticos o să-i oferim dovezile suplimentare de care are nevoie. Eu am ținut Colegiul St Anselm în funcțiune prin influența de care mă bucur și fiindcă mi-am văzut liniștit de treabă, nu întărîtînd dușmani puternici. Colegiul trece acum prin momente grele și moartea lui Ronald Treeves n-a ajutat deloc. Se opri, apoi puse o întrebare pe care pînă acum o lăsase nerostită: Trebuie să fi discutat despre asta între voi. Ce părere au studenții?

Își dadu seama că întrebarea lui nu era binevenită. Urmă o pauză, după care Raphael răspunse:

– Cred, părinte, că părerea generală a fost că Ronald s-a sinucis.

– Dar de ce? Aveți vreo idee de ce?

De data asta tăcerea fu mai lungă.

– Nu, părinte, cred că n-avem nici o idee, spuse apoi Raphael.

Părintele Sebastian păși spre birou și începu să cerceteze o foaie de hîrtie. Spuse cu o voce mai fermă:

– Văd că în weekend-ul ăsta colegiul va fi destul de gol. Doar patru dintre voi au rămas aici. Spune-mi, te rog, de ce pleacă atît de mulți, cînd de-abia a început trimestrul?

– Studenții au început practica la parohii, părinte. Lui Rupert i s-a cerut să țină o predică la St Mark și cred că doi studenți se duc să-l asiste. Mama lui Richard împlinește cincizeci de ani, eveniment care coincide cu aniversarea a douăzeci și cinci de ani de la căsătorie, așa că el a obținut un permis special pentru această ocazie. Pe urmă, vă amintiți că Toby Williams se va instala în prima lui parohie și multă lume se duce să-l încurajeze. Mai rămîn Henry, Stephen, Peter și cu mine. Speram să fiu liber după ultima slujbă a zilei. O să ratez instalarea lui Toby, dar aş vrea să particip la prima lui liturghie din noua parohie.

Părintele Sebastian continua să cerceteze hîrtia.

– Da, asta pare să fie tot. Poți să pleci după ce asculți predica arhidiaconului. Dar n-ar fi trebuit să ai o lecție de greacă cu domnul Gregory după liturghia de duminică? Ar fi bine să lămurești asta cu el.

– Am și lămurit-o, părinte. Poate să mă primească luni.

– Bine. Atunci cred că asta-i tot pentru săptămîna asta, Raphael. Poți să-ți iei eseul. E pe biroul meu. Evelyn Waugh¹ scrie într-una dintre cărțile lui de călătorii că, după el, teologia este știința simplificării prin care ideile nebuloase și derutante devin inteligibile și exacte. Eseul tău nu e nici una, nici alta. Și folosești greșit cuvîntul „a emula“. Nu e sinonim cu „a imita“.

– Bineînțeles că nu e. Îmi părea rău, părinte. Eu vă pot imita, dar nu pot spera să vă emulez.

Părintele Sebastian se întoarse ca să-și ascundă un zîmbet.

– Te-aș sfătui insistent să nu încerci nici una, nici alta, spuse el.

În timp ce ușa se închidea în spatele lui Raphael, zîmbetul întîrzie pe buzele lui; pe urmă decanul își aminti că nu scosese de la el o făgăduială de bună purtare. O făgăduială, odată dată, ar fi fost respectată, dar nu fusese cerută. Avea să fie un weekend complicat.

¹ Evelyn Arthur Waugh (1903–1966), romancier satiric englez (n.tr.)

Dalgliesh își părăsi apartamentul cu vedere spre Tamisa la Queenshythe înainte să se lumineze de ziuă. Clădirea, acum transformată în birouri moderne pentru o corporație financiară, fusese înainte un depozit și aroma de mirodenii, nestatornică precum amintirea, mai stăruie însă în camerele largi, cu mobilă puțină, placate în lemn, în care locuia el, la ultimul etaj. Când clădirea fusese vândută pentru modernizare, el rezistase ferm eforturilor noului proprietar de a-i prelua contractul de închiriere pe termen lung și, în cele din urmă, după ce Dalgliesh refuzase oferta finală ridicol de mare, adepții extinderii se recunoscuseră înfrinți și etajul de sus rămăsese neatins. Dalgliesh primise, pe cheltuiala companiei respective, o ușă discretă pe o latură a clădirii și un lift privat și sigur pînă la etajul lui cu prețul unei chirii mărite, dar cu un contract de închiriere prelungit. Bănuia că pînă la urmă, clădirea se dovedise, mai mult decît potrivită nevoilor lor și că prezența unui ofițer superior de poliție la etajul de sus îi dădea paznicului de noapte o senzație de securitate reconfortantă, deși iluzorie. Dalgliesh păstrase ceea ce prețuia: intimitatea sa, un spațiu gol dedesubt noaptea și aproape nici un zgomot în timpul zilei, precum și o panoramă largă a vieții mereu schimbătoare a Tamisei purtate de valuri sub ochii lui.

Traversă orașul spre Whitechapel Road ca să ajungă la autostrada A 12. Chiar și la șapte dimineața străzile erau circulate și grupuri mici de funcționari ieșeau din stațiile metroului. Londra nu dormea niciodată de tot și acest calm al dimineții abia începute îi făcea plăcere – trezirea la viața orașului care în cîteva ore va fi un furnicar, ca și ușurința de a conduce mașina pe străzi neaglomerate. În momentul în care intrase pe A 12 scăpînd de tentaculele din Eastern Avenue, prima spărtură trandafirie de pe

cerul nopții se lărgise pînă la un alb limpede, iar cîmpurile și gardurile vii se luminaseră pînă la un cenușiu luminos în care copacii și tufișurile, cu gingășia diafană a unei acuarele japoneze, căpătau treptat contururi, îmbrăcînd înțîia strălucire a toamnei. Era un moment potrivit al anului ca să privești copacii, gîndea el. Doar primăvara te încîntă mai mult. Nu se goliseră încă de frunze și desenul întunecat de crengi și rămurele se întrezărea printr-o ceață de verde, galben și roșu estompat.

Cu mîinile pe volan se gîndea la scopul călătoriei și analiza motivele implicării lui – evident noncoformiste – în moartea unui tînar necunoscut, o moarte deja investigată, definită de ancheta procurorului și tot atît de rezolvată oficial pe cît a fost de definitivă incinerarea ce transformase trupul în pulbere. Oferta de a face cercetări nu fusese un gest impulsiv, puține momente din viața lui oficială avuseseră un astfel de resort. Și nici nu fusese vorba, întru totul, de dorința de a-l scoate pe Sir Alred din biroul său, deși acesta era omul a cărui absență era, de obicei, preferabilă prezenței lui. Se mira din nou de interesul acestui om pentru moartea unui fiu adoptiv față de care nu arătase semne de afecțiune. Dar poate că el, Dalglish, era prea sigur de sine. În definitiv, Sir Alred era omul care avea grijă să nu-și trădeze sentimentele. Era posibil să fi simțit mai mult pentru fiul său decît lăsa să se vadă. Sau, poate, îl obseda nevoia de a afla adevărul, oricît de incomod, oricît de impalpabil, oricît de greu de stabilit? Dacă așa stăteau lucrurile, acesta era un motiv pentru care Dalglish putea avea înțelegere.

Se încadraseră în timp și, în mai puțin de trei ore, ajunsese la Lawestoft. Nu trecuse prin oraș de ani de zile și, la ultima lui vizită, îl izbise atmosfera deprimantă de decădere și sărăcie. Hotelurile de pe faleză, care în timpuri mai prospere ofereau vara facilități celor din clasa mijlocie, făceau reclamă jocurilor de bingo. Multe magazine își trăsese obloanele și oameni cu chipuri cenușii păseau abătuti pe străzi. Dar acum părea că avusese loc un fel de renaștere. Se înlocuiseră acoperișuri, casele erau proaspăt zugrăvite. Simțea că intrase într-un oraș care privea spre viitor cu oarecare încredere. Podul ce ducea către docuri îi era familiar și trecu peste el cu o tresărire în suflet. În copilărie

obișnuia să meargă pe acest drum cu bicicleta ca să cumpere heringi abia aduși la mal de pe chei. Își amintea mirosul peștilor lucioși în timp ce alunecau din găleți în rucsacul lui și greutatea care-i apăsa umerii în timp ce pedala înapoi spre St Anselm cu darul pentru cina sau micul dejun al preoților. Trăgea în piept mirosul familiar de apă și gudron și privea cu nostalgică plăcere bărcile din port, întrebându-se dacă se mai putea cumpăra pește de pe chei. Chiar dacă da, n-ar mai fi putut niciodată să ducă un dar la St Anselm cu aceeași emoție și mulțumire în suflet ca în acele zile de demult.

Se așteptase, oarecum, ca secția de poliție să semene cu cele de care-și aducea aminte din copilărie, o casă separată sau terasată adaptată la acțiunile poliției, metamorfoza sa fiind marcată de lampa albastră montată în exterior. În schimb, văzu o construcție modernă, joasă, cu o mulțumire de ferestre, cu o antenă radio ridicându-se cu o autoritate impresionantă din acoperiș și cu steagul național fluturînd de pe un stîlp de la intrare.

Era așteptat. Tînăra femeie de la recepție îl întâmpină cu accentul ei plăcut din Suffolk ca și cum doar sosirea lui mai lipsea ca să-i facă ziua frumoasă.

– Sergentul Jones vă așteaptă, domnule. O să-l sun și vine imediat jos.

Sergentul Irfon Jones era brunet, cu trăsături prelungi, pielea lui smeadă ușor bronzată de vînt și de soare în contrast cu părul care era aproape negru. Primele lui cuvinte de întâmpinare îi trădă, de îndată, naționalitatea.

– Domnul Dalglish, nu-i așa? Vă așteptam. Domnul Williams s-a gîndit că putem folosi biroul dumnealui, așa că poftiți pe aici. I-a părut rău că n-o să vă întâlnească, iar șeful e la Londra la o ședință, dar probabil că știți asta. Vă rog să semnați de sosire, domnule.

Urmîndu-l prin ușa laterală cu panoul ei de sticlă opacă și de-a lungul unui coridor îngust, Dalglish spuse:

– Ești departe de casă, sergent.

– Așa-i, domnule Dalglish. Patru sute de mile, mai exact. M-am însurat cu o fată din Lowestoft care-i singură la părinți. Maică-sa nu se simte prea bine, așa că Jenny preferă să fie aproape

de casă. Cum am avut ocazia, m-am transferat din Gower. Îmi convine, atîta timp cît sînt aproape de mare.

– O mare foarte diferită.

– Și coastă foarte diferită, amîndouă la fel de riscante. Nu că am avea multe accidente. Bietul băiat e primul în trei ani și jumătate. Ei bine, s-au pus anunțuri și lumea de pe aici știe că stîncile sînt periculoase. Ar fi trebuit să fi aflat pînă acum. Și coasta e destul de izolată. Bine că nu sînt familii cu copii. Pe aici, domnule. Domnul Williams și-a golit masa de lucru. Nu că ar exista multe probe vitale pe care să le puteți vedea. Doriți o cafea? E la îndemînă, după cum vedeți. Nu trebuie decît să răsucesc de un buton.

Exista o tavă cu două căni cu toartele bine aliniate, o cafetieră, o cutie de tablă cu o etichetă pe care se putea citi „cafea“, o carafă cu lapte și un ceainic electric.

Sergentul Jones se dovedi priceput, deși cam agitat la treaba asta, dar cafeaua fu excelentă. Se așezară în dreptul ferestrei pe două scaune de birou joase.

– Ai fost chemat pe plajă, presupun, spuse Dalglish. Ce s-a întîmplat exact?

– N-am fost eu primul la fața locului. A fost tînărul Brian Miles. El este polițistul local. Părintele Sebastian a telefonat de la colegiu și Miles s-a deplasat acolo cît a putut de repede. N-a stat mult, nu mai mult de o jumătate de ceas. Cînd a ajuns acolo erau doar două persoane lîngă cadavru, părintele Sebastian și părintele Martin. Bietul băiat era sigur mort, oricine putea să vadă asta. Dar e un băiat bun – mă refer la Brian – și nu i-a plăcut ce-a văzut acolo. Nu vreau să zic că s-a gîndit că era o moarte suspectă, dar nu se poate spune că n-a fost ciudată. Eu sînt ofițerul care răspunde de el așa că a venit la mine. Eu eram aici cînd a sunat telefonul chiar înainte de ora trei și, cum doctorul Mallinson – medicul nostru de la poliție – se întîmplase să fie la secție, ne-am dus la locul faptei împreună.

– Cu ambulanța? întrebă Dalglish.

– Nu, atunci nu. Cred că la Londra procurorul are ambulanța lui, dar aici trebuie să apelăm la serviciile locale cînd vrem să transportăm un cadavru. Ambulanța era plecată într-o misiune așa că a durat cam un ceas și jumătate pînă ce l-am putut ridica.

După ce l-am dus la morgă am schimbat două vorbe cu un ofițer de la biroul procuraturii care mi-a zis că procurorul o să ceară aproape sigur o cercetare judiciară. E un domn foarte atent – domnul Mallish. Atunci s-a hotărât să tratăm cazul ca pe o moarte suspectă.

– Ce anume ai găsit la fața locului?

– Era mort, domnule Dalgliesh. Doctorul Mallinson a constatat asta imediat. Dar nu era nevoie de un doctor ca să spună că nu mai era în viață. Murise de cinci-șase ore, așa zicea doctorul Mallinson. Sigur că era destul de adânc îngropat în nisip când am ajuns noi acolo. Domnul Gregory și doamna Munroe dezgropaseră în mare parte trupul și vârful capului, dar fața și brațele nu i se vedeau. Părintele Sebastian și părintele Martin au rămas la fața locului. Nici unul din ei nu putea să facă nimic, dar părintele Sebastian a insistat să rămână pînă dezgropăm cadavrul. Cred că voia să spună o rugăciune. Așa că l-am dezgropat de tot pe bietul băiat, l-am întors pe partea cealaltă, l-am pus pe o targă și doctorul Mallinson l-a examinat mai atent. De fapt nu era nimic de văzut. Era minjit cu nisip și era mort.

– Existau niște leziuni vizibile?

– Noi n-am văzut nimic, domnule Dalgliesh. Sigur că atunci cînd ești chemat la un accident de genul asta întotdeauna îți pui niște întrebări, nu-i așa? E de la sine înțeles. Numai că doctorul Mallinson n-a găsit nici un fel de semne de violență, nici o urmă de lovitură în moalele capului sau altceva de soiul ăsta. Bineînțeles că nu puteam ști ce o să constate doctorul Scargill la examenul post mortem. El e medicul nostru legist regional. Doctorul Mallinson a zis că nu putea face nimic mai mult decît să constate momentul morții și că trebuie să așteptăm autopsia. Nu spun că ne-am gîndit c-ar putea fi ceva suspect în legătură cu moartea asta. Atunci totul părea destul de simplu. Scormonise în stîncă prea aproape de lespede care atîrna deasupra și s-a năruit stîncă peste el. Așa părea și asta au găsit la anchetă.

– Deci, nu te-a frapat nimic ca fiind ciudat sau suspect?

– Ce să zic, mai mult ciudat decît suspect. Poziția în care l-au găsit era de mirare – cu capul în jos, ca un iepure sau un ciine scormonind în stîncă.

– Și nu s-a găsit nimic lângă cadavru?

– Hainele lui, mantaua cafenie și o haină neagră, lungă, cu nasturi – o sutană, nu-i așa? Erau foarte îngrijite.

– Nimic care să semene a armă?

– Doar o bucată de lemn. Am scos-o din pământ când l-am dezgropat. Stătea așezată destul de aproape de mîna lui dreaptă. M-am gîndit că n-ar fi rău s-o luăm cu noi la stația de poliție, poate era ceva important, dar nu prea a fost băgată în seamă. O am aici, domnule, dacă vreți s-o vedeți. Nu înțeleg de ce n-a fost azvîrlită după anchetă. N-am găsit nimic pe ea, nici amprente, nici sînge.

Se duse spre un dulap de la capătul încăperii și scoase de acolo un obiect înfășurat în plastic. Era o stînghie din lemn deschis la culoare cam de vreo șaiszeci și cinci de centimetri. Examinînd-o mai atent, Dalgliesh văzu niște urme ce păreau de vopsea albastră.

– N-a stat în apă, domnule, mie așa mi se pare, spuse sergentul Jones. Poate c-a găsit-o în nisip și a cules-o de acolo, fără o intenție precisă. E un fel de instinct, să alegi lucruri de pe plajă. Părintele Sebastian bănuia că provenea de la o veche cabină pentru înotători plasată chiar deasupra treptelor ce duceau spre plajă și pe care colegiul o demolase. Se pare că părintele Sebastian socotea cabina vopsită în alb și albastru o oroare și că ar fi mai potrivit ceva simplu din lemn obișnuit. Zis și făcut. E folosită și ca să adăpostească barca pneumatică care-i bună atunci cînd înotătorii dau de belea. Vechea cabină începuse oricum să se dărăpăneze. Dar nu fusese îndepărtată în întregime – mai rămăseseră încă cîteva scînduri putrede depozitate acolo. Acum mi se pare că au dispărut toate.

– Amprente n-au existat?

– Ampretele sînt primul lucru care se caută. Cele lăsate de băiat au fost acoperite de căderea de nisip, dar am găsit un singur șir de urme întretăiate pe plajă, mai încolo. Erau sigur ale lui, aveau și pantofii băiatului. Dar a mers mai mult pe pietriș, așa cum ar fi făcut oricine. Nisipul era tare răvășit la locul accidentului. Era și de așteptat. Doamna Munroe și domnul Gregory și cei doi preoți nu-și bătuseră capul să aibă grijă pe unde calcă.

– Pe dumneata te-a surprins verdictul?

– Ei bine, pot să spun că da. Un verdict deschis ar fi fost mai logic, totuși. Domnul Mellish s-a alăturat juriului, așa face el dacă-i vorba de un caz un pic mai complicat sau dacă există un interes public și juriul a fost unanim, toți cei opt membri. Nu putem nega că un verdict deschis nu e niciodată satisfăcător și Colegiul St Anselm e foarte respectat în zonă. Nu zic că nu e izolat, dar tinerii țin predici la bisericile de pe aici și fac ceva fapte bune în comunitatea locală. Mă-nțelegeți, eu nu zic că juriul a greșit. În orice caz, asta-i ce-au găsit.

– Sir Alred nu se poate plînge că ancheta n-a fost făcută temeinic, spuse Dalglish. Nu văd ce-ați fi putut face mai mult.

– Nici eu nu văd, domnule Dalglish, și procurorul tot așa a zis.

Se părea că mai mult nu se poate afla și, după ce-i mulțumi sergentului pentru ajutorul lui și pentru cafea, Dalglish plecă. Bucata de lemn cu urme de vopsea fusese împachetată și etichetată. Dalglish o luă cu el, fiindcă asta părea să fie de datoria lui, și nu pentru că ar fi crezut că o să-i fie de folos.

La celalalt capăt al parării un bărbat încărca cutii de carton în scaunul din spate al unui Rover. Uitîndu-se în jur, îl văzu pe Dalglish suindu-se în Jaguar, îl fixă cu privirea o clipă, apoi, hotărîndu-se parcă, veni pe neașteptate spre el. Dalglish se trezi față în față cu un chip îmbătrînit înainte de vreme, răvășit de lipsa de somn și de suferință. Era un chip pe care-l văzuse prea des pînă atunci ca să nu-l recunoască.

– Trebuie să fiți comandantul Dalglish, spuse. Ted Williams m-a anunțat că o să veniți pe aici. Sînt inspectorul Roger Yerwood. Sînt în concediu de boală și mă aflu aici ca să-mi strîng cîteva lucruri. Vreau doar să vă spun că o să mă vedeți la St Anselm. Preoții mă primesc la ei din cînd în cînd. E mai ieftin decît la hotel și compania e mai plăcută decît la balamucul local – alternativa obișnuită. Și încă ceva, mîncarea e mai bună.

Cuvintele îi ieșeau pe gură într-un șuvoi continuu de parcă fuseseră repetate și se putea citi și provocare, dar și rușine în ochii lui negri. Vestea nu îl bucură. Fără să știe de ce, Dalglish crezuse că el va fi singurul oaspete.

Ca și cum simțise această reacție, Yarwood adăugă:

– Nu vă temeți. N-am să apar la dumneavoastră în cameră după slujbă să beau un păhărel. Vreau să mă țin departe de birfele poliției și îndrăznesc să cred că și dumneavoastră gândiți la fel.

Înainte ca Dalgliesh să apuce să facă mai mult decît să-i strîngă mîna, Yarwood dădu repede din cap, se întoarse pe călcîie și se îndreptă iute spre mașina lui.

Dalgliesh spusese că va sosi la colegiu după prînz. Înainte de plecarea din Lowestoft găsi un magazin de delicatese de unde cumpără chiftele calde, un pachet mic de unt, niște pateu și o jumătate de sticlă de vin. Ca întotdeauna cînd călătorea la țară, se aproviziona cu un pahar și cu un termos de cafea.

Părăsind orașul, o luă pe drumuri laterale, apoi pe o alee năpădită de buruieni, dar destul de lată pentru Jaguarul lui. Dădu de o barieră deschisă care oferea o largă panoramă asupra cîmpurilor ce îmbrăcau culorile toamnei și acolo parcă pentru picnicul lui. Dar, mai întii, își închise mobilul. Ieșind din mașină, se sprijini de stilpul barierei și închise ochii să asculte tăcerea. După astfel de momente tînjea, cînd nimeni din lume nu știa exact unde se afla el și nu-l putea contacta. Sunetele mărunte, aproape de nedeșlășit ale naturii ajungeau pînă la el purtate de aerul frumos mirositor, din depărtare venea un cîntec de pasăre neștiută, o adiere murmură printre ierburile înalte, o creangă trosnea deasupra capului lui. După ce-și termină prînzul, merse în pas săltat pe alee o jumătate de milă, se întoarse la mașină și o luă îndărăt spre A 12, apoi se îndreptă spre Ballard's Mere.

Și acolo, ceva mai devreme decît se așteptase, dădu de cotitură; același frasin uriaș, dar năpădit de iederă, iar pe partea stîngă cele două căsuțe cochete cu grădinile din fața bine îngrijite. Drumul îngust, ceva mai lat decît o potecă, era ușor curbat și gardul viu încilcit de pe buza malului ascundea vederii promontoriul, așa că nu se deslusea nimic din îndepărtatul St Anselm în afară de o sclipire fugară a hornurilor înalte din cărămidă și a domnului dinspre sud. Dar cînd ajunse la marginea stîncii și o luă spre nord pe drumul pietros de coastă se deslusi departe un edificiu ciudat de cărămizi și straturi de piatră, arătînd tot atît de

strălucitor și ireal ca un decupaj din carton pe albastrul din ce în ce mai intens al cerului. Părea să înainteze spre el și nu invers, înviind inexorabil imaginile copilăriei și stările schimbătoare, pe jumătate uitate, de bucurie și durere, nesiguranță și speranță explozivă. Casa în sine părea neschimbată. Cele două movile de cărămidă în stil Tudor gata să se prăbușească, cu smocuri de bălării și ierburi ieșind din crăpături mai stăteau încă de pază la intrarea în curtea din față și, trecînd printre ele, văzu din nou casa în toată măreția ei.

În copilăria lui era la modă să disprețuiești arhitectura victoriană și privise casa cu un adevărat dispreț, deși cam vinovat. Arhitectul, probabil prea influențat de primul proprietar, încorporase toate trăsăturile în vogă pe atunci: coșuri înalte, ferestre în relief, o cupolă centrală, un turn sudic, o fațadă zimțată și un portic imens din piatră. Dar acum i se părea că rezultatul era mai puțin supărător decît i se păruse în tinerețe și că arhitectul realizase măcar un echilibru și o proporție deloc neplăcute în amestecul teatral de romantic medieval, reînviere a goticului și domesticitate victoriană.

Fusese așteptat, sosirea lui fusese dorită. Chiar înainte de a trîni portiera mașinii ușa din față se deschise și o siluetă fragilă, schiopătîndă, îmbrăcată într-o sutană neagră, coborî cu grijă cele trei trepte de piatră.

Îl recunoscă din prima clipă pe părintele Martin Petrie. Apoi fu extrem de surprins că fostul decan locuia încă aici – trebuie să fi avut peste optzeci de ani. Dar, fără îndoială, era bărbatul pe care în tinerețe îl venerase, ba chiar îl iubise. Ca un paradox, anii dispărură, dar semnele trecerii lor erau vizibile. Oasele feței erau mai proeminente deasupra gîtului slab și descarnat; şuvița lungă de păr care-i traversa fruntea, cîndva de un castaniu bogat, era acum argintie și la fel de mătăsoasă ca a unui bebeluș; gura mobilă cu buza de jos groasă era mai puțin fermă. Își strînseseră minile. Lui Dalglish i se păru că apucase niște oase dezarticulate învelite într-o mînășă delicată de antilopă. Dar apăsarea mîinii părintelui Martin era încă puternică. Ochii, deși mai mici, aveau același cenușiu luminos și schiopătarea, o urmă a anilor de război, era mai pronunțată, dar putea încă să meargă fără baston. Iar

chipul, întotdeauna blînd, păstra încă grația de neconfundat a autorității spirituale. Privind prin ochii părintelui Martin, Dalglish își dadu seama că era binevenit nu numai ca vechi prieten; ceea ce văzu în privirea părintelui era un amestec de teamă și ușurare. Se minună din nou – și nu fără un sentiment de vină – cum de fusese plecat toți acești ani. Se întorsese inopinat și aproape minat de un impuls; acum se întreba pentru prima oară ce îl aștepta de fapt la St Anselm.

Conducîndu-l în casă, părintele Martin spuse:

– Mă tem că trebuie să te rog să-ți muți mașina pe peluza din spatele casei. Părintelui Peregrine nu-i place să vadă mașini parcate în curtea din față. Dar nu-i nici o grabă. Ți-am rezervat vechiul tău apartament: Ieronim.

Intrară în holul vast cu podeaua mozaicată și cu scara mare de stejar ce ducea spre odaile de sus de-a lungul unei galerii. Amintirile îl năpădiră cu mirosul de tămîie, de ceară de mobile, de cărți vechi și de mîncare. În afara unei camere mici care fusese construită la stînga intrării, nimic nu părea schimbat. Ușa rămăsese deschisă și Dalglish zări un altar. Poate că încăperea era un spațiu de rugăciune, își zise el. Statuia din lemn a Fecioarei cu pruncul Hristos în brațe se afla tot în capul scării, cu lampa albastră arzînd sub ea și cu o vază de flori pe plinta de la picioarele ei. Se opri s-o privească și părintele Martin așteptă răbdător alături de el. Sculptura era o copie – una reușită – a Madonei cu Pruncul de la Muzeul Victoria și Albert, dar nu-și amintea autorul. Nu avea nimic din pietatea lugubra obișnuită la asemenea statui, nici o reprezentare simbolică a chinurilor ce aveau să vină. Atît mama, cît și copilul surîdeau, bebelușul ridicîndu-și brațele dolo-fane, Preacurata, abia ieșită din copilărie, bucurîndu-se de fiul ei.

În timp ce urcau scara, părintele Martin spuse:

– Cred că te miră că mă vezi. Oficial m-am pensionat, bineînțeles, dar colegiul m-a păstrat ca să ajut cu predarea teologiei pastorale. Părintele Sebastian Morell a fost decan aici în ultimii cincisprezece ani. Cred că ai dori să revezi locurile de altădată, dar părintele Sebastian ne așteaptă. Cred că ți-a auzit mașina, el aude tot. Biroul decanului este în aceeași cameră ca la ultima ta vizită.

Bărbatul care se ridică de la birou și făcu un pas înainte ca să-i salute era foarte diferit de omul cu chip blind care era părintele Martin. Era înalt cam de un metru nouăzeci și mai tânăr decât se așteptase Dalglish. Părul castaniu-deschis, doar ușor încăruntit, era pieptănat pe spate, dezgolind o frunte înaltă, frumoasă. O gură hotărâtă, un nas ușor acvilin și o bărbie lungă dădeau forță unui chip care, altfel, ar fi avut o frumusețe prea convențională, deși austeră. Cu totul remarcabili erau ochii de un albastru-închis, limpede, o culoare pe care Dalglish o găsea derutant de nepotrivită cu privirea pătrunzătoare care se aținti asupra lui. Era mai degrabă chipul unui om de acțiune, poate a unui soldat, decât a unui cadru academic. Sutana bine croită din gabardină neagră părea un veșmînt nepotrivit pentru un om care inspira o asemenea putere latentă.

Chiar și lucrurile din încăpere erau nepotrivite. Biroul pe care se afla un computer și o imprimantă, era agresiv modern, dar pe peretele de deasupra atîna un crucifix sculptat de lemn care putea fi un obiect medieval. Peretele opus expunea o colecție de schițe din Vanity Fair reprezentînd prelați din epoca victoriană, unii cu mustați, alții rași, unii slabi, alții rubiconzi, emanciați sau moderat pioși, plini de încredere în sine deasupra crucilor de pe piept și a mîneștilor de poplin. De fiecare parte a căminului din piatră cu mottoul său sculptat se vedeau gravuri cu oameni și peisaje ce păreau să ocupe un loc special în memoria proprietarului lor. Dar deasupra căminului se afla un cu totul altfel de tablou. Era un ulei de Burne-Jones¹, un minunat vis romantic expunînd faimoasa lumină a artistului care nu existase nicicînd pe pămînt sau în cer. Patru tinere femei, purtînd ghirlande și rochii lungi roz sau cafenii din muslin înflorat, erau adunate în jurul unui pom plin de mare. Una dintre ele stătea cu o carte deschisă în fața ei și cu un piscoiș cocoloșit pe brațul ei drept; una lăsase ușor lingă ea o liră și privea gînditoare în depărtare; celelalte două stăteau în picioare, una cu un braț ridicat

¹ Burne-Jones, Sir Edward Coley (1833–1898), pictor englez și ilustrator, născut la Birmingham. Pictura inspirată de teme biblice și medievale se remarcă prin stilul romantic sentimental; reprezentant al școlii preraphaelite. (n.red.)

culegînd un măr copt, cealaltă ținîndu-și buzunarul de la șort deschis ca să primească fructul cu mîini cu degete lungi și delicate. Dalglish observă pe peretele din dreapta un alt obiect de Burne-Jones: un bufet cu două sertare pe picioare înalte și drepte pe roțile și două panouri pictate, unul reprezentînd o femeie hrînind niște păsări, celălalt un copil cu miei. Își amintea și de tablou, și de bufet, dar în mod sigur fuseseră în refectoriu la vizita lui precedentă. Romanticismul lor strălucitor părea nepotrivit cu austeritatea clericală a restului încăperii.

Un zîmbet de bun venit aduse o schimbare pe chipul decanului, dar fu atît de rapid, încît, la fel de bine, ar fi putut să nu fie mai mult decît un spasm al mușchilor.

– Adam Dalglish? Ești foarte bine-venit. Părintele Martin mi-a spus că a trecut mult de cînd n-ai mai trecut pe aici. Am fi dorit să te fi întors cu un prilej mai fericit.

– Și eu aș fi dorit asta, părinte, răspunse Dalglish. Sper că nu va trebui să vă deranjez mult timp.

Părintele Sebastian făcu un semn către fotoliile aflate de fiecare parte a căminului și părintele Martin își trase și el un scaun de lingă masă.

După ce se așezară, părintele Sebastian spuse:

– Trebuie să recunosc am fost surprins cînd a sunat comisarul-adjunct. Un comandant al Poliției Metropolitane să fie detașat ca să raporteze despre felul cum a tratat poliția provincială o problemă care, deși tragică pentru toți cei implicați sufletește, nu poate fi un incident major, după ce a fost subiectul unei anchete acum închisă oficial. Nu-i asta o pierdere de vreme? Făcu o pauză, apoi adăugă: Sau contrar regulamentului?

– Nu e contrar regulamentului. Neconvențional, poate. Dar eu tot veneam în Suffolk și s-a considerat că așa se va economisi timp și va fi poate mai bine pentru colegiu.

– Există cel puțin avantajul că te aduce din nou în mijlocul nostru. Vom răspunde, desigur, întrebărilor dumitale. Sir Alred n-a avut amabilitatea să ni se adreseze direct. N-a participat la anchetă – am înțeles că se afla în străinătate – dar a trimis un avocat ca să facă o expunere a dovezilor. După cum îmi amintesc, nu a exprimat nici o nemulțumire. Am avut foarte puțin de

a face cu Sir Alred și nu ni s-a părut o persoană comodă. El nu s-a plîns niciodată că nu i-ar fi plăcut profesia aleasă de fiul lui – Sir Alred, în mod cert, nu o considera o vocație. Este greu să înțelegem motivele care-l fac să dorească redeschiderea cazului. Există doar trei alternative. Jocul murdar este exclus; Ronald nu avea dușmani aici și nimeni n-avea de profitat de pe urma morții lui. Sinucidere? Ar fi, desigur, o posibilitate trimită, dar nici purtarea lui din ultima vreme, nici atitudinea lui n-au dovedit un asemenea grad de nefericire. Mai rămîne moartea prin accident. M-aș fi așteptat ca Sir Alred să accepte verdictul cu oarecare ușurare.

– A intervenit scrisoarea anonimă despre care cred că v-a vorbit comisarul-adjunct, spuse Dalglish. Dacă Sir Alred n-ar fi primit-o, nu-mi închipui că m-aș fi aflat aici.

O scoase din portmoneu și o arătă. Părintele Sebastian îi aruncă o privire rapidă, apoi spune:

– E clar că a fost scrisă la computer. Avem și aici computere – unul din ele îl vedeți în biroul meu.

– N-aveți idee cine ar fi putut s-o trimită?

Părintele Sebastian abia se uitase la ea, după care o dădu în-dărăt cu un gest de respingere disprețuitoare.

– Nici o idee. Avem și noi dușmani. Poate că-i un cuvînt prea tare; mai corect ar fi să spunem că sînt oameni care ar prefera ca acest colegiu să nu existe. Dar opoziția lor față de noi este ideologică, teologică și financiară, o chestiune de resurse ale Bisericii. Nu pot să cred că cineva s-ar coborî pînă la această calomnie grosolană. Mă mir că Sir Alred a luat-o în serios. Ca om al puterii nu se poate să nu fie obișnuit cu înștiințări anonime. Vă vom oferi, desigur, tot ajutorul necesar. Bineînțeles că mai întîi vei dori să vezi locul unde Ronald și-a găsit sfîrșitul. Te rog să mă scuzi dacă îl voi lăsa pe părintele Martin să te întovărășească. Am un oaspete după-masă și alte chestiuni destul de urgente care-mi solicită atenția. Vecernia are loc la ora cinci, dacă vrei să ni te alături. După aceea ne întîlnim aici la un pahar înainte de cină. Nu servim vin la mese vinerea, după cum cred că-ți amintești, dar cînd avem oaspeți ni se pare potrivit să le oferim vin de Xeres înainte de masă. În acest sfîrșit de săptămînă mai avem alți patru oaspeți. Arhidiaconul Crampton, unul dintre

epitropii colegiului; doamna profesor doctor Emma Lavenham, care vine o dată pe trimestru de la Cambridge ca să-i familiarizeze pe studenți cu moștenirea literară a anglicanismului; doctorul Clive Stannard, care folosește biblioteca noastră pentru cercetări; și un alt ofițer de poliție, inspectorul Roger Yarwood de la poliția locală, care se află acum în concediu de boală. Nici unul dintre ei nu a fost prezent în momentul morții lui Ronald. Dacă te interesează să afli cine locuia aici la acea vreme, părintele Martin îți va putea furniza o listă. Să te așteptăm la cină?

– Astă seară nu, părinte, vă rog să mă scuzați. Sper să mă întorc pentru ultima slujbă a zilei.

– Atunci ne vedem în biserică. Sper ca apartamentul să ți se pară confortabil.

Părintele Sebastian se ridică în picioare, întrevederea era, evident, încheiată.

– Îmi închipui că ai vrea să vizitezi biserica în drum spre apartamentul tău, spuse părintele Martin.

Era evident că privea acordul lui Dalgliesh, chiar entuziasmul lui, ca pe ceva de la sine înțeles și, într-adevăr, Dalgliesh nu avea nimic împotriva. În bisericuța aceea erau obiecte pe care își dorise să le vadă din nou.

– *Madona* lui van der Weyden¹ e încă deasupra altarului? întrebă el.

– Da, este, răspunse. Ea și „Judecata de Apoi“ sînt cele două atracții mai importante pe care le avem. Dar poate că cuvîntul „atracții“ nu este prea potrivit. Nu vreau să spun că noi încurajăm vizitatorii. Nu avem mulți și aceștia vin întotdeauna anunțați. Nu facem reclamă obiectelor prețioase pe care le avem.

– Este tabloul lui van der Weyden asigurat, părinte?

– Nu, n-a fost niciodată. Nu putem să ne permitem prima de asigurare și, așa cum a spus și părintele Sebastian, pînza aceasta este de neînlocuit. Nu putem cumpăra alta cu bani. Dar avem grijă. Desigur, faptul că sîntem atît de izolați este un avantaj și acum avem în funcțiune un sistem de alarmă modern. Panoul este în interiorul ușii ce duce de la peristilul nordic la sanctuar și alarma acoperă și ușa principală dinspre sud. Cred că sistemul a fost instalat cu mult timp după vizita ta aici. Episcopul a insistat să cerem asistență în privința securității dacă pictura rămîne în biserică și avea, desigur, dreptate.

– Din cîte mi-aduc aminte, spuse Dalgliesh, biserica era deschisă toată ziua cînd veneam eu aici.

¹ Rogier van der Weiden (?1399–1464) – pictor flamand; unul dintre cei mai influenți artiști europeni din secolul al XV-lea. (n.red.)

– Da, așa-i, dar asta s-a întâmplat înainte ca specialiștii să decidă că pictura era autentică. Mă mihnește că biserica trebuie să stea zăvorâtă, mai cu seamă într-un colegiu teologic. Din această cauză, când eram eu decan, am instalat micul paraclis. Presupun că l-ai văzut în stînga ușii cînd ai intrat aici. Paraclisul însuși nu poate fi sfințit, fiindcă face parte dintr-o altă clădire, dar altarul este sfințit și oferă studenților un loc unde se pot ruga singuri sau medita cînd biserica e încuiată după slujbe.

Trecură prin vestiarul din spatele casei prin care se ajungea la ușa care dădea spre peristilul din nord. Aici încăperea era împărțită în două de cuiere pentru haine dispuse deasupra unei bănci lungi, fiecare agățătoare avînd dedesubt un recipient pentru pantofi sau ghetete de purtat în exterior. Majoritatea agățătorilor erau neocupate, dar vreo șase aveau sub ele mantale cafenii cu glugă. Fără îndoială că mantalele, ca și sutanele negre pe care studenții le purtau în interior, fuseseră recomandate de temuta fondatoare, Agnes Arbuthnot. Dacă așa era, probabil că nu uitase forța și asprimea vîntului de la răsărit pe această coastă neprotejată. În dreapta vestiarului, ușa pe jumătate deschisă spre spațiul utilitar lăsa să se vadă patru mașini de spălat mari și un uscător.

Dalgliesh și părintele Martin ieșiră din întunecimea casei în peristil și izul vag, dar persistent din locașul de învățatură al anglicanismului superior făcu loc aerului proaspăt și liniștii însoțite din curte. Dalgliesh încearcă aceeași senzație din copilărie a întoarcerii în timp. Aici, stilului victorian ornamentat din cărămidă îi luă locul simplitatea pietrei. Peristilurile, cu stilpii lor înguști și zvelți împrejmuiau cele trei laturi ale curții pietruite. În spatele pietrei de York un șir de uși identice din stejar duceau spre cele două etaje în care se aflau camerele studenților. Cele patru apartamente pentru oaspeți dădeau spre fațada vestică a clădirii principale și erau despărțite de zidul bisericii prin poarta din fier forjat în spatele căreia puteai zări acrii necultivați acoperiți de tufe îngalbenite și verdele mai bogat al cîmpurilor îndepărtate de sfeclă de zahăr. În mijlocul curții un uriaș castan sălbatic începuse să sufere primele ravagii ale toamnei. În partea de jos a trunchiului noduros, din care bucăți de coajă se desprindeau ca niște cruste, răsăriseră rămurele cu frunzele lor tinere

tot atât de verzi și de gingașe cu primii lăstari ai primăverii. Deasupra lor, ramurile enorme își arătau coloritul galben și arămiu și frunzele moarte zăceau răsucite pe pietre, uscate și sfărâmițioase ca niște degete mumificate printre nuanțele de mahon lustruit ale castanelor căzute.

Unele lucruri, se gădea Dalgliesh, îi erau noi pe această scenă de demult, printre ele, desigur, șirurile de ghivece de teracotă neomamentată, dar elegant modelate de la picioarele stilpilor. Trebuie să fi arătat minunat vara, dar acum tulpinele răsucite ale mușcatelor erau lemnoase, iar puținele flori care mai rămăseseră nu erau decât un slab memento ale gloriei apuse. Și cu siguranță că fucsiile care se cățarau atât de viguros pe zidul dinspre apus al casei fuseseră sădite după plecarea lui. Era încă încărcat de flori, dar frunzele se uscau deja și petalele căzute zăceau ca niște șiroaie de sînge.

– O să trecem prin ușa de la sacristie, spuse părintele Martin. Scoase un inel mare de chei din buzunarul sutanei.

– Mă tem că îmi cam trebuie ceva timp ca să găsesc cheile potrivite. Știu că ar trebui să le cunosc pînă acum, dar sînt atât de multe și tare mi-e frică că n-o să mă deprind niciodată cu sistemul de pază. Este reglat așa încît să-ți lase un minut întreg pînă să trebuiască să apeși cele patru numere, dar țîrîitul e atât de slab că acum abia de-l mai aud. Părintelui Sebastian nu-i plac zgomotele puternice, mai ales în biserică. Cînd se declanșează alarma, face un zăngănit groaznic în clădirea principală.

– Să te ajut, părinte?

– A, nu, mulțumesc, Adam. Nu. Mă descurc singur. Nu mi-e niciodată greu să-mi amintesc numărul, fiindcă e anul cînd domnișoara Arbuthnot e înființat colegiul: 1861.

Era un număr care-i putea ușor trece prin minte unui posibil intrus, își zise Dalgliesh.

Sacristia era mai mare decât își amintea Dalgliesh și servea evident drept vestiar, garderobă și oficiu. La stînga ușii ce dădea spre biserică se vedea un șir de agățatori de haine. Un alt zid era ocupat de un dulap fixat în perete și înalt pînă-n tavan pentru odăjdii. Erau două scaune drepte din lemn și o chiuvetă mică cu o scîndură de scurs lingă un dulap pe a cărui suprafață de plastic

se vedea un ceainic electric și o cafetieră. Două cutii mari de vopsea albă și una mică de vopsea neagră, cu perii într-un borcan de marmeladă lângă ele, erau așezate frumos lângă perete. În stînga ușii și sub una dintre cele două ferestre era un birou mare cu sertare pe care se afla o cruce de argint. Deasupra se vedea un seif încastat în zid. Văzîndu-l pe Dalglish că se uită la el, părintele Martin spuse:

– Părintele Sebastian a instalat seiful ca să păstrăm în el potirele și discul de argint din secolul al șaptesprezecelea. Au fost lăsate moștenire colegiului de domnișoara Arbuthnot și sînt foarte frumoase. Mai demult, din cauza valorii lor, erau ținute în bancă, dar părintele Sebastian a socotit că trebuie folosite și cred că avea dreptate.

Lîngă birou era un șir de fotografii sepia înrămate, aproape toate vechi, unele datînd din primele zile ale colegiului. Dalglish, pe care îl interesau fotografiile vechi, se apropie să le privească. Una, își zise el, trebuie să fie a domnișoarei Arbuthnot. Era flancată de doi preoți, fiecare cu sutană și baretă, amîndoi mai înalți decît ea. După o examinare rapidă dar atentă, Dalglish nu mai avu nici o îndoială cui aparținea personalitatea dominantă. De parte de a părea eclipsată de austeritatea clericală a tutorilor ei în haine negre, domnișoara Arbuthnot stătea perfect relaxată, cu degetele ușor împreunate peste faldurile fustei. Hainele ei erau simple dar costisitoare; chiar și într-o fotografie puteai vedea luciul bluzei de mătase închise în nasturi pînă la gît, cu mînecele strîmte și amploarea fustei. Nu purta bijuterii, în afara unei broșe cu camee la gît și o singură cruce atîrnînd în piept. Sub coama de păr bogat și foarte blond, pieptănat în sus, fața avea formă de inimă, ochii cu privirea directă erau distanțați sub sprîncene drepte de culoare mai închisă. Dalglish se întreba cum ar fi arătat dacă această seriozitate ușor intimidantă ar fi fost scuturată de un hohot de rîs. Era, își zicea el, fotografia unei femei frumoase care nu se bucurase de frumusețea ei și care căutase în altă parte satisfacțiile puterii.

Mirosul de tămîie și de fum de luminare îi aminti de biserică. Străbătură pasajul din nord și părintele Martin spuse:

– Cred că ai dori să revezi Judecata de Apoi.

Judecata de Apoi putea fi luminată de o lampă fixată de un stilp din apropiere. Părintele Martin își ridică brațul și scena întunecată, greu de descifrat, se trezi la viață. Aveau în fața lor o descriere vie a judecății de apoi, pictate pe lemn, totul în formă de semilună cu un diametru în jur de 360 de centimetri. În centru se vedea figura lui Hristos în toată strălucirea, ținându-și mâinile rănite deasupra dramei de dedesubt. Figura centrală era evident Sfântul Mihail. Ținea un paloș greu în mîna dreaptă, iar în stînga o balanță înclinată în care cîntărea sufletele celor drepti și celor păcătoși. La stînga lui, Diavolul, cu coada solzoasă și falcile lascive desfăcute într-un rînjit, întruchiparea oroarei, se pregătea să-și ceară prada. Cei plini de virtute își ridicau mîinile palide în rugăciune, cei afurisiți erau o gloată învălmășită de hermafrodiți negricioși cu burțile umflate și cu gurile deschise. Lîngă ei, o ceată de diavoli mai mici cu furci și lanțuri se căzneau să-și vîre victimele în falcile unui pește uriaș care în loc de dinți avea un șir de săbii. La stînga, Paradisul era zugrăvit ca un hotel în formă de castel cu un înger ca paznic al porții întîmpinînd sufletele lipsite de păcate. Sfântul Petre în veșmînt de preot și cu o tiară triplă îi primea pe cei mai de seamă dintre fericiți. Erau toți goi, dar purtînd încă însemnele rangului lor; un cardinal cu pălăria lui stacojie, un episcop cu mitra lui, un rege și o regină, ambii încoronați. Exista puțină democrație în această viziune medievală a Paradisului, gîndea Dalgliesh. I se părea că toți fericiții aveau întipărită pe chipuri o expresie de plictiseală pioasă; cei afurisiți erau mult mai vioi, mai mult sfidători decît căiți în timp ce erau azvîrliți cu picioarele înainte în gîtlejul peștelui. Unul dintre ei, mai mare decît ceilalți, se împotriva sorții și făcea gest de dispreț către Sfântul Mihail. *Judecata de Apoi* expusă pe vremuri la vedere era merită să-i îngrozească pe credincioșii din Evul Mediu și să-i îndemne la virtute și supunere socială doar prin teama de iad. Acum era privită de învățații interesați și de vizitatorii moderni pentru care teama de iad nu mai avea nici o putere și care căutau paradisul în această lume, nu în cea viitoare.

În timp ce stăteau și se uitau împreună, părintele Martin spuse:

– Desigur, e o *Judecată* remarcabilă, poate chiar una dintre cele mai bune din țară, dar mi-aș dori s-o putem expune în altă

parte. S-ar putea să dateze de pe la 1480. Nu știu dacă ai văzut *Judecata* de la Wenhaston. Aceasta este atât de asemănătoare, încât se poate să fi fost pictată de același călugăr de la Blythburgh. Dacă a lor a fost lăsată în aer liber ani de zile și a fost restaurată, a noastră este mult mai bine conservată. Noi am avut noroc. A fost descoperită în anii 1930 într-o șură cu două etaje de lângă Wisset unde era folosită ca să despartă o încăpere în două, așa că probabil a stat la loc uscat de prin 1800.

Părintele Martin închise lumina și continuă să pâlăvrăgească fericit.

– Noi am avut un turn circular foarte vechi, mai izolat – trebuie să-l fi văzut pe cel de la Bramfield –, dar a dispărut de mult. Aceasta este o cristelniță sacramentală dar, după cum vezi, a mai rămas puțin din sculpturi. Legenda spune că cristelnița aceasta a fost pescuită din mare după o furtună cumplită pe la sfârșitul anilor 1700. Nu știm sigur dacă a fost de la început aici sau dacă aparține uneia dintre bisericile scufundate în mare. Multe secole sînt reprezentate aici. După cum vezi, încă mai avem patru strane în formă de lojă.

În ciuda epocii în care au trăit, Dalglish se gîndi la victorienii cînd văzu acele strane încorporate în loje. Moșierul și familia lui puteau să stea acolo într-o izolare împrejmuată de lemn, nevăzuți de restul credincioșilor și abia zăriți de la amvon. Și-i imagina închiși acolo și se întreba dacă-și duceau cu ei perne și covorașe, dacă se aprovizionau cu sandviciuri, băuturi, și poate chiar cu o carte discret învelită ca să-și mai aline ceasurile de abțință și plictiseala predicii. Cînd era adolescent se întrebese adesea ce-ar fi făcut moșierul dacă era slab de bășică. Cum putea el, ca de altfel și restul credincioșilor să reziste la două slujbe duminica pentru împărtășanie, să rabde predici lungi sau litanii rostite sau cîntate? Se obișnuia oare să vîri o oală de noapte sub scaunul de lemn?

Se îndreptară spre altar. Părintele Martin se apropie de un stîlp din spatele amvonului și răsuci un comutator. Într-o clipă întinericul din biserică păru să se adîncească și mai mult, cînd, cu un efect dramatic neașteptat, pictura prinse viață și culoare. Chipurile Preacuratei și ale Sfîntului Iosif, încremenite în adorația lor

tăcută vreme de mai bine de cinci sute de ani, părură pentru o clipă să se desprindă de pe lemnul pe care erau pictate și să stea suspendate ca o viziune tremurândă în aerul neclintit. Fecioara fusese pictată pe un fundal cafeniu de brocart ornamentat cu fire de aur care, cu bogăția lui, îi puneă în valoare simplitatea și vulnerabilitatea. Era așezată pe un scaun scund cu pruncul Hristos despuiat, odihnindu-se pe o pînă albă în poala ei. Fața ei era un oval palid și perfect, gura gingașă sub un nas subțire, iar ochii cu pleoape grele sub sprîncene delicat arcuite erau ațintiți asupra copilului cu o expresie de mirare resemnată. De pe fruntea înaltă și netedă șuvițele de păr castaniu ondulat îi cădeau pe mantia albastră spre mîinile delicate și degetele care abia se atingeau în gestul rugăciunii. Copilul se uita în sus la ea cu amîndouă brațele ridicate de parc-ar fi prefigurat crucificarea. Sfîntul Iosif, în veșminte roșii, era așezat în dreapta tabloului, un custode îmbătrînit înainte de vreme, pe jumătate adormit, sprijinindu-se greoi pe un baston.

Pentru o clipă Dalgliesh și părintele Martin păstrară tăcerea. Părintele nu spusese nimic pînă nu stinse lumina. Dalgliesh se întrebă dacă se abținuse de la conversație lumească atîta timp cît tabloul își exercita magia.

– Specialiștii par să fie de acord că este vorba de un Rogier van der Weyden autentic, pictat probabil între 1440 și 1445, zise în cele din urmă. Celelalte două panouri s-ar putea să fi înfățișat sfinți cu portretele donatorului și ale familiei sale.

– Care-i este proveniența? întreba Dalgliesh.

– Domnișoara Arbuthnot l-a dăruit colegiului după un an de la înființarea acestuia. Ea îl vedea ca pe o piesă de altar și noi nu ne-am gîndit niciodată să-l punem în altă parte. Cel care a chemat specialiștii a fost predecesorul meu, părintele Nicholas Warburg. Era foarte interesat de pictură, mai cu seamă de Renașterea Olandeză și avea o curiozitate firească să știe dacă era autentic. În documentul care însoțea darul, domnișoara Arbuthnot îl descria doar ca parte a unui triptic pentru altar care-i înfățișa pe Fecioara Maria și pe Sfîntul Iosif, posibil atribuit lui Rogier van der Weyden. Nu pot să nu mă gîndesc că ar fi mai

bine dacă l-am lăsa în pace. Putem, pur și simplu, să ne bucurăm de această pictură fără să ne obsedeze faptul că ar putea fi furat.

– Cum a făcut rost domnișoara Arbuthnot de el?

– Ah, l-a cumpărat. O familie cu multe proprietăți funciare renunța la unele dintre comorile ei de artă ca să poată să-și întrețină moșia. Treburi de astea. Nu cred că domnișoara Arbuthnot l-a plătit foarte scump. Existau dubii privind autorul și, chiar dacă era autentic, pictorul nu era atât de bine cunoscut sau atât de prețuit în anii 1860 cum este astăzi. Este o răspundere, bineînțeles. Știu că arhidiaconul este foarte convins că ar trebui mutat.

– Mutat unde?

– Într-o catedrală, poate, unde s-ar putea asigura o pază mai bună. Poate chiar într-o galerie sau un muzeu. Cred că i-a sugerat părintelui Sebastian că ar trebui vândut.

– Și banii să fie dați săracilor?

– Ei bine, Bisericii. Alt argument al lui este că mai multă lume ar trebui să aibă șansa să se bucure de el. De ce trebuie ca un colegiu teologic mic și izolat să-l adauge și pe acesta la alte privilegii ale sale?

În vocea părintelui Martin se simțea o notă de amărăciune. Dalglish nu spuse nimic și, după o pauză, tovarășul lui, parcă simțind că, poate, mersese prea departe, continuă:

– Acestea sînt argumente întemeiate. Poate că ar trebui să le luăm în seamă, dar este greu să ne închipuim biserica fără piesa de altar. A fost donată de domnișoara Arbuthnot ca să fie așezată deasupra altarului în această biserică și cred că trebuie să rezistăm ideii de-a fi mutată de aici. Aș putea ușor să mă despart de *Judecata de Apoi*, dar nu de această pictură.

Dar, în timp ce se îndepărtau, mintea lui Dalglish începuse să se gîndească la probleme mai lumești. Chiar și fără aluziile lui Sir Alred despre vulnerabilitatea colegiului își dădea seama cît de nesigur putea fi viitorul acestuia. Ce viitor pe termen lung putea avea colegiul, cu etosul lui neagreat de vederile precumpănitoare ale Bisericii, cu faptul că se instruiău aici doar douăzeci de studenți, cu locul pe care-l ocupa, îndepărtat și inaccesibil? Dacă viitorul lui era acum în cumpănă, moartea misterioasă a lui Ronald Treeves ar putea fi factorul care înclină

balanța. Și dacă colegiul se închidea, ce se va întâmpla cu van der Weyden, cu celelalte obiecte de preț lăsate moștenire de domnișoara Arbuthnot, ce se va întâmpla cu clădirea însăși? Amintindu-și de fotografia aceea, era greu de crezut că ea nu prevăzuse această posibilitate. Chiar și cu neplăcere, și nu luase măsuri? Te ducea gândul, ca întotdeauna, la întrebarea principală: cine profită? Ar fi vrut să-l întrebe pe parintele Martin, dar își spuse că ar dovedi lipsă de tact avînd în vedere locul unde se aflau. Dar întrebarea trebuia pusă.

Cele patru apartamente pentru oaspeți primiseră, de la domnișoara Arbuthnot, numele celor patru doctori ai Bisericii Apusene: Grigore, Augustin, Ieronim și Ambrozie. După această dovadă de prețiozitate teologică și după ce a hotărât că cele patru căsuțe pentru personal să se numească Matei, Marcu, Luca și Ioan, inspirația păruse s-o mai slăbească și camerele studenților fură botezate, mai puțin fantezist, dar mai potrivit, cu numere în pasajele de nord și de sud.

– Erai cazat la Ieronim când veneai aici în adolescență, spuse părintele Martin. Poate-ți amintești. Acum este singurul apartament de două persoane, așa că patul trebuie să fie confortabil. Este al doilea de la biserică. Mă tem că n-am să-ți dau nici o cheie. N-am avut niciodată chei pentru camerele oaspeților. Totul este în siguranță aici. Dacă ai ceva hirtii care crezi că trebuie ținute sub cheie le poți pune în seiful din biroul domnișoarei Ramsey. Sper să te simți bine aici, Adam. După cum ai văzut, apartamentele au fost renovate de la ultima ta vizită.

Așa și era. De unde înainte salonul fusese un loc plăcut, un depozit încărcat de obiecte de mobile desperecheate, cumpărat părea de la un târg de vechituri, iar acum era tot atât de gol și funcțional precum camera de lucru a unui student. Aici nimic nu era de prisos; modernitatea convențională și fără pretenții înlocuise individualitatea. Se vedea o masă cu sertare, care putea servi și drept birou, așezată în fața ferestrei ce dădea spre apus peste tufăriș, două fotolii, unul de fiecare parte a radiatorului, o masă joasă și o bibliotecă. La dreapta căminului era un bufet pe care se afla o tavă cu un ceainic electric, un vas pentru ceai și două cești cu farfurioare.

– Există un frigider mic în dulapul acela și doamna Pilbeam va pune acolo o sticlă mică de lapte în fiecare zi, spuse părintele

Martin. După cum vei vedea cînd te duci sus, am instalat un duș într-un colț al camerei de baie. Sigur că-ți amintești că atunci cînd ai fost aici ultima oară trebuia să strabați peristilul ca să folosești una dintre sălile de baie din clădirea principală.

Dalgliesh își amintea, într-adevăr. Fusese una dintre plăcerile șederii lui aici să iasă în halat în aerul dimineții, cu un prosop în jurul umerilor, ori spre sala de baie, ori să-și facă plimbarea de jumătate de milă spre cabina de pe faleză ca să înoate înainte de micul dejun. Micul duș modern nu era decît un biet înlocuitor.

– Te aștept aici pînă-ți despachetezi lucrurile, dacă nu te deranjez, spuse părintele Martin. Am să-ți arăt două lucruri.

Odaia de dormit era mobilată la fel de simplu ca încăperea de dedesubt. Se vedea un pat dublu de lemn cu o masuță lîngă el pe care era pusă o lampă de citit, un dulap în perete, o altă bibliotecă și un fotoliu. Dalgliesh trase fermoarul genții lui de voiaj și agăța singurul costum de haine pe care socotise necesar să-l ia cu el. După ce se spălă la rezezeală se apropie de părintele Martin care stătea în fața ferestrei cu ochii la promontoriu. Cînd Dalgliesh intră, scoase o foaie împăturită de hîrtie din buzunarul mantalei.

– Am un lucru pe care l-ai uitat aici cînd aveai paisprezece ani, spuse el. Nu ți l-am trimis fiindcă nu eram sigur dacă o să-ți placă să știi că l-am văzut, dar l-am păstrat și, poate, acum ai dori să ți-l înapoiez. Sînt patru rînduri rimate. Presupun că îl poți numi un poem.

Era, își zise Dalgliesh, o presupunere improbabilă. Își stăpîni un geamăt și luă hîrtia întinsă spre el. Ce nebunie, stînjeală sau îndrăzneală a tinereții avea să fie dezgropată acum din trecut, spre neplăcerea lui? Văzîndu-și scrisul de mîna, familiar și totuși ciudat lui, în ciuda caligrafiei îngrijite, puțin ezitant și neformat, se simți aruncat pe neașteptate înapoi în timp cu mai multă putere decît ar fi făcut-o o fotografie veche, fiindcă era ceva mai personal. Era greu să crezi că mîna de băiat care se mișcase deasupra acestui sfert de coală de hîrtie era aceeași cu mîna care o ținea acum.

Citi în gînd rîndurile.

Doliu

„Iar o zi minunată“, ai spus trecînd
Cu glasul trist și ai pășit orbit pe drum.
N-ai zis: „Rog învâluie-mă-n haina ta
Afară-i soare, în pieptu-mi – jalnic scrum“.

Aceste rînduri îi treziră o altă amintire obișnuită în copilăria lui: tatăl lui făcea o slujbă de înmormîntare, bulgării de pămînt îngrămădiți lingă verdele viu al ierbii artificiale, cîteva coroane, vîntul involburînd sutana tatălui său, mirosul florilor. Își amintea că acele rînduri fuseseră scrise după înmormîntarea unui copil singur la părinți. Își amintea și că își făcuse griji cu privire la adjectivul din ultimul rînd, gîndindu-se că nu era cel mai nimerit, dar nu fusese în stare să găsească unul mai potrivit.

– Mi s-au părut niște versuri remarcabile pentru un băiat de paisprezece ani, spuse părintele Martin. Dacă nu ții să ți le înapoiez, mi-ar plăcea să le păstrez.

Dalgliesh dădu din cap și îi întinse hirtia în tăcere. Părintele Martin o împături și o vîri înapoi în buzunar, cu ceva din satisfacția unui copil.

– Ați mai vrut să-mi arătați ceva, spuse Dalgliesh.

– Da, așa e. Poate ar fi bine să stăm jos.

Din nou părintele Martin își strecură o mîină în buzunarul adînc al mantalei. Scoase ceva care părea un caiet de școlar făcut sul și strîns cu un elastic. Netezindu-l în poală și încrucișîndu-și mîinile deasupra lui de parcă l-ar fi ocrotit, spuse:

– Înainte de a ne duce pe plajă, aș vrea să citești asta. Lucrurile se explică de la sine. Femeia care l-a scris a murit în urma unui atac de cord în seara cînd a făcut ultimele însemnări. S-ar putea să n-aibă nici o legătură cu moartea lui Ronald. I l-am arătat și părintelui Sebastian și părerea lui este că îl putem ignora fără probleme. S-ar putea să nu însemne nimic, dar mă îngrijorează. M-am gîndit că ar fi o idee bună să ți-l arăt și ție aici unde nu riscăm să fim deranjați. Cele două fragmente pe care aș vrea să le citești sînt primul și ultimul.

Îi întinse caietul și rămase tăcut pînă cînd Dalgliesh termină de citit.

– Cum ai dat de el, părinte? întrebă Dalglish.

– L-am căutat și l-am găsit. Vineri, 13 octombrie, la ora șase și un sfert, Margaret Munroe a fost găsită moartă de către doamna Pilbeam. Era în drum spre colegiu și a fost surprinsă să vadă lumina aprinsă atât de devreme în Casața Sfântul Matei. După ce doctorul Metcalf – medicul internist care ne îngrijește pe noi cei de la St Anselm – a cercetat cadavrul și acesta a fost îndepărtat, mi-am amintit de sfatul pe care i-l dădusem lui Margaret să scrie o relatare a felului cum l-a găsit pe Ronald și m-am întrebat dacă făcuse acest lucru. Am găsit caietul sub un teanc de hirtie de scris în sertarul unui birou pe care-l avea în locuința ei. Nu făcuse nici un efort serios pentru a-l ascunde.

– Și, după părerea dumneavoastră, nimeni altcineva nu știe despre existența acestui jurnal?

– Nimeni, în afară de părintele Sebastian. Sînt sigur că Margaret nu s-a confesat nici măcar doamnei Pilbeam, care, dintre toți cei de aici, îi era cea mai apropiată. Și nu exista nici un semn că locuința ei fusese scotocită. Moarta părea perfect liniștită cînd am fost chemat. Stătea în fotoliu cu puloverul pe care-l tricota în poală.

– Și nu aveți idee la ce se referă?

– Nici o idee. Trebuie să fi fost ceva legat de ce văzuse sau auzise în ziua morții lui Ronald și care i-a trezit unele amintiri, asta și firele de praz dăruite de Eric Surtees. El este meșter aici și-i dă o mină de ajutor lui Reg Pilbeam. Dar sigur că știi toate astea din jurnal. Nu pot să-mi închipui ce s-a întîmplat.

– A fost o moarte neașteptată?

– Nu chiar. Suferea de o gravă afecțiune cardiacă de ani de zile. Doctorul Metcalf și specialistul la care s-a dus în Ipswich au discutat cu ea despre posibilitatea unui transplant de inimă, dar ea s-a opus ferm oricărui fel de operație. Spunea că puținele resurse existente trebuiau folosite salvînd tineri și părinți care au copii de crescut. Nu cred că Margaret se sinchisea foarte mult dacă trăia sau murea după ce fiul ei a fost ucis. Nu era deloc morbidă în privința asta, doar că nu era destul de legată de viață ca să lupte pentru ea.

– Aș vrea să iau cu mine acest jurnal, dacă se poate, spuse Dalglish. Poate că părintele Sebastian are dreptate, poate fi absolut lipsit de importanță, dar e un document interesant dacă ne gândim la împrejurările morții lui Ronald.

Puse caietul în servietă, o închise și fixă combinația lacătului. Rămaseră un timp în tăcere. Lui Dalglish i se părea că atmosfera era încărcată de temeri nerostite, bănuieli abia trezite și o senzație generală de stînjeneală. Ronald Treeves murise în chip misterios și o săptămînă după aceea, femeia care dăduse peste cadavrul lui și care, mai târziu descoperise un secret ce ei i se părase important, era și ea moartă. Se putea să fie doar o coincidență. Pentru moment nu exista nici o dovadă de joc murdar, și el împărțasea ceea ce bănuia a fi repulsia părintelui Martin cînd auzea acele convinse rostite cu voce tare.

– Verdictul anchetei vi s-a părut surprinzător? spuse Dalglish.

– Da, oarecum surprinzător. Eu m-aș fi așteptat la un verdict deschis. Dar gândul că Ronald s-ar fi putut sinucide – și printr-un gest atît de groaznic – e ceva ce noi, cei de aici, nu putem concepe ușor.

– Ce fel de băiat era Ronald? Era fericit aici?

– Nu sînt convins că era, deși nu cred că alt colegiu teologic i s-ar fi potrivit mai bine. Era inteligent și silitor, dar n-avea nici un pic de farmec bietul băiat. Era ciudat de rațional pentru un om atît de tînăr. Aș putea spune că era o combinație de nesiguranță cu o mare mulțumire de sine. Nu avea prieteni apropiați – de fapt, prietenia mai strînsă nu este încurajată aici – și cred că se simțea singur. Dar nimic din activitatea lui sau din viața lui de aici nu sugera că ar fi fost disperat sau înclinat spre păcatul cumplit al autodistrugerii. Sigur că dacă s-a sinucis noi sîntem, într-un fel, vinovați. Ar fi trebuit să ne dăm seama că suferea. Dar, pe de altă parte, nu lăsase să se vadă nimic.

– Și erai mulțumit de vocația lui?

Părintele Martin nu se grăbi să răspundă.

– Părintele Sebastian era mulțumit, dar mă întreb dacă nu-l influențau rezultatele la învățătură ale lui Ronald. Băiatul nu era atît de inteligent cum se credea, totuși era inteligent. Eu aveam indoielile mele. Mi se părea că Ronald ținea foarte mult să-și

impresioneze tatăl. Sigur că nu putea să se măsoare cu lumea tatălui său, dar și-a ales o carieră care nu ar fi făcut posibilă o comparație. Cu preoția, mai cu seamă preoția catolică, există întotdeauna tentația puterii. Odată hirotonit, ar fi putut să acorde iertarea. Asta cel puțin, tatăl lui nu putea să facă. N-am vorbit despre asta cu nimeni și mă pot înșela. Când s-a discutat cererea lui de intrare la colegiu m-am simțit oarecum în dificultate. Nu este niciodată ușor pentru un decan să-și aibă predecesorul încă în colegiu. Era o chestiune în care nu socoteam că am dreptul să mă opun părintelui Sebastian.

Cu un sentiment crescând, dacă nu chiar inexplicabil, de neliniște Dalglish îl auzi pe părintele Martin că spune:

– Și acum, presupun că vrei să vezi unde a murit.

Eric Surtees ieși din Căsuța Sfântul Ioan pe ușa din spate și trecu printre șirurile ordonate de legume de toamnă ca să schimbe o vorbă cu porcii lui. Lilly, Marigold, Daisy și Myrtle se buluciră spre el în goană, guițind în cor și-și ridicară rîturile trandafirii să-l adulmece. Indiferent în ce toane s-ar fi aflat, o vizită la cotețul porcilor și la ocolul lor îngrădit pe care le construise cu mîna lui, îl mîngîia pe suflet. Dar astăzi, în timp ce se apleca s-o scarpine pe Myrtle pe spate, nimic nu reușea să-i risipească neliniștea care-l apăsa ca un bolovan.

Sora lui vitregă, Karen, trebuia să sosească la ora ceaiului. De obicei venea cu mașina de la Londra o dată la trei săptămîni, în weekend și, oricum ar fi fost vremea, acele două zile rămîneau întotdeauna însorite în amintirea lui, încălzind și luminînd săptămîinile dintre ele. În ultimii patru ani reușise să-i schimbe viața. Acum nu-și mai putea concepe viața fără ea. În mod normal, vizita ei din acest weekend va fi o gratificație; fusese la el doar cu o săptămîină în urmă. Dar știa că vine, fiindcă avea să-i ceară ceva, să-l roage ceva ce el îi refuzase în săptămîina precedentă și știa că trebuia să facă cumva să găsească tîria de a refuza din nou.

Rezemîndu-se de gardul de la ocolul porcilor, își lăsă mintea să zboare la ultimii patru ani, la el și la Karen. La început relația nu fusese bună. El avea douăzeci și șase de ani cînd se întîlniseră pentru prima dată; ea era cu trei ani mai mică și pînă a împlinit zece ani nici el și nici mama lui nu știuseră de existența ei. Tatăl său, reprezentant al unui mare conglomerat de presă, condusesese cu succes două întreprinderi cînd, după zece ani, tensiunea financiară și fizică și complicațiile soldului îl copleșiseră, își încheiase socotelile cu jurnatatea lui și plecase. Nici Eric, nici maică-sa nu se întristaseră mult cînd îl văzură dispărînd; nimic n-o mulțumea

pe ea mai mult decît un necaz și soțul ei îi oferise unul care o ținu într-o stare de indignare satisfăcută și de luptă înverșunată pentru ultimii zece ani ai vieții. Se zbatu, dar fără succes, să pună stăpînire pe casa din Londra, insista să aiba custodia unicului copil (în această privință nu se dădu nici o luptă) și duse o lungă luptă îndîrjită pentru alocația de venit. Eric nu-l mai văzuse niciodată pe tatăl lui.

Casa cu patru etaje făcea parte dintr-o construcție terasată în stil victorian de lîngă stația de metrou Oval. După moartea mamei lui, urmare a bolii Alzheimer, locui singur, fiind informat de avocatul tatălui său că putea continua să stea acolo fără să plătească chirie pînă la moartea tatălui său. Cu patru ani în urmă, un atac masiv de inimă îi pusese brusc capăt zilelor în timp ce se afla într-o călătorie și Eric a descoperit că locuința a fost lăsată ca bun comun lui și surorii sale vitrege.

O văzuse pentru prima oară la înmormîntarea tatălui. Evenimentul – care nu prea putea fi onorat cu un nume mai ceremonial – avusese loc într-un crematoriu din North London, fără a beneficia de prezența unui preot, de fapt, și fără a beneficia de persoane îndoliate, în afară de el, de Karen și de doi directori de la firma la care lucrase. Totul se rezolvase în cîteva minute.

Ieșind din crematoriu, sora lui vitregă îi spusese fără introducere:

– Așa a vrut taticu'. Nu prea s-a sinchisit de religie. N-a vrut nici flori și nici oameni care să-l jelească. Trebuie să stăm de vorbă despre casă, dar nu acum. Am o întîlnire urgentă la birou. N-a fost ușor să scap de acolo.

Ea nu l-a invitat să-l ducă cu mașina, iar el s-a dus singur acasă. Dar a doua zi ea l-a vizitat. Își aducea aminte ca azi cum îi deschisese ușa. Purta, exact ca la înmormîntare, pantaloni strîmți negri de piele, un pulover larg și cizme cu tocuri înalte. Părul ei arăta țepos și parcă uns cu briliantină, iar pe partea stîngă a nasului avea o țintă sclipicioasă. Înfățișarea ei era convențional *outré*¹, dar, spre surprinderea lui, descoperi că nu-i dispăcea felul cum arăta. Se duseră în camera din față, rar folosită,

¹ Excentric (în fr.) (n.tr.)

fără să schimbe o vorbă și ea privi în jur întâi cu un ochi evaluator, apoi critic la ceea ce lăsase în urmă mama lui, la mobilele greoaie pe care el nu se sinchisise să le înlocuiască, la draperiile prăfuite atîmate cu imprimeul către stradă, la polița de deasupra căminului încărcată de obiecte de prost-gust aduse din vacanțele petrecute de mama lui în Spania.

– Trebuie să luăm o hotărîre în privința casei, spusese ea. Putem s-o vindem acum și să-și ia fiecare jumătatea lui din sumă sau putem s-o închiriem. Sau cred că putem să cheltuim ceva bani pe niște transformări și să facem trei apartamente-studio. N-o să fie ieftin, dar taticu' a lăsat o poliță de asigurare și nu mă deranjează s-o cheltui, dacă primesc mai mult la sută din chirii. Tu ce vrei să faci? Ai de gînd să rămii aici?

– Eu nu vreau neapărat să rămîn la Londra, îi răspunsese el. Mă gîndeam că, dacă vindem casa, o să am destui bani să-mi cumpăr o căsuță undeva. Aș putea să încerc să cultiv ceva pentru piață, ceva de genul ăsta.

– Atunci ai fi un fraier. O să ai nevoie de mai mult capital decît poți să obții și, oricum, asta nu-i ceva profitabil, nu la scara la care te gîndești tu. Totuși, dacă vrei să pleci de aici, cred că ești nerăbdător să vinzi.

El se gîndise că ea știe ce vrea și, pînă la urmă, o să reușească, indiferent de ce spunea el. Dar lui totul îi era aproape indiferent. O urmă din încăpere în încăpere, într-un fel de uimire.

– Nu mă deranjează să păstrez casa, dacă așa vrei tu, spusese el.

– Nu-i vorba de ce vreau eu, e vorba de ce-i mai bine pentru amîndoi. Piața imobiliară e bună în prezent și poate fi și mai bună. Sigur că dacă facem transformări, asta o să-i scadă valoarea ca reședință de familie. Pe de altă parte, o să ne alegem cu un venit regulat.

Și asta, inevitabil, se și întîmplase. Își dădea seama că la început îl disprețuise dar, după ce se apucaseră de lucru atitudinea ei se schimbase simțitor. Fusese surprinsă și încîntată să descopere cît de îndeminatic era, cîți bani se economiseau fiindcă el știa să zugrăvească și să pună tapet, să facă rafturi, să instaleze dulapuri. Nu-și bătuse capul niciodată să facă să arate mai bine casa care-i fusese cămin doar cu numele. Acum își descoperise

îndemînări neașteptate care-i dădeau satisfacții. Apelasera la un instalator, un electrician și la un constructor pentru treburile principale, dar majoritatea lucrurilor fuseseră făcute de Eric. Deveniseră fără să vrea parteneri. Simbăta cumpărau mobile la mîna a doua, chilipiruri de la raioanele de lenjerie de pat și tacîmuri, arătîndu-și unul altuia trofee cu satisfacția fericită a unor copii. El îi arătase cum să folosească fără riscuri o lampă de sudat, insistase asupra pregătirii potrivite a lemnăriei înainte de a o vopsi, în ciuda protestelor ei că nu era necesar, o uimise cu seriozitatea și grija cu care măsura și instala mobilierul din bucătărie. În timp ce lucrau, ea trîncănea despre viața ei, despre jurnalismul independent în care începuse să-și facă un nume, despre plăcerea de a fi reușit să-și vadă numele tipărit, despre răutățile și bîrfa, și micile scandaluri din lumea literară care lui i se părea străină și înfricoșătoare. Era încîntat că nu-i cerea nimeni să facă parte din ea. El visa la o casuță, la o grădina de legume și, poate, și la pasiunea lui secretă: creșterea porcilor.

Și își amintea – cum să nu-și amintească? – ziua cînd deveniseră amănți. El pusese jaluzele din șipci de lemn la una dintre ferestrele cu vedere spre sud și tocmai zugrăveau pereții împreună. Nu se prea omora cu munca și, cînd treaba era la jumătate, a anunțat că-i era cald, că se simțea transpirată, stropită cu vopsea și că voia să facă un duș. Era o ocazie să probeze eficacitatea băii nou-instalate. Așa că se opri și el din lucru și se așezase cu picioarele încrucișate, sprijinit de unul dintre pereții nezugrăviți, urmărind lumina care se strecura printre jaluzelele pe jumătate deschise, zăbrebind dușumeaua stropită de vopsea.

Și atunci apăruse ea. Își răsucise un prosop în jurul taliei, dar în rest era goală și ducea un covoraș mare de baie pe braț. L-a pus jos și s-a așezat pe vine, rîzînd la el, cu brațele întinse. Ca într-un fel de transă, el îngenunchease în fața ei și-i șoptise:

- Dar nu se poate, nu se poate. Sîntem frate și soră.
- Doar pe jumătate. Cu atît mai bine. Rămîne în familie.
- Jaluzeaua, bilbiise el. E prea multă lumină.

Ea sârșise în sus și trăsese jaluzeaua. Încăperea era aproape în întuneric. Se întorsese la el și îi luase capul între sîni.

Pentru el fusese prima oară și îi schimbase viața. Știa că ea nu-l iubea și nici el n-o iubea încă pe ea. În momentele acelea uimitoare în care făceau dragoste, el dăduse frâu liber fanteziilor lui secrete, romantice, gingașe, violente, rușinoase. Tot ce-și imaginase vreodată devenea realitate. Pe urmă, într-o bună zi, pentru prima oară, când faceau dragoste mai în tihnă pe pat, el deschisese ochii, se uitase la ea și-și dăduse seama că asta se chema iubire.

Karen fusese cea care îi găsisese slujba de la St Anselm. Avusesese o treabă la Ipswich și dăduse peste un exemplar din East Anglican Daily News. La întoarcerea acasă în seara aceea, venise să-l vadă – el tocmai lua o gustare la subsol, în timp ce lucrarea continua – și adusesese cu ea și ziarul.

– Asta s-ar putea să-ți convină. E o slujbă de meșter la un colegiu teologic, chiar la sud de Lowestoft. Cred că-i un loc destul de liniștit pentru tine. Ți se oferă o casuță și se pare că există și o grădină și așa crede că poți să-i convingi să crești niște găini, dacă vrei.

– Nu-mi trebuie găini, aş prefera porci.

– În regulă, porci, dacă nu miroase prea rău. Nu plătesc mult, dar o să iei două sute cincizeci de lire chirii de aici. Poți să te folosești de o parte din banii ăștia. Ei, ce zici?

Lui i se păruse prea frumos ca să fie adevărat.

– Sigur că s-ar putea să prefere un cuplu, adăugase ea, dar nu se pomeneste de așa ceva. Dar ar fi bine să ne grăbim. Te duc eu cu mașina miine-dimineață, dacă vrei. Telefonează acum și fixează o întâlnire, dau și un număr de telefon.

A doua zi ea îl dusese la Suffolk și îl lăsase la poarta colegiului, spunându-i că se va întoarce peste o oră. Avusesese un interviu cu părintele Sebastian Morell și cu părintele Martin Petrie. Se temuse să nu i se ceară referințe de la vreo biserică sau să nu fie întrebat dacă se ducea la biserică regulat, dar nu se pomenise nimic de religie.

– Ai putea să iei niște referințe de la Primărie, bineînțeles, dar cel mai bine ar fi să le dovedești că ești un meșter bun, spusese Karen. Acolo nu-i vorba de o muncă plicticoasă de birou. Am adus un aparat de fotografiat. O să fac niște fotografii cu

dulapurile alea, cu rafturile și cu accesoriile pe care le-ai instalat ca să le arăți. Trebuie să-ți faci reclamă, nu uita asta.

Dar nu fusese nevoia de asta. Le răspunsese simplu la întrebări și scosese fotografiile cu un zel aproape înduioșător care dovedea cât de mult își dorea acea slujbă. Îl luaseră să-i arate căsuța. Era mai mare decît se așteptase sau dorise, dar se afla cam la șaptezeci și cinci de metri în spatele colegiului, cu o vedere largă asupra tufăriei și cu o mică grădină neîngrijită. Nu pomenise de porci înainte de a fi lucrat acolo mai mult de o lună, dar cînd făcu asta, nimeni nu ridică nici o obiecție. Părintele Martin spusese cam neliniștit:

– N-o să scape afară, nu-i așa, Eric? de parcă se propusese creșterea în cuști a unor alsacieni.

– Nu, părinte. Mă gîndesc c-aș putea face un coteț și un ocol în care să-i țin. O să vă arăt desenele, bineînțeles, înainte să cum-păr lemnul.

– Dar ce facem cu mirosul? întrebă părintele Sebastian. Mi se spune că porcii n-au miros, dar eu le cam simt mirosul. Sigur că s-ar putea să am un nas mai sensibil decît al altora.

– Nu, n-o să miroasă, părinte. Porcii sînt niște făpturi tare curate.

Așa că își primi căsuța, grădina, porcii și, o dată la trei săptămîni, o avea și pe Karen. Nici nu-și putea închipui o viață mai frumoasă.

La St Anselm aflase pacea la care visase toată viața. Nu pricepea de ce îi era atît de necesară această absență a zgomotelor, a gîlcevilor, a presiunilor din partea unor persoane cu care să nu se înțeleagă. Nu se putea spune că tatăl lui se purtase vreodată violent cu el. Cea mai mare parte a timpului nici măcar nu fusese prezent, și cînd fusese prezent, căsătoria nearmonioasă a părinților lui fusese mai mult o pricină de bombăneli și nemulțumiri rostite cu jumătate de gură decît voci răstite și furie dezlănțuită. Încă din copilărie timiditatea părea să fi făcut parte din personalitatea lui. Chiar și atunci cînd lucra la Primărie – o slujbă departe de a oferi provocări și entuziasme – se ținuse departe de izbucnirile ocazionale de furie, de conflictele minore pe care unii angajați păreau să le găsească necesare, ba chiar să le

provoace. Pînă s-o cunoască și s-o iubească pe Karen, nici o companie din lume nu i se pâruse mai de dorit decît a lui însuși.

Și acum, cu această pace, acest refugiu, cu grădina lui, cu porcii lui, cu o slujbă care-i plăcea și pentru care era plătit, și cu vizitele regulate ale lui Karen – își găsisese o viață care se potrivea fiecărui ungher al minții lui și fiecărei fibre a ființei lui. Dar, după numirea arhidiaconului Crampton ca epitrop, totul se schimbaseră. Teama de ceea ce ar fi putut să-i ceară Karen era doar o grijă în plus față de neliniștea copleșitoare care-l cuprinsese odată cu venirea arhidiaconului.

Cu prilejul primei vizite a arhidiaconului, părintele Sebastian îi spusese:

– S-ar putea ca arhidiaconul Crampton să vină să te cunoască, Eric, duminică sau luni. Episcopul l-a numit epitrop și presupun că va socoti necesar să-ți pună unele întrebări.

Ceva din vocea părintelui Sebastian cînd rostise ultimele cuvinte îl puseseră pe Eric în gardă.

– Întrebări despre munca mea de aici, părinte? spuse el.

– Despre condițiile angajării tale, despre tot ce-i trece prin minte, desigur. S-ar putea să vrea să-ți vadă locuința.

Așa se și întîmplase. Sosise luni dimineată, curînd după ora nouă. Spre deosebire de alte dați, Karen rămăsese la el duminică noaptea și plecase în goană la șapte și jumătate. Avea o întîlnire la Londra la ora zece și plecase de la el extrem de tîrziu, avînd în vedere că traficul de luni dimineată pe A 12 era aglomerat, mai ales cînd te apropiai de Londra. În graba ei – și Karen era veșnic grăbită – uitase că sutienul ei și o pereche de chiloți rămăseseră agățate pe frînghia de rufe într-o latură a căsuței. Pe ele îi căzură ochii arhidiaconului în timp ce se apropia pe potecă.

Fără să se prezinte, spuse:

– Nu știam că ai avut un oaspete.

Eric smulse obiectele ofensatoare de pe frînghie și le vîrî în buzunar, dîndu-și seama, chiar din prima clipă, că gestul lui jenat și furiș fusese o greșeală.

– Sora mea a fost aici în weekend, părinte, spuse el.

– Nu sînt părintele tău. Eu nu folosesc acest cuvînt. Poți să-mi spui domnule arhidiacon.

– Da, domnule arhidiacon.

Era foarte înalt, avea, cu siguranță, mai mult de un metru optzeci, fața îi era pătrată, cu ochi pătrunzători sub sprâncene groase, dar frumos arcuite și cu barbă.

Merseră în tăcere pe potecă înspre cotețul porcilor. Măcar nu putea să se plîngă de aspectul grădinii, își spusese Eric.

Porcii îi întâmpinară cu gîitături mai ascuțite decît de obicei.

– Nu știam că tu crești porci. Aprovizionezi colegiul cu carne de porc? spusese arhidiaconul.

– Uneori. Dar aici nu se mîncă multă carne de porc. Carnea se cumpără de la măcelarul din Lowestoft. Eu doar cresc porci. L-am întrebat pe părintele Sebastian dacă am voie și dumnealui a zis că da.

– Cît de mult timp îți ocupă?

– Nu mult, păi... Nu mult, domnule arhidiacon.

– Par extrem de gâlăgioși, dar măcar nu miros.

La asta nu se dădu nici un răspuns. Arhidiaconul se întoarse spre casă și Eric îl urmă. În salon îi oferă printr-un gest unul dintre cele patru scaune drepte cu fundul de răchită din jurul mesei pătrate. Arhidiaconul păru să nu observe invitația. Rămase cu spatele la cămin, rotindu-și ochii în jurul camerei: cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, celălalt un scaun în stil Windsor cu o pernă vătuită din petice multicolore, biblioteca scundă care acoperea un întreg perete, afișele cu Blu Tack pe care i le adusese Karen și le lipise pe perete.

– Presupun că lipiciul pe care l-ai folosit ca să fixezi afișele nu distruge peretele, spusese arhidiaconul.

– Nu poate să-l distrugă. E făcut special. E ca o gumă de mestecat.

Apoi arhidiaconul trase unul dintre scaune cu un hîrșit și se așeză, făcîndu-i semn lui Eric să-l folosească pe celălalt. Întrebările care urmau nu fură puse agresiv, dar Eric se simți ca un suspect la interogatoriu, acuzat de o crimă încă nenumită.

– De cît timp lucrezi aici? De patru ani, nu-i așa?

– Da, domnule arhidiacon.

– Și care-ți sînt îndatoririle, mai exact?

Îndatoririle lui nu fuseseră niciodată precise.

– Sînt meşter la toate, spuse Eric. Repar tot ce se strică, dacă nu-i ceva electric, şi fac curăţenie pe afară. Asta înseamnă că spăl duşumelele peristilurilor, mătur curtea şi spăl geamurile. Domnul Pilbeam are în grijă curăţenia din interior şi mai vine şi o femeie de la Reydon să ne ajute.

– Nu s-ar putea spune că este o muncă anevoioasă. Grădina arată bine îngrijită. Îţi place să te ocupi de grădină?

– Da, foarte mult.

– Dar nu-i destul de mare ca să aprovizioneze colegiul cu legume.

– Nu toate legumele, dar cultiv mai multe decît am nevoie, aşa că-i duc ce prisoseşte doamnei Pilbeam la bucătărie şi uneori ofer legume în dar locatarilor altor căsuţe.

– Îţi plătesc pentru asta?

– Ah, nu, domnule arhidiacon. Nu plăteşte nimeni.

– Şi cu cît eşti plătit pentru îndatoririle acestea nu prea grele?

– Primesc salariul minim calculat la cinci ore de muncă pe zi.

Nu spuse că nici el, nici colegiul nu-şi făcuseră prea multe probleme privind numărul de ore. Uneori munca era făcută în mai puţin de cinci ore, alteori dura mai mult.

– Şi, în plus, foloseşti căsuţa fără să plăteşti chirie. Desigur că-ţi plăteşti încălzirea, lumina şi, bineînţeles, impozitul la primărie.

– Îmi plătesc impozitul la primărie.

– Şi duminicile?

– Duminica e ziua mea liberă.

– Eu mă refeream la biserică. Te duci la biserică aici?

Se ducea uneori la biserică, dar numai la vecernie, cînd stătea mai în fund, asculta muzica şi vocile liniştitoare ale părintelui Sebastian şi ale părintelui Martin, rostind vorbe care nu-i erau familiare, dar care-i sunau frumos în auz. Dar nu asta voise să spună arhidiaconul.

– Nu mă duc la biserică în fiecare duminică, spuse el.

– Dar părintele Sebastian nu ţi-a pus o astfel de întrebare cînd te-a numit în slujbă?

– Nu, domnule arhidiacon. M-a întrebat dacă pot să-mi fac treaba.

– Nu te-a întrebat dacă ești creștin?

Dar cel puțin de data asta putea da un răspuns.

– Sînt creștin, domnule arhidiacon, spuse el. Am fost botezat cînd eram mic. Am un certificat pe undeva. Se uită vag în jurul lui de parcă certificatul amintit cu înregistrarea botezului, cu imaginea sentimentală a lui Hristos binecuvîntînd pe cei mici, s-ar fi putut ivi brusc de undeva.

Urmară cîteva clipe de tăcere. Își dădu seama că răspunsul lui nu fusese mulțumitor. Se întreba dacă ar fi trebuit să-i ofere o ceașcă de cafea, dar sigur că la nouă și jumătate era prea devreme. Tăcerea se prelungi și arhidiaconul se ridică de pe scaun.

– Văd că trăiești foarte confortabil aici și părintele Sebastian pare mulțumit de dumneata, spuse el, dar nimic nu durează la infinit, oricît ar fi de confortabil. Colegiul St Anselm există de o sută patruzeci de ani, dar Biserica – chiar lumea întreagă – s-a schimbat mult în acest timp. Te-aș sfătui ca, în cazul în care afli de o altă slujbă care să-ți convină, să te gîndești serios s-o accepți.

– Vreți să spuneți că s-ar putea închide Colegiul St Anselm? întrebă el.

Își dădu seama că arhidiaconul mersese mai departe decît intenționase.

– N-am spus asta. Asemenea probleme nu trebuie să te preocupe pe dumneata. Te sfătuiesc doar, pentru binele dumitale, să nu crezi că ai o slujbă aici pe viață, asta-i tot.

Apoi plecă. Stînd în fața ușii, Eric îl privi cum străbate cu pași mari promontoriul în drum spre colegiu. Fu cuprins de o senzație neobișnuită. I se răsucea ceva în stomac și în gură simțea o amăreală ca de fier. După o viață în care se ferise de emoții puternice, pentru prima oară de cînd se știa pe lume fu invadat de o reacție fizică copleșitoare. Prima fusese descoperirea iubirii lui pentru Karen. Dar de data asta era altceva. Era ceva la fel de puternic, dar mai neliniștitor. Știa că ceea ce simțea pentru prima oară în viață era ura față de o altă făptură omenească.

Dalgliesh aștepta în hol în timp de părintele Martin se duse în camera lui ca să-și ia mantaua neagră. Când reapăru, Dalgliesh spuse:

– Să luăm mașina pînă unde se poate? El ar fi preferat să meargă pe jos, dar știa că pentru tovarășul lui drumul lung pe plajă ar fi obositor, și nu numai fizic.

Părintele Martin acceptă ideea cu o ușurare evidentă. Nici unul nu spuse nimic pînă nu ajunseră la punctul unde poteca de pe coastă o cotea spre apus ca să se întâlnească cu drumul către Lowestoft. Dalgliesh își trase ușor Jaguarul pe marginea potecii, apoi se aplecă înainte să-l ajute pe părintele Martin să-și scoată centura. Deschise și el portiera lui și porniră spre plajă.

Cînd se termină poteca, o luară pe o cărare îngustă de nisip și ierburi bătătorite mărginită de ferigi înalte pînă la mijloc și de tufișuri. Din loc în loc tufișurile formau un fel de arc deasupra cărării și înaintară într-o întunecime de tunel unde vuietul mării nu mai era decît un geamăt ritmic și îndepărtat. Ferigile începuseră să îngalbenească și să se usuce și se părea că, cu fiecare pas pe care-l făceau miresmele pătrunzătoare, nostalgice ale toamnei erau tot mai prezente. Ieșiră din semiîntunerice și văzură lacul desfășurîndu-se înaintea lor cu netezeala lui sinistră și întunecată, despartită de nu mai mult de cincizeci de metri de prundiș de strălucirea talazurilor mării. Lui Dalgliesh i se păru că erau mai puțini bușteni negri înălțîndu-se ca niște monumente preistorice ce stau de pază în jurul lacului. Se uită dacă mai rămăsese ceva din epavă, dar nu văzu decît o singură stinghie neagră, ca o înotătoare de rechin ivindu-se din întinderea netedă a nisipului.

Aici accesul la plajă era atît de lesnicios încît cele șase trepte pe jumătate acoperite cu nisip și unica balustradă nici nu erau

necesare. Deasupra treptelor, construită într-o mică adâncitură, se vedea o colibă de stejar nevopsit, dreptunghiulară și mai mare decât o cabină obișnuită de plajă. Lângă ea era un morman de lemne acoperite cu o prelată. Dalgliesh ridică un colț și văzu o grămadă de scînduri și de lemne frumos stivuite, pe jumătate vopsite cu albastru.

– Astea-s rămășițele vechii noastre cabine de înot, spuse părintele Martin. Arăta precum cabinele pictate de pe plaja Southwold, dar părintele Sebastian a socotit că era deplasată aici. Se dărăpănase și era neplăcută la vedere așa că am profitat de prima ocazie și am demolat-o. Părintele Sebastian a considerat că o baracă simplă de lemn nevopsit ar arăta mai bine. Coasta asta este atît de pustie, încît nu prea avem nevoie de ea cînd venim să ne scaldăm, dar presupun că trebuie să avem un loc unde să ne dezbrăcăm. Nu vrem să încurajăm reputația noastră de excentricitate. Cabina adăpostește și mica noastră barcă de salvare. Poate fi riscant să înoți pe coasta asta.

Dalgliesh nu luase cu el stînghia de lemn, de fapt nici nu i-ar fi servit la nimic. Nu se îndoia că provenea de la cabină. Oare Ronald Treeves o culesese la întimplare, așa cum faci de obicei cu un băț găsit pe plajă fără nici un scop precis, poate doar ca să-l azvîrli în mare? O găsisese aici sau în alt loc de pe prundiș? O luase cu intenția de a scormoni marginea de nisip ieșită în afară de deasupra capului lui? Sau existase o a doua persoană care țînuse în mină acea stînghie de cherestea ruptă? Dar Ronald era tînăr și se presupune că era zdravăn și voinic. Cum putea să fi fost vîrit cu forța în nisipul acela sufocant fără să se vadă vreun semn pe trupul lui?

Mareea se retrăgea și ei mergeau de-a lungul fișiei netede de nisip umed la marginea valurilor umflate ce se ridicau deasupra a două diguri. Erau evident noi, iar cele pe care și le amintea el de pe vremea cînd era mic se ridicau între ele, acum nu mai mult decât niște stîlpi cu vîrfuri pătrate înfipite adînc în nisip și legate împreună de scînduri ce putrezeau.

Ridicîndu-și mantaua ca să se suie pe capatul verde și alunecos al unui dig, părintele Martin spuse:

– Comunitatea Europeană ne-a construit aceste diguri noi. Fac parte dintr-un sistem de întărituri împotriva înaintării mării. Au schimbat aspectul țărmului în unele locuri. Cred că este mai mult nisip acum decît îți amintești tu.

După ce parcurseseră vreo două sute de metri, părintele Martin spuse încet:

– Acesta-i locul, și încep să se apropie de stînci.

Dalglish observă o cruce înfiptă în nisip – era făcută din două bucăți de lemn legate strîns între ele.

– Am pus crucea aici a doua zi după ce l-am găsit pe Ronald, spuse părintele Martin. Pînă acum a rămas pe loc. Poate că trecătorii n-au vrut s-o deranjeze. Nu cred că o să dureze mult. Odată cu furtunile de iarnă, marea va ajunge pînă aici.

Deasupra crucii stîncă nisipoasă era de un cărămiziu intens și, pe ici, pe colo, arăta de parcă fusese tăiată de o cazma. La marginea stîncii un smoc de ierburi tremura în aerul ce adia ușor. La dreapta și la stînga erau locuri în care stîncă se deplasase, lăsînd crăpături și fisuri sub margini care atîneau. Ar fi fost perfect posibil, își spuse el, să stai cu capul sub una din aceste ieșituri și să scormoni cu un băț, făcînd să se prăbușească o jumătate de tonă de nisip greu. Dar asta ar fi presupus un extraordinar act de voință sau de disperare. Nu-și putea imagina multe feluri de a muri mai îngrozitoare. Și dacă Ronald Treeves ținuse să se sinucidă, oare de ce nu a înotat în larg pînă cînd frigul și extenuarea l-ar fi învins? Oricum ar fi fost o opțiune mai îndurătoare. Pînă acum cuvîntul sinucidere nu fusese pomenit în discuția cu părintele Martin, dar acum simți că trebuia rostit.

– Această moarte, părinte, arată mai mult a sinucidere decît a accident. Dar dacă Ronald Treeves ținea să se omoare, de ce nu înotase în larg?

– Ronald n-ar fi făcut niciodată așa ceva. Se temea de mare. Nici măcar nu știa să înoate. El nu intra în apă cînd ceilalți veneau să înoate și nu cred să-l fi văzut vreodată plimbîndu-se pe plajă. Acesta-i unul dintre motivele pentru care m-am mirat că s-a hotărît să vină la St Anselm, în loc să încerce să se înscrie la unul dintre celelalte colegii teologice. Făcu o pauză, apoi continuă: Mă temeam că s-ar putea să te gîndești că sinuciderea era

mai probabilă decît un accident. Această posibilitate este profund întristătoare pentru noi toți. Dacă Ronald Treeves s-a sinucis fără ca noi să ne fi dat seama cît era atît de nefericit, atunci înseamnă că l-am dezamăgit într-un mod de neiertat. Nu pot să cred că a venit aici cu intenția de a comite ceea ce, pentru el, ar fi fost un păcat de moarte.

– Și-a scos mantaua și sutană și le-a împăturit frumos, spuse Dalglish. Ar fi făcut asta dacă avea de gînd să scormonească stîncă?

– Poate că da. Ar fi fost greu să scormonești undeva cu hainele astea pe tine. Era ceva teribil de sîfșietor în legătura cu aceste haine. Le-a aranjat cu atîta grijă, cu mînele îndoit înăuntru. Era ca și cum le împachetase pentru o călătorie. Dar, de fapt, el era un băiat ordonat.

Dar, își zise Dalglish, de ce să se urce pe stîncă? Dacă încerca să găsească ceva, ce putea fi acel lucru? Aceste maluri friabile, veșnic schimbătoare, din nisip compact cu un strat subțire de prundiș și pietre nu prea puteau fi o adevărată ascunzătoare. Știa și el că se puteau găsi, uneori, lucruri interesante, printre care bucățele de chihlimbar sau oase umane aduse de ape din cimitierele care se aflau de mult pe fundul mării. Dar dacă Treeves zărise un astfel de obiect, unde se afla acum? Nimic interesant nu fusese găsit lingă cadavrul lui, în afara acelei stîngii de lemn.

Se întoarseră pe plajă în tăcere, Dalglish potrivindu-și pașii cu mersul nesigur al părintelui Martin. Bătrînul preot își plecase capul să se apere de vînt și-și înfășurase strîns mantaua neagră în jurul trupului. Pentru Dalglish era ca și cum ar fi mers alături de personificarea morții.

După ce se urcară din nou în mașină, Dalglish spuse:

– Aș vrea să schimb o vorbă cu persoana care a descoperit cadavrul doamnei Munroe – o doamnă Pilbeam, nu-i așa? Și m-ar ajuta dacă aș putea vorbi cu doctorul, dar e greu să găsesc o justificare pentru asta. Nu vreau să trezesc bănueli acolo unde nu e nimic de bănuat. Această moarte a fost destul de tristă și fără asta.

– Doctorul Metcalf este așteptat la colegiu azi după-amiază, spuse părintele Martin. Unul dintre studenți, Peter Buckhurst este în convalescență după o febră glandulară. S-a declanșat la

sfirșitul trimestrului trecut. Părinții lui lucrează peste Ocean, așa că l-am ținut aici în vacanță ca să ne asigurăm că primește îngrijirea necesară. Cînd vine pe la noi, doctorul Metcalf folosește, de obicei, acest prilej ca să-și plimbe cei doi cîini dacă are o jumătate de oră înainte de următoarea lui vizită. S-ar putea să-l prindem.

Avură noroc. În timp ce treceau printre turnuri și intrau în curte, văzură un Range Rover parcat în fața casei. Dalgliesh și părintele Martin se dădură jos din mașină în timp ce doctorul Metcalf cobora scara, cu trusa medicală în mînă și întorcea capul ca să facă un semn de la revedere cuiva nevăzut din casă. Doctorul apărură ca un bărbat înalt, bătut de vreme care, după părerea lui Dalgliesh, se apropia de pensionare. Se îndreptă spre Range Rover, deschise portiera și fu întâmpinat de lătrături puternice; doi dalmățieni săriră afară și se năpustiră asupra lui. Răstindu-se la ei, doctorul luă două castroane și o sticlă de plastic pe care o deșurubă și turnă apă în ele. Se auziră imediat lipăieli și două cozi albe, puternice, începură să se agite.

În timp ce Dalgliesh și părintele Martin se apropiau, doctorul strigă:

– Bună ziua, părinte. Peter face progrese, nu-s motive de îngrijorare. Acum ar trebui să iasă mai mult la aer. Mai puțină teologie și mai mult aer proaspăt. Acum mă duc cu Ajax și Jasper pînă la lac. Cu dumneata, toate bune, sper.

– Da, toate bune, mulțumesc, George. Dumnealui este Adam Dalgliesh de la Londra. O să stea aici o zi, două.

Doctorul întoarse capul să se uite la Dalgliesh și, în timp ce-și strîngeau mîinile, făcu un gest aprobator din cap, ca și cum, din punct de vedere fizic, ieșise bine la inspecție.

– Speram s-o văd pe doamna Munroe cît sînt aici, spuse Dalgliesh, dar e prea tîrziu. Nu știam că era atît de bolnavă, dar am înțeles de la părintele Martin că nu a fost vorba de o moarte neașteptată.

Doctorul își scoase jacheta, trase un pulover voluminos din mașină și-și schimba pantofii cu cizme pentru plimbare.

– Moartea continuă să mă surprindă, spuse el. Ți se pare că un pacient n-o mai duce nici o săptămînă și, după un an, este pe picioare și face numai prostii. La alții te aștepți să mai reziste

încă șase luni și, cînd te duci la ei, afli că s-au prăpadit în timpul nopții. De asta nu le spun niciodată pacienților cît mai au de trăit. Dar doamna Munroe știa că inima ei era într-o stare proastă – doar era infirmieră – și sigur că moartea ei nu m-a surprins. Putea să se ducă în orice clipă. Și ea, și eu știam asta.

– Ceea ce înseamnă că colegiul ă fost scutit de neplăcerea unui nou examen post mortem atît de curînd după primul, zise Dalgliesh.

– Slavă Domnului, da! N-a fost necesar. Eu o consultam regulat; de fapt, am examinat-o și în ziua de dinaintea morții ei. Îmi pare rău că n-ați mai apucat-o. Erați vechi prieteni? Știa c-o să veniți în vizită?

– Nu, răspunse Dalgliesh. Nu știa.

– Păcat! Dacă ar fi știut că are ceva de așteptat, poate că ar mai fi rezistat. Cu bolnavii de inimă nu se știe niciodată. Nu se știe niciodată cu nici un fel de pacienți, dacă stăm bine să ne gîndim.

Dădu din cap în semn de rămas-bun și porni cu cîinii sărind și topăind pe lîngă el.

– Acum putem să vedem dacă doamna Pilbeam este acasă, dacă vrei, spuse părintele Martin. Te duc pînă la ușa, te prezint și pe urmă vă las singuri.

La căsuța Sfântul Marcu ușa spre portic era larg deschisă și lumina se răspîndea pe podeaua de gresie roșie, făcînd să strălucească frunzele plantelor din ghivecele de lut așezate pe rafturi joase de ambele părți. Părintele Martin abia apucase să ridice mîna la inelul de la intrare cînd ușa interioară se deschise și doamna Pilbeam, zîmbitoare, se dădu la o parte ca să-i primească înăuntru. Părintele Martin îl prezentă repede și plecă, după ce ezitase o clipă la ușa, neștiind sigur dacă trebuie sau nu să-și dea binecuvîntarea.

Dalgliesh intră în micul salon încărcat de mobile cu senzația liniștitoare și nostalgică a întoarcerii în copilărie. Exact în astfel de încăperi stătea ca băiat, cînd mama lui își făcea vizitele prin parohie, așezat, cu picioarele atîmate la masă și mîncînd prăjitură cu fructe sau, de Crăciun, plăcinte cu carne, și ascultînd vocea joasă și oarecum șovăielnică a mamei lui. Totul în această cameră îi era familiar, căminul mic de fier cu hota împodobită; masa pătrată de mijloc acoperită cu o cuvertură roșie de dantelă și cu o aspidistră mare într-un ghiveci verde în mijloc; cele două fotolii, dintre care unul era un balansoar, așezate de fiecare parte a căminului; ornamentele de pe consola; doi ciini de Staffordshire cu ochi plîngăreți, o vază împopoțonată purtînd cuvintele „Cadou din Southand“ și o serie de fotografii în rame de argint. Pe pereți atîneau litografii victoriene în ramele lor originale de lemn de nuc; *Întoarcerea marinarului*, *Comoara bunicului*, un grup de copii neconvîngător de curați cu părinții lor mergînd spre biserică de-a lungul unei pajiști. Fereastra dinspre sud, larg deschisă, oferea o vedere asupra promontoriului, iar pervazul îngust era acoperit cu o mulțime de ghivece mici cu cactuși și violele africane. Singura notă discordantă o constituia televizorul mare și un aparat video care dominau un colț al camerei.

Doamna Pilbeam era o femeie scundă, grăsuță, cu o față comunicativă, bronzată de vînt, și cu un păr blond îngrijit pieptănat. Purtase un șorț înflorat peste fustă, dar acum și-l scoase și-l agăță de un cîrlig în spatele ușii. Îi făcu semn să se așeze în balansoar și în timp ce stăteau, față în față, Dalglish de-abia rezistă tentației de a nu se lăsa pe spate și a începe să se lege.

Urmărindu-l cum se uită la tablouri, spuse:

– Le am de la bunicu'. Am crescut cu tablourile astea. Regize că sînt un pic cam sentimentale, dar mie-mi plac. Acum nu se mai pictează așa.

– Nu, răspunse Dalglish. Cu siguranță.

Ochii care-l priveau erau blînzi, dar și inteligenți. Sir Alred Treeves ținuse morțiș ca cercetările să fie discrete, dar asta nu însemna secretomanie. Doamna Pilbeam avea dreptul să știe adevărul sau măcar atîta cît era necesar ca și părintele Sebastian.

– Este vorba despre moartea lui Ronald Treeves, spuse el. Tatăl lui, Sir Alred, n-a putut să fie în Anglia în timpul anchetei și m-a rugat să fac unele cercetări despre ceea ce s-a întîmplat cu adevărat ca să se convingă că verdictul a fost corect.

– Părintele Sebastian ne-a spus că o să veniți și o să ne puneți niște întrebări, răspunse doamna Pilbeam. Cam ciudată idee din partea lui Sir Alred, nu-i așa? Ai fi zis că o să fie fericit să lase lucrurile la locul lor.

Dalglish se uită la ea.

– Ați fost mulțumită în privința verdictului, doamnă Pilbeam?

– Ei bine, nu eu am găsit cadavrul și nici la anchetă nu m-am dus. N-am avut nimic de a face cu treaba asta. Dar mi s-a părut cam ciudat. Toată lumea știe că stîncile ale sînt riscante. Totuși, bietul băiat e mort acum. Nu văd ce speră taică-său să obțină dacă răscolește lucrurile.

– Nu pot, desigur, să mai vorbesc cu doamna Munroe, dar mă întreb dacă v-a povestit cum a găsit cadavrul. Părintele Martin mi-a spus că erați prietene.

– Biata femeie! Da, s-ar putea spune că eram prietene, deși Margaret era dintre acelea care-ți pică pe cap cînd nu te aștepti. Chiar și atunci cînd Charlie a fost ucis, n-am simțit nici o clipă că eram cu adevărat apropiate. Fiul ei era căpitan în armată și ea

era tare mîndră de el! Spunea că asta fusese tot ce-și dorise; să fie soldat. A fost capturat de Armata Republicană Irlandeză. Cred că avea o misiune secretă și l-au torturat ca să afle despre ce era vorba. După ce a primit vestea, m-am mutat la ea, dar am stat doar o săptămînă. Părintele Sebastian m-a rugat să fac asta, dar așa fi făcut-o oricum. Ea nu s-a împotrivit. Cred că nici n-a observat. Dar, dacă-i puneam mîncare în față, lua doar o îmbucătură. M-am bucurat cînd, într-o zi, mi-a cerut să plec. A zis: „Îmi pare rău, Rubi, că nu te-ai simțit mai bine aici. Ai fost tare drăguță, dar acum te rog să pleci“. Așa că am plecat.

În toate săptămînile care au urmat am urmărit-o – era ca o persoană supusă la cazne în iad și care nu putea să scoată un sunet. Ochii i se făcuseră imenși, dar în rest se chircise. Mă gîndeam că nu putea să depășească momentul – nici nu poți, nu-i așa, cînd e vorba de copilul tău? Apoi începuse să-și revină. Așa gîndeam eu și toți gîndeau la fel. Dar pe urmă i-au scos din închisoare pe criminalii ăia conform acordului Good Friday și asta a umplut paharul. Și cred că se simțea singură. Îi iubea doar pe băieți – pentru ea erau mereu băieți – și îi îngrijea cînd erau bolnavi. Dar cred că ei erau cam sfioși față de ea după moartea lui Charlie. Tinerilor nu le place să asiste la o nenorocire și cine ar putea să-i învinuiască de asta?

– O să fie nevoiți să asiste și să-i facă față atunci cînd vor deveni preoți.

– Ei, o să se deprindă, cu siguranță. Sînt băieți buni.

– Doamnă Pilbeam, vă plăcea de Ronald Treeves?

Femeia făcu o pauză înainte de a răspunde.

– Nu-i treaba mea să mă gîndesc dacă-mi plăcea sau nu. De fapt, nu-i treaba nimănui. Într-o comunitate mică nu e bine să ai preferințe. Asta-i ceva cu care părintele Sebastian n-a fost niciodată de acord. Dar nu era băiat cu lipici și nu cred că se simțea bine aici. Era cam prea mulțumit de sine și-i critica prea mult pe alții. Asta de obicei vine din nesiguranță, nu-i așa? Și ținea întotdeauna să ne amintească faptul că tatăl lui era bogat.

– Știți cumva dacă era prieten, în mod deosebit, cu doamna Munroe?

– Cu Margaret? Da, cred că se poate spune asta. Obişnuia să meargă pe la ea destul de des, asta ştiu. De obicei, se aşteaptă ca studenţii să facă vizite doar invitaţi, dar cred că el trecea pe la Margaret mai mereu. Nu că ea s-ar fi plins vreodată. Nu-mi imaginez ce găseau de vorbit. Poate că le plăcea să-şi țină de urît.

– V-a povestit vreodată doamna Munroe cum a dat de cadavru?

– Nu prea mult şi eu n-am vrut s-o întreb. Sigur că totul a ieşit la iveală la anchetă şi am citit şi în ziare, dar nu m-am dus acolo. Toată lumea de aici vorbea despre asta, dar nu atunci când era pe aproape părintele Sebastian. El nu poate suferi birfa. Dar îmi închipui că ştiu toate amănuntele, într-un fel sau altul, şi prea multe n-au fost.

– V-a spus că a scris ceva despre asta?

– Nu, nu mi-a spus, dar nu mă miră. Margaret se pricepea la scris. Pînă să moară Charlie, îi scria în fiecare săptămînă. Când mergeam pe la ea o găseam la masă, scriind de zor, pagina după pagină. Dar nu mi-a spus c-ar fi scris ceva despre Ronald. De fapt, de ce mi-ar fi spus?

– Dumneavoastră aţi găsit-o moartă după atacul de inimă? Ce s-a întîmplat atunci, doamnă Pilbeam?

– Ei bine, am văzut lumină la ea cînd mă duceam spre colegiu, puţin după ora şase. N-o mai vazusem de cîteva zile – aşa, ca să stăm de vorbă – şi mă cam muştra conştiinţa. Mă gîndeam c-am neglijat-o şi că poate ar vrea să vină pe la noi să guste ceva la cină cu mine şi cu Reg şi să ne uităm împreună la televizor. Aşa că m-am dus la căsuţa ei. Şi am dat de ea, moartă în fotoliu.

– Uşa era descuiată sau aveai o cheie?

– Ah, era descuiată. Noi, pe aici, nu prea ne încuiem uşile. Am ciocănit şi cînd am văzut că nu răspunde, am intrat. Aşa obişnuiam. Şi am dat de ea. Era destul de rece şi stătea în fotoliu, ţeapănă ca o scîndură cu tricotajul în poală. Una dintre andreele era încă în mîna ei dreaptă, infiptă în ochiul următor. Sigur că l-am chemat pe părintele Sebastian care l-a sunat pe doctorul Metcalf. Doctorul venise s-o consulte abia cu o zi înainte. Avea o inimă foarte bolnavă, aşa că n-au fost probleme cu certificatul de deces. A fost bine că s-a dus aşa. Bine-ar fi să avem toţi norocul ăsta.

– Şi n-aţi găsit nici o hîrtie, nici o scrisoare?

– Nu era nimic la vedere, iar eu, cu siguranță, nu m-am apucat să scotocesc prin sertare. De ce să fac așa ceva?

– Înțeleg, doamnă Pilbeam. Mă întrebam doar dacă era vreun manuscris, vreo scrisoare sau vreun document pe masă.

– Nu, nu era nimic pe masă. Totuși, era ceva ciudat. Nu se putea să fi tricotat atunci.

– De ce spunei asta?

– Ei bine, ea tricota un pulover de iarnă pentru părintele Martin. El văzuse unul într-un magazin din Ipswich, îi povestise despre el, iar ea se gândea să tricoteze unul asemănător și să i-l dăruiască de Crăciun. Dar avea un model destul de complicat, un fel de lanț cu ceva răsucit la mijloc și ea îmi tot spunea cât de greu era. Nu putea să tricoteze fără tiparul deschis în fața ei. Am văzut-o de multe ori și trebuia să se uite mereu pe tipar. Și purta pe nas alți ochelari, cei pe care-i puneam ca să se uite la televizor. Folosea întotdeauna ochelarii cu rama de aur pentru o muncă migăloasă.

– Și tiparul nu era acolo?

– Nu, numai andrelele și ghemul de lână din poală. Și ținea andrelele într-un chip ciudat. Ea nu tricota așa, îmi spusese că asta era stilul de pe continent. Foarte curios arăta. Ea obișnuia să țină andreaua din stînga mai rigid și o trecea pe cealaltă în jurul ei. Atunci m-am gândit că era ciudat: avea tricotajul în poală, deși nu se putea să fi tricotat.

– Dar n-ați spus nimănui toate astea?

– Ce rost ar fi avut? Nu avea nici o importanță. O ciudățenie ca multe altele. Cred că nu se simțea bine și întinsese mîna după andrele și puloverul început și se așezase pe fotoliu, uitînd de tipar. Dar îi simt lipsa. Mi se pare atît de ciudat că locuința e goală și că ea a dispărut peste noapte. Nu pomenea niciodată de familia ei, dar s-a dovedit că avea o soră care locuia în Surbiton. Sora asta a aranjat să-i fie transportat trupul la Londra pentru incinerare și, împreună cu soțul, a venit să golească casa. Numai moartea aduce familia la fața locului. Margaret nu și-ar fi dorit o slujbă de pomenire, dar părintele Sebastian a luat măsuri să i se facă o slujbă foarte frumoasă la biserică. Fiecare avea rolul lui de jucat. Părintele Sebastian s-a gândit că mie mi-ar plăcea să

citesc un pasaj din Sfîntul Pavel, dar eu am spus că preferam să spun doar o rugăciune. Nu știu de ce, dar eu nu mă omor după Sfîntul Pavel. Mi se pare că era cam intrigant. Existau grupurile alea mici de creștini care-și vedeau de treaba lor și se descurcau bine, una peste alta. Nimeni nu-i perfect. Și atunci Sfîntul Pavel pică în mijlocul lor și începe să-i conducă și să le caute pricină. Sau le trimitea una dintre epistolele lui necruțătoare. Mie nu mi-ar plăcea să primesc o asemenea scrisoare și i-am spus asta părintelui Sebastian.

– Și el ce-a zis?

– A zis că Sfîntul Pavel a fost unul dintre geniile religioase ale omenirii și că, dacă n-ar fi fost el, noi nu am fi acum creștini. Eu am zis: „Ei, părinte, ceva am fi fost“, și l-am întrebat ce credea el că am fi fost. Dar cred că nu știa. Mi-a spus că o să se gîndească la asta, dar, chiar dacă s-a gîndit, mie nu mi-a spus nimic. A zis că eu ridic probleme care nu se află în programa Facultății de Teologie din Cambridge.

Și acelea, își spuse Dalgliesh după ce refuzase invitația ei la ceai și prăjituri și după ce plecase, nu erau singurele probleme pe care le ridicase doamna Pilbeam.

Doctor Emma Lavenham plecă de la colegiul ei din Cambridge mai târziu decît sperase. Giles își luase prînzul la facultate și, în timp ce ea termina cu împachetatul, îi vorbise despre probleme care, zicea el, trebuiau rezolvate înainte de plecarea ei. Avea impresia că lui îi părea bine s-o facă să întîrzie. Lui Giles nu-i plăcuseră niciodată absențele ei trimestriale cînd se ducea timp de trei zile să țină prelegeri la Colegiul St Anselm. Niciodată nu obiectase deschis, poate pentru că ea ar fi considerat asta un amestec intolerabil în viața ei privată, dar avea mijloace mai subtile de a-și exprima nemulțumirea față de o activitate la care el nu participa și care avea loc într-o instituție pentru care, ca ateu declarat, nu prea avea respect. Dar nu putea să se plîngă că munca ei de la Cambridge avea de suferit.

Pornirea cu întîrziere la drum însemna că nu scăpa de partea cea mai grea a circulației de vineri noapte și dese ambuteiaje o umpleau de ciudă față de Giles pentru tacticile lui de a-i amîna plecarea și de iritare față de ea însăși că nu le rezistase mai bine. La sfîrșitul trimestrului trecut începuse să-și dea seama că Giles devenise mai posesiv și mai lacom în ce privește timpul și afecțiunea ei. Acum, cu perspectiva unei catedre într-o universitate din nord, gîndurile lui înclinau spre căsătorie, poate pentru că i se părea mijlocul cel mai sigur de a se asigura că ea îl va urma. Giles avea, și ea își dădea seama, idei clare în privința a ceea ce era, pentru el, soția potrivită. Din păcate, se părea că ea corespundea. Se hotări ca, în următoarele trei zile cel puțin, să-și scoată bine din cap toate astea și celelalte probleme de la universitate.

Colaborarea cu colegiul începuse cu trei ani înainte. Înțelegerea că părintele Sebastian o recrutase în felul lui obișnuit. Instalase antene printre cunoștințele lui de la Cambridge. Ce dorea

colegiul era un cadru universitar, de preferință tînăr, care să organizeze trei seminarii la începutul fiecărui trimestru despre „Moștenirea poetică a anglicanismului“; cineva cu reputație – sau pe cale să și-o facă –, care să comunice cu tineri studenți și care să se încadreze în etosul de la St Anselm. În ce consta acel etos, părintele Sebastian nu socotise necesar să explice. Postul acela, îi spusese mai tîrziu părintele Sebastian, era rezultatul direct al dorințelor fondatoarei colegiului, domnișoara Arbuthnot. Puternic influențată în această privință, ca și în altele, de prietenii ei din Înalta Biserică de la Oxford, considera important ca preoții anglicani nou hirotonisiți să știe cîte ceva despre moștenirea literară care era și a lor. Emma, în vîrstă de douăzeci și opt de ani, și recent numită lector universitar, fusese invitată la ceea ce părintele Sebastian numea o discuție neoficială privind posibilitatea ca ea să se alăture comunității respective pentru acele nouă zile pe an. Postul îi fusese oferit, iar Emma acceptase cu condiția ca poezia să nu se limiteze la scriitorii Bisericii Angliei și nici la o anumită perioadă. Îi precisase părintelui Sebastian că ar dori să includă poemele lui Gerard Manley Hopkins și să extindă perioada programată prin includerea unor poeți moderni, precum T.S. Eliot. Părintele Sebastian, evident satisfăcut că alesese persoana cea mai indicată pentru post, păru mulțumit să lase detaliile în seama ei. În afară că apăruse la al treilea seminar al ei, unde prezența lui tăcută avusese un efect oarecum intimidant, nu mai dovedise nici un interes față de curs.

Acele trei zile la St Anselm, precedate de un weekend, deveniseră importante pentru ea, erau așteptate cu nerăbdare și nu o dezamăgeau niciodată. Viața la Cambridge nu era lipsită de tensiuni și anxietăți. Obținuse lectoratul universitar devreme – poate prea devreme, își spunea ea. Trebuia să împace predarea, care-i plăcea, cu necesitatea de a face lucrări de cercetare, cu răspunderile administrației și îngrijirea pastorală a studenților care i se adresau mai întîi ei, în număr din ce în ce mai mare, în legătură cu problemele lor. Mulți dintre ei erau primii din familia lor care studiau la universitate. Veneau plini de așteptări și neliniști. Unii, care se descurcaseră bine la învățătură la început, găseau listele de lectură descurajant de lungi, altora le era dor de casă,

chiar dacă se rușinau să recunoască, și nu se simțeau în stare să facă față acestei vieți noi care-i intimidă.

Nici una dintre aceste presiuni nu era ușurată de exigențele lui Giles și de complicațiile proprii vieți emoționale. Era o ușurare să se bucure de pacea minunat rînduită și izolată de la Colegiul St Anselm, să vorbească despre poezia pe care o iubea unor tineri inteligenți care nu erau stresați de ideea de a scrie săptămînal un eseu cu dorința pe jumătate mărturisită să-i facă plăcere cu opinii acceptabile și care nu se întristau la perspectiva examenelor Tripos¹. Îi simpatiza și, deși în general descuraja abordările romantice sau amoroase ocazionale, știa că și ei o plăceau, se bucurau să vadă o femeie în colegiu, așteptau cu nerăbdare sosirea ei și o priveau ca pe un aliat. Și nu numai studenții o așteptau. Era întotdeauna întîmpinată ca un prieten. Primirea pe care i-o făcea de fiecare dată părintele Sebastian – calmă și oarecum oficială – nu-i putea ascunde satisfacția de a fi ales persoana potrivită. Ceilalți preoți se arătau și mai încîntați s-o vadă.

În timp ce vizitele ei la St Anselm erau o plăcere anticipată, întoarcerile ei regulate, supuse, acasă, la tatăl ei nu puteau să se petreacă fără să-și simtă inima grea. După părăsirea postului său de la Oxford se mutase într-un apartament dintr-un conac de lîngă stația Marylebone. Zidurile roșii de cărămidă îi aminteau de culoarea cărnii crude, iar mobila greoaie, pereții cu tapet întunecat și ferestrele acoperite cu perdele de rețea creau o permanentă atmosferă sumbră pe care tatăl ei părea să n-o observe niciodată. Henry Lavenham se căsătorise tîrziu și soția lui murise de cancer la sîn după nașterea celei de a doua fiice a lor. Emma nu avea decît trei ani pe atunci și mai tîrziu i se păruse că tatăl ei transferase asupra nou-născutului toată dragostea pe care o simțise pentru soția lui, întărită de milă pentru copilul neajutorat și fără mamă. Emma știuse întotdeauna că ea era cea mai puțin iubită. N-o încercaseră resentimentele sau gelozia față de sora ei, dar compensase lipsa de iubire prin muncă și succese. Două cuvinte îi răsunaseră în urechi din adolescență: strălucită

¹ Metodă de evaluare la Universitatea Cambridge. Numele vine de la un taburet cu trei picioare pe care stăteau în Evul Mediu studenții examinați. (n.red.)

și frumoasă. Amîndouă fuseseră o povară – prima, perspectiva succesului care-i venise prea ușor ca să fie luat în serios; a doua, o uimire, uneori chiar un chin. Se făcuse frumoasă doar în adolescență și se uita în oglindă încercînd să definească și să evalueze acest bun extraordinar și supraevaluat, deja pe jumătate conștiință că a arăta bine și a fi drăguț erau avantaje, însă frumusețea era un dar primejdios și mai greu de stăpînit.

Pînă cînd sora sa, Marianne, a împlinit unsprezece ani, cele două fete fuseseră în grija unei surori a tatălui ei, o femeie inteligentă, neexpansivă și conștiincioasă, total lipsită de instinct matern, dar care, la nevoie, știa care-i erau îndatoririle. Le îngrijise bine, fără sentimentalisme, dar dispăruse în lumea ei cu ciîni, bridge și călătorii în străinătate de îndată ce socotise că Marianne era destul de mare ca să poată ea să plece. Fetele se despartiseră de ea fără regrete.

Și acum Marianne era moartă, ucisă de un șofer beat la a treisprezecea ei aniversare, și Emma cu tatăl ei rămăseseră singuri. Cînd mergea să-l viziteze, el o trata cu o amabilitate scrupuloasă, aproape penibilă. Se întreba dacă lipsa lor de comunicare și evitarea oricărei manifestări de afecțiune – pe care cu greu o putea numi înstrăinare, căci ce altceva fuseseră ei decît niște străini? – nu era cumva rezultatul sentimentului că acum, cînd trecuse de șaptezeci de ani și era văduv, ar fi fost înjositor și jenant să-i pretindă dragostea de care pînă atunci nu dăduse nici un semn că ar avea nevoie.

Și acum, în sfîrșit, se apropia de capătul călătoriei ei. Drumul îngust către mare era folosit rar, cu excepția weekendurilor din timpul verii, și în seara aceasta ea era singurul călător. Drumul se întindea în fața ei, palid, umbrit și ușor sinistru în lumina care se stingea. Ca întotdeauna cînd venea la St Anselm avea senzația că se apropia de o coastă gata să se prăbușească, nedomesticită, misterioasă și izolată atît în timp, cît și în spațiu.

În timp ce cotea spre nord de-a lungul potecii ce ducea spre Colegiul St Anselm și coșurile înalte, precum și turnul casei se profilau negre și amenințătoare pe cerul mohorît, zări o siluetă scundă înaintînd cu greu cam la cincizeci de metri înaintea ei. Îl recunosc pe părintele John Betterton.

Oprindu-se lângă el, coborî geamul și spuse:

– Vreți să urcați, părinte?

El clipi, nerecunoscînd-o din primul moment. Apoi îi oferî cunoscutul lui zîmbet dulce și copilăros.

– Emma! Mulțumesc, mulțumesc. Mi-ar plăcea să merg cu dumneata. M-am plimbat mai mult decît aveam de gînd în jurul lacului.

Purta o haină de tweed gros și de gît îi atîrna un binoclu. Se urcă în mașină, aducînd cu el, impregnat în haine, mirosul umed și rece al apei.

– Ați avut noroc cu urmărirea păsărilor, părinte?

– Nu erau decît obișnuitele înaripate din partea locului.

Rămaseră într-o tăcere amicală. Fusese o vreme, ce-i drept scurtă, cînd Emma nu se simțise bine în prezența părintelui John. Asta se întimplase la prima ei vizită, cu trei ani în urmă, cînd Raphael îi povestise despre faptul că preotul fusese la închisoare.

– Cineva s-ar putea să vă spună la Cambridge, dacă nu chiar aici, și aș prefera să auziți de la mine, îi spusese el. Părintele John a recunoscut că a abuzat de niște băieți din cor. Acesta-i cuvîntul care s-a folosit, dar mă îndoiesc că a fost vorba de un abuz adevărat. A fost trimis la închisoare pentru trei ani.

– Eu nu prea mă pricep la legi, îi răspunsese Emma, dar sentința mi se pare prea aspră.

– N-a fost vorba numai de cei doi băieți. Un alt preot dintr-o parohie învecinată, Matthew Crampton, n-a făcut de lucru, a mai scormonit după niște dovezi și a venit cu trei tineri. Ei l-au acuzat pe părintele John de enormități și mai grave. După spusele lor, abuzul practicat asupra lor cu ani în urmă i-a transformat în șomeri, în nefericiți, delicvenți și antisociali. Mîșteau, dar cu toate astea, părintele John s-a recunoscut vinovat. Avea motivele lui.

Deși nu era la fel de convinsă ca Raphael de inocența părintelui John, Emma simțea o mare milă față de el. Părea un om care se refugiase într-o lume a lui, protejîndu-și personalitatea vulnerabilă, de parcă ducea cu el ceva fragil pe care pînă și o mișcare bruscă o putea sfărîma. Era tot timpul politicos și blînd și nu-i putea remarca tortura lăuntrică decît în puținele ocazii cînd ea îl privea în ochi și trebuia să-și abată privirile de la suferința lui.

Poate că îl apăsa și povara vinei. Într-o anume măsură încă mai dorea ca Raphael să nu-i fi spus. Nu-și putea închipui cum fusese viața lui în pușcărie. Ar fi putut oricine, se întreba ea, să-și aducă o asemenea nenorocire pe cap de bună voie? Și viața lui la St Anselm numai ușoară nu putea fi. Ocupa un apartament privat la etajul al treilea cu sora lui necăsătorită care, cu toată înțelegerea, putea fi descrisă drept excentrică. Deși Emmei îi fusese limpede în puținele ocazii când îi văzuse împreună că el îi era devotat, poate că pînă și dragostea era mai mult o povară în plus decît o mîngiere.

Se întreba dacă să deschidă discuția despre moartea lui Ronald Treeves. Citise o scurtă relatare în ziarele naționale, iar Raphael, care, pentru nu se știe ce motive, se considera dator s-o țină la curent cu ce se întîmpla la Colegiul St Anselm, îi telefonase ca s-o informeze. După ce se gîndise puțin, îi scrisese părintelui Sebastian o scrisoare de condoleanțe scurtă, alegîndu-și cu grijă cuvintele și primise un răspuns și mai scurt în caligrafia lui elegantă. Sigur că ar fi fost firesc să-i vorbească acum părintelui John despre Ronald, dar ceva o reținu. Simțea că subiectul n-ar fi fost bine-venit, ba ar fi fost chiar dureros.

Și acum, Colegiul St Anselm începu să se vadă clar, acoperișurile, coșul înalt, căpițele, turelele, turnul și cupola pîrînd să se întunece odată cu scăderea luminii. În fața, cei doi stîlpi dă-răpănați ai gheretei elisabetane dărîmate își transmiteau neînfri-catele lor mesaje mute; simboluri falice brute, santinele vajnice înaintea dușmanului ce se apropia neîncetat, semne stăruitoare ale sfîrșitului inevitabil al acelei case. Oare prezența părintelui John, se întreba Emma, ori gîndul la Ronald Treeves, înecîndu-se cu ultima răsufare sub povara nisipului o făcea să simtă acest val de tristețe și teamă nedefinită? Pînă atunci nu venise niciodată la St Anselm fără bucurie; acum o copleșea un sentiment vecin cu teama.

Cînd se apropiară de intrare, ușa din față se deschise și ea zări silueta lui Raphael conturîndu-se pe lumina din hol. Era limpede că se uitase după ea. Stătea acolo în sutana lui neagră, nemișcat de parcă ar fi fost daltuit în piatră, privind în jos spre ei. Își amîn-tea de prima oară cînd îl văzuse; se holbase la el, nevenindu-i să

creadă, apoi rîsesse că nu reuşise să-şi ascundă surpriza. Un alt student, Stephen Morby, era şi el acolo şi izbucnise şi el în rîs.

– Extraordinar, nu? Eram într-o cîrciumă din Raydon şi o femeie s-a apropiat şi i-a zis: „De unde vii, zeu al Olimpului?” Îmi venea să sar pe masă, să-mi dezvelesc pieptul şi să strig: „Uită-te la mine! Uită-te la mine!” Slabă speranţă.

Vorbise fără nici o urmă de invidie. Poate îşi dădea seama că frumuseţea la un bărbat nu era darul care părea a fi şi, într-adevăr, Emmei îi era imposibil să se uite la Raphael fără să-şi amintească, cu superstiţie, de zîna cea rea de la botez. I se părea interesant că se putea uita la el cu plăcere, dar fără cea mai mică reacţie sexuală. Poate că avea mai mult succes la bărbaţi decît la femei. Dar, chiar dacă avea putere asupra ambelor sexe, nu părea conştient de acest lucru. Aflase din confidenţele pe care i le făcea cu uşurinţă că el ştia că este frumos şi că frumuseţea îl făcea deosebit. Îşi preţuia aspectul excepţional şi din această cauză avea o părere bună despre sine, dar nu prea-i păsa de efectul asupra altora.

Faţa i se destinase într-un zîmbet şi coborî treptele spre ea cu braţele întinse înainte. În starea de spirit în care se afla gestul îi păru mai puţin un bun venit, decît un avertisment. Părintele John, cu o aplecare a capului şi un zîmbet de despărţire, se îndepărtă cu paşii lui mărunţi.

Raphael îi luă laptopul şi valijoara Emmei şi-i spuse:

– Bun venit. Nu vă pot promite un weekend agreabil, dar s-ar putea să vi se pară interesant. Avem ca oaspeţi doi poliţişti – unul de la New Scotland Yard, nici mai mult, nici mai puţin! Comandantul Dalglish a venit să ne chestioneze în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Şi mai este şi altcineva, chiar mai puţin bine-venit în ceea ce mă priveşte. Am de gînd să mă țin departe de el şi-ţi recomand să faci acelaşi lucru: arhidiaconul Mathew Crampton.

Mai avea o vizită de făcut. Dalgliesh se întoarse puțin în camera lui, apoi trecu prin ușa de fier din poarta dintre Ambrozie și zidul de cremene al bisericii și o luă pe cărarea de vreo optzeci de metri ce ducea spre căsuța Sfîntul Ioan. Se făcuse tîrziu și ziua se stingea pe cerul învăpăiat tivit cu trandafiriu, dinspre apus. Lîngă cărare un șir de ierburi înalte și delicate se clătinau în vîntul ce se întetea, apoi se lipeau de pămînt sub o rafală neașteptată. În spatele lui, fațada dinspre apus a Colegiului St Anselm era stropită de lumină și cele trei căsuțe locuite străluceau ca niște avanposturi luminoase ale unei fortărețe asediate, subliniind conturul întunecat al căsuței Sfîntul Matei.

Pe măsură ce lumina scădea, zgomotul mării se întetea, geamătul ei slab, ritmic înălțîndu-se pînă la un vuiet înăbușit. Își amintea din vizitele copilăriei cum ultima lumină a amurgului aducea mereu cu ea această senzație a mării prinzînd puteri noi, de parcă noaptea și întunericul erau aliații ei firești. Obişnuia să stea la fereastra din Ieronim, aruncîndu-și privirile la tufăria ce-și pierdea culoarea, imaginîndu-și un țărm pe care castelele de nisip prăbușit vor pieri în cele din urmă, strigătele și rîsetele copiilor vor fi potolite, șezlongurile strînse și îndepărtate, iar marea își va intra în drepturi, rostogolind oasele marinarilor înecați în jurul scheletelor vechilor epave.

Ușa căsuței Sfîntul Ioan era deschisă și lumina se prelingea pe cărarea ce ducea spre porțița nouă. Zări pereții de lemn ai cotețului porcilor la dreapta și auzi gîfîituri și încăierări înăbușite. Simți mirosul animalelor care însă nu era nici puternic, nici neplăcut. Dincolo de cotețul porcilor se zărea grădina cu șiruri ordonate de legume, aracii înalți sprijinind ultima cultură de fasole cățărătoare și, la capătul grădinii, lucirea unei sere mici.

La sunetul pașilor lui, Eric Surtees se ivi în cadrul ușii. Părea să șovăie, apoi, fără să zică nimic, se dădu într-o parte și făcu un gest stângaci, poftindu-l înauntru. Dalglish știa că părintele Sebastian anunțase personalul în legătură cu vizita sa iminentă, deși n-ar fi putut spune ce explicații le dăduse. Avea senzația că era așteptat, dar nu bine-venit.

– Domnul Surtees? întrebă. Eu sînt comandantul Dalglish de la Poliția Metropolitană. Cred că părintele Sebastian v-a explicat că am venit să pun cîteva întrebări în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. Tatăl lui nu se afla în Anglia în timpul anchetei și, firesc, ar dori să știe cît se poate de mult despre împrejurările morții fiului său. Aș vrea să stăm cîteva minute de vorbă, dacă se poate.

Surtees aprobă din cap.

– Desigur. Vreți să intrați?

Dalglish îl urmă în încăperea din dreapta coridorului. Căsuța era cît se poate de diferită de aspectul casnic confortabil al locuinței doamnei Pilbeam. Deși se vedea o masă de mijloc din lemn simplu cu patru scaune cu spătar drept, camera fusese mobilată ca un loc de muncă. Peretele din fața ușii era dotat cu stelaje de pe care atîneau șiruri de unelte de grădinarit imaculat de curate, cazmale, furci, săpăligi, alături de foarfeci și ferăstraie, în timp ce rafturi de lemn cu compartimente dedesubt păstrau cutii de scule și unelte mai mici. Exista și un banc de lucru în fața unei ferestre cu o lampă fluorescentă deasupra. Ușa spre bucatărie era deschisă și dintr-acolo venea un miros puternic și neplăcut. Surtees fierbea mîncarea pentru mica lui turmă de porci.

Își trase un scaun de lingă masă. Se auzi hîrșitul lui pe podeaua de piatră.

– Dacă vreți să mă așteptați aici, mă duc să mă spăl, spuse el. Tocmai veneam de la porci.

Prin ușa deschisă, Dalglish îl vedea la chiuvetă, spalindu-se de zor și stropindu-se cu apă pe păr și pe față. Părea un om care se curăța de mai mult decît de o murdărie superficială. Pe urmă apăru cu prosopul încă în jurul gîtului și se așeză în fața lui Dalglish, țeapăn ca un par și cu privirea încordată a unui deținut

care-și face curaj înainte de interogatoriu. Deodată spuse cu o voce exagerat de tare:

– Vreți niște ceai?

Dalgliesh acceptă, gîndindu-se că asta l-ar mai relaxa.

– Dacă nu-i un deranj prea mare,

– Nici un deranj. Folosesc pungulițe de ceai. Lapte sau zahăr?

– Doar lapte.

Se întoarse după cîteva minute și puse două cani grele pe masă. Ceaiul era tare și foarte fierbinte. Nici unul din ei nu începuseră să bea. Dalgliesh nu discutase niciodată cu cineva care să dea atît de mult impresia că știe ceva sau că era vinovat. Dar ce știa? Era ridicol să-ți închipui că acest băiat cu aer sfios – pentru că nu era de fapt mult mai mult decît un băiat – ucisese o ființă vie. Pînă și porcilor li se tăia gîtul într-un loc igienic, respectînd regulile stricte ale unui abator autorizat. Nu că lui Surtees i-ar lipsi forța unei confruntări fizice, își spuse Dalgliesh. Sub mînele scurte ale cămășii lui cadrilate, mușchii brațelor ieșeau în relief ca niște frînghii, iar mîinile îi erau aspre și atît de nepotrivite ca mărime cu restul corpului, încît păreau a-i fi fost grefate. Fața delicată îi era bronzată de soare și vînt și nasturii descheiați ai cămășii aspre de bumbac dezvăluiau o bucatică de piele albă și moale ca de copil.

Ridicîndu-și cana, Dalgliesh spuse:

– Ai crescut întotdeauna porci sau numai de cînd ai venit să lucrezi aici? Asta a fost acum patru ani, nu?

– Doar de cînd am venit aici. Mi-au plăcut întotdeauna porcii. Cînd am primit slujba asta, părintele Sebastian mi-a spus că pot să cresc vreo șase dacă nu sînt prea gălăgioși și nu miros. Sînt niște animale foarte curate. Oamenii se înșală cînd spun că miros.

– Le-ai construit cotețul singur? Mă miră că ai folosit lemn. Credeam că porcii pot distruge aproape orice.

– Da, sigur că pot. Dar aici e lemn doar pe dinafară. Părintele Sebastian a insistat în privința asta. Nu poate să sufere cimentul. L-am căptușit cu cărămizi.

Surtees așteptase pînă începuse Dalgliesh să bea și atunci își ridicase și el cana. Dalgliesh se miră cît de mult îi plăcea ceaiul.

– Știu foarte puține lucruri despre porci, dar aud că sînt deștepți și prietenoși, spuse el.

Surtees se relaxă vizibil.

– Da, așa-i. Puține animale sînt atît de deștepte. Mie mi-au plăcut întotdeauna.

– Ce noroc pe Colegiul St Anselm! Înseamnă că aici se mănîncă șuncă fără miros de chimicale și fără zeama aia mirositoare și neapetisantă. Și carne de porc sacrificat corect.

– De fapt nu-i cresc pentru colegiu. Îi cresc... ca să-mi țină companie. Sigur că, la un moment dat, trebuie tăiați și asta a devenit o problemă acum. Sînt atîtea regulamente ale Uniunii Europene cu privire la abatoare și trebuie să apelezi mereu la un veterinar, încît lumea nu mai vrea să accepte doar cîteva animale. Și mai e și *problema transportului*, dar este un fermier – domnul Harrison – chiar la ieșirea din Blythburgh, care mă ajută. Îmi trimite porcii la abator cu ai lui. Și întotdeauna taie cîteva porci pentru nevoile lui, așa că pot să-i aprovizionez pe preoți cu o bucată frumoasă din cînd în cînd. Aici nu se mănîncă multă carne de porc, dar le place șunca. Părintele Sebastian insistă să plătească, dar eu cred că ar trebui s-o ia gratis.

Dalgliesh se mira, și nu pentru prima oară, cum oamenii își iubeau sincer animalele, se ocupau intens de binele lor și le satisfăceau nevoile cu devotament, dar, în același timp, se consolau atît de repede după ce le tăiau. Trecu la scopul vizitei.

– L-ai cunoscut pe Ronald Treeves, vreau să spun, l-ai cunoscut personal? întrebă el.

– Nu chiar. Știam că era unul dintre studenți și l-am întilnit pe-aici, dar nu stăteam de vorbă. Cred că era cam singuratic. Vreau să spun că, atunci cînd îl întilneam, era de obicei singur.

– Ce s-a întîmplat în ziua cînd a murit? Erai aici?

– Da, eram aici cu sora mea. Era weekend și ea venise pe la mine. Nu l-am văzut pe Ronald în sîmbăta aia și prima oară cînd am aflat că dispăruse a fost atunci cînd domnul Pilbeam a trecut pe la noi și ne-a întrebat dacă a fost aici. I-am spus că n-a fost. N-am mai auzit nimic altceva cînd am ieșit pe la cinci ca să mătur niște frunze căzute pe peristil și în curte și să spăl dușumeaua de piatră. Plouase în ajun și peristilurile erau cam murdare. De

obicei, mă duc să mătur și să curăț cu furtunul după slujbe, dar după liturghie părintele Sebastian mă rugase să fac curat înainte de vecernie. Tocmai făceam asta, când domnul Pilbeam mi-a spus că au găsit cadavrul lui Ronald Treeves. Mai târziu, înainte de vecernie, părintele Sebastian ne-a strâns pe toți în bibliotecă și ne-a spus ce se întâmplase.

– Trebuie să fi fost un mare șoc pentru toată lumea.

Surtees își privea mâinile, încă împreunate și odihnindu-se pe masă. Deodată le trase de pe masă și le ascunse, ca un copil vinovat, și se aplecă înainte. Spuse cu voce scăzută:

– Da. Un șoc. Și chiar asta a fost, nu?

– Pare-se că ești singurul grădinar de la St Anselm. Cultivi pentru dumneata sau pentru colegiu?

– Cultiv legume mai mult pentru mine și pentru oricine are nevoie. Nu ajunge pentru colegiu, mai ales când sînt toți studenții aici. Cred că aş putea să măresc grădina, dar mi-ar lua prea mult timp. Pămîntul e destul de bun, socotind că e aproape de mare. Sora mea își ia de obicei legume la Londra cînd vine pe aici și îi dau și domnișoarei Betterton. Ea gătește pentru dînsa și pentru părintele John. Îi mai dau și doamnei Pilbeam.

– Doamna Munroe a lăsat un jurnal, spuse Dalglish. Spune acolo că ai fost drăguț și i-ai dus cîteva fire de praz pe 11 octombrie, ziua dinaintea morții ei. Îți amintești?

Urmă o pauză, apoi Surtees spuse:

– Da, așa cred. Poate că i-am adus. Nu-mi mai amintesc.

Dalglish spuse blind:

– Nu a trecut atît de demult, nu? Doar o săptămînă și ceva. Ești sigur că nu-ți amintești?

– Da, acum îmi amintesc. I-am dus prazul seara. Doamna Munroe spunea mereu că-i plăcea prazul cu sos de brînză la cină, așa că i-am dus cîteva fire.

– Și ce s-a întîmplat?

Se uită în sus, sincer mirat.

– Nimic. Nu s-a întîmplat nimic. Vreau să zic, mi-a mulțumit și le-a luat în casă.

– N-ai intrat în casă?

– Nu. Ea nu m-a invitat și nici nu aveam de gând să intru. Vreau să zic că o aveam pe Karen aici și voiam să mă întorc la mine. În săptămîna aia a stat pînă joi dimineată. De fapt mă du-sesem așa, la noroc. Mă gîndeam că doamna Munroe s-ar putea să fie la doamna Pilbeam. Dacă n-o găseam acasă, i-aș fi lăsat prazul la ușă.

– Dar era acasă. Ești sigur că n-a spus nimic, că nu s-a întîmplat nimic? I-ai dat doar prazul și atîta tot?

El aprobă din cap.

– I l-am dat și am plecat.

În acel moment, Dalgliesh auzi un huruit de mașină care se apropia. Surtees trebuie să fi auzit în același timp. Își trase sca-unul în spate cu evidentă ușurare și spuse:

– Trebuie să fie Karen. Sora mea. A venit în weekend.

Mașina se opri. Surtees o zbughi afară. Dalgliesh îi simți nerăbdarea de a rămîne singur cu sora lui, poate s-o avertizeze în legătură cu prezența lui, așa că îl urmă și se opri în cadrul ușii.

Din mașină ieșise o femeie și acum ea și fratele ei stăteau alături, privindu-l pe Dalgliesh. Fără să vorbească, ea se întoarse și scoase din mașină un rucsac mare și cîteva pungi de plastic, după care trîni portiera. Se îndreptară spre casă încărcați de bagaje.

– Karen, dumnealui este comandantul Dalgliesh la New Scotland Yard, spuse Surtees. Pune întrebări în legătură cu Ronald.

Nu purta nimic pe cap și părul ei negru era scurt și țepos. Cîte un cerc greu de aur în fiecare ureche sublinia paloarea feței cu osatură delicată. Ochii înguști sub sprîncenele subțiri și arcuite aveau iriși negri sclipitori. Cu o gură plină conturată apăsător cu ruj roșu strălucitor, fața ei era un desen pictat cu grijă în negru, alb și roșu. Uitătura pe care i-o aruncă lui Dalgliesh fu inițial ostilă, o reacție față de un vizitator neașteptat și nedorit. În timp ce continuau să se privească, deveni estimativă, apoi prudentă.

Intrară cu toții în camera de lucru. Karen Surtees lăsă rucsacul pe masă. Dînd din cap către Dalgliesh, îi spuse fratelui ei:

– Ar fi bine să bagi mîncarea asta de la Mark & Spencer în frigider imediat. Mai e un bax cu sticle de vin în mașină.

Surtees se uită când la unul, când la celălalt și ieși afară. Fără să spună nimic, fata începu să scoată diverse haine și conserve din rucsac.

– Sigur că n-ai chef de oaspeți acum, dar, fiindcă tot sînt aici, o să facem economie de timp, dacă poți să-mi răspunzi la cîteva întrebări, spuse Dalgliesh.

– Dați-i drumul! Apropo, numele meu este Karen Surtees. Sînt sora vitregă a lui Eric. V-ați apucat cam tîrziu de treabă. Nu văd ce rost ar mai avea acum să puneți întrebări despre Ronald Treeves. S-a făcut o anchetă. Deces accidental. Și nici măcar nu există un cadavru de dezgropat. Taică-său l-a incinerat la Londra. Nu s-au deranjat să vă spună? Oricum, nu înțeleg ce legătură are asta cu Poliția Metropolitană. Nu-i treaba poliției de la Suffolk?

– În esență, este, dar Sir Alred vrea, firește, să afle mai multe despre moartea fiului său. Eu tot veneam prin părțile astea, așa că m-a rugat să aflu ce pot.

– Dacă ținea neapărat să știe cum a murit fiu-său n-avea decît să vină la anchetă. Îmi închipui că are muștrări de conștiință și vrea să arate că este un tată grijuliu. Oricum, care-i problema lui? Vrea să spună că Ronald a fost ucis de cineva?

Era ciudat să auzi acel cuvînt blestemat rostit cu atîta ușurință.

– Nu, nu cred că vrea să spună asta.

– Ei bine, nu pot să-l ajut. M-am întîlnit cu fiul lui doar o dată sau de două ori cînd ieșise la plimbare și nu ne-am spus decît „bună dimineată“ sau „ce zi frumoasă“, platitudini de-astea fără nici un sens.

– Erați prieteni?

– Nu sînt prietenă cu nici unul dintre studenți. Și dacă prin prieteni înțelegeți ce cred eu că înțelegeți, eu vin aici ca să mai schimb aerul de la Londra și să-l văd pe frate-miu, nu să mă împerechez cu studenții! Nu că le-ar face rău, dacă te uiți cum arată.

– Ați fost aici în weekend-ul cînd a murit Ronald Treeves?

– Exact! Am sosit vineri seara, cam la ora la care am venit astăzi.

– L-ați văzut în weekend-ul acela?

– Nu, nici unul din noi nu l-a văzut. Prima oară cînd am aflat că lipsește a fost atunci cînd a venit domnul Pilbeam să ne întrebe dacă-l văzuserăm. Am spus că nu și cu asta, basta! Uitați ce e, dacă mai vreți să știți ceva, putem s-o lăsăm pe mîine? Vreau să mă liniștesc, să despachetez, să beau niște ceai, înțelegeți ce vreau să spun? Ieșirea din Londra a fost un coșmar. Deci, dacă nu vă deranjează, eu aș lăsa-o pe mîine, nu că ar mai fi ceva de spus. În ceea ce mă privește, el nu era decît un student oarecare.

– Dar trebuie să vă fi format o părere despre decesul ăsta, și dumneata, și Eric. Trebuie să fi discutat despre asta.

Surtees terminase cu depozitarea alimentelor și venea din bucătărie. Karen se uită la el.

– Sigur că am discutat despre asta, tot colegiul ăsta nenorocit trebuie să fi discutat despre asta. Dacă vrei să știți, părerea mea este că probabil s-a sinucis. Nu știu de ce și nici nu-i treaba mea. Așa cum spuneam, abia de-l cunoșteam, dar pare un accident foarte ciudat. Trebuia să fi știut că stîncile sînt periculoase. Noi toți știm, sînt destule anunțuri de avertizare. Oricum, ce treabă avea pe plajă?

– Asta este una dintre întrebări, spuse Dalglish.

Le mulțumi și era gata să plece cînd îi veni brusc o idee. Spuse, adresîndu-se lui Surtees:

– Prazul pe care i l-ai dus doamnei Munroe... cum l-ai împachetat? Îți amintești? L-ai pus într-o pungă sau l-ai dus neîmpachetat?

Surtees păru uimit.

– Nu-mi aduc aminte. Cred că l-am împachetat într-un ziar. Asta fac de obicei cu legumele, cu cele mari, în orice caz.

– Mai ții minte ce ziar ai folosit? Știu că nu-i ușor. Apoi, cum Surtees nu zicea nimic, adăugă: Era un ziar mare sau o gazetă de scandal? Ce ziar primiți aici?

Karen fu cea care răspunse pînă la urmă:

– Era un exemplar din *Sole Bay Weekly Gazette*. Eu sînt ziaristă. Obişnuiesc să fiu atentă la ziare.

– Erai aici, în bucătărie?

– Cred că da. În orice caz l-am văzut pe Eric împachetînd prazul. Mi-a spus că i-l ducea doamnei Munroe.

– Poți să-ți aduci aminte din ce dată era ziarul?

– Nu. Nu-mi aduc aminte. Îmi amintesc ce ziar era fiindcă, așa cum spuneam, am obiceiul să mă uit la ziare. Eric l-a deschis la pagina din mijloc unde era o poză cu înmormintarea unui fermier local. A ținut să participe și vițica lui preferată, așa că au dus animalul la mormânt cu panglici negre legate de coarne și în jurul gîtului. N-aș crede s-o fi băgat și în biserică. Genul de poze care le plac directorilor de ziare!

Dalgliesh se întoarse către Surtees.

– Când apare *Sole Bay Gazette*?

– Joia. De obicei eu n-o citesc înainte de weekend.

– Deci ziarul pe care l-ai folosit era probabil cel de săptămîna precedentă. Întoarse capul spre Karen și spuse: Mulțumesc, m-ați ajutat foarte mult. Și văzu din nou în ochii ei acea privire rapidă care-l cîntărea.

Îl conduseră pînă la ușa. Cînd întoarse capul la poartă îi văzu stînd unul lîngă altul, urmărindu-l pînă se asigurară că plecase. Apoi se întoarseră în aceeași clipă și închiseră ușa în urma lor.

După cina lui solitară la Crown din Southwold, Dalglish avea de gînd să se întoarcă la St Anselm la timp ca să participe la ultima slujbă din acea zi. Dar masa, care era prea bună ca s-o înghită la repezeală, dură mai mult decît se așteptase și pînă să se întoarcă și să-și parcheze Jaguarul, slujba începuse. Așteptă în apartamentul lui pînă văzu o rază de lumină traversînd curtea și ușa dinspre sud a bisericii deschizîndu-se ca să iasă micul grup de credincioși. Se îndreptă spre sacristie de unde părintele Sebastian tocmai ieșea și intenționa ca să încuie ușa după el.

– Putem sta puțin de vorbă, părinte? spuse Dalglish. Sau preferați s-o lăsăm pe mîine?

Știa că la St Anselm era obiceiul ca cei din colegiu să păstreze tăcerea după slujba de seară, dar decanul răspunse:

– O să dureze mult, domnule comandant?

– Sper că nu, părinte.

– Atunci acum, dacă vrei. *Mergem în biroul meu?*

Odată ajunși acolo, decanul se așeză în spatele biroului și-i făcu semn lui Dalglish să se așeze pe scaunul din fața lui. De data asta nu va fi o discuție plăcută stînd pe fotoliile joase din fața focului. Decanul nu avea de gînd să înceapă el conversația sau să-l întrebe pe Dalglish la ce concluzii ajunsese în legătură cu moartea lui Ronald Treeves. În schimb, așteptă într-o tăcere care, deși nu era ostilă, lăsa impresia că-i pune răbdarea la încercare.

– Părintele Martin mi-a arătat jurnalul doamnei Munroe, începuse Dalglish. Se pare că Ronald Treeves petrecea mai mult timp cu ea decît ar fi fost de așteptat și, desigur, tot ea fusese cea care-i găsisese cadavrul. Asta face ca fiecare referire la el din jurnal să fie importantă. Mă refer mai ales la ultimul paragraf, cel

scris în ziua morții ei. N-ai luat în serios mărturia ei că descoperise un secret care o îngrijorase?

– Mărturie? răspunse părintele Sebastian. Ce termen judiciar, domnule comandant. Am luat-o în serios fiindcă era, evident, ceva serios pentru ea. Am avut îndoieli în privința citirii unui jurnal personal, dar fiindcă părintele Martin o sfătuisese să-l scrie, îl interesa să știe ce scrisese. Poate că era o curiozitate firească, deși eu nu pot să nu mă gândesc că jurnalul trebuia distrus fără a fi citit. Totuși, faptele par să fie simple. Margaret Munroe era o femeie inteligentă, cu cap. Descoperise ceva care o îngrijora, făcuse mărturisiri persoanei interesate și era mulțumită. Oricare ar fi fost explicația care i se dăduse, a liniștit-o. N-am fi ciștigat nimic și așa fi făcut mult rău dacă mă apucam să scormonesc lucrurile. Sper că nu sugerezi că ar fi trebuit să convoc întreg colegiul și să întreb dacă avea cineva vreun secret pe care i-l împărtășise doamnei Munroe. Prefer să mă bazez pe cuvântul ei scris, anume că explicația care i se dăduse nu mai comporta noi acțiuni.

– Ronald Treeves părea să fi fost un singuratic, părinte, afirmă Dalglish. Vă plăcea băiatul?

Era o întrebare primejdios de provocatoare, dar părintele Sebastian o primi fără să clinească. Privindu-l, lui Dalglish i se păru că observă o ușoară înăsprire a feței lui frumoase, dar nu putea fi sigur.

Răspunsul decanului, atunci când veni, putea să implice mustrare, dar vocea lui nu trăda vreun resentiment:

– În relațiile mele cu studenții nu-mi pun problema că îmi place sau nu-mi place cineva, și nici n-ar fi potrivit să fac așa ceva. Favoritismul sau senzația de favoritism este deosebit de riscantă într-o comunitate mică. Ronald era un tânăr complet lipsit de farmec, dar de când este farmecul o virtute creștină?

– Dar v-ați pus întrebarea dacă era fericit aici?

– Nu este treaba Colegiului St Anselm să încurajeze fericirea personală. Mi-aș fi făcut probleme dacă așa fi crezut că era nefericit. Noi luăm foarte în serios răspunderea noastră pastorală față de studenți. Ronald nici n-a căutat ajutor, nici n-a dat nici un semn că ar avea nevoie de așa ceva. Asta nu exclude propria mea vină. Religia era importantă pentru Ronald și era profund

dedicat vocației lui. Sigur că nu se îndoia că sinuciderea este un păcat grav. Actul acela nu putea fi făcut din impuls; făcuse acea jumătate de milă pînă la lac, pe urmă mersese poticnindu-se prin nisip de-a lungul țărmului. Dacă s-a omorît, nu putea face asta decît din disperare. Ar fi trebuit să fi știut acest lucru despre orice student și n-am știut.

– Sinuciderile comise de cei tineri și sănătoși sînt întotdeauna misterioase, observă Dalglish. Mor și nimeni nu știe de ce. Poate că nici ei n-ar fi în stare să explice.

– Nu v-am cerut iertarea, domnule comandant. Nu făceam decît să expun faptele.

Se așternu tăcerea. Următoarea întrebare a lui Dalglish era tot atît de directă, dar trebuia pusă. Se întreba dacă vorbea prea fără înconjur, era chiar fără tact cu întrebările lui, dar socotea că părintele Sebastian va aprecia stilul direct și va disprețui tactul. Între ei se înțelegea mai mult decît se rostea.

– Mă întrebam cine va avea de profitat dacă se închide colegiul, zise Dalglish.

– Eu aș profita, printre alții. Dar cred că orice astfel de întrebare ar primi un răspuns mai adecvat din partea avocaților noștri. Stannard, Fox și Perronet au servit colegiul de la înființarea sa și Paul Perronet este în prezent și administrator. Au biroul în Norwich. Ar putea să-ți spună cîte ceva despre istoria noastră, dacă te interesează. Știi că uneori lucrează și sîmbăta dimineată. Vrei să vă programez? Să văd dacă-l pot găsi acasă.

– Asta m-ar ajuta, părinte.

Decanul întinse mîna spre telefonul lui de birou. Nu era nevoie să verifice numărul. După ce apăsă pe butoane urmă o scurtă pauză, apoi spuse:

– Paul? Aici Sebastian Morell. Te sun de la birou. Lîngă mine se află domnul comandant Dalglish. Îți amintești că am vorbit joi seara despre vizita lui? Are de pus cîteva întrebări despre colegiu la care m-aș bucura să-i poți răspunde... Da, tot ce întreabă. Nu trebuie să ascunzi nimic... Drăguț din partea ta, Paul. Vă pun în legătură.

Fără să mai spună nimic îi trecu receptorul lui Dalglish. O voce profundă spuse:

– Aici Paul Perronet. Voi fi la birou mâine-dimineață. Am o întâlnire la zece, dar dacă puteți veni devreme, să zicem la nouă, o să avem timp suficient. Mă găsiți de la opt și jumătate. Părintele Sebastian o să vă dea adresa. Sintem foarte aproape de catedrală. Atunci ne vedem la zece. Perfect!

După ce Dalglish se duse iar la locul lui, decanul zise:

– Mai e ceva pentru astă-seară?

– Mi-ar fi de ajutor, părinte, dacă aș putea să arunc un ochi peste dosarul personal al lui Margaret Munroe, dacă îl mai aveți.

– Ar fi fost, desigur, ceva confidențial dacă ea s-ar mai afla printre noi. Dar, de vreme ce este moartă, nu văd de ce n-aș face-o. Domnișoara Ramsey îl ține într-un dulap încuiat în camera de alături. O să vi-l aduc.

Ieși din încăpere și Dalglish auzi hârșitul sertarului de la dulapul de oțel. După câteva clipe decanul se întoarse și îi întinse o mapă cafenie din carton. Nu întreba ce legătură putea exista între dosarul doamnei Munroe și tragedia morții lui Ronald Treeves și Dalglish credea că știe de ce. Recunoscuse în părintele Sebastian un tactician experimentat care n-ar fi pus o întrebare dacă socotea că răspunsul putea fi sau neașteptat, sau nedorit. Făgăduise cooperare și avea să i-o acorde, dar va cumula toate cererile supărătoare și nedorite pînă va veni momentul oportun cînd îi va spune cit de mult i s-a cerut, cit era de puțin justificat și cit de inefficient a fost rezultatul. Nimeni nu era mai priceput să-și atragă adversarii pe un teren pe care nu-l puteau apăra legitim.

– Vrei să iei dosarul cu dumneata, domnule comandant? Întrebă părintele Sebastian.

– Da, părinte. Îl aduc înapoi mâine.

– Ei, atunci, dacă nu mai este nimic pentru moment, vă spun: „Noapte bună“.

Se ridică și deschise ușa ca să iasă Dalglish. Ar fi putut fi un gest de politete. Lui Dalglish i se păru că seamănă mai mult cu un director de școală care se asigură că un părinte recalcitrant își lua, în sfîrșit, tălpășița.

Ușa spre peristilul sudic era deschisă. Pilbeam nu o încuia încă pentru noapte. Curtea, luminată doar de becurile slabe de perete, era foarte întunecată și doar două dintre camerele

studenților, ambele pe galeria din sud, lăsau să se întrevadă o geană de lumină. În timp ce coti spre Ieronim, văzu două siluete stînd alături lingă ușa de la Ambrozie. Una îi fusese prezentată la ceai și chipul palid ce lucea sub lumina din perete era de neconfutat. Cealaltă era a unei femei. Auzindu-i pașii, ea întoar-se capul spre el și, cînd Dalgliesh ajunse la ușa, ochii li se întîlniră și timp de o secundă se priviră uimiți unul pe altul. Lumina cădea pe un chip de o frumusețe gravă, uluitoare, și el fu cuprins de o emoție care-l încerca rar acum.

– Nu cred că v-ați cunoscut, spuse Raphael. Emma, dumnealui este comandantul Dalgliesh care a venit tocmai de la Scotland Yard ca să ne spună cum a murit Ronald. Domnule comandant, v-o prezint pe Emma Lavenham, doctor în literatură, care vine de la Cambridge de trei ori pe an ca să ne civilizeze. După ce am participat, cu credință, la ultima slujbă am hotărît, separat, să ieșim afară ca să ne uităm la stele. Ne-am întîlnit la marginea stincii. Acum, ca o gazdă bună, o conduc îndărăt la apartamentul ei. Noapte bună, Emma.

Glasul și atitudinea lui erau posesive și Dalgliesh simți că ea ar vrea să-l contrazică.

– Eram perfect capabilă să mă orientez singură, spuse ea. Totuși îți mulțumesc, Raphael.

O clipă el avu aerul că voia să-i ia mîna, dar ea spuse un hotărît „Noapte bună“, care păru să-i cuprindă pe amîndoi și intră repede în salonul ei.

– Stelele ne-au dezamăgit, zise Raphael. Noapte bună, domnule comandant. Sper că aveți tot ce vă trebuie.

Se întoar-se pe călcîie și pași repede pe pietrișul curții spre camera lui din peristilul de nord.

Dintr-un motiv pe care îi era greu să-l explice, Dalgliesh se simți iritat. Raphael Arbuthnot era un tînar spiritual care, fără îndoială, era mai arătos decît i-ar fi priit. Se părea că era un descendent al familiei Arbuthnot care înființase Colegiul St Anselm. Dacă așa era, cît de mult urma să moștenească în cazul în care colegiul era silit să-și închidă porțile?

Se instală la birou hotărît și deschise dosarul doamnei Munroe, studiind atent fiecare pagină. Venise la St Anselm pe 1 mai 1994 de la Ashcombe House, un azil de lingă Norwich.

Colegiul St Anselm dăduse anunțuri atât în *Church Times*, cât și în ziarul local pentru o femeie internă care să se ocupe de lenjerie și să ajute la treburile gospodăriei. Boala de inimă a doamnei Munroe fusese recent diagnosticată și scrisoarea ei de ofertă arăta că munca de infirmieră devenise prea grea pentru ea și că era în căutarea unui post ca internă cu îndatoriri mai ușoare. Referințele ei de la directoarea azilului fuseseră bune, deși nu exagerat de entuziaste. Doamna Munroe, care-și începuse slujba pe 1 iunie 1988, fusese o infirmiera conștiincioasă și devotată, dar poate cam rezervată în relațiile cu alții. Îngrijirea muribunzilor devenise prea extenuantă pentru ea, atât din punct de vedere fizic, cât și sufletesc, dar azilul considera că va putea îndeplini unele responsabilități ca infirmieră într-un colegiu de tineri sănătoși și va fi mulțumită să facă acest lucru, pe lângă sarcina de a se ocupa de lenjerie. Odată venită acolo, se pare că fusese rar absentă. Existau foarte puține cereri adresate părintelui Sebastian pentru învoiri și se părea că prefera să-și petreacă concediile în căsuța ei, unde i se alătura și unicul ei fiu, ofițer o de armată. După citirea dosarului, impresia generală era că doamna Munroe fusese o femeie conștiincioasă, muncitoare, deosebit de retrasă și pe care o interesau puține lucruri în afara de fiul ei. Există o notă atașată la dosar în care se spunea că fiul îi fusese ucis la optsprezece luni după sosirea ei la St Anselm.

Puse dosarul în sertarul biroului, făcu un duș și se băgă în pat. Închizînd lumina, încercă să se liniștească ca să adoarmă, dar întîmplările de peste zi nu se lăsară alungate. Era din nou pe plajă cu părintele Martin. Avea în fața ochilor acea manta cafenie și acea sutană atât de atent împăturite de parcă băiatul își făcuse bagajele pentru o călătorie, și poate că așa și văzuse el lucrurile. Oare se dezbrăcase ca să se cațere cîtiva metri pe nisipul instabil întărit cu pietre și fixat nesigur cu smocuri de ierburi amestecate cu pămînt? Și de ce făcuse această încercare? La ce spera? La ce spera să ajungă, să găsească? Aceasta era o porțiune de coastă unde, din cînd în cînd, fragmente de schelete de mult îngropate se iveau din nisip sau din suprafața stîncii, aduse cu multe generații înainte din cimitirele înecate ce zăceau acum la o milă depărtare sub mare. Dar nimic nu fusese văzut de cei de la locul faptei. Chiar dacă Treeves ar fi zărit curba netedă a

unui cap de mort sau capătul unui os lung ieșind din nisip, de ce socotise necesar să-și scoată sutana și mantaua înainte de a încerca să ajungă la ele? Pentru Dalglish hainele frumos împăturate ascundeau ceva cu mai mult înțeles. Nu fusese oare o lepădare deliberată, aproape ceremonială, de viață, de vocație, poate chiar de credință?

De la imaginea acelei morți îngrozitoare, gândurile lui, luptându-se cu mila, curiozitatea și bănuielile, poposiră asupra jurnalului lui Margaret Munroe. Citise ultimele paragrafele de atâtea ori, încît putea să le spună pe dinafară. Ea descoperise un secret atât de important încît nu pe putuse hotărî să-l consemneze decît aluziv. Vorbise cu persoana interesată și, la cîteva ore după acea dezvăluire, era moartă. Judecînd după starea inimii ei, decesul ar fi putut surveni oricînd. Poate că fusese grăbit de neli-niște, de nevoia de a se vedea urmările descoperirii ei. Dar putea să fie o moarte de care ar fi putut profita cineva. Și cît de ușor ar fi putut fi ucisă! O femeie bătrînă care suferea de inimă, singură în locuința ei, un doctor care o consultase regulat și care n-ar fi ezitat să elibereze certificatul de deces. Și de ce, dacă purta ochelarii pentru distanță, avea tricotajul în poală? Și, dacă urmărea un program atunci cînd murise, cine închisese televizorul? Toate aceste ciudățenii puteau, desigur, să fie explicate. Era sfîrșitul zilei și ea era obosită. Chiar dacă ar fi ieșit la lumină mai multe probe – și ce alte probe ar mai fi putut să existe? – nu prea erau speranțe să se poată rezolva acum misterul. Asemeni lui Ronald Treeves, fusese incinerată. Îi trecu prin minte că St Anselm era ciudat de prompt în a se debarasa de morții lui, dar acest lucru era nedrept. Atît Sir Alred, cît și sora doamnei Munroe excluseseră colegiul de la funeralii.

Îi părea rău că nu văzuse trupul neînsuflețit al lui Ronald Treeves. Era întotdeauna frustrant să ai probe la a doua mînă și nici nu se făcuseră fotografii la locul faptei. Dar relatările fuseseră destul de clare și toate indicau sinuciderea. Dar de ce? Treeves ar fi socotit acest act ca pe un păcat, un păcat de moarte. Ce putea fi atît de grav încît să-l împingă la un sfîrșit atît de îngrozitor?

Orice vizitator al unui oraș istoric dintr-un comitat se convinge, după peregrinările lui, că cele mai frumoase clădiri din centru sînt, invariabil, birourile avocaților. Domnii Stannard, Fox & Perronet nu faceau excepție. Firma se afla la distanță mică de catedrală într-o clădire elegantă în stil georgian și era separată de trotuar printr-o bandă îngustă de pietriș. Ușa lucioasă din față cu ciocânelul în chip de cap de leu, zugrăveala proaspătă, ferestrele nemînjite de funinginea orașului care reflectau lumina plâpîndă a dimineții și perdelele imaculate de dantelă – toate dovedeau respectabilitatea, prosperitatea și caracterul exclusiv al firmei. La oficiul de recepție, care se vedea că făcuse cîndva parte din încăperea din față mai mare și frumos proporționată, o fată cu chip senin ridică ochii de pe o revistă și-l întîmpină pe Dalgliesh cu vocea ei plăcută cu accent de Norfolk.

– Sînteți comandantul Dalgliesh, nu-i așa? Domnul Perronet vă așteaptă. Mi-a spus să vă rog să vă duceți direct sus. La primul etaj, în față. Secretara dumnealui nu vine simbăta, sîntem doar noi doi, dar nu mi-e greu să vă fac o cafea, dacă doriți.

Dalgliesh îi mulțumi cu un zîmbet, refuză invitația și porni pe scări privind fotografiile înrămate ale foștilor membri ai firmei.

Barbatul care-l aștepta în fața ușii biroului și făcu un pas spre el era mai în vîrstă decît sugera vocea de la telefon, sigur peste cincizeci și cinci de ani. Era înalt de peste un metru optzeci, osos, cu un maxilar proeminent, cu ochi cenușii blinzi în spatele unor ochelari cu ramă de baga și cu păr de culoarea paiului cu șuvițe linse peste o frunte înaltă. Era fața unui actor, mai degrabă decît a unui avocat. Era îmbrăcat elegant cu un costum nu prea nou în dungi înguste, închis la culoare, dar cu o croială foarte reușită, a cărui austeritate era inviorată de o cămașă în dungi late

albastre și un papion roz cu picățele albastre. Părea conștient de aerul său oarecum excentric pe care, de altfel, făcea tot posibilul să-l afișeze.

Încăperea în care fu condus Dalglish era aproape de ceea ce se așteptase. Biroul era în stil georgian și nu avea pe el hîrtii sau teancuri de documente. Se vedea un tablou în ulei, cu siguranță al unuia dintre fondatori, deasupra căminului elegant din marmură, iar peisajele în acuarelă, aliniate cu grijă, erau destul de bune ca să fi fost de Cotman, cum probabil și erau.

– Nu vreți cafea? Foarte înțelegt. E prea devreme. Eu ies la o cafea pe la unsprezece. Fac o plimbare pînă la St Peter Mancroft. Asta-mi dă prilejul să mai ies din birou. Sper că scaunul acesta nu e prea scund. Nu? Luați-l pe celălalt, dacă preferați. Părintele Sebastian m-a rugat să vă răspund la toate întrebările pe care doriți să mi le puneți despre Colegiul St Anselm. Perfect! Sigur că dacă aceasta ar fi o anchetă oficială a poliției aş avea datoria, ca și dorința de a coopera.

Blîndețea ochilor lui cenușii era înșelătoare. Puteau fi iscoditori.

– Nu-i vorba de o anchetă oficială, afirmă Dalglish. Situația mea este ambiguă. Presupun că părintele Sebastian v-a spus că Sir Alred Treeves nu e mulțumit de verdictul anchetei legate de moartea fiului său. A cerut Poliției Metropolitane să facă o cercetare preliminară ca să vadă dacă este cazul să se continue acțiunea. Eu aveam oricum de gînd să vin în zonă și mai știu cîte ceva despre Colegiul St Anselm, deci a fost o ocazie de care am profitat ca să fac această vizită. Sigur că dacă sînt indicii privitoare la un caz de crimă, problema va deveni oficială și va fi pasată poliției din Suffolk.

– Nu e mulțumit de verdict? întrebă Paul Perronet. Eu credeam că s-a simțit oarecum ușurat.

– El a socotit că probele de moarte accidentală sînt neconcludente.

– Așa o fi fost, dar nu s-a dovedit nimic altceva. Un verdict deschis ar fi fost mai potrivit.

– Apărînd într-un moment dificil pentru colegiu, publicitatea n-ar fi fost de dorit, zise Dalglish.

– Așa-i, dar tragedia a fost tratată cu mare discreție. Părintele Sebastian se pricepe la astfel de probleme. De-a lungul timpului St Anselm a avut parte de ceva publicitate negativă. În 1923, a fost acel scandal legat de homosexualitate când preotul lector de istoria bisericii – un anume părinte Cuthbert – s-a îndrăgostit nebunește de unul dintre studenți și au fost descoperiți de decan *in flagrante delicto*. Mergeau amândoi pe tandemul părintelui Cuthbert către docurile din Felixstowe și către libertate, după ce presupun că-și schimbaseră sutanele cu pantaloni bufanți victorienți. O imagine încântătoare, așa mi-am spus întotdeauna. Pe urmă a fost un scandal și mai serios în 1932, când decanul de pe atunci s-a convertit la religia romano-catolică și a luat cu el jumătate din personalul didactic și o treime dintre studenți. Asta cred c-a făcut-o pe Agnes Arbuthnot să se răsucescă în mormînt! Dar este adevărat că publicitatea de acum vine într-un moment nefericit. Chiar așa!

– Ați fost și dumneavoastră la anchetă?

– Da, am fost, ca reprezentant al colegiului. Această firmă a reprezentat Colegiul St Anselm de la înființarea sa. Domnișoara Arbuthnot – de fapt familia Arbuthnot, în general – avea o antipatie față de Londra, și când tatăl ei s-a mutat mai târziu în Suffolk și a construit casa în 1842 ne-a rugat să preluăm noi afacerile lor juridice. Sigur că eram departe, dar cred că el voia o firmă din East Anglia mai degrabă decît una neapărat din Suffolk. Domnișoara Arbuthnot a continuat colaborarea după moartea tatălui ei. Unul dintre partenerii mai vechi de aici a fost întotdeauna curator al colegiului. Domnișoara Arbuthnot a menționat acest lucru în testamentul ei, specificînd că acesta trebuie să fie membru corespondent al Bisericii Angliei. Eu sînt curatorul actual. Nu știu ce vom face în viitor dacă toți partenerii noștri de aici sînt romano-catolici, nonconformiști sau necredincioși, pur și simplu. Cred c-ar trebui să convingem pe cineva să se convertească. Pînă acum, totuși, a existat întotdeauna un partener care să poată îndeplini condițiile necesare.

– Este o firmă veche, nu-i așa? întreba Dalglish.

– A fost fondată în 1792. N-a rămas nici un Stannard în firmă acum. Ultimul este cadru academic la una dintre noile

universități, cred. Dar vom avea un tânăr Fox în curînd – vreau să spun o tînără Fox. Priscilla Fox a absolvit abia anul trecut și este de mare viitor, îmi place continuitatea.

– Am înțeles de la părintele Martin că moartea tînărului Treeves poate grăbi închiderea Colegiului St Anselm, zise Dalgliesh. În calitate de custode, așa credeți și dumneavoastră?

– Mă tem că da. Să o grăbească, da, dar nu s-o producă. După cum cred că știți, Biserica duce o politică de centralizare a învățămîntului teologic în mai puține centre, dar Colegiul St Anselm a fost întotdeauna un soi de anomalie. Se poate închide mai curînd acum, dar închiderea lui este, vai, inevitabilă. Nu este doar o chestiune de politică religioasă și de resurse. Etosul este demodat. Colegiul St Anselm și-a avut întotdeauna criticii săi – că este prea „elitist“, prea „snob“, „prea izolat“, chiar și că „studenții sînt prea bine hrăniți“. Vinul este, desigur, foarte bun. Eu am grijă să nu-mi fac vizitele trimestriale în Postul Mare sau vîneria. Dar cea mai mare parte este moștenit. Nu costă colegiul nici un banuț. Bătrînul canonic Cosgrove i-a donat pivnițele cu cinci ani în urmă. Bătrînul avea gusturi fine. Ar trebui să le ajungă pînă la închidere.

– Dacă și cînd se va întîmpla asta, ce se va alege de clădirile și bunurile lor? întrebă Dalgliesh.

– Părintele Sebastian nu v-a spus?

– Mi-a spus că el va fi unul dintre beneficiari, dar m-a trimis la dumneavoastră pentru amănunte.

– Exact! Exact!

Domnul Perronet se ridică de la birou și deschise un dulap de la stînga căminului. Scoase cu oarecare efort o cutie mare pe care scria cu vopsea albă ARBUTHNOT.

– Dacă vă interesează istoria colegiului, și presupun că da, poate că este bine să începem cu începutul. Aici se află totul. Da, puteți citi povestea familiei închisă într-o cutie mare, neagră. Voi începe cu tatăl lui Agnes Arbuthnot, Claude Arbuthnot, care a murit în 1859. Confectiona nasturi și cataramе – nasturi pentru ghețele acelea înalte pe care le purtau doamnele, nasturi pentru ceremonii și cataramе, lucruri de astea – într-o fabrică de dincolo de Ipswich. S-a descurcat extrem de bine și a devenit foarte bogat.

Agnes, născută în 1830, a fost primul copil. După ea venea Edwin, născut în 1823 și Clara, născută cu doi ani mai târziu. Nu trebuie să ne ocupăm prea mult de Clara. N-a fost niciodată măritată și a murit de tuberculoză în 1849 în Italia. A fost înmormintată la Roma în cimitirul protestant – într-o companie foarte bună, bineînțeles. Bietul Keats! Ei, asta făceau pe vremurile acelea, călătoreau spre sud în speranța unei însănătoșiri. Numai voiajul era suficient ca să-i omoare. Păcat că nu s-a dus la Torquay să se odihnească acolo. Oricum, cu Clara am terminat.

Cel care a construit casa, desigur, a fost bătrînul Claude. Își făcuse plinul și ținea să arate acest lucru. Chiar așa! I-a lăsat casa lui Agnes. Banii au fost împărțiți între ea și fratele ei, Edwin, și am înțeles că au fost niște disensiuni legate de moștenirea proprietății. Dar Agnes era atașată de casă și locuia în ea, pe cînd Edwin nu, așa că i-a revenit ei casa. Sigur că, dacă tatal ei, un protestant rigid, ar fi știut ce va face cu ea, lucrurile ar fi putut sta altfel. Oricum, averea n-o poți lua cu tine în groapă. I-a lăsat-o ei și asta a fost. La un an după moartea lui, ea a plecat să stea la Oxford cu o prietenă de pe vremea școlii, a intrat sub influența Mișcării de la Oxford și s-a hotărît să înființeze Colegiul St Anselm. Casa exista, desigur, dar ea a mai construit cele două peristiluri, a restaurat și a încorporat biserica în ansamblu și a construit cele patru căsuțe pentru angajați.

– Cu Edwin ce s-a întîmplat? întrebă Dalglish.

– El a devenit explorator. În afara lui Claude, bărbații din familie păreau cu toții să fi avut pasiunea călătoriilor. De fapt, a făcut parte din niște echipe celebre de săpături arheologice din Orientul Mijlociu. Venea rar în Anglia și a murit la Cairo în 1890.

– El a fost cel care a dat colegiului papyrusul de la St Anselm? întrebă Dalglish.

În acel moment ochii, din spatele ochelarilor cu ramă de baga deveniră circumspecți. Urmă o clipă de tăcere, după care Perronet spuse:

– Așadar, sînteți informat despre asta. Părintele Sebastian nu mi-a spus.

– Știu foarte puțin. Tatal meu aflase secretul și, deși era întotdeauna discret, eu am prins niște aluzii cînd eram amîndoi la

St Anselm. Un băiat de paisprezece ani are un auz mai ascuțit și o minte mai iscoditoare decât își dau seama, uneori, adulții. Tata mi-a spus câte ceva și m-a pus să făgăduiesc că o să păstrez secretul. De fapt, nici nu aveam de gând să procedez altfel.

– Ei bine, părintele Sebastian mi-a spus să vă răspund la toate întrebările, dar despre papirus n-am multe de spus, zise Perronet. Probabil că știți tot atît de mult ca și mine. În mod cert a fost dat domnișoarei Arbuthnot în 1887 de către fratele ei care era, cu siguranță, capabil să-l falsifice sau să pună pe cineva să facă asta. Era un amator de farse și așa ceva l-ar fi atras. Era un ateu fervent. Poate un ateu să fie fervent? Oricum, era împotriva religiei.

– Ce-i cu papirusul ăsta, exact?

– Pare să fi fost o scrisoare din partea lui Pilat din Pont către un ofițer din gardă cu privire la îndepărtarea unui anume cadavru. Domnișoara Arbuthnot era de părere că era un fals și majoritatea decanilor care au văzut scrisoarea de atunci încoace au fost de acord. Mie nu mi-a fost arătat papirusul, dar i-a fost arătat tatălui meu și cred că și bătrînului Stannard. Tatăl meu era convins că nu era autentic, dar spunea că, dacă fusese falsificat, treaba fusese făcută cu multă istețime.

– Este ciudat că Agnes Arbuthnot nu l-a distrus, zise Dalglish.

– Ah, nu cred că-i ciudat. Nu, n-aș spune ciudat. Există o notă aici printre hîrtii. Am să vă prezint doar esența, dacă se poate. Ea era de părere că, dacă ar fi fost distrus, fratele ei ar fi făcut problema publică și distrugerea lui ar fi servit pentru a dovedi autenticitatea lui. Odată distrus, nimeni nu ar mai fi putut să dovedească faptul că nu era un fals. A lăsat instrucțiuni clare că trebuia păstrat în posesia fiecărui decan succesiv și predat succesorului doar la moartea lui.

– Ceea ce înseamnă că acum se află în mîinile părintelui Martin, zise Dalglish.

– Exact! Părintele Martin trebuie să-l aibă pe undeva. Cred că nici măcar părintele Sebastian nu știe unde e. Dacă vreți mai multe informații despre acest subiect, trebuie să vorbiți cu el. Dar nu văd ce legătură are cu moartea lui Ronald Treeves.

– Nici eu nu văd, pentru moment, zise Dalglish. Ce s-a mai întîmplat cu familia după moartea lui Edwin Arbuthnot?

– A avut un fiu, Hugh, născut în 1880, ucis pe cîmpul de luptă de pe Somme în 1916. Și bunicul meu a murit în acea bătaie. Morții războiului încă ne mai bîntuie visele, nu-i așa? A lăsat după el doi fii, cel mai mare, Edwin, născut în 1903, nu s-a căsătorit și a murit la Alexandria în 1979. Apoi a fost Claude, născut în 1905. El a fost bunicul lui Raphael Arbuthnot, care este student la colegiu acum. Dar bineînțeles că știți asta. Raphael Arbuthnot este ultimul descendent al familiei.

– Dar el nu are dreptul la moștenire? întrebă Dalgliesh.

– Nu – din păcate nu este legitim. Testamentul domnișoarei Arbuthnot a fost detaliat și precis. Nu cred că iubita doamnă s-a gîndit că vreodată colegiul va fi închis, dar predecesorul meu de aici, care, în acea vreme, se ocupa de afacerile familiei, a subliniat că această eventualitate trebuia consemnată. Exact! Testamentul specifică faptul că proprietatea și toate obiectele din colegiu și din biserică donate de domnișoara Arbuthnot și prezente la momentul închiderii să fie împărțite în cote egale la toți descendenții direcți ai tatălui său, cu condiția ca acești descendenți să fie legitimi potrivit legii engleze și să fie membri activi ai Bisericii Angliei.

– O formulare neobișnuită, desigur, „legitimi potrivit legii engleze“, zise Dalgliesh.

– N-aș spune asta. Domnișoara Arbuthnot era o reprezentantă tipică a clasei și a timpului său. Cînd era vorba de proprietate, victorienii erau întotdeauna atenți la posibilitatea unui pretendent străin, născut cu o legitimitate dubioasă, în urma unei căsătorii contractată nereglementar. Există cîteva cazuri notorii. În lipsa unui moștenitor legitim, proprietatea și bunurile ei trebuie împărțite, din nou în cote egale, între preoții rezidenți la colegiu în momentul închiderii acestuia.

– Ceea ce înseamnă că beneficiarii sînt părintele Sebastian Merell, părintele Martin Perie, părintele Peregrine Glover și părintele John Betterton. Asta-i puțin cam dur pentru Raphael, nu-i așa? Presupun că nu există nici un dubiu privind legitimitatea?

– În privința primului punct trebuie să fiu de acord. Nedreptatea nu i-a scăpat, bineînțeles, părintelui Sebastian. Problema închiderii colegiului s-a pus serios pentru prima oară acum doi

ani și atunci el a vorbit cu mine. Este oarecum nemulțumit, și asta e firesc, de termenii testamentului și mi-a sugerat că, în eventualitatea închiderii colegiului, să se ajungă la unele aranjamente între beneficiari pentru ca Raphael să aibă o parte din beneficiu. În mod normal, desigur, moștenirile pot fi modificate prin acordul beneficiarilor, dar chestiunea, în acest caz, este complicată. I-am spus că nu pot da pe loc răspunsuri simple la nici o chestiune legată de cedarea proprietății. Există, de pildă, în biserică acel tablou extrem de valoros. Domnișoara Arbuthnot l-a donat bisericii cu condiția să fie așezat deasupra altarului. Dacă biserica rămîne în funcțiune, va fi oare mutat de aici sau se va face un aranjament prin care cel responsabil de biserică să-l poată achiziționa? Epitropul recent numit, arhidiaconul Crampton, se agită să-l vadă mutat într-un loc de mai mare securitate sau să fie vîndut în beneficiul diecezei, în general. El ar dori ca toate obiectele de valoare să fie mutate. I-am spus că eu aș regreta o asemenea acțiune prematură, dar el poate avea cîștig de cauză. El are o mare influență și o asemenea acțiune ne-ar asigura că Biserica, și nu indivizii, va beneficia în momentul închiderii colegiului.

Apoi mai este și problema clădirilor. Mărturisesc că nu văd cum ar putea fi folosite și, de altfel, peste douăzeci de ani s-ar putea să nu mai fie în picioare. Marea avansează rapid de-a lungul coastei. Eroziunea le afectează valoarea în mod considerabil. Obiectele din interior, chiar și fără acea pictură, s-ar putea să crească în valoare, mai cu seamă argintăria, cărțile și mobilele.

– În plus mai este și papirusul de la St Anselm, zise Dalglish.

Din nou i se păru că remarcă lui nu picase bine.

– Probabil că și el va intra în miinile beneficiarilor, răspunse Perronet. Asta ar putea crea noi complicații. Dar dacă colegiul se închide și nu va mai exista un decan, papirusul va face parte din proprietate.

– Dar se presupune că este un obiect valoros, fie că este autentic sau nu.

– Va avea o valoare considerabilă pentru oricine e interesat de bani sau de putere, zise Paul Perronet.

„Ca Sir Alred Treeves“, își spuse Dalglish. Dar era greu să-ți închipui că Sir Alred l-a băgat deliberat pe fiul său adoptiv în colegiu cu scopul de a pune mîna pe papirusul de la St Anselm, chiar dacă ar fi știut de existența lui.

– Nu există nici o îndoială în privința lui Raphael?

– Ah, nu, domnule comandant, nu! Mama lui, cînd a rămas însărcinată, n-a făcut nici un secret din faptul că nu era măritată și nici nu ținea să se mărite. N-a pomenit niciodată numele tatălui, deși și-a exprimat disprețul și ura față de el. După nașterea copilului l-a lepădat în fața colegiului, într-un coș cu un bilețel pe care scria: „Se spune că propovăduiți mila creștinească, așa că aplicați-o asupra acestui bastard. Dacă vreți bani, cereți-i tatălui meu“. Bilețelul este aici, printre hîrțiile familiei Arbuthnot. A fost ceva nemaipomenit din partea unei mame.

Așa a și fost, își spuse Dalglish. Femeile își mai abandonează copiii, uneori chiar îi strîng de gît. Dar această respingere dovedise o brutalitate calculată, mai ales din partea unei femei căreia nu-i lipseau nici banii, nici prietenii.

– A plecat imediat în străinătate și cred că a călătorit mult în Orientul Îndepărtat și în India în următorii zece ani sau așa ceva. Se pare că a petrecut mai tot timpul în compania unei prietene, o docto-riță care s-a sinucis chiar înainte ca domnișoara Clara Arbuthnot să se întoarcă în Anglia. Clara a murit de cancer la Ashcombe House, un azil de pe lîngă Norwich, pe 30 aprilie 1988.

– Fără să-și fi văzut vreodată copilul?

– Nici nu l-a văzut, nici nu a arătat vreun interes față de el. Sigur că a murit tragic de tînră. Lucrurile poate că s-ar fi schimbat. Tatăl ei, care trecuse de cincizeci de ani cînd se căsătorise, era un om bătrîn cînd se născuse nepotul lui; n-ar fi putut să se descurce cu el și nici n-a dorit. Dar a stabilit pe numele lui un mic fond sub tutelă. Decanul colegiului de pe atunci a devenit tutore legal după moartea bunicului. De fapt colegiul i-a servit drept cămin lui Raphael. Preoții, în general, s-au purtat extrem de bine cu băiatul. Au socotit potrivit ca el să se ducă la școala pregătitoare și să se bucure de compania altor băieți și aceasta a fost un lucru bun. Apoi a urmat școala generală. Fondul sub

tutelă s-a dus pe taxe. Dar majoritatea vacanțelor și le petrecea la colegiu.

Telefonul de pe birou sună. Paul Perronet spune:

– Sally îmi spune că a sosit vizitatorul următor. Mai doriți să știți ceva, domnule comandant?

– Nu, nimic, mulțumesc. Nu știu cit de relevante vor fi toate astea, dar îmi pare bine că m-am informat. Mulțumesc că ați acordat atita timp problemelor mele.

– Se pare că ne-am îndepărtat foarte mult de moartea celui biet băiat, răspunse Perronet. Vă rog să-mi comunicați și mie rezultatele cercetărilor dumneavoastră. În calitate de curator, sint interesat. Perfect!

Dalgliesh făgădui că așa va face. Se avîntă pe strada însorită spre impunătoarea catedrală St Mary Mancroft. De fapt, el era în vacanță. Avea dreptul să petreacă cel puțin o oră făcînd ceea ce-i plăcea.

Cîntări cele aflate. Era o coincidență ciudată că Clara Arbuthnot murise în același azil unde Margaret Munroe fusese infirmieră. Dar poate că nu era chiar atît de ciudat. Se putea ca domnișoara Arbuthnot să fi dorit să moară în locurile unde se născuse, postul de la Colegiul St Anselm fusese anunțat în ziarele locale și doamna Munroe tocmai căuta de lucru. Dar cele două femei se poate să nu se fi întîlnit. Își propuse să verifice datele, dar, în mintea lui, totul era clar. Domnișoara Arbuthnot murise cu o lună înainte ca doamna Munroe să-și fi preluat serviciul la azil.

Aflase însă și ceva extrem de neplăcut. Oricare ar fi fost adevărul morții lui Ronald Treeves, aceasta precipitase închiderea Colegiului St Anselm. Și cînd acest lucru se va întîmpla, patru membri ai personalului aveau să devină oameni foarte bogați.

Hotărîse că St Anselm va aprecia absența lui o bună parte din zi, dar îi spusese părintelui Martin că va fi acolo la cină. După două ceasuri de plăcută explorare a orașului găsi un restaurant unde nici mîncarea, nici decorul nu erau pretențioase și comandă un prînz simplu. Mai avea ceva de făcut înainte de a se întoarce la colegiu. Consultînd cartea de telefon de la restaurant, descoperi adresa editorilor publicației *Sole Bay Weekly Gazette*. Sediul lor, unde publicau un număr de ziare și reviste

locale, se afla într-o clădire joasă de cărămizi care arăta mai mult a garaj, aproape de una dintre intersecțiile de la ieșirea din oraș. Nu fu nici o problemă să obțină exemplare mai vechi ale ziarului. Pe Karen Surtees nu o trădase memoria: într-adevăr, în numărul pe săptămîna de dinaintea morții doamnei Munroe era o poză cu o vițică împodobită cu panglici la mormîntul stăpînului ei.

Dalgliesh parcase în fața clădirii și se întoarse la mașină ca să studieze ziarul. Era un săptămînal tipic de provincie, preocupările lui privind viața locală și interesele rurale și de mic oraș fiind o evadare plăcută din previzibilele probleme ale ziarelor naționale. Găseai acolo relatări despre concursurile de whist organizate în satele din jur, oferte de serviciu, competiții de aruncare cu săgeata, înmormîntări și informații despre întîlniri ale grupurilor și asociațiilor locale. Era o pagină cu fotografii de miri și mirese, cu capetele alăturate, zîmbind la aparat și mai multe pagini de reclame de case, vile și bungalouri cu poze ale proprietăților respective. Patru pagini erau dedicate anunțurilor personale și altor reclame. Doar două articole se refereau la chestiuni mai puțin inocente din lumea din afară. Șapte imigranți ilegali fuseseră descoperiți într-un hambar și se bănuia că fuseseră aduși de o barcă a unui localnic. Poliția făcuse două arestări în legătură cu un transport de cocaină, trezind suspiciuni că ar putea exista un dealer local.

Împăturind ziarul, Dalgliesh se gîndi că din bănuiala lui nu se alesese nimic. Dacă ceva din acea gazetă îi trezise interesul lui Margaret Munroe, secretul murise odată cu ea.

Cuviosul Matthew Crampton, arhidiacon de Reydon, alese calea cea mai scurtă spre St Anselm din parohia lui de la Cressingfield, chiar la sud de Ipswich. Se îndreptă spre A 12 cu sentimentul plăcut că își lăsase parohia, soția și camera lui de lucru în bună rînduială. Nici măcar în tinerețe nu pleca vreodată de acasă fără gîndul, niciodată rostit cu voce tare, că s-ar putea să nu se mai întoarcă. Nu era o îngrijorare serioasă, dar gîndul acesta nu-l părăsea nicicînd, ca și alte temeri nemărturisite care se încolăceau, ca un șarpe adormit, în străfundurile minții lui. Uneori își spunea că își petrecuse toată viața în așteptarea zilnică a sfîrșitului ei. Micile ritualuri diurne ale existenței nu aveau nimic de a face cu această preocupare morbidă pentru mortalitate și nici cu credința lui, ci erau mai mult, recunoștea asta, o moștenire a insistențelor mamei lui de fiecare dimineată de a-și pune indispensabili curați, căci, motiva ea, chiar în acea zi ar putea fi călcat de o mașină și expus privirilor infirmierelor, doctorilor și antreprenorului de pompe funebre ca o victimă de plîns a nepăsării materne. Cînd era băiat, își imaginase uneori scena finală: stătea întins pe catafalc, iar mama lui arăta împăcată și mulțumită la gîndul că, cel puțin, murise cu chiloți curați.

Făcuse ordine după prima lui căsătorie, așa cum își făcea ordine pe birou. Acea apariție tăcută la colț de scară sau întrezărită prin fereastra camerei de lucru, șocul neașteptat la auzul risului pe jumătate uitat fură din fericire potolite, acoperite de îndatoriri ale parohiei, de rutina săptămînală, de cea de a doua căsătorie a sa. Își îngropase prima căsătorie într-un ungher întunecat al minții lui și trăsese zăvorul, dar nu înainte de a emite, aproape oficial, o sentință asupra ei. Auzise pe cineva din parohie, mama unui copil dislexic și cam surd, povestind cum fiica ei fusese

„înregistrată“ de autoritatea locală și prin asta înțelesese că nevoile copilului fuseseră stabilite și se luaseră măsurile necesare. Deci, într-un context foarte diferit, dar cu o fermitate asemănătoare, înregistrase căsătoria. Cuvintele, nerostite, nu fuseseră niciodată încredințate hîrtiei, dar în gînd le putea spune pe de rost, de parcă vorbea despre o cunoștință întîmplătoare, întotdeauna referindu-se la el însuși la persoana a treia. Acea rapidă și finală rezumare a căsătoriei îi era întipărită în minte, întotdeauna scrisă cu caractere italice.

Arhidiaconul Crampton se căsătorise cu prima sa soție cînd după ce devenise vicar al unei parohii dintr-o zonă săracă a orașului. Barbara Hampton era cu zece ani mai tînără, frumoasă, voluntară și dezechilibrată – fapt pe care familia ei nu-l dezvăluise niciodată. La început căsătoria fusese fericită. Știa că era norocosul soț al unei femei pentru care nu făcuse prea mult ca s-o merite. Sentimentalismul ei era luat drept bunătate; familiaritatea ei cu străinii, frumusețea și generozitatea ei o făcuseră foarte populară în parohie. Luni de zile, problemele fură fie neremarcate, fie nediscutate. Pe urmă personalul bisericii și enoriașii veneau la vicariat cînd ea nu era de față și povesteau lucruri jenante. Izbucniri de furie, țipete, insulte, incidente despre care el credea că se întîmplau numai în prezența lui, făcuseră ocolul parohiei. Ea refuza să fie tratată, pe motiv că el era cel bolnav. Începu să bea mai zdravăn și mai des.

Într-o după-amiază, la patru ani după nuntă, el trebuia să se ducă să viziteze niște enoriași bolnavi și, știind că ea se băgase în pat să se odihnească, sub pretextul că era obosită, el se dusesse să vadă cum se simte. Deschizînd ușa, el crezu că ea dormea liniștit și plecă, nedorind s-o deranjeze. Întorcîndu-se acasă în seara aceea, descoperi că era moartă. Luase o supradoză de aspirină. Ancheta constatase că fusese vorba de sinucidere. El se învînovătea că se căsătorise cu o femeie prea tînără pentru el și nepotrivită ca soție de vicar. Își găsi fericirea în cea de a doua căsătorie, mai potrivită, dar nu încetase niciodată să-și jelească prima soție.

Aceasta era povestea, așa cum o înregistrase în gînd, dar acum și-o amintea mai rar. După optsprezece luni se căsătorise

din nou. Un vicar necăsătorit, mai ales unul care devenise văduv în mod tragic, este inevitabil privit ca o țintă legitimă de petițiilor din parohie. Avea impresia că cea de a doua soție a sa îi fusese aleasă de alții, un aranjament pe care el îl aprobase fericit.

Astăzi avea o treabă de făcut, ceva ce-i făcea plăcere, deși încerca să se convingă că era o datorie: să-l facă pe părintele Sebastian să accepte ideea că Colegiul St Anselm trebuia închis și să găsească probe în plus care să facă acest lucru tot atât de grabnic pe cât era de inevitabil. Își spunea, și chiar credea, că Colegiul St Anselm – costisitor de întreținut, izolat, cu doar douăzeci de studenți selectați atent, ultraprivilégiati și elitiști – era un exemplu de tot ce era greșit în Biserica Angliei. Admitea, și se felicita pentru onestitate, că antipatia pentru acea instituție se extindea și asupra conducătorului ei – de ce trebuia să-și spună decan? – și că acea antipatie era profund personală, mergând dincolo de orice diferend în probleme legate de biserică sau teologie. Admitea că, în parte, aceasta se datora unor resentimente de clasă. El considera că se luptase pentru hirotonisire și pentru a fi remarcat. De fapt, nu prea fusese nevoie de luptă. În anii de universitate drumul îi fusese netezit de burse destul de generoase, iar mama lui își răsfațase întotdeauna unicul fiu. Dar Morell era fiu și nepot de episcopi, iar un strămoș din secolul al optsprezecelea fusese unul dintre marii prinți episcopi ai Bisericii. Familia Morell se simțise întotdeauna bine în palate și arhidiaconul știa că adversarul său își va întinde tentaculele influenței personale și de familie ca să ajungă la sursele puterii de la Whitehall, din universități și din Biserică și nu va ceda nici cât negru sub unghie în lupta pentru păstrarea privilegiilor.

Și mai fusese și soția aceea a lui groaznică, cu față de cal, numai Dumnezeu știa de ce se însurase cu ea. Lady Veronica locuise la colegiu cu ocazia primei vizite a arhidiaconului, cu mult înainte de a fi fost numit episcop, și stătuse în stînga lui la masă. Prilejul nu fusese fericit pentru nici unul dintre ei. Ei bine, acum era moartă. Măcar avea să fie scutit de vocea aceea aristocratică jignitoare, semănînd cu un nechezat, și care era rezultatul a secole de aroganță și lipsă de sensibilitate. Ce știa ea sau bărbatul ei despre sărăcie și lipsuri umilitoare, cînd trebuiseră ei oare să

trăiască cu problemele de nerezolvat ale unei parohii decăzute, dintr-o zonă săracă? Morell nu lucrase ca preot de parohie decît doi ani, și atunci într-un oraș provincial prosper. Și de ce un om cu abilitățile lui intelectuale și cu reputația lui se mulțumea să conducă un mic colegiu teologic izolat era un mister pentru arhidiacon și, după cum își închipuia, nu numai pentru el.

Dar putea să existe, desigur, o explicație și ea se afla în termenii regretabili ai testamentului domnișoarei Arbuthnot. Cum de o lăsaseră consilierii juridici să facă așa ceva? Bineînțeles că ea nu putea să știe că tablourile și argintăria pe care le donase Colegiului St Anselm aveau să crească atît de mult în valoare timp de aproape un secol și jumătate. În anii din urmă, Colegiul St Anselm fusese întreținut de către Biserică. Era moralmente just ca atunci cînd colegiul se va desființa, bunurile să treacă în mîinile Bisericii și a acțiunilor caritabile ale Bisericii. Era de neconceput ca domnișoara Arbuthnot să fi intenționat să-i transforme în milionari pe cei patru preoți întîmplător rezidenți în momentul desființării colegiului, unul dintre ei în vîrstă de optzeci de ani, iar altul un om care abuzase de copii și fusese internat. O să aibă el grijă ca toate lucrurile de valoare să fie scoase din colegiu înainte de a fi oficial desființat. Sebastian Morell nu putea să se opună fără să se expună acuzației de egoism și lăcomie. Campania lui ocolită de a păstra Colegiul St Anselm în funcțiune era, probabil, un șiretlic ca să-și mascheze interesul pentru pradă.

Liniile războiului fuseseră oficial trasate și el pornise cu încredere spre ceea ce era de așteptat să fie o încăierare decisivă.

Părintele Sebastian știa că urma să aibă o confruntare cu arhidiaconul înainte de sfârșitul săptămînii, dar nu dorea ca ea să aibă loc în biserică. Era pregătit, chiar nerăbdător, să rămînă pe poziții, dar nu în fața altarului. Dar cînd arhidiaconul spuse că voia să vadă tabloul lui Rogier van der Weyden, părintele Sebastian, neavînd nici o scuză să nu-l însoțească și socotind că ar fi fost nepoliticos să-i dea doar cheile, se consolă cu gîndul că vizita va fi probabil scurtă. Ce putea arhidiaconul să reproșeze în biserică, poate doar mirosul stăruior de tîmîie? Se hotărî să-și țină firea și, dacă era posibil, să reducă conversația la banalități. Sigur că într-o biserică doi preoți puteau să-și vorbească fără dușmănie.

Pomiră de-a lungul peristilului din nord și merseră în tăcere pînă la ușa sacristiei. Nu se rosti nici un cuvînt pînă cînd părintele Sebastian nu răsuci comutatorul care lumina tabloul.

Părintele Sebastian nu găsise niciodată cuvintele potrivite ca să descrie efectul produs asupra lui de această bruscă dezvăluire a imaginii și nu încercă să le găsească acum. Trecu o jumătate de minut pînă cînd arhidiaconul deschise gura. Vocea lui tună nefiresc de tare în aerul liniștit.

– N-ar trebui să se afle aici, bineînțeles. Nu v-ați gîndit niciodată serios s-o mutați în altă parte?

– Unde s-o mutăm, domnule arhidiacon? A fost donat colegiului de domnișoara Arbuthnot tocmai ca să fie pus în biserică, deasupra altarului.

– Nu este un loc cîtuși de puțin sigur pentru ceva atît de valoros. Cît face, după părerea dumatăle? Cinci milioane? Opt milioane? Zece milioane?

– N-am idee. Dacă tot veni vorba de siguranță, piesa de altar stă aici de peste o sută de ani. Unde exact propuneți să fie mutată?

– Într-un loc mai sigur, undeva unde se pot bucura de ea și alți oameni. Soluția cea mai bună – și am discutat asta și cu episcopul – ar fi să vindeți tabloul unui muzeu unde ar fi expus publicului. Biserica sau oricare asociație caritabilă serioasă va ști să folosească banii cu rost. Același lucru se poate spune și despre cele două potire mai valoroase pe care le aveți. Este nepotrivit ca obiecte de o asemenea valoare să fie ținute pentru satisfacția personală a douăzeci de studenți.

Părintele Sebastian se simți tentat să citeze un vers din Scriptură: „De ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-i fi dat săracilor?” dar se abținu prudent. Totuși, nu-și putu reține nota de jignire din glas.

– Piesa de altar este proprietatea colegiului. Este sigur că nu va fi vândută cît sînt eu decan și nici nu va fi îndepărtată de aici. Argintăria va fi ținută în seiful sanctuarului și va fi folosită pentru scopul care i-a fost destinat.

– Chiar dacă prezența ei înseamnă că biserica trebuie să fie ținută încuiată și nu este disponibilă studenților?

– Cum să nu fie disponibilă? Nu trebuie decît să ceară cheile.

– Nevoia de a te ruga este uneori mai spontană decît grija de a cere cheile.

– De asta și avem paraclisul.

Arhidiaconul dădu să plece și părintele Sebastian se duse să stingă lumina.

– În orice caz, după ce se va închide colegiul, tabloul va trebui mutat de aici, zise arhidiaconul. Nu știu care sînt intențiile diecezei în legătură cu locul acesta – vreau să spun cu biserica însăși. Este prea izolată ca să mai slujească din nou ca biserică de parohie, chiar dacă ar fi preluată de o echipă de preoți. De unde să-i iei pe credincioși? Nu este de așteptat ca acela care va cumpăra casa să dorească și o capelă particulară, dar nu se știe niciodată. Este greu să-ți închipui pe cineva interesat s-o cumpere. Este izolată, greu de administrat, nu ajungi ușor aici și nici nu ai acces direct la plajă. Nu se prea potrivește pentru un hotel

sau pentru o casă de convalescenți. Și, cu eroziunea coastei, nu poți fi sigur că va mai sta în picioare peste douăzeci de ani.

Părintele Sebastian așteaptă să se asigure că poate vorbi calm:

– Vorbiți, domnule arhidiacon, de parcă hotărîrea de închidere a Colegiului St Anselm a fost deja luată. Îmi închipui că, în calitate mea de decan, ar fi trebuit să fiu consultat. Nimeni n-a vorbit cu mine și nici nu mi-a scris.

– Sigur că vei fi consultat. Va fi îndeplinit întregul proces plicticos. Dar sfîrșitul este inevitabil, știi asta perfect. Biserica Angliei centralizează și raționalizează învățămîntul său teologic. De mult trebuia să se facă reforma. Colegiul St Anselm este prea mic, prea izolat, prea costisitor și prea elitist.

– Elitist, domnule arhidiacon?

– Folosesc acest cuvînt dinadins. Cînd ați acceptat ultima oară un student din sistemul școlar de stat?

– Stephen Morby a venit prin sistemul de stat. Se pare că este studentul nostru cel mai inteligent.

– Primul, presupun. Și, fără îndoială, pe calea Oxfordului și cu rezultatele bune la învățătură care se cer. Și cînd veți accepta o studentă? Cînd veți avea o femeie preot în personalul dumneavoastră?

– Nici o femeie nu s-a oferit.

– Exact! Fiindcă femeile știu cînd nu sînt dorite.

– Cred că istoria recentă nu v-a da dreptate. Noi nu avem prejudecăți. Biserica sau mai degrabă Sinodul a luat hotărîrile necesare. Dar acest loc este prea mic ca să facă față și unor studenți în teologie. Pîna și colegiile teologice mai mari găsesc acest lucru dificil. Studenții sînt aceia care suferă. Eu nu voi prezida niciodată o instituție bisericească în care unii membri refuză să primească sfințirea din mîna altora.

– Și elitismul nu este singura voastră problemă. Dacă Biserica nu se adaptează la necesitățile secolului al douăzeci și unulea, va muri. Viața pe care o duc tinerii de aici este ridicol de privilegiată, total diferită de viața bărbaților și a femeilor pe care urmează să-i slujească. Studiul limbilor greacă și ebraică își are locul său, nu neg asta, dar trebuie să ne gîndim și la ceea ce pot

oferi noile discipline. Ce învață ei despre sociologie, relații rasiale, cooperarea între religii?

Părintele Sebastian reuși să-și stăpînească vocea.

– Instrucția oferită aici este printre cele mai bune din țară. Rapoartele inspecțiilor dovedesc acest lucru. Și este ridicol să se pretindă că cei de aici nu sînt în legătură cu viața reală și nu sînt instruiți ca să fie de folos acelei vieți. De la Colegiul St Anselm au plecat preoți care au trudit în zonele cele mai defavorizate și mai dificile din țară și de peste ocean. Ce aveți de spus despre părintele Donovan care a murit de febră tifoidă în Orientul Îndepărtat, fiindcă nu a vrut să-și părăsească turma sau de părintele Bruce care a fost martirizat în Africa? Și mai sînt și alții. La Colegiul St Anselm s-au format doi dintre cei mai distinși episcopi ai secolului.

– Au fost episcopi la vremea lor, nu a noastră. Vorbiți despre trecut. Pe mine mă preocupă nevoile prezentului, mai ales nevoile tineretului. N-o să aducem lumea la credință cu practici depășite, cu o liturghie arhaică și cu o Biserică percepută ca pretențioasă, plicticoasă, pentru clasa mijlocie, chiar rasistă. Colegiul St Anselm a devenit nepotrivit cu noua epocă.

– Ce doriți, de fapt? întrebă părintele Sebastian. O Biserică fără mistere, despuiață de acea învățătură, toleranță și demnitate care au constituit virtuțile anglicanismului? O Biserică lipsită de umilință în fața misterului inefabil și a iubirii pentru Dumnezeu cel Atotputernic? Slujbe cu imnuri banale, o liturghie devalorizată și împărtaşania îndeplinită ca pe un ospăț al enoriașilor? O Biserică pentru Britania Indiferentă? Nu așa îndeplinesc eu slujbele la St Anselm. Regret, dar recunosc că există diferențe legitime în viziunea noastră asupra preoției. Și nu vorbesc părtinitor.

– Ah, dar ești părtinitor, replică arhidiaconul. Dă-mi voie să fiu sincer, Morell.

– Ați fost sincer. Și credeți că acesta este locul potrivit?

– Colegiul St Anselm va fi închis. A servit bine în trecut, fără îndoială, dar este depășit în prezent, învățătura pe care o oferă este bună, dar este oare mai bună decît era cea de la

Chichester, Salisbury sau Lincoln? Ei au trebuit să accepte să li se închidă porțile.

– Nu va fi închis. Cît trăiesc eu nu va fi închis. Nu sînt lipsit de relații.

– Ah, asta știm! Chiar de asta mă plîng eu – de puterea relațiilor, de faptul că cunoașteți persoanele potrivite, că vă mișcați în cercurile potrivite, că șoptiți ceva la urechea potrivită. Această viziune a Angliei este tot atît de depășită ca și colegiul. Lumea lui Lady Veronica este moartă!

Auzindu-l, mînia cu greu stăpînită a părintelui Sebastian se dezlănțui. Abia mai putea vorbi, dar cuvintele, distorsionate de ură, izbucniră în sfîrșit rostite de o voce greu de recunoscut.

– Cum îndrăzniți? Cum îndrăzniți măcar să pomeniți numele soției mele?

Se holbau unul la celălalt ca niște luptători. Arhidiaconul fu acela care își recăpătă primul vocea.

– Îmi pare rău. Am fost nestăpînit și nemilos. Cuvinte nepotrivite într-un loc nepotrivit! Plecăm?

Făcu un gest ca și cum ar fi vrut să întindă mîna, apoi se răzgîndi. Meraseră în tăcere de-a lungul peretelui din nord spre ușa sacristiei. Părintele Sebastian se opri brusc și spuse:

– Aici mai este cineva. Nu sîntem singuri.

Rămaseră pe loc cîteva clipe și ascultară, apoi arhidiaconul spuse:

– Nu aud nimic. Nu sîntem decît noi în biserică, este limpede. Cînd am intrat, ușa era încuiată și alarma în funcțiune. Nu-i nimeni aici.

– Sigur că nu. Cum putea să fie? Mi s-a părut doar.

Părintele Sebastian puse alarma, încuie ușa exterioară către sacristie în urma lui și intrară împreună în peristilul din nord. Scuzele fuseseră exprimate, dar părintele Sebastian știa că vorbele rostite nu vor fi uitate. Era nemulțumit de el însuși fiindcă-și pierduse stăpînirea de sine. Atît el, cît și arhidiaconul greșiseră, dar el era gazda și era mai responsabil. Și arhidiaconul nu facuse decît să articuleze ceea ce alții gîndeau și spuneau. Simți cum coboară asupra lui o adîncă depresie și, odată cu ea, o emoție mai puțin familiară și mai acută decît aprehensiunea. Era teama.

Ceaiul de simbătă după-amiaza de la St Anselm nu era ceva protocolar, se servea celor care-și anunțau prezența dinainte în salonul studenților, în partea din spate a casei. Erau, de obicei, puțini, mai ales dacă avea loc un meci de fotbal care merita atenția.

La ora trei, Emma, Raphael Arbuthnot, Henry Bloxham și Stephen Morby leneveau în salonul doamnei Pilbeam care se afla între bucătăria principală și pasajul ce ducea la peristilul sudic. Din același pasaj porneau niște trepte abrupte ce duceau spre pivniță. Bucătăria, cu aragazul cu patru cuptoare, tablile de oțel strălucitor și echipamentul modern, era interzisă studenților. Aici, în micul ei salon de alături, cu soba lui cu gaz și cu masa pătrată de lemn, doamna Pilbeam obișnuia adesea să facă biscuiți și prăjituri și să prepare ceaiul. Încăperea avea un aer plăcut, gospodăresc, chiar puțin sărăcăcios în contrast cu curățenia chirurgicală a bucătăriei. Căminul original, cu hota lui de fier decorată, era încă la locul lui și, deși pepitele strălucitoare erau acum sintetice, iar combustibilul era gazul, conferea o atracție plăcută încăperii.

Salonul acesta era, în mare măsură, domeniul doamnei Pilbeam. Pe consolă se aflau câteva dintre comorile ei personale, majoritatea aduse de foștii studenți din vacanță; un ceainic ornamentat, o colecție de câni și urcioare, ciini de porțelan care-i plăceau și chiar și o păpușă mică îmbrăcată ținător ale cărei picioare subțiri atâneau peste marginea consolei.

Doamna Pilbeam avea trei fii care acum erau împrăștiați pe la casele lor și Emma își dădu seama că ea se bucura de acele întruniri săptămânale cu cei tineri la fel de mult cât gustau studenții eliberarea de austeritatea masculină a rutinei lor zilnice. Ca și ei, Emmei îi făcea bine afecțiunea maternă, dar nesentimentală a doamnei Pilbeam. Se întreba dacă părintele Sebastian aproba

total participarea ei la aceste adunări neoficiale. Nu se îndoia că el știa; puține lucruri care se întâmplau la colegiu scăpau atenției părintelui Sebastian.

În această după-amiază doar trei studenți erau prezenți. Peter Buckhurst, încă în convalescență după febra lui glandulară, se odihnea în camera lui.

Emma stătea cuibărită între pernițele unui fotoliu de răchită la dreapta căminului, în timp ce Raphael își întinsese picioarele lungi din fotoliul opus. Henry desfășurase pe un capăt al mesei câteva pagini din ediție de sîmbătă a ziarului *The Times*, iar la celălalt capăt Stephen primea o lecție de artă culinară de la doamna Pilbeam. Mama lui dintr-o țară nordică, în casa terasată în care fusese crescut, socotea că băieții nu trebuie să ajute în gospodărie; așa gîndise și mama ei și mama acesteia, înaintea ei. Dar Stephen, pe cînd se afla la Oxford, se logodise cu o tinăra strălucită, de profesie genetician, cu vederi mai egalitariste, mai puțin tradiționale. În această după-amiază, sub încurajările doamnei Pilbeam și, din cînd în cînd, sub întepăturile celorlalți studenți, învăța să facă aluat de plăcintă și tocmai frămînta cu făină un amestec de untură și unt.

– Nu așa, domnule Stephen, îl muștră doamna Pilbeam. Folosește-ți degetele ușor, ridică-ți mîinile și lasă amestecul să curgă în castron. Cum faci dumneata poate să înghită o mulțime de aer.

– Dar mă simt ca un cretin.

– Chiar arăți ca un cretin! spuse Henry. Dacă Alison a ta te-ar vedea acum s-ar cam îndoii că poți să zămislești cei doi copii străluciți pe care sigur ai de gînd să-i faci.

– Nu, nici vorbă, răspunse Stephen, zîmbind fericit și nostalgic.

– Coca asta are o culoare ciudată. De ce nu te duci la supermarket? Acolo se vinde un aluat minunat.

– Nimic nu-i ca aluatul de casă, domnule Henry. Nu-l descurajați. Acum începe să arate cum trebuie. E timpul să turnați apa rece. Nu, nu luați cana. Se pune cite o lingură o dată.

– Aveam o rețetă foarte bună de mincare de pui cînd locuiam la Oxford, spuse Stephen. Cumperi niște bucăți de pui de la supermarket, pe urmă adaugi o cutie de supă de ciuperci. Sau

poți folosi supă de roșii, de fapt, orice fel de supă. Întotdeauna iese bine. E gata coca, doamna Pilbeam?

Doamna Pilbeam se uită în castron unde coca luase forma unei mase lucioase.

– O să facem mîncarea de pui săptămîna viitoare. Acum arată destul de bine. Înveliți-o în staniol și puneți-o la frigider să se odihnească.

– Da' de ce trebuie să se odihnească? Eu sînt ăla care a obo-sit! Întotdeauna are culoarea asta? Parcă-i murdară.

– Detectivul unde-i? întrebă Raphael, ridicîndu-se.

Henry fu cel care răspunse, cu ochii încă pe ziar:

– Nu vine înainte de cină, așa se pare. L-am văzut plecînd cu mașina imediat după micul dejun. Trebuie să spun că m-am simțit ușurat. Nu-i o prezență chiar plăcută pe aici.

– Ce speră să mai descopere? zise Stephen. Nu poate să re-deschidă ancheta. Sau poate? Poți să obții o a doua anchetă cînd cadavrul a fost incinerat?

Henry se uită în sus și spuse:

– Îmi imaginez că ar fi destul de greu. Întreabă-l pe Dalglish, el este expertul. Și, spunînd asta, se întoarse la *The Times*.

Stephen se duse la chiuvetă să se spele pe mîini de faină, apoi spuse:

– Mă cam muștră conștiința în legătură cu Ronald. Nu prea ne-am bătut capul cu el, nu-i așa?

– Să ne batem capul? Așa trebuia? Colegiul St Anselm nu e o școală pregătitoare. Raphael își pițigăii vocea și spuse pe un ton pedant: „Acesta-i tînărul Treeves, Arbuthnot, o să-l ai coleg de dormitor. Nu-l slăbi din ochi. Arată-i cum merg lucrurile aici“. Poate că Ronald credea că e încă la școală – avea obiceiul ăla urît de a eticheta totul. Găici cu numele lui la toate hainele, etichete lipicioase pe toate cele. Ce-și închipuia că o să facem? O să-i furăm lucrurile?

– Orice moarte subită produce emoții previzibile: șoc, durere, furie, sentimentul de vină, spuse Henry. Am trecut de șoc, n-am simțit multă durere și n-avem motive să fim furioși. Rămîne sentimentul de vină. Următoarele noastre spovedanii o

să sune plicticos de uniform. Părintele Beeding o să se sature să tot audă numele lui Ronald Treeves.

– Preoții de la St Anselm nu vă asculta spovedaniile? se miră Emma.

– Ferească sfântul, rîse Henry. Putem fi incestuoși, dar nici chiar așa! De două ori pe trimestru vine un preot de la Framlingham. Terminase cu ziarul și acum îl împături cu grijă.

– Că tot a venit vorba despre Ronald, v-am spus că l-am văzut vineri seara înainte să moară?

– Nu, nu ne-ai spus, răspunse Raphael. Unde l-ai văzut?

– L-am văzut cînd pleca de la ocolul porcilor.

– Ce căuta el acolo?

– De unde să știu eu? Poate că scărpină porcii pe spate. Mi s-a părut abătut, la un moment dat parcă plîngea. El nu cred că m-a văzut. A trecut pe lângă mine ca un orb și a luat-o spre promontoriu.

– Ai pomenit ceva despre asta poliției?

– Nu, n-am spus nimic nimănui. Tot ce m-a întrebat poliția – cu o lipsă de tact revoltătoare – a fost dacă eu credeam că Ronald avea vreun motiv să se sinucidă. Faptul că a plecat de la ocolul porcilor cu o seară înainte, chiar cu un aer abătut, nu însemna că avea de gînd să-și vîre capul sub o tonă de nisip. Și nici nu puteam fi sigur de ceea ce văzusem. Aproape că s-a lovit de mine, dar era întuneric. Poate că n-a fost decît o închipuire. Se pare că Eric n-a spus nimic, altfel s-ar fi pomenit de asta la anchetă. Oricum, Ronald s-a văzut mai tîrziu, în aceeași seară, cu domnul Gregory care a spus că s-a comportat normal în timpul lecției de greacă.

– Totuși, a fost ciudat, nu-i așa? afirmă Stephen.

– Mai ciudat cînd te gîndești în urmă decît părea la momentul acela. Nu pot să-mi scot asta din minte. Ronald parcă bîntuie pe aici, nu? Uneori pare mai prezent fizic, mai real decît era cînd se afla în viață.

Se așternu tăcerea. Emma nu spusese nimic. Se uita la Henry și ar fi vrut, ca de atîtea ori pînă atunci, să poată ghici ce fel de om era. Își amintea de conversația cu Raphael curînd după ce Henry venise la colegiu.

– Henry mă uimește. Pe tine nu?
– Voi toți mă uimiți, răspunse ea.
– Asta-i bine. Nu vrem să fim transparentți. De fapt, și tu ne uimești. Dar Henry – ce caută el aici?

– Ce cauți și tu, aș zice.

– Dacă aș câștiga jumătate de milion bani peșin cu perspectiva unei bonificații de încă un milion pentru bună purtare la Crăciun, mă îndoiesc că le-aș da cu piciorul în schimbul a șaptesprezece mii pe an, asta dacă ai noroc și dacă mai găsești o parohie decentă în viitor. Au fost vândute unor familii de șmecheri cu gust pentru arhitectura victoriană. Tot ce putem noi să obținem o să fie o casă modestă cu loc de parcare pentru o mașină Fiesta la mîna a doua. Îți amintești acel pasaj neplăcut din Sfîntul Luca despre tînărul bogat îndepărtîndu-se trist fiindcă avea mari averi? Eu mă vîd pe mine în locul lui. Din fericire, eu sînt sărac și bastard. Crezi că Dumnezeu a aranjat în așa fel lucrurile ca să nu fim ispitiți cu tentații la care El știe foarte bine că nu ne-a dat tîria să rezistăm?

– Istoria secolului al douăzecilea nu prea sprijină această teorie, răspunsesese Emma.

– Poate c-am să supun această idee atenției părintelui Sebastian, să-i sugerez s-o dezvolt într-o predică. Dar dacă mă gîndesc serios, mai bine nu.

Vocea lui Raphael o trezi la realitate:

– Ronald îți cam ținea cursul pe loc, nu-i așa? Se pregătea cu grijă ca să găsească întrebări inteligente pe care să ți le pună și toate paginile alea mîzgălite cu disperare. Probabil că-și nota pasaje utile pentru predici viitoare. Nimic nu e mai grozav decît o intercalare de versuri ca să ridici mediocrul la memorabil, mai ales dacă congregația nu-și dă seama că e vorba de un citat.

– M-am întrebant uneori de ce venea, zise Emma. Seminariile sînt opționale, nu-i așa?

Raphael izbucni într-un hohot de rîs, pe jumătate ironic, pe jumătate vesel; pe Emma o irită.

– Da, draga mea, așa-i. Numai că într-un loc ca ăsta „opțional“ nu înseamnă exact ce înseamnă în altă parte. Să spunem că un anume comportament este mai acceptabil decît altele.

– Oh, Doamne! Și eu care credeam că veniți la curs fiindcă vă place poezia.

– Ne place poezia! zise Stephen. Problema este că sîntem doar douăzeci. Asta înseamnă că sîntem tot timpul sub observație. Preoții n-au ce să facă, totul depinde de număr. De aceea Biserica socotește că șaiszeci este numărul potrivit pentru un colegiu teologic – și Biserica are dreptate. Arhidiaconul are dreptate cînd spune că colegiul este prea mic.

Raphael spuse iritat:

– Ah, arhidiaconul! Trebuie neapărat să vorbim despre el?

– Bine, n-o să vorbim. Totuși omul ăsta e o combinație ciudată, nu? De fapt, Biserica Angliei constă din patru confesiuni diferite, nu dintr-una singură, dar care dintre ele i se potrivește lui? Nu e un iubitor de succese. Propovăduiește Sfînta Scriptură, dar acceptă femeile-preot. Tot timpul spune că trebuie să ne reformăm ca să putem sluji noului secol, dar nu prea este reprezentativ pentru teologia liberală și nu acceptă compromisuri în privința divorțului și a avortului.

– Este un victorian întîrziat, interveni Henry. Cînd se află aici mă simt ca într-un roman de Trollope, numai că rolurile au fost inversate. Părintele Sebastian ar trebui să fie arhidiaconul Grantly, iar Crampton să joace rolul lui Slope.

– Nu, nu Slope, îl contrazise Stephen. Slope era un ipocrit. Măcar arhidiaconul este sincer.

– Oh, nu mai poate de sincer ce e! făcu Raphael. Hitler a fost și el sincer. Gingis Han a fost sincer. Fiecare tiran este sincer!

– În parohia lui nu e tiran, spuse calm Stephen. De fapt cred că e un bun preot de parohie. Nu uitați că am petrecut o săptămînă acolo pentru secundariat de Paște trecut. Enoriașilor le place de el. Le plac chiar și predicile lui. Cum spunea unul dintre episcopii bisericii: „Știe ce crede și ne spune asta deschis. Și nu există în parohia aceea un om necăjit sau nevoiaș care să nu-i fie recunoscător“. Noi îi vedem doar defectele; cînd se află aici este alt om.

– A urmărit un alt preot și l-a băgat în închisoare, spuse Raphael. Numești asta milă creștină? Pe părintele Sebastian îl urăște: asta-i iubire frățească? Și urăște locul acesta și tot ce reprezintă el. Încearcă să închidă porțile Colegiului St Anselm.

– Dar părintele Sebastian se străduiește să-l țină deschis, zise Henry. Eu știu în terenul cui se află mingea.

– Eu nu sînt chiar atît de sigur. Moartea lui Ronald n-a fost de ajutor.

– Biserica nu poate să închidă un colegiu teologic fiindcă unul dintre studenți a murit. În orice caz, trebuie să plece duminică după micul dejun. Se pare că trebuie să se întoarcă în parohia lui. Îl mai suportăm doar la două mese. Ar fi bine să te porți frumos, Raphael.

– Părintele Sebastian m-a avertizat făcîndu-mi semn cu degetul. O să încerc să mă stăpînesc cît pot.

– Și, dacă nu reușești, o să-i ceri iertare arhidiaconului înainte de plecarea lui dimineată?

– Ah, nu, răspunse Raphael. Am impresia că nimeni nu va trebui să-și ceară iertare arhidiaconului dimineată.

Zece minute mai tîrziu studenții plecară să-și ia ceaiul în salonul lor.

– Arăți obosită, domnișoară, spuse doamna Pilbeam. Rămîi să iei o gură de ceai cu mine, dacă vrei. Dacă stai comod acolo, de-acum o să fie mai puțină agitație.

– Mi-ar plăcea, doamnă Pilbeam. Mulțumesc.

Doamna Pilbeam trase o măsută lîngă ea și puse deasupra o cană mare de ceai și un biscuit uns cu unt și gem. Ce plăcut era, își spunea Emma, să stai în liniște cu o altă femeie, să ascuți scîrțitul fotoliului de răchită cînd se așază doamna Pilbeam, să adulmeci biscuiții calzi cu miros de unt și să privești flăcările albastre ale focului.

Ar fi vrut să nu fi vorbit despre Ronald Treeves. Nu-și dăduse seama cît de mult umbrea colegiul acea moarte încă misterioasă. Și nu numai acea moarte. Doamna Munroe se stinsese firesc, în pace, poate că se și bucurase că viața i se sfîrșise, dar era încă o povară, încă o pierdere pentru o mică comunitate în care ravagiile morții nu puteau trece neobservate. Henry avea dreptate: ne simțim tot timpul vinovați. Îi părea rău că nu se străduise mai mult cu Ronald, că nu fusese mai bună și mai răbdătoare cu el. Imaginea lui, aproape poticnindu-se lîngă căsuța lui Surtees, îi stăruia în minte și nu putea s-o alunge.

Și acum mai era și arhidiaconul. Antipatia lui Raphael pentru el devenise o obsesie. Și era mai mult decât antipatie. În vocea lui simțise ură; aceasta nu era un sentiment pe care se așteptase să-l întâlnească la St Anselm. Își dădea seama cât de mult ajunsese să conteze pe aceste vizite la colegiu. Îi venea în minte cuvinte familiare din Cartea de Rugăciuni. Acea pace pe care lumea nu o poate oferi. Dar pacea fusese zdruncinată de imaginea unui băiat care deschidea gura să respire puțin aer dar nu găsea decât nisipul ucigaș. Și Colegiul St Anselm făcea și el parte din acea lume. Tinerii or fi fiind ei studenți la Teologie, iar profesorii lor preoți, dar erau tot oameni. Colegiul putea să se afle într-o izolare simbolic disprețuitoare între mare și zona nepopulată a promontoriului, dar viața dintre pereții lui era intensă, strict controlată, claustrofobică. Ce emoții nu puteau înflori în această atmosferă de seră?

Și ce se putea spune de Raphael, un băiat crescut fără mamă în această lume retrasă, evadând doar în lumea la fel de masculină și de controlată a școlii preparatoare și a celei publice? Avea, într-adevăr, o vocație sau doar plătea o datorie veche în singurul fel pe care-l știa? Pentru prima oară se trezi că-i critica pe preoți în sinea ei. Sigur că se gândiseră că Raphael ar fi trebuit să fie educat la un alt colegiu. Se gândea că părintele Sebastian și părintele Martin aveau o înțelepciune și o bunătate greu de înțeles de cei care, ca și ea, găseau în religie organizată un cadru de străduință morală mai mult decât ultimul liman al înțelegerii adevărului. Dar revenea mereu la același gând neliniștitor: preoții erau și ei oameni.

Se stîmîse vîntul. Îl auzea acum ca pe un geamăt întrerupt, abia deosebit de geamătul mai puternic al mării.

– Ne așteaptă un vînt și mai tare, dar nu cred că o să se dezlănțuie de tot pînă dimineață, spuse doamna Pilbeam. Totuși, noaptea e să fie destul de agitată, așa se pare.

Își băură ceaiul în tăcere, apoi doamna Pilbeam spuse:

– Sînt băieți buni, știți, toți sînt băieți buni.

– Da, răspunse Emma. Știu că sînt. Și i se păru că ea era aceea care oferea alinare.

După-amiaza, părintele Sebastian nu era mare amator de ceai. Nu mânca prăjituri niciodată și era de părere că biscuiții și sandviciurile nu făceau decît să-i strice pofta de mîncare la cină. Socotea nimerit să-și facă apariția la ora patru cînd erau oaspeți, dar, de obicei, nu stătea decît ca să-și bea cele două cești de ceai Earl Grey cu lămiie și să-i întîmpine pe nou-veniți. În această sîmbătă lăsase salaturile pe seama părintelui Martin, dar la patru și zece minute consideră politicos să-și facă apariția. Dar abia ajunsese la jumătatea scării, cînd fu întîmpinat de arhidiacon care dădu buzna peste el.

– Morell, trebuie să vorbesc ceva cu dumneata. În biroul dumitale, te rog.

Asta ce mai era? își zise părintele Sebastian plictisit în timp ce urca scara în spatele arhidiaconului. Crampton suia treptele cîte două o dată și, ajuns în fața biroului, păru gata să se năpustească prin ușă fără nici o ceremonie. Părintele Sebastian, intrînd mai liniștit, îl invită să se așeze pe unul dintre scaunele din fața căminului, dar nu fu luat în seama și cei doi bărbați rămaseră în picioare față în față atît de aproape, încît părintele Sebastian simțea izul acru al respirației celuilalt. Fu silit să privească cei doi ochi învăpăiați și observa brusc și cu neplăcere fiecare detaliu al feței lui Crampton: cele două fire de păr din nara stîngă, petele roșii de furie sus, pe pomeți, și o firimitură, probabil, de biscuit cu unt agățată de colțul gurii. Stătea și-l privea, în timp ce arhidiaconul încerca să-și revină.

Cînd Crampton vorbea, era mai calm, dar amenințarea din glasul lui era de neconfundat.

– Ce caută ofițerul ala de poliție aici? Cine l-a poftit?

– Comandantul Dalglish. Credeam că am explicat...

– Nu Dalglish. Yarwood. Roger Yarwood.

Părintele Sebastian spuse calm:

– La fel ca dumneata, domnul Yarwood este oaspetele nostru. Este detectiv inspector la Poliția din Suffolk și are o săptămână de concediu.

– A fost ideea dumitale să-l ai ca oaspete aici?

– Ne vizitează ocazional și este bine-venit. Acum este în concediu de boală. Ne-a scris să ne întrebe dacă poate veni pentru o săptămână. Este un om care ne place și ne bucurăm să-l avem printre noi.

– Yarwood a fost inspectorul de poliție care a condus ancheta după moartea soției mele. Vrei să-mi spui că nu știai?

– Cum era să știu, domnule arhidiacon? Nimeni de aici nu știa. Yarwood n-a pomenit ceva despre asta. El vine aici ca să mai uite de muncă. Îmi dau seama că este neplăcut pentru dumneata să-l găsești aici și-mi pare rău că s-a întâmplat așa. Evident că prezența lui trezește amintiri foarte triste. Dar este o extraordinară coincidență, nimic mai mult. Asemenea lucruri se întâmplă în fiecare zi. Inspectorul Yarwood s-a transferat la Suffolk de la Poliția Metropolitană acum cinci ani, cred. Asta a fost la scurt timp după moartea soției dumitale.

Părintele Sebastian evită să folosească cuvântul „sinucidere“, dar știa că plutea nerostit între ei. Moartea tragică a primei soții a arhidiaconului era bine cunoscută în cercurile clericale, după cum era firesc.

– Trebuie să plece, bineînțeles, zise arhidiaconul. Nu sînt pregătit să stau alături de el la cină.

Părintele Sebastian se simți sfîșiat între o milă sinceră, deși nu atât de puternică încît să-l chinuie, și un sentiment mai personal.

– Nu sînt pregătit să-i spun să plece, zise el. După cum am mai spus, este oaspete aici. Oricare ar fi amintirile pe care vi le trezește, cu siguranță este posibil ca doi oameni adulți să stea la aceeași masă fără să provoace scandal.

– Scandal?

– Cuvîntul mi se pare potrivit. De ce sînteți atât de furios, domnule arhidiacon? Yarwood nu-și făcea decît datoria. Nu era nimic personal între voi doi.

– A făcut din acest lucru ceva personal din clipa cînd a apărut la vicariat. Omul ăsta m-a acuzat, mai mult sau mai puțin, de crimă. Venea zi după zi, chiar și atunci cînd eram cît se poate de abătut și vulnerabil, bătîndu-mă la cap cu întrebări, scormonind fiecare detaliu al căsniciei mele, chestiuni personale care nu aveau nici o legătură cu el, absolut nici o legătură! După anchetă și verdict m-am plîns la Poliția Metropolitană. M-aș fi dus și la Autoritatea de Sesizări a Poliției, dar știam că n-o să ia cererea mea în serios și, între timp, mă străduiam să uit totul. Dar Poliția Metropolitană a început o anchetă și a admis că Yarwood fusese, probabil, exagerat de zelos.

– Exagerat de zelos? Părintele Sebastian invocă obișnuitul motiv: Presupun că a vrut să-și facă datoria.

– Datoria? Asta n-avea nici o legătură cu datoria! Credea că face din asta un caz și-și mărește reputația. Ar fi fost o adevărată lovitură pentru el, nu-i așa? Un preot local acuzat de uciderea soției lui. Știi cît rău poate face o asemenea afirmație în dioceză, în parohie? M-a chinuit și i-a făcut plăcere să mă chinuie.

Părintelui Sebastian îi era greu să împace această acuzație cu acel Yarwood pe care-l cunoștea el. Era conștient că-l încercă sentimente contradictorii: simpatie pentru arhidiacon, indecizie dacă să vorbească sau nu cu Yarwood, grija de a nu supăra fără rost un om despre care credea că era încă fragil, atît fizic, cît și psihic, și nevoia de a traversa acel weekend fără să-l întărească și mai mult pe Crampton. Toate aceste neliniști se adunau, absurd și ridicol, în jurul întrebării dominante legate la plasarea la masă a oaspeților. Nu putea să-i pună pe cei doi ofițeri de poliție alături; vor încerca să evite să se angajeze într-o discuție profesională și nici el nu dorea aceasta la masa lui. (Părintele Sebastian nu se gîndea niciodată la refectoriu altfel decît la „sufrageria lui“ sau „masa lui“.) Era evident că nici Raphael, nici părintele John nu puteau fi plasați nici lângă Arhidiacon, nici în fața lui. Clive Stannard era un oaspete plicticos chiar și în cele mai bune momente; nu putea să i-l impună nici lui Crampton, nici lui Dalgliesh. Și-ar fi dorit ca soția lui să fie vie și să se afle acolo. Nimic din toate astea nu s-ar fi întîmplat dacă Veronica ar fi fost în viață. Simți un impuls de ranchiună că ea îl părăsise atît de inadmisibil.

Atunci se auzi o bătaie în ușa. Bucuros de orice întrerupere părintele Sebastian spuse:

– Pofțiți! și Raphael intră.

– O să te ocupi de treaba asta, nu-i așa, Morell? îi spuse arhidiaconul părintelui Sebastian, apoi ieși.

Părintele Sebastian, deși bucuros de întrerupere, nu era în dispoziția de a fi primitor și întreba tăios:

– Ce este, Raphael?

– În legătură cu inspectorul Yarwood, părinte. Ar prefera să nu vină la cină cu toată lumea. Ar vrea să știe dacă e posibil să i se aducă ceva în camera lui.

– E bolnav?

– Nu cred că e într-o stare foarte bună, dar n-a spus că se simte rău. L-a văzut pe arhidiacon la ceai și îmi închipui că nu vrea să-l întâlnească din nou, dacă se poate. Nu s-a oprit jos să mănince, așa că m-am dus la el în cameră să văd dacă e bine.

– Și ți-a spus ce-l supără?

– Da, părinte, mi-a spus.

– N-avea dreptul să-ți facă confidențe ție sau oricui altcuiva de aici. Era ceva neprofesionist și nepotrivit și trebuia să-l oprești.

– N-a spus mare lucru, părinte, dar ce a spus a fost interesant.

– Tot ce a spus trebuia să rămână nerostit. Ar fi bine să te duci la doamna Pilbeam s-o rogi să-i pregătească ceva pentru cină. Supă și salată, cam așa ceva.

– Cred că asta-i tot ce-și dorește, părinte. A spus că ar vrea să fie lăsat în pace.

Părintele Sebastian se întreba dacă era bine să vorbească cu Yarwood, dar se decise să se abțină. Poate că ceea ce-și dorea omul, să fie lăsat în pace, era cel mai bun lucru. Arhidiaconul trebuia să plece mâine dimineța după un mic dejun luat de vreme fiindcă voia să fie înapoi la parohia lui să țină predica Cuminecăturii de duminică de la ora zece și jumătate. Insinuase că o persoană importantă avea să se afle printre credincioși. Cu puțin noroc, cei doi bărbați nu se vor mai întâlni.

Cu pași obosiți decanul coborî scara spre salonul studenților și cele două cești de ceai Earl Grey.

Refectoriul avea fațada spre sud și era aproape o copie, în privința stilului și proporțiilor, a bibliotecii, cu același acoperiș în formă de butoi și un număr egal de ferestre înalte înguste, deși acestea nu aveau vitralii figurative, fiind făcute din ochiuri de geam de un verde palid, delicat, cu un desen de struguri și frunze de viță-de-vie. Pereții dintre ele erau înviorați de trei mari picturi preraphaelite, toate dăruite de fondatoare. Un tablou de Dante Gabriel Rossetti înfățișa o fată cu păr roșu învâpăiat, așezată în fața unei ferestre și citind o carte care, cu puțină imaginație, putea fi interpretată drept pioasă. În al doilea, de Edward Burne-Jones, trei fete cu păr negru dansau într-un vârtej de mătase brună-aurie sub un portocal – o operă clar laică – în timp ce al treilea, care era cel mai mare, de William Holman Hunt, arăta un preot în fața unei capele de lemn, botezînd un grup de bretoni din vechime. Nu erau picturi pe care Emma ar fi dorit să le aibă, dar nu se îndoia că reprezentau o parte valoroasă a moștenirii Colegiului St Anselm. Încăperea însăși fusese concepută ca o sufragerie de familie, dar i se părea destinată ostentației, mai mult decît vieții practice și intime. Chiar și tradiționala familie victoriană, numeroasă, s-ar fi simțit, cu siguranță, izolată și nu prea în largul ei în acest moment al grandorii paternale. Colegiul St Anselm făcuse – era clar – puține schimbări ca să adapteze sufrageria nevoilor unei instituții. Masa ovală de stejar sculptat ocupa încă centrul încăperii, dar fusese prelungită la mijloc cu aproape doi metri de lemn simplu. Scaunele, incluzînd imaginea ornamentală a sculptorului înarmat, erau, fără îndoială originale și, în locul obișnuitei ferestre spre bucătărie, mîncarea era servită de pe un bufet lung acoperit cu o față de masă albă.

Doamna Pilbeam servea la masă ajutată de doi studenți care făceau această muncă cu rîndul. Soții Pilbeam mincau aceleași feluri, dar la masa din salonul doamnei Pilbeam. Emma, la prima ei vizită, se minunase cît de bine funcționa acest straniu aranjament. Doamna Pilbeam părea că știe din instinct momentul exact cînd în sufragerie se termina un fel și-și făcea apariția la timp. Nu se suna clopoțelul și primele feluri principale erau consumate în tăcere, în timp ce unul dintre studenți citea de la un pupitru înalt din stînga ușii. Și această îndatorire era îndeplinită cu rîndul.

Alegerea subiectului era lăsată pe seama studentului respectiv și lecturile nu trebuiau neapărat să fie din Biblie sau texte religioase. În timpul vizitelor ei, Emma îl auzise pe Henry Bloxham citind din *Tărîm pustiu*¹, Stephen Morby oferise o lectură vioaie dintr-o povestire de P.G. Wodehouse, în timp ce Peter Buckhurst alesese *Jurnalul unui nimeni*². Pentru Emma avantajul acestui sistem, în afara interesului pentru textele citite și dezvăluirea preferințelor personale, era că putea să se bucure de mîncarea excelentă pregătită de doamna Pilbeam fără să fie nevoită să discute fleacuri și să întoarcă capul cînd într-o parte, cînd într-alta.

Cu părintele Sebastian în capul mesei, cina la Colegiul St Anselm avea ceva din ceremonia unei case particulare. Dar, cînd lectura și primele două feluri se sfîrșiră, liniștea părea să fie prielnică conversației care, în mod normal, se desfășura plăcut, în timp ce lectorul își lua farfuria de pe plită și cei prezenți se mutau, în cele din urmă, pentru a-și lua cafeaua în salonul studenților sau, prin ușa sudică, în curte. Deseori conversația continua pînă venea vremea ultimei slujbe a zilei. După această slujbă se obișnuia ca studenții să se ducă în camerele lor și să respecte tăcerea.

Deși, conform tradiției, fiecare student se așeza pe următorul scaun gol, părintele Sebastian însuși aranja plasarea oaspeților și a personalului. Îl așezase pe arhidiaconul Crampton la

¹ *The Waste Land*, poem apărut în 1922 al poetului englez de origine americană T. S. Eliot (1888-1965), laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1948. (n.red.)

² *The Diary of a Nobody*, lucrare clasică a literaturii umoristice engleze, de George și Weedon Grossmith, apărută în 1892. (n.red.)

stînga lui, pe Emma lingă el, cu părintele Martin de cealaltă parte. La dreapta lui era comandantul Dalglish, alături era părintele Peregrine și apoi Clive Stannard. George Gregory cina doar ocazional la colegiu, dar în această seară era prezent, stînd între Stannard și Stephen Morby; Emma se așteptase să-l vadă pe inspectorul Yarwood, dar nu apărură și nimeni nu comentă absența lui. Trei dintre cei patru studenți rezidenți își luară locurile și, asemeni restului celor prezenți, stăteau în spatele scaunelor lor, gata pentru rugăciunea de mulțumire. Abia atunci intră și Raphael, încheindu-și sutana. Murmura o scuză și, deschizînd cartea pe care o avea cu el, își luă locul la pupitrul de lectură. Părintele Sebastian rosti o rugăciune în latină, se auzi o mișcare de scaune și toți se așezară pentru primul fel.

Luîndu-și locul lingă arhidiacon, Emma îi simțea apropierea fizică, așa cum bănuia că o simțea și el pe a ei. Înțelese din instinct că el reacționa în fața femeilor cu o sexualitate puternică, deși suprimată. Era tot atît de înalt ca părintele Sebastian, dar mai robust, cu umeri largi, cu un grumaz vînjos și cu trăsături frumoase, puternice. Părul îi era aproape negru, barba abia începea să-i încărunească, iar ochii adînc împlîntați în orbite sub sprîncene atît de bine conturate încît păreau pensate dădeau un aer de feminitate masculinității sale întunecate, lipsite de zîmbet. Părintele Sebastian i-l prezentase Emmei la sosirea lor în sufragerie și el îi strînsese mîna fără căldură privind-o surprins, de parcă ea era o enigmă pe care trebuia să o rezolve înainte de terminarea cinei.

Primul fel fusese deja pus pe masă – vinete coapte cu ardei în ulei de măsline. Se auzi un ușor clinchet de furculițe cînd se apucară să mănînce și, ca și cum așteptase acest semnal, Raphael începu lectura. Spuse de parcă ar fi anunțat o lecție în biserică:

– Acesta este primul capitol din *Turlele din Barchester* de Anthony Trollope.

Era o carte cunoscută de Emma, căreia îi plăceau romanele victoriene, dar se miră de alegerea lui Raphael. Se mai întîmpla ca studenții să citească din romane, dar, de obicei, se alegea un pasaj independent de rest. Raphael citea bine și Emma se trezi mîncînd cu o încetineală de mofuros în timp ce mintea ei era ocupată de cadru și de povestire. Colegiul St Anselm era o casă

potrivită pentru o lectură din Trollope. Sub tavanul cavernos cu arcade își imagina camera de dormit a episcopului în palatul din Barchester și pe arhidiaconul Grantly veghind lângă patul de moarte al tatălui său, știind că, dacă bătrînul va trăi pînă la cădere guvernului, așa cum era de așteptat din moment în moment – el nu putea spera să-și urmeze părintele la scaunul de episcop. Era un pasaj emoționant – acel fiu mîndru și ambițios căzînd în genunchi și rugîndu-se să fie iertat pentru păcatul de a fi dorit moartea tatălui său.

Vîntul se întetise continuu de la primele ore ale serii, iar acum zguduia casa în rafale puternice, ca de mitralieră. Din cînd în cînd, Raphael se oprea din citit ca un profesor ce aștepta să se potolească o clasă de copii neastîmpărați. În pauze, vocea lui suna nefiresc, limpede și de rău augur.

Emma își dădu seama că dinspre persoana întunecată de lângă ea nu se mai simțea nici o mișcare. Aruncă o privire spre mîinile arhidiaconului și observă că erau încheștate pe cuțit și pe furculiță. Peter Buckhurst circula în tăcere cu vinul, dar arhidiaconul își acoperi paharul cu mîna cu încheieturi albite, așa încît Emma aproape că se aștepta să se facă țandări sub palma lui. Urmărindu-i mîna, i se păru că se mărește, devenind aproape monstruoasă în mintea ei, cu firele negre de păr zbirlite de-a lungul degetelor. Observă și că Dalgliesh, care stătea în fața lui, se uitase o clipă la arhidiacon cu o privire cercetătoare. Emma nu putea să creadă că tensiunea pe care i-o transmitea cu atîta forță dinspre vecinul ei, nu putea fi simțită de întreaga masă, dar numai comandantul Dalgliesh părea conștient de ea. Gregory mîncă în tăcere, dar cu o plăcere vizibilă. Își ridica rar privirile pînă ce Raphael începu să citească. Apoi începu să se uite la el cu un amuzament ușor ironic.

Vocea lui Raphael continuă să se audă în timp ce doamna Pilbeam și Peter Buckhurst strînseră în liniște farfuriile și se aduse felul principal: friptură cu cartofi, morcovi și fasole fiartă. Arhidiaconul părea că încearcă să-și revină, dar nu mîncă mai nimic. După primele două feluri care trebuiau urmate de fructe, brînză și biscuiți, Raphael închise cartea, se duse la plita încinsă ca să-și ia farfuria și se așeză la masă. Emma se uită la părintele

Sebastian. Fața lui era rigidă și se uita de-a lungul mesei la Raphael care, așa cum i se părea Emmei, refuza ferm să-i înlenească privirea.

Nimeni nu părea dornic să rupă tăcerea pînă cînd arhidiaconul, făcînd un efort, întoarse capul către Emma și începu o conversație destul de pompoasă despre relația ei cu colegiul. Cînd a fost angajată? Ce predă? Studenții, în general, i se păreau receptivi? Cum socotea ea, personal, că predarea limbii engleze și a poeziei religioase se potrivea cu programa teologică? Știa că el încerca s-o facă să se simtă bine sau măcar să pornească o conversație, dar totul suna ca un interogatoriu și își dădea seama, cu stînjeneală, că în liniștea din jur întrebările lui și răspunsurile ei sunau nefiresc de tare. Se tot uita la Adam Dalgliesh, la dreapta decanului, la capul brunet aplecat spre cel mai blond. Părea că au multe să-și spună. Cu siguranță, nu discutau despre moartea lui Ronald, nu aici, la masă. Din cînd în cînd simțea privirea lui Dalgliesh fixată asupra ei. Ochii li se încrucișară scurt și ea se uită repede în altă parte, pe urmă se înfurie pe sine însăși pentru stîngăcia ei jenată de o clipă și întoarse capul spre arhidiacon să-i suporte curiozitatea.

În cele din urmă trecură în salon să-și bea cafeaua, dar schimbarea locului nu reuși să înviorizeze conversația. Deveni un schimb dezordonat de platitudini și, cu mult înainte să sosească momentul pregătirii pentru slujbă, adunarea se sparse. Emma fu printre primii care plecară. În ciuda furtunii simțea nevoia de aer curat și de mișcare înainte de a se duce la culcare. În seara asta o să lipsească de la slujbă. Era pentru prima oară de cînd venea aici că simțise acut nevoia de a ieși din casă. Dar, cînd ajunse la ușa ce ducea spre peristilul sudic, forța vîntului o izbi ca o lovitură fizică. În curînd, va fi greu să te mai ții pe picioare. Nu era o seară potrivită pentru o plimbare solitară pe promontoriul care devenise deodată neprietenos. Se întreba ce făcea Adam Dalgliesh. Probabil că i se părea politicoș să asiste la slujbă. Pentru ea nu rămînea decît munca – munca ei de totdeauna – și să se ducă la culcare mai devreme. Merse de-a lungul peristilului sudic slab luminat către Ambrozie și către singurătate.

Era ora nouă și douăzeci și nouă și Raphael, intrînd ultimul în sacristie, îl găsi doar pe părintele Sebastian scoțîndu-și mantaua înainte de a-și pune roba pentru slujbă. Raphael avea mîna pe clanța ușii dinspre biserică cînd părintele Sebastian spuse:

– Ai ales acel capitol din Trollope dinadins ca să-l tulburi pe arhidiacon?

– Este un capitol care-mi place, părinte. Omul acela mîndru și ambițios, ingenunchind lîngă patul tatălui său, nutrind speranța secretă că episcopul va muri la timp. Este unul dintre capitolele cele mai impresionante din tot ce a scris Trollope. M-am gîndit că ar putea să-l aprecieze toată lumea.

– Eu nu te întreb despre o apreciere literară a lui Trollope. Nu mi-ai răspuns la întrebare. L-ai ales ca să-l superi pe arhidiacon?

Raphael răspunse calm:

– Da, părinte.

– Presupun că din cauza celor aflate de la inspectorul Yarwood înainte de cină.

– Era abătut. Arhidiaconul a intrat nepoftit în camera lui și l-a înfruntat. Roger s-a scăpat cu ceva și mai tîrziu mi-a spus că era un secret și că trebuie să încerc să uit totul.

– Și metoda ta de a uita a fost să alegi dinadins un capitol de proză care nu numai că ar fi tulburat profund un oaspete al acestei case, dar dădea la iveală faptul că inspectorul Yarwood ți-a făcut niște confidențe.

– Acel pasaj, părinte, n-avea cum să-l deranjeze pe arhidiacon decît dacă ceea ce mi-a spus Roger era adevărat.

– Înțeleg. Îl imitai pe Hamlet. Ai creat necazuri și nu mi-ai ascultat instrucțiunile despre cum trebuie să te porți cu arhidiaconul cît timp ne este oaspete. Trebuie să stăm să ne gîndim

puțin și tu, și eu. Eu trebuie să cîntăresc dacă conștiința îmi permite să te recomand pentru hirotonisire. Tu trebuie să cîntărești dacă ți se potrivește, într-adevăr, să devii preot.

Era prima oară cînd părintele Sebastian exprima în cuvinte îndoielile pe care nu îndrăznea să le recunoască nici măcar în gînd. Se strădui să se uite în ochii lui Raphael în timp ce-i aștepta răspunsul.

– Dar avem de ales, părinte, și eu, și dumneavoastră? răspunse Raphael calm.

Ceea ce-l surprinse pe părintele Sebastian nu fu răspunsul, ci tonul cu care fusese spus. Auzi în vocea lui Raphael ceea ce văzu și în ochii lui, nu provocare, nu o sfidare a autorității lui, nici măcar nota de detașare ironică obișnuită, ci ceva mai neliștit și mai dureros; o urmă de resemnare tristă care era, în același timp, un strigăt de ajutor.

Fără să spună nimic, părintele Sebastian termină cu îmbrăcatul, apoi îl așteptă pe Raphael să-i deschidă ușa de la sacristie și-l urmă în întunericul luminat de lumînări din biserică.

Dalgliesh era singurul membru al congregației la slujba de seară. Se așeza la mijlocul intervalului din dreapta și-l privi pe Henry Bloxham care purta o sutană albă cum aprinde două lumînări la altar și șirul de lumînări din suporturile lor de sticlă de-a lungul stranelor corului. Henry deschisese zăvoarele porții mari dinspre sud înaintea sosirii lui Dalgliesh și acesta stătea liniștit, așteptând să audă în spatele lui scârțitul aspru al ușii. Dar nici Emma, nici alți oaspeți sau membri ai personalului nu sosiră. Biserica era luminată slab, iar el stătea singur într-un calm concentrat în care tumultul furtunii părea atât de îndepărtat, încât ar fi putut să aparțină unei alte realități. În cele din urmă, Henry deschise lumina de deasupra altarului și tabloul lui van der Weyden umplu de lumină aerul liniștit. Henry îngenunche în fața altarului și se întoarse la sacristie. Două minute mai târziu cei patru preoți rezidenți intrară, urmați de studenți și de arhidiacon. Siluetele în sutane albe care se mișcau aproape fără zgomot își ocupaseră locurile cu o demnitate negrăbită și părintele Sebastian își înălță vocea, spărgînd tăcerea cu prima rugăciune:

– Fie ca Domnul Atotputernic să ne dăruiască o noapte liniștită și un sfârșit desăvârșit.

Slujba se desfășura în cantus planus și cu o perfecțiune izvorâtă din obișnuință și practică. Dalgliesh se ridica sau îngenunchea după cum se cerea și-și alătura glasul la răspunsuri; nu voia să fie un simplu privitor. Își scoase din minte orice gând despre Ronald Treeves și despre moarte. Nu se afla aici ca ofițer de poliție; nu i se cerea să aducă altceva cu el decît supunerea inimii.

După scurta rugăciune de sfârșit, dar înaintea binecuvîntării, arhidiaconul se ridică din strană să rostească cazania. Se hotărî să stea în fața grilajului de la altar în loc să se ducă la amvon sau la pupitrul oratorului. Dalglish se gîndi că era mai bine așa, căci altfel ar fi trebuit să predice unei congregații cu un singur membru și, desigur, persoanei căreia avea cel mai puțin interesul de a i se adresa. Cazania fu scurtă – mai puțin de șase minute – dar fu plină de forță și rostită calm, ca și cum arhidiaconul știa că vorbele nedorite ciștigau în intensitate dacă erau spuse cu voce joasă. Stătea acolo, întunecat și bărbos, ca un profet din Vechiul Testament, în timp ce audiența în sutane să așezase jos fără să-și îndrepte privirile spre el, tot atît de nemișcată ca niște statui.

Tema cazaniei fu disciplina creștină în lumea modernă și era un atac împotriva aproape tot ceea ce reprezentase Colegiul St Anselm de peste o sută de ani și împotriva a tot ce prețuia părintele Sebastian. Mesajul era limpede. Biserica nu putea să supraviețuiască slujind nevoile unui secol violent, tulburat și din ce în ce mai necredincios decît dacă se reîntorcea la principiile fundamentale ale credinței. Disciplina modernă nu era o chestiune de acceptare a unui limbaj arhaic, deși frumos, în care cuvintele mai adesea ascundeau decît afirmau realitatea credinței. Exista tentația supraevaluării inteligenței și a realizărilor intelectuale, așa încît teologia devenea un exercițiu filosofic pentru justificarea scepticismului. La fel de ademenitor era accentul exagerat pus pe ceremonie, odăjdii și punctele disputate ale procedurii, obsesia excelenței muzicale competitive care prea adesea transforma o slujbă din biserică într-un spectacol public. Biserica nu era o organizație socială în care clasa mijlocie îndestulată își putea satisface dorința de frumusețe, ordine, nostalgie și iluzia spiritualității. Doar prin întoarcerea la adevărul Evangheliei putea spera Biserica să îndeplinească nevoile lumii moderne.

Sfîrșind cazania, arhidiaconul se întoarse la strana lui, în timp ce studenții și preoții îngenuncheau, iar părintele Sebastian rosti binecuvîntarea finală. După ce mica procesiune părăsi

biserica, Henry se întoarse să stingă lumînările și să închidă lumina de deasupra altarului. Apoi se duse la ușa dinspre sud să-i ureze lui Dalgliesh un politicos „noapte bună“ și să încuie ușa în urma lui. În afara celor două cuvinte, nimeni nu spuse nimic.

Ascultînd hîrșitul fierului, Dalgliesh simți că era exclus pentru totdeauna de la ceva ce nu înțelesese și nu acceptase niciodată pe deplin și care acum era zăvorît pentru el pe vecie. Apărat de peristil de întreaga forță a furtunii, traversă cei cîțiva metri de la ușa bisericii la Ieronim și la odihnă.

Cartea a doua

MOARTEA UNUI ARHIDIACON

Arhidiaconul nu mai zăbovi după slujbă. Împreună cu părintele Sebastian își scoase în liniște odăjdiile în sacristie și spuse un tăios „noapte bună“ înainte de a ieși în peristiul bătut de vînt.

Curtea era un vârtej de sunete și furie. Ploaia de mai devreme se sfîrșise, dar vîntul puternic dinspre sud-est, întezindu-se, bătea în rafale și se răsucea în jurul castanului sălbatic, șuierînd printre frunzele din vîrf și încovoidînd ramurile groase ce se ridicau și cădeau cu încetineala maiestooasă a unui dans funerar. Ramurile mai subțiri și rămurelele se rupeau și cădeau ca niște bețe de artificii folosite pe pietriș. Peristilul dinspre sud nu se murdărise încă, dar frunzele căzute, rostogolindu-se și răsucindu-se prin curte, deja se îngrămădiseră într-un terci apos la ușa sacristiei și de-a lungul zidului peristilului nordic.

La intrarea în colegiu, arhidiaconul răzui cîteva urme de frunze ce i se lipiseră de tălpile pantofilor lui negri și traversă vestiarul către hol. În ciuda furtunii violente, casa era ciudat de liniștită. Se întreba dacă cei patru preoți erau încă în sacristie sau în biserică; poate că țineau o întrunire indignată despre cazania lui. Își închipuia că studenții se retrăseseră în camerele lor. Era ceva neobișnuit, aproape de rău augur, în aerul calm și vag întepător.

Nu era încă zece și jumătate. Se simțea agitat și nu avea chef să se retragă atît de devreme, dar scurta plimbare pe afară pe care, brusc, și-o dorise, părea imposibilă, chiar riscantă, trebuind să înfrunte întunericul și furia vîntului. La Colegiul St Anselm știa că exista obiceiul să se păstreze tăcerea după ultima slujbă a zilei și, deși nu prea aproba această convenție, nu ținea să fie văzut încălcînd-o. Își amintea că era un televizor în salonul studenților, dar programele de sîmbătă nu erau prea bune și nu dorea

să deranjeze. Dar poate că ar găsi o carte acolo și că nu va obiecta nimeni dacă va urmări știrile de noapte de la ITV.

Dar, după ce deschise ușa, văzu că încăperea nu era goală. Tinărul care îi fusese prezentat la prînz drept Clive Stannard se uita la un film și, cînd întoarse capul auzindu-l că intră, păru deranjat de prezența lui. Arhidiaconul ezită o clipă, pe urmă spuse un scurt „noapte bună“, ieși pe ușa dinspre treptele ce duceau la pivniță și se încumetă să străbată curtea spre Augustin.

Pe la zece patruzeci era în pijama și halat, gata de culcare. Citise un capitol din Evanghelia Sfîntului Marcu și-și spusese obișnuitele rugăciuni, dar astă-seară ambele nu fuseseră decît un exercițiu de rutină pe linia pietății convenționale. Știa cuvintele din Scriptură pe dinafară și le murmurase pe tăcute, ca și cum încetineala și atenția față de fiecare cuvînt îl ajutau să extragă din ele un înțeles ce-i fusese pînă atunci refuzat. Își scoase halatul și se uită dacă fereastra era bine închisă în fața furtunii și se sui în pat.

Amintirea este cel mai bine ținută în frîu prin acțiune. Acum, stînd țeapăn între cearșafurile strînse în jurul lui și ascultînd mugetul vîntului, își dădu seama că somnul nu se va lăsa ușor ademenit. Ziua plină și neplăcută îl agita. Poate că era mai bine să se lupte cu vîntul și să facă o plimbare. Se gîndi la predica lui, dar cu satisfacție, nu cu regret. O pregătise cu grijă și o rostise calm, dar cu pasiune și autoritate. Aceste lucruri trebuiau spuse și el le spusese, și dacă predica îl întăritase și mai mult pe Sebastian Morell, dacă nemulțumirea și antipatia se transformaseră în dușmănie, ei bine, asta nu putuse fi evitat. Nu era vorba, își spunea el, că ar fi ținut să devină nepopular; era important pentru el să se aibă bine cu oamenii pe care-i respecta. Era ambițios și știa că o mitră de episcop nu se obținea înversunînd o parte importantă a Bisericii, chiar dacă influența ei era mai puțin puternică decît părăuse cîndva. Dar Sebastian Morell nu mai era atît de influent cum își închipuia. În această bătălie putea fi sigur că se află în tabăra învingătorilor. Dar existau, își spunea el, bătălii de principii care trebuiau duse pentru ca Biserica Angliei să supraviețuiască pentru a sluji noului mileniu. Închiderea Colegiului St Anselm putea fi doar o încăierare mărunță în acel război, dar era una pe care s-ar fi bucurat să o cîștige.

Așadar ce găsea el atît de neliniștitor la Colegiul St Anselm? De ce socotea că aici, pe această coastă izolată, bătută de vânturi, viața spirituală trebuia trăită cu o intensitate mai mare decît în altă parte, că el și întregul lui trecut erau judecate? Nu se putea spune că Colegiul St Anselm avea o lungă istorie de devotament și credință. Desigur, biserica era medievală; puteai, își zicea el, în aerul acela liniștit să auzi ecoul a secole de cîntări bisericești, deși el nu simțise niciodată acest lucru. Pentru el, o biserică era funcțională, un locaș de închinăciune, nu unul căruia să i te închini. Colegiul St Anselm nu era decît opera unei fete bătrîne victoriene cu prea mulți bani, prea puțină minte și un gust pentru odăjdii și preoți celibatari. Poate că femeia fusese pe jumătate nebună. Era ridicol ca influența ei dăunătoare să mai domine un colegiu din secolul al douăzeci și unulea.

Mișcă tare din picioare încercînd să îndepărteze cearșafurile apăsătoare. Își dori brusc ca Muriel să se afle alături de el, să se poată întoarce spre corpul ei apatic, confortabil, spre brațele ei primitoare pentru uitarea de o clipă pe care ți-o oferă sexul. Dar, chiar în clipa cînd, în gînd, întindea mîna spre ea, se strecură între ei, ca de atîtea ori în patul conjugal, amintirea celuiilalt trup cu brațele delicate ca de copil, cu sinii ascuțiți, cu gura deschisă, explorîndu-i corpul. „Îți place așa? Dar așa? Dar așa?”

Iubirea lor fusese o greșeala de la bun început, necugetată și atît de previzibil dezastruoasă, că se mira acum cum de se înșelase atît de tare. Totul nu fusese decît o poveste romantică ieftină. Începuse într-un cadru de poveste romantică ieftină – o croazieră pe Mediterana. Un preot cunoscut de el, care fusese angajat ca ghid într-un voiaj spre șantierelor arheologice și istorice din Italia și Asia, se îmbolnăvise în ultimul moment și-l propusese pe el ca înlocuitor. Bănuia că organizatorii nu l-ar fi ales pe el dacă s-ar fi prezentat un candidat mai calificat, dar el avusese un succes surprinzător. Din fericire pentru el, în această croazieră nu existaseră profesori erudiți printre pasageri. Printr-o pregătire conștiincioasă preliminară și prin înarmarea cu cele mai bune ghiduri reușise să-i impresioneze pe ceilalți pasageri.

Barbara se aflase pe vapor într-o croazieră instructivă împreună cu mama ei și cu tatăl vitreg. Era cea mai tinăra dintre

pasageri, iar el nu fusese singurul bărbat care o fermecase. Lui i se păruse că arăta mai mult ca un copil decât ca o fată de nouăsprezece ani – un copil născut în afara timpului său. Părul negru ca pana corbului tăiat scurt cu un breton deasupra unor ochi albaștri, imenși, o fată în formă de inimă și buze mici și pline, silueta de băiețoi subliniată de rochița foarte scurtă de bumbac pe care o purta îi dădeau un aer de prin anii 1920. Pasagerii mai în vîrstă, care trecuseră prin perioada anilor treizeci și aveau amintiri din acea decadă agitată, oftau nostalgic și socoteau că semăna cu Claudette Colbert la tinerețe. Pentru el imaginea aceea era falsă. Ea era lipsită de sofisticarea unui star de cinema, avea doar o inocență și o veselie copilăroase ca și o vulnerabilitate care-l făcea pe el să-și interpreteze dorința sexuală ca pe o nevoie de a fi duios și protector. Nu-i venise să creadă că fusese atît de norocos cînd ea se hotărîse să-l aleagă pe el și să-i dea atenție, ca pe urmă să se lege de el cu un atașament posesiv. Peste trei luni erau căsătoriți. El avea treizeci și nouă de ani, ea doar douăzeci.

Învățînd într-o serie de școli în care se pleda în favoarea multiculturalismului și ortodoxiei liberale, nu știa nimic despre Biserică, dar era avidă de informație și instrucție. Abia mai tîrziu își dăduse el seama că relația dintre profesor și elev era, pentru ea, profund erotică. Ei îi plăcea să fie dominată, și nu numai fizic. Dar nici unul dintre lucrurile care o entuziasmau nu dura, inclusiv cel față de căsătorie. Biserica unde era el vicar își vînduse clădirea mare victoriană și construise pe același teren o casă modernă cu două etaje fără calități arhitectonice, dar mai practic de gospodărit. Nu era casa la care se așteptase ea.

Extravagantă, voluntară, capricioasă, se dovedi curînd că era opusul soției potrivite pentru un preot ambițios al Bisericii Anglicane. Chiar și relația lor sexuală era încărcată de anxietate. Dorea să facă dragoste mai ales cînd era foarte obosit sau în rarele ocazii cînd aveau oaspeți peste noapte și el se gîndea, cu jenă, la pereții subțiri ai dormitorului, în timp ce ea șoptea vorbe de iubire ce puteau atît de ușor să se prefacă în țipete exprimînd reproșuri și pretenții. A doua zi, la micul dejun, ea apărea în halat, izbitor de cocheta, ridicîndu-și cu ochi somnoroși și triumfători brațele așa încît mătasea subțire se desfăcea.

De ce se căsătorise cu el? Pentru a fi protejată? Ca să scape de mama și de tatăl vitreg pe care-i ura? Ca să i se poarte de grijă, să fie răsfățată, să i se facă pe plac? Ca să se simtă în siguranță? Ca să fie iubită? Ajunsesse să-i fie groază de toanele ei, de izbucnirile ei de furie și țipete, încerca să ascundă totul, să nu se afle în parohie dar, curînd, scînteile ajunseră și la el. Își amintea cu jenă și revoltă de vizita unuia dintre epitropi care, din întîmplare, era doctor.

– Soția dumitale nu este pacienta mea, desigur, domnule vicar, și nu vreau să mă amestec, dar nu stă bine cu sănătatea. Cred că trebuie să încerci să cauți ajutor la un profesionist.

Dar cînd el sugerase ca ea să se ducă la psihiatru sau măcar la un internist, fu întîmpinat cu plîsete și acuzații că încerca să scape de ea, s-o bage într-o casă de sănătate.

Afară, vîntul care pentru cîteva minute se mai potolise, se întîi din nou într-un vuiet asurzitor. De obicei îi plăcea să-i asculte furia din tihna patului său; acum, această încăpere mică, funcțională, îi părea mai puțin un sanctuar, și mai mult o închisoare. De la moartea Barbarei se rugase să fie iertat că se căsătorise cu ea, că îi refuzase dragostea și înțelegerea; niciodată nu ceruse iertare că-i dorise moartea. Acum, în acest pat îngust, începu, cu durere, să se confrunte cu trecutul. Nu un act de voință îl făcu să deschidă zăvoarele acelei temnițe întunecate în care-și îngropase căsătoria. Viziunile ce începură să i se perinde prin minte nu le chemase el. Ceva – acea întîlnire traumatică cu Yerwood, locul acela, Colegiul St Anselm, toate se străduiau să-l asigure că nu avea nici o alternativă.

Prins între un vis și un coșmar, se închipuia într-o cameră de interogatoriu, modernă, funcțională, neutră. Apoi își dădu seama că era salonul vechiului său vicariat. Stătea pe o canapea, între Dalgliesh și Yarwood. Încă nu îi pusese rătușe, dar știa că fusese deja judecat și găsit vinovat, că ei aveau toate probele care le trebuiau. Se derula în fața ochilor lui într-o acuzație voalată, filmată în secret. Din cînd în cînd, Dalgliesh spunea: „Oprește-te aici” și Yarwood ridica mîna. Imaginea se oprea și ei o priveau într-o tăcere acuzatoare. Toate micile greșeli și răutăți, ca și marele

eșec în dragoste îi trecură prin față. Și acum, în cele din urmă, vedeau cum se desfășoară bobina finală; inima întunericului.

Acum nu se mai afla pe canapea, prizonier între cei doi acuzaatori ai săi. Se mutase în cadru ca să repete fiecare mișcare, fiecare cuvânt, să încerce fiecare emoție de parcă totul avea loc pentru prima oară. Era într-o după-amiază, târziu, într-o zi mohorâtă de mijloc de octombrie, o ploaie fină ca o ceață cădea încontinuu de două zile dintr-un cer de metal. El se întorsese după ce vizitase timp de două ore cîțiva enoriași bolnavi și țintuiți la pat. Ca întotdeauna, încercase, conștiincios, să le satisfacă nevoile individuale, previzibile; doamna Oliver, oarba, care dorea să i se citească un pasaj din scriptură și să se roage împreună cu ea; bătrînul Sam Possinger care, la fiecare vizită, retrăia bătălia de la Alamein; doamna Poley, întemnițată în corsetul ei, avidă de ultimele bîrfe din parohie, Carl Llomas, care nu călcase niciodată la St Botolph, dar îi plăcea să discute despre teologie și defectele Bisericii Anglicane. Doamna Poley se chinuise ajutată de el să ajungă pînă la bucătărie și să facă ceai, scoțînd dintr-o cutie de tablă turta dulce pe care, o pregătise pentru el. Făcuse greșeala să i-o laude cu patru ani în urmă, la prima lui vizită, și acum era condamnat s-o mănînce în fiecare săptămînă, nereușind să recunoască că nu-i plăcea turta dulce. Dar ceaiul fierbinte și concentrat fusese bine venit și avea să-l scutească să și-l mai prepare acasă.

Își parcă mașina Vauxhall Cavalier pe drum și porni spre ușa de la intrare, pe poteca cimentată care despărțea pajiștea buretoasă, saturată de apă, pe care petale de trandafir ofilite se dizolvau în iarba necosită. Casa era cufundată în tăcere și el intră, ca de obicei, cu teamă. Barbara fusese posomorîtă și agitată la masa de dimineată și neliniștea ei, ca și faptul că nu-și bătuse capul să se îmbrace, erau întotdeauna un semn rău. La prînz, cînd avuseseră supă din plic și salată, încă în halat, împinse farfuria deoparte, spunînd că era prea obosită ca să mănînce; își va petrece după-amiaza în pat și va încerca să doarmă.

— Du-te la enoriașii tăi bătrîni și plicticoși, îi spusese iritată. Oricum, numai de ei îți pasă. Nu mă deranja cînd te întorci. Nu vreau să aud iar de ei. Nu mai vreau să aud de nimic.

El nu-i răspunsese, dar o urmărise cu un val de furie și nepuțință cum urca încet scara, cu cordonul de mătase al halatului desfăcut, cu capul plecat, mai mult decît disperată.

Acum, întorcîndu-se acasă, copleșit de neliniște, închise ușa de la intrare în urma lui. Era încă în pat sau așteptase să plece el, se îmbrăcase și se dusesse într-unul din raidurile ei distructive și umilitoare din parohie? Trebuia să afle. Urcă scara încet; dacă dormea, n-avea de gînd s-o trezească.

Ușa spre dormitor era închisă și el apăsă încet clanța. Camera era în semiîntuneric, perdelele erau trase pe jumătate peste fereastra lată care dădea spre dreptunghiul de iarbă netunsă, spre brazdele triunghiulare ce alcătuiau grădina și, mai încolo, spre șirurile identice de case îngrijite. Făcu un pas spre pat și, în timp ce ochii i se deprindeau cu lumina slabă, o văzu limpede. Stătea culcată pe partea dreaptă, cu o mîină îndoită sub obraz. Mîina stîngă era azvîrlită peste așternuturi. Se aplecă și o auzi respirînd, încet și chinuit, simți izul de vin din respirația ei și un miros mai puternic, dulceag și neplăcut de vomă. Pe noptieră era o sticlă de Cabernet Sauvignon. Lîngă ea, aplecată pe o parte și cu dopul puțin desfăcut se vedea o sticlută goală pe care o recunoscu. Conținuse tablete de aspirină solubilă.

El își spuse că dormea, că era beată, că nu dorea să fie deranjată. Aproape instinctiv, ridică sticla de vin și tocmai se uită să vadă cît băuse cînd ceva ca o voce de avertizare îl făcu să o pună la loc. Observă o batistă ce ieșea de sub pernă. O luă și șterse sticla, apoi o azvîrli pe pat. I se părea că gesturile lui erau tot atît de lipsite de voință pe cît erau pline de sens. Apoi o lăsă acolo, închizînd ușa în urma lui și se duse jos. Își spuse din nou: doarme, e beată, nu vrea să fie deranjată. După o jumătate de oră se duse în camera lui de lucru, își scoase calm hîrțile pentru întîlnirea de la ora șase a Consiliului Bisericesc Parohial și părăsi casa.

Nu avea o reprezentare mentală, nu avea o amintire a acelei întîlniri, dar ținea minte că se întorsese acasă cu mașina împreună cu Melvyn Hopkins, unul dintre epitropi. Îi promisese lui Melvyn că îi va arăta ultimul raport al comitetului bisericesc privind răspunderile sociale și-i spusese să vină cu el la vicariat. De-aici încolo imaginile se desfășurau din nou clar. El se scuzase

că Barbara nu era acolo și-i spusese lui Melvyn că nu se simțise bine. Se dusesse iar spre dormitor, deschisese încet ușa și văzuse în lumina scăzută trupul nemișcat, sticla de vin și sticluța cu medicamente răsturnată pe o parte. Se apropiase de pat. De data asta nu se mai auzea respirația slabă, hîrîită. Îi atinsese obrazul cu mîna și văzu că era rece; își dădu seama că murise. Și atunci i se mai trezi o amintire, niște cuvinte auzite sau citite undeva, nu mai știa unde, dar îngrozitoare, prin implicațiile lor. Era întotdeauna înțelept să ai pe cineva cu tine cînd descopereai un cadavru.

Nu putea să re trăiască evenimentele din timpul slujbei de la biserică sau incinerarea; nu-și mai amintea nimic. În locul lor, se ivea o droaie de chipuri: înțelegătoare, neliniștite, sincer îngrijorate – gonindu-se în întuneric, schimonosite și grotești. Și acum, iată și acea față care îl îngrozea. Stătea din nou pe canapea, dar de data aceasta cu sergentul Yarwood și cu un tînăr în uniformă care nu arăta mai în vîrstă decît coriștii lui și care tăcuse tot timpul interogatoriului.

– Și, cînd v-ați întors acasă după vizitele prin parohie, puțin după ora cinci, așa cum spuneți, ce-ați făcut, domnule?

– V-am spus, domnule sergent. M-am dus sus în dormitor să văd dacă soția mea mai dormea încă.

– Cînd ați deschis ușa, lampa de lîngă pat era aprinsă?

– Nu, nu era. Draperiile erau aproape complet trase și camera era în semiîntuneric.

– V-ați apropiat de ea?

– V-am spus, domnule sergent. M-am uitat doar înăuntru, am văzut că soția mea era încă în pat și mi-am închipuit că dormea.

– Și cînd s-a dus la culcare?

– La prînz. Cred că pe la douăsprezece și jumătate. A spus că nu-i e foame și că dorea să se culce.

– Nu vi s-a părut ciudat că încă mai dormea după cinci ore?

– Nu, nu mi s-a părut ciudat. Spunea că era obosită. Soția mea dormea des după-amiaza.

– Nu v-ați gîndit că putea să fie bolnavă? Nu v-ați gîndit să vă duceți lîngă pat și să vă asigurați că n-a pățit nimic? Nu v-ați dat seama că putea să aibă urgent nevoie de un doctor?

– Am spus – m-am saturat să tot spun – credeam că doarme.

– Ați văzut cele două sticle de pe noptieră, cea de vin și cea cu aspirină solubilă?

– Am văzut sticla de vin. M-am gândit că soția mea băuse.

– A luat sticla de vin cu ea în pat?

– Nu, n-a luat-o. Cred că a venit jos s-o ia după ce am plecat eu.

– Și a dus-o la ea în pat?

– Așa cred. Nu mai era nimeni altcineva în casă. Sigur că a luat-o cu ea în pat. Altfel cum ar fi ajuns pe noptieră?

– Ei, asta-i întrebarea, nu-i așa? Vedeți, pe sticla de vin nu erau amprente. Puteți să explicați asta?

– Sigur că nu pot. Cred că le-a șters. Era o batistă pe jumătate vîrîtă sub pernă.

– Pe care ați putut s-o vedeți, deși n-ați văzut sticla răsturnată?

– Atunci n-am văzut-o. Am văzut-o mai târziu cînd am descoperit cadavrul.

Și așa, întrebările continuau. Yarwood se întorcea mereu, uneori cu tînărul polițist în uniformă, alteori singur. Crampton ajunsese să se îngrozească de fiecare dată cînd suna soneria de la ușa și abia îndrăzneala să se uite pe fereastră de teamă să nu dea cu ochii de silueta aceea în haină cenușie venind hotărîtă pe poțecă, întrebările erau mereu aceleași, iar răspunsurile lui deveniră neconvingătoare pînă și pentru propriile urechi. Chiar și după anchetă și după verdictul așteptat de sinucidere persecuția continuă. Barbara fusese incinerată cu cîteva săptămîni mai înainte. Nu mai rămăsese nimic din ea decît cîteva pumni de oase măcinate, înmormîntate într-un colț al cimitirului, și totuși Yarwood își continua cercetările.

Niciodată Nemesis nu apăruse într-o formă mai personală. Yarwood arăta ca un vînzător ambulant, care insista cu încăpățînire, imun la respingere, aducînd cu el ca pe un miros urît din gură, izul eșecului. Era cam pirpiriu, înalt doar atît cît să fie admis în poliție, cu pielea palidă și cu o frunte înaltă osoasă și ochi negri, șireți. Rareori se uita direct la Crampton în timpul interogatoriului, fixîndu-și privirile la jumătatea distanței dintre ei, ca și cum asculta de o voce interioară. Vocea lui era mereu monotonă și tăcerea dintre întrebări era grea de o amenințare ce părea să se extindă

mai mult decît asupra victimei. Rareori își anunța sosirea, dar părea să știe cînd îl putea găsi pe Crampton acasă și aștepta cu o răbdare aparent docilă la ușa principală pînă cînd era poftit în tăcere. Nu existau niciodată cuvinte preliminare, doar întrebările staruitoare.

– Puteți spune că a fost o căsătorie fericită, domnule?

Impertinența lui îl reduse la tăcere pe Crampton, pe urmă se trezise răspunzînd cu o voce atît de răgușită încît abia și-o recunoștea:

– Cred că pentru poliție fiecare relație, chiar și cea mai sfîntă, poate fi clasificată. Trebuie să ne prezentați un chestionar privind căsătoria, ar economisi timp pentru toată lumea. Marcați căsuța potrivită: Foarte fericită. Fericită. Acceptabil de fericită. Cam nefericită. Nefericită. Foarte nefericită. Execrabilă.

Urmară citeva clipe de tăcere, apoi Yarwood spuse:

– Și ce căsuță ați marca, domnule?

Pînă la urmă făcuse o plîngere oficială către șeful poliției și vizitele încetară. I se spusese că după anchetă s-a recunoscut că sergentul Yarwood își depășise atribuțiile, mai ales fiindcă venea singur și efectua o cercetare pentru care nu fusese autorizat. Rămăsese în amintirea lui Crampton ca o figură sumbră, acuza-toare. Timpul, noua parohie, numirea lui în funcția de arhidiacon, a doua sa căsătorie – nimic nu putea să potolească furia clocotitoare care-l consuma ori de cîte ori se gîdea la Yarwood.

Și acum, omul își făcuse din nou apariția. Nu-și amintea exact ce-și spusese unul altuia. Știa doar că propria indignare și amărăciune se revărsaseră într-un șuvoi de insulte grele.

După moartea Barbarei se rugase, mai întii regulat, apoi tot mai rar cerînd iertare pentru păcatele lui față de ea: iritare, intoleranță, lipsă de iubire, neputința de a înțelege sau de a ierta. Dar păcatul de a-i fi dorit moartea nu fusese lăsat să prindă rădăcini în mintea lui. Și primise iertare pentru păcatul mai mărunț al neglijării. Se exprimase prin cuvintele medicului Barbarei cînd se întîlniseră înaintea anchetei.

– M-a obsedat un lucru. Dacă mi-aș fi dat seama cînd am venit acasă că Barbara nu dormea – că era în comă – dacă aș fi chemat o ambulanță, situația ar fi fost alta?

Primise răspunsul care-l absolvea de orice:

– Cu cantitatea pe care o băuse situația ar fi fost aceeași.

De ce oare locul acesta îl silea să se confrunte cu toate minciunile lui, și cele mari, și cele mici? El știuse că ea se afla în pericol de moarte. Sperase ca ea să moară. Era, în ochii lui Dumnezeu, la fel de vinovat de crimă de parcă ar fi dizolvat el acele tablete și i le-ar fi vîrît pe gît, de parcă i-ar fi ținut paharul cu vin la buze. Cum putea el să continue să se îngrijească de alții, să predice iertarea păcatelor, cînd nu-și recunoscuse păcatul? Cum putea să stea în fața credincioșilor seara următoare cu acest întuneric în inimă?

Întinse mîna și aprinse lampa de pe noptieră. Inundă încăperea cu lumină, o lumină mai puternică decît aceea blîndă la care citise pasajul din scriptură din acea seară se dădu jos din pat și îngenunche, îngropîndu-și capul în miini. Nu era nevoie să caute cuvintele; îi venira firesc și, odată cu ele și făgăduiala de iertare și pace.

– Doamne, îndură-te de mine, păcătosul.

În timp ce stătea așa, îngenuncheat, telefonul său mobil de pe noptieră rupse tăcerea cu țîriitul lui vesel, discordant. Sunetul era atît de neașteptat, de strident că, timp de cinci secunde, nu-l recunoscuse. Apoi se ridică țeapăn în picioare și întinse mîna să răspundă la apel.

Cu puțin înainte de ora cinci și jumătate, părintele Martin se trezi țipînd de groază. Se ridică în pat și rămase țeapăn ca o marionetă, privind țintă, cu ochii larg deschiși, în întunericul din încăpere. Broboane de sudoare începură să-i alunece pe frunte și îi intrară în ochi, înțepindu-l. Le șterse și își simți pielea întinsă și rece ca gheața, de parcă intrase deja în *rigor mortis*. Treptat, pe măsură ce groaza care-l cuprinsese în timpul coșmarului se risipea, camera începu să prindă contur în jurul lui. Forme cenușii, mai mult imagine decît vizibile, începură să apară din întunerc, devenind liniștitor de familiare: un scaun, scrinul, tablă de la picioarele patului, conturul ramei unei fotografii. Draperiile erau trase peste cele patru ferestre circulare, dar dinspre est se zărea dunga subțire de lumină slabă ce plutea deasupra mării chiar și în cele mai întunecate nopți. Își dădea seama că afară era furtună. În cursul serii vîntul se întetise tot mai mult și, în momentul cînd părintele își îndeplinisese toate ritualurile înainte de culcare, ajunsese să urle în jurul turnului precum o harpie prevestitoare a morții. Acum însă se auzea un vuiet înfundat, mai mult amenințător decît liniștitor și, stînd nemișcat în capul oaselor, părintele ascultă în tăcere. Nu auzi nici pași care să urce scările, nici o voce care să-l cheme.

Cu doi ani în urmă cînd apăruseră coșmarurile, părintele ceruse să-i fie dată această cămăruță circulară din turnul sudic, motivînd că îi plăcea priveliștea largă asupra mării și a coastei și era atras de liniște și singurătate. Îi era tot mai greu să urce treptele, dar măcar putea spera că propriile țipete care îl trezeau nu aveau să fie auzite. Dar, cumva, părintele Sebastian ghicise adevărul sau măcar o parte din el. Părintele Martin își aminti scurta conversație pe care o avuseseră într-o duminică, după slujbă.

- Dormi bine, părinte? îl întrebase părintele Sebastian.
- Destul de bine, mulțumesc.
- Dacă ești tulburat de vise rele, știu că există căi de a fi ajutat. Nu mă gîndesc la consiliere psihologică, nu în sensul obișnuit al termenului, dar am auzit că uneori ajută dacă vorbești despre trecut cu alte persoane care au trăit aceleași experiențe traumatizante.

Conversația îl surprinsese pe părintele Martin. Părintele Sebastian nu făcuse nici un secret din neîncrederea pe care o manifesta față de psihiatri spunînd că ar fi înclinat să-i respecte mai mult dacă ar putea să-i explice fundamentele medicale sau filosofice ale acestei discipline sau dacă ar putea să-i dea o definiție a diferenței dintre minte și creier. Însă întotdeauna fusese surprins de cît de multe știa părintele Sebastian despre tot ceea ce se petrecea între zidurile Mănăstirii St Anselm. Părintele Martin nu arătase foarte multă plăcere față de acest subiect astfel încît acesta fusese abandonat. Știa că nu era singurul supraviețuitor al unui lagăr de prizonieri japonez care era torturat la bătrînețe de ororile pe care o minte tinăra reușise să le înabuse. Nu dorea să stea într-un cerc și să-și discute propriile probleme cu tovarăși de suferință, deși citise că unii considerau că această experiență le fusese de ajutor. Era o problemă personală, pe care trebuia s-o rezolve singur.

Iar acum vîntul creștea în intensitate – un geamăt ritmic care se transformă într-un urlet, apoi într-un scrișnet intens ce părea mai degrabă o manifestare a unei forțe perfide, nu a uneia naturale. Își împinse picioarele peste marginea patului, își puse papucii și se îndreptă cu pași țepeni spre fereastra dinspre est ca să o deschidă. Pala rece de vînt care îl izbi fu asemenea unui curent tămăduitor care îi curăța gura și nările de duhoarea fetidă a junglei, acoperind gemetele și țipetele omenеști cu amestecul lui strident de zgomote, limpezindu-i mintea de cele mai cumplite imagini.

Coșmarul era întotdeauna același. Rupert fusese tîrît înapoi în lagăr cu o noapte înainte, iar acum prizonierii erau aliniați să asiste la decapitare. După cum fusese torturat, băiatul de-abia putuse să meargă spre locul unde avea să fie ucis și se prăbușise în genunchi aproape cu ușurare. Făcuse însă un ultim efort și

reuşise să-şi înalţe capul înainte ca lama să cadă asupra lui. Pentru două secunde capul rămăsese pe loc, apoi se rostogolise încet şi jetul puternic de sînge ţîşnise ca o ultimă celebrare a vieţii. Aceasta era imaginea pe care o îndura părintele Martin noapte de noapte.

Cînd era treaz, aceleaşi întrebări îl torturau în permanenţă. De ce încercase Rupert să evadeze cînd ştia că această tentativă era un act de sinucidere? De ce nu-i mărturisise intenţiile sale? Şi, cel mai rău dintre toate, de ce nu încercase el însuşi să facă un gest de protest înainte ca lama să cadă, de ce nu încercase cu ultimele puteri să-i smulgă paznicului sabia şi să moară împreună cu prietenul lui? Dragostea pe care o simţise pentru Rupert, împărtăşită, dar neconsumată, fusese unica din întreaga lui viaţă. Restul nu reprezentase decît un exerciţiu de bunăvoinţă generală sau practica bunătăţii iubitoare. În pofida momentelor de bucurie, unele chiar de fericire spirituală rară, părintele Martin purtase mereu în suflet povara întunecată a acelei trădări. Nu avea dreptul să fie în viaţă. Însă exista un loc în care putea găsi mereu linişte sufletească şi spre acel loc dorea să se îndrepte acum.

Îşi lua legătura de chei de pe noptieră, îşi tîrşii picioarele pînă la cuierul de lîngă uşă şi-şi îmbracă vechea jachetă tricotată cu petice de piele la coate pe care o purta iarna pe sub haina preoţească. Îşi puse apoi mantaua, deschise în linişte uşa şi începu să coboare scările.

Nu avea nevoie de lanternă – la fiecare palier ardea un bec care răsplinea o lumină slabă, iar scara în spirală spre etajul de dedesubt, întotdeauna periculoasă, era bine luminată cu lămpi prinse de perete. În casă domnea o tăcere deplină, iar geamătul înăbuşit de afară scotea în evidenţă liniştea dinăuntru care părea chiar mai ameninţătoare decît simpla absenţă a sunetelor omenşti. Era greu de crezut că în spatele uşilor închise existau oameni care dormeau, că această atmosferă tăcută răsunase vreodată de graba paşilor sau de vocile puternice ale bărbaţilor ori că uşa grea de stejar de la intrare nu stătea închisă şi zăvorîtă de generaţii întregi.

În hol, o singură lumină roşie aprinsă la picioarele Fecioarei cu Pruncul făcea să strălucească chipului zîmbitor al

Mamei și dădea o tentă rozalie brațelor grăsuțe întinse ale lui Hristos copil. Lemnul părea să fie însuflețit, transformat în materie vie. Părintele traversă cu pași neauziți holul și intra în vestiar. Șirul de mantale cafenii era primul semn că în acea clădire se aflau oameni; mantalele atârnau ca niște relicve uitate ale unei generații demult dispărute. Acum părintele Martin putea auzi foarte clar sunetul vîntului și cînd descuie ușa care dădea spre peristilul nordic acesta se înalță brusc, cu o furie renăscută.

Spre surprinderea sa, lumina de deasupra ușii din spate era stinsă, la fel și șirul de becuri aflate de-a lungul peristilului. Însă cînd întinse mîna și apăsă pe comutator, galeria se luminează dînd la iveală pavajul de piatră acoperit cu un strat gros de frunze. Chiar în clipa în care închise ușa în spatele lui o altă pală de vînt scutură copacul uriaș și frunzele căzute în jurul trunchiului fură ridicate și se învîrtejiră în jurul picioarelor lui. Se rotiră împrejur ca un stol de păsări cafenii, îl atinseră blînd pe obraz și se așezară ușoare ca niște pene pe umerii mantalei lui.

Părintele se îndreptă spre sacristie, pașii lui strivind frunzele uscate. Îi trebui ceva timp să identifice la lumina slabă cele două chei cu care descuie ușa. Aprinse lumina de la comutatorul de lingă ușa, formă codul pentru a opri sunetul insistent al alarmei și pătrunse apoi în biserică. Întrerupătorul care acționa cele două șiruri de becuri de deasupra navei se afla în dreapta și părintele întinse mîna spre el, dar apoi văzu cu surprindere, dar fără neli-niște, că spotul care lumina *Judecata de Apoi* era aprins astfel încît partea de vest a bisericii era scaldată în strălucirea lui. Fără să mai aprindă luminile din navă, o luă pe lingă zidul de nord, umbra lui prelingîndu-se odată cu el de-a lungul lespezilor de piatră.

Ajunse la *Judecata de Apoi* și rămase transfigurat de groază în fața a ceea ce se afla la picioarele lui. Sîngele încă nu se împrăștiase. Se afla acolo, exact în locul în care își căuta el refugiu, roșu ca în coșmarurile sale. Nu țîșnea într-un jet puternic, avîntat, ca dintr-o fintină, ci era răspîndit în pete și pîrîiașe pe dalele de piatră. Acum nu mai curgea, ci părea să tremure și să devină vîscos chiar sub privirile părintelui. Coșmarul nu se încheiase. Era încă prins fără scăpare într-un loc al ororii, dar unul din care nu putea să scape trezindu-se. Ori asta, ori era nebun.

Închise ochii și se rugă: „Doamne Dumnezeu, ajută-mă!“ Apoi rațiunea învinse și părintele Martin deschise ochii, străduindu-se să privească din nou imaginea de coșmar.

Simțurile lui, incapabile să cuprindă întreaga scenă în enormitatea și oroarea ei, o înregistrau treptat, detaliu cu detaliu: craniul zdrobit; ochelarii arhidiaconului aruncați ceva mai departe, dar întregi; cele două sfeșnice de alamă așezate de fiecare parte a corpului, într-un act de sacrilegiu disprețuitor; mâinile arhidiaconului întinse în laturi, părînd să se agățe de pietre, dar arătînd mai albe și mai fragile decît fuseseră în timpul vieții; cămașa de noapte matlasată întărindu-se odată cu sîngele care o îmbibase. În cele din urmă, părintele Martin ridică ochii spre *Judecata de Apoi*. Diavolul care dansa în prim-planul tabloului avea acum ochelari, o mustață și o bărbuță scurtă, iar brațul lui drept fusese alungit într-un gest de sfidare vulgară. La picioarele *Judecării de Apoi* se afla o cutie mică de vopsea neagră, cu pensula frumos așezată pe capac.

Părintele Martin se dădu înapoi clătîindu-se și căzu în genunchi lîngă capul arhidiaconului. Încercă să se roage, dar cuvintele nu voiau să vină. Brusc simți nevoia să vadă și alți oameni, să audă zgomotul pașilor omenești, să simtă consolarea companiei altora. Fără să gîndească clar, se îndreptă clătîindu-se spre partea de vest a bisericii și trase o dată, cu putere, de sfoara clopotului. Acesta răsună la fel de dulce ca de fiecare dată, dar în urechile lui sunetul păru un zgomot îngrozitor de puternic.

Apoi se duse spre ușa dinspre sud și, cu mîini tremurătoare, reuși în cele din urmă să tragă cele două zăvoare masive de fier. Vîntul pătrunse înauntru aducînd cu el cîteva frunze moarte. Lăsă ușa întredeschisă și se îndreptă cu pași mai puternici și mai siguri acum, înapoi spre cadavru. Simțea nevoia să spună cîteva cuvinte și acum găsise puterea să le rostească.

Stătea încă în genunchi, cu marginea mantalei înmuiată în sînge, cînd auzi zgomot de pași și vocea unei femei. Emma în-genunche alături de el și-i înconjură umerii cu brațele. Părintele Martin simți atingerea moale a părului ei pe obraz, iar parfumul dulce și delicat al pielii ei îi alungă din minte mirosul metalic al sîngelui.

– Haide, părinte, vino acum. Totul e în regulă, zise ea.

Dar nu era nimic în regulă. Nu avea să mai fie vreodată ceva în regulă.

Încercă să-și ridice privirile spre ea, dar nu reuși să-și înalțe capul; numai buzele putea să și le miște. Șopti:

– Oh, Doamne, ce am făcut, ce am făcut?

Apoi simți brațele ei încordându-se de groază. Amândoi auziră scârțâitul ușii masive dinspre sud deschizându-se în spatele lor.

Dalgliesh reușea de obicei să adoarmă fără greutate, chiar și într-un pat străin. Anii de activitate ca detectiv îi imunizaseră trupul față de disconfortul diferitelor tipuri de canapele și, dacă avea o lampă lângă pat sau o lanternă ca să poată citi ceva înainte de culcare – o condiție necesară – mintea lui abandona întâmplările zilei la fel de ușor cum o făceau și membrele sale obosite. Însă noaptea aceasta era diferită. Camera era foarte potrivită pentru somn: patul era confortabil fără să fie moale, veioza de pe noptieră se afla la înălțimea optimă pentru citit, așternuturile erau plăcute. Dalgliesh își scoase exemplarul din *Beowulf* în traducerea lui Seamus Heaney și citi primele cinci pagini cu o perseverență încăpăținată, ca și cum îndeplinea un ritual nocturn obligatoriu și nu se lăsa în voia unei plăceri de mult așteptată. Dar curînd poezia îl captivă și Dalgliesh citi neîntrerupt pînă la ora douăzeci și trei, cînd stinse veioza și se pregăti pentru somn.

Dar în seara asta somnul nu voia să vină. Clipa așteptată, cînd mintea se eliberează de povara realității și se scufundă fără teamă în scurta moarte nocturnă, îl ocoli. Poate că furia vîntului îl ținea treaz. În mod obișnuit îi plăcea să stea întins în pat și să adoarmă auzind zgomotul furtunii, dar această furtună era diferită. Vîntul se potolea puțin, urma o liniște totală care anticipa ceea ce avea să urmeze, apoi se auzea un geamăt înfundat care creștea în intensitate pînă se transforma într-un urlet ce părea scos de un cor de demoni nebuni. În aceste perioade de crescendo, Dalgliesh auzea castanul uriaș din curte trosnind și avea brusc o viziune cum ramurile acestuia se rup, trunchiul ciopîrțit se prăbușește, mai întîi oarecum ezitant, apoi într-o cădere terifiantă care face crengile din partea de sus a coroanei să pătrundă prin ferestrele dormitorului. Și, ca un acompaniament rezonant

și permanent al tumultului vîntului, se auzea frămîntarea mării. Părea imposibil ca vreo ființă să poată rezista acestui asalt combinat al vîntului și apei.

Într-o perioadă de acalmie, Dalgliesh aprinse veioza și se uită la ceas. Fu surprins să vadă că era cinci și jumătate. Așadar, trebuie să fi dormit – sau cel puțin moțait – timp de mai bine de șase ore. Începea să se întrebe dacă nu cumva furtuna își epuizase forța, cînd geamătul porni din nou și se înălță iarăși într-un urlet crescînd. În perioada de liniște care urmă la urechile lui Dalgliesh ajunse un sunet diferit, dar atît de familiar din copilărie, încît îl recunoscuse instantaneu: dangătul unui clopot de biserică. Fu doar unul singur, clar și melodios. Timp de o clipă se întrebă dacă nu cumva sunetul era reminiscența unui vis uitat. Apoi își dădu seama de realitate – fusese treaz pe deplin. Știa ce auzise. Ascultă încordat, dar clopotul nu se mai urmă auzi.

Reacționă rapid. Era un obicei foarte vechi de-al lui să nu se culce niciodată înainte să-și așeze la îndemină toate lucrurile de care ar putea avea nevoie în caz de urgență. Își puse halatul, preferă pantofii în locul papucilor și luă o lanternă, grea precum o armă, din noptiera de lîngă pat.

Părăsindu-și apartamentul pe întuneric și orientîndu-se numai la lumina lanternei, închise încet în spatele lui ușa de la intrare și ieși afară, unde fu întâmpinat de rafalele bruste de vînt și de frunzele ridicate de ele, care i se roteau în jurul capului asemenea unui stol de păsări înnebunite. Șirurile de lumini slabe de pe pereții peristilurilor dinspre nord și sud erau suficiente numai să contureze pilaștrii zvelți și să arunce o lumină nepămînteană asupra dalelor din pavaj. Casa cea mare era scufundată în întuneric și nu văzu lumină la nici o fereastră cu excepția celei alăturate căsuței Ambrozie, unde știa că dormea Emma. Trecînd în fugă pe lîngă ea, nu se opri să o strige, dar simți cum îl cuprinde teama. O fantă subțire de lumină arăta că ușa masivă dinspre partea de sud a bisericii este deschisă. Balamalele din lemnul de stejar scîrțîiră cînd Dalgliesh împinse ușa și apoi o închise în urma lui.

Timp de cîteva secunde, nu mai mult, rămase înmărmurit în fața tabloului ce i se înfățișa înaintea ochilor. Nu exista nici un obstacol între el și *Judecata de Apoi* și putu vedea tabloul

încadrat de două coloane de piatră, atît de puternic luminat încît culorile stinse păreau să strălucească într-o bogăție inimaginabilă de nuanțe parcă de-abia pictate. Șocul desfigurării cu vopsea neagră pălea în fața grozaviei și mai mari care se afla la picioarele lui. Silueta întinsă a arhidiaconului zăcea cu fața în jos înaintea *Judecății de Apoi*, ca într-un gest de supremă adorare. Două sfeșnice masive de alamă erau puse ceremonios de fiecare parte a capului său. Balta de singe era fără îndoială de un roșu mai aprins decît al singelui omenesc. Chiar și cele două siluete aflate alături păreau nenaturale: preotul cu păr alb în mantaua lui neagră, întinsă în jurul lui, ingenuncheat și aproape îmbrățișînd cadavrul și fata ghemuită lîngă el, ținîndu-l cu brațul pe după umeri. Pentru o clipă, dezorientat, Dalgliesh putu chiar să-și imagineze că diavolii negri din *Judecata de Apoi* sâriseră din tablou și dansau în jurul capului ei.

Auzind ușa, fata întoarse capul, apoi sări imediat în picioare și alergă spre el.

– Slavă Domnului că ai venit!

Emma se agăța de el și Dalgliesh știu, cînd o cuprinse cu brațele și o simți tremurînd, că gestul ei era un simplu impuls instinctiv de ușurare.

Ea se desprinsese aproape imediat și spuse:

– E părintele Martin. Nu pot să-l fac să se miște de acolo.

Brațul stîng al părintelui Martin era întins peste trupul lui Crampton și palma i se odihnea în balta de singe. Dalgliesh își stinse lanterna, îl cuprinse de umăr și spuse cu blîndețe:

– Sînt Adam, părinte. Haide acum. Sînt aici. Totul e în regulă.

Bineînțeles că nu era în regulă. Chiar în momentul cînd rostea cuvintele anodine își dădu seama de falsitatea lor.

Părintele Martin nu se clinti și Dalgliesh îi simți umărul rigid, cuprins parcă de *rigor mortis*. Dalgliesh vorbi iarăși, de data asta mai hotărît:

– Haide să mergem, părinte. Trebuie să vii acum. Nu mai poți face nimic.

De data aceasta, ca și cum în cele din urmă cuvintele pătruseseră în mintea lui, părintele Martin se lăsă ridicat în picioare. Își privi mîna însingerată cu un fel de mirare copilărească,

apoi o șterse de manta. „Asta va complica căutarea urmelor de sînge“, își zise Dalgliesh. Compasiunea pentru tovarășii săi era depășită de preocupări mai presante: necesitatea imperativă de a menține scena crimei cît mai puțin contaminată posibil și de a se asigura că metoda prin care fusese săvîrșită crima rămînea secretă. Dacă ușa dinspre sud era, ca de obicei, zăvorîtă, ucigașul trebuie să fi venit dinspre sacristie, prin peristilul de nord. Cu blîndețe și cu ajutorul Emmei care îl susținea pe preot din partea dreaptă, îl conduse spre șirul de scaune aflat cel mai aproape de ușă.

Îi făcu pe amîndoi să se așeze și îi spuse Emmei:

– Așteaptă aici cîteva minute. Nu voi întîrzia mult. Voi zăvorî ușa dinspre sud și voi ieși prin sacristie. O să încui ușa după mine. Nu lăsa pe nimeni să intre. Apoi se întoarse spre părintele Martin. Mă auzi, părinte?

Părintele Martin își ridică pentru prima oară ochii și privirile li se întîlniră. Durerea și groaza erau atît de mari, încît Dalgliesh aproape că nu putu să suporte.

– Da, da. Sînt în regulă. Îmi pare rău, Adam. M-am purtat cum nu trebuie. Acum sînt bine.

Era departe de a fi bine, dar cel puțin era capabil să priceapă ce i se spune.

– Trebuie să vă rog ceva acum, zise Dalgliesh. Îmi pare rău dacă par insensibil și nu este momentul potrivit să vă cer asta, dar este ceva important. Nu spuneți nimănui ce ați văzut în dimineata asta. Nimănui. Ați înțeles amîndoi ce v-am spus?

Amîndoi murmurară o confirmare, apoi părintele Martin spuse mai tare:

– Am înțeles.

Dalgliesh se pregătea să plece, cînd Emma îl întrebă:

– Nu mai e aici, nu-i așa? Nu se ascunde undeva în biserică?

– Nu mai e aici, dar am să verific acum, oricum.

Nu voia să aprindă mai multe lumini. După cîte se părea, numai el și Emma auziseră dangătul clopotului. Ultimul lucru pe care îl dorea era ca alți oameni să se adune la locul crimei. Se întoarse la ușa dinspre sud și puse la loc zăvorul masiv din fier. Cu lanterna în mînă, examină rapid, dar metodic interiorul bisericii, atît pentru liniștea Emmei, cît și a lui. Din lunga sa experiență

își putuse da seama imediat că arhidiaconul nu murise recent. Deschise porțița spre cele două loji cu strane și trecu raza lanternei peste ele, apoi ingenunche și se uită dedesubt. Atunci descoperi un indiciu. Cineva stătuse în rîndul al doilea. Praful de pe o porțiune a scaunului fusese șters și, cînd Dalglish se puse în genunchi și luminea cu lanterna spațiul adînc de dedesubt, văzu că cineva stătuse ghemuit acolo.

Își încheie cercetarea rapidă, dar minuțioasă și se duse iarăși la cele două siluete așezate.

– E în regulă, nu e nimeni aici în afară de noi, le spuse. Ușa de la sacristie e încuiată, părinte?

– Da, este. Am încuiat-o după mine.

– Vrei să-mi dai cheile, te rog?

Părintele Martin scotoci în buzunarul mantalei și îi dădu mănunchiul de chei. Îi trebuiră ceva timp ca degetele lui tremurătoare să indice cheile potrivite.

– Nu va dura mult, repetă Dalglish. O să încui ușa după mine. Va descurcați pînă mă întorc?

– Nu cred că părintele Martin ar trebui să rămînă multă vreme aici, răspunse Emma.

– Nici n-o va face.

„Ar trebui să dureze numai cîteva minute ca să-l aduc pe Roger Yarwood“, își zise Dalglish. Indiferent cine va prelua investigația, acum avea nevoie de ajutor. Mai era, desigur, o chestiune de protocol. Yarwood era ofițer în Poliția din Suffolk. Pînă cînd șeful poliției va decide care dintre ofițerii săi se va ocupa de investigație, Yarwood va avea însărcinarea temporară. Găsi cu ușurare o batistă în buzunarul halatului și se folosi de ea ca să nu lase amprente pe ușa sacristiei. Resetă alarma și încuie ușa în urma lui, apoi începu să alerge pe covorul de frunze moarte, gros de cîțiva centimetri, care acoperea acum peristilul nordic, îndreptîndu-se grabit spre apartamentele oaspeților. Roger Yarwood, își aminti Dalglish, se afla în căsuța Grigore.

Locul era cufundat în întuneric și Dalglish străbătu salonușul la lumina lanternei după care îl strigă pe Yarwood de la capătul de jos al scărilor. Nu primi nici un răspuns. Dalglish urcă în dormitor și descoperi că ușa este deschisă. Yarwood se dusesese

la culcare, dar acum așternuturile erau date la o parte. Dalgliesh deschise ușa dinspre duș, dar nici acolo nu era nimeni. Aprinse lumina și verifică dulapul. Înăuntru nu se afla nici o haină și nici nu se zăreau alte încălțări în afara de papucii lui Yarwood așezați lângă pat. La un moment dat, Yarwood trebuie să fi ieșit afară, în furtună.

Era inutil să înceapă să-l caute singur. Yarwood ar fi putut fi oriunde pe promontoriu. În schimb, preferă să se întoarcă imediat la biserică. Emma și părintele Martin stăteau în aceeași poziție în care îi lăsase.

– Părinte, du-te cu domnișoara Lavenham în apartamentul ei, spuse el cu blîndețe. O să facă niște ceai pentru amîndoi. Bănuiesc că părintele Sebastian va dori să vorbească membrilor colegiului, dar deocamdată dumneata poți să stai acolo liniștit și să te odihnești.

Părintele Martin își ridică privirea. În ochii lui se citea ceva asemănător nedumeririi unui copil, care îți provoca milă.

– Dar părintele Sebastian va dori să mă vadă, spuse el.

Emma fu cea care îi răspunse:

– Desigur, dar n-ar fi bine să așteptăm pînă cînd comandantul Dalgliesh o să discute cu el? Cel mai înțelept ar fi să mergem la mine. Acolo pot să pregătesc un ceai. Știu că ți-ar plăcea să bei unul.

Părintele Martin dădu aprobator din cap și se ridică în picioare.

– Înainte să pleci, părinte, trebuie să verific dacă s-a umblat la seif, zise Dalgliesh.

Intrară în sacristie și Dalgliesh îi ceru combinația cifrului. Apoi, cu o batistă în mînă ca să nu șteargă eventualele amprente care s-ar fi putut afla pe butonul circular al încuietorii, îl roti formînd combinația de cifre și deschise ușa. Înăuntru, deasupra unui teanc de documente, se afla un săculeț din piele moale, legat la gură cu un șnur. Dalgliesh îl puse pe birou și îl deschise, scoțînd din el două potire magnifice, bătute cu pietre prețioase și un disc, din perioada anterioară Reformei, învelite în mătase albă – un dar din partea fondatoarei Colegiului St Anselm.

Părintele Martin rosti încet:

– Nu lipsește nimic.

Dalgliesh puse obiectele înapoi în săculețul pe care îl băgă în seif și formă combinația. Așadar, motivul nu fusese jaful – însă nici o clipă nu-și închipuise că ar fi putut să fie.

Așteptă pînă cînd Emma și părintele Martin ieșiră pe ușa dinspre sud, apoi o încuie în urma lor și ieși prin sacristie în peristilul plin de frunze dinspre nord. Furtuna începuse să se potolească și, deși Dalgliesh avea în fața ochilor urmările ei – crengi rupte, frunze smulse –, vîntul nu se mai manifesta acum decît prin cîteva rafale puternice. După ce străbătu peristilul, urcă cele două etaje pînă la apartamentul decanului.

Părintele Sebastian îi răspunse rapid cînd bătă la ușă. Purta o cămașă matlasată de lînă, dar părul ciufulit îl făcea să pară neobișnuit de tînăr. Cei doi bărbați se uitară unul la celălalt. Chiar înainte să scoată un cuvînt, Dalgliesh avu impresia că decanul știa despre ce era vorba. Cuvintele sunară dur, dar nu exista o modalitate ușoară sau blîndă de a da o asemenea veste.

– Arhidiaconul Crampton a fost ucis. Părintele Martin i-a găsit cadavrul în biserică imediat după ora cinci și jumătate în dimineata asta.

Decanul scoase din buzunar un ceas de mină.

– Acum e aproape șase. De ce nu mi s-a spus mai devreme?

– Părintele Martin a tras clopotul ca să dea alarma și eu l-am auzit. La fel și domnișoara Lavenham care a sosit prima la locul crimei. Între timp a fost necesar să fac anumite lucruri. Iar acum trebuie să sun la poliția din Suffolk.

– Dar de această treabă nu ar trebui să se ocupe mai întîi inspectorul Yarwood?

– Așa ar trebui, dar Yarwood lipsește. Pot să folosesc biroul dumneavoastră, părinte?

– Desigur. Mă îmbrac și vin și eu. Mai știe cineva de asta?

– Încă nu, părinte.

– Atunci eu sînt cel care trebuie să le spună.

Închise ușa și Dalgliesh se îndreptă spre biroul aflat la etajul inferior.

Numărul de telefon de la poliția de Suffolk de care avea nevoie se afla în portofelul din camera sa, dar după câteva secunde de gândire Dalglish putu să și-l amintească. De îndată ce își declină identitatea și aceasta fu verificată, primi numărul de acasă al șefului poliției. După aceea totul se desfășură rapid și simplu. Avea de-a face cu oameni obișnuiți să fie treziți la orice oră ca să ia decizii și să acționeze. Raportă cele întâmplate pe scurt, dar fără să omită nimic. Nu fu nevoie să repete ceva de două ori.

Urmă o pauză de câteva secunde înainte ca șeful poliției să vorbească:

– Faptul că Yarwood a dispărut e o complicație majoră. Alred Treeves e o alta, dar mai puțin importantă. Totuși, nu văd cum am putea prelua noi investigația. Însă nu putem pierde vremea. Primele trei zile sînt întotdeauna vitale. O să vorbesc cu comisarul. Aveți nevoie de o echipă de căutare?

– Nu încă. S-ar putea ca Yarwood să se fi dus la o plimbare și chiar să se fi întors pînă acum. Dacă nu, o să adun cîțiva studenți de aici să-l căutăm imediat ce se luminează. O să vă raporteze de îndată ce apar noutăți. Dacă nu îl găsim, cred că ar trebui să preluați cercetările.

– Bine. O să confirme și superiorii dumneavoastră, dar cred că ar fi bine să considerați că investigația vă aparține. O să discut detaliile cu cei de la Poliția Metropolitană, dar bănuiesc că doriți să aveți propria echipă.

– Ar fi mai simplu.

De-abia atunci, după ce făcu o pauză, șeful poliției spuse:

– Știu un lucru sigur despre cei de la St Anselm. Sînt niște oameni buni. Transmiteți-i părintelui Sebastian toată compasiunea

mea. Povestea asta o să-i afecteze mai mult decît poate părea la prima vedere.

După citeva minute cei de la Scotland Yard îl sunară ca să-i comunice detaliile înțelegerii la care se ajunsese. Dalglish va prelua cazul. Inspectorii detectivi Kate Miskin și Piers Tarrant împreună cu sergentul Robbins porniseră cu mașina, iar echipa tehnică, un fotograf și trei anchetatori criminaliști, urma să ajungă în scurt timp. Întrucît Dalglish se afla deja la fața locului, nu se considerase necesar să se accepte cheltuirea unor fonduri pentru trimiterea unui elicopter. Echipa tehnică va sosi cu trenul la Ipswich, iar poliția din Suffolk va aranja transportul la colegiu. Kynaston, medicul legist cu care colabora de obicei Dalglish, se afla deja la locul unei alte crime și era probabil să fie prins acolo pentru restul zilei. Legistul Ministerului de Interne de pe plan local era în concediu la New York, dar înlocuitorul lui, doctorul Mark Ayling, era la datorie și era disponibil. Părea că ideea cea mai bună era să se apeleze la el. Orice material care trebuia analizat din punct de vedere legist putea fi trimis fie la laboratorul din Huntingdon, fie la cel din Lambeth, în funcție de cît de ocupate erau fiecare.

Părintele Sebastian așteptase plin de tact fără să intre în birou cît timp Dalglish vorbise la telefon. Auzind că, după toate aparențele, convorbirile telefonice luaseră sfîrșit, intră și spuse:

– Aș dori să mă duc acum la biserică. Dumneavoastră aveți propriile responsabilități, domnule comandant, dar și eu le am pe ale mele.

– Este imperativ necesar ca mai întîi să organizăm căutarea lui Roger Yarwood, îi răspunse Dalglish. Cine este cel mai potrivit student pentru o asemenea misiune?

– Stephen Morby. Propun ca el și Pilbeam să plece în căutare cu Land Rover-ul.

Se îndreptă spre telefonul de pe birou. Nu dură mult pînă i se răspunse.

– Bună dimineată, Pilbeam. Te-ai îmbrăcat? Bine. Te rog trezește-l pe domnul Morby și veniți imediat în biroul meu.

Nu după multă vreme Dalglish auzi pași urcînd grăbiți pe scară. La ușă se opriră pentru o clipă, apoi cei doi bărbați intrară.

Dalgliesh nu-l mai văzuse înainte pe Pilbeam. Era un bărbat înalt – avea cu siguranță peste un metru optzeci –, bine făcut, cu un gît vinjos și un chip de țăran, bronzat și bătut de vînt, și cu părul rar, de culoarea paiului. Lui Dalgliesh i se păru că zărește ceva familiar în înfățișarea lui, apoi își dădu seama că semăna foarte bine cu un actor al cărui nume nu îi venea pe moment în minte, dar care apărea deseori în filme în rolul subofițerului nu foarte deștept, dar demn de încredere, care murea invariabil demn în ultima rolă a filmului spre gloria eroului principal.

Pilbeam rămase în așteptare, total relaxat. Pe lîngă el, Stephen Morby – care nu era un pirpiriu – părea un băietan. Părintele Sebastian i se adresă lui Pilbeam:

– Domnul Yarwood a dispărut. Mi-e teamă că a plecat din nou să se plimbe.

– Nu era o noapte prea potrivită pentru plimbare, părinte.

– Exact. S-ar putea să se întoarcă în orice clipă, dar nu cred că ar trebui să mai zăbovim. Vreau să-l iei pe domnul Morby și Land Rover-ul și să plecați în căutarea lui. Îți merge telefonul mobil?

– Da, părinte.

– Sună de îndată ce ai noutăți. Dacă nu e pe promontoriu sau lîngă lac, nu vă pierdeți vremea căutînd mai departe. S-ar putea ca atunci să fie treaba poliției. Și Pilbeam...

– Da, părinte.

– Cînd vă întoarceți, cu sau fără domnul Yarwood, veniți direct la mine, fără să vorbiți cu altcineva în prealabil. Același lucru e valabil și pentru tine, Stephen. Ai înțeles?

– Da, părinte.

– S-a întîmplat ceva, nu-i așa? întrebă Stephen Morby. Ceva mai mult decît faptul că domnul Yarwood a dispărut.

– O să vă explic atunci cînd o să vă întoarceți. S-ar putea să nu puteți face nimic pînă cînd nu se luminează, dar vreau să începeți să vă pregătiți. Luați-vă lanterne, pături și cafea fierbinte. Și, Pilbeam, o să mă adresez întregii comunități la șapte și jumătate, în bibliotecă. Vrei să fii amabil să-i spui soției tale să vină pînă aici?

– Da, părinte.

După ce ieșiră cei doi, părintele Sebastian spuse:

615 929

– Amîndoi sînt băieți deștepți. Dacă Yarwood se află pe promontoriu, o să-l găsească. Am crezut de cuviință că e mai bine să amîn orice explicație pînă la întoarcerea lor.

– A fost o decizie înțeleaptă.

Devenea evident că darul înnăscut de conducător a părintelui Sebastian îl ajuta să se adapteze rapid la acele împrejurări necunoscute. Dalgliesh își zise că nu dorea să afle cum e cînd un suspect ia parte activ la o investigație. Situația trebuia tratată cu mare grijă.

– Ați avut dreptate, desigur, spuse decanul. Găsirea lui Yarwood era o prioritate. Dar acum poate că ar trebui să mă duc acolo unde îmi este locul – la căpătîiul arhidiaconului.

– Aș dori mai întîi să vă pun cîteva întrebări, părinte. Cîte chei de la biserică există și cine le are?

– Este absolut necesar să facem asta acum?

– Da, părinte. După cum ați spus și dumneavoastră, aveți niște responsabilități, dar și eu am.

– Și ale dumneavoastră au prioritate?

– În momentul de față, da.

Părintele Sebastian se strădui să-și ascundă nerăbdarea din glas cînd răspunse:

– Există șapte seturi de două chei de la sacristie – una de la o yală și alta de la o încuietoare Chubb. La ușa dinspre sud există numai zăvoare. Fiecare dintre cei patru preoți rezidenți are un set, iar celelalte trei se află în dulapul de lîngă ușa biroului domnișoarei Ramsey. Este necesar să încuiem biserica din cauza pieselor de altar și a argintăriei, dar orice student poate semna și obține cheile dacă are nevoie să intre în biserică. Studenții, nu personalul intern, se ocupă de curățenia din biserică.

– Iar personalul și vizitatorii?

– Au acces în biserică numai dacă sînt însoțiți de unul dintre posesorii cheilor, cu excepția perioadei cînd au loc slujbele. Întrucît există patru slujbe zilnic – cea de dimineață, euharistia, slujba de seară și vecernia –, accesul lor e practic liber. Nu-mi place că există restricții, dar acesta este prețul pe care îl plătim pentru tabloul lui van der Weyden de deasupra altarului. Problema e că tinerii nu au mereu grijă să pună alarma. Tot

personalul și vizitatorii au cheia de la poarta de fier care dă dinspre curtea vestică spre promontoriu.

– Și care dintre membrii colegiului știe codul de la sistemul de alarmă?

– Toată lumea, îmi închipui. Ne păzim comorile împotriva intrușilor, nu a noastră.

– Ce fel de chei au studenții?

– Toți au câte două chei, una de la poarta de fier pe care intră de obicei și una fie de la ușa spre peristilul de nord, fie de la cel dinspre sud, în funcție de cum sînt amplasate camerele lor. Nici unul nu are cheile de la biserică.

– Și cheile lui Ronald Treeves au fost înapoiate după moartea lui?

– Da. Se află într-un sertar din biroul domnișoarei Ramsey, dar nici el nu avea, desigur, cheile de la biserică. Acum aș dori să merg la arhidiacon.

– Desigur. În drum, părinte, am putea verifica dacă cele trei seturi de chei de rezervă se află în dulapul lor.

Părintele Sebastian nu răspunse. În timp ce treceau prin încăperea alăturată, părintele se duse la un birou îngust aflat în stînga căminului. Acesta nu era încuiat. Înăuntru se găseau două șiruri de cîrlige cu chei care aveau înscrisă denumirea locului unde se potriveau. Pe primul rînd existau trei cîrlige etichetate BISERICĂ. Unul era gol.

– Părinte, vă aduceți aminte cînd ați văzut ultima dată cheile de la biserică?

Părintele Sebastian se gîndi o clipă apoi răspunse:

– Cred că ieri-dimineța, înainte de prînz. Atunci a fost livrată niște vopsea pentru Surtees ca să zugrăvească sacristia. Pilbeam a venit să ia un set de chei și eu eram aici în birou cînd a semnat pentru ele, și tot aici mă aflam și cînd le-a adus înapoi, după maximum cinci minute.

Se duse spre sertarul din dreapta al biroului domnișoarei Ramsey și scoase un registru.

– Cred că o să găsiți aici care este ultima intrare pentru chei. După cum vedeți, nu le-a ținut mai mult de cinci minute. Dar ultima persoană care le-a văzut a fost Henry Bloxham. El era

responsabil cu pregătirea bisericii pentru vecernie seara trecută. Eram aici cînd a luat setul de chei și în biroul de alături cînd a venit înapoi cu ele. Dacă ar fi lipsit vreun set, mi-ar fi spus.

– L-ați văzut efectiv cînd le-a pus înapoi, părinte?

– Nu. Eram în biroul meu, dar ușa dintre camere era deschisă și mi-a urat noapte bună. Nu există o intrare în registrul pentru chei. Studenții care iau cheile înainte de slujbă nu trebuie să semneze pentru ele. Iar, acum, domnule comandant, mă văd nevoit să insist să mergem în biserică.

Casa era cufundată încă în tăcere. Traversară fără să vorbească holul mozaicat. Cînd părintele Sebastian se îndreptă spre ușa care dădea spre vestiar, Dalglish spuse:

– O să evităm pe cît posibil să mergem prin peristilul de nord.

Nici unul nu rosti nici un cuvînt pînă cînd ajunseră la ușa de la sacristie. Părintele Sebastian scotoci în buzunar după chei, dar Dalglish interveni:

– Mă ocup eu de asta, părinte.

Descuie ușa, o încuie la loc în urma lor și intrară în biserică. Lăsase aprinsă lumina de deasupra *Judecății de Apoi* și scena de la baza tabloului se vedea clar, în toată grozăvia ei. Pașii părintelui Sebastian nu avură nici o ezitare cînd se îndreptă într-acolo. Nu spuse nimic, dar se uită mai întîi la tabloul vandalizat, apoi în jos, la adversarul său mort. Făcu semnul crucii și ingenunche într-o rugăciune mută. Privindu-l, Dalglish se întrebă prin ce cuvinte comunica părintele Sebastian cu Dumnezeuul lui. Era puțin probabil că se ruga pentru sufletul arhidiaconului – acest lucru ar fi reprezentat o anatema pentru protestantismul intransigent al lui Crampton.

Se mai întrebă ce cuvinte ar fi considerat el însuși potrivite dacă s-ar fi rugat în acel moment. „Ajută-mă să rezolv acest caz fără să-i rănesc pe cei nevinovați și apără-i pe cei din echipa mea“. Ultima dată cînd își amintea să se fi rugat cu fervoare și cu credința că rugăciunea lui era îndreptățită fusese atunci cînd soția lui era pe moarte – și rugăciunea nu-i fusese auzită sau, dacă i-a fost, nu i se dăduse nici un răspuns. Se gîndi la moarte, la caracterul ei final și inevitabil. Meseria lui îl atrăgea în parte

și pentru că-i dădea iluzia că moartea era un mister care poate fi rezolvat și că, odată găsită soluția, toate pasiunile de nestăpînit ale vieții, toate îndoielile și toate temerile pot fi împăturate frumos ca niște veșminte.

Îl auzi pe părintele Sebastian vorbind, de parcă acesta devenise conștient de prezența tăcută al lui Dalgliesh și simțise nevoia să îl implice, fie și numai ca ascultător, în slujba lui secretă de ispășire a păcatelor. Cuvintele familiare rostite cu vocea sa minunată erau mai mult o declarație solemnă, nu o rugăciune și ele reflectară atît de straniu gîndurile lui Dalgliesh, încît acestuia i se păru că le aude pentru prima dată și fu scuturat de un fior de venerație.

– Întru început Tu, Doamne, pămîntul l-ai întemeiat și cerurile sînt lucrul mîinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămîi și toate ca o haină se vor învechi; Și ca pe un veșmînt le vei strînge și ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu același ești și anii Tai nu se vor sfîrși.

Dalgliesh se bărbieri, făcu un duș și se îmbracă rapid – practica îndelungată spunându-și cuvîntul – și la șapte și douăzeci și cinci de minute se afla în biroul decanului. Părintele Sebastian se uită la ceas.

– E timpul să mergem în bibliotecă. La început o să spun eu cîteva cuvinte, apoi o să vă las pe dumneavoastră să vorbiți. Sînteți de acord?

– E foarte bine.

Era pentru prima dată în timpul acelei vizite cînd Dalgliesh mergea în bibliotecă. Părintele Sebastian aprinse o serie de becuri suspendate deasupra rafturilor și Dalgliesh fu dintr-odată năpădit de amintirea lungilor seri de vară cînd citea aici, sub privirile fără viață ale busturilor înșirate deasupra rafturilor, a luminii soarelui la apus care poleia cotoarele de piele ale cărților și scâlda în nuanțe de purpuriu lemnul lustruit, a serilor nesfîrșite cînd vuietul mării părea să prindă putere odată cu stîngerea zilei. Dar acum, tavanul înalt, cu bîrne, era cufundat în întuneric, iar vitraliile ferestrelor gotice erau doar un abis negru modelat cu plumb.

De-a lungul peretelui de nord, un șir de rafturi așezate în unghi drept între ferestre alcătuiau nișe în care se aflau un birou și un scaun. Părintele Sebastian se duse la prima nișă, luă două scaune și le plasă unul lîngă altul în mijlocul încăperii.

– Vom avea nevoie de patru scaune, trei pentru femei și unul pentru Peter Buckhurst, zise el. Încă nu s-a înzdrăvenit destul de mult ca să poată sta în picioare prea mult timp – nu că va dura foarte mult, bănuiesc. Nu are rost să punem și un scaun pentru sora părintelui John. E bătrînă și rareori iese din apartamentul ei.

Fără nici un cuvînt, Dalglish îl ajută să ducă și celelalte două scaune și părintele Sebastian le așază în linie, apoi se dădu un pas înapoi dorind parcă să verifice exactitatea aranjamentului.

În hol se auziră sunete ușoare de pași și cei trei studenți, toți îmbrăcați cu sutane negre, intrară ca și cum s-ar fi înțeles în prealabil și rămaseră în picioare în spatele scaunelor. Stăteau drepti și nemișcați, cu fețele serioase și palide și cu ochii ațintiți asupra părintele Sebastian. Tensiunea pe care prezența lor o adusese în încăpere era aproape palpabilă.

La mai puțin de un minut sosiră doamna Pilbeam și Emma. Părintele Sebastian le indică printr-un gest scaunele și femeile se așezară fără un cuvînt, aplecîndu-se puțin una către cealaltă, ca și cum ar fi putut găsi consolare chiar și în cea mai ușoară atingere a umerilor. Ca o recunoaștere a importanței momentului, doamna Pilbeam își scosese halatul alb de lucru și avea un aer nepotrivit de festiv, îmbrăcată într-o fustă verde de lînă și o bluză de un albastru-deschis, împodobită cu o broșă mare la gît. Emma era foarte palidă, dar se îmbrăcase cu grijă, de parcă încercase să impună ordine și normalitate în situația nefirească pe care o crease crima. Pantofii maro cu toc jos erau lustruiți și purta pantaloni de catifea cafenie, o bluză crem ce părea proaspăt călcată și o vestă de piele.

Părintele Sebastian îi spuse lui Buckhurst:

- Nu vrei să stai jos, Peter?
- Aș prefera să rămîn în picioare, părinte.
- Eu aș prefera să stai jos.

Fără să comenteze Peter Buckhurst luă loc lângă Emma.

Cei trei preoți sosiră după aceea. Părintele John și părintele Peregrine se așezară de-o parte și de alta a celor trei studenți. Părintele Martin, ca și cum ar fi dat curs unei invitații nerostite, veni lângă părintele Sebastian.

– Mi-e teamă că sora mea doarme încă și nu am vrut s-o trezesc, zise părintele John. Dacă e nevoie, ați putea s-o chemați mai tîrziu?

- Desigur, murmură Dalglish.

O văzu pe Emma aruncîndu-i părintelui Martin o privire plină de îngrijorare afectuoasă și ridicîndu-se pe jumătate de pe

scaun. „E tot atît de bună pe cît e de deşteaptă şi de frumoasă“, gîndi el. Inima lui tresări – o senzaţie tot atît de puţin familiară, pe cît era de puţin bine-venită. „Oh, Doamne, nu vreau complicaţia asta. Nu acum. Niciodată“, îşi zise.

Încă aşteptau. Secundele se transformară în minute înainte să audă iarăşi zgomot de paşi. Uşa se deschise şi intră George Gregory, urmat îndeaproape de Clive Stannard. Acesta din urmă fie nu se trezise la timp, fie nu considerase că este necesar să facă vreun efort să fie punctual. Îşi pusese pantalonii şi o haină de tweed peste pijamaua cu dungi care se zărea de sub gulerul hainei şi era adunată deasupra pantofilor. Spre deosebire de el, Gregory se îmbrăcase cu grijă, cămaşa şi cravata lui fiind imaculate.

– Îmi pare rău că v-am făcut să aşteptaţi, spuse Gregory. Nu suport să mă îmbrac înainte să fac un duş.

Se postă în spatele Emmei şi-şi puse braţul pe spătarul scaunului ei, apoi şi-l îndepărtă, simţind, poate, că gestul era nepotrivit. Ochii lui îl fixau pe părintele Sebastian cu îngrijorare, dar şi cu o undă de curiozitate amuzată, după cum i se păru lui Dalglish. Considera însă că Stannard era cu adevărat înspăimîntat şi încerca să ascundă acest lucru cu o nonşalanţă care era în egală măsură prefăcută şi stîinjenitoare.

– Nu e puţin cam devreme pentru dramatism, întrebă el. Presupun că s-a întîmplat ceva. Nu ar fi bine să aflăm ce anume?

Nimeni nu-i răspunse. Uşa se deschise din nou şi intrară şi ultimii sosiţi. Eric Surtees purta hainele de lucru. Rămase şovăind lîngă uşă şi îi aruncă o privire întrebătoare lui Dalglish, ca şi cum era surprins să îl vadă acolo. Karen Surtees, strălucitoare ca un papagal în puloverul lung şi roşu pe deasupra pantalonilor verzi, nu-şi făcuse timp decît să-şi dea cu ruj pe buze. Ochii, lipsiţi de machiaj, arătau obosiţi şi somnoroşi. După o clipă de ezitare, ocupă locul liber şi fratele său se mută în spatele scaunului ei. Toţi cei chemaţi erau acum prezenţi. Lui Dalglish îi trecu prin minte că semănau cu un grup pestrît de invitaţi la o nuntă, care poza fără tragere de inimă în faţa unui fotograf exagerat de entuziast.

– Să ne rugăm, spuse părintele Sebastian.

Îndemnul fu total neașteptat. Numai preoții și studenții reacționară instinctiv plecându-și capetele și împreunându-și mâinile. Femeile păreau nesigure ce anume trebuiau să facă, dar după ce îi aruncară o privire părintelui Martin se ridicară în picioare. Emma și doamna Pilbeam își aplecară capetele, iar Karen Surtees se uita cu o neîncredere sfidătoare la Dalgliesh, de parcă l-ar fi considerat direct responsabil pentru acest fiasco stînjenitor. Gregory se uita drept înainte cu un zîmbet pe buze, iar Stannard se încruntă și-și mută greutatea de pe un picior pe celălalt. Părintele Sebastian rosti rugăciunea de dimineată, apoi făcu o scurtă pauză și rosti cuvintele din slujba de vecernie pe care le spusese în urmă cu aproape zece ore:

– „Întru început Tu, Doamne, pămîntul l-ai întemeiat și cerurile sînt lucrul mîinilor Tale; Ele vor pieri, dar Tu rămii și toate ca o haină se vor învechi; Și ca pe un veșmînt le vei strînge și ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu același ești și anii Tai nu se vor sfîrși“.

Urmă un cor de „amin“, murmurat de femei, rostit cu o mai mare forță de studenți și întreg grupul se foi. Era mai puțin o mișcare și mai mult o răsufare de ușurare. „Știu acum, desigur că știu. Dar unul dintre ei a știut de la bun început“, își spuse Dalgliesh. Femeile se așezară din nou. Dalgliesh simți intensitatea privirilor ațintite asupra decanului. Cînd acesta începu să vorbească, vocea lui era calmă și aproape lipsită de intonație:

– Noaptea trecută o mare nenorocire s-a abătut asupra comunității noastre. Arhidiaconul Crampton a fost ucis cu brutalitate în biserică. Trupul său a fost descoperit de părintele Martin la cinci și jumătate azi-dimineată. Comandantul Dalgliesh, care era oaspetele nostru pentru o altă chestiune, este încă oaspetele nostru, dar acum este și ofițerul de poliție însărcinat cu anchetarea crimei. Este datoria, dar și dorința noastră să-l ajutăm cum putem, răspunzîndu-i cîstit la toate întrebările și nefăcînd nimic, cu vorba sau cu fapta, să împiedicăm ancheta poliției sau să-i facem pe polițiști să simtă că prezența lor nu este bine-venită. Le-am telefonat studenților care sînt plecați în acest weekend și le-am spus celor care trebuiau să vină azi-dimineată să mai întîrzie o săptămînă. Noi, cei de aici, trebuie să încercăm

să ne continuăm viața și munca la colegiu în timp ce cooperăm pe deplin cu poliția. Am pus căsuța Sfântul Matei la dispoziția domnului Dalglish și a poliției. La solicitarea domnului Dalglish biserica și peristilul de nord sînt închise, iar accesul în acea zonă este interzis. Misa se va ține în oratoriu la ora obișnuită și toate slujbele se vor desfășura acolo pînă cînd biserica va fi redeschisă și pregătită pentru serviciul divin. Moartea arhidiaconului este acum treaba poliției. Nu faceți speculații, nu bîrfiți între voi. Desigur, o crimă nu poate fi ținută în secret. Inevitabil, știrea se va răspîndi, în cadrul Bisericii și al laicilor. Vreau să vă cer să nu telefonați și să nu spuneți nimic despre asta – totul să rămînă între acești pereți. Dacă sînt probleme care vă îngrijorează, puteți veni la mine sau la părintele Martin. Se opri, după care adăugă: La fel ca întotdeauna. Acum o să-l rog pe domnul Dalglish să vă adreseze cîteva cuvinte.

Adunarea îl ascultase într-o tăcere mormîntală. Numai la auzul cuvîntului „ucis“, Dalglish auzise un țipăt slab, rapid înăbușit venind – credea Dalglish – dinspre doamna Pilbeam. Raphael, alb ca varul, stătea atît de țeapăn, încît Dalglish se temea să nu leșine. Eric Surtees se uită îngrozit la sora lui, apoi își feri rapid privirea și își fixă ochii asupra părintelui Sebastian. Gregory se încrunta, foarte concentrat. Aerul încă rece era încărcat de teamă. În afară de privirea aruncată de Surtees surorii lui, nici unul nu îndrăznea să se uite în ochii celorlalți. „Poate, își zise Dalglish, le e teamă de ceea ce ar putea să vadă.“

Dalglish era mirat că părintele Sebastian nu făcuse nici o referire la absența lui Yarwood, Pilbeam și Stephen Morby și îi era recunoscător pentru discreția lui. Se decise să spună pe scurt ceea ce voia. Nu avea obiceiul, atunci cînd ancheta o crimă, să-și ceară scuze pentru neplăcerile provocate – aceste neplăceri cauzate celor implicați reprezentau cel mai mic rău dintre cele pe care o crimă le răspîndea în jur.

– S-a căzut de acord că acest caz va fi preluat de Poliția Metropolitană, spuse el. O mică echipă de ofițeri de poliție și din serviciile tehnice vor sosi în această dimineață. După cum v-a comunicat părintele Sebastian, biserica este închisă, la fel și peristilul de nord și ușa din casă care dă spre acea zonă. Eu sau unul

dintre ofițerii mei va sta de vorbă cu dumneavoastră la un moment dat pe parcursul zilei. Oricum, am economisi timp dacă am stabili imediat un lucru. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera aseară, după vecernie? A fost cineva în biserică sau în apropierea ei? A văzut sau a auzit azi-noapte careva dintre dumneavoastră ceva ce ar putea să aibă legătură cu această crimă?

Urmă un moment de tăcere, după care Henry spuse:

– Am ieșit în jurul orei zece și jumătate să iau niște aer și să fac un pic de mișcare. Am făcut cinci ture rapide în jurul peristilurilor și m-am întors în cameră. Stau la numărul doi, în peristilul de sud. Nu am auzit și nu am văzut nimic neobișnuit. Vîntul se întetise și sufla rafale de frunze în peristilul din nord. Asta-i tot ce îmi amintesc.

– Tu ai fost studentul care a aprins luminările înainte de vecernie și a deschis ușa dinspre sud. Ai adus cheia de la biserică din birou? întrebă Dalglish.

– Da. Am luat-o chiar înainte de slujbă și am dus-o înapoi după aceea. Erau trei chei cînd am luat-o și trei după ce am dus-o înapoi.

– O să mai întreb o dată, zise Dalglish. A părăsit vreunul dintre dumneavoastră camera după vecernie?

Așteptă o clipă, dar nu veni nici un răspuns, astfel încît continuă:

– O să vreau să văd hainele și pantofii pe care i-ați purtat aseară și, ceva mai tîrziu, va trebui să luăm amprente de tuturi celor de la St Anselm pentru a le putea identifica pe cele necunoscute. Și asta este valabil pentru toți cei prezenți.

Se așternu iarăși tăcerea după care Gregory spuse:

– Aș avea o întrebare pentru domnul Dalglish. Par să lipsească trei oameni, printre care un ofițer de la poliția din Suffolk. Are vreo importanță acest fapt, vreau să spun pentru mersul investigației?

– Nici una, în momentul de față, îi răspunse Dalglish.

Această întrerupere a tăcerii îl provoacă pe Stannard să-și dea drumul la gură:

– Pot să întreb de ce domnul comandant presupune că aceasta este ceea ce poliția ar descrie drept „o treabă din interior“?

În timp ce nouă ni se cercetează hainele și ni se iau amprentele, vinovatul se află probabil la kilometri întregi depărtare. La urma urmelor, locul ăsta nu e deloc sigur. Eu, unul, nu am de gând să dorm la noapte aici fără să am un zăvor la ușa.

– Îngrijorarea ta e normală. O să aranjez să se pună încuie-tori la camera dumatăle și la ale celorlalți patru oaspeți și o să vi se dea cheile necesare, răspunse părintele Sebastian.

– Și care e răspunsul la întrebarea mea? De ce se presupune că ar trebui să fie unul dintre noi?

Era pentru prima dată când această posibilitate era rostită cu glas tare și lui Dalglish i se părea că toți cei de față erau hotărâți să privească țintă înainte, de parcă orice privire ar fi putut transmite o acuzație.

– Nu s-a făcut nici o presupunere de genul acesta, spuse el.

– Închiderea peristilului de nord presupune că studenții care au camerele acolo vor trebui să le elibereze temporar, interveni părintele Sebastian. Avînd în vedere că atît de mulți studenți lipsesc, acest lucru este valabil numai pentru tine, Raphael. Vei preda cheile și ți se vor da în schimb o cheie de la camera 3 și de la ușa dinspre peristilul sudic.

– Dar ce se întîmplă cu lucrurile mele, părinte? Cărțile și hainele? Nu pot să mi le iau?

– Trebuie să te descurci fără ele deocamdată. Colegii tăi îți vor putea împrumuta cele necesare. Nu am cuvinte să subliniez cît este de important să nu intrați în zonele în care poliția a interzis accesul.

Fără alte comentarii, Raphael luă din buzunar un mănunchi de chei, scoase două dintre ele și i le dădu părintelui Sebastian.

– Am înțeles că toți preoții rezidenți au chei de la biserică, spuse Dalglish. Puteți să verificați acum dacă le aveți?

Părintele Betterton vorbi pentru prima dată:

– Mi-e teamă că nu am cheile la mine. Întotdeauna le las pe un scaun de lîngă pat.

Dalglish încă avea mănunchiul de chei ale părintelui Martin pe care acesta i le dăduse în biserică și acum se duse la ceilalți doi preoți, verificînd dacă aveau pe inel cheile de la biserică.

Se întoarse spre părintele Sebastian, care zise:

– Cred că deocamdată am spus tot ceea ce era necesar. Programul stabilit pentru astăzi va fi respectat pe cît posibil. Nu vom spune rugăciunea de dimineață, dar propun să ținem liturghia la prînz în oratoriu. Vă mulțumesc.

Se întoarse și ieși cu pași hotărîți din încăpere. Se auzi zgomot de tălpi tîrșiite pe podea. Ceilalți se uită unii la alții, apoi, unul cîte unul, se îndreptară spre ușă.

Dalgliesh își închisese telefonul mobil în timpul întîlnirii, dar cînd îl deschise sună imediat. Era Stephen Morby.

– Domnule comandant Dalgliesh? L-am găsit pe inspectorul Yarwood. Căzuse într-un șanț la jumătatea drumului înspre mănăstire. Am încercat să vă sun mai devreme, dar n-am reușit să prind legătura. Zăcea pe jumătate în apă și este inconștient. Credem că are un picior rupt. Nu am vrut să-l mișcăm din loc ca să nu-i agravăm rana, dar nici nu puteam să-l lăsăm să zacă acolo. L-am scos cu mare atenție din șanț și am chemat o ambulanță. Chiar acum este suit în ea. Îl vor duce la spitalul din Ipswich.

– Ați acționat foarte bine, zise Dalgliesh. Cît de grav este?

– Paramedicii cred că o să fie bine, dar încă nu și-a recăpătat cunoștința. O să-l însoțesc în ambulanță. O să vă pot spune mai multe cînd mă voi întoarce. Domnul Pilbeam o să vină în spațele nostru cu mașina, așa că o să mă întorc cu el.

– Bine, răspunse Dalgliesh. Întoarce-te cît mai curînd posibil. Am nevoie de amîndoi aici.

Dalgliesh îi comunică noutățile părintelui Sebastian care zise:

– Mi-era teamă că asta s-a întîmplat. Acesta e tiparul bolii de care suferă. Am înțeles că e vorba de o formă de claustrofobie și atunci cînd îl apucă o criză trebuie să iasă la aer curat și să se plimbe. După ce l-a părăsit soția, luîndu-i și copiii, obișnuia să dispară zile întregi. Uneori mergea pe jos pînă se prăbușea și poliția îl găsea și îl aducea înapoi. Slavă Domnului că a fost găsit și, se pare, la timp. Iar acum, dacă vreți să veniți în birou, putem discuta ceea ce doriți la căsuța Sfîntul Matei.

– Mai tîrziu, părinte. Mai întîi trebuie să mă întîlnesc cu familia Betterton.

– Cred că părintele John s-a întors în apartamentul său. E la etajul al treilea, pe latura de nord. Fără îndoială că și el vă caută.

Părintele Sebastian era prea deștept ca să facă speculații cu glas tare despre posibila implicare a lui Yarwood în crimă. Dar, în mod sigur, mila creștină nu era chiar atât de mare. Într-un colț al minții lui trebuie să fi sperat că aceasta era cea mai bună rezolvare posibilă: o crimă înfăptuită de un om care nu era, temporar, responsabil pentru acțiunile lui. Iar dacă Yarwood nu supraviețuia, avea să rămână mereu un suspect. Moartea lui ar putea fi foarte convenabilă pentru cineva.

Înainte să se îndrepte spre apartamentul lui Betterton, Dalgliesh se duse în propriul apartament ca să-l sune pe șeful poliției.

Lîngă ușa îngustă de stejar de la apartamentul lui Betterton se afla o sonerie, dar Dalgliesh nu apucă să apese pe buton că părintele John și apărură în cadru și îl invită înăuntru.

– Dacă vrei să așteptați o clipă, o s-o chem și pe sora mea. Cred că e în bucătărie. Avem aici, în apartament, o chicinetă și ea preferă să mănînce separat în loc să se alătore comunității. Lipsesc doar o clipă.

Încăperea în care intrase Dalgliesh era joasă, dar avea patru ferestre cu muluri care dădeau spre mare. Camera era supraincărcată cu piese de mobilier care păreau să fie relicve ale locuințelor anterioare: scaune joase tapitate, cu spătare cu nasturi, o canapea desfundată în fața șemineului, cu spătarul acoperit cu o învelitoare din bumbac indian, o masă rotundă din mahon solid, așezată în mijlocul camerei, împrejurul căreia se aflau șase scaune dispartate din punct de vedere al vechimii și stilului, un birou cu suport plasat între două ferestre, o varietate de măsute încărcate cu nimicuri strînse în două vieți lungi – fotografii în rame de argint, bibelouri de porțelan, cutiute de lemn și argint și un bol cu pot-pourri al cărui parfum dispăruse demult, în aerul cu iz stătut, de praf.

Peretele din partea stîngă a ușii era acoperit în întregime cu o bibliotecă. Aici erau cărțile tinereții părintelui John, din zilele de studenție și de preoție, dar exista și un șir de volume negre pe care stătea scris *Pieseale anului*, datînd din anii 1930–1940. Lîngă ele se găsea un rînd de cărți polițiste broșate. Dalgliesh observă că părintele John era un fan înrăit al scriitoarelor din epoca de aur: Dorothy L. Sayers, Margery Allingham și Ngaio Marsh. În partea dreaptă a ușii era sprijinit un sac de golf cu vreo șase

croșe. Era un obiect neobișnuit într-o cameră în care nu exista nici o altă dovadă a interesului pentru sport.

Tablourile erau la fel de diferite ca și celelalte artefacte: picturi victoriene în ulei, foarte sentimentale ca subiect, dar reușite ca execuție, stampe cu flori, vreo două goblenuri și acuarele realizate probabil de strămoșii lui victorienii – erau prea bune ca să fi fost făcute de amatori, dar nu suficient de bune ca să fie opera unor profesioniști.

Dar în pofida atmosferei întunecate, se simțea că încăperea era locuită, fiind prea plină de particularități și prea confortabilă ca să pară deprimantă. Cele două fotolii cu spătar înalt din fața șemineului aveau fiecare alături o măsută și o veioză cu abajur. Aici fratele și sora stăteau confortabil și citeau așezați față în față.

Cînd domnișoara Betterton intra în încăpere, Dalglish fu izbit de ciudata deosebire produsă de neobișnuita repartizare a genelor familiale. La prima vedere, era greu de crezut că cei doi Betterton erau înrudiți îndeaproape. Părintele John era scund și îndesat, cu un chip blind pe care se citea o expresie perpetuă de uimire neliniștită. Sora lui era cu cel puțin cincisprezece centimetri mai înaltă, cu un trup osos și o privire suspicioasă. Numai asemănarea urechilor cu lobi lungi, pleoapele căzute și gura mică și bosumflată dovedea înrudirea familială. Ea părea cu mult mai în vîrstă decît fratele ei. Părul de culoarea oțelului era împletit la spate și prins în vîrfurile capului cu un pieptene din care vîrfurile părului uscat ieșeau în afară ca o friză ornamentală. Purta o fustă din tweed subțire, lungă aproape pînă în pămînt, o bluză în dungi care părea să fie a fratelui ei și o jachetă lungă, cafenie, cu găuri făcute de molii în mîneci.

– Agatha, acesta este domnul comandant Dalglish de la Scotland Yard, spuse fratele John.

– Un polițist?

Dalglish întinse mîna, zicînd:

– Da, domnișoară Betterton, sînt polițist.

Mîna care îi fusese întinsă după o scurtă ezitare era rece și atît de fragilă încît Dalglish putea să simtă fiecare os.

Domnișoara Betterton spuse cu o voce educată, cu inflexiuni muzicale, pe care cei care nu o posedă o consideră total nenaturală:

– Mi-e teamă că ai venit unde nu trebuie, domnul meu. Nu avem nici un câine pe aici.

– Domnul Dalgliesh nu are nimic de-a face cu ciinii, Agatha.

– Am crezut că ai spus că este hingher.

– Nu, nu, am spus că e comandant, nu hingher.¹

– Ei bine, nici vapoare nu avem. Se întoarse spre Dalgliesh. Vârul Raymond a fost comandant în ultimul război. În batalionul rezerviștilor voluntari din Marina Regală, nu în marina propriu-zisă. Cred că le ziceau The Wavy Navy din cauza dungilor aurii ondulate de pe mîneacă. Oricum, a fost ucis, așa că nu are importanță. Nu are rost să devii foarte sentimental în ceea ce privește o crosă de golf, dar uneori îți e greu să te desparți de ele. De ce nu porți uniformă, domnule Dalgliesh? Îmi place să văd un bărbat în uniformă. O sutană preotească nu-i același lucru.

– Sint comandant de poliție, domnișoară Betterton. E un rang specific poliției metropolitane – nu are nimic de-a face cu Marina.

Părintele John, considerînd că acest dialog durase suficient de mult, interveni:

– Agatha dragă, s-a întîmplat ceva îngrozitor. Vreau să mă ascuți cu mare atenție și să rămîi foarte calmă. Arhidiaconul Crampton a fost ucis. De aceea domnul comandant Dalgliesh trebuie să stea de vorbă cu tine, cu noi toți. Trebuie să-l ajutăm cum putem ca să-l descopere pe cel care a comis această faptă îngrozitoare.

Apelul lui la calm fu complet inutil. Domnișoara Betterton primi noutățile fără să clipească și fără să arate neliniște sau tulburare. Se întoarse spre Dalgliesh.

– Așadar, tot ai nevoie de un câine polițist. Păcat că nu te-ai gîndit să aduci unul. Unde a fost omorît? Mă refer la arhidiacon.

– În biserică, domnișoară Betterton.

– Părintelui Sebastian nu o să-i placă treaba asta. Nu ar fi bine să-i spui?

– I s-a spus, Agatha, rosti fratele ei. Toată lumea a aflat.

¹ În engleză, *commander* („comandant“) și *dog handler* („hingher“), termenii folosiți în original, au o pronunție asemănătoare. (n.red.)

– Nu o să i se ducă dorul, aici, în casa asta cel puțin. Era un om extrem de neplăcut, comandante. Mă refer la arhidiacon, desigur. Ți-aș putea explica de ce am părerea asta, dar astea sînt chestiuni confidențiale de familie. Sînt sigur că înțelegi asta. Pari să fii un ofițer inteligent și discret. Cred că asta vine din faptul că ai făcut parte din Marină. Unii oameni sînt mai buni morți. Nu vreau să spun de ce arhidiaconul se numără printre ei, dar poți să fii convins că lumea va fi mai plăcută fără el. Dar trebuie să faci ceva în legătură cu corpul. Nu poate să rămînă în biserică. Părintelui Sebastian nu o să-i placă asta absolut deloc. Și ce se întîmplă cu slujbele? O să se mai poată ține în situația asta? Eu nu particip, nu sînt o persoană religioasă, dar fratele meu o face și nu cred că i-ar plăcea să păsească peste cadavrul arhidiaconului. Indiferent ce gîndești despre un om, asta nu e o situație plăcută.

– Cadavrul va fi scos de acolo, domnișoară Betterton, dar biserica va trebui să rămînă închisă cel puțin cîteva zile, răspunse Dalglish. Trebuie să vă pun cîteva întrebări. Dumneavoastră sau fratele dumneavoastră ați părăsit apartamentul după slujba de aseară?

– Și de ce-am fi făcut una ca asta, comandante?

– Asta vă întreb, domnișoară Betterton. A părăsit vreunul din dumneavoastră apartamentul după ora douăzeci și două?

Se uită de la unul la celălalt.

– Noi ne culcăm la ora unsprezece seara, răspunse părintele John. Nu am ieșit din apartament după vecernie și nici mai tîrziu și sînt sigur că nici Agatha nu a făcut-o. Ce motiv ar fi avut?

– Ați fi auzit dacă celălalt ar fi ieșit?

De data asta domnișoara Betterton fu cea care răspunse:

– Bineînțeles că nu. Nu stăm treji întrebîndu-ne ce face celălalt. Fratele meu e absolut liber să se plimbe prin casă noaptea dacă are chef, deși nu vîd de ce ar face-o. Cred că te întreb, comandante, dacă vreunul din noi l-a omorît pe arhidiacon. Nu sînt proastă. Știu unde vrei să ajungi. Ei bine, n-am făcut-o și cred că nici fratele meu nu a făcut-o. Nu e genul de om de acțiune.

Fratele John, vizibil tulburat, replică vehement:

– Sigur că n-am făcut-o, Agatha. Cum poți să te gîndești la una ca asta?

– Nu nu m-am gîndit, ci comandantul. Se întoarse spre Dalgliesh. Arhidiaconul avea de gînd să ne dea afară. Mi-a spus mie. Să ne dea afară din apartament.

– Nu avea cum să facă asta, Agatha. Trebuie să fi înțeles tu greșit, zise părintele John.

– Cînd s-a întîmplat asta, domnișoara Betterton? întrebă Dalgliesh.

– Ultima dată cînd arhidiaconul a fost aici. Era într-o luni dimineată. M-am dus la crescătoria de porci să văd dacă Surtees are niște legume pe care mi le-ar putea da. E foarte îndatoritor cînd cineva are nevoie de el. Tocmai plecam cînd m-am întîlnit cu arhidiaconul. Cred că și el venea să capete niște legume pe gratis sau poate că voia să vadă porcii. L-am recunoscut imediat. Desigur, nu mă așteptam să-l văd și probabil că l-am întîmpinat cu o oarecare duritate. Nu sînt o ipocrită, nu-mi place să mă prefac că îmi sînt simpatice anumite persoane. Și, cum nu sînt o persoană credincioasă, nu trebuie să fac pe mironosița. Și nimeni nu mi-a spus că se afla în vizită la colegiu. De ce nu mi se spun și mie aceste lucruri? Nici nu aș fi știut că este aici dacă nu mi-ar fi spus Raphael Arbuthnot. Se întoarse spre Dalgliesh. Cred că l-ai cunoscut pe Raphael Arbuthnot. E un băiat minunat și foarte deștept. Din cînd în cînd ia cina cu noi și citim împreună o piesă. Ar fi putut să fie actor dacă nu l-ar fi prins preoția. Poate să joace orice rol și să imite orice voce. E un talent remarcabil.

– Sora mea iubește teatrul, explică părintele John. Ea și Raphael merg o dată la trei luni la Londra dimineată pentru cumpărături, să ia masa de prînz și să meargă la matineu.

– Cred că înseamnă mult pentru el să evadeze de aici, zise domnișoara Betterton. Dar mi-e teamă că nu mai am auzul așa de ager cum îl aveam odată. Actorii din ziua de azi nu sînt învățați să declame. Murmură și iar murmură. Crezi că au ore de murmurat la școala de teatru și stau toți în cerc și murmură unul la altul? Chiar dacă stăm în stal în primele rînduri, uneori tot mi-e greu să aud. Bineînțeles că nu mă plîng lui Raphael. Nu vreau să-i rănesc sentimentele.

Dalgliesh spuse cu blîndețe:

– Dar mai exact ce v-a spus arhidiaconul cînd ați avut impresia că vă amenință că vă dă afară din apartament?

– Era ceva despre oamenii care se mulțumesc să trăiască din fondurile bisericii fără să dea nimic înapoi.

– Nu avea cum să spună asta, Agatha, interveni părintele John. Ești sigură că îți amintești cu precizie?

– Poate că nu a folosit exact cuvintele astea, John, dar asta a vrut să spună. Apoi a zis că n-ar trebui să mă bazez pe faptul că voi putea sta aici toată viața. L-am înțeles perfect. Ne amenința că o să ne dea afară.

– Dar n-ar fi putut să facă asta, Agatha, zise părintele John, tulburat. Nu avea o asemenea putere.

– Asta mi-a spus și Raphael cînd i-am povestit întîmplarea. Am discutat despre asta cînd a fost ultima oară aici la cină. I-am zis lui Raphael că dacă îl poate băga pe fratele meu la închisoare, poate face orice. Raphael mi-a replicat: „O, nu, nu poate. O să-l împiedic să facă asta“.

Părintele John, exasperat de turnura pe care o luase discuția, se dusesse lingă fereastră, de unde spuse:

– Se apropie o motocicletă pe drumul de lingă coastă. Ce ciudat! Nu cred că așteptam pe cineva în dimineata asta. Poate că pe dumneavoastră vă caută, domnule comandant.

Dalglish se apropie de fereastră și răspunse:

– Trebuie să plec acum, domnișoară Betterton. Mulțumesc pentru colaborare. S-ar putea să mai am cîteva întrebări de pus – dacă va fi cazul o să vă întreb la ce oră vă va conveni să ne întîlnim. Iar acum, părinte, aș putea să văd legătura de chei pe care o aveți?

Părintele John dispăru și se întoarse aproape imediat cu inelul lui de chei. Dalglish compară cele două chei de la biserică cu cele de pe inelul părintelui Martin.

– Unde ați lăsat cheile astea noaptea trecută, părinte?

– La locul lor obișnuit, pe scaunul de lingă pat. Întotdeauna le las acolo pe timpul nopții.

Cînd plecă, lăsîndu-l pe părintele John cu sora lui, Dalglish aruncă o privire spre crosele de golf. Capetele lor ieșeau din sac, iar metalul strălucea, curat. Imaginea mentală era incomod de

clară și de convingătoare. Era nevoie de cineva cu o privire ageră să o mînuiască și ar fi fost dificil de ascuns pînă în momentul folosirii ei – atunci cînd atenția arhidiaconului ar fi fost concentrată asupra tabloului vandalizat al *Judecății de Apoi*. Dar oare asta constituia o problemă atît de mare? Crosa ar fi putut fi ascunsă în spatele unul pilastru. Și cu o armă de lungimea asta riscul pătării cu sînge ar fi fost mult diminuat. Lui Dalgliesh îi veni brusc în minte imaginea vie a unui tînăr blond, așteptînd nemișcat în umbră, cu crosa în mînă. Arhidiaconul nu s-ar fi sculat din pat să meargă la biserică dacă ar fi fost chemat de Raphael, dar aici era vorba de un tînăr care, după spusele domnișoarei Betterton, putea imita vocea oricui.

Sosirea doctorului Mark Ayling era cu atît mai surprinzătoare, cu cît era atît de matinală. Dalgliesh cobora scările dinspre apartamentul fraților Betterton cînd auzi zgomotul motocicletei în curte. Pilbeam descuiase porțile mari, așa cum făcea la fiecare răsărit, și Dalgliesh ieși în lumina obscură a unei dimineți cu miros proaspăt care, după tumultul nopții, părea de un calm obosit. Chiar și sunetul mării era înăbușit. Motocicleta puternică dădu roată curții și se opri în fața intrării principale. Motociclistul își scoase casca, desfăcu legăturile care țineau prinsă de portbagaj o geantă și, cu casca sub braț, urcă treptele cu pas vioi, cu indiferența unui curier care livrează un pachet obișnuit.

– Mark Ayling, spuse el. Cadavrul e în biserică, nu-i așa?

– Adam Dalgliesh. Da, pe aici. O să trecem prin casă și o să ieșim pe ușa dinspre sud. Am încuiat-o pe cea care dă din casă în peristilul de nord.

Holul era pustiu și lui Dalgliesh i se păru că pașii doctorului Ayling sunau nefiresc de tare pe podeaua mozaică. Nu era de așteptat ca medicul legist să se strecoare discret prin mînăstire, dar sosirea lui era cu totul lipsită de tact. Dalgliesh se întreba dacă n-ar trebui să-l găsească pe părintele Sebastian și să-i prezinte pe unul celuilalt, dar se hotări să nu o facă. Asta nu era, la urma urmelor, o vizită de curtoazie și cu cît se întîrzia mai puțin, cu atît era mai bine. Dar nu avea nici o îndoială că sosirea legistului fusese observată și, în vreme ce străbăteau culoarul pe lîngă treptele spre pivniță și către ușa ce dădea în peristilul sudic, Dalgliesh avu sentimentul neplăcut, deși irațional, că se făcea vinovat de încălcarea bunelor maniere. Investigarea unei crime într-o atmosferă caracterizată de lipsă de cooperare și de antagonism abia mascat era mai puțin complicată, reflectă Dalgliesh,

decît să aibă de-a face cu subtilitățile sociale și teologice ale actualei scene a crimei.

Traversară curtea pe sub crengile pe jumătate dezgolate de frunze ale uriașului castan și ajunseră la ușa sacristiei fără să schimbe vreo vorbă. În timp ce Dalgliesh o deschidea, Ayling întrebă:

- Unde pot să-mi schimb hainele?
- Aici. E jumătate sacristie, jumătate birou.

Schimbatul hainelor însemna pentru Ayling să-și scoată costumul de piele înlocuindu-l cu un halat trei sferturi de culoare maro și să-și pună în locul ghetelor papuci moi peste care își trase șosete albe de bumbac.

Dalgliesh încuie ușa sacristiei în spatele lor și zise:

– Este puțin probabil ca ucigașul să fi intrat pe ușa asta. Dar încui biserica pînă la sosirea echipei de criminaliști de la Londra.

Ayling își așază frumos costumul de piele pe scaunul ergonomic din fața biroului și își puse ghetele alături, după care întrebă:

– De ce anchetează Poliția Metropolitană acest caz? E în jurisdicția celor din Suffolk.

– În momentul de față la colegiu se află un polițist din Suffolk. Dar e o situație complicată. Eu mă aflu aici pentru o altă problemă, așa că a părut logic ca eu să preiau și actuala investigație.

Explicația păru să-l mulțumească pe Ayling.

Intrară amîndoi în biserică. Luminile din navă erau slabe, dar suficiente, se pare, pentru o congregație care știa liturgia pe dinafară. Se apropiară de *Judecata de Apoi*. Dalgliesh își ridică mîna să-și ferească privirea de spotul luminos. În obscuritatea plină de mirosul greu de tămîie, care dădea iluzia că se întindea dincolo de zidurile bisericii într-un întuneric parcă nesfîrșit, strălucirea razei de lumină era șocant de puternică, mai puternică decît și-o amintea Dalgliesh. Poate, își zise el, prezența unei terțe persoane transforma totul într-o scenă dintr-o piesă de la Grand Guignol¹ – corpul actorului aranjat în mod voit artistic, așezarea

¹ Theatre du Grand Guignol, teatru parizian de la începutul secolului al XX-lea specializat în prezentarea de piese cu subiecte macabre în care erau descrise foarte grafic violențe extrem de șocante. (n.red.)

inspirată a celor două sfeșnice de-o parte și de alta a capului, Dalgliesh, un privitor tăcut în umbra unui pilastru, așteptându-și rîndul să-și spună replica.

Ayling, rămas pentru o clipă nemișcat din cauza strălucirii neașteptate, părea că evaluează efectul tabloului teatral. Cînd începu să se învîrtă în jurul cadavrului cu pași neauziți, semăna cu un regizor care analizează unghiul camerei de luat vederi, dorind să se convingă că poza morții era și realistă, și reușită din punct de vedere artistic. Dalgliesh observă extrem de clar detaliile: vîrfurile albe ale papucului negru de piele care căzuse din piciorul drept al lui Crampton, cît de mare și de ciudat părea acum piciorul gol, cît de urît și de alungit era degetul mare. Cum fața arhidiaconului era pe jumătate ascunsă, acel picior care nu avea să se mai miște vreodată căpătase o forță mai mare decît dacă întregul corp ar fi fost dezgolit, provocînd un sentiment puternic de milă și revoltă.

Dalgliesh îl întîlnise pe Crampton numai în treacăt și prezența lui îi provocase doar un vag resentiment față de un oaspete neașteptat și nu tocmai amabil. Dar acum simțea o furie mai intensă ca niciodată, așa cum nu mai simțise la vreo scenă a crimei. Se trezi repetînd niște cuvinte care îi erau familiare, deși sursa lor îi scăpa pe moment: „Cine a făcut o asemenea faptă?” Avea să descopere răspunsul și atunci cînd o va face va găsi și proba – de această dată nu va clasa dosarul știind identitatea făptașului, mobilul și metoda de înfăptuire a crimei, dar neavînd puterea de a face arestarea. Povara aceluia eșec din trecut îl apăsă încă puternic, dar acest caz îl va ajuta în cele din urmă să se elibereze de ea.

Ayling încă se învîrtea cu mare grijă în jurul cadavrului, neslăbindu-l din ochi, de parcă descoperise un fenomen interesant, dar neobișnuit, și nu era sigur cum avea să reacționeze la cercetarea sa atentă. Se așeză pe vine lîngă cap, adulmecă delicat rana și întrebă:

– Cine este?

– Îmi cer scuze. Nu mi-am dat seama că nu vi s-a spus. E arhidiaconul Crampton. De-abia fusese numit episcop la acest colegiu și sosise sîmbătă dimineață.

– Cineva nu-l prea avea la inimă, dacă nu cumva surpinsese un intrus și fapta nu are conotații personale. Există aici ceva care merită furat?

– Piesa de altar e valoroasă, dar e dificil de scos. Nu există dovezi că cineva ar fi încercat una ca asta. În seiful din sacristie sînt niște obiecte de argint valoroase, dar nu s-a umblat la seif.

– Iar sfeșnicele sînt încă aici, zise Ayling. Deși sînt de alamă – nu prea merită să fie furate. Nu există prea multe dubii în legătură cu arma sau cu cauza morții – o lovitură în partea dreaptă a craniului deasupra urechii făcută cu un obiect contondent cu o muchie ascuțită. Nu știu dacă prima lovitură l-a ucis, dar sigur l-a doborât. Apoi atacatorul a lovit din nou. Aș spune că se observă o frenezie în modul cum a atacat.

Se ridică, apoi înalță cu mîna înmănușată sfeșnicul pe care nu se vedeau urme de sînge.

– E greu. Îți trebuie ceva forță. O femeie sau un bărbat mai în vîrstă ar fi trebuit să-și folosească ambele mîini. În plus, e nevoie de un ochi ager întrucît victima nu avea să stea pe loc, în-tors convenabil cu spatele spre un străin sau spre cineva în care nu avea încredere. Cum a intrat aici – la Crampton mă refer?

Dalgliesh își dădu seama că avea de-a face cu un medic legist nu foarte preocupat de limitele precise ale responsabilităților proprii.

– Din cîte știu, nu avea o cheie. Fie i-a dat cineva drumul înăuntru, fie a găsit ușa descuiată. *Judecata de Apoi* a fost vandalizată. Se poate să fi fost ademenit să vină aici.

– Pare să fi fost o acțiune din interior. Numărul suspectilor se reduce convenabil. Cînd a fost descoperit?

– La cinci și jumătate. Eu am sosit patru minute mai tîrziu. Judecînd după aspectul singelui și după instalarea stării de *rigor mortis* de pe o parte a feței, bănuiesc că era mort de circa cinci ore.

– O să-i iau temperatura, dar mă îndoiesc că voi fi mai precis de-atît. A murit în jur de miezul nopții, plus sau minus o oră.

– Dar sîngele? întrebă Dalgliesh. A țîșnit mult?

– Nu la prima lovitură. Știți cum e cu loviturile astea la cap, în zona asta. Sîngerarea se produce în interiorul cavității craniene. Dar nu s-a mulțumit numai cu o lovitură. La cea de-a doua

singele a țîșnit. Mai mult o împrôșcare decît un șuvoi puternic. Dacă atacatorul este dreptaci, cred că s-a murdărit de sînge pe brațul drept, poate și pe piept. Probabil și el s-a așteptat la asta. Poate a venit îmbrăcat numai în cămașă, cu mînecele suflecate. Sau să fi purtat un tricou, sau mai bine să fi fost gol-pușcă. S-au mai văzut cazuri.

Dalgliesh nu aflase nimic nou – și el se gîndise la asta.

– Dar victimei nu i s-ar fi părut asta un pic surprinzător? întrebă Dalgliesh.

Ayling ignoră întreruperea.

– Totuși, ar fi trebuit să se miște rapid. Nu se putea baza pe faptul că victima o să stea întoarsă cu spatele mai mult de o secundă sau două. Nu ar fi avut timp să-și suflece mîneca și să apuce sfeșnicul din locul în care îl ascunsese.

– Și unde credeți că a fost locul ăsta?

– Într-una din lojele cu strane? Ar fi fost cam departe. Poate l-a pus în spatele unei coloane. Desigur, a ascuns numai un sfeșnic. Apoi l-a adus pe celălalt și a aranjat micul tablou. Mă întreb de ce s-a obosit să facă asta. Nu știu de ce, dar nu mi se pare un act de răzbunare.

Cum Dalgliesh nu răspunse, continuă:

– O să-i iau temperatura să văd dacă mă ajută să stabilesc mai precis ora morții, dar mă îndoiesc că o să fie mult diferită de estimarea inițială. O să vă pot spune mai multe după autopsie.

Dalgliesh nu dori să asiste la această primă violare a intimității corpului, ci se plimbă încet pe culoarul central al bisericii pînă cînd, întorcîndu-și capul, văzu că Ayling terminase și se ridicase în picioare.

Reveniră amîndoi în sacristie. În timp ce legistul se dezbrăca de halat și își punea costumul de piele, Dalgliesh îl întrebă:

– Doriți o cafea? Cred că se poate aranja.

– Nu, mulțumesc. Mă presează timpul și cred că preoții nu au chef să mă vadă. O să fac autopsia mîine-dimineață și o să vă sun, dar nu mă aștept la surprize. Coronerul va dori raportul autopsiei. E foarte scrupulos. Cred că și dumneavoastră îl vreți. Cred că o să pot folosi laboratorul Poliției Metropolitane, dacă la Huntingdon este ocupat. Probabil nu poate fi mutat pînă cînd nu

termină echipa de criminaliști și fotograful, dar sunați-mă când sînteți gata. Cred că cei de aici așteaptă să fie luat din biserică.

Cînd Mark Ayling fu gata de plecare, Dalgliesh încuie sacristia și puse alarma. Din motive care nu-i erau clare, nu dorea ca doctorul să străbată iarăși casa.

– Putem ieși pe poarta care dă spre promontoriu. Astfel nu o să ne întîlnim cu nimeni.

Străbătura curtea pe poteca de iarbă bătătorită. Peste tufăriș, Dalgliesh vedea luminile celor trei căsuțe ocupate. Păreau niște avanposturi singuratice ale unei garnizoane asediate. Și la Sfîntul Matei era lumină și Dalgliesh bănuia că doamna Pilbeam, cu o cîrpă de praf și un aspirator, o pregătea pentru polițiști. Se gîndi iarăși la Margaret Munroe și la moartea ei atît de oportună, iar în minte îi apărură o convingere pe cît de puternică, pe atît de irațională în aparență: cele trei morți aveau legătură. Sinucide-re-a aparență, moartea naturală constatată, crima brutală – între ele exista un fir care le lega. Poate era subțire și întortocheat, dar, odată depistat, îl va conduce pe Dalgliesh în inima misterului.

În curtea din față, aștepta pînă cînd Ayling se urcă pe motocicletă și se îndepărta cu zgomot. Se pregătea să se întoarcă în casă cînd văzu luminile laterale ale unei mașini. Tocmai cotise de pe drumul de acces și venea rapid pe alee. În cîteva secunde își dădu seama că era Alfa Romeo lui Piers Tarrant. Primii doi membri ai echipei sosiseră.

Inspectorul Piers Tarrant primi un telefon la ora șase și un sfert. După zece minute era gata de plecare. I se ceruse s-o ia în drum și pe Kate Miskin și își zise că acest lucru nu-l va întârzia; apartamentul lui Kate de pe malul Tamisei, chiar în apropiere de Wapping, se afla pe ruta de ieșire din Londra pe care avea de gând s-o folosească. Sergentul Robbins locuia la granița cu Essex-ul și urma să vină cu propria mașină la locul faptei. Cu puțin noroc, Piers spera să îl întreaacă. Ieși din apartament pe străzile pustii și liniștite ale unei dimineți de duminică. Își luă Alfa Romeo din garajul pe care îl obținuse cu ajutorul poliției londoneze, își aruncă trusa de criminalist în spate și o luă spre est pe același drum pe care Dalglish plecase cu două zile în urmă.

Kate îl aștepta la intrarea în blocul unde avea un apartament cu vedere spre fluviu. Piers nu fusese niciodată invitat înăuntru și nici ea nu-i văzuse apartamentul din City. O fascina Tamisa, cu umbrele și strălucirea ei mereu schimbătoare, cu undele întunecate și viața comercială agitată în aceeași măsură în care City îl fascina pe el. Apartamentul lui Piers avea numai trei camere situate deasupra unui magazin de delicatese, pe o străduță laterală de lângă Catedrala St Paul. Considera că amiciția cu cei din Poliția Metropolitană nu trebuie să facă parte din lumea lui în afara orelor de program și nici nu era interesat să discute despre viața lui sexuală. Nimic din apartamentul lui nu era inutil și totul era ales cu atenție și pe cât de scump își putea permite. City, cu bisericile și aleile lui, cu pasajele pietruite și curțile rar vizitate, erau atît un hobby, cît și o detașare de viața profesională. Asemenea lui Kate, era fascinat de fluviu, dar ca parte a vieții și a istoriei City-ului. Mergea în fiecare zi la lucru cu bicicleta și

folosea mașina numai cînd pleca din Londra dar, cînd conducea, trebuia să aibă o mașină care îi plăcea.

Kate se așază pe locul din dreapta, își puse centura și, după un scurt salut, nu scoase nici un cuvînt pe parcursul primilor kilometri. Piers îi putea simți surescitarea și știa că și ea simțea același sentiment la el. O plăcea și o respecta, dar relația lor profesională nu era lipsită de mici frecuşuri ocazionale cauzate de resentimente, iritare sau competiție. Dar asta era ceva care împărțeau – acest flux de adrenalină la începutul unei anchete într-un caz de crimă. Uneori Piers se întreba dacă acest sentiment aproape visceral de emoție nu se apropia neliniștitor de mult de setea de sînge; în mod sigur avea ceva dintr-un sport sîngeros.

După ce lăsară în urma lor Docklands, Kate spuse:

– OK, pune-mă la curent. Ai studiat teologia la Oxford. Trebuie să știi ceva despre locul acesta.

Faptul că studiasă odinioară teologia la Oxford era unul dintre puținele lucruri despre el pe care Kate le știa și nu încetase niciodată să o intrige. Uneori Piers își imagina că ea credea că el avea o intuiție specială ori cunoștințe ezoterice care îi ofereau un avantaj cînd venea vorba de înțelegerea motivelor și de meandrele inimii omenеști. Uneori îi zicea: „La ce servește teologia? Spune-mi. Ai ales să petreci trei ani studiind-o. Adică, trebuie să fi simțit că o să te alegi cu ceva din asta, ceva util sau important“. Piers se îndoia că ea îl crezuse cînd îi spusese că alegerea teologiei îi oferise șansa obținerii unui loc la Oxford mai mult decît istoria pe care ar fi preferat-o. Nu îi mărturisise însă ce obținuse cu adevărat: o fascinație pentru complexitatea bastioanelor intelectuale pe care oamenii le pot construi ca să reziste atacurilor neîncredării. Propria neîncredare rămăsese nezdruncinată, dar nu regretase nici o clipă acei trei ani.

– Știu cite ceva despre St Anselm, dar nu prea multe, începu Piers. Am avut un prieten care a mers acolo după obținerea diplomei, dar am pierdut legătura. Am văzut fotografii ale locului. Este un conac victorian imens, aflat într-una dintre cele mai sumbre zone ale coastei de est. Există mai multe legende care s-au țesut în jurul colegiului. Ca majoritatea legendelor, probabil au un simbul de adevăr. Aparține Bisericii Superioare, probabil adeptă

a respectării stricte a literei cărții de rugăciuni catolice – nu sînt prea sigur – cu unele adăugiri romane, punînd mare bază pe teologie, practic opunîndu-se față de tot ceea ce s-a întîmplat în anglicanism în ultimii cincizeci de ani și nu ai nici o șansă să intri în rîndul lor fără o diplomă luată cu notă maximă. Dar am auzit că mîncarea e foarte bună.

– Mă îndoiesc că o să avem ocazia s-o gustăm. Așadar, e un colegiu elitist?

– Poți să spui asta, dar la fel este și Manchester United.

– Te-ai gîndit să te duci acolo?

– Nu, fiindcă nu am studiat teologia ca să intru în rîndurile Bisericii. Oricum nu m-ar fi acceptat. Nu aveam note destul de bune. Decanul are tendința de a fi pretențios. Este o autoritate în Richard Hooker. OK, nu mă întreba, este vorba de un teolog din secolul al șaisprezecelea. Poți să mă crezi că oricine a scris o lucrare de referință despre Hooker nu este un amator din punct de vedere intelectual. Am putea avea probleme cu reverendul doctor Sebastian Morell.

– Și victima? A zis AD ceva despre el?

– Numai că e vorba de un arhidiacon Crampton și că a fost găsit mort în biserică.

– Și ce e un arhidiacon?

– E un fel de Rottweiler al Bisericii. El – sau poate fi și o ea – are grijă de proprietățile bisericii, îi pune în funcție pe preoți în parohii. Arhidiaconii au în responsabilitate un număr de parohii pe care le vizitează o dată pe an. Este echivalentul spiritual al Înaltului Inspector al Maiestății Sale.

– Așadar, zise Kate, va fi vorba de unul dintre acele cazuri autonome, în care toți suspectii se găsesc sub același acoperiș și noi va trebui să ne purtăm cu mînuși ca să evităm telefoanele particulare date comisarului sau plîngerile venite din partea arhiepiscopului de Canterbury. Dar de ce am fost aleși noi?

– AD nu a stat prea mult la discuții. Doar îl știi. Oricum, a dorit ca noi să pornim imediat la drum. Se pare că un polițist din Suffolk se afla în vizită la colegiu noaptea trecută. Șeful poliției este de părere că nu ar fi recomandabil să preia ei cazul.

Kate nu mai puse alte întrebări, dar Piers avea impresia că ei nu-i convenea că lui îi telefonase Dalglish. Ea îi era, de fapt, superioară pe plan ierarhic, deși nu profita de poziția ei. Piers se întrebă dacă nu ar trebui să sublinieze că AD nu făcuse altceva decât să economisească timp sunându-l pe el primul, întrucât avea o mașină mai rapidă și urma să șofeze, dar se decise că era mai bine să tacă.

După cum se aștepta, îl întrecură pe Robbins pe breteaua Colchester. Piers știa că, dacă s-ar fi aflat Kate la volan, ar fi micșorat viteza pentru ca echipa să sosească odată cu ei. În schimb, el îi făcu un semn cu mâna lui Robbins și apăsă pedala de accelerație.

Kate își lăsase capul pe tetieră și părea că moțâie. Aruncînd o privire spre chipul ei cu trăsături puternice, dar frumoase, Piers se gîndi la relația dintre ei. Se schimbaseră în ultimii doi ani de la publicarea raportului Macpherson. Deși cunoștea puține lucruri despre viața ei personală, știa că era copil din flori și că fusese crescută de o bunică în cea mai sumbră dintre zonele sărace ale orașului, la ultimul etaj al unei clădiri înalte. Negrii îi fuseseră vecini și prieteni la școală. Faptul că i se spusese că face parte dintr-o forță de poliție în care rasismul era instituționalizat o umpluse de un resentiment profund care – Piers își dădea seama acum – îi schimbaseră întreaga atitudine față de slujbă. Fiind ceva mai sofisticat din punct de vedere politic decât ea, dar și mai cinic, Piers încercase să inducă un oarecare calm în disputele lor aprinse.

– Luînd în considerație acest raport, te-ai înrola în Poliția Metropolitană dacă ai fi negru? îl întrebaseră ea.

– Nu, dar la fel aș proceda și ca alb. Însă am făcut-o și nu văd de ce Macpherson ar trebui să mă facă să renunț la slujba mea.

Piers știa unde dorea să ajungă – la un post de conducere în Brigada Antiteroristă. Acolo erau acum adevăratele oportunități. Între timp era mulțumit cu postul pe care îl avea, într-o echipă de prestigiu, cu un șef pretențios pe care îl respecta și cu destulă varietate și emoții ca să nu se plictisească.

– Înseamnă că asta îți doresc? Să-i descurajeze pe negri să dorească o asemenea slujbă și să-i îndepărteze pe ofițerii nerasiști, cu bun-simț? întrebaseră Kate.

– Pentru Dumnezeu, Kate, las-o baltă! Începi să devii enervantă!

– Raportul afirmă că o acțiune este rasistă dacă victima o percepe ca atare. Eu consider că acest raport este rasist – mă discriminează pe mine ca ofițer alb. Prin urmare, acum unde fac plângerea?

– Ai putea să încerci la cei care se ocupă de relațiile inter-rasiale, dar nu cred că o să obții vreun rezultat satisfăcător. Discută cu AD despre asta.

Nu știa dacă o făcuse, dar măcar își păstrase slujba. Însă Piers își dădea seama că acum lucra cu o altă Kate. Era tot conștiințioasă, muncitoare, dedicată sarcinii pe care o avea de rezolvat. Niciodată nu ar fi lăsat baltă echipa. Dar ceva dispăruse – credința că munca de poliție era o vocație personală și o îndatorire publică și că îi datora mai mult decât activitatea asiduă și dedicarea. Piers obișnuia să considere această implicare personală prea romantică și naivă. Acum își dădea seama ce mult îi lipsea. Cel puțin, își spuse, raportul Macpherson distrusese pentru totdeauna respectul ei exagerat pentru justiție.

La opt și jumătate traversau satul Wrentham, încă învaluit în calmul dimineții care părea cu atât mai profund cu cât copacii și gardurile vii dezgolate de frunze purtau urmele unei furtuni nocturne care abia atinsese Londra. Kate își reveni din starea de somnolență și consultă harta, uitându-se apoi pe geam după răs-pîntia spre Ballard's Mere. Piers redusă viteza.

– AD a spus că nu poate fi ușor trecut cu vederea, zise el. Uită-te după un frasin bătrîn și uscat pe partea dreaptă și după vreo două căsuțe din cremene de partea cealaltă.

Frasinul, îmbrăcat cu o iederă deasă, era ușor de observat, dar cînd intrară pe drumul care nu era mai mare decît o alee, dintr-o singură privire își putură da seama ce se întîmplase. O cracă uriașă fusese smulsă din trunchi și acum zăcea în iarbă, lucind în lumina dimineții albe și fină ca un os. Din ea ieșeau ramuri moarte ca niște degete noduroase. Pe trunchiul copacului se vedea rana uriașă lăsată de craca smulsă, iar drumul, acum practicabil, era încă plin de resturi: vițe de iederă, crenguțe și frunze verzi și galbene împrăstiate.

La ferestrele ambelor căsuțe se zărea lumină. Piers opri pe marginea drumului și claxonă. În câteva secunde, silueta unei femei trupeșe, între două vârste se îndrepta spre ei pe alea grădinii. Avea o față plăcută, arsă de vînt, sub o coama de păr ciufulit și purta un halat înflorat peste ceea ce părea o cămașă de noapte.

Kate deschise geamul. Piers se aplecă peste ea și zise:

– Bună dimineată. Ați cam avut ceva necazuri pe aici.

– A căzut aseară la zece, chiar la fix. A fost o furtună, vedeți dumneavoastră. O furtună cumplită. Noroc că am auzit cînd a căzut – nu că am fi putut să n-o auzim, după zgomotul pe care l-a făcut. Soțul meu s-a temut să nu se producă vreun accident și a pus lumini de avertizare roșii de ambele părți. Apoi, azi-dimineață, Brian al meu și domnul Daniels, vecinul nostru, au luat tractorul și au scos-o de pe drum. Nu merge prea multă lume pe drumul ăsta, decît dacă se duc în vizită la preoți sau la studenții de la colegiu. Totuși ne-am gîndit să nu așteptăm pînă o s-o mute primăria.

– Cînd ați curățat drumul, doamnă...? întrebă Kate.

– Finch. Doamna Finch. La șase și jumătate. Era încă întuneric, dar Brian a vrut s-o facă înainte să plece la lucru.

– Norocul nostru, spuse Kate. Ați fost foarte amabili, mulțumim. Așadar, nimeni nu ar fi putut trece cu mașina în nici o direcție între zece seara și șase și jumătate azi-dimineață?

– Așa e domnișoară. A fost numa' un domn cu motocicletă – se ducea la colegiu, fără doar și poate. Nu ai unde să te duci pe drumu' ăsta. Încă nu s-a-ntors.

– Și nimeni altcineva n-a mai trecut?

– Eu nu am mai văzut pe nimeni – și de obicei vād, că bucatăria este în față.

Îi mulțumiră încă o dată, își luară rămas-bun și plecară. Aruncînd o privire în urmă, Kate o văzu pe doamna Finch uitîndu-se după ei câteva secunde înainte să pună iarăși zăvorul la poartă și să se îndepărteze cu pași legănați spre casă.

– O motocicletă care nu s-a întors. Ar putea fi legistul, deși ar fi de așteptat să vină cu mașina. Ei bine, avem ceva noutăți pentru AD. Dacă ăsta e singurul drum de acces...

Kate era cu ochii pe hartă.

– Chiar este, cel puțin pentru autovehicule. Înseamnă că dacă e vorba de un ucigaș din afara colegiului trebuie să fi sosit înainte de ora zece seara și nu se poate să fi plecat, cel puțin nu pe drum. Sa fie o treabă din interior?

– Cam așa a lăsat AD să se înțeleagă, răspunse Piers.

Problema accesului spre promontoriu era atât de importantă încît Kate se pregătea să spună că era surprinzător că AD nu trimisese pe cineva să-i pună întrebări doamnei Finch. Dar apoi își dădu seama. Pînă la sosirea ei și a lui Piers la St Anselm, pe cine ar fi putut să trimită?

Drumul îngust era pustiu. Era mai jos decît cîmpurile înconjurătoare și era mărginit de tufișuri, astfel încît apariția întinderii verzi a Mării Nordului, încrețite de valuri, o surprinse plăcut pe Kate. Înspre nord, pe fundalul cerului se contura un conac victorian impunător.

În timp ce se apropiau, Kate exclamă:

– Doamne, ce monstruozitate! Cine s-o fi gîndit să construiască o astfel de casă la numai cîțiva metri de mare?

– Nimeni. Cînd a fost construită nu se afla la cîțiva metri de mare.

– Doar nu admiri așa ceva?!

– Oh, nu știu. Emană o anumită încredere.

Un motociclist se apropie de mașina lor și trecu în goană pe lângă ei.

– Probabil acesta era medicul legist, spuse Kate.

Piers încetini în timp ce trecură printre două coloane în ruină din cărămidă roșie spre locul unde îi aștepta Dalglish.

Căsuța Sfîntul Matei cu greu ar fi putut oferi un spațiu adecvat sau suficient în cazul unei investigații extinse, dar Dalglish socotise că era îndeajuns pentru actuala anchetă. Nu existau posibilități de cazare ale poliției la kilometri întregi împrejur, iar să aducă rulotele pînă la promontoriu ar fi fost o soluție illogică și costisitoare. Dar cazarea la colegiu avea neajunsurile ei, inclusiv locul unde puteau să ia masa. În orice nenorocire sau situație de urgență, de la crimă la drame personale, oamenii tot trebuie să mănînce și să doarmă. Își aminti că, după moartea tatălui său, preocuparea mamei lui legată de modul cum putea casa parohială din Norfolk adăposti peste noapte toți invitații, de preferințele lor culinare și de mîncarea care ar trebui servită întregii parohii, atenuase, cel puțin pentru moment, durerea pierderii. Sergentul Robbins se ocupa deja de problemele curente, telefonînd la hotelurile de pe lista sugerată de părintele Sebastian pentru a face rezervări pentru sine, Kate și Piers, precum și pentru cei trei criminaliști. Dalglish avea să rămînă în apartamentul de oaspeți.

Căsuța era cea mai neobișnuită locație pentru anchetarea unei crime din întreaga sa carieră. În încercarea de a îndepărta orice urmă fizică a unei ocupări anterioare, sora doamnei Munroe reușise să lase casa atît de lipsită de personalitate încît pînă și aerul părea insipid. Cele două cămaruțe de la parter erau mobilate cu piese evident rămase pe dinafară din apartamentele de oaspeți, amplasate convențional, dar care creau o atmosferă jalnică. În camera de zi din stînga intrării se găseau un fotoliu din lemn, cu o pernă decolorată, din petice, și un scaun jos, din șipci, cu o rezemătoare pentru picioare, plasate de o parte și de alta a unui șemineu victorian. În centrul încăperii se afla o masă pătrată de stejar, cu patru scaune; alte două erau puse lîngă

perete. În stînga șemineului, în biblioteca micuță, se găseau numai o Biblie îmbrăcată în piele și un exemplar din *Prin oglindă*¹. Camera din dreapta părea ceva mai atrăgătoare, avînd o masuță pusă lingă un perete, două scaune de mahon cu picioare butucănoase, o sofa ponosită și un fotoliu asemănător. Cele două camere de la etaj erau goale. Lui Dalglish camera de zi i se părea cea mai potrivită să servească drept birou și pentru interviuri; cea de vizavi drept cameră de așteptare, în vreme ce unul din dormitoare, unde exista o priză de telefon și un număr suficient de prize, putea adăposti computerul deja trimis de poliția din Suffolk.

Problema mesei fusese rezolvată. Pe Dalglish îl îngrozea gîndul de a lua cina cu comunitatea monastică. Credea că prezența lui va inhiba pînă și abilitatea de a face conversație a părintelui Sebastian. Decanul făcuse invitația, dar nu se aștepta să fie acceptată. Dalglish avea să ia masa de seară în altă parte. Însă se înțeleseseră ca toți să primească din partea colegiului supă și sandviciuri sau o gustare la ora treisprezece. Chestiunea plății fusese deocamdată trecută discret cu vederea de ambele părți, dar situația nu era lipsită de un element de bizarerie. Dalglish se întreba dacă nu cumva acesta va fi primul caz de crimă în care ucigașul a oferit cazare și mîncare gratuite ofițerului anchetator.

Erau nerăbdători să se apuce de treabă, dar mai întîi trebuiau să vadă cadavrul. Dalglish, însoțit de Kate, Piers și Robbins, se duse la biserică, unde toți se încălțară cu un soi de galoși ca să nu lase urme plantare și se îndreptară de-a lungul peretelui de nord spre *Judecata de Apoi*. Putea fi sigur că nici unul dintre subalternii lui nu va încerca să-și mascheze oroarea prin glume proaste sau macabre; oricine făcea asta nu avea să rămînă mult în echipa lui. Dalglish aprinse spotul luminos și stătură o clipă să privească în tăcere trupul neînsuflețit. Identitatea celui pe care trebuia să-l prindă încă nu se întrevădea nici măcar vag, dar ceea ce aveau în fața ochilor era opera lui în toată monstruozitatea ei grotescă și trebuiau s-o privească.

Numai Kate vorbi:

¹ *Through The Looking Glass*, roman de Lewis Carroll (n.tr.)

– Unde este locul obișnuit al sfeșnicelor, domnule? întrebă ea.

– Pe altar.

– Și când a fost văzut ultima oară *Judecata de Apoi* nevandalizată?

– La slujba de vecernie, pe la nouă și jumătate.

Încuiară biserica în urma lor, puseră alarma și se întoarseră la sediul lor improvizat. Se pregăteau pentru discuțiile preliminare și pentru informarea prealabilă anchetei propriu-zise. Dalglish știa că această etapă nu putea fi făcută în grabă. Informațiile pe care nu le dădea acum sau care nu erau perfect înțelese puteau determina întârzieri ulterioare, neînțelegeri și greșeli. Începu să relateze detaliat, dar concis tot ceea ce văzuse și făcuse de la sosirea la St Anselm, inclusiv investigarea morții lui Ronald Treeves și conținutul jurnalului lui Margaret Munroe. Stăteau cu toții la masă, fără să scoată un cuvânt în majoritatea timpului, luându-și notițe.

Kate stătea cu spatele drept, cu ochii fixați asupra blocnotesului, ridicându-i uneori spre chipul lui Dalglish cu o intensitate deconcertantă. Era îmbrăcată așa cum era de obicei în timpul anchetelor: cu pantofi comozi, pataloni strâmți și o jachetă bine croită. Iarna, purta ca și acum pe sub haină un pulover pe git din cașmir, iar vara o bluză de mătase. Părul castaniu-deschis era pieptănat pe spate și prins într-o coadă scurtă, groasă și împletită. Nu părea machiată și chipul ei, cu trăsături mai degrabă armonioase decât frumoase, reflecta felul cum era cu adevărat: onestă, demnă de încredere, conștiincioasă, dar probabil nu împăcată pe deplin cu sine.

Piers, agitat ca de obicei, nu putea sta locului prea multă vreme. După câteva tentative de a-și găsi o poziție comodă, se așezase invers pe scaun, înconjurînd cu picioarele sale cele ale scaunului și cu brațele în jurul spătarului. Însă fața lui cu trăsături mobile, ușor durdulie, era plină de interes, iar ochii adormiți, de culoarea ciocolatei, își păstrau privirea obișnuită de amuzament curios. Deși atenția lui era mai puțin evidentă decât cea a lui Kate, nu-i scăpa nimic. Era îmbrăcat lejer, cu o cămașă verde de pînză și pantaloni cafenii din același material – o ținută

scumpă, chiar dacă nepretențioasă, la fel de atent aleasă ca și aceea, mai convențională, a lui Kate.

Robbins, la patru ace ca un șofer, stătea relaxat la capatul mesei și se ridica din când în când să mai facă niște cafea și să le umple câmile.

După ce Dalglish își temină relatarea, Kate întreba:

– Cum o să-i spunem acestui criminal, domnule?

Abandonînd sobrietatea obișnuită, echipa alegea invariabil un nume la începutul investigației.

– Cain ar fi potrivit. E scurt și are conotație biblică, chiar dacă nu e prea original, zise Piers.

– Atunci Cain să fie, fu de acord Dalglish. Acum să ne apucăm de treabă. Vreau amprente de la toți cei care se aflau la colegiu noaptea trecută, inclusiv pe cele ale vizitatorilor și ale personalului de la căsuțe. Ampretele arhidiaconului vor fi luate de echipa de criminaliști. Ar fi bine să faceți din asta o prioritate înainte să începem interogatoriile. Examinați apoi hainele pe care le-au purtat rezidenții ieri, inclusiv ale preoților. Am cercetat mantalele maro ale studenților. Pare să nu lipsească nici una și să fie curate, dar mai uitați-vă o dată.

– Este puțin probabil să fi purtat o manta sau o sutană, nu-i așa? zise Piers. De ce ar fi făcut-o? Dacă Crampton a fost ademenit în biserică se aștepta să-l găsească pe celălalt în ținută de noapte – pijama sau halat. Apoi lovitura a venit probabil foarte rapid, în momentul în care Crampton era întors spre tablou. Criminalul a avut poate timp să-și suflece mîneca pijamalei. Mai mult ca sigur nu se incurca cu o manta groasă de serj. Desigur, ar fi putut fi complet dezbrăcat sau doar parțial gol pe sub halat, pe care apoi și l-a dat jos. Chiar și așa, trebuie să fi acționat al naibii de repede.

– Legistul a făcut sugestia nu foarte originală că era dezbrăcat, zise Dalglish.

– Nu e chiar atât de greu de crezut, domnule. În definitiv, de ce trebuia să i se arate lui Crampton? Tot ce a trebuit să facă a fost să deschidă ușa sudică și să o lase întredeschisă. Apoi a aprins spotul ca să lumineze *Judecata de Apoi* și s-a ascuns în spatele unei coloane. Probabil că arhidiaconul a fost surprins să vadă că

nu-l așteaptă cineva, dar s-ar fi dus oricum spre tablou, atras de lumină și fiindcă acela care îl chemase îi spusese că fusese vandalizat și cum anume.

– Nu ar fi fost normal să-l sune pe părintele Sebastian înainte să vină în biserică? întrebă Kate.

– Nu înainte să se convingă cu propriii ochi. Nu ar fi vrut să se facă de rîs dînd alarma inutil. Dar mă întreb ce scuză a găsit criminalul ca să explice ce căuta în biserică la ora aceea. O urmă de lumină, poate? A fost trezit de furtună, s-a uitat pe geam, a văzut o siluetă și i s-a părut suspect? Dar probabil că nici nu s-a pus această problemă. Primul gînd al lui Crampton ar fi fost să meargă în biserică.

– Și în cazul în care Cain purta o manta, de ce să o ducă înapoi în casă și să păstreze cheile? întrebă Kate. Cheile lipsă reprezintă proba esențială. Criminalul nu putea să riște să fie găsite asupra lui. Era ușor să scape de ele – să le ascundă oriunde pe promontoriu –, dar de ce să nu le ducă înapoi? Dacă a avut curajul să se strecoare și să le ia, este de presupus că ar fi avut curajul să se ducă înapoi și să le returneze.

– Nu și dacă era murdar de sînge fie pe mîini, fie pe haine, fu de părere Piers.

– Dar de ce să fie? Am discutat despre asta. Și nu avea de ce să grăbească – ar fi avut timp să meargă în camera lui să se spele. Nu se aștepta ca trupul să fie descoperit pînă dimineata, cînd se deschidea biserica pentru rugăciunea de la șapte și un sfert. Mai este însă ceva.

– Ce anume? întrebă Dalgliesh.

– Oare faptul că cheile nu au fost puse la loc nu indică un criminal din afara casei? Toți preoții aveau motive întemeiate să se găsească acolo la orice oră din zi și din noapte. Nu ar fi riscat nimic dacă ar fi pus cheile la loc.

– Uiți un lucru, Kate, zise Dalgliesh. Ei nu aveau nevoie să le ia. Cei patru preoți au deja chei și eu am verificat că încă se află în posesia lor.

– Dar unul dintre ei ar fi putut lua un set tocmai ca să arunce bănuiala asupra unui membru al personalului, asupra studenților sau oaspeților, spuse Piers.

– E o posibilitate, la fel cum mîzgălirea tabloului s-ar putea să nu aibă nimic de-a face cu crima, remarcă Dalglish. Există o răutate copilărească în modul cum a fost vandalizat, care nu se potrivește cu brutalitatea uciderii. Dar lucrul cel mai neobișnuit din acest caz este motivul pentru care crima a fost împlinită în acest fel. Dacă cineva ar fi dorit moartea lui Crampton, ar fi putut să-l omoare fără să-l atragă în biserică. Nici unul dintre oaspeți nu are încuietoare sau cheie la ușă. Oricine din colegiu ar fi putut intra în camera lui Crampton și să-l ucidă în pat. Chiar și cuiva din afară nu i-ar fi fost greu să facă asta, dacă știa planul colegiului. Este foarte ușor să sari peste o poartă ornamentală din fier.

– Dar știm că nu se poate să fi fost cineva din afară, chiar și fără cheile lipsă, interveni Kate. Nici o mașină nu ar fi putut trece de craca aceea căzută pe drum după ora zece seara. Cain ar fi putut veni pe jos, presupun, să se suie în copac sau să meargă de-a lungul plajei. Dar nu ar fi fost foarte ușor avînd în vedere furtuna de noaptea trecută.

– Criminalul știa unde poate găsi cheile și codul pentru alarmă, spuse Dalglish. Pare o treabă din interior, dar trebuie să rămînem deschiși față de toate posibilitățile. Vreau doar să subliniez că dacă ucigașul ar fi comis crima într-un mod mai puțin spectaculos și bizar ar fi fost mai greu de crezut că vinovat e cineva de la St Anselm. Ar fi existat întotdeauna posibilitatea ca un oarecare să fi intrat, poate un hoț care a aflat că ușile nu se încuie, și să-l fi ucis pe Crampton panicat cînd acesta s-a trezit la momentul nepotrivit. Nu era o variantă probabilă, dar nici nu putea fi trecută cu vederea. Acest ucigaș nu numai că a vrut să-l omoare pe Crampton, dar a vrut și ca această crimă să fie atribuită cuiva de la St Anselm. Odată ce vom descoperi motivul, o să ne aflăm pe drumul cel bun.

Sergentul Robbins statuse tăcut puțin mai la o parte, luîndu-și notițe. Două dintre nenumăratele sale talente erau abilitatea de a lucra discret și de a stenodactilografia, dar memoria lui era atît de bună și de precisă, încît notițele îi erau rareori necesare. Deși avea gradul cel mai mic, era un membru cu drepturi depline al echipei și Kate se aștepta ca Dalglish să-i ceară părerea. Acesta întreba:

– Ai vreo teorie, sergent?

– Încă nu, domnule. Este aproape sigur o treabă din interior, dar pe cel care a făcut-o nu-l deranjează ca noi să știm asta. Dar mă întreb dacă sfeșnicul de la altar a jucat un rol în crimă. Putem ști cu siguranță că asta a fost arma crimei? Bine, este plin de sînge, dar se poate să fi fost luat de pe altar și folosit după ce Crampton a fost ucis. Autopsia nu va putea demonstra – cel puțin, nu în mod convingător – că prima lovitură a fost dată cu sfeșnicul, doar dacă există pe el urme din sîngele și creierul lui Crampton.

– Ce părere ai? Elementul central al misterului nu este diferența dintre crima evident premeditată și frenezia atacului?

– Să presupunem că nu a fost premeditată. Sîntem destul de siguri că Crampton a fost ademenit aici sub pretextul că ucigașul voia să-i arate tabloul vandalizat. Cineva îl aștepta. Are loc apoi un schimb furios de cuvinte. Cain își pierde cumpătul și îl lovește. Crampton cade la pămînt. Apoi Cain, rămas lângă cadavru, vede o modalitate de a arunca vina asupra colegiului. Ia cele două sfeșnice, cu unul îl lovește iarăși pe Crampton, apoi le plasează de-o parte și de alta a capului.

– Este posibil, acceptă Kate, dar asta înseamnă că ucigașul avea deja ceva la îndemînă – ceva destul de greu ca să crape un craniu.

Robbins continuă:

– Putea fi un ciocan, orice fel de unealtă grea, un obiect de grădinarit. Să presupunem că a văzut o lumină în biserică și s-a dus să cerceteze, înarmîndu-se cu ce i-a fost la îndemînă. Apoi l-a găsit pe Crampton acolo, între ei a izbucnit o ceartă violentă și Cain l-a lovit.

– Dar de ce să se ducă cineva în biserică noaptea, singur, înarmat doar cu o armă improvizată? obiectă Kate. De ce să nu sune pe cineva din casă?

– Poate că a preferat să vadă întii despre ce este vorba și poate că nu era singur. Poate mai era cineva cu el.

„Poate o soră“, își zise Kate. Era o teorie interesantă.

Dalglish rămase tăcut o clipă apoi spuse:

– Noi patru avem foarte multe de făcut. Propun să ne apucăm de treabă.

Se opri, întrebându-se dacă să spună cu glas tare ceea ce îi trecea prin minte. Aveau de-a face clar cu o crimă. Nu dorea să complice investigația cu probleme care ar fi putut să nu aibă nici o relevanță. Pe de altă parte, era important ca ceilalți să țină cont de bănuielile lui, așa că spuse:

– Cred că trebuie să vedem această crimă în contextul altor două morți – a lui Treeves și a doamnei Munroe. Am o bănuială – care nu e mai mult de atât în etapa asta – că există o legătură între ele. Poate că această legătură este fragilă, dar cred că este reală.

Sugestia fu întâmpinată cu câteva secunde de tăcere. Dalgliesh sesiză surpriza pe care o produsese. Apoi Piers spuse:

– Am crezut, domnule, că erai mai mult sau mai puțin convins că Treeves s-a sinucis. Dacă a fost ucis, ar fi o coincidență cam prea mare să avem doi criminali la St Anselm. Dar moartea lui Treeves a fost o sinucidere sau un accident, nu-i așa? Uitați-vă la fapte așa cum le-ați prezentat. Cadavrul a fost găsit la două sute de metri de singurul drum de acces spre plajă. Era greu să fie cărat peste mal și este puțin probabil să fi mers de bunăvoie cu ucigașul. Treeves era un bărbat sănătos și puternic. Nu aveai cum să răstorni peste el o jumătate de tonă de nisip, doar dacă nu a fost în prealabil drogat, îmbătat sau lovit ca să-și piardă cunoștința. Nici unul dintre lucrurile astea nu s-a întâmplat. Ați spus că autopsia a fost foarte minuțioasă.

Kate i se adresa direct lui Piers:

– Bine, să acceptăm că a fost vorba de o sinucidere. Dar sinuciderea trebuie să aibă un motiv. Ce anume l-a determinat? Sau cine? Trebuie să existe un motiv.

– Însă nu și pentru uciderea lui Crampton, în mod sigur. Acesta nici măcar nu se afla la St Anselm la momentul respectiv. Nu avem nici un motiv să presupunem că cei doi se cunoșteau.

Kate continuă încăpăținată:

– Doamna Munroe și-a amintit ceva din trecutul ei care o îngrijora. A vorbit cu persoana implicată și la scurtă vreme după aceea a murit. Mie mi se pare că moartea ei e dubios de convenabilă.

– Pentru cine, pentru numele lui Dumnezeu? Avea inima slabă. Ar fi putut muri oricând.

– A scris acea notă în jurnal, le reaminti ea. Era ceva ce-și amintise, ceva ce știa. Și era persoana cel mai ușor de ucis – o femeie bătrână cu inima slabă – mai ales dacă nu avea nici un motiv să se teamă de ucigaș.

– OK, știa ceva. Asta nu înseamnă că era și ceva important, protestă Piers. Putea să fie vreun păcat minor, ceva ce părintele Sebastian și ceilalți preoți nu ar fi privit cu ochi buni, dar restul lumii nu l-ar fi luat în serios. Iar în acest moment ea a fost deja incinerată, iar casa asta curățată de orice probă posibilă. Oricum, ce și-a amintit s-a întâmplat în urmă cu doisprezece ani. Cine ar comite o crimă pentru așa ceva?

– Adu-ți aminte că ea a descoperit cadavrul lui Treeves, spuse Kate.

– Și ce dacă? Nota din jurnal e foarte explicită. Nu și-a amintit acel incident din trecut când a văzut cadavrul, ci când Surtees i-a adus niște praz din grădină. De-abia atunci a pus lucrurile cap la cap, trecutul și prezentul.

– Praz – informație. Ar putea fi un joc de cuvinte?¹

– Pentru Dumnezeu, Kate, asta-i Agatha Christie! Piers se întoarce spre Dalgliesh. Vreți să spuneți, domnule, că acum anchetați două crime – Crampton și doamna Munroe?

– Nu. Nu am de gând să pun în pericol investigarea crimei numai din cauza unei bănuieli. Ceea ce vreau să spun este că ar putea exista o legătură și ar trebui să ținem cont de ea. Sînt multe de făcut și ar trebui să ne apucăm de treabă. Prioritară este luarea amprentelor și interogarea preoților și a studenților. De asta te vei ocupa tu, Kate, împreună cu Piers. Cred că de mine s-au săturat. La fel și Surtees, așa că ar fi bine să discutați cu el și cu sora lui. Există unele avantaje atunci când îi confruntăm cu cineva nou. Nu o să avansăm prea mult în investigație pînă cînd inspectorul Yarwood nu se înzdrăveneste suficient ca să fie interogat. Conform celor de la spital, asta se va întîmpla pînă marți, dacă avem noroc.

¹ Joc de cuvinte intraductibil. În engleză *leek* („praz”) se pronunță identic cu *leak* („a ieși la iveală”). (n.tr.)

– Dacă există o șansă cât de redusă ca el să se afle în posesia unei dovezi vitale sau dacă este suspect, nu ar trebui să fie supravegheat discret? întrebă Piers.

– Chiar este ținut discret sub observație, îi răspunse Dalglish. În privința asta ne ajută poliția din Suffolk. Nu a fost în camera lui noaptea trecută. Este posibil chiar să-l fi văzut pe asasin. Din acest motiv nu l-am lăsat neprotejat.

Se auzi sunetul unei mașini care venea hurducindu-se pe promontoriu. Sergentul Robbins se duse la fereastră.

– Au sosit domnul Clark și criminaliștii, domnule.

Piers se uită la ceas.

– Nu-i rău, dar ar fi fost mai bine să vină tot drumul cu mașina. Ceea ce îți ia mult timp este pînă ieși din Ipswich. Noroc că trenul nu s-a defectat.

Dalglish îi spuse lui Robbins:

– Spune-le să-și aducă aparatura aici. Pot să folosească cel de-al doilea dormitor. Și probabil vor dori să bea o cafea înainte să se apuce de lucru.

– Am înțeles, domnule.

Dalglish decise că ofițerii criminaliști puteau să se schimbe în echipamentul de lucru în biserică, dar la depărtare de scena crimei. Brian Clark, șeful echipei, căruia i se spunea Nobby, nu mai lucrase cu Dalglish. Calm, lipsit de emoții și de umor, nu era cel mai grózav dintre colegi, dar avea reputația unui om serios și meticulos și, atunci cînd binevoia să vorbească, spunea lucruri interesante. Dacă era ceva de descoperit, el avea s-o facă. Era un om care nu se entuziasma ușor și, aflat chiar și în fața celei mai valoroase dovezi potențiale, Clark ar fi exclamat: „OK, oameni buni, stați calmi. E numai o urmă palmară, doar nu e Sfîntul Potir“. De asemenea, credea în delimitarea atribuțiilor. Misiunea sa era să descopere, să adune și să păstreze în bună stare dovezi, nu să se bage peste munca detectivilor. Pentru Dalglish, care încuraja munca în echipă și era receptiv la ideile noi, această rezervă aflată la limita taciturnului era un dezavantaj.

Acum – și nu era pentru prima oară – Dalglish îi simțea lipsa lui Charlie Ferris, criminalistul cu care colaborase în investigația din cazul Berowne/Harry Mack. Și acele crime avuseseră

loc într-o biserică. Dalgliesh și-l amintea bine pe Ferris – un bărbat mărunțel, cu părul de culoarea nisipului, cu trăsături ascuțite și suplu ca un ogar – care se mișca ușor, ca un atlet nerăbdător în așteptarea sunetului pistolului care să dea startul cursei. Își aminti de echipamentul uimitor pe care Ferret îl improvisase pentru muncă: pantaloni scurți albi și tricou cu mâneci scurte, cască de cauciuc strâns lipită de cap, care îl făcea să semene cu un înotător care uitase să-și scoată hainele. Dar Ferret ieșise la pensie și se retrăsese în Somerset unde avea o cârciumioară și cânta în corul bisericii cu o voce răsunătoare de bas.

Un alt medic legist, o nouă echipă de criminaliști – curînd li se va schimba, poate, și numele departamentului. Dalgliesh trebuia să se considere mulțumit că măcar o mai avea pe Kate Miskin. Dar acum nu era momentul să-și bată capul cu starea de spirit a lui Kate sau cu viitorul ei. Poate, își zise, înaintarea în vîrstă îl făcea să fie tot mai puțin tolerant față de schimbare.

Măcar fotograful era un personaj familiar. Barney Parker trecuse de vîrsta pensionării și acum lucra cu jumătate de normă. Era un omuleț volubil, vînos, cu ochi ageri, vesel, care rămăsese neschimbat de cînd îl știa Dalgliesh. Cealaltă slujbă pe care o avea era să facă fotografii pentru nunți și probabil că frumusețea mireseilor contrabalansa cumva rigiditatea dezolantă a muncii de poliție. Avea, într-adevăr, ceva din inoportunitatea enervantă a unui fotograf de nunți, în felul cum privea de jur împrejur scena crimei, de parcă voia să se asigure că nu mai existau și alte cadavre care abia așteptau să le acorde atenție. Dalgliesh aproape că se aștepta să îi pună să se aranjeze pentru poza de familie. Dar era un fotograf excelent și nimeni nu putea să-i reproșeze ceva.

Dalgliesh îi însoțise în biserică, îi condusesese prin sacristie și spre scena crimei. Se schimbaseră pe o bancă de lingă ușa de sud într-o tăcere care, considera Dalgliesh, nu avea nimic de-a face cu sfîntenia locului, și rămaseră pe loc ca un grup de astronauți în salopetele albe cu glugă, privindu-l pe Nobby Clark cum îl urmează pe Dalgliesh înapoi spre sacristie. Lui Dalgliesh i se părea că, cu gluga costumului strînsă în jurul feței și cu dinții din față ieșiți ușor în afară, Clark nu mai avea nevoie

decît de o pereche de urechi lungi ca să semene cu un iepure uriaș și nemulțumit.

– Mai mult ca sigur criminalul a intrat pe ușa sacristiei dinspre peristilul de nord, zise Dalgliesh. Asta înseamnă că va trebui să examinăm pavajul pentru eventuale urme, deși mă îndoiesc că vom găsi ceva util sub maldărele de frunze. Ușa nu are clanță, dar amprente de tuturi ale celor de aici pot apărea pe orice parte a ușii.

Mergînd mai departe în biserică, Dalgliesh continuă:

– Se poate să găsim amprente pe tablou și pe peretele de lingă el, deși ucigașul trebuie să fi fost nebun să nu poarte mănuși. Sfeșnicul din dreapta are urme de sînge și de păr, dar am fi norocoși să găsim amprente. Ceea ce e interesant se află aici.

Îl conduse pe Clark spre intervalul central, spre cea de-a doua lojă cu bănci pentru credincioși.

– Cineva a stat ascuns aici, sub bancă. Praful a fost șters de pe o zonă întinsă. Nu știu dacă veți găsi amprente pe lemn, dar există o șansă.

– E-n regulă, domnule, răspunse Clark. Însă unde va lua masa echipa? Nu pare să existe vreun local prin apropiere și nu aș vrea să întrerup cercetările. Am nevoie de cît mai multă lumină naturală.

– Cei de la colegiu vor asigura sandviciuri. Robbins va avea grijă să facă rost de cazare pentru la noapte. Mîine vom vedea ce progrese am făcut.

– Cred că o să am nevoie de mai mult de două zile, domnule. E vorba de frunzele din peristilul de nord. Trebuie sortate și examinate.

Dalgliesh se îndoia că o asemenea activitate titanică va avea un rezultat pe măsură, dar nu dorea să descurajeze atenția evidentă a lui Clark pentru detalii. Își luă rămas-bun de la ceilalți doi membri ai echipei și îi lăsă să-și facă munca.

Înainte de a începe interogarea fiecărui membru al colegiului în parte, prioritară era amprentarea tuturor celor de la St Anselm. Sarcina căzu în seama lui Piers și Kate. Amândoi știau că Dalglish prefera ca femeilor să li se ia amprente de o femeie detectiv. Înainte să înceapă, Piers zise:

– A trecut multă vreme de când nu am mai făcut așa ceva. Tu ocupă-te, ca de obicei, de femei. În ceea ce mă privește, asta mi se pare o grijă inutilă. Ai zice că luarea amprentelor e ca un fel de viol.

Kate făcea pregătirile necesare.

– Poți s-o vezi și ca un fel de viol, zise ea. Vinovată sau nevinovată, nu mi-ar plăcea ca un ofițer de poliție să-mi înșface degetele.

– E cam impropriu termenul. Se pare că sala de așteptare e plină, lipsesc doar preoții. Cu cine să începem?

– Haide să-l chemăm pe Arbuthnot.

Kate era interesată de diferitele reacții ale suspectilor care se prezentară mai mult sau mai puțin sfioși în ora următoare. Părintele Sebastian, care sosi împreună cu ceilalți preoți, dădu dovadă de o cooperare morocânoasă, dar nu putu să-și ascundă o grimasă de dezgust când Piers îi luă degetele să le curețe cu apă și săpun, apoi i le presă în tușieră. Nu se stăpîni să nu spună:

– Cred că pot să fac și singur asta.

Piers nu se lăsă deloc impresionat.

– Îmi pare rău, domnule. E vorba de obținerea unei amprente bune pe margini. E necesară experiență pentru asta.

Parintele John nu scoase nici o vorbă de la început pînă la sfîrșit, dar era alb ca varul la față și Kate observă că tremura. În timpul scurtei proceduri își ținuse ochii închiși. Parintele Martin păru sincer interesat și privi cu o uimire aproape copilărească

modelul complicat de linii și bucle care reprezenta identitatea lui unică. Părintele Peregrine, cu ochii ațintiți spre colegiu, unde era nerăbdător să se întoarcă, păru să nu-și dea seama prea bine ce i se întâmplă. Numai când își văzu degetele pline de cerneală, mormăi că speră că petele se vor putea șterge cu ușurință și că studenții vor avea grijă să se spele cu grijă pe mâini înainte să vină la bibliotecă. Avea să pună un bilet în acest sens la avizier.

Nici unul dintre studenți sau dintre membrii personalului nu le făcu probleme, dar Stannard veni pregătit să considere întreaga procedură drept o încălcare grosolană a libertăților civile.

– Bănuiesc că aveți dreptul să faceți asta, nu? întrebă el.

– Da, domnule, îi răspunse Piers calm, cu consimțământul dumneavoastră și în condițiile legii poliției și a probelor penale. Cred că sînteți familiarizat cu legislația.

– Și dacă nu-mi dau consimțământul, fără îndoială că puteți obține un mandat judecătoresc. După ce veți face o arestare – dacă ajungeți să faceți așa ceva – și se va dovedi că sînt nevinnovat, bănuiesc că amprentele mele vor fi distruse. Cum pot să fiu sigur că se va întâmpla asta?

– Aveți dreptul să asistați la distrugerea lor, dacă faceți o cerere în acest sens.

– Voi face asta, zise el cu degetele în tușieră. Puteți fi al naibii de siguri că o s-o fac.

Acum terminaseră și ultima persoană care fusese amprentată, Emma Lavenham, plecase. Kate întrebă cu o nepăsare atît de evidentă încît și ei i se păru că tonul îi sună fals:

– Ce părere crezi că are AD despre ea?

– E un bărbat heterosexual, și poet pe deasupra. Are aceeași părere pe care orice bărbat heterosexual și poet o are cînd vede o femeie frumoasă. Ceea ce cred eu e că i-ar plăcea s-o ducă în cel mai apropiat pat.

– Oh, haide, chiar trebuie să fii atît de vulgar? Nu te poți gîndi la o femeie fără s-o asociezi cu patul?

– Ce puritană ești, Kate. M-ai întrebat ce gîndește el, nu ce ar face. AD își ține toate instinctele sub control, asta-i problema lui. Dar prezența ei e ciudată aici, nu-i așa? De ce crezi că a adus-o părintele Sebastian? Ca o modalitate temporară de testare

a rezistenței la tentații? Ai fi crezut că un băiat drăguț ar fi o alegere mai inspirată. Dar cei patru pe care i-am întâlnit pînă acum par deprimant de heterosexuali.

– Sint convinsă că ți-ai fi dat seama dacă ar fi fost altfel.

– La fel și tu. Apropo de frumusețe, ce părere ai de Adonis Raphael?

– Numele e foarte adecvat, nu crezi? Mă întreb dacă ar fi arătat tot așa dacă ar fi fost botezat Albert. Arată mult prea bine și e conștient de asta.

– Te-a excitat?

– Nu, și nici tu, de altfel. E timpul să facem niște vizite. Cu cine să începem? Cu părintele Sebastian?

– Începem de la vîrf?

– De ce nu? Și după asta, AD vrea să fiu cu el cît timp el îl interoghează pe Arbuthnot.

– Și cine îl va intervieva pe decan?

– Eu. Cel puțin, la început.

– Crezi că o să fie mai deschis față de o femeie? S-ar putea să ai dreptate, dar nu mi-aș pune mari speranțe în asta. Preoții aceștia sînt obișnuiți cu confesionalul. Asta îi face să se priceapă să păstreze secretele, inclusiv pe ale lor.

— Desigur, veți dori să o vedeți pe doamna Crampton înainte să plece, spusese părintele Sebastian. O să vă trimit un mesaj când e pregătită să vă întâlnească. Dacă va dori să viziteze biserica, banuiesc că nu-i nici o problemă.

Dalgliesh îi răspunsese scurt că da. Se întrebase dacă părintele Sebastian considera firesc ca, dacă doamna Crampton dorea să vadă locul unde murise soțul ei, Dalgliesh să fie acela care s-o însoțească. Se putea ca doamna Crampton să nu vrea să meargă în biserică. Indiferent de intenția ei, era important ca ei doi să se întâlnească.

Mesajul că doamna Crampton era pregătită să-l primească îi fu adus la căsuța de Stephen Morby, care era folosit acum de părintele Sebastian pe post de curier principal. Dalgliesh observase cât de mult îi dispăcea lui Morell să folosească telefonul.

Când intra în biroul decanului, doamna Crampton se ridică de pe scaun și veni spre el, cu mâna întinsă și privirea ațintită asupra lui. Era mai tânără decât se așteptase Dalgliesh, cu sini mari și talie subțire și cu un chip deschis, nefardat. Nu purta pălărie, și părul scurt, castaniu, periat pînă devenise strălucitor, părea să fi fost tuns de un stilist. Lui Dalgliesh aproape că îi venea să creadă că venea direct de la coafor, dacă această idee n-ar fi fost absurdă. Era îmbrăcată cu un costum de tweed albastru cu bej, împodobit cu o broșă mare pe rever. Era o bijuterie modernă, care arăta nepotrivit pe materialul costumului. Dalgliesh se întrebă dacă fusese un cadou de la soțul ei și și-o pusese ca un semn de loialitate sau de sfidare. O haină scurtă era pusă pe spătarul unui scaun. Era foarte calmă și palma care îi strînse mîna lui Dalgliesh era rece, dar fermă.

Introducerea făcută de părintele Sebastian fu scurtă și formală. Dalgliesh rosti cuvintele obișnuite de condoleanțe și regret. Le adresase atît de des familiilor victimelor încît nici nu-și mai amintea numărul. Oricum, lui îi sunaseră întotdeauna nesincer.

– Doamna Crampton ar dori să viziteze biserica și ar dori s-o însoțiți, zise părintele Sebastian. Dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți aici.

Străbătura împreună peristilul de sud și apoi curtea pavată cu pietre. Cadavrul arhidiaconului fusese luat, dar echipa de criminaliști încă cerceta clădirea, iar unul dintre ei curăța de frunze peristilul sudic, examinînd cu atenție fiecare frunză. Exista deja o cărare curățată spre ușa sacristiei.

În biserică era frig și Dalgliesh observă că însoțitoarea sa tremura, așa că o întrebă:

– Vreți să vă aduc haina?

– Nu, mulțumesc, domnule comandant. Sînt bine.

O conduse spre *Judecata de Apoi*. Nu era nevoie să-i spună că acolo se petrecuse crima – dalele erau încă pătate cu singele soțului ei. Cu un gest natural, puțin țeapăn, ea îngenunche. Dalgliesh se îndepărtă pe culoarul central. Peste cîteva minute ea i se alătură.

– Putem să stăm jos puțin? întrebă ea. Banuiesc că vreți să-mi puneți niște întrebări.

– Putem sta de vorbă în biroul părintelui Sebastian sau în biroul de la căsuța Sfîntul Matei dacă vă este mai comod.

– M-aș simți mai bine aici.

Cei doi criminaliști se retrăseseră, plini de tact, în sacristie. După o clipă de tăcere, ea întrebă:

– Cum a murit soțul meu, domnule comandant? Părintele Sebastian a ezitat să-mi zică.

– Părintelui Sebastian nu i s-a spus cum s-a întîmplat, doamnă Crampton.

Ceea ce, desigur, nu însemna că nu știa. Dalgliesh se întrebă dacă ei îi trecuse prin minte o asemenea posibilitate.

– E important pentru succesul investigației ca detaliile să fie ținute în secret deocamdată, continuă el.

– Înțeleg. Nu o să spun nimic.

Dalgliesh zise cu blîndețe:

– Arhidiaconul a fost ucis cu o lovitură în cap. Totul trebuie să se fi petrecut foarte repede. Nu cred că a suferit. S-ar putea să nu fi avut timp nici măcar să simtă șocul sau teama.

– Mulțumesc, domnule comandant.

Se lăsă din nou o tăcere ciudat de liniștitoare și Dalglish nu se grăbi să o rupă. Chiar și în suferință – pe care o suporta cu stoicism – femeia răspîdea un sentiment de liniște. „Oare aceasta era calitatea care îl atrăsese pe arhidiacon la ea?“, se întrebă Dalglish. Tăcerea se prelungi. Aruncîndu-i o privire, Dalglish văzu lucirea unei lacrimi pe obraz. Ea își ridică mîna și o șterse, dar cînd vorbi, vocea îi era sigură:

– Soțul meu nu a fost bine-venit aici, domnule comandant, dar știu că este imposibil ca cineva de la St Anselm să-l fi ucis. Refuz să cred că un membru al unei comunități creștine ar fi fost capabil de o asemenea faptă diabolică.

– Asta e o întrebare pe care trebuie s-o pun, spuse Dalglish. Soțul dumneavoastră avea dușmani sau exista cineva care să-i dorească răul?

– Nu. Era foarte respectat în parohie. S-ar putea spune chiar că era iubit, deși asta nu e cuvîntul pe care l-ar fi folosit el. A fost un preot bun, înțelegător și conștiincios și nu precupețea nici un efort pentru enoriașii săi. Nu știu dacă v-a spus cineva că era vădîv cînd ne-am căsătorit. Prima lui soție s-a sinucis. Era o femeie foarte frumoasă, dar cu probleme mintale, iar el era foarte îndrăgostit de ea. Tragedia l-a afectat profund, dar a reușit să-și revină. Începea să învețe cum să fie iarăși fericit. Am fost fericiți împreună. E o cruzime că toate speranțele lui s-au năruit în felul acesta.

– Ați spus că nu a fost bine-venit la St Anselm, spuse Dalglish. Asta era din cauza diferențelor teologice sau la mijloc erau alte motive? A discutat cu dumneavoastră despre vizita de aici?

– Discuta tot cu mine, domnule comandant, tot în afară de ceea ce i se spunea la spovedanie. Considera că St Anselm devenise inutil. Nu era singurul care gîndea în acest fel. Cred că pînă și părintele Sebastian își dă seama că acest colegiu este anacronic și va trebui închis. Existau diferențe de opinii între membrii

comunității bisericești, ceea ce nu a ușurat deloc lucrurile. Bănuiesc că știți despre problema cu părintele John Betterton.

– Mi-am dat seama că a existat o problemă, dar nu cunosc detalii, rosti Dalglish.

– E o poveste veche și tragică. Cu ani în urmă, părintele Betterton a fost găsit vinovat de delikte sexuale asupra unor băieți de cor și a fost condamnat la închisoare. Soțul meu a descoperit o parte a probelor și a compărut ca martor în proces. Nu eram căsătoriți încă în momentul respectiv – era la scurt timp după moartea soției lui –, dar știu că a fost foarte afectat. A făcut ceea ce a considerat a fi de datoria lui, dar asta i-a provocat o mare durere.

Dalglish se gîndi că durerea mai mare fusese suportată de părintele John.

– V-a spus ceva soțul dumneavoastră înainte de a veni aici, ceva care să vă dea de înțeles că și-ar fi aranjat vreo întâlnire cu cineva sau că avea motive să creadă că această vizită va fi deosebit de dificilă? o întrebă el.

– Nu, nimic. Sînt sigură că nu și-a aranjat nici o întâlnire în afară de cele cu oamenii de aici. Nu aștepta cu plăcere weekendul, dar nici nu era îngrozit de această perspectivă.

– Ați mai luat legătura de cînd a sosit aici, ieri?

– Nu, nu mi-a telefonat, dar nici nu mă așteptam să o facă. Singurul telefon pe care l-am primit, în afară de cele care priveau treburile parohiei, a fost de la dieceză. Se pare că au pierdut numărul de mobil al soțului meu și doreau să-l aibă înregistrat.

– La ce oră ați primit acest telefon?

– Destul de tîrziu. Am fost surprinsă fiindcă trebuie să fi fost după închiderea programului diecezei. A fost sîmbătă, cu puțin înainte de nouă și jumătate seara.

– Ați discutat cu persoana care a sunat? Era un bărbat sau o femeie?

– Părea să fie un bărbat. La momentul respectiv am crezut că e bărbat, deși n-aș putea să jur. Nu, nu pot să spun că am discutat; i-am dat doar numărul. Mi-a mulțumit și a închis imediat.

„Normal că a făcut asta, își zise Dalglish. Nu voia să vorbească mai mult decît era necesar. Tot ce a dorit a fost numărul,

pe care nu putea să-l obțină altfel, numărul la care avea să-l sune pe arhidiacon în acea noapte din biserică pentru a-l chema să-și întâlnească moartea. Nu era acesta răspunsul la una dintre problemele aflate la baza cazului? Dacă arhidiaconul a fost ademenit în biserică de un apel telefonic pe mobil, cum aflase criminalul numărul? Acel apel de la nouă și jumătate seara nu ar trebui să fie dificil de depistat și rezultatul ar putea fi învinuirea cuiva de la St Anselm. Dar mai rămânea un mister. Criminalul – căruia era mai bine să-i spună Cain – nu era prost. Crima fusese planificată cu mare atenție. Oare Cain nu s-ar fi așteptat ca Dalglish să discute cu doamna Crampton? Nu era posibil – nu, mai mult decât posibil – ca apelul să iasă la iveală? O altă posibilitate îi trecu lui Dalglish prin minte. Oare nu exact asta și-a dorit Cain să se întâmple?

După amprentare, Emma adună din camera ei niște hîrtii de care avea nevoie și se pregătea să plece spre bibliotecă, moment în care auzi sunetul unor pași grăbiți în peristilul de sud și Raphael o prinse din urmă.

– Aș vrea să te rog ceva, zise el. E un moment potrivit?

Emma era să spună: „Dacă nu durează prea mult“, dar după ce îi aruncă o privire se răzgîndi. Nu știa dacă avea nevoie de alinare, dar sigur părea să aibă nevoie de așa ceva. Așa că îi răspunse:

– E în ordine. Dar nu aveai pregătirea cu părintele Peregrine?

– S-a amînat. Cei de la poliție au trimis după mine. Acum mă duc acolo, să mă perpelească. De aceea voiam să-ți vorbesc. Bănuiesc că nu ai fi de acord să-i spui lui Dalgliesh că am fost împreună noaptea trecută? După ora unsprezece noaptea ar fi momentul-cheie. Pînă atunci am un fel de alibi.

– Împreună, unde?

– În apartamentul tău sau al meu. De fapt, vreau să te întreb dacă ai putea spune că ne-am culcat împreună noaptea trecută.

Emma se opri din drum și se întoarse spre el.

– Nu, nu voi face asta! zise ea. Raphael, ceea ce-mi ceri este ieșit din comun. De obicei nu ești atît de necioplît.

– Dar nu ar fi un lucru ieșit din comun s-o fi făcut – sau este?

Emma începu să meargă cu pași mari, dar el se ținu după ea.

– Uite ce e, zise ea, nu te iubesc și nu sînt îndrăgostită de tine.

– E o disticție drăguță, interveni el. Dar ai putea să te gîndești că e posibil. S-ar putea să consideri că ideea nu este cu totul respingătoare.

Emma se întoarse spre el.

– Raphael, dacă m-aş fi culcat cu tine noaptea trecută, nu mi-ar fi fost ruşine să recunosc. Dar nu am făcut-o, nu o voi face şi nu am de gând să mint. În afara de lipsa de moralitate a unei minciuni, ar fi o prostie periculoasă. Crezi că l-aş putea induce în eroare pe Adam Dalgliesh, măcar şi pentru o clipă? Chiar dacă m-aş pricepe să mint – ceea ce nu e cazul – el şi-ar da seama de adevăr. E meseria lui să ştie adevărul. Vrei să creadă că tu l-ai omorât pe arhidiacon?

– Probabil că deja crede asta. Alibiul pe care îl am nu e prea convingător. Am fost să-i ţin companie lui Peter pînă trecea furtuna, dar a adormit înainte de miezul nopţii, aşa că eu aş fi putut să mă strecor cu uşurinţă afară. Bănuiesc că Dalgliesh exact asta o să creadă că am făcut.

– Să presupunem că te suspectează – ceea ce eu nu cred –, dar dacă o să-i prezinţi un alibi fals o să te suspecteze şi mai tare. Nu te recunosc deloc, Raphael. E o cerere stupidă, patetică şi neinsultă pe amîndoi. De ce faci asta?

– Poate că am vrut să aflu ce părere ai, în principiu, despre ideea asta.

– De obicei, o femeie nu se culcă cu un bărbat în principiu, ci cu unul în carne şi oase, îi replică ea.

– Şi, desigur, părintelui Sebastian nu i-ar plăcea să audă una ca asta.

Rostise cuvintele cu o ironie voit degajată, dar Emmei nu-i scăpase nota de amărăciune din glas.

– Bineînţeles că nu i-ar plăcea. Eşti unul dintre studenţi, iar eu sînt oaspete aici. Chiar dacă aş fi vrut să mă culc cu tine – ceea ce nu s-a întimplat – ar fi o încălcare a bunelor maniere.

Asta îl făcu să rîdă, dar sunetul era lipsit de veselie.

– Bune maniere! exclamă el. Da, presupun că şi asta e un motiv întemeiat. Este pentru prima dată cînd am fost refuzat cu un astfel de pretext. Eticheta moralităţii sexuale. Poate ar trebui să introducem în programa de studiu un seminar de etică.

– Dar de ce, Raphael? îl întrebă ea din nou. Trebuie să fi ştiut că o să capeţi un astfel de răspuns.

– Fiindcă am crezut că, dacă aş putea să te fac să mă plăci – sau poate chiar să mă iubeşti puţin – n-aş mai fi într-o asemenea situaţie încilcită. Totul ar fi bine.

– Dar nu s-ar întâmpla asta, îi zise ea, cu mai multă blindețe. Dacă viața ne este încilcită, nu putem căuta dragostea în speranța că lucrurile se vor îndrepta.

– Dar oamenii fac asta.

Rămaseră tăcuți lângă ușa sudică a colegiului. Emma se întoarse să intre. Brusc, Raphael o opri, o luă de mână și, aplecându-se, o sărută pe obraz.

– Îmi pare rău, Emma, îi spuse. Știam că nu are nici un rost. Era doar un vis. Iartă-mă, te rog.

Se întoarse și Emma îl urmări cu privirea cum se îndepărtează prin peristil și așteptă pînă îl văzu că iese pe poarta de metal. Ea intră în clădire, derutată și nefericită. Ar fi trebuit să fie mai înțeleghătoare, mai plină de compasiune? Oare el dorise să-i mărturisească ceva și ea ar fi trebuit să-l încurajeze? Dar dacă lucrurile mergeau prost pentru el – și Emma credea că asta se întâmpla – ce rost avea să caute pe cineva care să le îndrepte? Dar, într-un fel, nu procedase și ea la fel cu Giles? Obosită de insistențe, de cererea dovezilor de iubire, de gelozii și rivalități, nu decisese ea că Giles, cu statutul, puterea și inteligența lui ar putea să-i ofere măcar aparența unei relații astfel încît să fie lăsată în pace să se ocupe de ceea ce prețuia cel mai mult în viață – munca ei? După ce se va întoarce la Cambridge o să-i spună adevărul. Nu avea să fie o despărțire prea ușoară – Giles nu era obișnuit să fie respins –, dar acum nu era momentul să se gîndească la asta. Trauma viitoare pălea în comparație cu tragedia de la St Anselm din care făcea și ea parte, fără scăpare.

Cu puțin înainte de ora treisprezece, părintele Sebastian îl sună pe părintele Martin, care se afla în bibliotecă și compunea niște eseuri, și îl întreabă dacă ar putea schimba câteva cuvinte. Așa proceda de obicei părintele Sebastian – telefona personal. Din ziua în care preluase funcția de decan, avusese mare grijă să nu-l cheme pe predecesorul lui prin intermediul unui student sau al unui membru al personalului; noua conducere, foarte diferită de precedentă, nu avea să fie caracterizată printr-o exercitare lipsită de tact a autorității. Pentru majoritatea oamenilor perspectiva ca decanul anterior să rămână în continuare la colegiu și să aibă un post de profesor cu jumătate de normă ar fi reprezentat un adevărat dezastru. Întotdeauna fusese considerat adecvat ca decanul care părăsea funcția, nu numai să plece într-o manieră demnă și bine pusă la punct, dar s-o și facă la o distanță cât mai mare de colegiu. Dar aranjamentul la care se ajunsese cu părintele Martin, gândit la început ca soluție temporară după plecarea neașteptată a unui lector de teologie pastorală, continuase printr-un consimțământ reciproc în folosul ambelor părți. Părintele Sebastian nu arătase nici un fel de inhibiție sau de stînjeneală să ocupe locul predecesorului său în biserică, să preia și să reorganizeze funcționarea biroului sau să stea în capul mesei cînd mînceau și nici să introducă schimbările planificate cu atît de multă grijă. Părintele Martin nu-i purtase pică și, chiar ușor amuzat, înțelesese perfect situația. Părintelui Sebastian nu-i trecuse nici o clipă prin minte că un predecesor ar putea reprezenta vreo amenințare pentru autoritatea lui sau pentru ideile novatoare propuse de el. Nici nu îi făcea confidențe, nici nu-l consulta pe părintele Martin. Dacă avea nevoie de informații privind chestiuni

administrative, le lua din dosare sau de la secretară. Avînd atît de multă încredere în forțele proprii, probabil ar fi reușit să-l integreze chiar și pe arhiepiscopul de Canterbury printre subordonații lui, fără nici un fel de probleme.

Relația dintre el și părintele Martin era una de încredere și respect și, din partea părintelui Martin, de afecțiune. Întrucît acestuia din urmă îi venise greu să creadă, în timpul perioadei cît fusese decan al colegiului, că deținea cu adevărat acea funcție, îl acceptase pe succesorul său cu bunăvoință și chiar cu o oarecare ușurare. Și, chiar dacă uneori își dorea ca relația lor să fie ceva mai caldă, își dădea seama că acest lucru nu este posibil. Acum însă, așezat pe scaunul pe care îl ocupa de obicei în fața șemineului și observînd agitația neobișnuită a părintelui Sebastian, era conștient, cu o oarecare neliniște, că se aștepta ceva de la el – încurajare, sfaturi sau doar compasiunea reciprocă a unei îngrijorări împărtășite. Rămase nemișcat și, închizînd ochii, rosti o scurtă rugăciune.

Părintele Sebastian încetă să se mai plimbe prin încăpere și spuse:

– Doamna Crampton a plecat acum zece minute. A fost o întâlnire dureroasă. După care adăugă: dureroasă pentru amîndoi.

– Nici nu putea să fie altfel, răspunse părintele Martin.

I se păru că detectează în vocea decanului o vagă notă iritată, de resentiment, din cauză că arhidiaconul pusese capac la toate relele înfăptuite anterior lăsîndu-se – cu atîta lipsă de considerație – ucis chiar sub acoperișul lor. Acest gînd îl duse spre altul, chiar și mai lipsit de respect în împrejurările de față. Ce i-ar fi spus Lady Machbeth văduvei lui Duncan, dacă aceasta ar fi venit la castelul Iverness ca să vadă cadavrul? „Ce întîmplare nefericită, doamnă, eu și soțul meu o regretăm profund. A fost o vizită atît de reușită pînă în acel moment... noi am făcut tot ce-am putut ca Majestatea Sa să se simtă bine.“ Părintele Martin era uimit și șocat că o idee atît de îngrozitor de nepotrivită i s-a putut strecura în minte. Probabil, își zise, devenea frivol.

– A insistat să meargă în biserică să vadă unde a murit soțul ei, continuă părintele Sebastian. Lucru nerecomandabil, după părerea mea, dar comandantul Dalglish a fost de acord. A fost

foarte hotărîtă cînd a spus că dorește ca el, nu eu, s-o însoțească. A fost un gest nepotrivit, dar am considerat că nu are rost să protestez. Desigur, asta înseamnă că a văzut *Judecata de Apoi*. Dacă Dalglish are încredere că ea nu o să spună nimic despre acest act de vandalism, eu de ce să nu am încredere în cei de aici?

Părintele Martin nu dori să-i aducă aminte că doamna Crampton nu era suspectă în cazul de crimă, așa cum erau ei.

Părintele Sebastian, devenind parcă brusc conștient de propria agitație, veni și se așeză în fața colegului său.

– Nu mă simțeam cu inima împăcată s-o las să se ducă singură acasă cu mașina, așa că i-am sugerat ca Stephen Morby s-o însoțească. Desigur, nu ar fi fost convenabil, căci acesta ar fi trebuit să ia trenul și apoi un taxi din Lowestoft pe drumul de întoarcere. Oricum, mi-a spus că preferă să fie singură. Am rugat-o să rămînă la masă – ar fi putut să ia masa în liniște aici sau în apartamentul meu. Sala de mese nu ar fi fost un loc potrivit.

Părintele Martin aprobă în tăcere. Ar fi fost o masă foarte stîngenitoare, dacă doamna Crampton ar fi stat printre suspecti și ar fi primit castronul cu cartofi, înmînat cu amabilitate poate chiar de ucigașul soțului ei.

– Mi-e teamă că am dezamăgit-o, continuă decanul. De obicei, în astfel de ocazii se folosesc expresii comune, dar care își pierd sensul – nu mai sînt decît o bolboroseală de cuvinte banale, care nu au nici un înțeles și nici o legătură cu credința.

– Orice ai spus, părinte, nimeni nu s-ar fi descurcat mai bine, îl incurajă părintele Martin. Sînt momente în care orice cuvinte sînt inutile.

Doamna Crampton, își zise, nu ar fi considerat potrivite și nici nu ar fi avut nevoie de îndemnurile părintelui Sebastian referitoare la tăria suflotească sau la nădejdea pe care trebuie să și-o piardă creștinii.

Părintele Sebastian se foi stîngenit pe scaun, apoi se strădui să rămînă nemișcat.

– Nu i-am spus nimic doamnei Crampton despre altercația pe care am avut-o cu soțul ei ieri după-amiază, în biserică. I-ar fi provocat o suferință și mai mare și asta nu i-ar fi făcut deloc bine. Regret profund cele întîmplate. Este chinuitor să știu că

arhidiaconul a murit purtînd în suflet o asemenea supărare. Nu a fost o stare de grație – pentru nici unul din noi.

Părintele Martin spuse cu blîndețe:

– Nu putem ști, părinte, ce stare de spirit avea arhidiaconul cînd a murit.

Părintele Sebastian însă continuă:

– Mi s-a părut puțin cam lipsit de sensibilitate din partea lui Dalgliesh să-și trimită subordonații să ia declarațiile preoților. Ar fi fost mult mai potrivit ca el să fi vorbit cu noi toți. Normal, am cooperat, la fel cum au făcut, sint sigur, toți ceilalți. Aș dori ca poliția să fie mai deschisă în fața posibilității ca o persoană din afara colegiului să fie răspunzătoare pentru crimă, deși nu pot să cred că inspectorul Yarwood are ceva de-a face cu asta. Totuși, cu cît va fi în stare să vorbească mai repede, cu atît mai bine. Și, firesc, aștept cu nerăbdare redeschiderea bisericii. Inima colegiului nu poate să bată fără ea.

– Nu cred că vom fi lăsați să ne întoarcem pînă cînd *Judecata de Apoi* nu este curățată, zise părintele Martin. Și poate acest lucru nici nu e posibil de făcut. Vreau să spun, poate că este nevoie să rămînă așa cum este, ca probă.

– Asta e o absurditate! Fără îndoială că s-au făcut fotografii și asta ar trebui să fie de ajuns. Totuși, curățarea tabloului este o sarcină dificilă, care trebuie făcută de specialiști. *Judecata de Apoi* face parte din patrimoniul național. Nu-l putem lăsa pe Pilbeam să-l șteargă cu terebentină. Și trebuie să aibă loc o slujbă de sfîntîre înainte ca biserica să-l poată folosi din nou. Am fost la bibliotecă să iau canoanele, dar nu mi-au oferit prea multă îndrumare. Canonul F 15 se ocupă de profanarea bisericilor, dar nu dă indicații despre resfîntîre. Ar mai fi, desigur, ritul roman pe care l-am putea adapta, dar e mai mult complicat decît recomandabil. Presupune organizarea unei procesiuni conduse de un purtător de cruce, urmat de episcopul cu mitră și pastori, de preoți care efectuează liturgia, de diaconi și de alți preoți cu veșminte de ceremonie, care să treacă prin fața oamenilor înainte să intre în biserică.

– Nu-mi pot închipui că episcopul ar dori să ia parte la așa ceva, zise părintele Martin. Ai luat legătura cu el, nu-i așa, părinte?

– Desigur. O să vină aici miercuri seara. A sugerat, plin de considerație, că mai devreme ar fi un moment nepotrivit și pentru noi, și pentru poliție. A discutat, fără îndoială, cu membrii consiliului de administrație și nu am nici o îndoială că îmi va comunica formal decizia lor când va veni. St Anselm va fi închis la sfârșitul acestui trimestru. Speră că se vor putea face aranjamente ca studenții să fie primiți la alte colegii teologice. Probabil că la Cuddesdon și la St Stephen's House, deși nu va fi un lucru ușor. Deja am stat de vorbă cu rectorii.

Revoltat, părintele Martin vru să protesteze vehement, dar vocea lui bătrână nu reuși decît să rostească patetic cu vocea tremurîndă:

– Dar asta este îngrozitor! Avem la dispoziție mai puțin de două luni. Ce se va întîmpla cu familiile Pilbeam, Surtees, cu personalul cu jumătate de normă? Oamenii ăștia o să fie aruncați afară din case?

– Bineînțeles că nu, părinte. Vocea părintelui Sebastian trăda o notă de nerăbdare. Colegiul teologic St Anselm va fi închis la sfârșitul acestui trimestru, dar personalul rezident va fi menținut pînă cînd se va decide viitorul clădirilor. Acest lucru este valabil și pentru personalul cu jumătate de normă. Am vorbit la telefon cu Paul Perronet și joi va veni aici împreună cu ceilalți membri ai consiliului de administrație. E îngrijorat ca nu cumva ceva de valoare să fie scos acum din biserică sau din colegiu. Testamentul doamnei Arbuthnot a fost foarte clar în ceea ce privește intențiile ei, dar, fără îndoială, din punct de vedere legal lucrurile sînt complicate.

Părintele Martin cunoștea prevederile testamentului de cînd fusese decan. „Noi, cei patru preoți, vom deveni niște oameni bogați“, îi trecu prin minte, dar fără să rostească acest lucru cu glas tare. „Cît de bogați?“ se întrebă. Gîndul îl îngrozi. Descoperi că îi tremură mîinile. Privindu-și venele ca niște șnururi mov și pe-tele maronii care păreau mai mult niște urme de boală decît semne de bătrînețe, simți cum puterile și așa slabe îl părăsesc.

Uitîndu-se la părintele Sebastian văzu, într-o străfulgerare subită de intuiție, un chip palid și stoic, dar care ascundea o minte ce evalua deja viitorul, insensibilă la ravagiile durerii și

ale neliniștii. De această dată nu mai exista scăpare de pedeapsă. Tot ceea ce planificase și construise părintele Sebastian se prăbușea în scandal și oroare. Va supraviețui, dar acum, poate pentru prima oară, ar fi avut nevoie să primească o asigurare că acest lucru se va întâmpla.

Stăteau unul în fața celuilalt în tăcere. Părintele Martin ar fi dorit să poată găsi cuvintele potrivite, dar acestea refuzau să vină. Timp de cincisprezece ani nici măcar o dată nu i se ceruse sfatul, încurajarea, compătimirea sau ajutorul. Iar acum, când era nevoie de ele, se simțea complet neajutorat. Eșecul lui era mai profund decât acest moment. Părea să cuprindă întreaga lui activitate ca preot. Ce le dăruise credincioșilor lui, studenților de la St Anselm? Bunătate, afecțiune, toleranță și înțelegere – dar toate acestea erau o monedă comună a tuturor oamenilor bine intenționați. Reușise el, pe parcursul activității lui, să schimbe măcar o viață? Își aminti cuvintele unei femei pe care le auzise întâmplător când pleca de la ultima lui parohie: „Părintele Martin este un preot despre care nimeni nu vorbește de rău“. Acum acele vorbe păreau cea mai gravă condamnare.

După un moment se ridică și părintele Sebastian îl urmă.

– Ai vrea, părinte, să mă uit peste ritul roman să văd dacă poate fi adaptat pentru nevoile noastre? îl întreba el.

– Mulțumesc, părinte, ar fi foarte util, îi răspunse părintele Sebastian și se duse apoi spre scaunul de la birou în timp ce părintele Martin ieși din încăpere și închise ușor ușa în urma lui.

Primul student ales pentru interogatoriul oficial fu Raphael Arbuthnot. Dalgliesh se decise ca la întrevvedere să participe și Kate. Arbuthnot nu venise la timp și de-abia după zece minute de la ora fixată Robbins îl invită să intre în camera de interogatoriu.

Dalgliesh fu surprins să constate că Raphael nu își revenise – arăta tot atât de șocat și de afectat ca în timpul întâlnirii din bibliotecă. Poate chiar și acest scurt interval de timp scurs de la acel moment îl făcuse să-și dea seama cu și mai mare claritate de pericolul în care se afla. Se mișca țeapăn, ca un bătrîn, și refuză invitația lui Dalgliesh de a se așeza. În schimb, preferă să rămână în picioare în spatele scaunului, ținându-se atât de strîns cu ambele miini de spătar încît încheieturile degetelor i se albiră; și fața îi era albă ca varul. Kate avea impresia absurdă că, dacă ar întinde mîna ca să-i atingă pielea sau buclele, ar simți sub degete duritatea pietrei. Contrastul dintre capul cu trăsături elene și negrul veșmîntului preotesc părea totodată impresionant, dar și teatral.

– Nimeni dintre cei care stăteau așeară la masă, așa cum am făcut și eu, nu puteau să nu observe faptul că nu-l plăceai pe arhidiacon, zise Dalgliesh. Care e motivul?

Felul cum începu discuția îl luă prin surprindere pe Arbuthnot. Probabil, își zise Kate, se așteptase la o deschidere mai familiară a discuției – întrebări preliminare nevinovate despre trecutul personal și abia apoi altele, mai provocatoare. Arbuthnot îl privi tîntă pe Dalgliesh și rămase tăcut.

Părea imposibil ca printre buzele acelea încleștate să iasă vreun cuvînt, dar cînd vorbi vocea îi era calmă:

– Aș prefera să nu vorbesc despre asta. Nu e suficient că nu îl plăceam? Făcu o pauză, apoi continuă: Nu e doar atât. Îl uram. Ura față de el devenise o obsesie. Îmi dau seama acum de acest

lucru. Poate că transferam asupra lui ura pe care nu voiam să admit că o simțeam pentru altcineva sau pentru altceva – o persoană, un loc, o instituție.

Reuși să schițeze un zîmbet trist, apoi spuse:

– Dacă m-ar auzi părintele Sebastian ar spune că iar mă las în voia pasiunii mele jalnice pentru psihanaliza de amator.

Kate îi spuse cu o voce surprinzător de blindă:

– Știm despre condamnarea părintelui John.

Oare doar i se pâruse, se întreba Dalglish, sau mâinile încordate ale lui Raphael se mai relaxaseră un pic?

– Desigur. Era de așteptat să ne verificați pe toți. Bietul părinte John! Așadar, știți că arhidiaconul a fost unul dintre martorii acuzării. El, nu juriul, a fost acela care l-a băgat pe părintele John la închisoare.

– Juriul nu bagă pe nimeni la închisoare, zise Kate. Judecătorul face asta. Apoi adăugă, de parcă îi era teamă ca nu cumva Raphael să leșine: De ce nu stați jos, domnule Arbuthnot?

După o clipă de ezitare, el se așeză și făcu un efort evident să se relaxeze.

– Oamenii pe care îi urim nu ar trebui să fie omorîți. Asta le oferă un avantaj necinstit. Nu eu l-am omorît, dar mă simt vinovat de parcă aș fi făcut-o.

– Ai ales singur pasajul din Trollope pe care l-ai citit ieri la masă?

– Da. Întotdeauna ne alegem singuri ceea ce o să citim.

– Un arhidiacon total diferit, din altă epocă, zise Dalglish. Un om ambițios îngenunchează lângă tatăl său aflat pe patul de moarte și îi cere iertare pentru că i-a dorit moartea. Mi se pare că arhidiaconul a luat-o ca pe ceva personal.

– Asta și doream. Urmă un alt moment de tăcere, după care Raphael zise: Întotdeauna m-am întrebat de ce l-a urmărit pe părintele John cu atîta îndîrjire. Doar nu era el însuși homosexual și asta – o modalitate de a ascunde această pornire, îngrozit că ar putea fi și el trădat. Acum știu că încerca să-și ispășească vina prin intermediul altuia.

– Vină pentru ce? întreba Dalglish.

– Cred că ar fi mai bine să-l întrebați pe inspectorul Yarwood.

Dalgliesh se hotărî să nu zăbovească pentru moment asupra acestui subiect. Nu era singura întrebare pe care trebuia să i-o pună lui Yarwood. Dar pînă cînd Yarwood nu-și revenea, Dalgliesh orbecăia prin întuneric. Îi ceru lui Raphael să-i spună ce făcuse cu exactitate după vecernie.

– Mai întîi m-am dus în cameră. Trebuie să păstrăm tăcerea după vecernie, dar regula nu e întotdeauna aplicată. Tăcere nu înseamnă să nu vorbim unii cu alții. Nu procedăm precum călugarii trapiști, dar de obicei ne ducem în camere. Am citit și am lucrat la un eseu pînă pe la zece și jumătate. Vîntul bătea cu putere – știți asta, domnule, doar erați aici –, așa că m-am hotărît să mă duc în casa pentru a vedea dacă Peter – adică Peter Buckhurst – se simte bine. Este în convalescență după febra glandulară și nu și-a revenit complet. Știu că nu poate suferi furtunile – nu e vorba de fulgere, de tunete sau de ploaia puternică, ci doar de urletul vîntului. Mama lui a murit într-o cameră alăturată, într-o noapte cu vînt puternic, pe vremea cînd el avea șapte ani și de atunci nu-l mai poate suferi.

– Cum ai intrat în casă?

– Ca de obicei. Camera mea este N3, în peristilul de nord. Am trecut prin vestiar, am străbatut holul și am urcat pînă la etajul doi. Acolo, în spatele casei, e o infirmerie, unde Peter a dormit în ultimele săptămîni. Era evident că nu dorea să fie singur, așa că i-am spus că o să rămîn cu el toată noaptea. Mai exista un pat în cameră și am dormit acolo. Deja îi cerusem voie părintelui Sebastian să plec din colegiu după vecernie – promiseseam să particip la prima liturghie a unui prieten la o biserică de lângă Colchester –, dar n-am vrut să-l las singur pe Peter, așa că m-am hotărît să plec azi-dimineață devreme. Știam că slujba începe abia la zece și jumătate, deci puteam să ajung.

– Domnule Arbuthnot, de ce nu mi-ai spus toate astea cînd eram în bibliotecă azi-dimineață? îl întreabă Dalgliesh. Am întrebat dacă și-a părăsit cineva camera după vecernie.

– Dumneavoastră ați fi spus? Ar fi fost foarte umilitor pentru Peter, nu-i așa, să afle tot colegiul că îi este frică de vînt.

– Și ce ați făcut toată seara?

– Am vorbit, apoi eu i-am citit. O povestire de Saki, dacă vă interesează.

– Ați mai văzut pe altcineva decît pe Peter Buckhurst după ce ați intrat în clădire pe la zece și jumătate?

– Numai pe părintele Martin. A trecut pe la noi în jurul orei unsprezece, dar nu a vrut să stea. Și el era îngrijorat din pricina lui Peter.

– Fiindcă știa că domnul Buckhurst se teme de vînt?

– E ceva care nu mă miră la părintele Martin. Nu cred însă că altcineva de la colegiu știe, cu excepția noastră.

– V-ați întors în camera dumneavoastră la un moment dat în timpul nopții?

– Nu. Există o baie lingă infirmerie dacă doream să fac un duș și nu aveam nevoie de pijama.

– Domnule Arbuthnot, sînteți absolut sigur că ați încuiat ușa casei care dă spre peristilul de nord cînd v-ați dus la prietenul dumneavoastră?

– Sînt absolut sigur. Domnul Pilbeam de obicei verifică ușile pe la ora unsprezece, cînd o încuie pe cea din față. El o să poată să confirme că era încuiată.

– Și nu ați părăsit infirmeria pînă dimineța?

– Nu. Am stat acolo toată noaptea. Eu și Peter am stins veiozele de pe noptiere pe la miezul nopții și ne-am pregătit de culcare. Nu știu ce-a făcut el, dar eu am dormit bușean. M-am trezit cu puțin înainte de șase și jumătate și am văzut că Peter încă dormea. Tocmai mă duceam spre camera mea cînd m-am întilnit cu părintele Sebastian care ieșea din birou. Nu a părut surprins să mă vadă și nici nu m-a întrebat de ce n-am plecat. Acum îmi dau seama că era preocupat de alte lucruri. Mi-a spus doar să sun pe toată lumea, pe studenți, pe cei din personal și pe oaspeți și să le cer să vină la șapte și jumătate la bibliotecă. Îmi aduc aminte că l-am întrebat: „Și ce se întîmplă cu slujba de dimineată, părinte?“, iar el mi-a replicat: „A fost anulată“.

– V-a dat vreo explicație pentru această cerere? îl întreba Dalgliesh.

– Nu, nici una. Și, pînă nu am venit împreună cu ceilalți la bibliotecă, nu am știut ce se întîmplă.

– Și nu mai aveți nimic să ne spuneți, absolut nimic, în legătură cu uciderea arhidiaconului?

Urmă o tăcere lungă, timp în care Arbuthnot își privea țința mîinile împreunate în poală. Apoi, ca și cum ar fi luat o hotărîre, își ridică ochii și se uita fix la Dalglish, după care spuse:

– Ați pus o mulțime de întrebări. Știu că asta vă este meseria. Acum pot să pun și eu o întrebare?

– Desigur, deși nu pot promite că vă voi răspunde, spuse Dalglish.

– Este evident că dumneavoastră – poliția, adică – sînteți convinși că arhidiaconul a fost ucis de cineva care a dormit la colegiu. Trebuie să aveți niște motive întemeiate pentru asta. Adică, nu e mai probabil ca o persoană din afară să fi intrat în biserică, probabil pentru a fura, și să fi fost surprins de Crampton? La urma urmelor, acest loc nu e sigur. Hoțului nu i-ar fi fost greu să intre în curte și, probabil, nici să intre în casă pentru a lua cheile de la biserică. Oricine a stat vreodată aici putea ști unde sînt ținute. Așa că mă întreb de ce vă concentrați atenția asupra noastră – adică, a preoților și a studenților.

– Opțiunile în ceea ce-l privește pe criminal sînt mult mai numeroase, îi răspunse Dalglish. Mai multe nu vă pot spune.

– Vedeți, spuse Raphael, m-am gîndit – mă rog, toți de aici am făcut-o... Dacă cineva de la colegiu l-a omorît pe Crampton, acela trebuie să fi fost eu. Nimeni nu ar fi vrut sau nu ar fi putut s-o facă. Nimeni nu-l ura mai tare și, chiar dacă l-ar fi urît, n-ar fi în stare de crimă. Mă întreb dacă aș fi putut s-o fac fără să știu. Poate că m-am sculat noaptea și m-am întors în cameră, apoi l-am văzut intrînd în biserică. Nu se poate să mă fi dus după el, să fi izbucnit o ceartă violentă și să-l fi omorît?

– De ce credeți asta? îl întrebă Dalglish calm.

– Pentru că varianta asta măcar e posibilă. Dacă asta e ceea ce numiți „o treabă din interior“, atunci cine ar fi putut s-o facă? Și există și o probă care susține această idee. Cînd m-am întors în cameră azi-dimineață, după ce le-am telefonat tuturor să vină la bibliotecă, mi-am dat seama că cineva fusese înăuntru în timpul nopții. Chiar lingă ușă, în cameră, era o crenguță ruptă. Dacă nu a luat-o cineva, ar trebui să fie încă acolo. Acum că ați închis

accesul în peristilul de nord, nu pot să mă duc să verific. Presupun că reprezintă un fel de probă, nu-i așa? Dar ce fel de probă?

– Sînteți sigur că această crenguță nu se afla în cameră cînd ați plecat, după vecernie, să vedeți ce face Peter Buckhurst? îl întreabă Dalglish.

– Sînt sigur. Aș fi observat-o. Nu aveam cum să nu o văd. Cineva a intrat în camera mea după ce am plecat să văd ce face Peter. Trebuie să mă fi întors la un moment dat în timpul nopții. Cine altcineva putea să fi fost la ora aceea și pe furtună?

– Ați suferit vreodată în viața de amnezie temporară? se interesează Dalglish.

– Nu, niciodată.

– Și îmi spuneți adevărul, că nu vă amintiți să-l fi omorît pe arhidiacon?

– Da, jur.

– Tot ce pot să vă spun este că persoana care a comis crima nu ar avea nici o îndoială în legătura cu cele întîmplate noaptea trecută.

– Vreți să spuneți că m-aș fi trezit azi-dimineață cu mîinile murdare de sînge – la modul literal?

– Nu vrea să spun nimic mai mult decît am spus. Cred că, deocamdată, e suficient. Dacă vă mai amintiți ceva, dați-ne neîntîrziat de știre.

Expedierea această rapidă fu neașteptată, după cum își dădu seama Kate.

– Mulțumesc, murmură Arbuthnot neluîndu-și ochii de la Dalglish, apoi plecă.

Cei doi așteptară pînă cînd ușa se închise în urma lui, după care Dalglish întreabă:

– Ei, ce părere ai, Kate – e un actor desăvîrșit sau un tînar nevinovat și îngrijorat?

– Aș spune că e un actor destul de bun. Cu o asemenea înfățișare, e inevitabil. Știu că asta nu-l face vinovat. Cu toate astea, e o poveste bine ticluită, nu? Practic, a mărturisit mai mult sau mai puțin crima, în speranța că o să afle exact ce știm. Iar noaptea petrecută cu Buckhurst nu-i oferă un alibi – putea cu ușurință să se strecoare afară după ce băiatul a adormit, să ia

cheile de la biserică și să-l sune apoi pe arhidiacon. Știm de la domnișoara Betterton că se pricepe să imite diverse voci. Putea să se prefacă a fi oricare dintre preoți și, dacă era văzut în casă, nimeni nu s-ar fi mirat. Chiar dacă Peter Buckhurst s-a trezit și a observat că Raphael nu mai era acolo, este foarte posibil să nu vrea să-și trădeze prietenul. Mult mai simplu era să se convingă singur că patul alăturat nu este gol.

– Ar fi bine să stăm de vorbă cu el acum, zise Dalglish. Tu și Piers puteți face asta. Dar dacă Arbuthnot a luat cheia, de ce nu a pus-o înapoi când s-a înapoiat în casă? O posibilitate ar fi ca ucigașul lui Crampton să nu se fi întors la colegiu – doar dacă, desigur, nu chiar asta dorește să credem. Dacă Raphael este cel care l-a ucis pe arhidiacon – și pînă nu vorbim cu Yarwood, el e suspectul principal – cea mai deșteaptă mișcare ar fi fost să arunce cheia. Ai observat că nu a menționat nici măcar o dată posibilitatea ca Yarwood să fie suspectul? Nu e prost deloc; trebuie să-și fi dat seama de posibila semnificație a dispariției lui Yarwood. Nu poate fi atît de naiv încît să presupună că un ofițer de poliție nu este capabil de crimă.

– Și crenguța din camera lui? întrebă Kate.

– El spune că încă mai este acolo și n-am nici o îndoială că e adevărat. Întrebarea e, cum a ajuns acolo și cînd? Asta înseamnă că echipa de criminaliști trebuie să-și extindă aria de cercetare pînă la camerele lui Arbuthnot. Dacă spune adevărul – și asta ar fi o poveste cam ciudată – crenguța ar putea fi un element important. Dar crima asta a fost plănuită cu multă atenție. Dacă Arbuthnot avea intenții ucigașe, de ce să complice lucrurile ducîndu-se în camera lui Peter? Dacă prietenul lui era înspăimîntat cu adevărat de furtună, Arbuthnot nu putea să-l părăsească. Și nu putea să se bazeze pe faptul că băiatul adormea, chiar și la miezul nopții.

– Dar dacă spera să-și fabrice un alibi, Peter Buckhurst era probabil singura lui șansă. La urma urmei, un tînăr bolnav și speriat este ușor de păcalit în ceea ce privește ora. Bunăoară dacă Arbuthnot a planificat crima pentru miezul nopții, putea foarte simplu să-i șoptească lui Buckhurst cînd se pregăteau de culcare că era trecut de douăsprezece.

– Lucru care l-ar fi ajutat, Kate, dacă legistul ar putea să ne spună cu mai multă precizie cînd a fost ucis Crampton. Arbuthnot nu are alibi, dar lucrul acesta e valabil pentru toți cei din colegiu.

– Inclusiv Yarwood.

– Și el ar putea fi cel care deține cheia întregii afaceri. Trebuie să continuăm investigația dar, pînă nu se înzdrăveneste suficient ca să poată fi interogat, s-ar putea să ne lipsească un element esențial.

– Nu îl consideri suspect, nu? întrebă Kate.

– Deocamdată, trebuie să fie, dar e puțin probabil. Nu văd cum un om cu o sănătate mintală atît de precară ar putea plănui și pune în aplicare o crimă atît de elaborată. Dacă prezența atît de neașteptată a lui Crampton la St Anselm i-ar fi provocat o furie criminală, l-ar fi atacat în timp ce dormea.

– Dar asta e valabil pentru toți suspectii, domnule.

– Exact. Așa că ne întoarcem la întrebarea de bază. De ce a fost pusă la cale crima în acest fel?

Nobby Clark și fotograful se aflau la ușă. Chipul lui Clark adoptase o expresie de reverență solemnă, de parcă intra într-o biserică. Era un semn sigur că avea vești bune. Se îndreptă spre masă și întinse fotografiile Polaroid cu amprente: de la arătător la degetul mic al mîinii drepte și, alături de ele, amprenta palmară, tot de la mîna dreaptă, observîndu-se partea laterală a degetului mare și cele patru urme clare ale degetelor. Lîngă ele puse un formular standard de amprentare.

– Ale doctorului Stannard, domnule. Nu puteați spera pentru ceva mai clar. Urma palmară se afla pe piatra de pe peretele din dreapta *Judecării de Apoi*, iar cealaltă e de pe scaunul din a doua boxă. Putem preleva amprenta palmară, dar nu e necesar cu ceea ce avem. Nu are rost să le trimitem la sediu pentru verificare. Rareori am văzut niște amprente mai clare. Sînt, fără doar și poate, ale doctorului Stannard.

– Dacă Stannard e Cain, spuse Piers, aceasta va fi cea mai scurtă investigație pe care am făcut-o pînă în prezent. Ne întoarcem la smogul din Londra. Păcat. De-abia așteptam să iau masa la Crown și să mă plimb pe plajă înainte de micul dejun.

Dalgliesh stătea lângă fereastra dinspre est privind marea de dincolo de promontoriu. Se întoarse și zise:

– Eu nu mi-aș pierde speranța.

Trăseseră biroul de lângă fereastră și îl așezaseră în mijlocul încăperii, cu două scaune cu spătarul drept alături. Stannard avea să stea pe fotoliul din fața biroului. Fizic, se va simți cît se poate de comod, dar din punct de vedere psihologic va fi dezavantajat.

Așteptau în tăcere. Dalgliesh nu părea să aibă chef de vorbă, iar Piers lucrase cu el destulă vreme ca să știe cînd să păstreze tăcerea. Probabil că Robbins nu reușea să dea de Stannard. Trecură cinci minute înainte să audă ușa de la intrare deschizîndu-se.

– Doctorul Stannard, domnule, zise el și se așază discret într-un colț cu un blocnotes în mînă.

Stannard intra cu pași iuți, răspunse scurt la salutul lui Dalgliesh și se uită împrejur de parcă se întreba unde trebuia să se așeze.

– Pe fotoliu, domnule doctor.

Stannard se uită în jur cu o atenție nedisimulată, de parcă dezaproba aspectul încăperii, apoi se așază, se lăsă pe spătar, după care păru să considere ca neadecvată lejeritatea poziției și se repositionă pe marginea fotoliului, cu picioarele lipite și mîinile în buzunarele hainei. Privirea lui, fixată asupra lui Dalgliesh, era mai degrabă întrebătoare decît provocatoare, dar Piers îi sesiză resentimentul, dar și ceva mai puternic care i se păru a fi teamă.

Nimeni nu este în elementul lui cînd este implicat în investigarea unei crime; chiar și martorii raționali și cu spirit civic, care se știu nevinovați, pot ajunge să aibă resentimente față de întrebările poliției și nimeni nu le face față cu o conștiință complet împăcată. Delicte minore, vechi și lipsite de relevanță ies la suprafața minții, precum spuma laptelui. Chiar și așa, Piers îl găsi pe Stannard deosebit de antipatic. Își spuse că nu era numai prejudecata pe care o avea împotriva mustaților pe oală; pur și simplu nu-i plăcea omul. Chipul lui Stannard, cu un nas subțire și mult prea lung și cu ochi apropiați, era marcat de o evidentă nemulțumire. Era chipul unui om care nu obținuse niciodată cu adevărat ceea ce considera că merită de drept. Oare, se întrebă Piers, ce se întîmplase? Absolvise al doilea în loc de primul, așa cum se așteptase? Un post de lector la o fostă universitate politehnică în loc de Oxbridge? Mai puțină putere, mai puțini bani, mai puțin sex decît considera că merită? Probabil că nu era vorba de prea puțin sex. Femeile păreau inexplicabil atrase de genul acesta de Che Guevara. Oare el n-o pierduse la Oxford pe Rosie în favoarea unui asemenea diletant cu mutra acră? Poate, recunosc el, din cauza aceasta avea idei preconcepute. Avea prea multă experiență, ca să nu-și țină în frîu asemenea sentimente, dar chiar și numai acest gînd îi dădu un fel de satisfacție perversă.

Lucrase destul de mult timp cu Dalglish ca să știe ce rol va juca fiecare. El va pune majoritatea întrebărilor; AD va interveni atunci cînd va considera de cuviință. Dar nu cu ceva la care martorul s-ar fi putut aștepta. Piers se întreba dacă Dalglish era conștient cît de intimidantă era prezența lui întunecată, tăcută și atentă.

Piers se prezentă și începu să pună întrebările preliminare obișnuite, cu o voce fără modulații. Numele, adresa, data nașterii, ocupația, starea civilă. Răspunsurile lui Stannard erau scurte. În cele din urmă zise:

– Nu văd ce importanță are starea mea civilă pentru toate astea. De fapt, trăiesc cu cineva. O femeie.

Fără să-i răspundă, Piers îl întreabă:

– Și cînd ați sosit, domnule?

– Vineri noaptea. Trebuie să plec diseară, înainte de masă. Presupun că nu există vreun motiv care să mă împiedice?

– Veniți cu regularitate aici, domnule?
– Se poate spune și așa. În ultimele optsprezece luni și ceva, am venit din cînd în cînd în weekend.

– Ați putea fi mai precis?

– Cam de șase ori, bănuiesc.

– Cînd ați fost ultima dată?

– Acum o lună. Am uitat data exactă. Atunci, am sosit vineri noaptea și am stat pînă duminică. Spre deosebire de weekendul ăsta, atunci nu s-a întîmplat nimic.

Dalgliesh interveni pentru prima dată:

– De ce veniți aici în vizită, domnule doctor?

Stannard deschise gura, apoi ezită. Piers se întrebă dacă Stannard dorise să răspundă: „De ce nu?“, apoi se răzgîndise. Răspunsul, cînd veni în cele din urmă, părea să fi fost pregătît cu grijă:

– Fac cercetări pentru o carte despre viața de familie a primilor adepți ai Mișcării Oxfordiene, cu referire la copiii și adolescenții de atunci, la căsătoriile ulterioare și, dacă a existat, la viața de familie. Intenția este de a studia primele experiențe pe drumul evoluției religioase și sexuale. Întrucît aceasta este o instituție anglicano-catolică, biblioteca este deosebit de utilă și am acces la ea. Bunicul meu a fost Samuel Stannard, unul dintre partenerii de la firma Stannard, Fox și Perronet din Norwich. Ei au fost avocați Colegiului St Anselm încă de la fondare, iar înainte ai familiei Arbuthnot. Venind aici combin cercetarea cu relaxarea.

– Cît de mult a avansat cercetarea? îl întrebă Piers.

– E într-o fază incipientă. Nu prea am timp liber. Contrar opiniei generale, profesorii sînt extrem de ocupați.

– Dar aveți la dumneavoastră hîrtii, ciorne cu ceea ce ați lucrat pînă acum?

– Nu. Toate documentele sînt la colegiu.

– Cu atîtea vizite... aș fi zis că ați epuizat pînă acum posibilitățile de documentare din biblioteca de aici. Dar celelalte biblioteci? Bodleian, de exemplu? întrebă Piers.

– Mai sînt și alte biblioteci în afară de Bodleian, îi răspunse Stannard acru.

– Adevărat. Mai e și Pusey House de la Oxford. Cred că au o colecție remarcabilă despre Mișcarea Oxfordiană. Custodele

de acolo ar putea fi de mare ajutor. Piers se întoarce spre Dalgliesh. Și mai e și biblioteca din Londra, desigur. Mai există Biblioteca Doctor Williams din Bloomsbury, domnule?

Înainte ca Dalgliesh să poată răspunde – dacă avea intenția s-o facă – Stannard izbucni:

– Ce naiba vă privește unde îmi fac eu cercetările? Și dacă vreți să demonstrați că Poliția Metropolitană recrutează din cînd în cînd ofițeri educați, lăsați-o baltă! Nu mă impresionați.

– Doream doar să vă fiu de folos, îi răspunde Piers. Așadar, ați venit aici în ultimele optsprezece luni de vreo șase ori ca să lucrați în bibliotecă și să vă relaxați în weekend. Arhidiaconul Crampton a mai fost aici în vreuna dintre aceste ocazii?

– Nu. Nu l-am mai întîlnit pînă în acest weekend. El a sosit de-abia sîmbătă. Nu știu exact cînd, dar eu l-am văzut prima dată la ora ceaiului. Ceaiul era servit în salonul studenților și încăperea era destul de plină cînd am sosit eu, pe la ora șaisprezece. Cineva – cred că era Raphael – m-a prezentat celor pe care nu-i cunoșteam, dar nu aveam chef de conversație așa că am luat o ceașcă de ceai și vreo două sandvișuri și m-am dus la bibliotecă. Nebunul ala de părinte Peregrine și-a ridicat nasul din cărți ca să-mi spună că intrarea în bibliotecă nu este permisă cu mîncare și băutură. M-am dus deci în camera mea. L-am văzut apoi pe arhidiacon la cină. După cină am lucrat în bibliotecă pînă cînd toată lumea s-a dus la vecernie. Eu sînt ateu, așa că nu m-am dus.

– Și cînd ați aflat de crimă?

– Chiar înainte de șapte dimineța cînd m-a sunat Raphael Arbuthnot să-mi spună că va avea loc o întrunire generală și că toată lumea trebuie să se prezinte la bibliotecă la șapte și jumătate. Nu îmi place să mi se vorbească de parcă aș fi un elev, dar m-am gîndit că merită să vîd despre ce e vorba. În ceea ce privește crima, știu mai puține decît dumneavoastră.

– Ați asistat vreodată la slujbele de aici? întrebă Piers.

– Nu. Veneam aici pentru bibliotecă și pentru un weekend liniștit, nu ca să asist la slujbe. Acest lucru nu pare să-i deranjeze pe preoți, așa că nu vîd ce vă privește pe dumneavoastră.

– A, dar ne privește, domnule Stannard, ne privește. Vreți să spuneți că nu ați fost niciodată în biserică?

– Nu, nu spun asta. Nu-mi răstălmăciți vorbele. Se poate să fi intrat de curiozitate într-una dintre vizite. Am văzut, cu siguranță, *Judecata de Apoi*, care prezintă un anumit interes pentru mine. Vreau să spun că nu am asistat niciodată la slujbe.

Fără să ridice privirea din hîrțiile aflate în fața lui, Dalglish întrebă:

– Cînd ați fost ultima dată în biserică, doctore Stannard?

– Nu-mi amintesc. Cum aș putea? În orice caz, nu în acest weekend.

– Și cînd l-ați văzut ultima oară pe arhidiacon în acest weekend?

– După slujbă. I-am auzit pe cîțiva dintre rezidenți întorcîndu-se pe la zece și un sfert. Eram în salonul studenților și mă uitam la o casetă video. Nu era nimic interesant la televizor și acolo au mai multe casete video. Mi-am pus *Patru nunți și o înmormîntare*. Îl mai văzusem, dar merita să-l mai văd și a doua oară. Crampton a intrat în salon, dar a văzut că nu am chef de companie, așa că a plecat.

– Așadar, dumneavoastră trebuie să fi fost ultima persoană – sau printre ultimele – care l-a văzut în viață, spuse Piers.

– Lucru pe care bănuiesc că îl considerați suspect. Nu eu am fost ultima persoană care l-a văzut în viață – criminalul a fost. Nu eu l-am omorît. Uite ce e, de cîte ori trebuie s-o spun? Nu îl cunoșteam. Nu m-am certat cu el și nici nu m-am apropiat de biserică ieri-seara. Eram deja în pat la unsprezece și jumătate. După ce s-a terminat filmul, am ieșit pe ușa dinspre peristilul sudic și m-am dus în camera mea. Vîntul bătea cu putere la ora aceea și nu era o noapte potrivită să te plimbi și să iei o gură de aer. M-am dus direct în apartamentul meu. E la numărul 1, în peristilul de sud.

– Se vedea vreo lumină în biserică?

– Eu nu am observat. Dacă stau să mă gîndesc, nu am văzut lumină nici în camerele studenților, nici în cele ale preoților. În ambele curți era obișnuita lumină chioară.

– Înțelegeți că trebuie să stabilim pe cît de clar posibil filmul evenimentelor petrecute în orele de dinaintea morții arhidiaconului, spuse Piers. Ați auzit sau ați văzut ceva care ar putea fi semnificativ?

Stannard rîse fără veselie.

– Bănuiesc că o mulțime de lucruri s-au petrecut, dar nu pot citi mintea oamenilor. Am avut impresia că arhidiaconul nu a fost tocmai bine-venit, dar n-am auzit pe nimeni amenințîndu-l cu moartea.

– Ați vorbit cu el după ce vi s-a făcut cunoștință?

– Doar la cină, cînd i-am cerut untul și el mi l-a dat. Nu mă pricep să fac conversație de complezență, așa că mi-am concentrat atenția asupra mîncării și a vinului care erau calitativ superioare companiei. Nu a fost o masă foarte veselă. Nu a fost tocmai toți-băieții-împreună-sub-oblăduirea-lui-Dumnezeu – sau a lui Sebastian Morell, ceea ce este cam același lucru. Dar șeful dumneavoastră a fost prezent. Poate să vă spună cum a fost la cină.

– Domnul comandant știe ce a văzut și ce a auzit. Acum vă întrebăm pe dumneavoastră.

– V-am spus, nu a fost o masă veselă. Studenții păreau abătuti, părintele Sebastian prezida adunarea cu o politețe de gheață și unii nu-și puteau lua ochii de la Emma Lavenham, lucru pentru care nu sînt de condamnat. Raphael Arbuthnot a citit un fragment din Trollope – un romancier pe care nu-l cunosc, dar care mi s-a părut destul de inofensiv. Dar nu și arhidiaconului. Și dacă Arbuthnot a dorit să-l pună într-o situație penibilă, și-a ales momentul potrivit. E dificil să te prefaci că te bucuri de cină cînd îți tremură miinile și ești pe punctul de a vomita în farfurie. După cină toți au plecat în grabă spre biserică și de atunci nu i-am mai văzut pe nici unul pînă cînd n-a intrat Crampton în salon în timp ce mă uitam la film.

– Și nici nu ați văzut, nici nu ați auzit nimic dubios în timpul nopții?

– Ne-ați întrebat asta și la întrunirea din bibliotecă. Dacă aș fi văzut sau auzit ceva dubios, aș fi spus pînă acum.

Piers fu cel care puse următoarea întrebare:

– Și nu ați pus piciorul în biserică în timpul acestei vizite, nici pentru slujbă, nici cu altă ocazie?

– De cîte ori trebuie să vă spun același lucru? Răspunsul e nu. Nu. Nu. Nu.

Dalglish ridică privirea și se uită la Stannard.

– Atunci cum explicați faptul că amprentele dumneavoastră proaspete se află pe peretele de lângă *Judecata de Apoi* și pe scaunul din a doua boxă? Praful de sub scaun a fost șters. Este foarte probabil ca specialiștii noștri să găsească urme pe haina dumneavoastră. Acolo vă ascundeți când arhidiaconul a intrat în biserică?

Piers îl văzu îngrozindu-se. Ca întotdeauna, acest lucru îl întristă. Nu se simțea triumfător, ci doar rușinat. Una era să pui un suspect într-o situație dezavantajoasă, alta era să asisti la transformarea unui om într-un animal îngrozit. Stannard păru să se micșoreze din punct de vedere fizic, ca un copil subnutrit aflat într-un fotoliu prea mare pentru el. Încă își ținea mâinile în buzunare, apoi încerca să își cuprindă trupul cu ele. Materialul subțire se întinse și lui Piers i se păru că aude pînza cum se rupe la cusături.

– Probele sînt incontestabile, spuse calm Dalglish. Ați mințit din momentul cînd ați intrat în această încăpere. Dacă nu l-ați ucis pe arhidiaconul Crampton ar fi recomandabil să spuneti adevărul acum – tot adevărul.

Stannard rămase tăcut. Își scosese mâinile din buzunare și le ținea încheștate în poală. Își plecase fruntea deasupra lor ca un om care se roagă. Părea să se gîndească și toți așteptară în tăcere. Cînd, în cele din urmă, își înălță capul și vorbi, părea să fi trecut peste momentul culminant al fricii și să poată continua. În vocea lui, Piers observă un amestec de încăpăținare și aroganță.

– Nu eu l-am omorît pe Crampton și nu puteți dovedi că am făcut-o. Da, am mințit în legătură cu faptul că nu am fost în biserică. Era normal. Știam că dacă vă spun adevărul o să mă considerați imediat suspectul principal. Totul e foarte convenabil, nu? Ultimul lucru pe care îl vreți e să acuzați pe cineva de la St Anselm. Eu sînt tocmai potrivit pentru așa ceva; preoții aceia sînt sacrosanți. Ei bine, nu eu am făcut-o.

– Atunci ce ați căutat în biserică? îl întrebă Piers. Doar nu vă așteptați să credem că v-ați dus să vă rugați?

Stannard nu răspunse. Părea să se îmbărbăteze pentru explicația inevitabilă pe care trebuia s-o dea sau poate își alegea cuvintele cele mai convingătoare și mai potrivite. Cînd vorbi, își

fixă privirea pe peretele din fața lui, evitînd cu grijă ochii lui Dalglish. Vocea îi era stăpînită, dar avea o notă abia ascunsă de autojustificare iritată.

– Bine, recunosc că aveți dreptul la o explicație și este de datoria mea să v-o ofer. Este total nevinovată și nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. Avînd în vedere acest lucru, v-aș fi recunoscător dacă m-ați asigura de confidențialitatea acestei discuții.

– Știți bine că nu putem face asta, zise Dalglish.

– Uite ce e, v-am spus că nu are nimic de-a face cu moartea lui Crampton. L-am întîlnit prima dată sîmbătă. Nu-l mai văzusem în viața mea. Nu m-am certat cu el și nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea. Urasc violența. Sînt un pacifist și asta nu este doar o convingere politică.

– Domnule doctor, interveni Dalglish, vreți să-mi răspundeți la întrebare? Vă ascundeți în biserică. De ce?

– Asta încerc să vă spun. Căutam ceva. E vorba de un document pe care puținii oameni care știu de existența lui îl numesc papirusul de la St Anselm. Se spune că este un ordin semnat de Pilat din Pont și adresat căpitanului gărzilor prin care se ordonă îndepărtarea trupului crucificat al unui agitator politic. Cred că vă dați seama de importanța documentului. I-a fost dat fondatoarei Mănăstirii St Anselm, domnișoara Arbuthnot, de fratele ei și a rămas în custodia decanului pînă acum. Se spune că documentul este un fals, dar cum nimănui nu i se permite să-l vadă sau să-l examineze din punct de vedere științific, întrebarea rămîne fără răspuns. Evident, documentul este extrem de interesant pentru orice om de știință adevărat.

– Ca dumneavoastră, bunăoară? întrebă Piers. Nu mi-am dat seama că sînteți expert în documentele prebizantine. Nu sînteți sociolog?

– Asta nu mă împiedică să fiu interesat de istoria bisericii.

– Așadar, continuă Piers, știind că este puțin probabil să primiți permisiunea de a vedea documentul, v-ați decis să-l furați.

Stannard îi aruncă lui Piers o privire profund disprețuitoare, apoi spuse cu ironie:

– Cred că definiția legală a furtului este luarea unui lucru cu intenția deposedării permanente a proprietarului. Sînteți ofițer de poliție și credeam că știți acest lucru.

– Domnule Stannard, interveni Dalglish, poate că este un lucru natural pentru dumneavoastră să fiți nepoliticos sau poate că aceasta este o metodă plăcută, chiar dacă puerilă, de eliberare a tensiunii, dar nu este recomandabil să o folosiți cînd sînteți cercetat într-un caz de crimă. Așadar, ați mers la biserică. De ce credeți că papirusul era ascuns acolo?

– Părea să fie o alegere firească. Am cercetat cărțile din bibliotecă – cel puțin, atît cît am putut cu părintele Peregrine prezent în permanență, atent la orice mișcare, chiar dacă se prefăcea că nu observă nimic. Am considerat că venise momentul să-mi îndrept atenția în altă direcție. Mi-a trecut prin minte că documentul ar fi putut fi ascuns sub *Judecata de Apoi*. M-am dus în biserică sîmbătă după-amiază. La colegiu e întotdeauna liniște după prînz.

– Cum ați intrat în biserică?

– Aveam chei. Am fost aici chiar după Paști, cînd majoritatea studenților sînt plecați și domnișoara Ramsey era în concediu. Am împrumutat cheile de la biserică, una Chubb și una de yală, din birou și am făcut copii la Lowestoft. Nu li s-a simțit lipsa în cele două ore cît mi-a trebuit să fac asta. Dacă cineva observa ceva, eram pregătit să spun că le-am găsit în peristilul de sud. Oricine putea să le piardă.

– V-ați gîndit la toate. Unde sînt acum aceste chei?

– După ce Sebastian Morell a aruncat bomba azi-dimineață în bibliotecă, mi-am spus că nu era tocmai potrivit să fie găsite în posesia mea. Dacă vreți să știți, am scăpat de ele. Mai exact, le-am șters de amprente și le-am îngropat la marginea stîncii.

– Ați fi în stare să le mai găsiți? întrebă Piers.

– Probabil. S-ar putea să dureze ceva timp, dar știu locul unde le-am îngropat cu o aproximație de, să zicem, zece metri.

– Atunci ar fi bine să le găsiți, spuse Dalglish. Sergentul Robbins va va însoți.

– Și ce aveți de gînd să faceți cu papirusul dacă îl găseați? se interesă Piers.

– Să-l copiez. Să scriu un articol despre el pentru ziare și pentru presa de specialitate. Îmi propusesem să-l aduc acolo unde este locul oricărui document de o asemenea importanță: la cunoștința publicului.

– Pentru bani, pentru glorie științifică sau pentru amîndouă? Stannard îi aruncă o privire plină de venin.

– Dacă aș fi scris o carte, așa cum aveam de gînd, evident că aș fi făcut bani.

– Bani, faimă, prestigiu academic, poza în ziare. Oamenii pot omori și pentru mai puțin.

Înainte ca Stannard să poată protesta, Dalglish spuse:

– Bănuiesc că nu ați găsit papirusul.

– Nu. Am luat cu mine un cuțit de lemn pentru hîrtie sperînd să pot scoate ceea ce ar fi putut fi ascuns între *Judecata de Apoi* și peretele bisericii. Mă suisem pe unul dintre scaune ca să ajung la tablou cînd am auzit pe cineva intrînd în biserică. Am pus repede scaunul la loc și m-am ascuns. Se pare că știți unde.

– În a doua lojă cu strane, îi răspunse Piers. Ca în jocurile de școlari. Cam umilitor, nu? Nu puteați să vă puneți în genunchi? Nu, probabil că nu ați fi fost foarte convingător prefăcîndu-vă că vă rugați.

– Și să recunosc că am cheile de la biserică? Destul de ciudat, asta nu mi s-a părut o idee prea bună. Se întoarse spre Dalglish. Dar pot să vă dovedesc că spun adevărul. Nu m-am uitat să văd cine a intrat, dar cînd s-au mutat pe culoarul central spre navă i-am auzit clar: erau Morell și arhidiaconul. Se certau în legătură cu viitorul colegiului. Aș putea să reproduc mare parte a conversației. Am o memorie auditivă foarte bună și cei doi nu vorbeau încet. Dacă vreți să găsiți pe cineva care are un cui împotriva arhidiaconului, nu trebuie să căutați prea departe. Una dintre amenințările acestuia a fost că va lua din biserică valoroasa piesă de altar.

Piers întrebă pe un ton, fără indoială, plin de interes:

– Și ce explicație aveți de gînd să dați dacă s-ar fi uitat sub strane și v-ar fi văzut? Vreau să spun, se vede că ați pus la cale lucrurile cu mare atenție. Să presupun că aveți o explicație pregătită și pentru această situație?

Stannard trată întrebarea de parcă ar fi fost vorba de o intervenție nu prea inteligentă venită din partea unui copil nu foarte dotat.

– Ideea e absurdă. De ce ar fi căutat acolo? Chiar dacă s-ar fi uitat la strane, de ce ar fi ingenuncheat să se uite dedesubt? Dacă ar fi făcut-o, evident că m-aș fi aflat într-o situație cam neplăcută.

– Și acum vă aflați într-o situație neplăcută, domnule doctor, zise Dalglish. Recunoașteți că ați făcut o încercare eșuată de a cerceta biserica. Cum putem fi siguri că nu v-ați întors mai târziu simbătă noaptea?

– Va dau cuvîntul meu că nu am făcut-o. Ce pot să spun? Apoi adaugă agresiv: Și nu puteți să dovediți că am făcut-o.

– Ați spus că ați folosit un cuțit de lemn ca să sondați peretele în spatele tabloului, zise Piers. Sînteți sigur că numai asta ați folosit? Nu v-ați dus în bucătăria de la St Anselm în noaptea aceea, în timp ce congregația era la vecernie, și nu ați luat un alt cuțit?

Și de data asta nonșalanța prefăcută a lui Stannard, aroganța și agresivitatea abia ascunse fură înlocuite de o groază adevărată. Pielea din jurul buzelor umede și foarte roșii se albi, iar pe pomeți îi ieșiră în evidență linii roșii pe tenul de un cenușiu-verzui nesanătos.

Se întoarse cu întregul trup spre Dalglish cu o vehemență care îl făcu aproape să răstoarne fotoliul.

– Dumnezeuule, Dalglish, trebuie să mă crezi! Nu m-am dus la bucătărie! Nu aș putea să înfig un cuțit în nimeni, nici măcar într-un animal. Nu aș putea tăia nici gîtul unei pisici. E absurd! E îngrozitor să sugerezi asta! Am fost în biserică numai o dată, jur, și tot ce aveam cu mine a fost cuțitul de lemn. Pot să vi-l arat. Îl aduc acum.

Se ridicase pe jumătate de pe fotoliu și privea cu disperare, pe rînd, spre cele două chipuri imobile. Nimeni nu scoase vreo vorbă. Apoi Stannard spuse cu o undă de speranță și triumf:

– Mai e ceva. Cred că pot să dovedesc că nu m-am întors. Am sunat-o pe prietena mea din New York pe la unsprezece și jumătate, ora locală. Relația noastră trece printr-o perioadă dificilă și vorbim aproape în fiecare zi la telefon. Am folosit

mobilul și pot să vă dau numărul ei. Doar nu aș fi vorbit o jumătate de oră cu ea dacă aveam de gând să-l omor pe arhidiacon.

– Nu, zise Piers. Nu, dacă omorul a fost premeditat.

Dar uitîndu-se în ochii îngroziți ai lui Stannard, Dalgliesh știu că avea în fața lui un suspect care putea fi cu siguranță eliminat de pe listă. Stannard nu avea nici o idee cum murise arhidiaconul.

– Trebuie să mă întorc la universitate luni dimineața, puse Stannard. Aveam de gând să plec diseară. Pilbeam urma să mă ducă la Ipswich. Nu mă puteți reține aici, n-am făcut nimic rău.

Văzînd că nu primește nici un răspuns, adăugă cu o voce pe jumătate împăciuitoare, pe jumătate furioasă:

– Uite ce e, am pașaportul la mine. Îl port întotdeauna asupra mea. Nu conduc, așa că e util pentru identificare. Presupun că dacă vi-l dau temporar nu aveți nimic împotrivă să plec.

– Inspectorul Tarrant îl va prelua și va da o chitanță, zise Dalgliesh. Nu am terminat cu dumneavoastră, dar sînteți liber să plecați.

– Și bănuiesc că aveți de gând să-i spuneți lui Sebastian Morell ce s-a întîmplat.

– Nu, spuse Dalgliesh. Dumneavoastră o să o faceți.

Dalgliesh, părintele Sebastian și părintele Martin se întâlniseră în biroul părintelui Sebastian. Acesta își amintise aproape cuvânt cu cuvânt discuția pe care o avusese cu arhidiaconul în biserică. Relată dialogul de parcă recita ceva învățat pe de rost, dar lui Dalgliesh nu-i scăpă nota de dezgust pentru sine din vocea sa. La sfârșit, decanul amuți, fără să dea vreo explicație sau vreo justificare. În acest timp părintele Martin rămăsese tăcut pe scaunul său de lângă șemineu cu capul aplecat, nemișcat și atent de parcă asculta o confesiune.

Urmă o pauză, după care Dalgliesh spuse:

– Mulțumesc, părinte. Ceea ce mi-ați spus concordă cu relatarea doctorului Stannard.

– Iertați-mă că mă amestec în domeniul dumneavoastră de activitate, zise părintele Sebastian, dar faptul că Stannard se ascundea în biserică simbată după-amiaza nu înseamnă că nu s-a întors mai târziu în noaptea aceea. Să înțeleg că l-ați exclus din anchetă?

Dalgliesh nu avea de gând să-i dezvăluie faptul că Stannard nu știa cum murise arhidiaconul. Se întreba dacă părintele Sebastian uitase semnificația cheii lipsă, când decanul spuse:

– Evident, faptul că a făcut o dublură a cheii presupune că nu avea nevoie să ia una din birou. Dar ar fi putut face asta ca să arunce bănuiala asupra altcuiva.

– Asta ar însemna că omorul a fost premeditat și nu a fost un impuls de moment, răspunse Dalgliesh. Stannard nu a fost exonerat – la momentul actual nimeni nu a fost –, dar i-am spus că poate să plece și presupun că o să vă bucurați să nu-l mai vedeți pe aici.

– Chiar foarte mult. Începuserăm să bănuim că explicația lui pentru venirea aici – studierea vieții domestice a primilor adepți

ai Mișcării Oxfordiene – reprezintă un paravan pentru un alt interes. Mai ales părintele Peregrine era bănuitor. Dar bunicul lui Stannard a fost partener la firma de avocatură care s-a ocupat de problemele colegiului încă din secolul al nouăsprezecelea. A făcut foarte multe pentru noi și nu aveam cum să nu-i facem pe plac nepotului său. Poate că arhidiaconul avea dreptate – sîntem prea inteligenți ca să rămînem sclavii trecutului. Întîlnirea cu Stannard nu a fost foarte plăcută. Atitudinea lui era o combinație de fanfaronadă și sofisme. Mi-a oferit o scuză nu foarte originală pentru lăcomia și necinstea lui: sfințenia cercetării istorice.

Părintele Martin nu scosese nici un cuvînt pe durata întregii discuții. El și Dalglish ieșiră în tăcere din birou. Afară, părintele se opri brusc și întrebă:

- Ați dori să vedeți papirusul de la St Anselm?
- Mi-ar face plăcere.
- Îl țin în camera mea.

Urcară scările în spirală spre turn. Priveliștea era spectaculoasă, dar camera nu era prea confortabilă. Părea mobilată cu piese disperate, prea vechi ca să fie văzute de vizitatori, dar prea bune ca să fie aruncate. Un asemenea amestec eficient poate produce o atmosferă de intimitate veselă, dar aici era deprimant. Dalglish se îndoia că părintele Martin observase acest lucru.

Pe peretele dinspre nord se găsea un mică gravură religioasă într-o ramă de piele maro. Nu o vedea prea bine, dar nu părea să aibă prea multe merite artistice, iar culorile erau atît de slabe încît era dificil de sesizat chiar și figura centrală a Fecioarei cu Pruncul. Părintele o luă de pe perete și desprinsese partea de sus a ramei, după care scoase gravura. Dedesubt, între două geamuri de sticlă, era ceva ce părea un carton gros, crăpat și rupt pe margini, acoperit cu șiruri de litere negre, ascuțite. Părintele Martin nu îl duse la fereastră și Dalglish nu reuși să descifreze cuvintele latine, cu excepția antetului. Părea să existe un semn rotund în colțul din dreapta, unde papirusul se rupsesse. Dalglish văzu clar compoziția în zigzag a trestiei din care fusese făcut.

– A fost examinat numai o dată, imediat după ce l-a primit domnișoara Arbuthnot, spuse părintele Martin. Se pare că nu există nici o îndoială că papirusul este foarte vechi, datînd aproape

sigur din primul secol după Hristos. A fost ușor pentru fratele ei, Edwin, să îl obțină. Era, după cum bănuiesc că știți, egiptolog.

– Dar de ce i l-a dat surorii lui? întrebă Dalglish. E un lucru ciudat să facă asta, indiferent de proveniența lui. Dacă era un fals menit să discrediteze religia creștină, de ce să-l țină secret? Iar dacă-l considera original, nu era cu atât mai firesc să-l aducă la cunoștința lumii întregi?

– Acesta este unul dintre motivele principale pentru care l-am considerat întotdeauna un fals, spuse părintele Martin. De ce să-l dea, dacă era original, când această descoperire i-ar fi aduce faimă și prestigiu? Desigur, poate că a dorit ca sora lui să-l distrugă. Probabil că îl fotografiase și, dacă ea ar fi făcut acest lucru, ar fi putut acuza colegiul de distrugerea deliberată a unui papirus de o importanță crucială. Cred că domnișoara Arbuthnot a acționat cu înțelepciune procedind astfel. Motivele lui sînt mai puțin explicabile.

– Mai este și întrebarea de ce s-ar fi obosit Pilat să-și formuleze cererea în scris, zise Dalglish. În mod sigur, un cuvînt spus cui trebuia era modalitatea obișnuită.

– Nu neapărat. Mie asta nu mi se pare ceva ciudat.

– Dar această problemă poate fi soluționată într-un fel sau altul, dacă doriți asta. Chiar dacă papirusul datează din vremea lui Hristos, cerneala poate fi datată prin examinarea cu carbon. Acum este posibil să știm adevărul.

Părintele Martin asambla iarăși, cu mare grijă, tabloul. În cele din urmă îl atîrnă pe perete și se dădu înapoi să vadă dacă l-a pus drept.

– Asta înseamnă, Adam, că tu crezi că adevărul nu poate face rău niciodată.

– N-aș spune asta. Dar cred că trebuie să-l căutăm, indiferent cit de neplăcut ar putea fi răspunsul.

– Asta e meseria ta – să cauți adevărul. Desigur, niciodată nu îl poți găsi în întregime. Cum ai putea? Ești un om foarte deștept, dar ceea ce faci nu are întotdeauna ca rezultat dreptatea. Există dreptatea omului și dreptatea lui Dumnezeu.

– Nu sînt atât de arogant, părinte. Îmi limitez ambiția la dreptatea oamenilor sau măcar să mă apropii cît pot de ea. Și

nici măcar asta nu depinde de mine. Meseria mea este să fac arestări. Juriul decide vinovăția sau nevinovăția și judecătorul stabilește pedeapsa.

– Și rezultatul este dreptatea?

– Nu întotdeauna. Poate că nici măcar de multe ori. Dar, într-o lume imperfectă, asta este tot ce putem obține.

– Nu neg importanța adevărului, spuse părintele Martin. Cum aş putea să fac asta? Vreau doar să spun că uneori căutarea lui poate fi periculoasă, la fel și adevărul când e descoperit. Tu sugerezi că papirusul de la Anselm ar trebui examinat și adevărul stabilit prin datarea cu carbon. Dar acest lucru nu va opri controversa. Oamenii vor spune că papirusul este atît de convingător încît trebuie să fie o copie a unuia anterior și original. Alții vor prefera să nu dea crezare experților. Ne vom confrunta cu ani întregi de controverse care nu ne vor face nici un bine. Mereu va rămîne ceva misterios în legătură cu papirusul. Nu vrem să dăm naștere unui alt Giulgiu de la Torino.

Mai era o întrebare pe care Dalglish dorea să o pună, dar ezită conștient de infatuarea ei, de faptul că, odată pusă, va primi un răspuns onest și probabil dureros.

– Părinte, dacă papirusul ar fi examinat și ar fi posibil să se afle cu o certitudine aproape absolută că este original, v-ar afecta în vreun fel credința?

Părintele Martin zîmbi și spuse:

– Fiule, fiind un om care a avut în fiecare oră a vieții siguranța că trăiește în prezența lui Hristos, de ce m-ar preocupa ce s-a întîmplat cu rămășițele pămîntești?

În biroul de jos, părintele Sebastian o chemase pe Emma să treacă pe la el. O așteptă să se așeze pe scaun și spuse:

– Bănuiesc că dorești să te întorci la Cambridge cît mai curînd posibil. Am vorbit cu domnul Dalglish și nu are nimic împotriva. Înțeleg că la momentul actual nu are căderea să-i rețină aici pe cei care doresc să plece, cu condiția ca poliția să știe unde pot fi găsiți. Nu se pune problema, desigur, ca preoții sau studenții să plece.

Enervarea la limita furiei pe care o resimțea o făcu pe Emma să spună pe un ton mai aspru decît intenționa:

– Vreți să spuneți că ați discutat cu domnul Dalglish ce ar trebui să fac eu? Părinte, acest lucru nu ar trebui să-l decidem noi doi?

– Îmi pare rău, Emma, nu m-am exprimat cum trebuie. Nu a fost așa. Eu am fost cel care a presupus că ai dori să pleci.

– Dar de ce? De ce ați presupus una ca asta?

– Copilă, printre noi se află un ucigaș. Trebuie să acceptăm acest lucru. M-aș simți mai ușurat dacă ai pleca de aici. Știu că nu avem nici un motiv să presupunem că vreunul dintre noi este în pericol la St Anselm, dar aici nu are cum să fie un loc foarte fericit sau liniștit pentru tine... sau pentru oricine altcineva.

Emma spuse cu o voce mai blândă:

– Asta nu înseamnă că vreau să plec. Ați spus că viața de la colegiu ar trebui să continue pe cât de normal e posibil. Am crezut că asta înseamnă că voi rămîne și voi ține cele trei seminarii obișnuite. Nu văd ce are asta de-a face cu poliția.

– Nimic, Emma. Am vorbit cu Dalglish, fiindcă știam că trebuie să am această discuție cu tine. Înainte de asta mi s-a părut necesar să aflu dacă vreunul dintre noi este, în realitate, liber să plece. Nu ar fi avut nici un rost să discut dorințele tale pînă nu clarificam acest lucru. Te rog să-mi ierți lipsa de tact. Toți sîntem, într-o oarecare măsură, prizonierii modului în care am fost crescuți. Mă tem că instinctul meu este să arunc femeile și copiii în barca de salvare. Este un obicei de care soția mea se plîngea mereu, adăugă el zîbind.

– Și ce se întîmplă cu doamna Pilbeam și cu Karen Surtees? Ele o să plece?

Parintele Sebastian ezită și zîmbi trist. Emmei îi veni chiar să rîdă.

– Oh, părinte, doar nu o să-mi spuneți că amîndouă sînt în siguranță fiindcă au cîte un bărbat să le apere?

– Nu, nu intenționez să agravez jîgnirea pe care ți-am adus-o. Domnișoara Surtees a spus poliției că intenționează să rămîna cu fratele ei pînă cînd este arestat cineva. S-ar putea să mai stea o vreme. Cred că ea este cea care va oferi protecție, nu invers. Am sugerat celor doi Pilbeam ca doamna Pilbeam să

meargă în vizită la unul dintre fiii ei casătoriți, dar ea a întrebat cu o oarecare asprime cine se va ocupa de gătit.

Emmei îi trecu prin minte un gând neliniștitor.

– Îmi pare rău că am fost atât de dură și poate că sînt egoistă, spuse ea. Dacă ar fi mai ușor pentru dumneavoastră – pentru toată lumea – să plec, atunci așa o să fac. Nu vreau să fiu o povară sau să vă sporesc grijile. Mă gîndeam numai la ce îmi doresc eu.

– Atunci te rog să rămii. Prezența ta, mai ales în următoarele trei zile, s-ar putea să-mi sporească grijile, dar reprezintă o contribuție neprețuită la confortul și liniștea noastră. Întotdeauna a fost bine cînd ai venit aici, Emma. E bine și acum.

Ochii li se întîlniră din nou și Emma putu citi fără urmă de îndoială sentimentele pe care le văzu în ei: plăcere și ușurare. Își întoarse privirea, temîndu-se că părintele ar putea citi, la rîndul lui, un sentiment mai puțin acceptabil: milă. „Nu mai este tînăr și ceea ce se întîmplă e îngrozitor pentru el, reprezintă probabil sfîrșitul tuturor lucrurilor pentru care a muncit și pe care le-a iubit“, își spuse Emma.

Prânzul la St Anselm era o masă mai simplă decît cina, alcătuită de obicei dintr-o supă urmată de o varietate de salate cu carne rece și un fel vegetarian cald. La fel ca și cina, se desfășura în mare parte în tăcere. Astăzi tăcerea era chiar și mai bine-venită pentru Emma și, bănuia ea, pentru toți ceilalți. Cînd comunitatea era adunată, tăcerea părea singurul răspuns posibil în fața acestei tragedii îngrozitoare, bizare și de neînțeles, despre care nu se putea vorbi. Tăcerea de la St Anselm era întotdeauna o binecuvîntare și reprezenta mult mai mult decît lipsa conversației. Acum reuși să confere mesei iluzia vagă a normalității. Totuși, pofta de mîncare lipsea și chiar și castroanele cu supă fură împinse la o parte pe jumătate pline, în timp ce doamna Pilbeam se mișca printre ei, albă la față, ca un robot.

Emma își propusese să se întoarcă la Ambrozie să lucreze, dar știa că îi va fi imposibil să se concentreze. Dintr-un impuls pe care nu și-l putea explica, se decisese să vadă dacă George Gregory era acasă. El nu se afla întotdeauna la colegiu atunci cînd venea ea în vizită, dar, atunci cînd era, se simțeau bine unul în compania celuilalt fără ca între ei să existe relații intime. Dar acum Emma simțea nevoia să stea de vorbă cu cineva care era de la St Anselm, dar nu era membru al colegiului, cu cineva în prezența căruia nu trebuia să-și cîntărească fiecare cuvînt. Ar fi o ușurare să poată discuta despre crimă cu o persoană pe care – bănuia ea – această întîmplare mai degrabă ar intriga-o, în loc s-o afecteze personal.

Gregory era acasă. Ușa căsuței Sfîntul Luca era deschisă și, apropiindu-se, auzi că Gregory asculta Handel. Emma recunoscu discul pe care-l avea și ea – altistul James Bowman interpretînd *Ombra Mai Fu*. Vocea de o frumusețe și o claritate

desavârșite răsuna deasupra promontoriului. Emma aștepta pînă cînd muzica se opri și, chiar în momentul cînd se pregătea să bată la ușă, îl auzi invitînd-o să intre. Gregory bea cafea și aroma bogată umplea încăperea. Emma nu mai așteptase să li se servească și cafeaua la colegiu, dar cînd el se oferă să aducă încă o ceașcă, fu de acord. Gregory puse o mîsuță lingă un scaun scund de răchită și Emma se lăsă pe spate, surprinzător de bucuroasă că se afla aici.

Nu venise avînd niște idei clare în minte, dar era ceva ce trebuia să spună. Se uita la el cum toarnă cafeaua. Bărbuța ascuțită dădea un ușor aer sinistru, mefistofelic, unei fețe mai degrabă frumoase decît atrăgătoare. Avea o frunte înaltă, iar părul grizonat îi cădea pe spate în valuri atît de regulate de parcă ar fi fost făcute cu ondulatorul. De sub pleoapele subțiri ochii priveau lumea cu un dispreț amuzat sau ironic. Era un bărbat care avea grijă de înfățișarea lui. Emma știa că alerga sau înota zilnic, cu excepția celor mai friguroase luni ale anului. În timp ce îi dădea ceașca, ea îi văzu din nou defectul fizic pe care el nu făcea nici o încercare să îl ascundă. Jumătatea superioară a degetului mijlociu de la mîna stîngă îi fusese retezată accidental în adolescență cu un topor. Gregory îi explicase împrejurările încă de la prima întîlnire și Emma își daduse seama că el simțise nevoia să sublinieze că fusese vorba de un accident care i se datora, nu de un defect din naștere. O surprinsese faptul că lui îi displăcea atît de evident acest lucru și se simțea obligat să-și justifice defectul fizic care era clar că nu reprezenta nici un impediment. Era, se gîndise ea, o măsură a sentimentului de demnitate personală.

– Vreau să te consult – nu, nu e termenul potrivit – vreau să discut ceva cu tine, îi spuse ea.

– Sînt flatat, dar de ce m-ai ales pe mine? Nu ar fi mai potrivit unul dintre preoți?

– Nu pot să-l îngrijoresc pe părintele Martin cu asta și știu ce ar spune părintele Sebastian – sau, cel puțin, cred că știu, deși uneori reacționează surprinzător.

– Dar dacă este o chestiune de morală, este de presupus că ei sînt specialiștii.

– Bănuiesc că este o întrebare morală – sau măcar este o întrebare etică –, dar nu sînt sigură că vreau opinia unui specialist. Cît de mult crezi că ar trebui să cooperăm cu poliția? Cît ar trebui să le spunem?

– Asta e întrebarea, nu-i așa?

– Da, asta este.

– Am putea răspunde cu exactitate. Presupun că vrei ca ucigașul lui Crampton să fie prins, nu? Nu ai nimic împotrivă? Nu consideri că, în anumite circumstanțe, crima este scuzabilă?

– Nu, nu am crezut asta nici un moemnt. Vreau ca toți criminalii să fie prinși. Nu sînt sigură ce ar trebui să li se întîmple după aceea, dar, chiar dacă este posibil să simți pentru ei empatie – chiar simpatie –, tot vreau să fie prinși.

– Dar nu vrei să participi prea activ în prinderea lor?

– Nu vreau să fie afectați nevinovații.

– A, dar nu ai cum să împiedici asta, zise Gregory. Asta se întîmplă mereu în cazul unei investigații de crimă – nevinovații sînt afectați. La ce nevinovat anume te referi?

– Aș prefera să nu spun.

Urmă o tăcere, apoi ea continuă:

– Nu știu de ce te plictisesc cu asta. Bănuiesc că am vrut să stau de vorbă cu cineva care nu se numără cu adevărat printre membrii colegiului.

– Vorbești cu mine fiindcă nu sînt important pentru tine. Nu ești atrasă de mine din punct de vedere sexual. Ești mulțumită să fii aici, fiindcă nimic din ce ne-am spune nu ar putea să afecteze relația noastră – nu e nimic de afectat. Mă consideri inteligent, cinstit, imperturbabil și de aceea ai încredere în mine. Toate astea sînt adevărate. Și, întîmplător, nu crezi că eu l-am ucis părintele Crampton. Ai perfectă dreptate, nu eu am făcut-o. Practic nu m-a deranjat cînd trăia și, cu atît mai puțin, acum cînd e mort. Recunosc că mă înțarcă o curiozitate firească în legătură cu identitatea ucigașului, dar asta e tot. Și aș vrea să știu cum a murit, dar nu ai de gînd să-mi spui și nu vreau să risc să mă refuzi. Dar, desigur, și eu sînt implicat. Toți sîntem. Dalglish încă nu m-a chemat, dar nu mă amăgesc că asta se datorează faptului că sînt la coada listei lui de suspecti.

– Și ce o să spui cînd te va chema?

– O să-i răspund cîstit la întrebări. Nu o să mint. Dacă mi se va cere părerea, o să-mi aleg cuvintele cu cea mai mare atenție. Nu o să mă lansez în teorii și nu o să ofer informații care nu mi s-au cerut. În mod sigur nu o să le fac munca – sînt plătiți suficient pentru asta, slavă Domnului. Și o să țin cont că întotdeauna o să pot să adaug ceva la cele spuse de mine anterior, dar, odată rostite, cuvintele nu pot fi luate înapoi. Asta intenționez să fac. Cînd Dalgliesh sau subalternii lui o să binevoiască să mă cheme voi fi probabil prea arogant sau prea curios ca să pot respecta ce mi-am propus. Te ajută cu ceva răspunsul meu?

– Așadar, părerea ta e să nu minți, dar nici să spui mai mult decît este necesar. Să aștepti să fii întrebat, apoi să răspunzi cîstit.

– Cam așa ceva.

Apoi Emma îi puse o întrebare pe care ar fi vrut să i-o pună încă de la prima întîlnire. Era ciudat că tocmai astăzi venise momentul potrivit.

– Nu prea ai la inimă St Anselm, nu-i așa? Asta din cauză că nu ești credincios sau fiindcă ai impresia că nici ei nu sînt?

– A, ei sînt credincioși, nu încapе îndoială. Numai că ceea ce cred ei nu mai are importanță. Nu mă refer la învățăturile morale; moștenirea iudeo-creștină a creat civilizația occidentală și ar trebui să fim recunoscători pentru asta. Dar biserica pe care o slujesc este pe moarte. Cînd mă uit la *Judecata de Apoi* încerc să înțeleg ce semnificație avea pentru bărbații și femeile din secolul al XV-lea. Dacă viața este scurtă, grea și plină de durere, trebuie să sperî în existența raiului. Biserica le oferea alinare și lumină, imagini și povești, și speranța unei vieți veșnice. Secolul XXI oferă alte compensații. Fotbalul, de exemplu. Acolo ai parte de ritual, culoare, dramatism și sentimentul apartenenței; fotbalul are înalții lui preoți, chiar și martirii lui. Apoi mai sînt cumpărăturile, arta și muzica, călătoriile, alcoolul și drogurile. Toți avem propriile resurse de a ne feri de cele două grozavii ale vieții omenești – plictiseala și ideea că sîntem muritori. Și acum – Dumnezeu să ne ajute – mai există și internetul. Pornografie accesibilă prin atingerea cîtorva taste. Dacă dorești să găsești o rețea de pedofili sau să afli cum să fabrici o bombă ca să-i arunci în aer

pe cei care nu sînt de acord cu tine, totul îți este accesibil. Plus, desigur, o mină fără fund de alte informații, unele chiar precise.

– Dar cînd toate acestea dau greș, chiar și muzica, poezia, arta? întrebă Emma.

– Atunci, draga mea, voi apela la știință. Dacă sfîrșitul promite să fie neplăcut, o să mă bazez pe morfină și pe mila doctorilor. Sau poate că o să înot la nesfîrșit în mare și o să arunc o ultimă privire spre cer.

– De ce stai aici? De ce ai acceptat această slujbă?

– Fiindcă îmi face plăcere să predau greaca veche unor tineri inteligenți. Tu de ce ai ales mediul universitar?

– Fiindcă îmi place să predau literatura engleză tinerelor și tinerilor inteligenți. Asta e o parte a răspunsului. Uneori mă întreb spre ce mă îndrept exact. Mi-ar plăcea mai mult să am o activitate creativă originală decît să analizez creativitatea altora.

– Te-ai împotmolit în hașul junglei universitare? Eu am avut mare grijă să evit asta. Locul ăsta mi se potrivește de minune. Am suficiente fonduri ca să nu fiu nevoit să muncesc cu normă întreagă. Am o viață la Londra – una pe care preoții nu ar aproba-o deloc –, dar mă stimulează contrastul. Am nevoie și de liniște, ca să scriu și să gîndesc. Aici o am. Nu sînt deranjat de vizitatori. Mă feresc de ei cu scuza că nu am decît un dormitor. Pot să mînc la colegiu cînd am chef și sînt sigur că pot obține o mîncare excelentă, vinuri întotdeauna băubile și uneori chiar remarcabile, iar conversația este de cele mai multe ori stimulativă, rareori plicticoasă. Îmi place să mă plimb singur și pustietatea acestei coaste mi se potrivește. Cazarea și masa îmi sînt asigurate gratuit, dar, pe de altă parte, colegiul plătește o sumă derizorie pentru predarea la un standard pe care, altminteri, ar fi greu să îl obțină sau să și-l permită. Acest criminal a făcut imposibilă continuarea acestei situații. Încep să-l urasc cu adevărat.

– Mai îngrozitoare este ideea că ar putea fi cineva de aici, cineva pe care îl cunoaștem.

– O treabă din interior, cum ar spune scumpa noastră poliție. Trebuie să fie așa, nu? Haide, Emma, nu ești o lașă. Acceptă adevărul! Ce hoț ar veni cu mașina prin beznă, prin furtună, la o biserică de la capătul lumii, pe care nu se putea aștepta s-o

găsească deschisă, în speranța că va sparge cutia milei și va face rost de cițiva bănuți? Iar cercul suspectilor nu este foarte mare. Tu ești exclusă, draga mea. Desigur, cel care a ajuns primul la locul crimei este întotdeauna suspect în povestirile polițiste – care, pot să spun, sînt pasiunea preoților –, dar cred că poți fi sigură că tu ești exceptată. Mai rămîn cei patru studenți care se aflau la colegiu noaptea trecută și alți șapte: familia Pilbeam, Surtees și sora lui, Yarwood, Stannard și eu. Presupun că nici chiar Dalglish nu îi suspectează cu adevărat pe preoți, deși probabil că nu-i exclude cu totul, mai ales dacă ține cont de aforismul lui Pascal: „Oamenii nu fac niciodată un rău atît de deplin și cu atîta bucurie ca atunci cînd îl fac dintr-o convingere religioasă“.

Emma nu dorea să vorbească despre preoți, așa că spuse:

– Putem cu siguranță să-i excludem pe cei doi Pilbeam, nu?

– Este destul de improbabil să fie ei criminalii, dar așa sîntem toți. Însă m-ar întrista să mă gîndesc că o bucătăreasă atît de bună și-ar putea petrece restul vieții în închisoare. OK, îi excludem pe cei doi Pilbeam.

Emma se pregătea să spună că cei patru studenți puteau fi și ei eliminați, dar ceva o făcu să se oprească. Îi era teamă de ceea ce ar putea să audă. În schimb spuse:

– Ești sigură că tu nu ești suspectat? Nu aveai nici un motiv să-l urăști pe arhidiacon. De fapt, uciderea lui ar putea determina închiderea colegiului. Nu este asta ultimul lucru pe care îl dorești?

– Oricum asta avea să se întîmple. E de mirare că a rămas deschis atît de mult timp. Dar ai dreptate, nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea lui Crampton. Dacă aș fi capabil să omor pe cineva – ceea ce nu sînt, doar în caz de autoapărare – l-aș omori probabil pe Sebastian Morell.

– Pe părintele Sebastian? De ce?

– E o poveste veche. M-a împiedicat să devin membru al All Souls¹. Acum nu mai contează, dar la vremea respectivă m-a afectat mult. O, Doamne, chiar foarte mult. Pur și simplu a scris

¹ Colegiu din cadrul Universității Oxford înființat în 1438 de Henric al VI-lea. Anual, dintre cei mai buni studenți ai universității sînt aleși doi, trei membri ai acestui colegiu, alegerea reprezentînd una dintre cele mai înalte distincții academice din Marea Britanie. (n.tr.)

o recenzie plină de răutate referitoare la ultima mea carte, sugerînd, abia mascat, că aş fi vinovat de plagiat. Lucru total neadevărat. A fost vorba de una dintre acele coincidenţe de expresii şi idei care pot apărea uneori. Dar scandalul iscat nu mi-a fost de ajutor.

– Ce îngrozitor!

– Nu chiar. Se mai întîmplă, ştii bine. E coşmarul oricărui scriitor.

– Dar de ce ţi-a oferit slujba asta? Nu se poate să fi uitat.

– Nici măcar o dată nu a adus vorba despre asta. Este posibil să fi uitat. Pentru mine a fost important la momentul respectiv, dar evident că pentru el nu a fost. Chiar dacă şi-a amintit cînd am solicitat postul, mă îndoiesc că acest lucru l-a pus pe gînduri – nu cînd era vorba să obţină un profesor excelent pentru St Anselm, şi asta pe bani puţini.

Emma nu răspunse. Privindu-i capul aplecat, Gregory o îndemnă:

– Mai ia nişte cafea, apoi spune-mi ultimele birfe de la Cambridge.

Cînd Dalgliesh sună să-l cheme pe George Gregory să vină la căsuța Sfîntul Matei, Gregory spuse:

– Speram să putem discuta aici. Aștept un telefon de la agentul meu care are numărul de aici. Nu suport telefoanele mobile.

Un telefon de afaceri duminică i se părea puțin probabil lui Dalgliesh. Ca și cum i-ar fi simțit neîncrederea, Gregory adăugă:

– Trebuie să mă întîlnesc mîine cu ea la prînz în Londra, la Ivy. Am presupus că acest lucru nu mai este posibil acum sau, dacă e posibil, nu e potrivit. De aceea am încercat să dau de ea, fără succes însă. I-am lăsat un mesaj pe robotul telefonic în care i-am cerut să mă sune. Evident, dacă nu pot fi sigur că mesajul ajunge la ea astăzi sau mîine-dimineața, va trebui să mă duc la Londra. Presupun că nu aveți nimic împotriva.

– Nu, în momentul de față. Aș prefera ca toți cei de la St Anselm să rămînă aici, cel puțin pînă la încheierea primei părți a investigației.

– Nu am nici un gînd să fug, vă asigur. Ba chiar dimpotrivă. Nu trăiești în fiecare zi cu emoția indirectă a unei crime.

– Nu cred că domnișoara Lavenham împărtășește această idee, replică Dalgliesh.

– Sigur că nu, biata copilă. Însă ea a văzut cadavrul. Fără impactul vizual terifiant, crima reprezintă un *frisson* atavic, desprins parcă din Agatha Christie, nu din realitate. Știu că este de presupus că teroarea imaginară este mai puternică decît cea reală, dar cred că acest lucru nu este valabil și în cazul crimei. În mod sigur, cineva care a văzut cu ochii lui victima unei crime nu-și va putea niciodată șterge din minte această imagine. Așadar, veți veni aici? Mulțumesc.

Comentariile lui Gregory fuseseră lipsite total de sensibilitate, dar erau în mare parte corecte. Ca detectiv proaspăt numit în Departamentul de Investigații Criminale, când îngenunchease lângă cadavrul primei victime pe care o vedea și pe care nu avea să o uite niciodată, Dalgliesh simțise pentru întâia dată, cu un amestec de șoc, furie și milă, puterea distructivă a criminalului. Se întreba cum suporta Emma Lavenham situația, dacă putea sau dacă ar fi trebuit să facă ceva ca să o ajute. Probabil că nu. Ar putea interpreta orice încercare fie ca o intervenție nedorită, fie ca un semn de milă. Nu exista nici o persoană la St Anselm cu care putea vorbi deschis despre ceea ce văzuse în biserică, poate doar cu excepția părintelui Martin, iar acesta, bietul de el, probabil ca avea nevoie el însuși de ajutor și consolare, ca să mai fie în stare să le ofere. Ar putea, desigur, să plece și să ducă odată cu ea și secretul, dar nu era genul de femeie care să fugă. De ce oare era atât de sigur de asta, cu toate că nu o cunoștea? Se decisese să și-o scoată temporar din minte pe Emma și să se concentreze asupra chestiunii pe care o avea de rezolvat în acel moment.

Se bucura ca Gregory îl invitase să se întâlnească la căsuța Sfântul Luca. Nu avea de gând să-i interogheze pe studenți în camerele lor sau în vreo locație aleasă de ei; era mai potrivit, mai rapid și economisea timp dacă veneau ei la el. Dar pe teren propriu, Gregory va fi în elementul lui și suspiecții care se simt liniștiți pot lăsa mai ușor garda jos. Dalgliesh putea afla mult mai multe despre martorul său din cercetarea discretă a locuinței lui decât dintr-o duzină de întrebări directe. Cărțile, tablourile, aranjarea obiectelor oferă uneori indicii mai clare decât cuvintele.

În timp ce Dalgliesh și Kate îl urmau pe Gregory în salonul aflat în partea stînga, Dalgliesh remarcă încă o dată individualitatea fiecăreia dintre cele trei căsuțe, de la confortul domestic vesel al familiei Pilbeam, la atelierul aranjat cu grijă al celor doi Surtees, plin de miros de lemn, terebentină și mîncare pentru animale, și la această locuință care vădea prezența unui om de cultură aproape obsedat de ordine. Căsuța fusese adaptată pentru a servi cele două interese principale ale lui Gregory – literatura clasică și muzica. Toată camera din față era plină de rafturi de cărți, din podea pînă în tavan, cu excepția spațiului de deasupra

șemineului victorian bogat ornamentat, unde era atârnată o reproducere a *Arcului lui Constantin* a lui Piranesi. Era evident că pentru Gregory era important ca înălțimea rafturilor să corespundă exact cu cea a cărților – o manie pe care Dalgliesh o împărtășea –, iar impresia creată era de încăpere ordonată, bogat tapetată cu piele maronie cu auriu, care lucea discret. Un birou simplu de stejar pe care se afla un computer împreună cu un scaun ergonomic se găseau la fereastră, care nu avea perdele, ci un oblon de lemn.

Trecură prin arcada fără ușa spre o încăpere adiacentă, alcătuită în cea mai mare parte din sticlă și care se întindea pe toată lungimea căsuței. Aici era salonul lui Gregory, mobilat cu scaune confortabile și ușoare de răchită și o sofa, o masuță pentru băuturi și una mai mare, rotundă, la capătul îndepărtat al camerei, acoperită cu teancuri de cărți și de reviste. Chiar și acestea erau puse în ordine, aranjate, se pare, după mărime. Acoperișul de sticlă și părțile laterale aveau obloane care, își zise Dalgliesh, erau absolut necesare pe timpul verii. Chiar și acum camera aflată spre sud era plăcut de caldă. Afară, terenul era acoperit de tufărișul dezgolit de frunze, în depărtare se vedeau virfurile copacilor din jurul lacului, iar spre est, întinderea cenușie a Mării Nordului.

Scaunele joase nu erau adecvate desfășurării unui interogatoriu, dar nu aveau unde altundeva să se așeze. Scaunul lui Gregory era îndreptat spre sud; se lăsă pe spătar, își sprijini capul de rezemătoare și își întinse picioarele lungi, complet degajat, de parcă se afla într-un club.

Dalgliesh începu cu întrebări al căror răspuns îl cunoștea deja din studierea dosarelor personale. Cel al lui Gregory oferise mult mai puține informații decât cele ale studenților. Primul document, o scrisoare de la Colegiul Keble din Oxford, dezvăluia clar cum ajunsese Gregory la St Anselm. Dalgliesh, care avea o memorie fenomenală a cuvântului scris, și-o amintea cu exactitate:

Acum că Bradley a ieșit în sfârșit la pensie (cum Dumnezeu ai reușit?), se zvonește că ești în căutarea unui înlocuitor. Mă întreab dacă te-ai gândit la George Gregory. Înțeleg că în acest moment este ocupat cu o nouă traducere a lui Euripide și caută o

slujbă cu o jumătate de normă, preferabil la țară, unde să-și poată vedea liniștit de munca lui. Din punct de vedere academic, desigur, nu ai putea găsi ceva mai bun; este un profesor extraordinar. Este exemplul clasic al învățatului care niciodată nu își folosește în totalitate întregul potențial. Nu este o persoană cu care să te înțelegi foarte ușor, dar cred că ar fi potrivit pentru scopurile tale. Am vorbit cu el când a luat masa aici vinerea trecută. Nu i-am promis nimic, dar i-am spus că o să aflu ce părere ai. Presupun că și banii sînt un considerent, dar nu cel principal. Ceea ce urmărește cu adevărat este liniștea.

Acum Dalglish zise:

– Ați venit aici în 1995 cu invitație.

– Ați putea spune că am fost căutat. Colegiul avea nevoie de un profesor cu experiență care să predea greaca veche și ceva ebraică. Eu doream o slujbă de profesor cu jumătate de normă, preferabil la țară, care să îmi ofere și cazare. Am o casă la Oxford, dar deocamdată este închiriată. Chiriașul este responsabil și chiria mare. Este un aranjament pe care nu vreau să-l stric. Părintele Martin ar califica întâlnirea noastră drept providențială; părintele Sebastian a considerat-o încă un exemplu al puterii sale de a comanda evenimentele în avantajul său și al colegiului. Nu pot vorbi în numele colegiului, dar cred că nici una din părți nu a regretat aranjamentul.

– Când l-ați cunoscut pe arhidiaconul Crampton?

– În timpul primei vizite pe care a făcut-o în urmă cu circa trei luni când a fost numit curator. Nu-mi amintesc data exactă. A mai venit și acum două săptămîni, apoi ieri. A doua oară s-a deranjat să vină să mă caute ca să mă întrebe exact în ce termeni cred eu că am fost angajat aici. Am avut impresia că, dacă îl lăsam, avea de gînd să mă catehizeze. L-am trimis la Sebastian Morell să se intereseze în ceea ce privește prima problemă; în cea de-a doua, m-am comportat suficient de nesuferit ca să-l determin să-și caute alte victime, mai ușor de impresionat – familia Surtees, bănuiesc.

– Și vizita aceasta?

– Nu l-am mai văzut pîna ieri la cină. Nu a fost o adunare prea veselă, dar știți asta, doar ați participat, așa că ați văzut și ați auzit tot atîtea ca și mine, poate chiar mai multe. După masă nu am mai așteptat cafeaua și m-am întors aici.

– Și restul nopții, domnule Gregory?

– L-am petrecut aici. Am citit, am lucrat, am corectat vreo șase lucrări ale studenților. Apoi am ascultat muzică, Wagner, după care m-am culcat. Și, ca să nu vă mai obosiți să întrebați, nu am ieșit deloc în timpul nopții. Nu am văzut pe nimeni și nu am auzit nimic în afară de furtună.

– Cînd ați aflat de moartea arhidiaconului?

– Cînd m-a sunat Raphael Arbuthnot la șapte fără un sfert ca să-mi spună că părintele Sebastian a organizat o întrunire de urgență a tuturor rezidenților în bibliotecă, la șapte și jumătate. Nu a dat nici o explicație și de-abia cînd ne-am adunat cu toții, după cum ni s-a cerut, am aflat de crimă.

– Ce reacție ați avut cînd ați auzit știrea?

– Greu de explicat. În mare măsură a fost șocul inițial și neîncrederea. Nu-l cunoșteam pe om, așa că nu aveam de ce să simt durere personală sau regret. Șarada din bibliotecă a fost extraordinară, nu-i așa? Morell se pricepe la așa ceva. Bănuiesc că a fost ideea lui. Stăteam cu toții acolo, ca membrii unei familii destrămate, așteptînd să fie citit testamentul. Am spus că prima mea reacție a fost una de șoc și acesta este adevărul. Dar am fost șocat, nu surprins. Cînd am intrat în bibliotecă și am văzut chipul Emmei Lavenham, mi-am dat seama că este vorba de ceva grav. Cred că am știut, chiar înainte ca Morell să vorbească, ce avea să spună.

– Știți că arhidiaconul Crampton nu era un vizitator tocmai bine-venit la St Anselm?

– Încerc să mă detașez de politica internă a colegiului; instituții mici și îndepărtate ca aceasta pot deveni un adevărat focar de birfe și insinuări. Dar nu sînt surd și orb. Cred că majoritatea dintre noi știm că viitorul colegiului este incert și că arhidiaconul Crampton era hotărît să-l închidă cît mai curînd.

– Acest lucru v-ar fi deranjat?

– Nu aș fi fost bucuros, dar am luat în considerație acest lucru la scurtă vreme după ce am sosit aici. Dar, avînd în vedere

viteza cu care se mișcă Biserica Anglicană, eram sigur că nu se va întâmpla nimic cel puțin zece ani de acum înainte. O să regret pierderea casei, mai ales că am plătit pentru extinderea ei. Acest loc este propice pentru munca mea și îmi va părea rău să plec. Există, desigur, o șansă să nu fiu nevoit s-o fac. Nu știu cum va proceda biserica în ceea ce privește clădirea, dar nu va fi o proprietate ușor de vândut. Poate că o să reușesc să o cumpăr. E prea devreme să mă gândesc la asta și nici măcar nu știu dacă aparține împuterniciților bisericii sau diecezei. Lumea asta îmi este cu totul străină.

Așadar, ori Gregory nu cunoștea prevederile testamentului domnișoarei Arbuthnot, ori avea grijă să ascundă acest lucru. Deocamdată nu mai exista nici o noutate de spus și Gregory se pregătea să se ridice de pe fotoliu.

Însă Dalglish nu terminase.

– Ronald Treeves a fost unul dintre elevii dumneavoastră?

– Desigur. Predau greaca veche și ebraica tuturor studenților, cu excepția celor care au studiat limbile clasice înainte de a veni aici. Treeves terminase geografia; asta înseamnă că avea să le studieze aici trei ani și începea să învețe greaca de la alfabet. Desigur, am uitat – inițial ați venit aici să anchetați moartea lui. Acum, prin comparație, pare relativ lipsită de importanță, nu-i așa? Oricum, întotdeauna a fost neimportantă, ca posibilă crimă, vreau să zic. Un verdict mai logic ar fi sinucidere.

– Asta ați considerat că este când ați văzut cadavrul?

– Este o părere pe care mi-am format-o imediat ce am avut timp să mă gândesc cu calm. Hainele împăturite au fost cele care m-au convins. Un tânăr care are de gând să escaladeze o stîncă nu-și aranjează mantaua și sutana cu atîta grijă. Treeves a venit aici pentru lecția de greacă vineri seara, înainte de vecernie, și părea să se comporte normal; asta înseamnă că nu era deosebit de vesel, dar niciodată nu era. Nu-mi amintesc să fi vorbit ceva deosebit, în afară de ceea ce se referea strict la traducerea la care lucram. Am plecat la Londra imediat după aceea și mi-am petrecut noaptea la club. Când mă întorceam duminică după-amiază, am fost oprit de domnișoara Munroe.

– Cum era? întrebă Kate.

– Ronald Treeves? Lipsit de emoții, muncitor, inteligent – dar, probabil, nu atât de inteligent pe cât se credea – nesigur pe sine, remarcabil de intolerant pentru un tânăr. Cred că tatăl a jucat un rol important în viața lui. Bănuiesc că de asta și-a ales acest drum; dacă nu ești în stare să-ți urmezi tatăl în domeniul lui de activitate, atunci poți să faci orice. Dar niciodată nu am discutat despre viața lui particulară. Una dintre regulile mele este să nu am relații cu studenții. Altfel te poate pîndi dezastrul, mai ales într-un colegiu atât de mic ca acesta. Eu sînt aici ca să predau greaca și ebraica, nu să fac pe psihiatrul cu ei. Cînd am spus că am nevoie de liniște, asta implică și lipsa presiunii din partea personalității umane. Apropo, credeți că știrea despre crima aceasta o să se răspîndească, public vreau să zic? Cred că ne putem aștepta la obișnuitul val de ziarști.

– Evident că acest lucru nu poate fi ținut în secret la infinit, spuse Dalglish. Analizez împreună cu părintele Sebastian cum ar putea fi de ajutor Departamentul de relații publice. Cînd va fi ceva de spus, o să organizăm o conferință de presă.

– Și nu aveți nimic împotrivă să plec la Londra astăzi?

– Nu am căderea să vă împiedic.

Gregory se ridică încet în picioare.

– Totuși, cred că o să anulez întîlnirea de mîine. Am presentimentul că aici se vor petrece lucruri mult mai interesante decît o discuție plicticoasă despre îndatoririle editorului meu și despre amănuntele noului meu contract. Presupun că ați prefera să nu-i spun motivul adevărat pentru care anulez întîlnirea.

– Ne-ar fi de ajutor în acest moment.

Gregory se îndreaptă spre ușă.

– Pacat. Mi-ar fi plăcut să-i explic că nu pot veni la Londra fiindcă sînt suspect într-un caz de crimă. La revedere, domnule comandant. Dacă aveți nevoie de mine, știți unde să mă găsiți.

Echipa își încheie ziua la fel cum o începuse, reunindu-se în căsuța Sfântul Matei. Dar acum se aflau în cea mai confortabilă din cele două încăperi, așezați pe canapea și pe fotolii în timp ce beau o ultimă cafea. Era timpul să evalueze progresele făcute. Momentul și locul de unde i se telefonase doamnei Crampton fuseseră verificate. Apelul fusese făcut de la aparatul de pe holul de lângă salonașul doamnei Pilbeam, la ora 21.28. Era o probă nouă și importantă, care dovedea ceea ce bănuiseră de la început: că ucigașul era de la St Anselm.

Piers cercetase implicațiile acestei descoperiri.

– Dacă am avut dreptate și ucigașul l-a sunat mai târziu pe arhidiacon pe mobil, toți cei care au participat la vecernie sînt exonerati. Înseamna că mai rămîn Surtees și sora lui, Gregory, inspectorul Yarwood, familia Pilbeam și Emma Lavenham. Bănuiesc că nici unul dintre noi nu o poate suspecta pe domnișoara Lavenham și îl scoatem din calcul și pe Stannard.

– Nu în întregime, interveni Dalgliesh. Nu avem autoritatea de a-l reține și sînt aproape sigur că habar nu avea cum a murit Crampton. Asta nu înseamnă în mod necesar că nu este implicat. Va pleca de la St Anselm, dar nu și din mințile noastre.

– Mai este ceva înșă, zise Piers. Arbuthnot a sosit în sacristie chiar înainte de slujba. Am primit această informație de la părintele Sebastian care, bineînțeles, nu avea idee cît de importantă este. Eu și Robbins am verificat, domnule. Amîndoi am reușit să alergăm de la ușa care dă înspre peristilul sudic, de-a lungul curții, în zece secunde. Ar fi avut timp să dea telefonul și să ajungă la biserica pînă la nouă și jumătate.

– Dar nu ar fi fost riscant? Oricine ar fi putut să-l vadă.

– În întuneric? Și cu lumina slabă din curte? Și cine ar fi putut să-l vadă? Toată lumea era în biserică. Riscul nu era deloc mare.

– Mă întreb dacă ar fi prematur, domnule, să-i eliminăm pe toți cei din biserică, spuse Robbins. Să presupunem că a existat și un complice al lui Cain. Nimic nu ne indică faptul că a fost doar un singur criminal. Oricine se afla în biserică înainte de 21.28 nu ar fi putut să dea telefon, dar asta nu înseamnă că nici unul nu a fost implicat în crimă.

– O conspirație? zise Piers. Ar fi putut fi. Erau destui care îl urau. Poate au fost implicați o femeie și un bărbat. Când i-am interogată împreună cu Kate pe cei doi Surtees, am observat clar că ascundeau ceva. Eric era de-a dreptul îngrozit.

Singurul suspect care dezvăluise ceva interesant fusese Karen Surtees. Ea susținuse că nici ea, nici fratele ei nu părăsise deloc căsuța Sfântul Ioan în seara respectivă. Se uitaseră la televizor pînă la ora unsprezece și apoi se culcaseră. Când Kate o întrebase dacă vreunul din ei ar fi putut ieși fără ca celalalt să observe, Karen răspunsese: „Este un mod nu foarte subtil de a întreba dacă vreunul din noi a ieșit în furtună ca să-l omoare pe arhidiacon. Ei bine, nu am făcut-o. Și dacă vreți să știți dacă Eric ar fi putut pleca fără ca eu să observ, răspunsul este nu. Ei bine, nu am făcut-o. Dormim în același pat, dacă vreți neaparat să știți. De fapt, sîntem frați vitregi și, chiar dacă nu am fi fost, investigați o crimă, nu un incest, și chestia asta oricum nu-i treaba voastră“.

– Și amîndoi ați fost convinși că spune adevărul? întrebă Dalgliesh.

– Expresia de pe chipul fratelui ei ne-a demonstrat asta. Nu știu dacă îl prevenise în prealabil în legatura cu ceea ce avea de gînd să ne spună, dar el n-a fost prea încîntat. Și e cam ciudat, nu-i așa, că s-a oferit să ne informeze despre asta. Ar fi putut foarte bine să spună că furtuna i-a ținut treji cea mai mare parte a nopții și astfel aveau un alibi. Sînt de acord că e o femeie căreia îi place să șocheze, dar asta nu e un motiv suficient ca să ne vorbească de incest – dacă despre asta e vorba.

– Dar asta arată că dorea cu orice preț să aiba un alibi, nu-i așa? fu de părere Piers. E ca și cum cei doi gîndesc totul în

perspectivă și spun adevărul fiindcă s-ar putea să fie nevoiți s-o facă în instanță.

În apartamentul lui Raphael Arbuthnot din peristilul de nord fusese găsită o crenguță, dar criminaliștii nu mai descoperiseră nimic interesant. Pe parcursul zilei lui Dalgliesh i se confirmase părerea lui inițială privind importanța crenguței. Dacă teoria sa era justă, aceasta reprezenta într-adevăr un indiciu vital, dar considera că era prematur să dea glas suspiciunilor lui.

Discutară apoi rezultatele interogatoriilor particulare. Cu excepția lui Raphael, toți cei de la colegiu sau din căsuțe susținuseră că se aflau în pat la unsprezece și jumătate și, deși fuseseră deranjați de forța vântului, nu văzuseră și nu auziseră nimic neobișnuit pe parcursul nopții. Părintele Sebastian fusese cooperator, dar rece și făcuse mari eforturi să-și ascundă neplăcerea de a fi interogat de niște subordonați. Încă de la început le spusese că nu le putea acorda decât puțin timp întrucât aștepta sosirea doamnei Crampton. Nici nu era nevoie de mai mult. Decanul pretindea că lucrase la un articol pentru o revistă teologică și că era în pat la ora unsprezece și jumătate, după ce băuse obișnuitul pahărel de dinainte de culcare. Părintele John Betterton și sora lui citiseră pînă la zece și jumătate, după care domnișoara Betterton preparase o ceașcă de cacao. Cei doi Pilbeam se uitaseră la televizor și se pregătiseră pentru noaptea furtunoasă cu cîteva cești de ceai.

Pe la ora opt, era timpul să încheie ziua. Criminaliștii pleaseră de multă vreme la hotel și acum Kate, Piers și Robbins se despărțiră și ei. A doua zi, Kate și Robbins aveau să se ducă la Ashcombe House să vadă dacă puteau afla ceva despre perioada pe care Margaret Munroe o petrecuse acolo. Dalgliesh încuie în servietă hîrțile importante și traversează promontoriul spre curtea de vest către Ieronim.

Telefonul sună – era doamna Pilbeam. Părintele Sebastian spusese că, dacă dorește, comandantul Dalgliesh poate să ia cina în apartament, ceea ce l-ar scuti de drumul pînă la Southwold. Urma să se servească numai supă și carne rece cu salată, apoi ceva fructe, dar, dacă asta era suficient, Pilbeam îi va aduce bucuros mîncarea. Ușurat să nu mai fie nevoit să facă un drum

cu mașina, Dalgliesh îi mulțumi și îi spuse ca oferta era bine-venită. Cina sosi zece minute mai târziu, adusă de Pilbeam. Dalgliesh banuia că acesta nu dorise să o lase pe soția lui să străbata pe întuneric nici macar distanța scurtă a curții. Cu o dexteritate surprinzătoare, trase biroul de lângă perete, puse masa și aranjă mîncarea.

– Dacă lăsați tava afară lângă ușa, o să o iau eu cam peste o oră, spuse Pilbeam.

În termos se afla supă-cremă de legume cu paste, evident preparată în casă. Doamna Pilbeam mai pusese un castron cu brînză Parmezan rasă, unt și chifle calde, învelite într-un șervet. Sub un capac se găsea o farfurie cu salată și o bucată de șuncă excelentă. Cineva, poate părintele Sebastian, îi dăduse o sticlă de vin roșu, dar Dalgliesh, nedorind să o bea singur, o puse în dulap și își făcu o cafea după ce termină de mîncat. Lăsă tava la ușa și, cîteva minute mai târziu, auzi pașii ageri ai lui Pilbeam pe pietrele din curte. Dalgliesh deschise ușa ca să-i mulțumească și să-i ureze noapte bună.

Descoperi că, din nefericire, oboseala fizică pe care o resimțea se împletea cu agitația – combinație care alungă orice urmă de somn. Tăcerea era stranie și cînd se duse la fereastră văzu colegiul ca pe o siluetă întunecată, cu turnurile, coșurile și cupola alcătuiind o masă compactă profilată pe cerul de nuanță mai deschisă. Banda în albastru și alb a poliției încă înconjura coloanele peristilului de nord, acum curățat aproape complet de frunze. În lumina răsîndită de becul aflat deasupra ușii dinspre peristilul sudic, pietrele din pavajul curții străluceau și florile de fucsia păreau nefiresc de vii și nepotrivite, ca o pată de vopsea roșie aruncată pe peretele de piatră.

Dalgliesh se pregăti să citească, dar tăcerea care îl înconjura nu-l ajuta deloc. Oare ce avea locul asta, se întrebă, de îl făcea să se simtă de parcă viața lui era supusă unei judecăți? Reflectă la anii lungi de celibat autoimpus de la moartea soției lui. Oare nu se folosite de muncă pentru a evita angajamentele presupuse de dragoste, să mențină inviolabilitatea apartamentului extrem de ordonat de lângă Tamisa care arata exact cum îl lăsase dimineața, atunci cînd se întorcea noaptea acasă? A fi un observator

detașat al vieții nu era un lucru lipsit de demnitate; să ai o slujbă care îți asigură păstrarea intimității proprii și îți oferea o scuză – era o datorie profesională – să invadezi intimitatea altora avea unele avantaje pentru un scriitor. Dar nu era și ceva lipsit de noblețe? Dacă stăteai retras prea multă vreme, nu exista pericolul de a înăbuși, poate chiar de a pierde, acel spirit însuflețitor pe care preoții îl numesc suflet? În minte îi veniră șase versuri și Dalglish luă o foaie de hârtie, o rupse în două și le notă:

Epitaf la moartea unui poet

Cel atît de înțelept este acum îngropat
Zace în mormîntul proaspăt săpat,
Unde mîini nu-l cuprind, nici buze nu-l vor
Unde vocea iubirii nu-l cheamă ușor,
Ce ciudat că nu poate ști, nici pricepe
Că asta-i libertatea eternă.

După o clipă notă dedesubt: „Cu scuze lui Marvell“. Se gîndi la zilele cînd compunea poezii cu ușurința cu care alcătuiseră aceste versuri ironice. Acum își alegea și aranja cuvintele într-un mod mai cerebral, mai calculat. Oare exista ceva în viața lui care să fie spontan?

Își spuse că această introspecție devenea morbidă. Ca să scape de starea asta trebuia să iasă din St Anselm. Tot ce îi trebuia înainte de culcare era o plimbare cu pas iute. Închise ușa căsuței, trecu pe lîngă Ambrozie de unde nu se vedea nici o lumină în spatele draperiilor bine trase și, descuind poarta de fier, o luă hotărît spre sud, îndreptîndu-se spre mare.

Domnișoara Arbuthnot fusese cea care instituisese regula ca la ușile studenților să nu existe încuietori. Emma se întreba ce anume crezuse bătrîna că ar putea face uneori aceștia înăuntru încît să-și dorească încuierea ușii. Fusese oare o teamă nemărturisită față de eventuale relații sexuale? Probabil ca o consecință, nici la locuințele oaspeților nu existau încuietori. Poarta de fier zăvorîtă de lingă biserică oferea toată protecția considerată necesară pe timpul nopții; ce ar fi fost de speriat dincolo de acea barieră cu design elegant? Întrucît nu exista o tradiție a încuietorilor și a zăvoarelor, în colegiu nu se găseau asemenea obiecte și Pilbeam fusese prea ocupat toată ziua ca să rezolve această problemă – să meargă la Lowestoft să le cumpere, în cazul în care ar fi găsit un magazin deschis duminică. Părintele Sebastian o întrebasese pe Emma dacă s-ar simți mai bine să stea peste noapte în clădirea principală, dar Emma, nedorind să-și trădeze nervozitatea, îl asigurase că totul este în regulă. Părintele Sebastian nu o mai întrebasese și a doua oară și, cînd se întoarse acasă după vecernie și observase că încă nu existau încuietori, Emma fusese prea mîndră să-l caute pe părinte să-și marturisească teama și să spună că s-a răzgîndit.

Așa că se dezbracă, își puse un halat, apoi se așeză în fața laptopului hotărîtă să lucreze. Însă era prea obosită. Gîndurile și cuvintele i se amestecau în minte cu întîmplările de peste zi. De-abia spre sfîrșitul dimineții Robbins o căutase și o invitase să vină la interogatoriu. Acolo, Dalglish cu inspectorul Miskin în stînga lui o întrebasese pe scurt despre evenimentele petrecute în noaptea precedentă. Emma le povestise cum fusese trezită de urletul vîntului și cum auzise clar clopotul bătînd o dată. Nu-și putea da seama de ce își pusese capotul și se dusesese să cerceteze.

Acum gestul i se părea pripit și prostesc. Probabil că era pe jumătate adormită sau poate că acel unic dangăt auzit prin vuietul vîntului trezise o amintire pe jumătate ascunsă în subconștient a clopotelor insistente auzite în copilărie și adolescență – o chemare care trebuia ascultată fără șovăire.

Dar era complet trează cînd împinsese ușa bisericii și văzuse între coloane *Judecata de Apoi* luminată și cele două siluete, una întinsă la pămînt și cealaltă prăbușită lîngă ea, într-o atitudine de milă sau disperare. Dalglish nu-i ceruse să descrie scena în detaliu. De ce ar fi făcut-o, își spusese ea – doar fusese și el acolo. Dalglish nu-și exprimase compasiunea sau îngrijorarea pentru efectele pe care tragica întîmplare le-ar fi putut avea asupra ei – însă ea nu suferise, de fapt, nici o pierdere. Nu încercase, își spusese Emma, s-o menajeze; dacă ar fi avut ceva de întreat, nu ar fi ezitat să o facă, indiferent de ceea ce simțea ea. Cînd sergentul Robbins o invitase în camera de interogatoriu și comandantul Dalglish se ridicase de pe scaun, invitînd-o să ia loc, Emma își spusese: „Acesta nu este omul care a scris *Un caz fără răspuns și alte poeme*, ci un polițist“. În această situație, nu puteau fi aliați. Existau oameni pe care ea îi iubea și dorea să-i protejeze; el nu avea alt stăpîn decît adevărul. La sfîrșitul discuției veni și întrebarea de care Emma se temuse cel mai tare:

– Părintele Martin a spus ceva cînd te-ai apropiat de el?

Emma făcu o pauză înainte să răspundă:

– Da, doar cîteva cuvinte.

– Ce anume, domnișoară Lavenham?

Ea nu răspunse. Nu dorea să mintă, dar numai amintirea acelor cuvinte părea acum un act de trădare.

Tăcerea se prelungi; în cele din urmă Dalglish spuse:

– Domnișoară Lavenham, ai văzut cadavrul. Ai văzut ce i se întîmplase arhidiaconului. Era un bărbat înalt, puternic. Părintele Martin are aproape 80 de ani și este din ce în ce mai slăbit. Sfeșnicul de alamă, dacă se dovedește a fi arma crimei, nu e prea ușor de mînuit. Chiar crezi că părintele Martin ar fi putut s-o facă?

Emma izbucni cu vehemență:

– Bineînțeles că nu! Este un om incapabil de cruzime. Este blind, și iubitor, și bun – cel mai bun om pe care îl cunosc.

Niciodată nu mi-a trecut prin cap una ca asta. Nimeni nu s-ar gândi la așa ceva.

Comandantul Dalgliesh întreabă încet:

– Atunci de ce crezi că eu m-aș gândi?

Repetă întrebarea. Emma îl privi drept în ochi.

– A spus: „Oh, Doamne, ce am făcut? Ce am făcut?”

– Și ce crezi că a vrut să spună prin asta – gândindu-te ulterior la vorbele respective?

Se gândise și ea la asta. Nu erau niște vorbe care puteau fi uitate. Nimic din acea scenă nu va putea fi uitat vreodată. Emma continuă să-și țină privirea ațintită asupra anchetatorului.

– Cred că a vrut să spună că arhidiaconul ar fi încă în viață dacă nu ar fi venit la St Anselm. Poate că nu ar fi fost ucis dacă ucigașul nu ar fi știut cât de mult îi displacea arhidiaconului acest loc. Acest sentiment ar fi putut contribui la moartea lui. Colegiul are o parte din vină.

– Da, afirmă Dalgliesh cu blindețe, asta mi-a spus și părintele Martin că a vrut să spună prin acele vorbe.

Emma se uită la ceas. Era unsprezece și douăzeci. Știind că îi va fi imposibil să lucreze, se duse la culcare. Întrucât căsuța ei se afla la capătul șirului de case, dormitorul avea două ferestre, una din ele dînd spre peretele de sud al bisericii. Emma trase draperiile înainte să se suie în pat și încercă din răsuputeri să nu se gîndească la ușa descuiată. Închise ochii, dar imaginile morții ieșiră la suprafața retinei ca o pată de sînge, imaginația făcînd realitatea să apară și mai îngrozitoare. Emma revăzu balta viscoasă de sînge, dar acum deasupra ei se găseau și creierii împrăștiți ai arhidiaconului. Imaginile grotești ale diavolilor damnați cu rinjetul pe față prinseră viața făcînd gesturi obscene. Cînd deschise ochii sperînd să alunge ororile, Emma simți că întunericul încăperii o apasă și chiar și aerul i se părea că miroase a moarte.

Se sculă din pat și deschise fereastra care dădea spre terenul plin de lăstăriș. De afară pătrunse aerul curat binecuvîntat și Emma privi peisajul cuprins de tăcere și cerul presărat de stele.

Se duse înapoi în pat, dar somnul se încăpățîna să nu vină. Picioarele îi tremurau de oboseală, dar teama era mai puternică decît epuizarea fizică. În cele din urmă, Emma se ridică din pat

și cobori la parter. Să privească în întuneric ușa aceea neîncuiată era mai puțin stresant decât să și-o imagineze cum se deschide încet; să stea în salon era mai bine decât să stea în pat, neajutorată, așteptând să audă sunetul unor pași hotărâți urcând scările. Se întrebă dacă n-ar trebui să blocheze ușa cu spătarul unui scaun fixat sub clanța, dar nu se simțea în stare să facă un gest care părea în același timp înjositor și inutil. Își disprețuia propria lașitate și încerca să se convingă că nimeni nu-i voia răul. Apoi însă îi veni iarăși în minte imaginea oaselor sfărâmate. Cineva de pe promontoriu, probabil cineva de la colegiu, luase un sfesnic de alamă și zdrobise craniul arhidiaconului, lovindu-l de ne-numărate ori într-o frenezie în care setea de sânge se combina cu ura. Putea fi asta acțiunea unui om normal? Exista oare cineva care să fie în siguranță la St Anselm?

În acel moment auzi zgomotul aspru al ușii de fier care se deschide și clinchetul închiderii zăvorului, urmat de sunetul unor pași siguri, dar ușori – nu se furișau. Emma deschise ușa cu grijă și aruncă o privire afară, cu inima zbătându-i-se nebunește în piept. Dalglish deschidea ușa de la Ieronim. Probabil că Emma făcuse un zgomot, fiindcă Dalglish se întoarse și se apropie de ea. Emma îi deschise ușa – ușurată că îl vedea, că vedea o altă ființă umană. Știa că toate astea i se citeau pe față.

– Totul este în regulă? o întrebă el.

– Nu chiar, în momentul de față, dar o să fie, reuși ea să zîmbească. Mi-a fost imposibil să adorm.

– Credeam că te-ai mutat în clădirea principală, spuse Dalglish. Nu te-a invitat părintele Sebastian?

– Ba da, dar am crezut că nu o să am nici o problemă dacă rămân aici.

Dalglish aruncă o privire înspre biserică și zise:

– Aici nu e un loc foarte potrivit pentru tine. Vrei să facem schimb? Cred că o să ți se pară mai confortabil la mine.

Emma nu reuși să-și ascundă ușurarea.

– Dar nu o să te incomodeze asta?

– Nu, deloc. Miine o să putem să ne mutăm lucrurile. Acum nu ai nevoie decât de așternuturi. Mi-e teamă că cearșaful tău nu o să se potrivească în patul meu care e dublu.

– N-am putea să schimbăm doar pernele și cuvertura? întrebă ea.

– Bună idee.

Ducîndu-și așternuturile în Ieronim, Emma văzu că Dalgliesh își adusese jos perna și pătura și le pusese pe un fotoliu. Lîngă ele se afla o geantă de voiaj din pînă și piele. Probabil că își luase cele necesare pentru noapte și pentru ziua următoare. Ducîndu-se spre dulap, Dalgliesh îi spuse:

– Cei de la colegiu mi-au oferit obișnuitele băuturi nevino-vate, iar în frigider este niște lapte. Ai vrea o cacao sau o ciocolată caldă? Sau, dacă preferi, am o sticlă de vin roșu.

– Aș bea niște vin, mulțumesc.

Dalgliesh mută pătura ca ea să poată sta în fotoliu. Din dulapul micuț scoase sticla de vin roșu, un tirbușon și două pahare de apă.

– Evident că cei de la colegiu nu se așteaptă ca oaspeții să bea vin. Avem numai pahare de apă sau căni.

– E în regulă. Dar asta înseamnă să începi sticla cu vin.

– Cel mai potrivit moment să o începi este atunci cînd ai nevoie de ea.

Emma era surprinsă cît de în largul ei se simțea în prezența lui Dalgliesh. „De asta aveam nevoie – de prezența cuiva“, își spuse ea. O vreme nu vorbiră, pînă nu terminară primul pahar cu vin. Apoi Dalgliesh îi povesti cum venise la colegiu cînd era copil, despre preoți, cum mergea cu bicicleta la Lowestoft ca să cumpere pește, despre plăcerea lecturii solitare în bibliotecă, noaptea. O întrebă despre programa pentru cursul predat de ea la St Anselm, cum își alesese poezii care erau studiate, cum reacționau studenții. Nu pomenira nimic de crimă. Discuția lor nu avea sincopă, dar nici nu era forțată. Emmei îi plăcea vocea lui. Avea senzația că o parte a minții ei era detașată, plutea deasupra lor și era mîngîiată de sunetul acestui schimb de replici rostite cu voce scăzută.

Cînd Emma se ridica și spuse noapte buna, Dalgliesh se sculă și el imediat în picioare și rosti cu un formalism pe care nu îl arătase pînă atunci:

– Voi dormi în acest fotoliu, dacă nu ai nimic împotriva. Dacă inspectorul Miskin ar fi fost aici, aş fi rugat-o pe ea să rămână. Întrucît nu este, o să-i țin eu locul – dacă nu ai nimic împotriva.

Emma îşi dădu seama că Dalgliesh încerca să o ajute, că nu dorea să-i impună nimic, dar că ştia cît de mult se temea de singurătate.

– Însă nu ar fi o bataie de cap îngrozitoare? întrebă ea. Nu o să te poți odihni deloc.

– O să mă simt foarte confortabil. Sînt obișnuit să dorm în fotolii.

Dormitorul de la Ieronim era aproape identic cu cel de alături. Veioza era aprinsă și Emma văzu că Dalgliesh nu-și luase cărțile. Citise – sau în mod sigur recitea – *Beowulf*. Mai era și o ediție Penguin broșată, veche și uzată, din *Primii romancieri victorienți* a lui David Cecil, cu o fotografie a autorului, arătînd ridicol de tînăr, iar prețul era în vechea monedă. Așadar, ca și ea, lui Dalgliesh îi plăcea să cumpere cărți din anticariate. Cea de-a treia carte era *Mansfield Park*. Emma se întrebă dacă ar trebui să i le ducă, dar nu dorea să-l deranjeze acum, după ce își uraseră noapte bună.

Era ciudat să doarmă în patul lui. Spera că Dalgliesh nu o disprețuiește pentru lașitatea pe care o dovedise. Ușurarea de a-l ști la parter era nemăsurată. Închise ochii în întuneric și nu mai regăsi imaginile morții, așa că în cîteva minute dormea profund.

Se trezi după o noapte fără vise și văzu, uitîndu-se la ceas, că era ora șapte. Casa era cufundată în tăcere și, cînd coborî, constată că Dalgliesh plecase deja, luîndu-și perna și pătura. Deschisese fereastra de parcă ar fi vrut să nu lase în urmă nici măcar mirosul respirației lui. Emma ştia că nu avea să spună nimănui unde își petrecuse noaptea.

Cartea a treia

VOCI DIN TRECUT

Ruby Pilbeam nu avea nevoie de ceas deșteptător. Timp de optsprezece ani se trezise, fie iarnă, fie vară, la ora șase. La fel făcu și luni dimineața și întinse mîna ca să aprindă veioza. Imediat Reg se foi, dădu la o parte așternuturile și se pregăti să se dea jos din pat. La Ruby ajunse mirosul cald al trupului său, dîndu-i, ca întotdeauna, un sentiment de confort familiar. Se întrebă dacă Reg chiar dormea sau doar stătuse liniștit, așteptînd-o pe ea să facă prima mișcare. Nici unul nu dormise, cu excepția cîtorva scurte perioade de somn superficial, iar la ora trei se sculasera din pat și coborîseră în bucătărie să bea un ceai și să aștepte venirea dimineții. Apoi epuizarea reușise, din fericire, să învingă șocul și oroarea și la patru dimineața se întorsesera în pat. Dormiseră agitat, dar dormiseră.

Amîndoi fuseseră ocupați toată duminica și numai activitatea neîncetată dăduse acelei zile îngrozitoare aparența normalității. Noaptea trecută, ghemuiți unul în celălalt la masa din bucătărie, discutaseră despre crimă în șoaptă, de parcă micile încăperi confortabile de la căsuța Sfîntul Marcu erau pline de oameni care urmăreau să tragă cu urechea. Conversația lor fusese reținută, plină de bănuieli nerostite, propoziții întrerupte și tăceri nefericite. Chiar și să spui că era absurd să se sugereze că cineva de la St Anselm putea fi criminalul însemna să asociezi locul și fapta într-o alăturare trădătoare; rostirea unui nume, chiar și pentru a-l exonera de orice vină, însemna acceptarea gîndului că un rezident al colegiului ar fi putut înfăptui o asemenea ticăloșie.

Dar ajunseseră la două teorii posibile, cu atît mai liniștitoare cu cît induceau credința în ele. Înainte să se întoarcă în pat, repetaseră amîndoi mental poveștile ca pe o incantație. Cineva fusese cheile de la biserică, cineva care vizitase St Anselm, cu luni

înainte probabil, ştia unde se află şi că biroul domnişoarei Ramsey nu era niciodată încuiat. Aceeaşi persoană stabilise o întâlnire cu arhidiaconul Crampton înainte de sosirea lui sîmbata. De ce se întîlniseră în biserică? Ce loc ar fi fost mai potrivit? Nu se puteau întîlni în apartamentul oaspeţilor fără riscuri, iar pe promontoriu nu exista un loc izolat. Poate că arhidiaconul luase chiar el cheile şi descuiase biserica în aşteptarea musafirului său. Apoi urmasse sosirea, cearta, furia criminală. Poate că vizitatorul plănuiise crima şi venise cu o armă – un pistol, o biţă, un cuţit. Nu li se spusese cum fusese ucis arhidiaconul, dar amîndoi îşi imaginaseră, în parte, sclipirea şi lovitura de cuţit. Apoi fuga, căţărarea peste poarta de fier, calea de scapare a criminalului prin locul prin care venise.

Cea de-a doua teorie era şi mai plauzibilă, făcîndu-i să se simtă mai liniştiţi. Arhidiaconul împrumutase cheile şi se dusesse la biserică avînd propriile scopuri. Intrusul era un hoţ care voia să fure pictura de la altar sau argintăria. Arhidiaconul îl surprinsese, iar hoţul, de teamă, îl lovise. După această explicaţie, acceptată tacit ca fiind logică, nici Ruby, nici soţul ei nu mai discutaseră ceva despre crimă în acea noapte.

De obicei, Ruby se ducea singură la colegiu. Micul dejun era servit abia la ora opt, după slujba de la şapte şi jumătate, dar lui Ruby îi plăcea să-şi planifice de la început treburile zilei. Părintele Sebastian lua micul dejun în salonaşul lui privat şi acolo trebuia aranjată masa, care consta invariabil în suc proaspăt de portocale, cafea şi două felii de piine integrală prăjită cu dulceaţă de portocale făcută de Ruby. La opt şi jumătate, doamna Bardwell şi doamna Stacey, femeile care o ajutau în fiecare zi, soseau de la Reydon, cu vechiul Ford al doamnei Bardwell. Astăzi însă nu veneau. Părintele Sebastian le telefonase şi le ceruse să-şi amîne venirea cu vreo două zile. Ruby se întreba ce explicaţie le dăduse, dar nu dorea să întrebe. Asta însemna că ea şi Reg aveau mai mult de muncă, dar Ruby se bucura că era scutită de curiozitatea lor avidă, de speculaţii, de inevitabilele exclamaţii de groază. Îi trecu prin minte că o crimă ar putea fi chiar interesantă pentru cineva care nu cunoştea victima şi care nu era bănuită de înfăptuirea ei. În mod sigur, Elsie Bardwell ar face din ţîntar armăsar.

De obicei, Reg venea la casă după șase și jumătate, dar astăzi plecară într-acolo împreună. Reg nu-i dădu nici o explicație, dar ea știa motivul. St Anselm nu mai era un loc sfânt și sigur. El lumina cu raza lanternei puternice cărarea cu iarbă bătătorită care ducea spre poarta de fier ce dădea în curtea de vest. Ceața ușoară a zorilor se strecura deasupra lastarișului, dar lui Ruby i se părea că merge printr-un întuneric de nepătruns. Reg luminează cu lanterna poarta pentru a găsi gaura cheii. Dincolo de poartă, șirul de lumini slabe din curți luminau coloanele zvelte și aruncau umbre peste aleile de piatră. Curtea de nord era încă blocată cu bandă și jumătate din lungimea ei era acum curățată de frunze. Trunchiul castanului se ridica negru și nemișcat din învalmășeala de frunze căzute. Când raza lanternei luminează în treacăt fucsiile de pe peretele de est, florile roșii sclipiră ca niște picături de sânge. Pe coridorul care separa salonașul de bucătărie, Ruby întinse mîna să aprindă lumina. Dar întunericul nu era total. În fața, coridorul era luminat de o fișie de lumină care venea din pivniță.

– Ce ciudat, Reg, zise ea. Ușa de la pivniță e deschisă. Cîneva s-a trezit devreme. Sau n-ai avut grijă s-o închizi aseară?

– Ba era închisă. Crezi că aș fi lăsat-o deschisă?

Se îndreptară spre capătul scărilor de piatră. Erau scaldate în lumina puternică a becurilor și, de-a lungul lor, de fiecare parte, exista o balustradă trainică de lemn. Jos, perfect vizibil în strălucirea orbitoare, se găsea trupul întins al unei femei.

Ruby scoase un strigăt ascuțit.

– Oh, Doamne! E domnișoara Betterton.

Reg o împinse pe Ruby la o parte și zise:

– Rămii aici, fetiço.

Ruby auzi clămpănitul pantofilor lui pe piatră. Ezită numai câteva secunde, apoi îl urmă, ținîndu-se strîns cu ambele mîini de balustrada din stînga și împreună îngenuncheară lîngă trup.

Domnișoara Betterton era întinsă pe spate, cu capul înspre ultima treaptă. Pe frunte avea o singură tăietură adîncă, acoperită cu sânge uscat și limfă. Purta un halat spalăcit de lînă indiană peste o cămașă de noapte albă. Părul încăruntit și rar îi era

împletit într-o coadă al cărei capăt era prins cu un elastic răsucit. Ochiul, ațintiți înspre vârful scării, erau deschiși și lipsiți de viață.

– O, Doamne Dumnezeule, nu! șopti Ruby. Biata de ea! Biata de ea!

Întinse o mână peste trup într-un gest instinctiv care, își dădu imediat seama, era inutil. Simțea în mirosul răspândit de par și de halat izul acru al bătrâneții neîngrijite și se întreba dacă asta este tot ce va rămâne din domnișoara Betterton când orice altceva avea să dispară. Copleșită de mila și disperare, își retrase mână. Când era în viață, domnișoara Betterton nu ar fi vrut s-o atingă; de ce să îi impună acum un astfel de gest?

Reg își îndreptă spatele.

– E moarta, zise el. Moartă de-a binelea. Se pare că și-a frânt gâtul. N-avem cum s-o ajutăm. Ar fi bine să te duci după părintele Sebastian.

Sarcina de a-l trezi pe părintele Sebastian, de a găsi cuvintele potrivite și puterea de a le rosti, o îngrozea pe Ruby. Ar fi preferat ca Reg să fie cel care ducea aceste vești, dar asta ar fi însemnat să rămână singură cu cadavrul și această perspectivă era chiar și mai înfricoșătoare. Pentru prima oară teama deveni mai puternică decât mila. Tăințele pivniței se întindeau înaintea ei, mari zone de întuneric în care se ascundeau grozăvii închipuite. Nu era o femeie cu imaginație în exces, dar acum i se părea că universul familiar al îndatoririlor uzuale, al muncii conștiințioase, al prieteniei și dragostei începea să se destrame sub ochii ei. Știa că dacă Reg ar întinde o mână, pivnița, cu pereții ei văruiți și rafturile cu sticle de vin etichetate, ar deveni familiară și inofensivă cum era când venea împreună cu părintele Sebastian să aducă vinul pentru cină. Dar Reg nu întinse mână. Totul trebuia să rămână exact așa cum era.

Pentru Ruby, fiecare treaptă părea înaltă cât un munte și, în timp ce urca scara, își simți deodată picioarele prea slabe ca să o susțină. Aprinse toate luminile din hol și rămase o clipă pe loc adunându-și puterile înainte să suie cele două etaje pînă la apartamentul părintelui Sebastian. La început, bataile ei fură prea timide și Ruby trebui să bată cu putere înainte ca ușa să se deschidă dintr-odată, luînd-o prin surprindere, și în fața ei să apară

părintele Sebastian. Nu-l mai văzuse niciodată în halat și, pentru o clipă, dezorientată de șoc, avu impresia că are înaintea ochilor un străin. Văzînd-o, trebuie să fi fost și el șocat, pentru că părintele întinse o mîna să o susțină și o trase în cameră.

– E domnișoara Betterton, părinte, zise Ruby. Eu și Reg am găsit-o la capătul scării din pivniță. Mi-e teamă că a murit.

Fu mirată de siguranța din glasul ei. Fără un cuvînt, părintele Sebastian închise ușa și o însoți grăbit în jos pe scări, ținînd-o cu mîna de braț. La intrarea în pivniță, Ruby se opri și îl privi pe părinte cum coboară și îi spune cîteva cuvinte lui Reg, apoi ingenunchează lîngă cadavru.

După cîteva clipe, se ridică în picioare. Cînd îi vorbi lui Reg, vocea lui, ca de obicei, era calmă și autoritară:

– A fost un șoc pentru amîndoi. Cred că ar fi mai bine dacă v-ați vedea de îndatoririle zilnice. Eu și comandantul Dalglish vom face ceea ce este necesar. Numai munca și rugăciunile ne vor ajuta să rezistăm acestor vremuri teribile.

Reg urcă scările spre soția lui și împreună, fără să rostească un cuvînt, se duseră la bucătărie.

– Presupun că vor dori micul dejun ca de obicei, spuse ea.

– Desigur, iubita mea. Nu au cum să facă față zilei cu stomacul gol. Ai auzit ce a spus părintele Sebastian – trebuie să ne vedem liniștiți de treabă, ca de obicei.

Ruby îl privi cu ochi vrednici de milă.

– A fost un accident, nu-i așa?

– Sigur că da. S-ar fi putut întîmpla oricînd. Bietul părinte John. Va fi îngrozitor pentru el.

Dar Ruby avea oarecare îndoieli. Desigur, va fi un șoc – orice moarte subită era. Însă, în mod sigur, nu era ușor de trăit cu domnișoara Betterton. Se întinse după șorțul alb și începu, copleșită de tristețe, să prepare micul dejun.

Părintele Sebastian se duse la birou și îl sună pe Dalglish la Ieronim. Dalglish îi răspunse atît de repede încît era evident că nu-l trezise din somn. Îi dădu vestea și, după cinci minute, amîndoi se aflau lîngă cadavru. Părintele Sebastian îl privi pe Dalglish cum se apleacă și atinge chipul domnișoarei Betterton cu o mîna experimentată; apoi se ridică și se uită la ea în tăcere.

– Desigur că părintele John trebuie anunțat, spuse părintele Sebastian. Îmi revine această responsabilitate. Îmi închipui că încă doarme, dar trebuie să-l văd înainte să vină la oratoriu pentru slujba de dimineață. O să fie o lovitură grea pentru el. A fost o femeie destul de dificilă, dar era singura lui rudă și erau apropiați. Însă nu făcu nici un gest să plece. În schimb, întrebă: Aveți idee când s-a întâmplat?

– După starea de *rigor mortis* presupun că a murit în urmă cu circa șapte ore, răspunse Dalglish. Medicul legist o să poată să ne spună mai multe. Nu este posibil să se facă o evaluare exactă dintr-o examinare superficială. Va trebui, desigur, să se efectueze o autopsie.

– Înseamnă că a murit după vecernie, probabil înainte de miezul nopții. Chiar și așa, trebuie să fi străbătut holul în mare liniște. Însă întotdeauna a fost o femeie liniștită. Se mișca precum o umbră cenușie. Făcu o pauză, apoi adăugă: Nu vreau ca fratele ei s-o vadă aici, în felul acesta. Putem s-o ducem în camera ei, nu? Știu că nu era o femeie credincioasă. Trebuie să îi respectăm dorințele. Nu și-ar fi dorit să fie pusă nici în biserică – chiar dacă aceasta ar fi fost deschisă – nici în oratoriu.

– Trebuie să rămână în locul unde este, părinte, pînă cînd o examinează medicul legist. Sintem nevoiți să o considerăm o moarte suspectă.

– Dar măcar putem s-o acoperim. O să aduc un cearșaf.

– Da, sigur că putem s-o acoperim, spuse Dalglish. Cînd părintele Sebastian se întoarse spre scări, îl întrebă: Aveți idee ce căuta aici, părinte?

Părintele Sebastian se răsuci, ezită și apoi spuse:

– Mi-e teamă că știu. Domnișoara Betterton se servea cu cîte o sticlă cu vin destul de frecvent. Toți preoții știau despre asta și îmi închipui că și studenții, chiar și personalul bănuia ceva. Nu lua mai mult de o sticlă, cam de două ori pe săptămînă, și niciodată nu era din cel mai bun vin. Normal că am discutat problema cu părintele John cit mai delicat posibil. M-am hotărît să nu acționez în nici un fel dacă lucrurile nu degenerau. Părintele John plătea cu regularitate pentru sticlele cu vin, cel puțin pentru sticlele pe care le descoperea. Firește că ne dădeam seama că

scara abruptă reprezenta un pericol pentru o femeie în vîrstă. De aceea treptele erau atît de bine luminate și am înlocuit sfoara cu balustrade de lemn.

– Așadar, după ce ați descoperit că aveți hoț în cadrul comunității, i-ați pus o balustradă sigură ca să-i ușurați furtișagurile și ca să nu-și rupă gîtul? făcu Dalglish.

– Vă deranjează acest lucru, domnule comandant?

– Nu, avînd în vedere prioritățile pe care le aveți, bănuiesc că nu.

Îl privi pe părintele Sebastian cum se îndepărtează, urcînd cu hotărîre treptele și apoi dispare, închizînd ușa în urma lui. Chiar și la o examinare superficială era clar că își frînsese gîtul. Avea o pereche de papuci de piele și Dalglish observă că talpa de la cel drept se desprinsese. Scara era bine luminată și comutatorul se afla la circa o jumătate de metru de prima treaptă. Întrucît lumina era mai mult ca sigur aprinsă cînd căzuse, era puțin probabil să se fi împiedicat pe întuneric. Dar dacă s-ar fi împiedicat de prima treaptă, în mod sigur ar fi fost găsită prăbușită pe scară, fie cu fața în jos, fie întinsă pe spate. Pe a treia treaptă de jos, Dalglish observase ceea ce părea o mică pată de singe. Poziția cadavrului sugera că ar fi fost aruncată prin aer, se lovise cu capul de treapta de piatră și se dăduse peste cap. Dar nu ar fi putut fi aruncată cu o asemenea forță decît dacă ar fi alergat cu viteză maximă înspre scară. Ceea ce, desigur, era ridicol. Dar dacă fusese împinsă? Dalglish fu copleșit de un sentiment deprimant și aproape copleșitor de neputință. Dacă era vorba de o crimă, dată fiind talpa desprinsă cum ar fi putut s-o dovedească vreodată? Decesul lui Margaret Munroe fusese declarat oficial din cauze naturale. Trupul fusese incinerat, iar cenușa, îngropată sau împrăștiată. Cît de utilă îi era această moarte ucigașului arhidiaconului Crampton?

Dar, deocamdată, investigația va fi preluată de experții în medicină legală. Mark Ayling va fi chemat la o a doua posibilă scenă a crimei ca să estimeze ora morții, dînd tîrcoale cadavrului asemenea unui animal de pradă. Nobby Clark și echipa lui se vor tîri prin pivniță căutînd indicii pe care probabil nu le vor găsi. Dacă existase ceva ce văzuse sau auzise Agatha Betterton, vreo

informație pe care, imprudentă, o spusese cui nu trebuia, Dalgliesh nu avea nici o șansă s-o mai afle acum.

Așteptă pînă cînd părintele Sebastian se întoarce cu un cearșaf cu care acoperi respectuos trupul neînsuflețit al femeii, apoi urcară împreună treptele pivniței. Părintele Sebastian stinse lumina și, întinzîndu-se, trase zăvorul aflat în partea de sus a ușii.

Mark Ayling sosi cu promptitudinea lui obișnuită și mai zgomotos ca data trecută. Tropăind pe hol alături de Dalgliesh, spuse:

– Speram să pot aduce raportul autopsiei arhidiaconului Crampton, dar e încă în curs de dactilografiere. Nu conține însă nimic surprinzător. Moartea a fost provocată de lovituri multiple în cap cu un corp contondent cu o muchie ascuțită, cum ar fi un sfeșnic de alamă. Aproape sigur cea de-a doua lovitură i-a fost fatală. Altfel, era un bărbat între două vîrste care putea aștepta nerăbdător să iasă la pensie.

Își puse mînuși subțiri de latex înainte să coboare cu atenție treptele de la pivniță, dar de data asta nu își mai puse echipamentul de lucru și examinarea cadavrului, deși deloc superficială, îi luă puțin timp.

În cele din urmă, se ridică în picioare și spuse:

– A murit de circa șase ore. Cauza morții: și-a rupt gîtul. Desigur, nu a fost nevoie să vin eu ca să știți asta. Filmul întîmplărilor pare destul de clar: a căzut cu forță pe scări, s-a lovit cu fruntea de a treia treaptă de jos și s-a răsucit pe spate. Bănuiesc că vă puneți obișnuita întrebare: a căzut sau a fost împinsă?

– M-am gîndit să vă întreb și asta.

– La prima vedere, aș spune că a fost împinsă, dar aveți nevoie de ceva mai concret decît o primă impresie. Nu aș depune mărturie în acest sens la tribunal. Problema o reprezintă unghiul abrupt al scării, care parcă a fost proiectată să omoare femeii bătrîne. Dată fiind panta scării, este posibil nici să nu fi atins treptele pînă cînd nu s-a lovit cu fruntea. Aș spune că moartea accidentală este cel puțin la fel de posibilă precum crima. Dar de ce această bănuială, apropo? Credeți că a văzut ceva simbată noaptea? Și, oricum, ce căuta în pivniță?

– Avea obiceiul să rătăcească noaptea, răspunse Dalgliesh prudent.

– Căuta vin, nu?

Dalgliesh rămase tăcut. Medicul legist își închise trusa și adăugă:

– O să trimit o ambulanță să o ia și o să-i fac autopsia cât mai curînd posibil, dar mă îndoiesc că o să vă spun ceva ce nu știți. Se pare că moartea vă urmărește, nu? Am preluat slujba asta temporar, înlocuindu-l pe Colby Brooksbank care se află în New York la nunta fiului său, și sînt chemat să cercetez mai multe morți violente decît se întîmplă în mod obișnuit în șase luni. Ați aflat ceva de la biroul coronerului despre data anchetei în cazul Crampton?

– Încă nu.

– O să aflați. A luat deja legătura cu mine.

Aruncă o ultimă privire spre cadavru și spuse cu o blîndețe surprinzătoare:

– Biata de ea. Cel puțin a murit repede. Două secunde de groază și apoi neantul. Ar fi preferat să moară în propriul pat – dar, în definitiv, cine n-ar vrea?

Dalglish nu considerase necesar să anuleze ordinul pe care i-l dăduse lui Kate de a merge la Ashcombe House și, la ora nouă, ea și Robbins erau deja pe drum. Frigul dimineții era pătrunzător. Prima geană de lumină se răspindise, roz ca sîngele diluat, peste întinderea cenușie a mării. Cădea o burniță fină și aerul avea un miros acru. În timp ce ștergătoarele întindeau și apoi curățau murdăria de pe parbriz, Kate văzu un peisaj lipsit de culoare în care chiar și cîmpurile cu sfeclă de zahăr din depărtare își pierduseră verdele strălucitor. Trebuia să lupte cu resentimentul vag iscat de faptul că fusese aleasă pentru o misiune pe care o considera, în gîndul ei, o pierdere de vreme. AD acorda rareori credit flerului, dar Kate știa din propria experiență că flerul unui detectiv își are de obicei originea în realitate; un cuvînt, o privire, o coincidență, ceva aparent nesemnificativ sau fără legătură cu ancheta principală se înrădăcinează în subconștient și dă naștere unui sentiment de neliniște. Deseori, acesta se dovedește lipsit de importanță, dar uneori oferă indiciul esențial și numai nehibzuiții îl ignoră. Nu-i plăcea să lase scena crimei în responsabilitatea lui Piers, dar existau și compensații. Conducea Jaguarul lui AD și asta era o satisfacție deosebită de plăcerea obișnuită de a merge cu mașina.

Și nici nu regreta foarte mult plecarea de la St Anselm. Rareori participase la investigația unei crime care să o facă să se simtă, atît fizic, cît și psihic, atît de puțin în largul ei. Colegiul era prea masculin, prea izolat, chiar și prea claustrofobic pentru a fi confortabil. Preoții și studenții afișaseră o politete fără cusur, dar era o curtoazie neplăcută. Vedeau în ea mai întii o femeie și abia apoi un ofițer de poliție și Kate avea impresia că rezultatul acelei bătălii fusese decis. Avea impresia că ei se află în posesia

unor cunoștințe secrete, o sursă ezoterică de autoritate care o diminua discret pe a ei. Se întrebă dacă AD și Piers simțeau același lucru. Probabil că nu, dar ei erau bărbați și St Anselm, în pofida blindeții aparente, era, aproape sfidător, o lume masculină. Mai mult, era o lume universitară, și acolo AD și Piers se simțeau în elementul lor. O parte din vechea stare de nesiguranță socială și de instrucție reveni. Credea că reușise să se împace cu ideea, chiar dacă nu o depășise complet. Era umilitor că mai puțin de o jumătate de duzină de bărbați în sutane negre erau în stare să-i reînvie acele vechi îndoieli. Cu o ușurare evidentă, Kate coti spre vest de pe drumul din virful stincii și sunetul pulsatoriu al mări se pierdu treptat. Kate simțea că îi zvicnise prea mult în urechi.

Ar fi preferat s-o însoțească Piers. Cel puțin ar fi putut discuta despre caz de pe picior de egalitate, s-ar fi contrazis și ar fi argumentat, și ar fi fost mult mai deschisă decît putea fi cu un cadru inferior. Pe Kate începea s-o enerveze sergentul Robbins – întotdeauna considerase că e prea bun ca să fie adevărat. Aruncă o privire spre profilul băiețesc, clar conturat, la ochii cenușii care priveau drept înainte și se întrebă încă o dată ce îl determinase să aleagă profesia de polițist. Dacă văzuse în asta o vocație, ei bine, la fel se întâmplase și cu ea. Avusese nevoie de o slujbă în care să se simtă utilă, unde lipsa unei diplome universitare să nu fie considerată un dezavantaj, o slujbă care să fie stimulativă, interesantă și variată. Pentru ea munca în poliție fusese un mijloc de a lăsa pentru totdeauna în urmă mizeria și sărăcia din copilărie, duhoarea scărilor îmbibate de urină din clădirile Ellison Fairweather. Serviciul îi oferise mult, inclusiv apartamentul care dădea spre Tamisa, despre care cu greu îi venise să creadă că îi aparține. În schimb, se dedicase serviciului cu o loialitate și cu un devotament care uneori o surprindeau chiar și pe ea. Pentru Robbins, care în timpul liber era predicator mirean, era probabil o vocație să-l servească pe Dumnezeu lui nonconformist. Kate se întrebă dacă acea credință era diferită de cea a părintelui Sebastian și, dacă da, cît de diferită și care erau motivele – considera însă că nu era momentul propice pentru o discuție pe teme teologice. Și ce rost ar avea? La școală, în clasa ei fuseseră copii

de treisprezece naționalități și de aproape tot atâtea religii. În ceea ce o privea, nici una nu conținea o filosofie coerentă. Își spuse că putea trăi fără credința în Dumnezeu; nu era însă sigură că putea trăi fără munca ei.

Azilul se afla într-un sat la sud-est de Norwich.

– Nu are rost să nimerim într-un blocaj în oraș, zise Kate. Ai grijă să nu ratăm drumul spre Bramerton, la dreapta.

După cinci minute părăsiră Autostrada 146 și o luară cu viteză mai mică pe drumul mărginit de un gard viu desfrunzit, în spatele căruia bungalouri cu acoperișuri roșii și case identice dovedeau cucerirea terenurilor extravilane de către suburbii.

– Mama a murit într-un azil în urmă cu doi ani, zise Robbins. Boala obișnuită – cancer.

– Îmi pare rău. Vizita asta nu o să fie prea ușoară pentru tine.

– Nu-i nimic. S-au purtat minunat cu mama acolo. Și cu noi, de altfel.

– Totuși o să-ți reînvie amintiri dureroase, spuse Kate cu ochii la drum.

– Ceea ce e dureros este ceea ce a suferit mama înainte să meargă la azil. Urmă o pauză lungă, apoi continuă: Henry James numea moartea „acel lucru distins“.

„Oh, Doamne, întâi AD și poezia lui, apoi Piers care știe tot despre Richard Hooker, iar acum Robbins citează din Henry James! De ce nu pot să-mi trimită un sergent pentru care provocare literară înseamnă Jeffrey Archer?“

– Am avut un prieten, un bibliotecar, care s-a străduit să mă facă să-mi placă Henry James, zise ea. Până ajungeam la sfârșitul unei fraze, uitam începutul. Mi-am amintit un articol critic în care se spunea că unii scriitori mușcă mai mult decât pot mesteca. Henry James mestecă mai mult decât a mușcat?

– Am citit numai *O coardă prea întinsă* și asta după ce am văzut filmul la televizor. Am dat undeva peste citatul acela despre moarte și mi-a rămas în minte.

– Sună bine, dar nu este adevărat. Moartea este ca nașterea – dureroasă, murdară și lipsită de demnitate. Sau așa este în majoritatea cazurilor.

„Poate așa e mai bine, își zise ea. Ne aduce aminte că sistem animale. Poate ne-ar fi mai bine dacă am încerca să ne comportăm mai mult ca niște animale bune și mai puțin ca niște dumnezei.“

Urmă o pauză lungă, apoi Robbins spuse încet:

– Moartea mamei nu a fost lipsită de demnitate.

„Ei bine, gândi Kate, s-a numărat printre cei norocoși.“

Găsiră azilul fără greutate. Se afla într-o casă solidă din cărămidă roșie, la marginea satului. Un indicator mare îi direcționa spre o alee din dreapta clădirii, spre o parcare. În spatele ei se afla azilul, o clădire modernă fără etaj, cu o peluză în față pe care erau plantate două răzoare circulare cu mai multe specii de arbuști scunzi și cu iarba-neagră care înveseleau peisajul în verde, mov și auriu.

În zona de primire, la prima vedere săreau în ochi lumina, florile și activitatea. Două persoane se aflau deja la recepție, o femeie care făcea aranjamente să-și scoată a doua zi soțul la o plimbare cu mașina și un preot care aștepta cu răbdare. Pe lângă ei trecu o fetiță într-un cărucior, cu capul chel împodobit ridicol cu o panglică roșie având o fundă uriașă la mijloc. Se uita la Kate cu o privire goală, total lipsită de curiozitate. O tânără – evident mama – intra cu un cățeluș în brațe. Copilul strigă: „O ducem pe Trixie s-o vadă pe buni!“, în timp ce cățelușul începu s-o lingă pe ureche. O tânără asistentă într-un halat roz, cu ecuson, traversă în tăcere holul susținând de braț un bătrîn emaciat. Vizitatorii soseau încărcati cu pachete și flori, schimbînd saluturi vesele. Kate se așteptase la o atmosferă de liniște reverențioasă, nu la această activitate plină de preocupare dintr-o clădire cu o funcționalitate strict definită, însuflețită de venirea și plecarea oamenilor care se simțeau aici ca acasă.

Femeia grizonată, fără uniformă, de la recepție se întoarse spre ei și se uita la legitimația lui Kate de parcă sosirea a doi polițiști de la Poliția Metropolitană era ceva obișnuit.

– Ați sunat mai devreme, nu-i așa? întrebă ea. Directoarea – domnișoara Whetstone – vă așteaptă. Biroul ei este drept înainte.

Domnișoara Whetstone îi aștepta la ușă – fie că era obișnuită ca vizitatorii să sosească prompt, fie avea un auz excepțional și

fusese prevenită de sosirea lor. Îi invită înăuntru – o încăpere în care trei pereți erau de sticlă. Era situată în centrul clădirii de unde se vedeau două coridoare înspre nord și sud. Fereastra dinspre est dădea spre o grădină care lui Kate i se părea că are un caracter mai pregnant instituțional decît însuși azilul. Văzu o pajiște îngrijită, cu bănci de lemn la intervale regulate de-a lungul unor alei pietruite și cu răzoare spațiate cu atenție, în care boboci de trandafir ofiliți aruncau o pată de culoare printre tu-fişurile desfrunzite.

Domnișoara Whetstone le făcu semn să stea pe două scaune, se așeză la rîndul ei în spatele biroului și le zîmbi încurajator, asemenea unei profesoare care întîmpină doi elevi noi, nu foarte străluciți. Era o femeie bondoacă, avînd un piept mare și păr cenușiu tăiat cu breton deasupra unor ochi căroră – bănuia Kate – nu le scăpa aproape nimic, dar care judecau totul cu o evidentă compasiune. Purta o uniformă de culoare albastru-deschis, cu o curea argintie și avea un ecuson în piept. În pofida atmosferei degajate, era limpede că la Ashcombe House se respectau statutul și virtuțile unei directoare de modă veche.

– Investigam moartea unui student de la Colegiul Teologic St Anselm, începu Kate. Cadavrul a fost descoperit de doamna Margaret Munroe, care a lucrat aici înainte de a obține o slujbă la St Anselm. Nu există nici un incidiu că ar fi avut vreo legătură cu moartea tinărului, dar a lăsat în jurnalul ei o relatare amănunțită despre modul cum a descoperit cadavrul. Ulterior a notat că tragedia a făcut-o să-și amintească ceva ce i se întîmplase cu doisprezece ani în urmă. Se pare că era un eveniment care, atunci cînd și l-a amintit, i-a provocat îngrijorare. Am dori să aflăm despre ce era vorba. Întrucît în urmă cu doisprezece ani lucra aici, este posibil să aibă legătură cu ceva ce s-a întîmplat aici, cineva cu care s-a întîlnit, un pacient de care a avut grijă. Ne întrebam dacă ne-ar putea ajuta dosarele dumneavoastră. Sau poate mai există vreun membru al personalului care s-o fi cunoscut și cu care să stăm de vorbă.

Pe drum, Kate repetase în minte ce avea să spună, alegînd, eliminînd și evaluînd fiecare cuvînt și frază. Făcuse acest lucru pentru a se lămuri pe sine, nu numai pe domnișoara Whetstone.

Înainte de plecare fusese pe punctul să-l întrebe pe AD ce anume trebuia să caute, dar nu dorise să-și mărturisească ignoranța, confuzia și lipsa dorinței de a îndeplini această sarcină.

Ca și cum sesizase ceea ce simțea, Adam Dalgliesh spusese:

– În urmă cu doisprezece ani s-a petrecut ceva important. Pe atunci, Margaret Munroe lucra la azilul Ashcombe House. În urmă cu doisprezece ani, pe 30 aprilie 1988, Clara Arbuthnot a murit la azil. Faptele pot avea sau nu legătură. E mai mult o tatonare a terenului decât o investigație concretă.

– Îmi dau seama că poate exista o legătură între moartea lui Ronald Treeves, indiferent cum s-a petrecut, și cea a doamnei Munroe. Însă nu mi-e prea clar ce legătură au toate astea cu uciderea arhidiaconului Crampton.

– Nici eu, Kate, dar am sentimentul că între aceste trei morți – a lui Ronald Treeves, a lui Margaret Munroe și a lui Crampton – există o legătură. Poate nu directă, dar există. Este, de asemenea, posibil ca Margaret Munroe să fi fost ucisă. Dacă asta s-a întâmplat, atunci moartea ei și a lui Crampton au în mod sigur legătură. Nu-mi vine să cred că la St Anselm există doi criminali.

Argumentul i se păruse plauzibil la momentul respectiv. Acum, după ce rostise micul ei discurs, îndoielile îi reveniră. Oare îl repetase prea mult? Ar fi fost oare mai bine să se bazeze pe inspirația de moment? Privirea directă și sceptică a domnișoarei Whetstone nu o ajuta să și le risipească.

– Dați-mi voie să văd dacă v-am înțeles bine, inspectore. Margaret Munroe a murit de curînd din cauza unui atac de cord și a lăsat un jurnal în care se referă la un eveniment important din viața ei care s-a petrecut cu doisprezece ani în urmă. Acest lucru are legătură cu o altă anchetă pe care o desfășurați și sinteți nerăbdători să aflați despre ce este vorba. Întrucît acum doisprezece ani ea lucra aici, dumneavoastră sugerați că ar putea fi ceva care să aibă de-a face cu azilul. Sperați că arhivele noastre v-ar putea fi de ajutor sau că cineva care încă lucrează aici o cunoștea și și-ar putea aminti incidentele de atunci.

– Este o încercare cu bătaie lungă, știu, spuse Kate. Dar acest lucru a fost notat în jurnal și trebuie să investigăm.

– Și are legătură cu un tânăr găsit mort. Moartea aceea a fost suspectă?

– Nu există astfel de indicii, domnișoară Whetstone.

– Dar s-a petrecut o crimă la St Anselm de curind. În provincie veștile circulă repede. Arhidiaconul Crampton a fost omorât. Vizita aceasta are legătură cu ancheta respectivă?

– Nu avem motive să afirmăm asta. Interesul nostru pentru jurnal este anterior uciderii arhidiaconului Crampton.

– Înțeleg. Ei bine, toți avem datoria să ajutăm poliția și nu am nimic împotriva să cercetez dosarul doamnei Munroe și să vă dau toate informațiile care v-ar putea fi de folos, cu condiția să nu fie ceva despre care ea nu ar dori să se afle, dacă ar mai fi în viață. Eu nu cred că în dosar se află ceva care să vă folosească. La Ashcombe House se petrec deseori evenimente semnificative, inclusiv moartea și pierderea celor dragi.

– Potrivit informațiilor pe care le deținem, aici a murit o pacientă, domnișoara Clara Arbuthnot, cu o lună înainte de angajarea doamnei Munroe. Am dori să verificăm datele și să aflăm dacă este posibil ca cele două femei să se fi întâlnit.

– Acest lucru pare puțin probabil, dacă nu cumva s-au întâlnit în afara azilului Ashcombe House. În orice caz, pot verifica datele. Toată dosarele se află acum pe computer, desigur, dar nu am ajuns să le înregistrăm și pe cele de acum doisprezece ani. Păstrăm dosarele angajaților doar pentru eventualitatea în care ni s-ar putea cere referințe de la alți angajatori. Toate sunt ținute în clădirea principală. Însă ar putea exista anumite informații din dosarul medical al domnișoarei Arbuthnot pe care să le considerăm confidentiale. Sper că înțelegeți că pe acelea nu vi le pot dezvălui.

– Ne-ar fi de folos dacă am putea vedea ambele dosare – cel de angajat – al doamnei Munroe și cel medical – al domnișoarei Arbuthnot, spuse Kate.

– Nu pot să accept acest lucru. Desigur, această situație este neobișnuită. Niciodată nu mi s-a mai cerut așa ceva. Nici dumneavoastră nu mi-ați oferit prea multe informații privind interesul pe care îl manifestați față de doamna Munroe sau față de domnișoara Arbuthnot. Cred că ar trebui să discut cu doamna Barton, președinta noastră, înainte de a merge mai departe.

Kate nu se hotărîse cum să reacționeze, cînd Robbins interveni:

– Dacă toate astea sună cam neclar este din cauză că nici noi nu știm ce căutăm. Știm doar că ceva important s-a petrecut în viața doamnei Munroe cu doisprezece ani în urmă. Părea o femeie a cărei viață era centrată asupra slujbei și e posibil ca întîmplarea să aibă legătură cu Ashcombe House. N-ați putea să vă uitați în cele două dosare și să verificați dacă datele noastre sînt corecte? Iar dacă nu găsiți nimic interesant în dosarul doamnei Munroe înseamnă că vă facem să pierdeți timpul degeaba. Dacă există ceva important, atunci puteți să vă consultați cu doamna Barton înainte să decideți dacă puteți să ne spuneți despre ce este vorba.

Domnișoara Whetstone îl privi țintă o clipă.

– Pare un lucru rezonabil. Să văd dacă pot obține dosarele. S-ar putea să dureze un timp.

În acel moment, ușa se deschise și o asistentă își băgă capul înăuntru.

– Ambulanța tocmai a adus-o pe doamna Wilson, domnișoară Whetstone. Este însoțită de fiicele ei.

Chipul doamnei Whetstone se luminea de fericire. Părea că întîmpină un oaspete într-un hotel prestigios.

– Bine. Bine. Vin. Vin acum. O să o punem cu Helen, nu? Cred că se va simți mai confortabil cu cineva de vîrsta ei. Se întoarce spre Kate. O să fiu puțin ocupată. Doriți să reveniți sau să așteptați?

Kate simți că prezența ei fizică în birou oferea cele mai mari șanse să obțină rapid informațiile.

– O să așteptăm, dacă nu vă deranjează, spuse Kate, dar domnișoara Whetstone ieșise pe ușa înainte să-și poată termina fraza.

Apoi Kate îi zise lui Robbins:

– Mulțumesc, domnule sergent. Mi-ai fost de mare ajutor.

Se duse la fereastră și rămase privind agitația de pe coridor. Aruncîndu-i o privire lui Robbins văzu că fața albă îi era împietrită de durere. Lui Kate i se păru chiar că distinge, în colțul ochiului, o lacrimă și își feri iute privirea. „Nu sînt la fel de bună sau de blindă, își zise, cum eram acum doi ani. Ce se întîmplă cu

mine? AD avea dreptate cînd am vorbit cu el. Dacă nu pot să am toate calitățile necesare pentru slujba asta – și asta înseamnă și omenie – atunci mai bine plec.”

Gîndindu-se la Dalgliesh, își dori brusc, cu intensitate, să fie și el prezent. Zîmbi, amintindu-și cum, într-o astfel de situație, el nu ar fi rezistat atracției pe care cuvintele o exercitau asupra lui. Uneori lui Kate i se părea că, pentru el, cititul era o obsesie. Era prea scrupulos ca să cerceteze hîrțiile lăsate pe birou, dacă acestea nu aveau legătură cu ancheta, dar în mod sigur s-ar fi dus să studieze numeroasele bilețele prinse de panoul de plută care obtura o parte din fereastră.

Nici ea, nici Robbins nu scoaseră o vorbă și rămaseră în picioare la fel ca în momentul cînd domnișoara Whetstone se ridicase de pe scaun. Nu au avut mult de așteptat. După mai puțin de un sfert de oră ea se întoarse cu două dosare, se așeză la birou și le deschise în fața ei.

– Vă rog să luați loc.

Kate se simțea ca un candidat la un interviu în așteptarea expunerii umiltoare a unui CV deloc impresionant.

Era evident că domnișoara Whetstone studiase dosarele în prealabil.

– Mi-e teamă că nu conțin nimic care să vă ajute, spuse ea. Margaret Munroe a venit aici pe 1 iunie 1988 și a plecat pe 30 aprilie 1994. Suferea de o boală de inimă care se agrava, așa că doctorul ei i-a recomandat să-și caute o slujbă mai puțin solicitantă. S-a dus, așa cum știți, la St Anselm, în principal ca să aibă grijă de lenjerie și de eventualele probleme medicale minore care puteau apărea într-un colegiu mic, unde se aflau mai ales tineri sănătoși. La dosarul ei sînt puține acte, cu excepția cererilor anuale pentru concediu de odihnă, a certificatelor medicale și a unui raport anual confidențial. Eu am sosit la șase luni după plecarea ei, așa că nu am cunoscut-o personal, dar se pare că a fost o angajată conștiincioasă și plină de compasiune, deși lipsită de imaginație. Lipsa imaginației poate fi o virtute; lipsa sentimentalismului este, în mod cert. Nu putem să-i ajutăm prea mult pe cei de aici cu efuziuni sentimentale.

– Și domnișoara Arbuthnot? întreba Kate.

– Clara Arbuthnot a murit cu o lună înainte ca Margaret Munroe să vină la noi. Așa că nu este posibil să fi fost îngrijită de doamna Munroe și, dacă s-au întâlnit, nu a fost în calitate de pacient și cadru medical.

– Domnișoara Arbuthnot a murit singură? întreabă Kate.

– Nici un pacient nu moare singur aici, inspectore. Nu avea rude, într-adevăr, dar un preot, reverendul Hubert Johnson, a venit la căpățiul ei, înainte să moară, la solicitarea ei.

– Ar fi posibil să vorbim cu el, domnișoară Whetstone?

– Mi-e teamă că asta depășește chiar și capacitatea Poliției Metropolitane. Era pacient aici în acea perioadă, a primit îngrijire un timp și a murit doi ani mai târziu.

– Așadar, acum nu mai există nimeni care să o fi cunoscut personal pe doamna Munroe în urmă cu doisprezece ani?

– Shirley Legge este cea mai veche membră a personalului. Aici nu există o fluctuație mare a personalului, dar munca presupune niște solicitări deosebite și noi considerăm necesar ca asistentele și infirmierele să fie uneori mutate de la cazurile terminale. Cred că este singura asistentă care era aici în urmă cu doisprezece ani, deși va trebui să verific. Sinceră să fiu, inspectore, nu prea am timp. Puteți să stați de vorbă cu ea – cred că astăzi este de serviciu.

– Mi-e teamă că v-am cam dat bătaie de cap, dar ne-ar fi de folos să o întâlnim. Mulțumesc, spuse Kate.

Domnișoara Whetstone dispăru din nou, lăsând cele două dosare pe birou. Primul impuls al lui Kate a fost să se uite prin ele, dar ceva o opri. În parte, convingerea că domnișoara Whetstone fusese sinceră cu ei și nu mai era nimic nou de aflat și în parte fiindcă fiecare mișcare putea fi văzută prin peretele de sticlă. De ce să riște să provoace ostilitatea domnișoarei Whetstone acum? Nu ar fi ajutat investigația.

Directoarea se întoarse după cinci minute împreună cu o femeie între două vârste, cu trăsături ascuțite, pe care o prezentă drept doamna Shirley Legge. Doamna Legge nu pierdu vremea.

– Doamna directoare mi-a spus că întrebați de Margaret Munroe. Mi-e teamă că nu pot să vă ajut. Am cunoscut-o, dar nu prea bine. Nu se apropia prea mult de oameni. Îmi amintesc

că era văduvă și avea un fiu care ciștigase o bursă la o școală publică, nu-mi amintesc care anume. Voia să meargă în armată și cred că armata îi plătea universitatea înainte să obțină slujba. Ceva de genul asta. Îmi pare rău să aud că a murit. Cred că nu erau decît ei doi, așa că fiului trebuie să-i fie greu.

– Fiul ei a murit cu cîțiva ani în urmă, spuse Kate. A fost ucis în Irlanda de Nord.

– Înseamnă că asta i-a frînt inima. Cred că nu i-a păsat prea mult dacă mai trăiește sau moare după cele întîmplate. Băiatul era viața ei. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult. Dacă i s-a întîmplat ceva important în timp ce se afla aici, nu mi-a spus mie. Ați putea încerca să stați de vorba cu Mildred Fawcett. Se întoarse spre domnișoara Whetstone. Vă amintiți de Mildred, domnișoară Whetstone? A ieșit la pensie la scurtă vreme după venirea dumneavoastră. O cunoștea pe Margaret Munroe. Am impresia că au făcut școala pregătitoare împreună la vechiul spital Westminster. Poate nu strică să vorbiți cu ea.

– Domnișoară Whetstone, spuse Kate, aveți cumva adresa ei la dosar?

– Nu-i nevoie de asta, interveni Shirley Legge. Vă pot spune eu unde sta. Încă ne mai trimitem felicitări de Craciun. Și are o adresă care îi rămîne în minte. E o casă chiar lîngă Medgrave, aproape de A 146; se numește Clippety-Clop¹. Cred că în apropiere se aflau cîndva grajduri de cai.

Măcar aici avuseseră noroc. Mildred Fawcett s-ar fi putut re-trage la pensie în Cornwall sau în nord-est. În schimb, casa aceasta se afla în drumul lor spre St Anselm. Kate le mulțumi domnișoarei Whetstone și lui Shirley Legge pentru ajutor și întrebă dacă poate să se uite într-o carte de telefon. Și de data asta avură noroc. Numarul doamnei Fawcett era listat.

La recepție se afla o cutie de lemn cu eticheta: „Fonduri pentru flori“. Kate împături și băga înăuntru o bancnotă de cinci lire. Se îndoia că asta putea fi considerată o cheltuială decontabilă din fondurile poliției și nu era sigură dacă gestul fusese unul de generozitate sau o mică donație superstițioasă făcută sortii.

¹ În traducere aproximativă, „tropa-trop“ (n.tr.)

Înapoi în mașină, cu centurile de siguranță legate, Kate sună la Clipperty-Clop, dar nu primi nici un răspuns.

– Ar trebui să raportez ce am aflat sau ce nu am aflat, mai bine zis, îi spuse lui Robbins.

Conversația fu scurtă. Kate închise telefonul și zise:

– Ne întâlnim cu Mildred Fawcett după cum am stabilit, dacă o găsim. Apoi trebuie să ne întoarcem cât mai rapid. Medicul le-
gist tocmai a plecat.

– AD a spus cum s-a întâmplat? A fost un accident?

– E prea devreme să spună, dar așa se pare. Și dacă nu a fost, cum naiba dovedim asta?

– A patra moarte, spuse Robbins.

– Da, sergente, știi și eu să număr.

Kate străbătu cu grijă aleea, dar, odată ieșita pe drumul principal, accelera. Realiza că moartea domnișoarei Betterton era îngrijorătoare din mai multe privințe, acum că șocul inițial trecuse. Kate nu simțea de obicei nevoia să știe că poliția, atunci când era în acțiune, reușea și să controleze lucrurile. O investigație poate merge bine sau rău, dar polițiștii erau cei care puneau întrebări, cercetau, disecau, evaluau, decideau strategia și țineau în mână friiele. Însă în cazul Crampton exista ceva special, o neliniște subtilă și nespusă, care stătuse undeva ascunsă în cotloanele minții chiar de la început și pe care pînă acum nu o înfruntase. Era conștientizarea faptului că puterea ar putea aparține altcuiva, că, în ciuda inteligenței și experienței lui Dalglish, exista o altă minte la fel de inteligentă și cu o experiență diferită, care acționa aici. Kate se temea că acest control care, odată pierdut, nu mai putea fi recăpatat, trecuse deja în mâinile altcuiva. Era nerăbdătoare să se întoarcă la St Anselm cât mai curînd posibil.

Între timp, era inutil să facă speculații; pînă acum călătoria nu adusese nimic nou.

– Îmi pare rău că am fost atît de brutală, spuse ea. Nu are rost să discutăm despre asta pînă nu avem mai multe fapte. Deocamdată să ne concentrăm să ducem la bun sfîrșit misiunea care ne-a fost încredințată.

– Dacă umblăm după cai verzi, măcar se îndreaptă într-o direcție care nu ne abate din drum, răspunse Robbins.

Cînd se apropiară de Medgrave, Kate încetini la o viteză de melc; ar fi pierdut mai mult timp dacă ar fi ratat casa decît dacă mergeau atît de încet.

– Tu uită-te în stînga, spuse ea. Putem să întrebăm, dar aș prefera să nu o facem. Nu vreau să ne facem cunoscută vizita.

Nu fură nevoiți să întrebe. În timp ce se apropiau de sat, observară o casuță curată de cărămidă, cu țiglă, aflată la vreo zece metri de marginea verde a drumului, pe o ușoară ridicătură a terenului. Pe o pancartă albă de pe poartă se afla scris cu litere negre, îngrijite: CASA CLIPPERTY-CLOP. Avea o verandă centrală, cu data, 1893, sculptată în piatră, și două ferestre arcuite identice la parter, iar deasupra lor alte trei. Era zugrăvită într-un alb strălucitor, geamurile scilipeau și dalele care duceau la ușa din față erau curățate de buruieni. Prima impresie era de ordine și confort.

Parcară pe marginea drumului și merseră pe alee ca să bată cu ciocănelul de metal în formă de potcoavă de pe ușă. Nu primiră nici un răspuns.

– Probabil că nu este acasă, zise Kate, dar merită să ne ducem și în spate să vedem.

Burnița care pornise mai devreme se oprise și, deși aerul era încă rece, ziua se luminase și se distingeau fișii de cer albastru înspre est. O alee de piatră din stînga casei ducea spre o poartă descuiată și spre grădina. Kate, născută și crescută la oraș, știa puține despre grădinărit, dar putu să-și dea seama imediat că aici se vedea mîna unui pasionat. Spațiul dintre arbuști și copaci, desenul atent al razoarelor și parcela îngrijită cu legume de la capătul grădinii arătau că domnișoara Fawcett era o expertă. Terenul ușor ridicat îi oferea și priveliște. Peisajul de toamnă se

întindea nestingherit într-o varietate de nuanțe de verde, auriu și cafeniu sub cerul din East Anglia.

O femeie cu o săpăligă în mină, aplecată asupra unui răzor, se ridică la apariția lor și le veni în întâmpinare. Era înaltă, cu un aspect de țigancă, avînd un chip cafeniu, foarte ridat; părul negru, cu numai cîteva fire albe, era strîns la ceafă. Purta o fustă lungă de lînă, cu un șorț din pînză de sac deasupra, care avea un buzunar central mare, pantofi grei și mănuși de grădinărit. Nu păru nici surprinsă, nici nedumerită să îi vadă.

Kate se prezentă, îl prezentă și pe sergentul Robbins, îi arătă legitimația și repetă pe scurt ceea ce îi spusese anterior domnișoarei Whetstone, apoi adăugă:

– La azil nu au putut să ne ajute, dar doamna Shirley Legge a spus că lucrați acolo în urmă cu doisprezece ani și că o cunoșteți pe doamna Munroe. Am gasit numărul dumneavoastră și am încercat să vă telefonăm, dar nu ne-ați răspuns.

– Bănuiesc că eram la capatul grădinii. Prietenii îmi spun că ar trebui să-mi iau un mobil, dar asta e ultimul lucru de care am nevoie. Sînt o oroare. Am renunțat să mai merg cu trenul pînă nu introduc compartimente unde telefoanele mobile sînt interzise.

Spre deosebire doamna Whetstone, nu puse nici o întrebare. Puteai crede, își zise Kate, că vizitele polițistilor de la Poliția Metropolitană erau ceva obișnuit. O privi fix pe Kate și spuse:

– Veniți înăuntru și-o să vedem dacă vă pot fi de folos.

Fură conduși printr-o cămară pavată cu cărămidă, cu o chiuvetă de piatră sub fereastră și rafturi și dulapuri pe peretele opus. Miroasea a pămînt umed și a mere, cu un ușor iz de parafină. Încăperea era evident utilizată parțial ca magazie, parțial ca șopron pentru unelte. Kate observă o ladă cu mere pe raft, ceapă pe o funie, legate cîte două, găleți, un furtun de grădină încolăcit pe un cîrlig și un stelaj cu unelte de grădinărit, toate curate. Domnișoara Fawcett își scoase șorțul și pantofii și îi conduse, în picioarele goale, în salon.

Atmosfera dinăuntru trăda o viață independentă și solitară. În fața șemineului se afla un fotoliu cu spătar înalt, o veioză cu abajur pe o măsută în stînga lui, o altă măsută cu un teanc de cărți în dreapta. O masă rotundă aflată în fața ferestrei era pusă pentru

o singură persoană, iar celelalte trei scaune fuseseră împinse lângă perete. O pisică mare, brun-roșcată, pufoasă ca o pernă, stătea pe un scaun scund, cu spătar tapițat. La intrarea lor, motanul își înalță capul fioros, îi privi țintă, supărat, coborî de pe scaun și se strecură în cămară. Auziră zgomotul făcut de ghearele lui pe podea. Kate își zise că nu văzuse niciodată o pisică mai urită.

Domnișoara Fawcett trase două scaune cu spătar drept, apoi se duse spre un dulap aflat într-o nișă din stînga șemineului.

– Nu știu dacă vă pot ajuta, spuse ea, dar dacă ceva important i s-a întîmplat lui Margaret Munroe în timp ce lucram amîndouă la azil, probabil că am menționat acest lucru în jurnal. Tatăl meu insista, cînd eram copii, să ținem un jurnal și am rămas cu obiceiul acesta. E ca rugăciunile înainte de culcare; odată început în copilărie, există o obligație morală să continui, indiferent cît de neplăcut e. Ați spus în urmă cu doisprezece ani. Asta înseamnă în 1988.

Se așeză pe un scaun în fața șemineului și luă ceva ce se-măna cu un caiet de școlar.

– Vă amintiți dacă ați îngrijit o anume domnișoară Clara Arbuthnot cînd ați lucrat la Ashcombe House? întrebă Kate.

Dacă domnișoarei Fawcett i se păru ciudată menționarea bruscă a numelui Clarei Arbuthnot nu o arătă în nici un fel.

– Mi-o amintesc pe domnișoara Arbuthnot. Am fost asistentă responsabilă de îngrijirea ei, de la internare pînă în ziua morții, cinci săptămîni mai tîrziu.

Își scoase etuiul din buzunarul fustei și întoarse paginile jurnalului. Îi luă ceva timp pînă să găsească săptămîna căutată; după cum se temea Kate, interesul domnișoarei Fawcett era captat de alte însemnări. Kate se întrebă dacă nu cumva se mișca încet în mod deliberat. După un minut în care citi în tăcere, domnișoara Fawcett își apăsă ambele mîini peste cele scrise. Încă o dată, Kate îi înfruntă privirea atentă și inteligentă.

– Există aici o mențiune despre Clara Arbuthnot și Margaret Munroe. Însă mă aflu într-o situație dificilă. Am promis atunci să păstrez secretul și nu vād nici un motiv pentru care nu mi-aș respecta cuvîntul.

Kate se gîndi înainte să vorbească.

– Informațiile pe care le dețineți pot fi cruciale pentru noi din alte motive decît aparenta sinucidere a unui student. Este cu adevărat important să știm ce ați scris, și asta cît mai curînd posibil. Clara Arbuthnot și Margaret Munroe sînt amîndouă decedate. Credeți că ar dori să păstrați tăcerea în loc să ajutați justiția?

Domnișoara Fawcett se ridică în picioare.

– Vreți să vă plimbați prin grădina cîteva minute? spuse ea. O să bat în geam cînd vă puteți întoarce. Trebuie să mă gîndesc singură la asta.

O lăsară stînd în picioare. Afară, se plimbară unul lingă celălalt pînă la capătul grădinii și rămaseră privind cîmpurile. Kate murea de nerăbdare.

– Jurnalul ăla era la cîțiva pași, zise ea. Nu era nevoie decît să arunc o privire. Și ce-o să ne facem dacă nu va mai dori să spună nimic? OK, există posibilitatea obținerii unei citații dacă se ajunge la tribunal, dar cum știm că jurnalul este relevant? Probabil e notat cum ea și Munroe s-au dus la Frinton și au făcut sex sub dig.

– Nu există nici un dig la Frinton, răspunse Robbins.

– Iar domnișoara Arbuthnot era pe moarte. Of, ar fi bine să ne întoarcem. Nu vreau să ratez semnul din geam.

Cînd fură chemați, intrară în salon tăcuți, dorind să nu-și trădeze nerăbdarea.

– Am cuvîntul dumneavoastră că informațiile pe care le căutați sînt necesare pentru investigația actuală și că, dacă se dovedesc irelevante, nu se va lua în considerație ceea ce vă spun?

– Nu putem spune, domnișoară Fawcett, dacă se vor dovedi relevante sau nu, îi spuse Kate. Dacă sînt importante, atunci vor trebui dezvăluite, posibil și ca probe. Nu vă pot da asigurări, pot numai să vă cer ajutorul.

– Vă mulțumesc pentru sinceritate, îi răspunse domnișoara Fawcett. Întîmplător, aveți noroc. Bunicul meu a fost șef la o secție de poliție și eu fac parte din generația – tot mai redusă numeric, din păcate – care încă are încredere în poliție. Sînt gata să vă spun ce știu și să vă înmînez jurnalul, dacă informațiile sînt folositoare.

Kate consideră că un argument suplimentar ar fi inutil și chiar contraproductiv. Spuse doar „mulțumesc“ și așteptă.

– M-am gândit în timp ce erați în grădină. Mi-ați spus că vizita asta este ca urmare a morții unui student de la Colegiul St Anselm. Ați mai spus că nu există indicii că Margaret Munroe are vreo legătură cu moartea respectivă, cu excepția faptului că ea a descoperit cadavrul. Dar trebuie să fie mai mult decât atât, nu-i așa? Nu v-ați afla aici, un inspector și un sergent, dacă nu ar exista suspiciuni în privința morții. Este vorba de anchetarea unei crime, nu?

– Da, așa este, îi răspunse Kate. Facem parte din echipa care investighează uciderea arhidiaconului Crampton de la Colegiul St Anselm. S-ar putea să nu existe nici o legătură cu ceea ce ați notat despre doamna Munroe, dar uneori trebuie să verificăm. Bănuiesc că ați aflat de moartea arhidiaconului Crampton.

– Nu, zise domnișoara Fawcett, nu știam. Rareori cumpăr un cotidian și nu am televizor. Crima schimbă lucrurile. Există o însemnare în jurnal, pe 27 aprilie 1988, care o privește pe doamna Munroe. Problema este că la momentul respectiv amîndouă am jurat să păstrăm secretul.

– Domnișoară Fawcett, aș putea vedea însemnarea?

– Nu cred că v-ar lămuri foarte tare dacă ați citi-o. Am notat foarte puține detalii. Dar îmi amintesc mai multe decât ceea ce am scris aici. Cred că este de datoria mea să vă spun, deși mă îndoiesc că are vreo importanță pentru ancheta dumneavoastră, și, oricum, mi-ați promis că, dacă nu are, chestiunea nu va fi cercetată în continuare.

– Asta putem să vă promitem, spuse Kate.

Domnișoara Fawcett stătea cu spatele drept și cu palmele apăsate pe paginile deschise de parcă dorea să le ferească de ochi prea curioși.

– În aprilie 1988 mă ocupam de pacienții aflați în fază terminală la Ashcombe House. Știați, desigur, acest lucru. Una dintre pacientele mele mi-a spus că dorea să se mărite înainte să moară, dar intenționa să păstreze secretul în legătură cu ceremonia. Mi-a cerut să-i fiu martoră și am fost de acord. Nu era treaba mea să pun întrebări și nici nu am pus. Era o dorință exprimată de o pacientă pe care ajunsesem să o îndrăgesc și despre care știam că nu mai are mult de trăit. Am fost surprinsă că a mai

avut putere pentru ceremonie. S-a obținut aprobarea arhidiaconului și totul s-a desfășurat la prînz, pe 27, la o biserică micuță, St Osyth din Clampstoke-Lacey, lingă Norwich. Ceremonia a fost oficiată de reverendul Hubert Johnson pe care pacienta mea îl întâlnise la azil. Pe mire nu l-am văzut pînă cînd nu a sosit cu mașina să ne ia pe mine și pe pacienta mea, fiind evident că urma să facem o călătorie la țară. Părintele Hubert urma să găsească un al doilea martor, dar nu a reușit. Nu-mi amintesc acum ce s-a întîmplat. În timp ce ne pregăteam de plecare am văzut-o pe Margaret Munroe. Tocmai fusese la un interviu cu directorul pentru un post de infirmieră. De fapt, chiar eu îi sugerasem să facă asta. Știam că mă puteam baza pe discreția ei absolută. Făcuserăm împreună cursul pregătitor la vechiul spital Westminster din Londra, deși ea era, desigur, cu mult mai tinără decît mine. Eu m-am înscris tîrziu, după o scurtă carieră academică. Tatăl meu s-a opus vehement opțiunii mele în privința profesiei, așa că a trebuit să aștept pînă după moartea lui ca să mă înscriu la școala de infirmiere. Căsătoria a avut loc, iar eu și pacienta ne-am întors la azil. Părea mult mai fericită și mai împacată în acele ultime zile, însă nici una din noi nu a mai vorbit despre acest subiect. Atît de multe s-au întîmplat în timpul anilor petrecuți la azil, încît mă îndoiesc că mi-aș fi amintit de această întîmplare dacă nu m-ar mai fi întrebat și altcineva despre asta. Văzînd cuvintele scrise, chiar și fără vreun nume menționat, mi-am reamintit totul cu o claritate uimitoare. Era o zi minunată; curtea bisericii era galbenă, plină de narcise și soarele strălucea cînd am ieșit de sub portal.

– Pacienta era Clara Arbuthnot? întrebă Clara.

– Da, răspunse domnișoara Fawcett privind-o în ochi.

– Și mirele?

– Nu am idee. Nu-mi pot aminti chipul sau numele lui și mă îndoiesc că Margaret v-ar fi putut ajuta dacă ar fi fost în viață.

– Dar sigur a semnat certificatul de căsătorie în calitate de martor și numele trebuie să fi fost menționat acolo.

– Probabil că da. Dar nu exista nici un motiv special pentru care l-ar fi ținut minte. La urma urmei, la căsătoria de la biserică, în timpul ceremoniei sînt folosite numai prenumele. Făcu

o pauză, apoi continuă: Trebuie să mărturisesc că nu am fost foarte sinceră cu dumneavoastră. Am avut nevoie de timp să mă gândesc cît și dacă să vă spun. Nu era necesar să consult jurnalul înainte să vă răspund la întrebare. Mă mai uitasem de curînd la acea dată. Joi, 12 octombrie, Margaret Munroe m-a sunat de la o cabină telefonică din Lowestoft. M-a întrebat de numele miresei și i l-am spus. N-am știut să-i zic și numele mirelui. Nu este trecut în jurnal și, chiar dacă l-am știut vreodată, l-am uitat de mult.

– Vă amintiți ceva, orice, despre mire? întreabă Kate. Vîrsta, cum arăta, cum vorbea? A mai venit vreodată la azil?

– Nu, nici măcar cînd Clara era pe moarte și, din cîte știu, nu a luat parte la slujba de incinerare. Aranjamentele s-au făcut printr-o firmă de avocați din Norwich. Nu l-am mai văzut niciodată. Totuși, mai este ceva. Am observat cînd stăteam în fața altarului și i-a pus inelul Clarei. Îi lipsea partea de sus a inelaru-lui de la mîna stîngă.

Unda de triumf și de emoție care o străbătu fu atît de intensă încît Kate se temu să nu i se observe pe chip. Nu se uită la Robbins și, încercînd să-și controleze vocea, întreabă:

– V-a mărturisit vreodată domnișoara Arbuthnot motivul acestei căsătorii? Este posibil, de exemplu, să fi existat vreun copil?

– Un copil? Nu mi-a pomenit niciodată că ar avea un copil și, din cîte îmi amintesc, în dosarul ei medical nu era menționată existența vreunei sarcini. Nici un copil nu a vizitat-o; dar, la fel, nici bărbatul cu care se căsătorise.

– Așadar, nu v-a spus nimic?

– Numai că plănuia să se căsătorească, lucru care trebuia ținut în cel mai mare secret, și că avea nevoie de ajutorul meu, pe care i l-am și oferit.

– Mai există cineva căruia ar fi putut să-i mărturisească ceva?

– Preotul care a cununat-o, părintele Hubert Johnson, a petrecut mult timp cu domnișoara Arbuthnot înainte de moartea ei. Îmi amintesc că a împărtășit-o și i-a ascultat confesiunea. Trebuia să am grijă să nu fie deranjați cînd erau împreună. Trebuie

să-i fi spus tot, fie în calitate de prieten, fie de preot. Dar și el era grav bolnav la momentul respectiv și a murit doi ani mai târziu.

Nu mai aveau nimic de aflat și, după ce îi mulțumiră domnișoarei Fawcett pentru ajutor, Kate și Robbins se întoarseră la mașină. Domnișoara Fawcett îi privea din pragul casei și Kate dori să iasă din raza ei vizuală înainte să găsească un loc potrivit pe marginea drumului în care să oprească Jaguarul. Luă telefonul și spuse cu satisfacție:

– Am ceva pozitiv de raportat. În cele din urmă, am găsit un fir.

După prinz, întrucit părintele John nu apărură, Emma urcă și ciocăni la ușa apartamentului său. O îngrozea gîndul să-l întîlnească, dar cînd deschise ușa părea foarte puțin schimbat. Fața i se lumina cînd o văzu și o pofti înăuntru.

– Părinte, îmi pare atît de rău, cumplit de rău, spuse ea, de-abia reținîndu-și lacrimile.

Își zise că trebuia să rostească niște cuvinte de alinare, nu să-i sporească amarăciunea. Dar parcă încerca să aline un copil. Simțea nevoie să îl ia în brațe. Părintele John o conduse spre un scaun din fața șemineului, care, bănuia Emma, îi aparținuse surorii lui, și se așeză în fața ei.

– Mă întrebam dacă poți face ceva pentru mine, Emma, începu el.

– Desigur. Orice, părinte.

– E vorba de hainele ei. Știu că trebuie sortate și date de po-mană. Pare foarte devreme să ne gîndim la asta acum, dar probabil că ne vei părăsi la sfîrșitul săptămînii și mă întrebam dacă te-ai putea ocupa de asta. Știu că doamna Pilbeam ar dori să mă ajute. E foarte amabilă, dar aș prefera să faci tu asta. Poate mîine, dacă îți convine.

– Desigur, părinte. O să mă ocup după seminarul de după-amiază.

– Toate lucrurile ei sînt în dormitor. Trebuie să fie și cîteva bijuterii. Dacă sînt, vrei să le vinzi tu în locul meu? Aș vrea ca banii să ajungă la fondul de întrajutorare a prizonierilor. Cred că trebuie să existe vreunul.

– Sînt convinsă că există, părinte. O să-l descopăr eu. Dar nu ați vrea să vă uitați la bijuterii și să decideți dacă nu este ceva ce ați dori să păstrați?

– Nu, mulțumesc, Emma. E foarte draguț din partea ta să te gîndești la asta, dar aș prefera să vinzi tot. Făcu o pauză, apoi continuă: Poliția a fost aici azi-dimineață și a cercetat apartamentul și camera ei. Inspectorul Tarrant a venit însoțit de unul dintre criminaliștii aceia în halate albe, pe care mi l-a prezentat drept domnul Clark.

– Ce au căutat în apartament? întreba Emma cu o voce tăioasă.

– Nu au spus. Nu au stat mult și au lăsat totul în ordine. Nici nu ți-ai fi dat seama că au fost aici. Altă pauză, după care urmă: Inspectorul Tarrant m-a întrebat unde am fost și ce am făcut noaptea trecută între vecernie și ora șase dimineața.

– Dar asta este inacceptabil! exclamă Emma.

Părintele John zîmbi cu tristețe.

– Nu e chiar așa. Trebuie să pună aceste întrebări. Inspectorul Tarrant a fost plin de tact. Nu își făcea decît meseria.

Emma se gîndi furioasă cîtă durere de pe lume era provocată de oameni care pretindeau că își făceau numai datoria. Vocea liniștită a părintelui John îi întrerupse gîndurile:

– Medicul legist a fost aici, dar bănuiesc că l-ai auzit cînd a sosit.

– Întreaga comunitate trebuie să-l fi auzit. Nu a fost o sosire discretă.

Părintele John zîmbi.

– Nu a fost, nu-i așa? Nici el nu a stat mult. Comandantul Dalgliesh m-a întrebat dacă doresc să fiu prezent cînd iau corpul, dar i-am răspuns că aș prefera să stau aici singur. La urma urmelor, nu pe Agatha o luau. Ea a plecat de multă vreme.

„*De multă vreme*. Oare ce a vrut să spună cu asta?” se întreba Emma. Cele trei cuvinte răsunară în mintea ei, sonore ca un clopot de înmormintare.

Ridicîndu-se să plece, Emma îi lua mina din nou și spuse:

– Atunci ne vedem mîine, părinte, cînd vin să strîng lucrurile. Ești sigur că nu te mai pot ajuta și cu altceva?

Părintele îi mulțumi, apoi spuse:

– Ar mai fi ceva. Sper că nu profit de bunătatea ta, dar aș dori să-l găsești pe Raphael. Nu l-am mai văzut de cînd s-a

întimplat asta, dar cred că va fi foarte afectat. Întotdeauna a fost bun cu Agatha și știi că ea îl iubea.

Emma îl găsi pe Raphael stînd pe marginea stîncii, cam la o sută de metri de colegiu. Cînd ajunse lîngă el, Raphael se așeză pe iarbă și Emma făcu la fel, întinzîndu-i mina. Privind țintă marea, fără să se întoarcă spre Emma, Raphael spuse:

– Era singura care ținea la mine!

– Știi că nu este adevărat, Raphael, exclamă Emma.

– Vreau să spun că ținea la *mine*. Chiar la mine. Raphael. Nu ca subiect al unei bunăvoințe generale, ca la un candidat potrivit pentru preoție. Nu ca la ultimul Arbuthnot rămas – chiar și din flori. Probabil că ți s-a spus. Am fost abandonat aici cînd eram bebeluș într-unul dintre acele coșuri de nuiele, cu minere pe ambele părți. Ar fi fost mai potrivit să fiu lăsat în stuful de lîngă lac, dar probabil că mama s-a gîndit că nu aveam să fiu descoperit acolo. Cel puțin i-a păsat îndeajuns ca să mă abandoneze la colegiu, unde să fiu găsit. Nu prea au avut de ales și m-au păstrat. Totuși, asta le-a oferit 25 de ani în care s-au simțit folositori, exercitîndu-și virtutea carității.

– Sînt sigură că nu asta simt.

– Asta simt eu. Știu că par egoist și că-mi plîng singur de milă. Chiar așa e. Nu trebuie să mi-o spui. Credeam că totul va fi în regulă dacă te puteam convinge să te măriți cu mine.

– Raphael, asta e ridicol. Știi și tu asta, dacă gîndești cu mintea limpede. Căsătoria nu este o terapie.

– Dar ar fi fost ceva clar, mi-ar fi oferit un punct de ancorare.

– Biserica nu-ți oferă așa ceva?

– Ba da, după ce voi fi preot. Atunci nu va mai exista cale de întoarcere.

Emma se gîndi profund un moment, apoi spuse:

– Nu este obligatoriu să te hirotonisești. Trebuie să fie decizia ta, nu a altcuiva. Dacă nu ești sigur, nu ar trebui să mergi mai departe.

– Parcă ești Gregory. Dacă pomenesc cuvîntul „vocație“, îmi spune să nu vorbesc ca un personaj dintr-un roman de Graham Greene. Ar fi bine să ne întoarcem. Făcu o pauză, apoi rîse. Uneori, în acele călătorii la Londra, putea fi o adevărată pacoste, dar niciodată nu mi-am dorit să fiu însoțit de altcineva.

Se ridică și se îndepărta cu pași mari spre colegiu. Emma nu încercă să-l prindă din urmă. Începu să se plimbe încet pe marginea stîncii, simțind o mare tristețe pentru Raphael, pentru părintele John și pentru toți oamenii de la St Anselm pe care îi iubea.

Ajunsesse la poarta de fier dinspre curtea de vest, cînd se auzi strigată pe nume și, întorcîndu-se, o vază pe Karen Surtees venind cu pași vioi către ea dinspre lăstăriș. Se mai văzuseră în weekendurile anterioare, cînd amîndouă rămaseseră la colegiu, dar nu își vorbiseră niciodată, cu excepția unui salut ocazional. În pofida acestui lucru, Emma nu simțise existența unui antagonism între ele. Așteptă cu o oarecare curiozitate să vadă ce avea de spus acum. Karen aruncă o privire înapoi spre căsuța Sfîntul Ioan înainte să vorbească.

– Scuză-mă că am strigat așa după tine. Voiam doar să schimbăm o vorbă. E adevărat că bătrîna Betterton a fost găsită moartă în pivniță? Părintele Martin a trecut pe la noi azi-dimineață ca să ne anunțe, dar nu ne-a spus foarte multe.

Emma nu vedea nici un motiv pentru care să ascundă puținele date pe care le deținea, așa că spuse:

– Cred că s-a împiedicat de treapta de sus.

– Sau a fost împinsă? Oricum, asta este o moarte pe care nu ne-o pot pune în cîrcă mie sau lui Eric bineînțeles, dacă a murit înainte de miezul nopții. Aseară am fost la Ipswich să vedem un film și să luăm masa. Am vrut să scăpăm de aici o oră, două. Bănuiesc că nu ai idee cum merge investigația? Vreau să spun, în cazul uciderii arhidiaconului.

– Absolut deloc. Poliția nu ne spune nimic, răspunse Emma.

– Nici măcar comandantul cel chipeș? Nu, bănuiesc că nu ar face asta. Doamne, omul ăla e de-a dreptul sinistru! Îmi doresc să plece, să se întoarcă la Londra. Oricum, eu și Eric rămînem aici pînă la sfîrșitul săptămîinii. Mai era ceva ce doream să te întreb. Nu știi dacă poți să mă ajuți sau dacă vrei s-o faci, dar nu am pe cine altcineva să întreb. Mergi la biserică? Iei împărtașania?

– Da, uneori.

– Sînt curioasă în legătură cu anafura pe care ți-o dau. Ce se întîmplă? Adică, deschizi gura și părintele ți-o pune pe limbă sau întinzi mîna și o iei?

Discuția era bizară, dar Emma răspunse:

– Unii oameni deschid gura, dar în bisericile anglicane se obișnuiește să întinzi palmele, una deasupra celeilalte.

– Și presupun că părintele stă și te privește cînd înghiți anafura?

– Se poate, dacă rostește toate cuvintele din cartea de rugăciuni în dreptul tău, dar de obicei trece la următorul credincios și se poate să mai dureze puțin pînă cînd el sau alt preot vine cu potirul. De ce vrei să știi?

– Nu am un motiv anume. Eram doar curioasă. Mă gîndeam să merg la o slujbă și doream să știu cum se procedează ca să nu mă fac de ris. Dar nu trebuie să ai confirmarea? Adică, probabil că mă vor refuza.

– Nu cred că se va întîmpla asta. Mîine-dimineață se va ține o slujbă în oratoriu, spuse Emma, apoi adăugă, nu fără o undă rautăcioasă în glas: Ai putea să-i spui părintelui Sebastian că vrei să participi. O să-ți pună probabil unele întrebări. S-ar putea să dorească să te spovedești mai întîi.

– Să mă spovedesc părintelui Sebastian! Ți-ai ieșit din minți? Cred că regenerarea mea spirituală poate să aștepte pînă mă întorc la Londra. Apropo, cit timp te gîndești să stai?

– Ar trebui să plec joi, dar pot să mai rămîn o zi. O să mai rămîn aici probabil pînă la sfîrșitul săptămînii.

– Ei bine, mult noroc și mulțumesc pentru informații.

Se întoarse și se îndreptă repede, cu umerii căzuți, înapoi spre căsuța Sfîntul Ion.

Urmărind-o cu privirea, Emma își spuse că era foarte bine că cealaltă nu dorea să mai rămînă. Ar fi fost tentant să stea de vorbă despre crimă cu o altă femeie de vîrsta ei – tentant, dar, probabil, nu foarte înțelept. Karen ar fi putut s-o chestioneze despre descoperirea cadavrului arhidiaconului, să-i pună întrebări care ar fi fost dificil de evitat. Toată lumea de la St Anselm respectase reticența Emmei, dar discreția nu se număra printre calitățile lui Karen Surtees. Emma își continuă plimbarea, nedumerită. Dintre toate întrebările pe care Karen ar fi putut să i le pună, aceasta era ultima la care Emma s-ar fi așteptat.

Era unu și un sfert cînd Kate și Robbins au ajuns înapoi. Dalglish observă că, în timp ce raporta în detaliu desfășurarea misiunii lor, Kate încerca să-și ascundă nota de triumf și de satisfacție din glas. Întotdeauna, în momentele de mare succes, era detașată și profesionistă, dar entuziasmul îi razbatea din voce și din ochi, iar lui Dalglish îi plăcea acest lucru. Poate că vechea Kate revenea, acea Kate pentru care munca de poliție fusese mai mult decît o simplă meserie, un salariu adecvat și perspectiva promovării, mai mult decît o scară pe care să urce din mlaștina lipsurilor și a sărăciei care îi marcaseră copilăria. Dalglish sperase să o poată vedea din nou pe acea Kate.

Îi comunicase vestea despre căsătorie prin telefon, imediat ce ea și Robbins îi mulțumiseră și își luaseră rămas-bun de la domnișoara Fawcett. Dalglish îi ceruse lui Kate să obțină o copie a certificatului de căsătorie și să se întoarcă la St Anselm cit mai curînd posibil. Studiînd harta, Kate văzuse că se aflau la numai vreo douăzeci de kilometri de Clampstoke-Lacey și i se păruse firesc să încerce mai întîi la biserică.

Dar nu avuseseră noroc. St Osyth făcea parte acum dintr-o parohie reunită și în prezent acolo slujea temporar un preot nou. Acesta se afla în vizită la una dintre celelalte biserici și tînăra lui soție nu știa nimic de situația registrelor parohiei, nici măcar nu cunoștea despre ce este vorba și singura sugestie pe care putu să le-o dea a fost să aștepte întoarcerea soțului ei. Acesta urma să apară înainte de cină, dacă nu cumva avea să fie invitat la masă de unul dintre enoriași. În acest caz, probabil va telefona, deși uneori era atît de preocupat de problemele parohiei încît uita. Nota vagă de resentiment țifnos pe care Kate o simți în vocea ei îi sugeră că asta nu se întîmpla tocmai rar. În aceste condiții, cea

mai buna idee pareă ca Robbins și Kate să meargă la Ofițerul Stării Civile din Norwich și acolo avură mai mult noroc – obținură rapid o copie a certificatului de căsătorie.

Între timp, Dalglish îi telefonase lui Paul Perronet la Norwich. Avea nevoie de răspunsuri la două întrebări importante, înainte să stea de vorbă cu George Gregory. Prima se referea la clauzele exacte ale testamentului domnișoarei Arbuthnot. Cea de-a doua avea în vedere prevederile unei anumite legi ale Parlamentului și data la care aceasta intrase în vigoare.

Kate și Robbins nu se opriseră pe drum să mănince la prînz și se repeziră cu poftă asupra pateurilor cu brînză și a cafelei oferite de doamna Pilbeam.

– Acum putem să ghicim cum s-a întîmplat ca Margaret Munroe să-și aducă aminte de nuntă, spuse Dalglish. Scria în jurnal, se gîndea la trecut și cele două imagini s-au suprapus – Gregory, pe țarm, scoțîndu-și mînușa de la mîna stîngă și căutîndu-i pulsul lui Ronald Treeves și pagina cu fotografii de la nunți din *Sole Bay Weekly Gazette*. Fuziunea dintre viața și moarte. A doua zi i-a telefonat domnișoarei Fawcett, nu de acasă, unde ar fi putut fi deranjată, ci de la o cabină telefonică din Lowestoft. A primit confirmarea a ceea ce în mod sigur bănuia: numele miresei. Abia apoi a discutat cu persoana cea mai interesată. Existau numai doi bărbați care puteau fi implicați: George Gregory și Raphael Arbuthnot. Și la cîteva ore de la discuție și de la primirea confirmării, Margaret Munroe era moartă.

Împăturind copia certificatului de căsătorie, continuă:

– O să stăm de vorbă cu Gregory acasă la el, nu aici. Aș vrea să vii cu mine, Kate. Mașina lui e aici, așa ca, dacă nu e acasă, nu poate fi prea departe.

– Dar certificatul de căsătorie nu-i dă lui Gregory nici un motiv ca să-l ucidă pe arhidiacon, zise Kate. Asta ar fi trebuit să se petreacă în urma cu 25 de ani. Raphael Arbuthnot nu poate primi moștenirea. Testamentul prevede că trebuie să fie copil legitim, conform legislației britanice.

– Dar căsătoria exact asta face, îl face legitim conform legii.

Gregory probabil că de-abia sosise, căci, atunci cînd le deschise ușa, purta un trening negru, cu mineci lungi, și avea un

prosop pe după gît. Părul îi era umed și bumbacul treningului îi era lipit de piept și de brațe.

Fără să le facă loc să între, îi întreabă:

– Tocmai voiam să fac un duș. Este ceva urgent?

Îi făcea să se simtă la fel de inoportuni și de bine-veniți ca niște vânzători ambulanți și Dalglish văzu în ochii lui, pentru prima dată, provocarea unei dușmăanii pe care nu făcea nici un efort să și-o ascundă.

– Este urgent, spuse Dalglish. Putem intra?

Conducîndu-i prin birou înspre încăperea din spate, Gregory zise:

– Aveți, domnule comandant, aerul unui om care crede că, în sfîrșit, face progrese. S-ar putea spune că era cazul să se întîmple asta. Să sperăm că nu are să se termine totul în Marea Deznădejdie.

Le făcu semn înspre o canapea, iar el se așeză la birou, rotindu-se cu scaunul ergonomic și întinzîndu-și picioarele. Apoi începu să-și șteargă cu mișcări energice părul cu prosopul. În cealaltă parte a încăperii, Dalglish îi simți mirosul de transpirație.

Fără să scoată certificatul de căsătorie din buzunar, rosti:

– V-ați căsătorit cu Clara Arbuthnot pe 27 aprilie 1988 la Biserica St Osyth, în Clampstoke-Lacey, Norfolk. De ce nu mi-ați spus? Credeați că circumstanțele acestei căsătorii nu erau relevante în investigația crimei?

Cîteva secunde Gregory rămase tăcut și nemișcat, dar cînd vorbi glasul îi era calm și lipsit de îngrijoare. Dalglish se întrebă dacă Gregory se pregătise cu zile în urmă pentru această confruntare.

– Bănuiesc că prin „circumstanțele acestei căsătorii“ vă referiți la semnificația datei. Nu v-am spus fiindcă nu am considerat că este treaba dumneavoastră. Asta e primul motiv. Cel de-al doilea este că i-am promis soției mele că această căsătorie va rămîne secretă pînă cînd il voi informa pe fiul nostru – și, întîmplător, Raphael este fiul meu. Al treilea motiv este că încă nu i-am spus pentru că am considerat că nu a sosit momentul potrivit să fac asta. Oricum, se pare că îmi forțați mîna.

– Mai știe cineva de la St Anselm despre acest lucru? întrebă Kate.

Gregory o privi de parcă o observa pentru prima dată și nu îi plăcea ceea ce vedea.

– Nimeni. Evident, vor trebui să afle și, la fel de evident, mă vor condamna pentru că i-am ascuns atât de multă vreme acest lucru lui Raphael. Și lor, desigur. Avînd în vedere natura umană, o să le fie foarte greu să ierte o asemenea ofensă. Nu mă vād ocupînd această locuință pentru multă vreme. Întrucît am acceptat slujba de aici numai ca să pot să-mi cunosc fiul și cum St Anselm este condamnat să fie închis, acest lucru nici nu mai contează. Dar aş dori să închei acest episod din viața mea într-un mod mai plăcut și la un moment ales de mine.

– De ce tot acest secret? îl întrebă Kate. Nici chiar personalului de la azil nu i s-a spus nimic. De ce v-ați mai căsătorit dacă nu trebuia să afle nimeni?

– Am crezut că am explicat asta. Lui Raphael urma să i se spună, dar atunci cînd consideram eu potrivit. Cu greu îmi puteam închipui că o să fiu implicat într-o investigație de crimă și că poliția o să-mi scotocească în viața particulară. Încă nu a sosit momentul potrivit, dar cred că o să aveți satisfacția să-i spuneți acum.

– Nu, răspunse Dalgliesh. Asta e responsabilitatea dumneavoastră, nu a noastră.

Cei doi bărbați se priviră, apoi Gregory rosti:

– Bănuiesc că aveți dreptul la o explicație, în măsura în care pot s-o dau. Ar trebui să știți mai bine decît majoritatea bărbaților că motivele noastre sînt rareori atât de simple și niciodată atât de pure cum par. Ne-am întîlnit la Oxford cînd eu îi eram îndrumător. Era o tînără de 18 ani, uimitor de frumoasă și cînd mi-a dat clar de înțeles că dorea o aventură, nu eram eu omul să rezist. A fost un dezastru umilitor. Nu mi-am dat seama că era confuză în ceea ce privește sexualitatea ei și mă folosea în mod deliberat ca pe un experiment. Nu a făcut alegerea fericită. Fără îndoială că aş fi putut fi mai sensibil și aş fi putut da dovadă de mai multă imaginație, dar nu am considerat niciodată actul sexual drept un exercițiu de inventivitate acrobatică. Eram

prea tânăr și poate prea îngîmfat ca să iau un eșec sexual la modul filosofic; iar acela a fost un eșec răsunător. Omul poate să suporte multe, dar nu dezgustul arătat pe față. Mi-e teamă că nici eu nu am fost foarte amabil. Nu mi-a spus că era însărcinată pînă cînd nu a fost prea tîrziu pentru un avort. Cred că a încercat să se convingă singură că nu avea să se întîmple nimic. Era o femeie cam nesăbuită. Raphael moștenește de la mama lui frumusețea, dar nu și inteligența. Nici nu s-a pus problema căsătoriei, ideea unui angajament m-a îngrozit toată viața, iar ea și-a arătat ura față de mine într-un mod care nu lăsa loc de dubii. Nu mi-a spus nimic despre naștere, dar mi-a scris mai tîrziu ca să mă anunțe că a născut un băiat pe care l-a lăsat la St Anselm. După aceea a plecat în străinătate cu o femeie și nu ne-am mai întîlnit.

N-am ținut legătura cu ea, dar probabil că ea s-a preocupat să știe pe unde mă aflam. La începutul lui aprilie 1988 mi-a scris să-mi spună că este pe moarte și mi-a cerut s-o vizitez la azilul Ashcombe House de lângă Norwich. Atunci mi-a cerut să ne căsătorim. Explicația pe care mi-a dat-o a fost că vrea să facă asta de dragul fiului ei. De asemenea, cred că își găsisse credința în Dumnezeu. Asta era o tendință în familia Arbuthnot, să-l găsească pe Dumnezeu, de obicei în momentele cele mai neplăcute pentru familia lor.

– Atunci de ce trebuia păstrat secretul? repetă Kate întrebarea.

– Ea a insistat. Am făcut aranjamentele necesare și doar am sunat-o la azil cerînd să o iau la o plimbare. Asistenta care avea grijă de ea cunoștea secretul și a fost principalul martor. Mi-amintesc că a fost o problemă cu cel de-al doilea martor, dar o femeie care venise la azil pentru un interviu a fost de acord să ne ajute. Preotul era un coleg de suferință pe care Clara îl cunoștea la azil și care, ocazional, îi oferea ceea ce se numește, cred, alinare sufletească. St Osyth din Clampstoke-Lacey era biserica lui. El a reușit să obțină licența din partea arhiepiscopului așa că nu a fost necesară publicarea anunțului de căsătorie. Am îndeplinit formalitățile necesare, apoi am condus-o pe Clara înapoi la azil. Ea a vrut să păstreze certificatul de căsătorie pe care îl mai am și astăzi. A murit trei zile mai tîrziu. Femeia care o îngrijea mi-a scris că a murit fără dureri și că nunta i-a oferit, în cele din

urma, liniștea sufletească. Mă bucur că am putut să am un asemenea efect asupra vieții ei; în viața mea căsătoria nu a schimbat nimic. Clara mi-a cerut să-i spun totul lui Raphael cînd aveam să consider că a sosit momentul potrivit.

– Și ați așteptat doisprezece ani. Aveați intenția să-i spuneți vreodată?

– Nu neapărat. În mod sigur nu aveam de gînd să-mi împovărez existența cu un fiu sau să-l împovărez pe el cu un tată. Nu am făcut nimic pentru el, nu am luat parte deloc la creșterea lui. Părea lipsit de noblețe să apar brusc în fața lui ca și cum scopul meu era să-l evaluez și să văd dacă era un fiu care merita recunoașterea.

– Nu asta ați și făcut în realitate? făcu Dalglish.

– Pledez vinovat. Mi-am descoperit o oarecare curiozitate sau poate a fost îndemnul acelor gene insistente. A fi părinte este, la urma urmei, singura noastră șansă la o imortalitate indirectă. Am făcut cercetări directe și anonime și am descoperit că a fost plecat în străinătate doi ani după universitate, apoi a revenit aici și și-a anunțat intenția de a deveni preot. Întrucît nu urmasse Teologia, trebuia să facă un curs de trei ani. În urmă cu șase ani am fost invitat aici pentru o săptămînă. Mai tîrziu am aflat că era un post liber cu jumătate de normă pentru un profesor de greacă veche și l-am solicitat eu.

– Știți că St Anselm se va închide în mod sigur, spuse Dalglish. După moartea lui Ronald Treeves și uciderea arhidiaconului, acest lucru se va întîmpla mai repede decît era de așteptat. Vă dați seama că aveți un motiv să-i fi dorit moartea lui Crampton? Atît dumneavoastră, cît și Raphael. Nunta dumneavoastră a avut loc după intrarea în vigoare a Legii legitimității din 1976 care v-a făcut fiul legitim. Articolul doi al legii prevede că, atunci cînd părinții unui copil nelegitim se căsătoresc și tatăl are domiciliul în Anglia sau în Țara Galilor, acel copil devine legitim de la data căsătoriei. Am citit exact clauzele testamentului domnișoarei Agnes Arbuthnot. În cazul în care colegiul se închide, toate posesiunile încredințate de ea acestuia urmează să fie împărțite între urmașii tatălui ei, de parte feminină sau masculină, cu condiția ca aceștia să fie credincioși practicanți ai

Bisericii Anglicane și să fie legitimi din punct de vedere legal. Raphael Arbuthnot este singurul moștenitor. Vreți să-mi spuneți că nu știți toate astea?

Pentru prima dată Gregory dădu semne că-și pierde masca de detașare ironică. Glasul îi era poruncitor:

– Băiatul nu știe. Îmi dau seama că acest lucru vă dă un motiv convenabil să mă faceți suspectul principal. Nici chiar inventivitatea dumneavoastră nu poate găsi un motiv pentru Raphael.

Existau, desigur, alte motive decât câștigul material, dar Dalgliesh nu insistă.

– Avem numai cuvîntul dumneavoastră că Raphael nu știe de moștenirea lui, spuse Kate.

Gregory se ridică în picioare, dominînd-o.

– Atunci trimiteți după el și o să-i spun aici și acum.

Dalgliesh interveni:

– Este oare asta un gest înțelept sau blind?

– Nu dau doi bani dacă este sau nu! Nu am de gînd să accept ca Raphael să fie acuzat de crimă! Trimiteți după el și îi spun personal. Dar mai întîi am de gînd să fac un duș. Nu vreau să mă prezint drept tatăl lui puțînd a transpirație.

Dispăru în casă și îi auziră pașii pe trepte. Dalgliesh îi zise lui Kate:

– Du-te la Nobby Clark și cere-i un sac pentru probe. Vreau treningul acela. Și cere-i lui Raphael să vină aici în cinci minute.

– Oare e necesar să facem asta, domnule?

– De dragul lui, da, este. Gregory are perfectă dreptate; singurul mod în care ne poate convinge că Raphael Arbuthnot nu știe nimic despre părinții lui este să fim prezenți cînd i se spune.

Kate se întoarse în cîteva momente cu sacul pentru probe. Gregory era încă la duș.

– M-am întîlnit cu Raphael. Va veni în cinci minute.

Așteptară în tăcere. Dalgliesh aruncă o privire prin încăperea ordonată și spre biroul care se vedea prin ușa deschisă; computerul de pe masa de lîngă perete, șirul de fișete cenușii, rafturile cu tomuri legate în piele, meticolos aranjate. Nimic nu era inutil, nimic nu era doar de ornament sau de spectacol. Era

sanctuarul unui bărbat ale cărui interese erau de ordin intelectual și căruia îi placea o viață ordonată și pusă la punct. Dalglish se gândi cu o ironie sumbră că această viață tocmai era pe punctul de a se complica.

Auziră ușa deschizându-se și Raphael intră în încăpere din camera adiacentă. După câteva secunde sosi și Gregory, de data aceasta îmbrăcat în pantaloni și o cămașă bleumarin proaspăt călcată, însă cu părul încă nepieptănat.

– Probabil că ar fi bine să ne așezăm cu toții, zise el.

Toată lumea luă loc și Raphael, nedumerit, se uită la Gregory, apoi la Dalglish, însă nu spuse nimic.

Gregory își privi fiul, apoi continuă:

– Trebuie să-ți spun ceva. Nu eu am ales acest moment, dar poliția s-a amestecat în treburile mele particulare mai mult decât m-am așteptat, așa că nu am de ales. M-am căsătorit cu mama ta pe 27 aprilie 1988, o ceremonie care, probabil, consideri că ar fi trebuit să aibă loc cu 26 de ani în urmă. Nu există o modalitate de a-ți spune asta fără să par melodramatic. Eu sînt tatăl tău, Raphael.

Raphael îl fixă cu privirea, apoi rosti:

– Nu cred. Nu este adevărat.

Era reacția obișnuită, firească, față de o știre șocantă și de loc bine-venită.

– Nu cred, repetă mai tare, dar pe fața lui se citea altceva. Culoarea i se scurse de pe frunte, obraji și gît într-un ritm vizibil, de parcă fluxul sangvin normal ar fi fost inversat. Se ridică în picioare și ramase nemișcat, privind disperat de la Dalglish la Kate, de parcă dorea să primească o înfirmare a veștii. Chiar și mușchii feței părură să-i cadă pentru o clipă, iar ridurile incipiente să se adincească. Și, un moment, înainte să dispară la fel de repede cum apăruse, Dalglish văzu pentru prima dată o urmă de asemănare cu tatăl lui.

– Nu fi plicticos, Raphael, spuse Gregory. Putem să jucăm această scenă și fără să recurgem la doamna Henry Wood. Întotdeauna mi-a plăcut melodrama victoriană. Crezi că asta este un lucru de glumă? Domnul comandant Dalglish are o copie a certificatului de căsătorie.

– Asta nu înseamnă că ești tatăl meu.

– Mama ta a făcut sex numai cu un bărbat în toată viața ei – și anume cu mine. Mi-am asumat răspunderea în scrisoarea pe care i-am trimis-o mamei tale. Din anumite motive, ea mi-a solicitat acea mică recunoaștere a nebuliei dintre noi. După nuntă, ea mi-a înapoiat corespondența pe care noi doi o purtaserăm. Și, desigur, există și testul ADN. Faptele sînt de necontestat. Făcu o pauză, apoi spuse: Îmi pare rău că acest fapt îți repugnă atît de mult.

Vocea lui Raphael era atît de rece încît parcă nici nu era a lui:

– Și ce s-a întîmplat? Povestea obișnuită, bănuiesc. I-ai tras-o, ai lăsat-o cu burta la gură, după care ți-ai zis că nu-ți surînde ideea căsătoriei sau a responsabilității părintești și ai preferat s-o ștergi?

– Nu chiar. Nici unul din noi nu-și dorea un copil și nici nu s-a pus problema căsătoriei. Eu eram mai în vîrstă și presupun că în mare parte vina a fost a mea. Mama ta avea doar optsprezece ani. Oare religia ta nu se bazează pe actul iertării cosmice? De ce nu o ierți? Ți-a fost mai bine cu preoții decît ți-ar fi fost cu oricare din noi.

După o tăcere îndelungată, Raphael spuse:

– Aș fi moștenit St Anselm.

Gregory îl privi pe Dalgliesh care interveni:

– Ești moștenitorul, dacă nu există cumva niște chichite legale pe care le-am trecut cu vederea. M-am consultat cu avocații. Agnes Arbuthnot a prevăzut în testamentul ei că, în eventualitatea în care colegiul se închide, tot ce a lăsat moștenire acestei instituții va reveni moștenitorilor legitimi ai tatălui ei, de parte feminină sau masculină, condiția fiind ca aceștia să fie membri activi ai Bisericii Anglicane. Nu a scris „născuți în cadrul căsătoriei“, ci „legitimi conform legilor Angliei“. Părinții tăi s-au căsătorit după ce prevederile Legii legitimitații din 1976 au intrat în vigoare. Asta înseamnă că ești legitim.

Raphael se îndreptă spre fereastra de sud și rămase tăcut privind promontoriul.

– Bănuiesc că o să mă obișnuiesc cu asta, spuse el. M-am obișnuit cu gîndul că am avut o mamă care m-a abandonat ca pe un sac de haine vechi în fața la Armata Salvării. M-am obișnuit să nu cunosc numele tatălui meu și să nu știu nici măcar dacă

mai este în viață. M-am obișnuit să fiu crescut într-un colegiu teologic când restul celor din generația mea aveau un cămin. O să mă obișnuiesc și cu asta. Tot ce vreau în acest moment este să nu te mai văd niciodată.

Dalglish se întreba dacă Gregory observase în glasul fiului său unda de emoție rapid reprimată.

– Fără îndoială că acest lucru se poate aranja, răspunse Gregory, dar nu acum. Bănuiesc că domnul Dalglish dorește să rămîn aici. Această informație palpitantă mi-a oferit și un mobil. Ca și ție, de altfel.

– Tu l-ai omorît? se întoarse Raphael spre el.

– Nu, dar tu?

– Doamne, e ridicol! Raphael se întoarse spre Dalglish. Credeam că treaba dumneavoastră e să investigați crime, nu să răvășiți viețile oamenilor.

– Mi-e teamă că aceste două lucruri merg deseori mînă în mînă.

Dalglish îi aruncă o privire lui Kate, apoi se îndreptară împreună spre ușa.

– Evident că va trebui să i se spună și lui Sebastian Morell, spuse Gregory. Aș prefera să lăsați asta în seama mea sau a lui Raphael. Se întoarse înspre fiul lui. Ai ceva împotriva?

– Eu nu o să spun nimic. Spune-i ce vrei. Mie mi-e perfect indiferent. Acum zece minute nu aveam un tată. Nici acum nu am.

– Cît vă propuneți să mai așteptați? îl întreba Dalglish pe Gregory. Asta nu poate să dureze la infinit.

– Nu va dura, deși, după doisprezece ani, o săptămînă pare nesemnificativă. Aș prefera să păstrez tăcerea pînă la finalizarea investigației, presupunînd că acest lucru se va întîmpla. Dar probabil că nu e o idee practică. O să-i spun la sfîrșitul săptămînii, dar cred că mi se poate permite să-mi aleg locul și momentul.

Raphael părăsise deja casa și, prin ferestrele mari, aburite de ceața venită dinspre apă, îl puteau vedea străbătînd cu pași mari promontoriul și îndreptîndu-se spre mare. Privind în urma lui, Kate spuse:

– Oare o să fie bine? N-ar trebui să meargă cineva după el?

– Va supraviețui, îi răspunse Gregory. El nu e Ronald Treeves. Cu toate că-și plînge de milă, Raphael a fost protejat toată viața. Fiul meu știe să-și poarte de grijă.

Cînd Nobby Clark fu chemat să ia treningul, Gregory nu avu nimic împotriva să îl predea și privi cu un amuzament sardonice cum era băgat în sacul pentru probe și etichetat. Apoi îi conduse pe Dalglish, Kate și Clark pînă la ușă cu cea mai mare deferență, de parcă și-ar fi luat rămas-bun de la niște oaspeți dragi.

În timp ce se îndreptară spre Sfîntul Matei, Kate spuse:

– Acesta este un mobil. Bănuiesc că Gregory trebuie să fie principalul nostru suspect, dar nu prea are sens, nu? Adică, este evident că locul ăsta va fi închis. Raphael ar fi moștenit oricum pînă la urmă totul. Nu era nici o grabă.

– Ba era, o contrazise Dalglish. Gîndește-te, Kate.

Nu-i dădu nici o explicație și Kate știa că nu trebuia să întrebe.

Ajunseră la casuță și Piers apară în cadrul ușii.

– Tocmai voiam să vă sun, domnule, spuse el. Am primit un telefon de la spital. Inspectorul Yarwood și-a revenit și putem să stăm de vorbă cu el. Mi s-a sugerat să lăsăm acest lucru pe mîine, cînd va fi mai odihnit.

Toate spitalele, își zise Dalgliesh, indiferent de situația sau de arhitectura lor, sint asemănătoare; același miros, aceeași vopsea, aceleași indicații pentru vizitatori către secții și saloane, aceleași tablouri inofensive pe coridoare, alese să asigure, nu să provoace, aceiași vizitatori cu flori și pachete care se îndreaptă plini de încredere spre pacienții cunoscuți, același personal îmbrăcat într-o varietate de uniforme și halate, deplasându-se preocupat în mediul familiar, aceleași chipuri obosite și hotărâte. Cite spitale vizitase de pe vremea când era doar detectiv și-i supraveghea pe prizonieri sau pe martori, lua declarații pe patul de moarte, chestiona cadrele medicale care aveau pe cap probleme mai importante decît propriile lui preocupări?

În timp ce se apropiau de secția în care era internat Yarwood, Piers spuse:

– Încerc să stau departe de spitale. Aici capeți boli de care nu mai scapi și dacă cei care vin să te viziteze nu te obosesc de moarte, sigur vizitatorii altor pacienți vor reuși să facă asta. Nu poți niciodată să dormi suficient, iar mîncarea este necomestibilă.

Privindu-l, Dalgliesh își zise că aceste cuvinte ascundeau o repulsie mai profundă, aflată la limita fobiei.

– Doctorii sint ca polițistii. Nu te gîndești la ei pînă cînd nu ai nevoie de ei și apoi te aștepti să facă minuni. Aș vrea să rămii afară în timp ce vorbesc cu Yarwood, cel puțin la început. Dacă o să am nevoie de un martor, o să te chem. Trebuie să procedez cu tact.

Un intern, arătînd ridicol de tînăr și cu nelipsitul stetoscop în jurul gîtului, le confirmă că inspectorul Yarwood putea fi interviuat și îi îndrumă spre un mic salon lateral. Afară, un polițist în uniformă stătea de pază. La apropierea lor se ridică rapid și luă poziție de drepti.

– Detectiv Lane, nu-i așa? Nu cred că mai este nevoie să rămii, odată ce discuti cu inspectorul Yarwood. Bănuiesc că te bucuri că ești liber.

– Da, domnule. Cam ducem lipsă de personal.

„Cine nu are aceeași problemă?” se întrebă Dalgliesh.

Patul lui Yarwood era plasat astfel încât putea privi peste acoperișurile uniforme ale suburbiei. Avea un picior suspendat de un scripete. După întâlnirea din Lowestoft se mai văzuseră numai o dată la St Anselm. Atunci Dalgliesh fusese șocat de aerul de resemnare obosită de pe chipul celui alt. Acum părea dărîmat și oboseala se transformase într-o expresie de totală înfrîngere. Spitalele iau mai mult decît corpul omului, își zise Dalgliesh – nimeni nu arată bine în aceste paturi înguste, strict funcționale. Nu numai starea fizică a lui Yarwood se înrăutățise, ci și cea de spirit și se uita cu ochi întunecați spre Dalgliesh, rușinat că soarta potrivnică îl făcuse să coboare atît de mult.

În timp ce își strîngeau mîinile, lui Dalgliesh îi fu imposibil să evite prima întrebare banală:

– Cum te simți?

Yarwood evită să dea un răspuns direct.

– Dacă Pilbeam și flăcăul nu m-ar fi găsit atunci, sigur n-aș mai fi scăpat. Și atunci, gata cu emoțiile, gata cu claustrofobia. Ar fi fost mai bine pentru Sharon, și pentru copii, și pentru mine. Îmi pare rău dacă par că mă plîng. În șanțul acela, înainte să-mi pierd cunoștința, nu am simțit durere, nici teamă, numai pace sufletească. Nu ar fi fost un mod prea neplăcut de a muri. Adevărul este, domnule Dalgliesh, că aș fi preferat să mă fi lăsat acolo.

– Eu nu. Am avut parte de destule morți la St Anselm.

Nu adăugă că se mai petrecuse una.

Yarwood rămase cu privirea ațintită deasupra acoperișurilor.

– Nu aș mai fi fost nevoit să încerc să supraviețuiesc, nu m-aș mai fi simțit un asemenea ratat nenorocit.

Căutînd cuvinte de alinare pe care știa că nu poate să le găsească, Dalgliesh spuse:

– Trebuie să-ți spui că, indiferent de situația cumplită în care te afli în prezent, asta nu va dura la nesfîrșit. Nimic nu e veșnic.

– Dar ar putea să se înrăutățească. E greu de crezut, dar se poate.

– Numai dacă lași tu să se întâmple acest lucru.

Se lăsă un moment de tăcere, apoi Yarwood spuse cu un efort vizibil:

– Ai dreptate. Îmi pare rău că te-am dezamăgit. Ce s-a întâmplat mai exact? Știu că arhidiaconul Crampton a fost ucis, însă doar atât. Până acum ați reușit să țineți departe de presa națională amănuntele crimei, iar radiourile locale nu au dat decît informații sumare. Ce s-a întâmplat? Bănuiesc că m-ai căutat după descoperirea cadavrului și ai constatat că dispărusem. Exact de asta aveai nevoie – un criminal în libertate și singurul om la care puteai apela pentru o mină de ajutor profesionist străduindu-se să pară cel mai bun suspect. E ciudat, dar nu reușesc să-mi trezesc nici un interes pentru asta, nu mă pot determina să-mi pese. Eu, care eram odată luat drept un ofițer care făcea exces de zel. Dar, apropo, nu eu l-am ucis.

– Nici nu am crezut că ai făcut-o. Crampton a fost descoperit în biserică și faptele pe care le cunoaștem pînă acum sugerează că a fost ademenit acolo. Dacă ai fi vrut să-i faci de petrecanie, n-ar fi trebuit decît să bați la ușa de alături.

– Dar asta este valabil pentru toți cei din colegiu.

– Criminalul a dorit să arunce vina asupra celor din St Anselm. Arhidiaconul a fost principala victimă, dar intenția a fost să nu fie și singura. Nu cred că doreai să faci rău colegiului.

Urmă o pauză; Yarwood închise ochii și își clătina neliniștit capul pe pernă.

– Nu, nu doream, spuse el. Iubesc acel loc. Iar acum am dus de rîpă și asta.

– Nu e atât de ușor să duci de rîpă St Anselm. Cum i-ai cunoscut pe preoți?

– S-a întâmplat în urmă cu trei ani. Eram sergent pe atunci, abia angajat în poliția din Suffolk. Părintele Peregrine lovise un camion pe un drum din Lowestoft. Nimeni nu a fost rănit, dar a trebuit să-i iau o declarație. Era prea aiurit ca să fie un șofer atent și am reușit să-l fac să renunțe la șofat. Cred că preoții mi-au fost recunoscători. În orice caz, nu a părut să-i deranjeze cînd am început să mă duc pe acolo. Nu știu ce avea locul respectiv, dar mă simțeam diferit cînd mă aflam acolo. După ce Sharon m-a părăsit, am început să merg duminica la slujba de dimineață. Nu

sînt o persoană religioasă și habar nu am ce se întîmpla. Nici nu contau explicațiile. Pur și simplu îmi plăcea să mă aflu acolo. Preoții au fost buni cu mine. Nu te iscodesc, nu te invită să faci confidențe, doar te acceptă așa cum ești. Am avut de toate – doctori, psihiatri, consilieri, tot tacîmul. St Anselm era diferit. Nu, nu le-aș face rău. Dar este un polițist la ușa mea, nu-i așa? Nu sînt prost. Sînt un pic nebun, dar nu prost. Mi-a fost afectat piciorul, nu creierul.

– E pentru protecția ta. Nu aveam de unde să știu ce ai văzut, ce probă ai fi putut să ne oferi. S-ar fi putut ca cineva să dozească să te elimine.

– E puțin cam exagerat, nu crezi?

– Am preferat să nu risc. Îți amintești ce s-a întîmplat simbăta noaptea?

– Da, pînă mi-am pierdut cunoștința în șanț. Plimbarea prin furtună mi-e puțin neclară – mi s-a părut că a durat mai puțin decît în realitate –, dar restul îmi amintesc. Cea mai mare parte, în orice caz.

– Haide să începem cu începutul. La ce oră ai plecat din cameră?

– Cam la cinci minute după miezul nopții. Furtuna m-a trezit. Pînă atunci moțăisem, nu dormisem profund. Am aprins lumina și m-am uitat la ceas. Știi cum e cînd ai o noapte proastă. Stai în pat sperînd că e mai tîrziu decît crezi, că în curînd va fi dimineată. Apoi m-a apucat panica. Am încercat să mi-o stăpînesc. Zăceam acolo transpirînd, înțepenit de groază. Trebuia să ies din cameră, din casă, din St Anselm. La fel s-ar fi întîmplat, indiferent unde m-aș fi aflat. Trebuie să-mi fi pus o haină peste pijama și pantofii în picioarele goale. Partea asta nu mi-o amintesc. Vîntul nu mă îngrijora prea tare. Într-un fel, cred că m-a ajutat. Aș fi ieșit chiar și pe viscol, în șase metri de zăpadă. Doamne, dacă aș fi putut s-o fac!

– Pe unde ai ieșit?

– Pe poarta de fier dintre biserică și Ambrozie. Am o cheie – toți vizitatorii au una. Dar știi asta.

– Am găsit poarta închisă, spuse Dalgliesh. Îți amintești s-o fi încuiat în urma ta?

– Trebuie s-o fi făcut, nu? Este genul de lucruri pe care le fac automat.

– Ai văzut pe cineva lângă biserică?

– Pe nimeni. Curtea era goală.

– Și nu ai auzit nimic, nu ai văzut nici o lumină? Nu ai văzut ușa bisericii deschisă, de exemplu?

– Nu am auzit decît vîntul și nu cred că era vreo lumină aprinsă în biserică. Dacă a fost, nu am observat-o. Cred că aș fi văzut-o dacă ușa bisericii ar fi fost larg deschisă, însă nu, dacă era doar întredeschisă. Am văzut pe cineva, dar nu lângă biserică. Era mai devreme, cînd treceam prin fața ușii casei Ambrozie. Era Eric Surtees, dar nu se afla lângă biserică. Era în peristilul de nord și intra în casă.

– Ți s-a părut ceva ciudat?

– Nu chiar. Nu pot descrie ce am simțit în acel moment – să respir în acel curent rapid de aer, sentimentul de a fi în afara pereților. Dacă m-aș fi gîndit la Surtees, aș fi zis că probabil a fost chemat să se ocupe de vreo urgență domestică. Este omul bun la toate, nu?

– După miezul nopții, în mijlocul furtunii?

Între ei se lăsa tăcerea. Era interesant, își zise Dalglish, cum interogatoriul acesta, în loc să-l îngrijoreze pe Yarwood, părea să-i fi ridicat moralul și să-i fi abătut gîndurile, cel puțin temporar, de la povara propriilor necazuri.

– E cam improbabil să fie criminalul, nu? Un tip blind, util, fără pretenții. Din cîte știu, nu avea nici un motiv să-l urască pe Crampton. În orice caz, intra în casă, nu în biserică. Ce făcea dacă nu fusese chemat?

– Poate lua cheile de la biserică. Știa unde să le găsească.

– O acțiune cam nechibzuită, nu crezi? Și de ce să se grăbească? Nu trebuia să zugrăvească sacristia luni? Cred că l-am auzit pe Pilbeam pomenind de asta. Dacă ar fi vrut o cheie, de ce să n-o fi luat mai devreme? Se putea deplasa în clădirea principală după voie.

– Ar fi fost mai riscant. Studentul care pregătea biserica pentru slujbă ar fi observat că lipsea un set de chei.

– Bine, sînt de acord cu acest aspect, domnule. Dar același argument care mi se aplică mie e valabil și în cazul lui Surtees.

Dacă voia să se certe cu Crampton știa unde să-l găsească. Știa că ușa de la Augustin va fi deschisă.

– Ești sigur că era Surtees? Atît de sigur încît să juri la tribunal dacă va fi necesar? Era după miezul nopții și tu erai într-o stare destul de proastă.

– Era Surtees. L-am văzut de destule ori. Luminile din peristil sînt slabe, dar nu se poate să mă fi înșelat. Mi-aș menține declarația la tribunal, dacă mi se cere. Nu că ar fi de mare folos. Parcă aud pledoaria finală a avocatului apărării în fața juriului: vizibilitate proastă; siluetă văzută pentru o secundă sau două; martorul este o persoană profund tulburată, destul de nebun să iasă pe o furtună puternică. Și, desigur, motivul că, asemenea lui Surtees, și mie îmi displăcea Crampton.

Acum Yarwood începea să obosească. Accesul brusc de interes pentru investigație părea să-l fi epuizat. Era timpul ca Dalglish să plece, lucru pe care și acesta era nerăbdător să-l facă, date fiind noile informații pe care le deținea. Dar mai întîi trebuia să fie sigur că nu mai avea nimic de aflat.

– Vom avea nevoie de o declarație, desigur, dar nu este o chestiune urgentă. Apropo, ce anume crezi că ți-a provocat atacul de panică? Cearta cu Crampton de sîmbătă, după ceai?

– Ai auzit de asta? Sigur că s-ar fi putut. Nu mă așteptam să-l văd la St Anselm și îmi închipui că și pentru el a fost un șoc să mă vadă. Și nu eu am pornit cearta, el a făcut-o. Statea acolo, scuipîndu-și vechile acuzații. Tremura de furie, ca un apucat. Totul datează de pe vremea morții primei sale soții. Eram detectiv-sergent pe atunci și a fost primul meu caz de crimă.

– Crimă?

– Și-a ucis soția, domnule Dalglish. Am fost sigur de asta atunci, și la fel sînt și acum. OK, am făcut exces de zel, am făcut un talmeș-balmeș din toată investigația. La sfîrșit el m-a acuzat de hărțuire, iar eu am primit o mustrare, care mi-a afectat cariera. Mă indoiesc că aș fi fost făcut inspector dacă aș fi rămas la Poliția Metropolitană. Dar și acum sînt sigur, la fel ca atunci, că și-a ucis soția.

– Pe ce te bazezi?

– Lîngă patul ei se afla o sticlă cu vin. A murit din cauza unei supradoze de aspirină cu alcool. Pe sticlă nu s-au găsit amprente.

Nu ştiu cum a convins-o să ia tot flaconul de pastile, dar sînt al naibii de sigur că a făcut-o. Şi a minţit, ştiu că a minţit. A spus că nu s-a mai dus în dormitor. A făcut însă mult mai mult de atît.

– Se poate să fi minţit în legătura cu sticla şi cu faptul că nu s-a apropiat de pat, spuse Dalglish. Asta nu înseamnă că a ucis-o. Poate că a găsit-o şi a intrat în panică. Oamenii se comportă ciudat în condiţii de stres.

Yarwood repetă incapăţînat:

– El a ucis-o, domnule Dalglish. Am văzut asta pe chipul lui, în ochii lui. Minţea. Asta nu înseamnă că am profitat de ocazie ca s-o răzbun.

– Există cineva care ar fi putut s-o facă? Avea rude apropiate, copii, un fost iubit?

– Nimeni, domnule Dalglish. Numai părinţii ei care nu mi s-au părut deosebit de afectaţi. Ei nu i s-a făcut dreptate şi nici eu nu am reuşit să fac. Nu-mi pare rău că arhidiaconul Crampton a murit, dar nu l-am ucis eu. Şi nu cred că o să-mi pese foarte mult dacă ucigaşul nu va fi descoperit.

– Dar nouă ne pasă. Iar dumneata eşti poliţist. Nu cred că ai vorbit serios. Mai ţinem legătura. Nu mai spune nimănui ce mi-ai spus mie. Dar ştii ce înseamnă să fii discret.

– Oare? Cred că da. E greu de crezut acum că o să revin la slujbă.

Îşi întoarse faţa în altă parte, într-un gest de respingere deliberată. Însă mai era o întrebare pe care Dalglish trebuia să o pună.

– Ai discutat cu cineva de la St Anselm despre suspiciunile duminale legate de Crampton?

– Nu. Nu este genul de discuţie pe care cei de acolo ar fi vrut s-o aibă. Oricum, totul e de domeniul trecutului. Nu mă aşteptam să-l mai revăd vreodată pe arhidiacon. Acum o să afle – adică, dacă Raphael Arbuthnot se va obosi să le spună.

– Raphael?

– Se afla în peristilul de sud cînd Crampton s-a năpustit asupra mea. Raphael a auzit fiecare cuvînt.

Veniseră la spital cu Jaguarul lui Dalgliesh. Nici el și nici Piers nu spuseră ceva cît timp își puseră centurile de siguranță și, abia după ce ieșiră din suburbiile de est, Dalgliesh îi relata cele aflate.

Piers ascultă în tăcere, apoi spuse:

– Nu-l văd în postura de ucigaș, dar, dacă el e făptașul, nu a făcut-o singur. Sora lui sigur a contribuit cu ceva. Nu cred că sîmbătă noaptea s-a întîmplat ceva la Sfîntul Ioan fără știința ei. Dar de ce și-ar fi dorit vreunul din ei moartea lui Crampton? OK, probabil că știau că era înverșunat în intenția lui de a închide St Anselm cu prima ocazie. Asta nu i-ar fi convenit lui Surtees – se pare că s-a aranjat destul de confortabil, cu căsuța asta și crescătoria de porci – dar uciderea lui Crampton nu avea să împiedice închiderea colegiului. Și dacă a avut o problemă personală cu Crampton, de ce să se obosească să pună la cale un plan atît de elaborat pentru a-l atrage în biserică? Știa unde dormea Crampton; trebuie să fi știut și că ușa era neîncuiată.

– La fel ca toți cei de la colegiu, inclusiv vizitatorii, răspunse Dalgliesh. Cine l-a omorît pe Crampton a vrut să se asigure că noi vom fi convinși că a fost o treabă din interior. Lucrul ăsta a fost evident de la început. Nu există nici un mobil evident al lui Surtees sau al surorii lui vitrege. Dacă este să ne gîndim la mobil, George Gregory ar trebui să fie suspectul principal.

Toate astea erau lucruri cunoscute și era inutil ca Dalgliesh să le repete, așa că Piers își dori să-și fi ținut gura. Învățase că, atunci cînd Dalgliesh cădea în una dintre perioadele lui de tăcere, era mai bine să nu vorbești, mai ales cînd nu-ți aduceai contribuția cu ceva original.

Întorși la Sfântul Matei, Dalglish se decise să-i interogheze pe cei doi Surtees împreună cu Kate. Cinci minute mai târziu, escortați de Robbins, aceștia își făcură apariția. Karen Surtees fu rugată să rămână în camera de așteptare.

Era evident că Eric Surtees lucra la crescătoria de porci când fusese chemat de Robbins căci hainele lui răspindeau în întreaga încăpere un miros puternic, dar nu neplăcut, de pământ și animale. Se spălase doar pe miini, iar acum și le ținea în poală, una lângă alta, cu pumnii strinși. Nemișcarea lor controlată era atât de ciudată și de nepotrivită în comparație cu restul corpului, încât îi aminteau lui Dalglish de două animaluțe ghemuite, înghețate de frică. În mod sigur nu avusese timp să se consulte cu sora lui și privirea pe care o aruncase în urmă atunci când intrase în cameră trădase faptul c-ar fi avut nevoie de prezența și sprijinul ei. Acum stătea nefiresc de liniștit; numai ochii i se mișcau de la Dalglish la Kate, oprindu-se în cele din urmă asupra lui Dalglish. Acesta știa să recunoască frica și nu interpreta greșit semnele. Știa că deseori oamenii complet nevinovați erau cei mai înspăimîntați; cei vinovați, odată ce-și pusese la punct o poveste ingenioasă, erau nerăbdători să o spună și afișau în timpul interogatoriului o bravadă care mătura din calea ei orice manifestare supărătoare a sentimentului de vină sau de teamă.

Dalglish nu-și pierdu vremea cu formalități și începu:

– Când subordonații mei v-au întrebat despre întâmplările de sîmbătă ați spus că nu ați ieșit din casă în timpul nopții. Acum o să vă întreb din nou. V-ați dus fie la colegiu, fie la biserică după slujba de sîmbătă seara?

Surtees aruncă o privire rapidă spre fereastra de parca aceasta i-ar fi oferit o cale de scăpare înainte de a trebui să înfrunte din nou privirea lui Dalglish. Când răspunse, tonul lui era nefiresc de ridicat:

– Nu, desigur că nu, de ce aș fi făcut asta?

– Domnule Surtees, ați fost văzut de un martor ocular în timp ce intrați în St Anselm dinspre peristilul de sud, imediat după miezul nopții. Nu există nici un dubiu în privința identității dumneavoastră.

– Nu am fost eu. Trebuie să fi fost altcineva. Nu m-a putut vedea nimeni fiindcă nu am fost acolo. Este o minciună.

Negația confuză trebuie să-i fi părut chiar și lui neconvingătoare.

Dalgliesh spuse cu calm:

– Domnule Surtees, vreți să fiți arestat pentru crimă?

Surtees păru să se facă mic în scaun. Părea doar cu puțin mai mare decât un băiețel. După o pauză lungă, spuse:

– OK, m-am dus la colegiu. M-am trezit și am văzut lumină în biserică, așa că m-am dus să cercetez.

– La ce oră ați văzut lumina asta?

– Pe la miezul nopții, așa cum ați spus. M-am trezit să mă duc la baie și atunci am văzut-o.

Kate vorbi pentru prima dată:

– Dar căsuțele sînt construite după același plan. Dormitoarele și băile sînt în spate, iar în casa în care stați acestea se află spre nord-vest. Cum ați putut vedea biserica?

Surtees își umezi buzele și spuse:

– Mi-era sete. Am coborît să iau un pahar cu apă și am văzut lumina din salon. Sau cel puțin așa am crezut. Era foarte slabă. M-am gîndit că ar trebui să vîd despre ce se întîmplă.

– Nu v-ați gîndit să o treziți pe sora dumneavoastră sau să-i telefonați domnului Pilbeam sau părintelui Sebastian? îl întreba Dalgliesh. Acesta ar fi fost gestul normal.

– Nu am vrut să-i deranjez.

– Ați fost destul de curajos să vă aventurați singur într-o noapte cu furtună ca să înfrunțați un eventual intrus. Ce aveau de gînd să faceți cînd ajungeați la biserică?

– Nu știu. Nu gîndeam foarte clar.

– Nici acum nu gîndiți prea clar, nu? spuse Dalgliesh. Oricum, continuați. Spuneți că v-ați dus la biserică. Ce ați găsit acolo?

– Nu am intrat. Nu am putut, fiindcă nu aveam cheia. Lumina era încă aprinsă. Am intrat în casă și am luat o cheie din biroul doamnei Ramsey, dar cînd m-am întors în peristilul de nord lumina din biserică se stinsese.

Acum Surtees vorbea mai încrezător și pumnii strînși i se relaxaseră vizibil.

Kate fu cea care, după un scurt schimb de priviri cu Dalglish, preluă interogatoriul:

– Și ce ați făcut în continuare?

– Nimic. M-am gândit că m-am înșelat în privința luminii.

– Dar păreați destul de sigur ceva mai devreme, altfel nu v-ați fi aventurat în furtună, nu? Mai întâi lumina aprinsă, care apoi se stinge misterios. Nu v-a trecut prin minte să intrați în biserică să vedeți despre ce e vorba? Acesta fusese scopul pentru care ați plecat de acasă, nu?

– Nu mi s-a mai părut necesar, murmură Surtees, după ce n-am mai văzut lumina. Apoi adăugă: Am încercat ușa de la sacristie, care era încuiată, așa că m-am convins că nu era nimeni în biserică.

– După găsirea cadavrului arhidiaconului s-a constatat că unul dintre cele trei seturi de chei lipsea. Câte seturi erau acolo când ați luat cheile?

– Nu-mi aduc aminte. Nu am observat. De-abia așteptam să ies din birou. Știam exact unde se aflau pe panou cheile de la biserică și am luat setul aflat cel mai la îndemână.

– Și nu le-ați dus înapoi?

– Nu. Nu am mai vrut să intru încă o dată în casă.

Dalglish interveni calm:

– În acest caz, domnule Surtees, unde sînt acum cheile respective?

Rareori îi fusese dat lui Kate să vadă un suspect mai copleșit de groază. Speranța și încrederea afișată la începutul interogatoriului se risipiră și Surtees se prăbuși în scaun, cu capul plecat și tremurînd din tot corpul.

– O să vă mai întreb încă o dată, spuse Dalglish. Ați intrat în biserică sîmbătă noaptea?

Surtees reuși să-și îndrepte umerii și chiar să înfrunte privirea lui Dalglish. Lui Kate i se păru că acum groaza lasă loc ușurării. Surtees era pregătit să spună adevărul și era fericit să pună capăt chinului prelungit al minciunii. Acum el și poliția se vor afla de aceeași parte a baricadei. Ei îl vor aproba, îl vor absolvi, îi vor spune că îl înțeleg. Kate văzuse toate astea de nenumărate ori.

– OK, am intrat în biserică, recunosc Surtees. Dar nu am ucis pe nimeni, jur că nu am făcut-o! Nu aş fi fost în stare de asta! Jur în faţa lui Dumnezeu că nu l-am atins. Am stat acolo mai puţin de un minut.

– Şi ce aţi făcut? întrebă Dalglish.

– Am luat ceva pentru Karen, ceva de care avea nevoie. Nu avea nimic de-a face cu arhidiaconul. E ceva care ne priveşte numai pe noi.

– Domnule Surtees, interveni Kate, cred că vă daţi seama că explicaţia asta nu este suficientă. Nu există chestiuni particulare într-o investigaţie de crimă. De ce aţi intrat în biserică simbătă noaptea?

Surtees îi aruncă o privire lui Dalglish, de parcă ar fi vrut ca acesta să-l înţeleagă.

– Karen mai voia o bucată de anafură. Trebuia să fie sfinţită. Mi-a cerut să-i aduc una.

– V-a cerut să furaţi pentru ea?

– Ea nu vedea astfel lucrurile. Urmă un moment de tăcere, apoi Surtees continuă: Da, cred că aveţi dreptate. Dar nu a fost vina ei, ci a mea. Nu eram obligat să accept. Nu am vrut să o fac, preoţii au fost întotdeauna buni cu mine, dar era ceva important pentru Karen şi, în cele din urmă, am fost de acord. Trebuia să obţină anafura weekendul ăsta, fiindcă are nevoie de ea vineri. Ea nu considera că este un lucru foarte important. Pentru ea era doar o bucată de pâine. Nu mi-ar fi cerut să fur ceva de valoare.

– Dar era ceva de valoare, nu? spuse Dalglish.

Iarăşi tăcere.

– Spuneţi-mi ce s-a întâmplat simbătă noaptea, îi ceru Dalglish. Gîndiţi-vă la acele momente şi gîndiţi-vă bine. Vreau toate detaliile.

Surtees era mai calm acum. Părea să se adune şi culoarea îi reveni în obraji.

– Am aşteptat pînă tîrziu, spuse el. Trebuia să fiu sigur că toţi dormeau sau, cel puţin, se aflau în camerele lor. Furtuna mi-a fost de ajutor. Nu credeam că va ieşi cineva la plimbare pe vremea aceea. Mai era un sfert de oră pînă la miezul nopţii cînd am ieşit.

– Cu ce erăţi îmbrăcat?

– Cu pantaloni maro-închis și o haină groasă de piele. Nu aveam îmbrăcăminte deschisă la culoare. M-am gândit că era mai sigur să port haine închise, dar nu m-am deghizat.

– Aveați mânuși?

– Nu. Nu mi s-a părut necesar. Am doar o pereche de mânuși groase de grădinărit și o pereche veche, de lână. Ar fi trebuit să le iau cu mine ca să le pun când luam anafura, când descuiam, dar nu am crezut că va fi vreo problemă dacă nu port mânuși. În definitiv, nimeni nu avea să știe că se furase ceva. Nu aveau să observe lipsa unei bucăți de anafură, aveau să creadă că număraseră greșit. Așa m-am gândit. Eu am două chei, una de la poarta de fier și cealaltă de la poarta înspre peristilul de nord. De obicei nu am nevoie de ele în timpul zilei, întrucât atît poarta, cît și ușa dinspre peristil sînt lăsate deschise. Știam unde se află cheile de la biserică în biroul domnișoarei Ramsey. Uneori, de sărbătorile mari, cum e Paștele, le dau flori sau plante. Părintele Sebastian îmi cere să le las într-o găleată cu apă în sacristie. Întotdeauna există un student care se pricepe să împodobească biserică. Uneori părintele Sebastian îmi dă cheile sau îmi spune să le iau din birou, să am grijă să încui ușa după mine și să le pun la loc. Ar trebui să semnam pentru cheile de la biserică dacă le luăm, dar uneori oamenii nu se obolesc s-o facă.

– Toate acestea ți-au ușurat fapta, nu-i așa? Dar, de altfel, nu-i greu să furi de la cei care au încredere în tine.

În acea clipă, Dalgliesh fu conștient atît de nota de dispreț din propria voce, cît și de surpriza mută a lui Kate și își spuse că dovedea o implicare personală cam prea mare.

Surtees spuse, cu o încredere mai mare decît arătase pînă atunci:

– Nu aveam de gînd să fac rău nimănui, nu aș fi putut face asta. Și chiar dacă aș fi reușit să fur anafura, nimeni de la colegiu nu ar fi fost afectat. Nu cred că s-ar fi observat ceva. Era doar o bucată de anafură. Nu putea să coste mai mult de un penny.

– Să ne întoarcem la derularea exactă a faptelor de sîmbătă noaptea, spuse Dalgliesh. Să lăsăm la o parte scuzele și justificările și să rămînem la fapte – la toate faptele.

– Ei bine, cum am mai zis, era douăsprezece fără un sfert cînd am ieșit. Colegiul era cufundat în beznă și vîntul urla. Nu se vedea decît o lumină, într-una dintre camerele de oaspeți, iar draperiile erau trase. Mi-am folosit cheia ca să intru în clădirea colegiului pe ușa din spate, am trecut prin spălător și am ajuns în partea principală a casei. Aveam cu mine o lanternă, așa că nu a trebuit să aprind nici o lumină, dar, oricum, statuia Fecioarei cu Pruncul din hol era luminată. Aveam și o poveste pregătită, în caz că mă întilneam cu cineva. Urma să spun că mi s-a părut că vîd o lumină în biserică și voiam să iau cheile ca să cercetez despre ce era vorba. Știam că suna cam neconvingător, dar nici nu mă așteptam să fiu nevoit s-o folosesc. Am luat cheile și am ieșit pe unde intrasem, încuind ușa în urma mea. Am stins luminile din peristil și m-am deplasat pe lîngă perete. Nu am avut probleme cu broasca de la sacristie – întotdeauna este bine unsă și se descurcă foarte ușor. Am deschis ușa foarte încet, luminîndu-mi drumul cu lanterna, apoi am deconectat sistemul de alarmă.

Începusem să mă simt mai puțin înspăimîntat și mai optimist; totul mersese strună. Desigur, știam unde era anafura – în dreapta altarului, într-un fel de nișă, cu o lumină roșie deasupra. Acolo se ține anafura sfințită, în caz că unul dintre preoți trebuie să o ia pentru cineva bolnav din parohie, iar uneori o duc la slujbele care au loc la vreuna dintre bisericile satești care nu au preot. Aveam un plic în buzunar în care urma să pun anafura. Dar cînd am deschis ușa și am intrat în biserică am văzut că mai era cineva acolo – nu eram singur.

Urmă o altă pauză. Dalglish se abțînu să comenteze sau să pună întrebări. Surtees stătea cu capul plecat, cu degetele împletite înaintea lui. Arăta de parcă amintirea reprezenta brusc un efort.

– În capătul de nord al bisericii era o lumină aprinsă – cea de deasupra *Judecății de Apoi*. Acolo stătea cineva îmbrăcat într-o manta cafenie, cu glugă.

Kate fu cea care nu putu să se abțină să nu întrebe:

– L-ai recunoscut?

– Nu. Era ascuns pe jumătate după o coloană și lumina era prea slabă. Și avea gluga pe cap.

– Era înalt sau scund?

– Cred că avea o înălțime medie, nu era foarte înalt. Nu-mi amintesc exact. Apoi, în acel minut cît am asistat la scenă, ușa cea mare dinspre sud s-a deschis și a intrat cineva. Nici pe el nu l-am recunoscut. Nu l-am văzut foarte bine, doar l-am auzit strigînd: „Unde ești?“, apoi am închis ușa. Știam că era ceva ciudat. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să încui ușa după mine și să mă întorc acasă.

– Sînteți absolut sigur că nu l-ați recunoscut pe nici unul din cei doi? insistă Dalglish.

– Destul de sigur. Nu le-am văzut fețele, iar pe cel de-al doilea bărbat nu l-am văzut deloc.

– Dar știți că era bărbat?

– Ei bine, i-am auzit glasul.

– Cine credeți că era? întrebă Dalglish.

– După voce, cred că ar fi putut fi arhidiaconul.

– Așadar, trebuie să fi vorbit destul de tare.

Surtees se înroși, apoi spuse nefericit:

– Cred că a fost destul de tare. La momentul respectiv nu mi s-a părut. Desigur, în biserică era foarte liniște și vocea avea un oarecare ecou. Nu pot fi sigur că era arhidiaconul. Impresia asta am avut-o atunci.

Era clar că nu mai avea ce să le spună despre identitatea celor doi. Dalglish îl întrebă ce făcuse după ce plecase din biserică.

– Am pus alarma în funcțiune, am încuiat ușa după mine și am mers prin curte pe lîngă ușa dinspre sud a bisericii. Nu cred că era deschisă sau măcar întredeschisă. Nu-mi amintesc să fi văzut vreo lumină, dar nici nu eram foarte atent la asta. Eram nerăbdător să plec. Am străbătut promontoriul cu greu din cauza vîntului și i-am spus lui Karen ce s-a întîmplat. Speram că o să am ocazia să pun cheile la loc în cursul dimineții de duminică, dar, cînd am fost chemați la bibliotecă și ni s-a spus despre crimă, mi-am dat seama că va fi imposibil.

– Și ce ați făcut cu ele?

Surtees răspunde nefericit:

– Le-am îngropat într-un colț al țărcului pentru porci.

– După ce terminăm de discutat, sergentul Robbins vâ va însoți ca să le recupereze.

Surtees făcu un gest să se ridice, dar Dalgliesh spuse:

– Am spus că asta se va întâmpla după terminarea interogatoriului. Încă nu s-a încheiat.

Informațiile obținute erau cele mai importante pe care le căpătaseră pînă atunci și Dalgliesh trebui să reziste impulsului de a le cerceta imediat în amănunt. Mai întîi era însă necesar să aibă, pe cît posibil, confirmarea poveștii lui Surtees.

Chemata de Kate, Karen Surtees intră în cameră fără să trădeze vreun semn de nervozitate, se așază lângă fratele ei vitreg fără să aștepte invitația lui Dalglish, își atîrnă geanta neagră pe spătarul scaunului și se întoarce imediat spre Surtees.

– Ești bine, Eric? Nu te-au chinuit prea tare?

– Da, sînt bine. Îmi pare rău, Karen. Le-am spus. Apoi repetă: Îmi pare rău.

– De ce? Te-ai străduit. Nu a fost vina ta că era cineva în biserică. Foarte bine că poliția a aflat. Sper că sînt recunoscători.

Văzînd-o pe Karen, ochii lui Surtees se luminaseră și, atunci cînd ea îi atinse în treacăt mîna, puterea fortificatoare care trecu dinspre ea paru aproape palpabilă. Cuvintele lui exprimaseră o scuza, dar privirea pe care i-o aruncă nu avea nimic servil. Dalglish recunoscuse cea mai periculoasă dintre complicații – dragostea.

Acum Karen își întoarce atenția spre el, fixîndu-l cu o privire concentrată și provocatoare. Ochii i se măriră și lui Dalglish i se păru că își ascundea un zîmbet secret.

– Fratele dumneavoastră a recunoscut că a intrat în biserică sîmbata noaptea, spuse Dalglish.

– Duminică dimineata devreme. Era după miezul nopții. Și sîntem frați vitregi – avem același tată, dar mame diferite.

– Ați mai spus asta subordonaților mei, răspunse Dalglish. Am auzit povestea lui. Am dori s-o auzim și pe-a dumneavoastră.

– Va fi asemănătoare cu a lui Eric. Nu prea se pricepe să mintă, așa cum v-ați dat probabil seama. Asta reprezintă uneori un inconvenient, dar există și avantaje. Ei bine, nu-i mare lucru. Nu a făcut nimic rău, iar ideea că ar putea face rău cuiva – ca să nu mai vorbim de crimă! – este absurdă. Nici porcii nu poate să-i

omoare. L-am rugat să-mi aducă o bucată de anafură din bise-rică. Dacă nu vă pricepeți la cheștiile astea, pot să vă spun că sînt bucatele albe, mici, făcute, îmi închipui, din făină și apă, cam de mărimea unui bănuț. Chiar dacă reușea să ia una și să fie prins, nu vād vreun magistrat trimițîndu-l la Tribunalul Regal pentru a fi condamnat. Valoarea materială este insignifiantă.

– Depinde de propria scală de valori, spuse Dalgliesh. Pentru ce aveți nevoie de ea?

– Nu vād ce are asta de-a face cu ancheta de față, dar nu mă deranjează să vă spun. Sînt jurnalist independent și scriu un articol despre Liturgia Neagră. Articolul mi-a fost comandat și aproape mi-am încheiat cercetarea. Oamenii printre care am reușit să mă infiltrez au nevoie de o bucată de anafură sfințită și le-am promis că le fac rost de așa ceva. Și nu-mi spuneți că aș fi putut să obțin o cutie întreagă de anafură nesfințită pentru o liră sau două. Asta mi-a spus și Eric. Dar acesta este o cercetare adevărată și aveam nevoie de anafură adevărată. Poate că nu aveți nici un respect pentru activitatea mea, dar eu îmi iau slujba tot atît de serios ca și dumneavoastră. Promisesem să fac rost de anafură sfințită și asta aveam de gînd să fac. Altfel, cercetarea avea să fie o pierdere de vreme.

– Așa că l-ați convins pe fratele dumneavoastră vitreg să o fure.

– Ei bine, părintele Sebastian nu avea să mi-o dea dacă i-o ceream frumos, nu?

– Fratele dumneavoastră a mers singur?

– Desigur. Nu avea rost să mă țin după coada lui și să sporesc riscul de a fi prinși. La nevoie, el își putea justifica prezența în colegiu. Eu nu.

– Dar ați stat trează așteptîndu-l să se întoarcă?

– Nu s-a pus problema asta. Nici nu ne-am dus în pat – cel puțin, nu ca să dormim.

– Așadar, ați auzit ce s-a întîmplat imediat ce a sosit acasă, nu a doua zi dimineață?

– Mi-a povestit tot de îndată ce s-a întors. Îl așteptam și mi-a spus.

– Domnișoară Surtees, este un lucru foarte important. Vă rog să vă gîndiți bine și să încercați să vă amintiți exact ce v-a spus fratele dumneavoastră, cu cuvintele lui.

– Nu cred că îmi amintesc exact cuvintele, dar sensul lor a fost destul de clar. Mi-a spus că nu a fost nici o problemă să ia cheile. A deschis ușa de la sacristie la lumina lanternei, apoi ușa care dă în biserică. Atunci a văzut lumina de deasupra tabloului acelaia în ulei, aflat vizavi de ușa principală, *Judecata de Apoi*, nu-i așa? O siluetă stătea în apropierea lui, îmbrăcată cu o manta și cu gluga pe cap. După aceea s-a deschis ușa principală și a mai intrat cineva. L-am întrebat dacă a recunoscut pe vreunul din cei doi, dar el a negat. Cel cu manta avea gluga pe cap și stătea cu spatele la el, iar pe cel de-al doilea l-a văzut o fracțiune de secundă. I s-a părut că acesta a strigat: „Unde ești?” sau ceva de genul asta și, la prima impresie, a crezut că putea fi arhidiaconul.

– Și nu v-a spus cine credea că ar fi celălalt?

– Nu, dar de ce ar fi făcut-o? Adică, nu i s-a părut nimic sinistru să vadă în biserică o siluetă înveșmântată în manta. Ceea ce ne-a dat planurile peste cap și era cu adevărat straniu a fost ora aceea din noapte, dar a presupus, firesc, că era unul dintre preoți sau dintre studenți. Și eu am crezut același lucru. Dumnezeu știe ce făceau acolo după miezul nopții. Din partea mea, puteau să țină și Liturghia Neagră. Evident că, dacă Eric ar fi știut că arhidiaconul avea să fie ucis, ar fi fost mai atent. Cel puțin, așa cred. Ce crezi că ai fi făcut, Eric, în fața unui criminal cu un cuțit în mână?

Surtees îl privi pe Dalglish cînd răspunse:

– Bănuiesc că așa fi fugit. Așa fi dat alarma, desigur. Apartamentele musafirilor nu sînt încuiate, așa că așa fi alergat la Ieronim ca să vă cer ajutorul. La momentul respectiv am fost doar dezamăgit că, deși reușisem să iau cheia fără să fiu văzut și totul începuse să pară atît de simplu, eu trebuia să mă întorc și să spun că am dat greș.

Nu mai era nimic de aflat de la el în acel moment și Dalglish îl lasă să plece, nu înainte de a-i avertiza că era necesar ca informațiile pe care le dăduseră să rămînă secrete. Trebuiau să fie conștienți că puteau fi acuzați de obstrucționarea poliției, dacă nu de ceva mai grav. Sergentul Robbins îl va însoți pe Surtees ca să ia cheile care vor rămîne în custodia poliției. Amîndoi îl asigurară că se vor conforma – Eric Surtees foarte serios, de parcă ar fi depus un jurămint solemn, iar sora lui, cu un glas glacial.

Cînd în cele din urmă Surtees se ridică să plece, urmat de sora lui, Dalglish spuse:

– Aș dori să mai rămîneți cîteva clipe, domnișoară Surtees. Mai am cîteva întrebări să vă pun.

După ce ușa se închise în urma fratelui vitreg, Dalglish zise:

– Cînd am discutat la început cu fratele dumneavoastră, mi-a spus că doreați să vă *mai* aducă o bucată de anafură. Deci nu era prima dată. Mai fusese făcută o încercare. Ce s-a întîmplat cu prima ocazie?

Karen rămase nemișcată, dar, cînd răspunse, vocea îi era sigură:

– Eric a greșit. Nu a existat decît această dată.

– Nu cred. Desigur, am putea să-l chemăm înapoi și să-l întrebăm, și chiar asta am de gînd să fac. Dar ar fi mai simplu dacă mi-ați explica ce s-a întîmplat data trecută.

– Nu a avut nimic de-a face cu crima, răspunse Karen încercînd să se apere. S-a întîmplat trimestrul trecut.

– Eu sînt cel care decide ce anume are legătură cu crima. Cine a furat anafura atunci?

– Atunci nu a fost furată, nu chiar. Mi-a fost dată.

– De Ronald Treeves?

– Da, de el, dacă vă interesează. Unele bucăți de anafură sînt sfințite și duse la bisericile unde momentan nu există un preot și unde urmează să aibă loc o împărtășanie. Anafura sfințită este dusă la biserică de preotul care va ține slujba sau de un ajutor de-al lui. În acea săptămînă era rîndul lui Ronald, așa că mi-a făcut rost de una. O bucată de anafură dintre atît de multe. A fost un lucru neînsemnat ceea ce i-am cerut.

Kate interveni brusc:

– Trebuie să vă fi dat seama că pentru el nu era un lucru neînsemnat. Cum l-ați răsplătit? În modul clasic?

Fata se înroși, dar de furie, nu de rușine. Pentru o clipă Dalglish crezu că o să izbucnească – reacție care i se păru justificată – așa că interveni pe un ton împăciuator:

– Îmi pare rău că v-ați simțit jignită. O să reformulez. Cum ați reușit să-l convingeți?

Furia de moment a lui Karen dispăru. Îl privi cu ochii mijiți, evaluîndu-l, apoi se relaxă vizibil. Dalglish identifică momentul cînd ea își dadu seama că o atitudine sinceră ar fi mai înțeleaptă și, poate, mai plină de satisfacții.

– Ei bine, da, l-am conșvins în modul clasic și, dacă aveți de gînd să emiteți judecăți morale, lăsați-o baltă! Oricum, nu-i treaba dumneavoastră! Îi aruncă lui Kate o privire plină de ostilitate fățișă. Sau a ei. Și nu văd ce relevanță au toate astea pentru ancheta cu privire la uciderea arhidiaconului. Nu au nici o legătură.

– Adevarul este că nu sînt sigur, spuse Dalglish. Ar putea avea. Dacă nu au, nimic din toate astea nu va fi folosit. Nu întreb despre furtul unei bucați de anafură dintr-o curiozitate bolnavă față de viața dumneavoastră privată.

– Uite ce e, spuse Karen, chiar îmi plăcea de Ronald. OK, poate că mai mult îmi părea rău pentru el. Nu era tocmai o persoană populară pe aici. Tăticul era prea bogat, prea puternic, și mai avea și o afacere nu tocmai potrivită. Cu armament, nu? Oricum, Ronald nu prea se adaptase aici. După ce am venit să stau cu Eric, ne-am întîlnit de cîteva ori și ne-am plimbat pe faleză pînă la lac. Și am stat de vorbă. Mi-a spus lucruri pe care nu ați fi fost în stare să le scoateți de la el nici într-un milion de ani – și nici preoții de altfel, cu toate confesiunile lor. Iar eu i-am făcut o favoare. Avea 23 de ani și era virgin. Uite ce e – era disperat să facă sex, murea de dorință.

„Poate, își zise Dalglish, chiar a făcut-o.“ O auzi pe Karen continuînd:

– Nu a fost chiar o corvoadă să-l seduc. Bărbații se umflă în pene cînd seduc o virgină. Dumnezeu știe de ce, că doar, după părerea mea, e un lucru obositor și lipsit de satisfacții, dar invers există și o latură incitantă. Și dacă vreți să știți cum am păstrat secretul față de Eric, aflați că nu am folosit patul, ci am făcut dragoste în ferigile de pe stînci. A fost al naibii de norocos că eu am fost cea care l-a inițiat și nu o tîrfă – ceea ce a și încercat o dată, dar a fost atît de dezgustat, că nu a reușit să ducă totul pînă la capăt. Făcu o pauză și, cum Dalglish nu spuse nimic, continuă pe un ton și mai defensiv: Se pregătea să devină preot, nu? Cum ar fi putut fi de folos celorlalți dacă nu și-a trăit viața? Îmi

tot vorbea despre harul celibatului și presupun că e ceva bun dacă ești născut pentru asta. Dar, credeți-mă, el nu era. A avut noroc că m-a găsit.

– Ce s-a întâmplat cu anafura? întrebă Dalglish.

– O, Doamne, asta a fost curat ghinion! N-o să vă vină să credeți. Am pierdut-o. Am băgat-o într-un plic și am pus-o în geantă cu alte hîrtii. Atunci am văzut-o pentru ultima dată. Probabil că a căzut în coșul de gunoi cînd mi-am scos hîrțiile. Ori-cum, nu am mai găsit-o.

– Prin urmare i-ați cerut să vă mai aducă una, dar de această dată el nu a mai fost așa cooperant.

– Puteți să spuneți și așa. Probabil că în timpul vacanței a rumegat lucrurile. Ai fi zis că i-am ruinat viața, nu că am contribuit la educația lui sexuală.

– Iar după o săptămînă era mort, spuse Dalglish.

– Ei bine, nu sînt răspunzătoare pentru asta. Nu i-am dorit moartea.

– Credeți că ar fi putut fi ucis?

De această dată Karen îl privi îngrozită și Dalglish văzu în ochii ei un amestec de surpriză și groază.

– Ucis? Sigur că nu a fost ucis! Cine naiba ar fi vrut să-l omoare? A fost o moarte accidentală. A început să exploreze stîncile și a făcut nisipul să se prăbușească peste el. A fost o anchetă. Știți care a fost verdictul.

– Cînd a refuzat să vă facă rost de a doua bucată de anafură sfînțită, ați încercat să-l șantajați?

– Bineînțeles că nu!

– I-ați dat de înțeles că acum îl aveți la mînă, că dețineți informații care ar fi putut determina eliminarea lui din colegiu și i-ar fi ruinat șansele să fie hirotonisit?

– Nu! exclamă ea cu vehemență. Nu, nu am făcut asta. Ce rost ar fi avut? În primul rînd, asta l-ar fi compromis pe Eric și, în al doilea, preoții l-ar fi crezut pe el, nu pe mine. Nu aveam cum să-l șantajez.

– Credeți că el își dădea seama de asta?

– Cum naiba să știu eu ce credea el? Era pe jumătate nebun, asta-i tot ce știu sigur. Uite ce e, este de presupus că anchetați

uciderea lui Crampton. Moartea lui Ronald nu are nimic de-a face cu acest caz. Cum ar putea să aibă?

– Vă sugerez să mă lăsați pe mine să decid ce are sau nu de-a face cu acest caz. Ce s-a întâmplat când Ronald Treeves a venit la Sfântul Ioan în noaptea dinaintea morții sale?

Karen rămase tăcută, posacă. Dalglish continuă:

– Dumneavoastră și fratele dumneavoastră ați ascuns deja informații esențiale pentru această anchetă. Dacă am fi știut duminică dimineța ceea ce am aflat acum, poate că cineva era deja arestat. Dacă nu aveți nimic de-a face cu moartea arhidiaconului Crampton, vă sugerez să răspundeți cinstit și sincer la întrebările mele. Ce s-a întâmplat când Ronald Treeves a venit la Sfântul Ioan vineri noaptea?

– Eu sosisem deja acolo. Venisem de la Londra pentru weekend. Nu știam că avea de gând să vină. Și nu avea nici un drept să intre în casă așa cum a făcut-o. OK, sintem obișnuiți să lăsăm ușile deschise, dar acolo era casa lui Eric! A dat buzna la etaj și ne-a găsit pe mine și pe Eric în pat. A rămas în prag, privindu-ne țintă. Părea nebun, absolut nebun. Apoi a început să ne aducă acuzații ridicole. Nu-mi pot aminti exact ce a spus. Probabil că ar fi putut fi chiar amuzant, dar a fost înfricoșător. Era ca și cum ai fi ascultat vociferările unui nebun. Nu, nu e un cuvânt potrivit. Nu vocifera. Nu striga și nu țipa, aproape că nu-și ridicase glasul. Din cauza asta părea înfricoșător. Eu și Eric eram complet goi, ceea ce ne cam dezavantaja. Doamne, a fost chiar ciudat! Știți, chiar credea că o să mă mărit cu el. Eu, nevastă de preot! Era nebun. Arăta ca un nebun și era nebun.

Spuse toate astea cu o îndoială uimită, de parcă făcea confidențe unei prietene la un pahar, într-un bar.

– L-ați sedus și el a crezut că îl iubiți, spuse Dalglish. V-a dat anafura sfințita fiindcă i-ați cerut-o și nu vă putea refuza nimic. Știa exact ceea ce făcuse. Apoi a văzut că nu fusese vorba de dragoste, că fusese folosit. A doua zi s-a sinucis. Domnișoară Surtees, vă simțiți în vreun fel responsabilă pentru moartea lui?

– Nu, nu mă simt! strigă ea cu vehemență. Nu i-am spus niciodată că îl iubesc. Nu a fost vina mea dacă el și-a închipuit una ca asta. Și nu cred că s-a sinucis. A fost un accident. Asta a fost concluzia juraților și eu asta cred.

– Eu nu cred asta, spuse Dalgliesh calm. Cred că știți foarte bine ce l-a dus pe Ronald Treeves spre moarte.

– Chiar dacă știu, asta nu înseamnă că sînt răspunzătoare. Și ce naiba credea că face cînd a dat buzna și a venit în fugă la etaj, de parcă era casa lui? Iar acum presupun că o să-i spuneți părintelui Sebastian și Eric o să fie aruncat afară din casa.

– Nu, nu o să-i spun părintelui Sebastian, răspunse Dalgliesh. Dumneavoastră și fratele dumneavoastră v-ați pus într-o situație deosebit de gravă. Trebuie să vă reamintesc că ceea ce mi-ați spus trebuie să rămînă secret. Tot ce mi-ați spus.

– E-n regulă, zise ea cu răceală. Nu o să vorbim, de ce am face-o? Și nu vād de ce m-aș simți vinovată pentru Ronald sau pentru arhidiacon. Nu noi l-am ucis. Dar ne-am gîndit că asta veți crede, dacă vă vom povesti. Preoții ăștia sînt sacrosanți, nu-i așa? Vă sugerez să începeți să cautați ce motive aveau ei, în loc să vă luați de noi. Și nu am crezut că are importanța dacă nu vă spun că Eric s-a dus în biserică. Am crezut că arhidiaconul a fost ucis de unul dintre studenți care, oricum, se va spovedi imediat. Nu asta fac – spovedanii? Nu o să accept să fiu făcută să mă simt vinovată. Nu sînt crudă și nici lipsită de inimă. Mi-a părut rău pentru Ronald. Nu l-am forțat să-mi dea anafura. L-am rugat să o facă, iar el a fost de acord. Și nu am făcut sex cu el ca să capăt anafura. OK, a avut ceva de-a face cu asta, dar nu a fost vorba numai de atît. Am făcut-o pentru că îmi părea rău pentru el și eram plictisită, și poate din alte motive pe care nu le-ați înțelege și cu care nu ați fi de acord.

Nu mai era altceva de spus. Karen era înspăimîntată, dar nu-i era rușine. Nimic din ce-ar fi spus Dalgliesh nu ar fi putut s-o facă să se simtă vinovată pentru moartea lui Ronald Treeves.

Se gîndi la disperarea care îl făcuse pe Treeves să-și pună capăt zilelor. Fusese pus în fața opțiunii radicale de a rămîne la St Anselm sub amenințarea continuă a trădării și cu conștiința chinuitoare a ceea ce făcuse sau de a-i mărturisi totul părintelui Sebastian ceea ce ar fi însemnat aproape sigur că ar fi fost nevoit să se întoarcă acasă la tatăl său cu povara eșecului. Dalgliesh se întrebă ce ar fi făcut și ar fi spus parintele Sebastian. Părintele Martin ar fi arătat milă, dar Dalgliesh era mai puțin sigur în privința părintelui Sebastian. Dar chiar dacă ar fi dovedit milă, cum

ar fi putut Treeves să rămînă în continuare la colegiu și să se împace cu gîndul umilitor că era sub supraveghere?

În cele din urmă, Dalglish o lăsă pe Karen să plece. Simțea o milă și o furie teribile care păreau îndreptate împotriva a ceva mai profund și mai greu de identificat decît Karen Surtees și lipsa ei de sensibilitate. Dar ce drept avea el să simtă furie? Ea avea dreptul să aibă propria moralitate. Dacă ai promis să faci rost de o bucată de anafură sfințită, atunci nu înșeli. Dacă ești jurnalist de investigație, îți iei slujba în serios, conștiincios chiar și în înșelăciune. Nu fusese vorba de o întîlnire a unor minți asemănătoare – nu putea fi vorba de asta. Pentru ea era de neconceput că s-ar putea sinucide cineva pentru o bucățică de făină cu apă. Pentru ea sexul fusese doar o modalitate de a scăpa de plictiseală, reprezentase puterea plină de satisfacții a inițierii, o experiență nouă, un schimb de plăceri fără implicații. A-l lua mai în serios ducea în cel mai bun caz la gelozie, pretenții, reproșuri și complicații; în cel mai rău – la o gură plină de nisip. Și oare el, în anii de solitudine, nu reușie să-și delimiteze viața sexuală de luarea unui angajament, chiar dacă fusese mai pretențios și mai prudent în alegerea partenerei și mai sensibil față de durerea celorlalți? Se întrebă ce-i va spune lui Sir Alred; probabil doar că un verdict deschis ar fi fost mai logic decît cel de moarte accidentală, dar nu existau dovezi de crimă.

Va păstra secretul lui Ronald. Băiatul nu lăsase vreun bilet, așa cum fac sinucigașii. Dalglish nu avea de unde să știe dacă în acele ultime secunde, cînd era deja prea tîrziu, el nu se răzgîndise cumva. Dacă murise fiindcă nu suportase gîndul ca tatăl lui să afle adevărul, nu era de căderea lui Dalglish să dezvăluie acest lucru acum.

Deveni conștient de tăcerea prelungită și de faptul că lîngă el se afla Kate care se întrebă de ce nu spune nimic. Nerăbdarea ei reținută era clar sesizabilă.

– În regulă, spuse el. În sfîrșit ajungem undeva. Am găsit cheia lipsă. Asta înseamnă că totuși Cain a revenit la colegiu și a pus la loc cheia folosită. Acum trebuie să descoperim manta maro.

– Dacă mai există, ca s-o putem descoperi, spuse Kate, reflectînd propriile lui gînduri.

Dalgliesh îi chemă pe Piers și pe Robbins în camera de interogatoriu și îi puse la curent cu ultimele noutăți.

– Ați verificat toate mantalele, maro și negre? întrebă el.

Kate fu cea care răspunse:

– Da, domnule. Acum că Treeves e mort, au mai rămas nouăsprezece studenți și nouăsprezece mantale. Lipsesc cincisprezece studenți și toți, cu excepția unuia care s-a dus acasă la ziua mamei sale, și-au luat mantalele cu ei. Asta înseamnă că la vestiar ar fi trebuit să fie cinci mantale când am verificat noi și chiar erau. Toate au fost verificate cu mare atenție, la fel și veșmintele preoților.

– Mantalele aveau etichete cu numele posesorilor? Nu m-am uitat când le-am cercetat prima dată.

– Toate, răspunse Piers. Se pare că sînt singurele veșminte care au așa ceva. Presupun că asta se datorează faptului că sînt identice. Doar mărimea diferă. La colegiu toate mantalele au etichete.

În acel moment nu aveau de unde să știe dacă ucigașul purtase mantaua în timpul atacului criminal. Era posibil chiar să fi existat o a treia persoană care aștepta în biserică atunci când sosisse arhidiaconul, cineva pe care Surtees nu-l văzuse. Dar acum că știau aproape sigur că una dintre mantale fusese purtată de criminal, toate cele cinci mantale, deși aparent curate, trebuiau examinate științific la laborator în căutarea urmelor de sînge, fire de păr sau fibre. Dar ce se întimplase cu cea de-a douăzecea manta? Era posibil să fi fost trecută cu vederea când lucrurile lui Ronald Treeves fuseseră strînse și trimise familiei după moartea lui?

Dalgliesh se gîndi la discuția cu Sir Alred la New Scotland Yard. Șoferul lui Sir Alred fusese trimis împreună cu un alt șofer

ca să aducă Porche-ul și luase cu el la Londra pachetul cu haine. Dar mantaua fusese în pachet? Se chinui să-și amintească acest amănunt. Menționase, în mod sigur, ceva despre un costum, pantofi și o sutană, dar pomenise oare ceva de o manta maro?

– Fă-mi legătura cu Sir Alred, îi spuse lui Kate. Mi-a dat o carte de vizită cu adresa și cu numărul de telefon înainte să plece de la Scotland Yard. O găsești la dosar. Îmi imaginez că nu e acasă la ora asta, dar cineva tot o să fie. Spune-le că trebuie să trebuie să vorbesc personal cu el și că este ceva urgent.

Se așteptase să întâmpine dificultăți. Sir Alred nu era un om ușor de găsit la telefon și exista întotdeauna posibilitatea să fie plecat din țară. Dar avură noroc. Persoana care răspunse la telefonul de acasă, deși fu greu de convins de urgența problemei, le dădu numărul de la biroul lui Sir Alred din Mayfair. Acolo le răspunse o voce educată și rece. Sir Alred se afla într-o ședință. Dalgliesh pretinse că trebuie să vorbească imediat cu el. N-ar putea domnul comandant să aștepte – nu mai mult de trei sferturi de oră. Dalgliesh pretinse că nu putea să aștepte nici trei sferturi dintr-un minut. Vocea îl rugă să rămână la telefon.

În mai puțin de un minut Sir Alred ridică receptorul. Vocea puternică și autoritară era liniștită, dar cu o notă de nerăbdare reținută.

– Domnule comandant Dalgliesh? Așteptam vești de la dumneavoastră, dar nu în mijlocul unei întruniri. Dacă aveți noțiuni, aș prefera să le aud mai târziu. Presupun că incidentul actual de la St Anselm are legătură cu moartea fiului meu?

– Nu există dovezi la momentul de față care să indice această ipoteză. O să vă țin la curent cu rezultatul anchetei de îndată ce investigația se va încheia. Între timp, crima are prioritate. Doream să vă întreb ceva în legătură cu hainele fiului dumneavoastră. Îmi amintesc că mi-ați spus că v-au fost returnate. Erați de față când a fost deschis pachetul?

– Nu exact în momentul când a fost deschis, dar la scurtă vreme după aceea. Nu era ceva care să mă intereseze, dar menajera mea, care se ocupa de această chestiune, a dorit să mă consulte. I-am spus să le ducă la Oxfam¹, dar costumul era de

¹ Organizație nonguvernamentală care are ca scop intrajutorarea săracilor. (n.tr.)

mărimea fiului ei și ea m-a întrebat dacă aş fi de acord să i-l dau. De asemenea, nu ştia ce să facă cu sutana. Nu credea că cei de la Oxfam i-ar fi găsit vreo utilitate și se întreba dacă nu ar trebui să o trimită înapoi. I-am răspuns că, întrucît se descotorosiseră de ea, nu cred că erau interesați să le fie returnată și că putea să facă orice crede de cuviință cu ea. Cred că a fost aruncată la gunoi. Asta-i tot?

– Și mantaua, o manta maro?

– Nu exista nici o manta.

– Sinteți sigur, Sir Alred?

– Nu, sigur că nu. Nu eu am deschis pachetul. Dar dacă ar fi existat o manta, probabil că doamna Mellors ar fi pomenit de ea, m-ar fi întrebat cum să procedeze. Nu văd nici un motiv pentru care ar fi scos mantaua. Bănuiesc că asta e ceva relevant pentru anchetă?

– Foarte relevant, Sir Alred. Mulțumesc pentru ajutor. O găesc pe doamna Mellors acasă la dumneavoastră?

Vocea deveni nerăbdătoare:

– Habar n-am. Nu-mi controlez servitorii pe unde umblă. Locuiește acolo, așa că îmi închipui că poate fi găsită. Bună ziua, domnule comandant.

Avuseseră noroc și cu cel de-al doilea apel la reședința din Holland Park. Aceeași voce bărbătească le răspunse și le spuse că o să le dea legătura la apartamentul menajerei.

Doamna Mellors, după ce Dalglish o asigurase că vorbise în prealabil cu Sir Alred și că suna cu aprobarea acestuia, îl crezu pe cuvînt și îi spuse că da, ea deschisese pachetul cu hainele domnului Ronald cînd acestea fuseseră returnate de la St Anselm și că făcuse un inventar al lor. Nu existase nici o manta maro. Sir Alred îi permisesse cu amabilitate să ia costumul. Restul articolelor fuseseră duse de unul dintre membrii personalului la sediul Oxfam de la Notting Hill Gate. Sutana fusese aruncată. Ea își zisesese că era păcat să arunce materialul, dar nu-și imagina că ar fi dorit cineva să poarte așa ceva.

Adăugă, lucru oarecum surprinzător pentru o femeie cu o voce sigură de sine ale cărei răspunsuri inteligente sunaseră rațional că:

– Sutana a fost găsită lângă cadavru, nu? Nu sînt sigură că mi-ar fi plăcut s-o port. Avea ceva sinistru, așa mi s-a părut. M-am întrebat dacă să tai nasturii – puteau fi de folos – dar nu am vrut să o ating. Ca să vă spun adevărul, mi-a părut bine că a fost aruncată.

După ce îi mulțumi și puse receptorul în furcă, Dalgliesh spuse:

– Așadar, ce s-a întîmplat cu mantaua și unde se află acum? Primul pas este să vorbim cu persoana care a împachetat lucrurile. Părintele Martin mi-a spus că părintele John Betterton s-a ocupat de asta.

Emma își ținea cel de-al doilea seminar stînd în fața șemineului masiv din piatră aflat în bibliotecă. La fel ca și în cazul celui dintîi, nu-și făcea iluzii că ar putea abate gîndurile micului grup de studenți de la activitățile funeste care se desfășurau în jurul lor. Comandantul Dalgliesh nu-și dăduse încă acordul pentru redeschiderea bisericii și pentru organizarea slujbelor de sfințire plănuite de părintele Sebastian. Criminaliștii încă făceau cercetări, sosind în fiecare dimineață cu o dubiță sinistră pe care cineva le-o adusese de la Londra și pe care o parcau în fața intrării, în pofida protestelor părintelui Peregrine. Comandantul Dalgliesh și cei doi detectivi ai săi desfășurau anchete misterioase și luminile ardeau pînă tîrziu la Sfîntul Matei.

Părintele Sebastian le interzisese studenților să discute despre crimă; în propriile cuvinte „să încurajeze răul și să adîncească suferința prin birfe prost informate și hazardate“. Însă, probabil, nici nu se aștepta ca interdicția să fie respectată și Emma se îndoia că impunerea ei slujise la ceva. În mod evident, speculațiile erau discrete și sporadice, nu generalizate sau prelungite, dar faptul că fusese impusă nu făcea decît să adauge un sentiment de vinovăție la neliniștea și tensiunea deja existente. Emma considera că discuțiile deschise ar fi fost de preferat. După cum spusese Raphael: „Prezența poliției în casă este ca o invazie de șoareci: chiar dacă nu-i vezi și nu-i auzi, știi că sînt acolo“.

Moartea domnișoarei Betterton adîncise doar în mică măsură nenorocirea actuală. Reprezentase o a doua lovitură, dar mai ușoară asupra nervilor lor anesteziați de groază. Acceptînd că moartea fusese accidentală, comunitatea încercase să tragă o linie de demarcație între această întîmplare și uciderea arhidiaconului. Studenții nu o văzuseră prea des pe domnișoara Betterton

și numai Raphael o jelise. Însă chiar și el părea să-și fi regăsit un oarecare echilibru față de ziua precedentă – un echilibru precar între retragerea într-o lume numai a lui și accese verbale caustice. De la discuția pe care o avuseseră pe promontoriu, Emma nu-l mai întâlnise între patru ochi, dar nu-i părea rău, căci nu era o persoană cu care să te poți înțelege cu ușurință.

Încăperea în care se desfășurau seminariile se afla în spatele clădirii, la etajul al doilea, dar Emma preferase să-și țină lecția în bibliotecă. Își spusese că era mai convenabil să aibă la îndemână cărțile de care ar fi putut avea nevoie, dar își dădea seama că alegerea ei avea la bază o explicație mult mai puțin rațională. Sala de seminarii îi provoca un sentiment de claustrofobie, prin atmosfera ei, dacă nu prin dimensiuni. Oricât de înfricoșătoare era prezența poliției, era mai suportabil să se afle în centrul casei decât închisă la etajul al doilea, izolată de activitățile care erau mai puțin traumatizante pentru auz decât pentru imaginație.

Noaptea trecută reușise să doarmă, și încă bine. Apartamentele oaspeților fuseseră dotate cu încuietori și aceștia primiseră cheile respective. Prefera să doarmă la Ieronim decât în apropierea bisericii, cu acea fereastră dominatoare și vag amenințătoare, dar numai Henry Bloxham pomenise de această mutare. Emma îl auzise discutând cu Stephen: „Am înțeles că Dalglish a cerut să facă schimb de apartament ca să fie mai aproape de biserică. Ce așteaptă, să se întoarcă ucigașul la locul crimei? Crezi că stă treaz toată noaptea și pîndește la fereastră?”. Nimeni nu o abordase în legătură cu acest subiect.

Ocazional, în timpul vizitelor pe care le făcuse la St Anselm, unul sau mai mulți preoți, dacă nu avea alte treburi, lua parte la seminar, cerîndu-i în prealabil permisiunea. Nu vorbeau nicio dată și nici Emma nu simțea că ar fi în vreun fel evaluată. Astăzi, celor patru studenți li se alătură părintele John Betterton. Ca de obicei, părintele Peregrine își desfășura în liniște munca la celălalt capăt al bibliotecii, parînd să nu ia în seamă prezența lor. În șemineu ardea un foc mic, aprins mai mult pentru atmosferă decât pentru căldură, și cu toții stăteau în cerc pe scaune joase, cu excepția lui Peter Buckhurst; acesta preferase un scaun cu

spătar înalt pe care ședea tăcut, cu spatele drept și mâinile așezate deasupra textului, de parcă citea în Braille.

Pentru acest trimestru, Emma planificase citirea și discutarea poeziilor lui George Herbert¹. Astăzi, refuzînd ușurința familiarului în favoarea unui poem mai dificil, alesese *Chintesența*. Henry tocmai terminase de citit cu glas tare ultima strofă.

It is no office, art or news,
Nor the Exchange, or busie Hall;
But it is that which while I use
I am with thee and *Most take all*.²

Urmă un moment de tăcere, apoi Stephen Morby întreabă:

– Ce înseamnă „chintesență“?

– Ceea ce reprezintă un anumit lucru – esența lui, răspunse Emma.

– Și ultimul vers, „I am with thee, and *Most take all*“³. Pare o greșală de tipar, dar evident că nu este. Adică, ne-am aștepta să folosească *must*, nu *most*.

– În ediția pe care o folosesc, interveni Raphael, există o notă care spune că se referă la un joc de cărți. Cîștigătorul ia totul. Așa că presupun că Herbert vrea să spună că atunci cînd scrie o poezie îl ține pe Dumnezeu de mîna – mîna cîștigătoare.

– Herbert iubește calambururile legate de jocul de cărți. Vă amintiți poemul *The Church Porch*? Acesta ar putea fi un joc de cărți unde renunți la anumite cărți pentru a obține unele mai bune. Nu trebuie să uităm că Herbert vorbește despre poezia sa. Cînd scrie, are totul deoarece este una cu Dumnezeu. Cititorii contemporani cu el trebuie să fi știut la ce joc de cărți se referă.

– Mi-aș fi dorit să știu și eu, spuse Henry. Cred că ar trebui să facem niște cercetări ca să descoperim cum se juca. Nu ar trebui să fie ceva foarte dificil.

¹ George Herbert (1593–1633), poet britanic de la începutul secolului al XVII-lea (n.tr.)

² „Nu-i slujbă, artă nu-i, nici știre de trebuință/ Nici bursă nu-i, ori primărie înțesată, /Ci este ceea ce, prin îndelungă folosință/ Cu voi m-aduce și cu cărțile de joc odată“ (n.tr.)

³ Numele unui joc de cărți din secolul al XVII-lea. În traducere literală, „cea mai mare ia totul“. (n.tr.)

– Dar ar fi inutil, protestă Raphael. Eu vreau ca poemul să fie o cale spre altar și liniște sufletească, nu spre o carte de referințe sau un pachet de cărți de joc.

– Sint de acord. Este atât de tipic pentru Herbert, nu-i așa? Lumescul – chiar și latura frivolă – sanctificat. Dar tot aș vrea să știu.

Emma stătea cu ochii în carte și își dădu seama de prezența altcuiva în bibliotecă numai când cei patru studenți ai săi se ridicară în același timp în picioare. Comandantul Dalglish rămase în prag. Dacă era surprins să descopere că întrerupsese un seminar, nu o arătă, iar scuzele pe care și le ceru față de Emma sunară mai mult de conveniență decât sincer.

– Îmi pare rău, nu am știut că sînteți în bibliotecă. Aș dori să discut cu părintele John Betterton și mi s-a spus că îl pot găsi aici.

Părintele John, ușor tulburat, se ridică de pe scaunul de piele. Emma știa că se înroșise, dar, cum nu avea cum să mascheze acest lucru, se forță să înfrunte privirea întunecată și lipsită de zîmbet a lui Dalglish. Nu se ridică și i se păru că cei patru studenți se apropiaseră mai mult de scaunul ei, ca niște bodyguarzi în sutane în fața unui intrus.

– Cuvintele lui Mercur par dure după cîntecele lui Apolo, spuse Raphael ironic și exagerat de tare. Detectivul-poet – exact omul de care aveam nevoie. Avem o problemă cu George Herbert. De ce nu stai cu noi, comandante, ca să ne vii în ajutor cu cunoștințele pe care le deții?

Dalglish îl privi cîteva secunde în tăcere, apoi spuse:

– Sint convins că domnișoara Lavenham deține toate cunoștințele necesare. Mergem, părinte?

Ușa se închise în spatele lor și cei patru studenți se așezară. Pentru Emma, episodul avu mai multă importanță decât schimbul de cuvinte și de priviri. Comandantul nu-l place pe Raphael, își spuse. Simțea că nu este un om care să-și lase sentimentele personale să se amestece în viața profesională. Și cu siguranță, nu acum. Dar era destul de sigură că nu interpretase greșit mica scînteie de antagonism. Însă mai ciudată era plăcerea de moment provocată de acest gînd.

Alături de comandant, părintele Betterton străbătu holul, ieși pe ușa din față și ocoli partea de sud a casei îndreptându-se spre biroul lui Dalglish, încercînd să țină pasul cu el pe picioarele lui scurte, asemenea unul copil ascultător, cu mâinile băgate în mantaua neagră. Părea mai degrabă stînjedit decît îngrijorat. Dalglish se întrebese cum avea să reacționeze în timpul unui interogatoriu al poliției. Din experiență știa că cine fusese vreodată arestat nu mai reușea după aceea să se simtă în largul său în prezența polițiștilor. Dalglish se temuse că procesul și arestul – care în mod sigur trebuie să fi fost o experiență traumatică teribilă – aveau să-l facă pe părintele Betterton incapabil să facă față interogatoriului. Kate îi povestise cum reacționase – cu o repulsie reprimată cu stoicism – față de luarea amprentelor – dar, de altfel, foarte puțini potențiali suspecti nu erau deranjați de acest furt de identitate. În afară de asta, părintele John părăsise mai puțin afectat atît de crimă, cît și de moartea surorii lui decît restul comunității, păstrîndu-și în permanență aceeași privire de acceptare uimită a vieții care trebuie mai degrabă îndurată decît trăită.

În camera de interogatorii, se așeză pe marginea scaunului fără să dea semne că se aștepta ca discuția să fie un chin.

– Părinte, dumneata te-ai ocupat de împachetarea lucrurilor lui Ronald Treeves pentru a-i fi înapoiate tatălui său? îl întreba Dalglish.

Acum impresia vagă de stînjeneală fu înlocuită de o roșeață evidentă de vinovăție.

– Of Doamne, cred că am făcut o prostie. Bănuiesc că vreți să mă întrebați de manta, nu?

– Ați trimis-o înapoi, părinte?

– Nu. Nu, mi-e teamă că nu. Este cam greu să vă explic. Era mai degrabă stinjenit decât înspăimîntat cînd o privi pe Kate. Ar fi mai ușor dacă ar fi de față celălalt ofițer al dumneavoastră, inspectorul Tarrant. Vedeti, e ceva cam jenant...

Nu era genul de cerere pe care Dalglish ar fi luat-o în mod normal în considerație, dar împrejurările erau neobișnuite.

– Ca ofițer de poliție, inspectorul Miskin este obișnuită cu mărturisirile jenante. Dar dacă vă este mai ușor...

– Oh, da, într-adevăr. Vă rog, ar fi mai bine. Știu că este o prostie din partea mea, dar mi-ar fi mai ușor.

Dalglish făcu un semn de aprobare din cap și Kate ieși din încăpere. Piers lucra la computer în camera de la etaj.

– Părintele Betterton are de spus ceva nepotrivit pentru urechile mele caste de femeie, îi zise Kate. AD vrea să te duci tu. Se pare că mantaua lui Treeves nu i-a fost trimisă tatălui. Dacă-i așa, de ce naiba nu ni s-a spus pînă acum? Ce au toți oamenii ăștia?

– Nimic, răspunse Piers. Doar că nu gîndesc precum un polițist.

– Nu gîndesc ca nici un om cunoscut de mine vreodată. Prefer să am de-a face cu un infractor obișnuit în fiecare zi.

Piers îi cedă locul și coborî în camera de interogatoriu.

– Așadar, ce anume s-a întîmplat, părinte? întrebă Dalglish.

– Cred că părintele Sebastian v-a spus că mi-a cerut să strîng hainele. A fost de părere – ei bine, amîndoi am fost de părere – că nu ar fi corect să cerem cuiva din personalul administrativ să facă asta. Hainele morților sînt niște obiecte atît de personale, nu-i așa? Este întotdeauna neplăcut să te ocupi de ele. Așa că m-am dus în camera lui Ronald și le-am adunat. Desigur, nu avea prea multe. Studenții nu sînt încurajați să-și aducă multe haine sau obiecte personale, ci numai ceea ce este necesar. Am adunat lucrurile, dar cînd împătureau mantaua am observat că... Ezită, apoi continuă: Ei bine, am observat că era pătată pe interior.

– Cum era pătată, părinte?

– Păi, era evident că stătuse pe manta și făcuse dragoste.

– Era o pată de spermă? întrebă Piers.

– Da. Da, era. Una destul de mare. Nu am vrut să-i trimit tatălui său mantaua în felul acela. Ronald nu ar fi dorit să fac asta și știam – ei bine, toți știam – că Sir Alfred nu a vrut ca el să vină

la St Anselm, să se facă preot. Dacă ar fi văzut mantaua, ar fi putut să ne facă necazuri.

– Adică un scandal sexual?

– Da, ceva de genul ăsta. Și ar fi fost umilitor pentru bietul Ronald. Era ultimul lucru care ar fi vrut să se întâmple. În mintea mea lucrurile nu erau foarte clare, dar nu mi s-a părut corect să trimit mantaua înapoi așa cum era.

– De ce nu ați încercat să o curățați?

– M-am gândit la asta, dar nu ar fi fost foarte simplu. Mi-era teamă că sora mea o să mă vadă cu ea și o să mă întrebe ce fac. Și nici nu mă pricep la spălat. Desigur, nici nu doream să fiu văzut făcând asta. Apartamentul e mic și avem – aveam – foarte puțină intimitate. Pur și simplu am lăsat problema la o parte. Știu că a fost o prostie, dar trebuia să pregătesc pachetul pentru șoforul lui Sir Alred și mi-am zis că o să mă ocup de asta cu altă ocazie. Și mai era o problemă – nu doream ca cineva de aici să știe, nu voiam ca părintele Sebastian să afle. Vedeți, știam despre cine e vorba. Știam cu cine făcuse dragoste.

– Deci era vorba de o femeie? întrebă Piers.

– Da, de o femeie. Știu că veți păstra secretul.

– Dacă nu are nici o legătură cu uciderea arhidiaconului, spuse Dalglish, nu există nici un motiv ca altcineva în afară de noi să știe lucrul ăsta. Dar cred că pot să vă ajut. Este vorba de Karen Surtees?

Pe chipul părintelui Betterton se citi ușurarea.

– Da, de ea este vorba. Da, mi-e teamă că ăsta-i adevărul. Karen a fost. Vedeți, îmi place să urmăresc păsările și i-am văzut cu binoclul. Erau împreună între ferigi. Evident că nu am spus nimănui. Este genul de faptă pe care părintele Sebastian nu ar fi trecut-o ușor cu vederea. Apoi mai era Eric Surtees. E un om bun și e fericit aici cu noi și cu crescătoria de porci. Nu am dorit să spun nimic care ar fi putut strica acest echilibru. Și nu mi s-a părut un lucru atât de îngrozitor. Dacă se iubeau, dacă erau fericiți împreună... Dar, desigur, nu știu cum stăteau lucrurile între ei. Nu cunosc deloc povestea asta. Dar când te gîndești la cruzimea, orgoliul și egoismul pe care le acceptăm deseori, ei bine, atunci nu am considerat că Ronald făcea ceva teribil de grav. Știți, el nu era foarte fericit aici. Cumva, nu-și găsisese locul și nu

cred că acasă ar fi fost mai fericit. Așa că, probabil, avea nevoie de cineva care să-i arate compasiune și bunătate. Viețile celorlalți sînt atît de misterioase, nu-i așa? Noi nu trebuie să-i judecăm. Datorăm față de morți aceeași milă și înțelegere ca și față de cei vii. Așa că m-am rugat și m-am hotărît să nu spun nimic. Numai că, desigur, am rămas cu problema mantalei.

– Părinte, trebuie s-o găsim rapid. Ce ați făcut cu ea? întrebă Dalglish.

– Am făcut-o sul și am ascuns-o în dulap. Știu că pare o prostie, dar la momentul respectiv am crezut că este o idee bună. Atunci nu părea să fie o grabă rezolvarea problemei. Dar zilele au trecut și a devenit din ce în ce mai dificil să fac asta. Apoi sîmbătă mi-am dat seama că trebuie să iau o hotărîre. Am așteptat pînă cînd sora mea a plecat la plimbare. Am luat o batistă, am udat-o cu apă fiebinte, am săpunit-o și am reușit să curăț mantaua destul de bine. Am șters-o cu un prosop uscat și am ținut-o în fața focului. Apoi mi-am zis că cel mai bun lucru ar fi să-i scot eticheta cu numele pentru ca oamenii să nu-și amintească de moartea lui Ronald. După aceea m-am dus la vestiar și am atînat-o în cui – astfel încît, dacă vreunul dintre studenți și-ar fi uitat mantaua, să poată să o folosească pe aceasta. M-am decis să-i explic părintelui Sebastian că mantaua nu a fost trimisă cu celelalte haine, fără să-i dau vreo explicație: i-aș fi spus că am atînat-o în vestiar. Știam că avea să presupună că fusem neglijent și uitasem de ea. A părut cea mai bună metodă de-a rezolva problema.

Dalglish știa din experiență că dacă grăbeai un martor stricai totul, așa că reuși să-și stăpînească nerăbdarea.

– Și unde se află mantaua acum, părinte? întrebă el.

– Nu este în cuier, unde am pus-o, ultima din dreapta? Am atînat-o acolo sîmbătă, chiar înainte de vecernie. Nu e tot acolo? Desigur, n-am avut cum să verific – nu că m-aș fi gîndit s-o fac – pentru că ați încuiat ușa de la vestiar.

– Cînd ați pus-o acolo, mai exact?

– După cum v-am mai spus, chiar înainte de vecernie. Am fost printre primii care au ajuns la biserică. Fîind atît de mulți studenți plecați, eram foarte puțini și mantalele lor erau așezate la rînd. Am pus mantaua lui Ronald unde v-am spus, pe ultimul cui.

– Părinte, cît timp mantaua a fost la dumneavoastră, ați purtat-o vreodată?

Părintele îl privi cu ochi uimiți.

– Oh, nu, n-aș fi făcut una ca asta. Noi avem fiecare mantale negre. Nu aveam de ce s-o port pe-a lui Ronald.

– În mod normal, studenții își poartă numai propriile mantale sau acestea sînt, să zicem, comune?

– Nu, fiecare poartă mantaua proprie. Se poate să le confunde, dar în noaptea aceea acest lucru nu s-a întîmplat sigur. Studenții nu poartă mantalele la vecernie decît în iernile cele mai friguroase. E o distanță scurtă pînă la biserică prin peristilul de nord. Iar Ronald nu i-ar fi împrumutat nimănui mantaua. Era foarte pretențios cu ceea ce-i aparținea.

– Părinte, de ce nu mi-ați spus asta mai devreme? îl întreba Dalgliesh.

Părintele se uită la el cu uimire.

– Nu m-ați întrebat.

– Dar nu v-ați gîndit, atunci cînd am examinat toate mantalele și hainele căutînd urme de sînge, că am vrea să știm dacă nu lipsește ceva?

– Nu, răspunse simplu părintele John. Și nu lipsea, nu-i așa? Era în cuier la vestiar cu celelalte.

Dalgliesh așteptă. Confuzia vagă a părintelui John se transformă în îngrijorare. Se uită de la Dalgliesh la Piers, dar pe fețele lor nu văzu nimic care să-l liniștească.

– Nu m-am gîndit la amănuntele investigației, la ce faceați sau la ce-ar putea reprezenta toate astea, spuse el. Nu am vrut s-o fac și nu mi s-a părut că e ceva care să mă privească. Tot ce-am făcut a fost să încerc să răspund corect la toate întrebările pe care mi le-ați pus.

Era o justificare completă, trebui să recunoască Dalgliesh. De ce să se fi gîndit părintele John că mantaua are vreo importanță. Cineva care ar fi cunoscut mai bine procedurile polițienești, mai curios sau mai interesat ar fi oferit informațiile chiar dacă nu le-ar fi considerat deosebit de utile. Părintele John nu era deloc astfel și, chiar dacă i-ar fi trecut prin minte să vorbească, protejarea jalnicului secret al lui Ronald Treeves i s-ar fi părut probabil mai importantă.

– Îmi pare rău, zise părintele plin de remușcări. V-am încurcat investigația? Era ceva important?

Oare ce ar fi putut răspunde, se întrebă Dalglish.

– Ceea ce este important este momentul exact când ați pus mantaua în cuier, spuse el. Sinteți sigur că a fost exact înainte de vecernie?

– A, da, sînt sigur. Trebuie să fi fost nouă și un sfert. Sînt printre primii care ajung la biserică pentru vecernie – aveam de gînd să vorbeasc cu părintele Sebastian după slujbă, dar el se grăbea și nu am apucat. Iar în dimineața următoare, cînd am aflat cu toții despre crimă, mi s-a părut că este un lucru prea lipsit de importanță ca să-l mai deranjez și eu.

– Mulțumesc pentru ajutor, părinte. Ceea ce ne-ați spus este important. Este și mai important să păstrați secretul. V-aș fi recunoscător dacă nu ați pomeni nimănui despre această discuție.

– Nici măcar părintelui Sebastian?

– Nimănui, vă rog. După terminarea investigației veți putea să-i spuneți părintelui Sebastian ce poftiți. Deocamdată nu vreau ca cei de aici să știe că mantaua lui Ronald Treeves se află în colegiu.

– Dar nu este în altă parte, nu? zise părintele privindu-l cu ochi sinceri pe Dalglish. Nu este tot în cuier?

– Acum nu este, părinte, dar cred c-o vom găsi.

Îl conduse cu blîndețe pe părintele Betterton spre ușă. Acesta deveni dintr-odată un bătrînel confuz și îngrijorat. Însă la ușă își adună puterile și se întoarse să mai spună ceva:

– Evident că nu voi spune nimănui despre discuția asta. Mi-ați cerut să nu fac asta și mă voi conforma. Dar pot să vă rog să nu pomeniți nimic despre relația lui Ronald Treeves cu Karen?

– Dacă este relevantă pentru moartea arhidiaconului Crampton, va trebui să se afle. Așa sînt crimele, părinte. Foarte puține amănunte pot rămîne ascunse cînd un om are de-a face cu moartea. Dar nu va fi dezvăluită decît dacă este necesar.

Dalglish îi sublinie încă o dată importanța menținerii secretului în privința mantalei și îl lasă să plece. Își zise că exista un avantaj în faptul că avea de-a face cu preoții și studenții de la St Anselm: odată ce i se făcea o promisiune, putea fi sigur că avea să fie respectată.

În mai puțin de cinci minute, întreaga echipă, inclusiv criminaliștii, se reunise în spatele ușilor închise de la Sfântul Matei. Dalglish îi puse la curent cu ultimele evoluții.

– Așadar, începem căutarea. Mai întâi trebuie să lămurim lucrurile în legătură cu cele trei seturi de chei. După crimă lipsea un set. În timpul nopții, Surtees a luat un set și nu l-a mai dus înapoi. Acesta a fost recuperat din crescătoria de porci. Asta înseamnă că la Cain trebuie să se fi aflat un al doilea set pe care l-a pus înapoi după crimă. Presupunind că în acea noapte Cain a fost cel care a purtat mantaua, aceasta ar putea fi ascunsă oriunde, în interiorul colegiului sau în afara lui. Nu este un lucru ușor de ascuns, dar Cain a avut la dispoziție tot promontoriul și țărmul mării și destul timp între miezul nopții și ora cinci și jumătate. Poate că a ars-o. Există destule șanțuri care brâzdează promontoriul și din care focul nu ar fi fost observat, chiar dacă cineva se afla prin zonă. Tot ce i-ar fi trebuit ar fi fost niște parafină și un chibrit.

– Eu știu ce-aș fi făcut cu ea, domnule, spuse Piers. Aș fi dat-o de mâncare la porci. Animalele astea mănincă orice, mai ales dacă este pătat de sânge, caz în care am fi norocoși să găsim ceva – poate doar lăntșorul de alamă de la guler.

– Atunci, căutați-o. Tu și Ronald ar trebui să începeți de la Sfântul Ioan. Am primit aprobarea de la părintele Sebastian să mergem unde dorim, așa că nu avem nevoie de mandat. Dacă vreunul dintre locatarii caselor vă face probleme, s-ar putea să avem nevoie de așa ceva. Este însă important ca nimeni să nu știe ce căutăm. Unde sînt acum studenții? Știe cineva?

– Cred că sînt în sala de la primul etaj, răspunse Kate. Părintele Sebastian are seminar de teologie.

– Asta înseamnă că o să fie ocupați o vreme. Domnule Clark, tu și echipa ocupați-vă de promontoriu și de mal. Mă îndoiesc că, pe furtuna din noaptea aceea, Cain s-a dus să arunce mantaua în mare, dar sînt destule ascunzători pe promontoriu. Eu și Kate ne vom ocupa de casă.

Grupul se dispersă, echipa de criminaliști îndreptîndu-se spre mare, iar Piers și Ronald înspre Sfîntul Ioan. Dalgliesh și Kate intrară pe poarta de fier în curtea de vest. Peristilul nordic fusese golit de frunze, dar cercetarea meticuloasă a echipei de criminaliști nu dăduse la iveală nimic interesant, în afară de crenguța cu frunze încă proaspete, de pe podeaua apartamentului lui Raphael.

Dalgliesh descuie ușa de la vestiar. Aerul era statut. Cele cinci mantale cu glugă atîrnau în cuier, de parcă se aflau acolo de zeci de ani. Dalgliesh își puse mînușile de latex și întoarse gluga fiecărei mantale. Etichetele cu numele se aflau la locul lor: Morby, Arbuthnot, Buckhurst, Bloxhan, McCauley. Trecură în spălătorie, unde se găseau două ferestre înalte, cu o masă cu blat sub ele, iar dedesubtul ei patru coșuri de rufe din plastic. În stînga era o chiuvetă adîncă de porțelan, cu un uscător de fiecare parte și o mașină rotativă de călcat rufe. Cele patru mașini mari de spălat erau fixate pe peretele din dreapta. Toate ușile lor erau închise.

Kate rămase în prag în timp ce Dalgliesh deschise primele trei uși. În timp ce se apleca spre cea de-a patra, Kate îl văzu încordîndu-se și se grăbi spre locul unde se afla. În spatele sticlei groase, neclare, dar ușor de identificat, se vedeau cutele unei haine maronii de lînă. Găsiseră mantaua.

Pe capacul mașinii de spălat se găsea un cartonaș alb. Kate îl ridică și i-l dădu lui Dalgliesh fără să spună o vorbă. Scrise cu negru, cu o ortografie meticuloasă, erau următoarele cuvinte: „Acest vehicul nu trebuie parcat în fața clădirii. Vă rog să îl mutați în spate. P.G.”

– Părintele Peregrine, zise Dalgliesh, și se pare că el a oprit mașina. Mai sînt aproape zece centimetri de apă înăuntru.

– E cu singe? întrebă Kate aplecîndu-se ca să vadă mai bine.

– E dificil de spus, dar celor de la laborator nu le trebuie mult ca să facă identificarea. Sună-i pe Piers și pe criminaliști, Kate, și spune-le să nu mai caute. Vreau să fie scoasă ușa de la

mașină, apa să fie scursă și mantaua, trimisă la laborator. Vreau mostre de păr de la toți cei de la St Anselm. Slavă Domnului cu părintele Peregrine. Dacă o mașină de mărimea asta ar fi executat tot ciclul mă îndoiesc că am mai fi găsit ceva util, fie sînge, fibre sau fire de păr. Eu și Piers o să vorbim cu părintele.

– Cu siguranță că ucigașul și-a asumat un risc extraordinar. A fost o nebunie să se întoarcă și o nebunie și mai mare să pornească mașina. Numai din întîmplare nu am găsit mantaua mai devreme.

– Nu i-a păsat dacă o găseam. Poate chiar a dorit să fie găsită. Tot ce conta era să nu se facă legătura între el și manta.

– Dar trebuie să-și fi dat seama că exista riscul ca părintele Peregrine să se trezească și să oprească mașina.

– Nu, nu a știut asta, Kate. Există o persoană aici care nu folosește niciodată mașinile astea. Îți aduci aminte de jurnalul doamnei Munroe? Lui George Gregory îi spala Ruby Pilbeam hainele.

Părintele Peregrine se afla la biroul din capătul de vest al bibliotecii, abia zărindu-se după un teanc de cărți. Nu mai era nimeni prezent.

– Părinte, îl întrebă Dalgliesh, în noaptea crimei ați oprit una dintre mașinile de spălat?

Părintele Peregrine își înalță capul și paru să aibă nevoie de câteva secunde ca să-i recunoască pe vizitatori.

– Scuzați-mă, spuse el. Domnul comandant Dalgliesh, desigur. Despre ce este vorba?

– Sîmbătă noaptea. În noaptea în care arhidiaconul Crampton a fost ucis. Vă întreb dacă ați mers în spălătorie și ați oprit una din mașinile de spălat.

– Așa am făcut?

Dalgliesh îi înmîna cartonașul.

– Dumneavoastră ați scris asta, bănuiesc. Astea sînt inițialele dumneavoastră, iar acest scris vă aparține.

– Da, așa este. Of, Doamne, se pare că am încurcat biletele.

– Ce scria pe cel corect?

– Că studenții nu au voie să folosească mașinile de spălat după vecernie. Eu merg devreme la culcare și am somnul foarte ușor. Mașinile sînt vechi și, cînd sînt în funcțiune, fac un

zgomot extrem de deranjant. Defectul este la sistemul de alimentare cu apă, nu la mașini, dar cauza nu este foarte importantă. Studenții trebuie să păstreze tăcerea după vecernie. Nu este un moment potrivit să-și spele rufele.

– Și ați auzit mașina, părinte? Dumneavoastră ați pus biletul asta?

– Eu trebuie s-o fi făcut. Dar cred că eram pe jumătate adormit la momentul respectiv și mi-a ieșit cu totul din minte că am făcut-o.

– Cum de s-a întâmplat asta, părinte? întrebă Piers. Nu erai prea adormit să scrieți biletul, să găsiți o hîrtie și ceva de scris.

– Dar v-am explicat, inspectore. Este biletul greșit. Am destul de multe scrise deja. Sînt la mine în cameră dacă vreți să le vedeți.

Îl urmărară prin ușa care ducea în camera lui ca o chilie. Acolo, deasupra bibliotecii pline de cărți, se afla o cutie de carton cu vreo jumătate de duzină de cartonase. Dalglish le răsfiră. „Acest birou îmi aparține. Studenții nu au voie să-și lase cărțile aici”; „Vă rog să puneți la loc cărțile pe acest raft în ordinea exactă”; „Aceste mașini nu trebuie utilizate după vecernie. Pe viitor, orice mașină care va fi pornită după ora zece va fi închisă”; „Acest avizier este exclusiv destinat anunțurilor oficiale, nu schimbului de banalități între studenți”. Toate purtau inițialele P.G.

– Mi-e teamă că eram foarte adormit, spuse părintele Peregrine. Am luat un cartonaș greșit.

– Ați auzit mașina pomind la un moment dat noaptea și v-ați dus să opriți zgomotul. Nu v-ați dat seama de importanța acestui lucru atunci cînd v-a întrebat inspectorul Miskin?

– Tînăra m-a întrebat dacă am auzit pe cineva intrînd sau ieșind din clădire sau dacă am ieșit eu. Îmi amintesc exact cuvintele. Mi-a spus că trebuie să fiu foarte exact în răspunsurile pe care i le dau. Așa am și fost. Am spus că nu. Nu am fost întrebat nimic despre mașinile de spălat.

– Ușile tuturor mașinilor erau închise. De obicei, cînd nu sînt folosite, ar trebui lăsate deschise. Dumneavoastră le-ați închis, părinte?

Părintele Peregrine spuse mulțumit de sine:

– Nu-mi amintesc, dar cred că am făcut-o. Este ceva firesc. Este vorba de ordine, înțelegeți? Nu-mi place să le văd deschise. Nu există nici un motiv să fie lăsate așa.

Gîndurile părintelui Peregrine păreau să fie la birou și la munca pe care o avea de făcut. Îi conduse înapoi în bibliotecă și apoi se așeză la birou, de parcă discuția s-ar fi încheiat.

Dalgliesh spuse cu toată autoritatea de care fu în stare:

– Părinte, vreți să mă ajutați să-l prind pe criminalul acesta sau nu?

Părintele Peregrine, deloc intimidat de statura de 1,85 m a lui Dalgliesh care îl domina, păru să mediteze asupra întrebării de parcă era o afirmație, nu o acuzație.

– Criminalii trebuie prinși, desigur, răspunse el, dar nu cred că am competența necesară să vă ajut, domnule comandant. Nu am deloc experiență în activitatea de investigație a poliției. Cred că ar trebui să vorbiți cu părintele Sebastian sau cu părintele John. Amîndoi citesc multe romane polițiste și probabil că se pricep cumva la asta. O dată părintele Sebastian mi-a împrumutat un roman. Cred că era de Michael Innes. Mi-e teamă însă că era prea avansat pentru mine.

Piers, rămas fără cuvinte, își ridică ochii spre cer și întoarse spatele acestui potop de cuvinte. Părintele Peregrine își lăsă ochii în carte, dar apoi deveni din nou agitat și-și ridică privirea.

– Doar o idee. Criminalul acesta, după ce a înfăptuit crima, în mod sigur a dorit să plece cît mai repede de la locul faptei. Bănuiesc că avea o mașină pregătită în fața porții vestice. Nu-mi vine să cred, domnule comandant, că a considerat că este momentul potrivit să-și spele rufele. Mașina de spălat este un tertip.

– Și nu ați văzut și nu ați auzit nimic cînd ați ieșit din cameră?

– După cum v-am explicat, domnule comandant, nu-mi amintesc cînd am plecat din cameră. Totuși, biletul meu și faptul că mașina era oprită sînt de necontestat. Desigur, dacă ar fi intrat cineva la mine în cameră ca să ia cartonașul aș fi auzit. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult.

Părintele Peregrine își întoarse din nou atenția la cărțile sale, iar Dalgliesh și Piers îl lăsară cu munca lui.

Odată ce părăsiră biblioteca, Piers spuse:

– Nu-mi vine să cred! Omul e nebun! Și este de presupus că are competența de a preda cursuri postuniversitare!

– Și o face excelent, din câte am auzit. Îmi închipui cum s-a întimplat. Se trezește, aude un zgomot pe care îl detestă, se scoală pe jumătate adormit și duce ceea ce crede el că este bilețul potrivit, apoi se bagă din nou în pat. Problema e că el nu poate să creadă că cineva de la St Anselm a comis crima. Respinge posibilitatea asta. La fel ca în cazul părintelui John și a mantalei. Nici unul nu a încercat să ne pună bețe-n roate – nu refuză să ne ajute în mod deliberat. Nici unul nu gîndește ca un polișist și întrebările noastre par irelevante. Nu pot să accepte posibilitatea ca cineva de la St Anselm să fie responsabil.

– Atunci îi așteaptă un șoc al naibii de mare, replică Piers. Dar părintele Sebastian? Părintele Martin?

– Ei au văzut cadavrul, Piers. Știu unde și cum. Întrebarea este: știu și cine?

În spălătorie, mantaua plină de apă fusese scoasă cu grijă și băgată într-un sac de plastic. Apa, atât de vag rozalie încît era parcă mai mult o iluzie, fusese pusă în sticle și etichetată. Doi membri ai echipei lui Clark căutau amprente pe mașina de spălat. Lui Dalgliesh i se părea o activitate inutilă – Gregory purtase mănuși în biserică și era puțin probabil că și le scosese înainte să se întoarcă acasă. Cu toate acestea, amprente trebuie ca să fie găsite; avocații apărării vor urmări în mod sigur să găsească ocazia de a pune sub semnul întrebării acuratețea investigației.

– Acest lucru confirmă că Gregory este suspectul principal, dar, de altfel, așa a fost din momentul în care am aflat de căsătoria lui. Apropo, unde se află acum? Se știe?

– A plecat cu mașina la Norwich azi-dimineață, răspunse Kate. I-a spus doamnei Pilbeam că se va întoarce după-amiază. Ea îi face curățenie în casă și se afla acolo în această dimineață.

– O să-l interogăm imediat ce se întoarce și de data asta ca la carte. Vreau ca interogatoriul să fie înregistrat. Două lucruri sînt foarte importante. Nu trebuie să știe că mantaua lui Treeves a fost lăsată la colegiu sau că mașina de spălat a fost oprită. Piers, vorbește iarăși cu părintele John și cu părintele Peregrine. Fă-o cu tact. Încearcă să-l faci pe părintele Peregrine să priceapă mesajul.

Piers plecă.

– Nu am putea să-l rugăm pe părintele Sebastian să anunțe că ușa spre peristilul de nord este deschisă și că pot folosi spălătorie? întrebă Kate. Apoi am putea să așteptăm ca Gregory să vină după manta. Va dori să afle dacă am găsit-o.

– Ingenios, Kate, dar asta nu va dovedi nimic. Nu o să cadă într-o asemenea capcană. Dacă se hotărăște să vină, o să aducă și niște haine murdare cu el. Dar de ce ar face-o? Intenția lui a

fost ca mantaua să fie găsită – încă o dovadă care să ne convingă că a fost o treabă din interior. Tot ce-l interesează este ca noi să nu putem dovedi că el a fost cel care a purtat-o în noaptea crimei. În mod normal, ar fi fost în siguranță. A avut ghinion că Surtees s-a dus la biserică sîmbătă noaptea. Fără mărturia lui nu ar fi existat nici o dovadă că ucigașul a purtat o manta. Ghinion a avut și că mașina de spălat a fost oprită. Dacă și-ar fi încheiat ciclul, orice dovadă ar fi fost mai mult ca sigur distrusă.

– Ar putea pretinde că Treeves i-a împrumutat mantaua cu ceva timp în urmă, afirmă Kate.

– Dar nu ar fi foarte credibil. Treeves era un tinăr foarte egoist cu propriile bunuri. De ce să-și fi împrumutat cuiva mantaua? Dar ai dreptate. Probabil că asta va fi parte a apărării lui.

Piers, care se întorsese, spuse:

– Părintele John era în bibliotecă cu părintele Peregrine. Cred că amîndoi au priceput mesajul. Dar ar fi mai bine să-l așteptăm pe Gregory și să-l abordăm imediat ce se întoarce.

– Și dacă vrea un avocat? întrebă Kate.

– Atunci va trebui să așteptăm pînă cînd vine unul, spuse Dalglish.

Dar Gregory nu solicită un avocat. O oră mai tîrziu se așează la masa din camera de interogatoriu, fără să arate nici un semn de îngrijorare.

– Cred că-mi cunosc drepturile, încep eu, și cît de departe putem ajunge fără să trebuiască să cheltuiesc bani pe un avocat. Nu-mi permit unul care să fie cu adevărat bun, iar cei pe care mi-i permit nu mi-ar fi de nici un folos. Avocatul meu, deși este extrem de competent cînd vine vorba să întocmească un testament, ar reprezenta o povară care ne-ar scoate din sîrite pe toți. Nu l-am ucis eu pe Crampton. Nu numai că orice formă de violență îmi repugnă, dar nu aveam nici un motiv să-i doresc moartea.

Dalglish se hotărîse să lase interogatoriul pe seama lui Kate și Piers. Amîndoi stateau față în față cu Gregory, în timp ce Dalglish se dusesse la fereastra dinspre est. Își spuse că era un loc foarte ciudat pentru desfășurarea unui interogatoriu. Camera modest mobilată, cu masa pătrată, patru scaune cu spătar drept și două fotolii, nu se schimbaseră de prima dată cînd o văzuseră.

Se schimbaseră numai becul mai puternic care atârna deasupra mesei. Singurele semne ale prezenței lor se aflau în bucătărie – colecția de câni, mirosul slab de cafea și de sandviciuri – și în salonașul mai confortabil de vizavi, unde doamna Pilbeam pusese chiar și un vas cu flori. Dalglish se întrebă ce impresie i-ar fi făcut unui privitor oarecare scena de față, spațiul funcțional aproape gol, cei trei bărbați și femeia atât de evident implicați în ceea ce făceau. Putea fi la fel de bine un interogatoriu sau o conspirație și zgomotul ritmic al valurilor sublinia atmosfera amenințătoare și caracterul ei secret.

Kate dădu drumul la casetofon și parcurseră etapa preliminară. Gregory își spusese numele și adresa, iar cei trei polițiști, numele și rangul.

Piers fu cel care începu seria întrebărilor:

– Arhidiaconul Crampton a fost ucis în jur de miezul nopții simbăta trecută. Unde vă aflați după ora zece în seara aceea?

– V-am mai spus asta când am discutat prima dată. Eram acasă și ascultam Wagner. Nu am ieșit din casă pînă cînd nu am fost chemat telefonic la întrunirea solicitată de Sebastian Morell în bibliotecă.

– Avem dovezi că cineva a intrat în camera lui Raphael Arbuthnot în noaptea aceea. Dumneavoastră ați fost?

– Cum aș fi putut? V-am mai spus că nu am ieșit din casă.

– Pe 27 aprilie 1988 v-ați căsătorit cu Clara Arbuthnot și ne-ați spus că Raphael este fiul dumneavoastră. În momentul încheierii căsătoriei știați că în urma ceremoniei va deveni copil legitim și va ajunge astfel moștenitorul Colegiului St Anselm?

Urmă o scurtă pauză. Dalglish își spusese: „Nu are idee cum am aflat de căsătoria lui. Nu este sigur cît de mult știm“.

– La momentul respectiv nu știam, spusese Gregory. Mai tîrziu – nu-mi aduc aminte exact cînd – am aflat că prin legea din 1976 fiul meu a devenit legitim.

– Atunci cînd v-ați căsătorit cunoșteți prevederile testamentului domnișoarei Agnes Arbuthnot?

De data asta nu mai urmă nici o ezitare. Dalglish era convins că Gregory se interesase, probabil făcuse cercetări la Londra. Dar făcuse asta sub un alt nume și putea fi destul de sigur

că cel puțin acest lucru nu putea fi descoperit cu ușurință de polițiști, așa că spuse:

– Nu, nu le cunoșteam.

– Și soția dumneavoastră nu v-a spus nimic despre asta înainte sau după căsătorie?

Din nou o scurtă ezitare și o fluturare din gene. Apoi Gregory se decise să riște:

– Nu, nu mi-a spus. Era mai preocupată de salvarea propriului suflet decât de bunăstarea financiară a fiului nostru. Și dacă aceste întrebări oarecum naive sînt menite să sublinieze că am avut un mobil, aş dori să subliniez că și cei patru preoți rezidenți aveau.

– Parcă ne-ați spus că nu cunoșteati prevederile testamentului, interveni Piers.

– Nu mă refeream la avantajele pecuniare. Mă gîndeam la faptul că practic nimeni de la colegiu nu-l plăcea pe arhidiacon. Și dacă vreți să insinuați că l-am ucis pe arhidiacon ca să-i asigur fiului meu o moștenire, vreau să subliniez că oricum colegiul urma să fie închis. Toți știam că timpul pe care aveam să îl petrecem aici era limitat.

– Închiderea era inevitabilă, poate, dar nu iminentă, spuse Kate. Parintele Sebastian ar fi putut negocia funcționarea lui pentru încă un an sau doi. Suficient pentru ca fiul dumneavoastră să-și definitiveze pregătirea și să fie hirotonisit. Nu asta doreați?

– Aș fi preferat să aibă o altă carieră. Dar, după cîte am înțeles, asta este una dintre cele mai mici probleme ale unui părinte. Rareori copii fac alegeri înțelepte. Și, cum l-am ignorat pe Raphael timp de douăzeci de ani, nu cred că mă pot aștepta să am un cuvînt de spus în felul în care își organizează viața.

– Astăzi am aflat, interveni Piers, că ucigașul arhidiaconului a purtat în mod sigur mantaua unuia dintre studenți. În spălătorul de la St Anselm am găsit o astfel de manta maro într-una dintre mașinile de spălat. Dumneavoastră ați pus-o acolo?

– Nu, nu eu și nici nu știu cine a făcut-o.

– Mai știm că cineva, probabil un bărbat, i-a telefonat doamnei Crampton la ora nouă și jumătate în seara crimei, sub pretextul că sună de la dieceză, și a cerut numărul de mobil al arhidiaconului. Dumneavoastră ați făcut asta?

Gregory își reținu un ușor zîmbet.

– Este un interogatoriu surprinzător de simplist din partea uneia dintre cele mai prestigioase echipe a Scotland Yard-ului, după cîte am înțeles că sînteți considerați. Nu, nu am dat acel telefon și nu știu cine a făcut-o.

– La un moment dat preoții și cei patru studenți rămași la colegiu s-au dus la vecernie. Dumneavoastră unde erăți?

– Acasă, scriam eseuri. Și nu am fost singurul bărbat care nu a participat la slujbă. Yarwood, Stannard, Surtees și Pilbeam au rezistat tentației de a auzi predica arhidiaconului; la fel și cele trei femei. Sînteți siguri că un bărbat a fost cel care a telefonat?

– Uciderea arhidiaconului nu a fost singura tragedie care a pus în pericol viitorul colegiului, spuse Kate. Moartea lui Ronald Treeves nu a fost de nici un ajutor. A fost cu dumneavoastră vineri seara. A doua zi a murit. Ce s-a întîmplat în acea vineri?

Gregory o privi țintă. Expresia de dispreț și silă de pe fața lui era atît de evidentă, de parcă ar fi scuipat-o. Kate se înroși, dar continuă:

– Fusesse respins și trădat. A venit la dumneavoastră pentru alinare și îmbărbătare și dumneavoastră l-ați alungat. Nu asta s-a întîmplat?

– A venit la mine pentru o lecție din Noul Testament în greaca veche. Recunosc că lecția a fost mai scurtă decît de obicei, dar asta a fost dorința lui. E evident că știți că a furat anafura sfințită. L-am sfătuit să se spovedească părintelui Sebastian. Era singurul sfat pe care i-l puteam da; și dumneavoastră ați fi făcut la fel. M-a întrebă dacă asta ar putea să însemne exmatricularea și i-am spus că, avînd în vedere modul specific în care părintele Sebastian privește realitatea, părerea mea este că da. Dorea o îmbărbătare, dar nu puteam să i-o ofer. Era mai bine să riște să fie exmatriculat decît să cadă pe mîna unei șantajiste. Era fiul unor oameni bogați; ar fi putut s-o plătească pe femeia aia ani de-a rîndul.

– Aveați vreun motiv să presupuneți că domnișoara Surtees este o șantajistă? Cit de bine o cunoașteți?

– Destul de bine ca să știu că este o tînară lipsită de orice scrupule căreia îi place puterea. Secretul lui putea fi oricînd dezvăluit.

– Așa că el s-a sinucis, spuse Kate.

– Din nefericire. Acest lucru nu putea fi prevăzut sau împiedicat.

– Apoi a urmat o a doua moarte, zise Piers. Avem probe că doamna Munroe descoperise că sînteți tatăl lui Raphael. V-a spus ceva despre asta?

Urmă o altă pauză. Gregory își pusese mîinile pe masă și acum și le privea. Dalglish nu putea să-i vadă fața, dar știa că bărbatul luase o hotărîre. Se întreba din nou cît știa poliția și cît de sigură era pe informații. Vorbise Margaret Munroe și cu altcineva? Lăsase poate o scrisoare?

Tăcerea dură mai puțin de șase secunde, dar păru mai lungă. Apoi Gregory spuse:

– Da, a venit să mă vadă. Făcuse cîteva cercetări – nu mi-a spus ce anume – care îi confirmaseră bănuielele. Se pare că două lucruri o îngrijorau. Primul – că îl mințisem pe părintele Sebastian și lucram aici pentru cu totul alt motiv decît se credea. Al doilea, mai important – că trebuia să-i spun adevărul lui Raphael. Nici una din aceste chestiuni nu o privea, dar mi s-a părut înțelept să-i explic de ce nu mă căsătorisem cu mama lui Raphael cînd aceasta a rămas însărcinată și de ce mă răzgîndisem ulterior. I-am spus că așteptam să-i spun fiului meu în momentul cînd consideram că această veste nu va fi foarte neplăcută pentru el. Doream să aleg eu momentul propice. Putea să stea liniștită că o să-i spun lui Raphael înainte de terminarea trimestrului. Avînd în vedere acest angajament – pe care, de altfel, nu avea nici un drept să mi-l smulgă – mi-a promis că o să păstreze secretul.

– Și în noaptea aceea a murit, spuse Dalglish.

– Din cauza unui atac de cord. Dacă șocul descoperirii și efortul confruntării cu mine s-au dovedit a fi fatale, îmi pare rău. Nu pot să fiu făcut răspunzător pentru toate decesele care se petrec la St Anselm. Probabil că o să mă acuzați și că am împins-o pe Agatha Betterton pe scara de la pivniță.

– Și ați făcut-o? întrebă Kate.

De data asta Gregory reuși să-și ascundă sentimentul de antipatie.

– Am crezut că vă ocupați de investigarea morții arhidiaconului Crampton, nu că încercați să mă transformați într-un uci-gaș în serie. Nu ar trebui să ne concentrăm pe singura moarte care, fără îndoială, a fost o crimă?

Dalgliesh fu cel care vorbi:

– Avem nevoie de mostre de păr de la toți cei care se aflau la colegiu simbată noaptea. Presupun că nu aveți nici o obiecție?

– Nu, dacă această umilință va fi extinsă asupra tuturor celorlalți suspecți. Nu e o procedură care să necesite o anestezie generală.

Prelungirea interogatoriului avea un scop. Continuă cu rutina specifică încheierii interogatoriului și Kate opri casetofonul.

– Dacă vreți mostrele de păr, ar fi bine să veniți acum să le luați, afirmă Gregory. Am de gând să mă apuc de lucru și nu-mi place să fiu întrerupt.

Apoi se îndepărta în noapte.

– Vreau mostrele în noaptea asta, spuse Dalgliesh. După aceea am de gând să mă duc la Londra. Vreau să fiu la laborator când va fi examinată mantaua. Ar trebui să obținem rezultatul în vreo două zile, dacă i se acordă prioritate. Voi doi și Robbins rămâneți aici. Voi vorbi cu părintele Sebastian să vă mutați aici. Cred că vă va putea da saci de dormit și saltele dacă nu mai sînt paturi libere. Vreau ca Gregory să fie supravegheat non-stop.

– Și dacă nu obținem nimic de pe manta? întrebă Kate. Tot ce avem pînă acum sînt dovezi indirecte. Fără probe judiciare nu avem nici un caz.

Rostise un adevăr evident, așa că nici Dalgliesh și nici Piers nu-i răspunseră.

Cînd trăia sora lui, părintele John apărea doar rareori la masă, cu excepția cinei, cînd toți membrii comunității erau așteptați să fie prezenți pentru ceea ce părintele Sebastian considera a fi o celebrare unificatoare a vieții în comunitate. Dar acum, oarecum pe neașteptate, părintele John sosi la ceaiul de marți după-amiaza. Dar după decesul domnișoarei Betterton nu mai existase un ceremonial de reunire a întregului colegiu; știerea fusese dată fiecărui preot și student în parte de părintele Sebastian, cît mai discret posibil. Cei patru studenți își exprimaseră deja condoleanțele părintelui John și acum încercau să-și arate simpatia umplîndu-i ceașca de ceai și aducîndu-i pe rînd sandviciuri, biscuiți și prăjituri de la masa din refectoriu. Părintele stătea lingă ușa, un om mărunțel și liniștit, de o politețe desăvîrșită, care zîmbea din cînd în cînd. După ceai, Emma îi sugera că e gata să pună ordine în lucrurile domnișoarei Betterton și amîndoi se îndreptară împreună spre apartament.

Emma se întrebase cum ar putea să strîngă lucrurile și îi ceruse doamnei Pilbeam doi saci de plastic tare, unul pentru lucruri care să fie trimise la Oxfam sau la altă organizație de caritate și altul pentru hainele care urmau să fie aruncate. Dar cei doi saci negri pe care îi primise i se păruseră atît de nepotrivîți pentru altceva decît pentru gunoi, încît se decisese să sorteze întîi lucrurile din dulap, apoi să le pună în saci și să le ia atunci cînd părintele John nu va fi de față.

Emma îl lăsă în lumina slabă răspîndită de flăcările albastre ale focului de gaz și se duse în dormitorul domnișoarei Betterton. Lustra cu un abajur demodat și prăfuit, care atîrna din mijlocul tavanului, răspîndea o lumină insuficientă, dar veioza de pe noptiera de lingă patul cu cadru de alamă era dotată cu un bec

mai puternic și, înclinînd-o astfel încît să lumineze camera, Emma reuși să-și înceapă treaba. În dreapta patului se afla un scaun cu spătar înalt și un scrin cu forme curbate. Singura mobilă care se mai afla acolo era un imens dulap de mahon decorat cu cartușe sculptate care ocupa spațiul dintre cele două ferestre mici. Emma deschise ușa și simți mirosul de mucegai combinat cu cel de tweed, lavandă și naftalină.

Dar sarcina sortării și aruncării unor lucruri se dovedi mai puțin dificilă decît se temuse. În viața ei solitară, domnișoara Betterton se descurcase cu puține haine și era greu de crezut că-și cumpărase ceva nou în ultimii zece ani. Emma scoase din dulap o haină grea de bizam cu petice roase de molii, două costume de tweed, cu jachete avînd perinițe exagerat de mari la umeri, care arătau de parcă fuseseră purtate ultima oară în anii 1930, o colecție pestriță de jachete cu nasturi și fuste lungi de tweed, rochii de seară de catifea și satin de o calitate excelentă, dar cu o croială ieșită de mult din vogă, pe care o femeie modernă nu ar fi acceptat să le poarte decît, poate, la un bal mascat. Scrinul conținea cămăși și lenjerie intimă, chiloți cu minecute spălați, dar pătați între picioare, veste cu mîneacă lungă și șosete groase. Puține lucruri de aici puteau fi date de pomană.

Emma simți brusc repulsie și milă pentru domnișoara Betterton la gîndul că inspectorul Tarrant și colegii lui au putut scotoci printre aceste rămășițe amărîte. Ce-or fi așteptat să găsească – o scrisoare, un jurnal, o mărturisire? Membrii congregațiilor medievale, expuși duminică de duminică la imaginile terifiante ale *Judecății de Apoi*, se rugau să fie feriți de o moarte bruscă, temîndu-se că ar putea să ajungă în fața creatorului lor nespovediți. Omul modern, în clipa de pe urmă, regreta mai degrabă că-și lăsa biroul în dezordine, ambițiile nerealizate și scrisorile incriminatoare.

În sertarul de jos găsi ceva surprinzător. Înelită cu grijă într-o hîrtie cafenie, se afla o tunică de ofițer de aviație cu aripi deasupra buzunarului stîng, două cercuri pe mîneacă și o medalie. Alături era o caschetă destul de uzată, turtită. Emma puse pe pat tunică și haina de bizam și le contemplă o clipă într-o tăcere nedumerită.

Găsi bijuteriile într-o cutie mică de piele pusă în sertarul de sus, stînga, al scrinului. Nu erau multe și broșele cu camee, inelele masive de aur și coliere lungi de perle păreau a fi moștenire

de familie. Era dificil de apreciat valoarea lor, deși unele pietre arătau bine și Emma se întreba cum ar putea să îndeplinească cît mai bine cererea parintelui John de a le vinde. Poate că cel mai bun plan ar fi să ducă toate bijuteriile la Cambridge ca să fie evaluate de unul dintre bijutierii din oraș. Între timp, era responsabilitatea ei să le păstreze în siguranță.

Fundul cutiei era dublu și, ridicîndu-l, Emma găsi un plic mic, îngălbenit de vreme. Deschizîndu-l, în palmă îi căzu un inel. Era de aur și, deși pietrele erau mici, aveau o montură frumoasă – un rubin înconjurat de diamante. Într-un impuls de moment, Emma și-l puse pe degetul mijlociu al mîinii stîngi și își dădu seama ce reprezenta: un inel de logodnă. Dacă domnișoara Betterton îl primise de la pilot, atunci acesta trebuie să fi fost ucis; altfel de ce ar fi păstrat uniforma? Emmei îi veni în minte imaginea vie a unui avion Spitfire sau Hurricane, prăbușindu-se în spirală în Canalul Minecii, lăsînd în urmă o limbă lungă de foc. Sau fusese un pilot de bombardier, doborît deasupra unei ținte inamice, alăturîndu-se în moarte celor uciși de bombele sale? Oare el și Agatha Betterton fuseseră amanți înainte ca el să moară?

Oare de ce era atît de greu de crezut, se întreba ea, că cei bătrîni au fost odată tineri, avînd puterea și frumusețea de animal a tinereții, că au iubit, au fost iubiți, au rîs și au fost plini de optimismul de neînfrînat al tinereții? Îi veni în minte imaginea domnișoarei Betterton, în cele cîteva ocazii în care o văzuse, mergînd cu pași mari pe poteca de pe stînci, cu broboada de lînă pe cap, cu bărbia avîntată înainte, de parcă ar fi înfruntat un dușman mai puternic și mai necruțător decît vîntul; trecînd pe lîngă Emma pe scări și salutînd-o cu un semn scurt din cap sau aruncîndu-i o privire rapidă cu ochii aceia deconcertant de cercetători. Raphael o plăcuse, dorise să-și petreacă timpul în compania ei. Dar fusese oare vorba de o afecțiune adevărată sau doar de bunătate? Și dacă acesta era, într-adevăr, un inel de logodnă, de ce nu-l mai purtase? Dar asta nu era atît de greu de înțeles. Reprezenta ceva care aparținea trecutului și trebuia pus de-o parte, la fel cum făcuse și cu tunică iubitului ei. Nu dorise să aibă în fața ochilor, în fiecare dimineață, această amintire, care reprezenta un simbol care îi supraviețuise celui care i-l dăruise și îi va supraviețui și ei, să-și facă publică durerea și pierderea cu fiecare

gest al mîinii. Era o platitudine să spui că morții continuă să trăiască în amintirea viilor, dar ce substitut era amintirea pentru o voce iubitoare și două brațe puternice care să te cuprindă? Și nu era oare subiectul poeziilor din aproape toată lumea, că viața și dragostea, și frumusețea sint trecătoare și că șaretele înaripate ale timpului au tășuri la roți?

Se auzi o bătaie scurtă la ușă. Emma se întoarse și o văzu în cadrul ușii deschise pe inspectorul Kate Miskin. Pentru o clipă rămaseră privindu-se și Emma nu văzu nici un fel de prietenie în ochii celeilalte.

– Părintele John mi-a spus că va pot gasi aici, începu inspectorul. Comandantul Dalglish mi-a cerut să pun pe toată lumea la curent. El s-a întors la Londra, iar eu, cu inspectorul Tarrant și sergentul Robbins rămînem aici. Acum că apartamentele musafirilor au fost dotate cu încuietori, este important să vă încuiati noaptea. Voi fi la colegiu după vecernie și o să vă conducem la apartament.

Așadar, comandantul Dalglish plecase fără să-și ia rămas-bun. Dar de ce ar fi făcut-o? Avea treburi mai importante pe cap decît politețurile obișnuite. Probabil că și-a luat rămas-bun de la părintele Sebastian. Ce ar mai fi fost necesar?

Tonul inspectorului Miskin fusese de o politețe desăvîrșită și Emma știa că antipatia ei nu era justificată.

– Nu este nevoie să fii însoțită pînă la apartament, spuse ea. Asta înseamnă că, după părerea dumneavoastră, sîntem în pericol?

Urmă o pauză, apoi inspectorul Miskin spuse:

– Nu vreau să spun asta. Doar că există încă un criminal aici, pe promontoriu, și pînă nu îl arestăm, este bine ca toată lumea să-și ia toate măsurile de precauție.

– Și credeți că o să-l arestați?

Urmă iarăși o pauză, apoi inspectorul Miskin răspunse:

– Sperăm că da. La urma urmei, de asta ne aflăm aici, nu-i așa, ca să arestăm pe cineva. Îmi pare rău că nu pot să vă spun mai multe acum. Ne vedem mai tîrziu.

Ieși, închizînd ușa în urma ei. Rămasă singură pe pat, Emma privi la uniforma împăturită și, cu inelul încă pe deget, simți că o podidesc lacrimile, dar nu știa dacă plinge pentru domnișoara Betterton, pentru iubitul ei mort sau un pic pentru ea însăși. Puse apoi inelul înapoi în plic și se apucă să-și ducă la bun sfîrșit treaba.

A doua zi dimineata, Dalglish pleca la prima ora spre laboratorul din Lambeth. Toata noaptea trecuta plouase incontinuu si, desi acum se oprise, luminile rosu, galben si verde in permanenta schimbare ale semafoarelor aruncau imagini tremuratoare si stralucitoare pe soselele inca ude, iar in aer se simtea mirosul proaspăt al Tamisei umflate de ploaie. Londra pare sa doarma numai cateva ore, intre doua si patru dimineata, si chiar si atunci era un fel de amorteala nelinistita. Acum, incet-incet, capitala se trezea si muncitorii, in mici grupuri preocupate, apareau ca sa ia in stapinire orasul.

În mod obișnuit, materialul de la scenele crimei din Suffolk ar fi fost trimise la laboratorul de medicină legală de la Huntingdon, dar acesta era suprasolicitat. Lambeth putea să acorde prioritate examinării probelor, așa cum solicitase Dalglish. Era bine-cunoscut la laborator și fu întâmpinat cu simpatie de personalul de acolo. Doctor Anna Prescott, biologul legist principal care îl aștepta, depusese mărturie la tribunal în câteva cazuri și Dalglish știa că în mare măsură reușitele în justiție se datoraseră reputației ei ca om de știință, încrederii și lucidității cu care ea prezenta rezultatul cercetărilor în fața curții și siguranței calme pe care o afișa în timpul întrebărilor puse de partea adversă – dar, ca toți medicii legiști, nu era membru al poliției. Dacă Gregory avea să fie adus în fața justiției, ea se va afla acolo ca martor expert independent care putea să se pronunțe doar în privința faptelor.

Mantaua fusese uscată în dispozitivul destinat acestui scop din laborator și era întinsă pe una dintre mesele late de examinare sub strălucirea celor patru lămpi fluorescente. Treningul lui Gregory fusese dus în altă parte a laboratorului pentru a se evita

contaminarea probelor. Orice fibre transferate de pe trening pe manta urmau să fie prelevate de pe aceasta cu bandă adezivă și apoi examinate la microscop. Dacă această examinare preliminară la microscop sugera că există o potrivire, urma să aibă loc o nouă serie de teste comparative, inclusiv analiza compoziției chimice a fibrelor. Dar toate acestea, care necesitau un timp considerabil, aveau să se desfășoare în viitor. Singele fusese deja trimis la analiză și Dalgliesh aștepta raportul fără nerăbdare; nu avea nici o îndoială că aparținea arhidiaconului Crampton. Ceea ce căuta acum împreună cu doctorul Prescott erau firele de păr. Amândoi, cu măști și halate, stăteau aplecați deasupra mantalei.

Dalglish își zise că ochiul uman atent este un instrument de cercetare remarcabil de eficient. Le luă numai câteva secunde să găsească ceea ce căutau. Două fire de păr cenușiu erau prinse în lăntișorul de alamă de la gulerul mantalei. Doctorul Prescott le desprinse cu delicatețe și le puse pe o lamelă mică de sticlă. Le examină imediat la un microscop de mici dimensiuni și spuse cu satisfacție:

– Ambele au rădacini. Asta înseamnă că avem mari șanse să obținem un profil ADN.

Două zile mai târziu, la șapte și jumătate dimineța, Dalglish primi un apel telefonic de la laborator în apartamentul lui de pe malul Tamisei. Se reușise prelevarea de ADN din cele două fire de păr și acesta aparținea lui Gregory. Deși erau niște vești la care se așteptase, totuși le primi cu un sentiment de ușurare. Comparația la microscop a fibrelor de pe manta și de pe trening dovedise o potrivire, dar rezultatele testelor finale încă nu sosiseră. Dalglish puse receptorul înapoi în furcă și rămase o clipă pe gânduri. Să mai aștepte sau să acționeze acum? Nu mai voia să amâne momentul efectuării unei arestări. Testul ADN arătase că Gregory purtase mantaua lui Ronald Treeves și potrivirea fibrelor putea doar să confirme această descoperire de necontestat. Putea, desigur, să o sune pe Kate sau pe Piers la St Anselm – amândoi ar fi putut să facă o arestare. Dar simțea nevoia să fie și el prezent acolo și cunoștea și motivul. Arestarea lui Gregory, rostirea formulelor cerute de lege va diminua oarecum sentimentul înfringerii pe care o suferise în ultimul caz când cunoscuse identitatea criminalului, ascultase mărturisirea retractată ulterior, dar nu avusese suficiente probe ca să justifice arestarea. Dacă nu ar fi prezent ar însemna să lase ceva neterminat, cu toate că nu era foarte sigur ce anume.

După cum se așteptase, cele două zile fuseseră mai pline decât de obicei. Se întorsese la un munte de treburi, la probleme care erau în competența lui și la altele care îl preocupau în mod deosebit, la fel ca și pe alți ofițeri superiori. Lipsa personalului în poliție era acută. Era nevoie de recrutarea urgentă a unor oameni inteligenți, educați și foarte motivați din toate păturile sociale, într-un moment când existau alte slujbe care ofereau salarii

mai mari, reputație și mai puțin stres. Se simțea nevoia reducerii birocratiei și a hîrțogăriei, a creșterii eficienței detectivilor și a eliminării corupției într-o epocă în care mita nu mai era reprezentată de o bancnotă de zece lire strecurată în buzunar, ci o cotă parte din profiturile uriașe provenite din comerțul ilegal de droguri. Dar acum, cel puțin pentru scurt timp, Dalglish se va întoarce la St Anselm, care nu mai era un loc al bunătății neîntinate, ci un loc unde îl aștepta o misiune ce trebuia încheiată și oameni pe care dorea să-i vadă. Se întrebă dacă Emma Lavenham se mai afla la colegiu.

Lăsînd la o parte gîndurile legate de agenda lui încărcată, de importanța dosarelor care îi solicitau atenția și de întîlnirea planificată pentru acea după-amiază, Dalglish lăsă un mesaj adjunctului comisarului și secretarei lui. Apoi o sună pe Kate. La St Anselm era liniște – o liniște ciudată, după părerea lui Kate. Oamenii își vedeau de treburile zilnice oarecum abătuți, de parcă acel cadavru înșingerat s-ar mai fi aflat încă sub *Judecata de Apoi* din biserică. Lui Kate i se părea că toată lumea era în așteptarea unui deznodămînt pe jumătate dorit și pe jumătate temut. Gregory nu se arăta la față. După ultimul interogatoriu, la cerearea lui Dalglish își predase pașaportul și nu exista posibilitatea să mai aibă un altul. Dar fuga nu se numărase niciodată printre opțiunile lui; Gregory nu avea de gînd să fie tîrît înapoi, acoperit de rușine, din vreun loc neospitalier de refugiu din străinătate.

Era o zi rece și Dalglish simți pentru prima dată în aerul londonez mirosul metalic al iernii. Un vînt mușcător, dar nehotărît bătea prin centru, însă cînd ajunse la autostradă rafalele erau mai puternice și mai regulate. Traficul era neobișnuit de lejer, cu excepția camioanelor care se îndreptau spre porturile de pe coasta de est, așa că Dalglish conduse repede și liniștit, ținîndu-și lejer mîinile pe volan, cu ochii ațintiți înainte. Ce avea în afară de cele două fire de păr ca instrumente fragile în slujba justiției? Însă va trebui să fie de ajuns.

Se gîndi apoi la proces și se trezi formulînd argumentația apărării. Proba ADN nu putea fi contestată; Gregory purtase mantaua lui Ronald Treeves. Dar avocatul apărării va susține probabil că Gregory o împrumutase de la Treeves în timpul

ultimei lecții de greacă, susținând că îi era frig și că în momentul respectiv purta treningul negru. Nu era un motiv plauzibil, dar oare juriul ar fi crezut asta? Gregory avea un mobil puternic, dar la fel aveau și ceilalți, inclusiv Raphael. Crenguța găsită pe podeaua salonașului lui Raphael putea să fi fost aruncată înăuntru de vînt cînd acesta ieșise din apartament ca să meargă la Peter Buckhurst; era mai bine ca acuzarea să nu se lege prea mult de acest amănunt. Telefonul dat doamnei Crampton de la aparatul din colegiu era un element periculos pentru apărare, dar ar fi putut fi dat de alte opt persoane, posibil chiar de Raphael. Apoi mai era cazul împotriva domnișoarei Betterton. Avusese un motiv și ocazia de a-l ucide pe arhidiacon, dar avea oare forța să minuiască acel sfeșnic greu? Nimeni nu mai avea cum să afle: Agatha Betterton era moartă. Gregory nu fusese acuzat de uciderea ei sau a lui Margaret Munroe. În nici unul din cazuri nu existaseră suficiente probe ca să justifice efectuarea unei arestări.

Drumul dură mai puțin de trei ore și jumătate. Apropiindu-se de capătul drumului care ducea spre colegiu, Dalgliesh văzu înaintea lui întinderea agitată a mării, cu creste albe, pînă la orizont. Opri mașina și o sună pe Kate. Gregory ieșise din casă în urmă cu aproape o jumătate de oră și se plimba pe plajă.

– Vino la capătul drumului de pe coastă și adu și o pereche de cătușe cu tine. S-ar putea să nu fie nevoie de ele, dar nu vreau să risc.

După cîteva minute, Kate se apropie de mașină. Nici unul din ei nu spuse nimic în timp ce ea se sui în mașină, iar Dalgliesh întoarse și se îndreptă spre șirul de trepte care ducea spre plajă. Îl văzură imediat pe Gregory – o siluetă singuratică cu un palton de tweed lung pînă la glezne, cu gulerul ridicat ca să se apere de vînt, stînd la marginea unuia dintre digurile în paragină și privind marea. În timp ce mergeau cu pietrișul de pe coastă scrișnindu-le sub talpi, o pală bruscă de vînt îi izbi făcîndu-i să se aplece. Însă urletul vîntului de-abia se auzea, dominat de tunetul valurilor. Unele după altele, acestea se spargeau în cascade de stropi, iar apa fierbea în jurul digurilor aruncînd spuma care dansa și se rostogolea asemenea unor bule de săpun luminoase pe crestele înalte ale țarmului.

Unul lângă altul, Kate și Dalglish se îndreptară spre silueta nemișcată a lui Gregory care se întoarse spre ei și îi privi cum se apropie. Apoi, cînd îi mai despărteau douăzeci de metri, Gregory o luă hotărît pe marginea digului ducîndu-se către un stîlp aflat la capătul lui. Marginea avea numai douăzeci de centimetri lățime și se înălța la mai puțin de treizeci de centimetri de marea înaltă.

– Dacă va sări, sună la St Anselm. Spune-le că avem nevoie de o barcă și o ambulanță.

Apoi pași cu hotărîre pe marginea digului și se apropie de Gregory. Cînd ajunse la circa doi metri de celălalt se opri și cei doi rămaseră față în față. Gregory îi strigă cu o voce puternică, dar cuvintele de-abia ajunseră la Dalglish peste tumultul mării:

– Dacă ați venit să mă arestați, iată-mă. Dar va trebui să vă apropiați. Nu trebuie să-mi spuneți niște formule legale ridicole? Cred că am dreptul legitim de a le auzi.

Dalglish nu răspunse. Timp de două minute rămaseră în tăcere privindu-se și lui Dalglish i se păru că scurtul interval de timp fu echivalent cu o jumătate de viață de autocunoaștere superficială. Ceea ce simțea acum era ceva nou, o furie mai puternică decît orice își putea aminti. Furia pe care o simțise cînd privise cadavrul arhidiaconului nu era nimic în comparație cu această emoție copleșitoare pe care nici nu o agrea, nici nu se îndoia de ea, ci pur și simplu îi accepta puterea. Știa de ce nu dorise să șadă în fața lui Gregory la măsuta din camera de interogatoriu. Stînd la o oarecare depărtare se distanțase mai mult decît de prezența fizică a adversarului său. Acum nu mai putea să facă acest lucru.

Pentru Dalglish slujba nu constituise niciodată o cruciadă. Cunoștea detectivi cărora imaginea victimei în nimicnicia patetică a sfîrșitului li se imprima atît de puternic în minte, încît nu putea fi ștearsă decît în momentul arestării ucigașului. Unii chiar făceau legăminte personale cu soarta: nu vor mai bea, nu vor mai merge la cîrciumă sau nu-și vor lua concediu pînă cînd ucigașul nu va fi prins. Dalglish le înțelesese mila și revolta, dar niciodată implicarea personală și dușmănia. Pentru el, munca de detectiv fusese un angajament profesional și intelectual pentru descoperirea adevărului. Acum însă nu simțea asta. Nu era

numai faptul că Gregory pîngărise locul unde Dalglish fusese fericit; se întrebă cu amărăciune ce har s-o fi pogorît asupra Colegiului St Anselm doar pentru simpla fericire a lui Adam Dalglish. Nu era numai faptul că îl respecta profund pe părintele Martin și nu putea să-și scoată din minte chipul cutremurat de groază al acestuia cînd îl văzuse ridicîndu-și privirea de la cadavrul lui Crampton; sau acel moment cînd părul negru al Emmei îl atinsese ca o adiere pe obraz în îmbrățișarea atît de scurtă că îi era greu să creadă că avusese cu adevărat loc. Această emoție copleșitoare avea o cauză mai primitivă și mai puțin nobilă. Gregory își planificase crima și o pusese în practică cînd el, Dalglish, dormea liniștit la numai cincizeci de metri depărtare. Iar acum dorea să obțină victoria completă. Avea de gînd să înoate în mare, fericit în elementul pe care îl iubea, spre o moarte ușoară datorată frigului și oboselii. Și avea de gînd chiar mai mult de atît. Dalglish îi putea citi gîndurile la fel de clar cum Gregory i le putea citi pe ale lui. Avea de gînd să-și ia și adversarul cu el. Dacă Gregory intra în apă, la fel avea să facă și Dalglish. Nu avea de ales. Nu putea trăi cu amintirea faptului că stătuse și privea cum se îneacă un om. Și avea să-și riște viața nu din compasiune și omenie, ci din încăpăținare și mîndrie.

Dalglish făcu o comparație relativă a forțelor lor. În ceea ce privește condiția fizică, erau probabil la egalitate, dar Gregory era un înotător mai bun. Nici unul nu avea să reziste prea mult în apa rece ca gheața, dar dacă ajutoarele soseau rapid – așa cum probabil urma să se întîmple – puteau supraviețui. Se întrebă dacă să meargă înapoi și s-o pună pe Kate să sune acum la St Anselm ca să ceară venirea bărcii de salvare, dar se răzgîndi; dacă Gregory auzea mașinile sosind în grabă pe drumeagul de pe coastă, nu avea să mai ezite. Mai exista șansa, chiar dacă slabă, să se răzgîndească. Dar Dalglish știa că Gregory avea un avantaj aproape copleșitor: numai unul din ei dorea să moară.

Așa că rămaseră în așteptare. Apoi, aproape nonșalant, de parcă era o zi de vară și marea se întindea sclipitoare, albastră cu irizații argintii sub razele soarelui, Gregory își lăsă haina să cadă de pe umeri și se aruncă în apă.

Pentru Kate, cele două minute de confruntare mută părură să dureze la nesfârșit. Rămăsese nemișcată, de parcă toți mușchii îi erau pietrificați, cu ochii fixați asupra celor două siluete imobile. Involuntar, dar cu atenție, înaintase. Picioarele îi erau bătute de apele mareei, dar nu părea să-și dea seama de frigul mușcător. Printre dinții încheștați murmură și blestema: „Vino înapoi, vino înapoi! Lasă-l să se ducă!“, chemându-l pe Dalglish cu o fervoare care ar fi trebuit să ajungă la bărbatul neclintit, aflat cu spatele. Acum că Gregory sârise trebuia să acționeze. Forma în grabă numărul de la colegiu și auzi sunetul de apel. Însă nu răspunse nimeni și Kate se trezi murmurând obscenități pe care, în mod obișnuit, nu le-ar fi rostit niciodată. Telefonul continuă să sune. Apoi auzi vocea măsurată a părintelui Sebastian. Încercă la rîndul ei să spună pe un ton calm:

– Părinte, sînt Kate Miskin și mă aflu pe plajă. Dalglish și Gregory sînt în apă. Avem nevoie de o barcă și o ambulanță. Rapid.

Părintele Sebastian nu îi puse alte întrebări, ci spuse:

– Rămîneți unde sînteți ca să marcați locul. Venim imediat.

Urmă o așteptare și mai lungă, dar pe care Kate reuși să o măsoare. După trei minute și cincisprezece secunde auzi zgomotul mașinilor. Privi cu atenție peste valurile înspumate, dar cele două capete nu se mai zăreau. Alergă la capătul digului și rămase pe locul unde stătuse Gregory, fără să ia în seamă valurile care scâldau stilpul sau vîntul tăios. Brusc, îi văzu – capul cărunt și cel cu păr închis la culoare, la numai cîțiva metri depărtare –, dar curba grațioasă a unui val și ploaia de stropi care urmă cînd acesta se sparse reuși să-i ascundă din nou.

Era important să nu-i piardă din ochi, dar, din cînd în cînd, Kate își arunca privirea înspre trepte. Auzi sosirea mai multor mașini, dar numai Land Rover-ul se vedea parcat la marginea stîncii. Se părea că întreg colegiul sosise acolo. Lucrau rapid și metodic. Din baracă fusese scoasă o rampă din lemn acoperit cu ardezie care fusese apoi așezată pe panta zgrunțuroasă a plajei. Barca gonflabilă rigidă alunecă pe rampă, apoi fu ridicată de cite trei oameni de fiecare latură, care alergară cu ea la malul mării. Kate văzu că Pilbeam și Henry Bloxham urmau să fie cei care

plecau în misiunea de salvare și fu oarecum surprinsă că în locul lui Henry nu mergea Stephen Morby, care părea mult mai puternic. Dar poate că Henry era un marinar mai experimentat. Părea imposibil să reușească să lanseze la apă ambarcațiunea contra valurilor uriașe, dar în câteva secunde auzi urletul motorului și îi văzu pe cei doi îndreptându-se spre larg ca apoi să facă o curbă largă, venind spre ea. Kate zări iarăși pentru moment cele două capete și arată înspre ele.

Nici înotătorii, nici barca nu se mai vedeau acum, cu excepția scurtelor momente când erau ridicate de câte un val. Kate nu putea să facă nimic, așa că se întoarse la grupul de pe plajă. Raphael avea un colac de sfoară, părintele Peregrine avea o centură de salvare, iar Piers și Robbins căraseră pe umeri două târgi de pînză. Veniseră și doamna Pilbeam și Emma, prima cu o trusă de prim ajutor, iar cealaltă cu prosoape și mai multe pături viu colorate. Stăteau împreună într-un mic grup și priveau țintă marea.

Și acum barca se întorcea. Sunetul motorului era mai puternic și brusc aceasta apără, călărind pe câte un val înalt înainte să cadă odată cu el.

– Au reușit să-i ia, spuse Raphael. Sint patru în barcă.

Se apropiau cu o viteză destul de mare, dar părea imposibil ca barca să poată rezista pe marea atât de agitată. Atunci se întâmplă nenorocirea. Sunetul motorului nu se mai auzi și îl văzură pe Pilbeam aplecându-se disperat peste marginea ambarcațiunii. Barca era acum lipsită de putere, aruncată dintr-o parte în alta ca o jucărie. Deodată, la douăzeci de metri de mal, partea din spate se ridică, rămase nemișcată câteva secunde, perpendicular pe apă, apoi se răsturnă.

Raphael legase capătul unei frînghii de unul dintre stîlpii de pe dig și, prinzîndu-și celălalt capăt în jurul taliei, intră în mare. Stephen Morby, Piers și Robbins îl urmară. Părintele Peregrine își scosese sutana și se aruncă în valurile uriașe de parcă s-ar fi aflat în elementul său în marea agitată. Henry și Pilbeam, ajutați de Robbins, se luptau cu valurile ca să ajungă la mal. Părintele Peregrine și Raphael îl apucară pe Dalglish, iar Stephen și Piers pe Gregory. În câteva secunde fură aruncați pe pietrișul țărmului, iar părintele Sebastian și părintele Martin se grăbiră înspre ei ca

să-i tragă din apă. Fură urmași de Pilbeam și Henry care rămăseră întinși pe mal, încercînd să-și recapete suflarea, în timp ce valurile se spargeau peste ei.

Numai Dalglish își pierduse cunoștința și, alergînd spre locul unde acesta zăcea nemișcat, Kate văzu că se lovise cu capul de dig și că sîngele amestecat cu apă îi pătase cămașa. Pe gît avea o urmă, roșie ca sîngele, în locul în care îl apucaseră mîinile lui Gregory. Kate îi scoase cămașa și o apăsă pe rană, apoi auzi vocea doamnei Pilbeam:

– Dați-mi voie, domnișoară. Am adus bandaje.

Dar Morby fu cel care preluă controlul situației.

– Să scoatem apa din el, zise el și, întorcîndu-l pe Dalglish pe burtă, începu procedurile de resuscitare.

Ceva mai departe, Gregory, doar în pantaloni scurți, stătea cu capul între mîini încercînd să-și recapete suflarea, supravegheat de Robbins.

Kate îi spuse pe Piers:

– Adu niște pături să-l învelim și o băutură fierbinte. De îndată ce s-a încălzit și și-a revenit suficient ca să înțeleagă ce facem, spune-i de ce este acuzat. Și pune-i cătușele. Nu vrem să riscăm. A, și poți adăuga tentativa de crimă la acuzația principală.

Se întoarse apoi spre Dalglish. Brusc acesta vărsă apă și sînge și murmură ceva neinteligibil. Abia atunci Kate o observă pe Emma Lavenham, albă ca varul la față, ingenușind la capul lui Dalglish. Nu spuse nimic dar, văzîndu-i privirea lui Kate, se ridică și se îndepărtă de parcă și-ar fi dat seama că nu avea ce să caute acolo.

Ambulanța nu se auzea venind și nu știau cît timp va dura pînă la sosirea ei. Piers și Morby îl ridicară pe Dalglish, îl puseră pe o targă și se îndreptară spre una dintre mașini, cu părințele Martin alături. Cei din grupul care intrase în apă stăteau tremurînd, înveliți în pături, trecînd o sticlă de la unul la altul, apoi se îndreptară spre scări. Pe neașteptate, printr-o breșă în nori, o rază timidă de soare luminea plaja. Privindu-i pe tinerii bărbați cum își ștergeau părul cu prosoapele și alergau ca să-și repună sîngele în mișcare, lui Kate îi veni în minte imaginea

unei petreceri pe plajă în timpul verii și i se păru că în orice clipă ar fi putut să înceapă să se alerge unul pe altul în joacă pe nisip.

Ajunseseră sus și urcară targa în Land Rover. Kate o observă pe Emma lângă ea.

– Va fi bine? întrebă Emma.

– Oh, o să supraviețuiască. E un tip rezistent. Rănile la cap sângerează din abundență, dar aceasta nu părea să fie adâncă. O să fie externat și o să se întoarcă la Londra în câteva zile. Ca noi toți, de altfel.

– Eu plec diseară la Cambridge, zise Emma. Vă rog să-i transmiteți toate cele bune din partea mea.

Fără să aștepte un răspuns, se întoarse și se alătură micului grup de studenți. Gregory, cu cătușe la mâini și învelit în pături, era împins în Alfa Romeo de Robbins. Piers se apropie de Kate și amândoi rămaseră privind în urma Emmei.

– Se întoarce la Cambridge în seara asta. De ce nu? Acolo îi este locul.

– Și locul tău unde este? o întrebă Piers.

Nu se aștepta să primească un răspuns, dar Kate spuse:

– Cu tine, cu Robbins și cu AD. Unde ai vrea? La urma urmei, asta mi-e meseria.

Cartea a patra

UN SFÎRȘIT ȘI UN ÎNCEPUT

Dalgliesh sosi pentru ultima oară la St Anselm într-o zi minunată de la mijlocul lui aprilie, în care cerul, marea și pământul în-suflețit conspirau într-o dulce armonie a unei calme frumuseți. Conducea mașina decapotată și aerul puternic care îi biciuia fața aducea cu el esența – o aromă dulce, nostalgică – zilelor de aprilie din copilăria și tinerețea lui. Pornise la drum cu câteva îndoieli, dar acestea se risipiseră odată ce trecu de ultima suburbie din estul orașului și acum starea lui sufletească se potrivea cu calmul zilei.

Scrisoarea venise de la părintele Martin – o caldă invitație de a vizita St Anselm, care era, oficial, închis. Acesta îi scrisese: „Ar fi plăcut să avem ocazia să ne luăm rămas-bun de la prietenii noștri înainte de a pleca și sperăm că Emma ni se va alătura în weekendul din aprilie“. Dorise ca Dalgliesh să știe că ea va fi acolo; o atenționase oare și pe ea? Și, dacă da, va decide ea să nu vină?

Și iată, în sfârșit, micul drum lateral atât de familiar, ușor de trecut cu vederea dacă n-ar fi fost frasinul îmbrăcat în iederă. Grădinile din față ale caselor gemene erau pline de narcise galbene, strălucirea lor contrastând cu galbenul blând al primulelor dese de pe marginea acoperită de iarbă a drumului. În gardurile vii de pe fiecare parte a aleii se iveau primele mlădițe verzi și când, cu o tresărire, Dalgliesh văzu prima oară marea, aceasta se întindea în benzi liniștite de albastru sclipitor spre orizontul purpuriu. Sus, deasupra capului, nevăzut și de-abia auzit, un avion de luptă lăsa o diră albă zdrențuită pe cerul fără nori. Sub strălucirea lui, lacul era de un albastru lăptos, calm și liniștit. Își putea imagina licărul peștilor lucitori care alunecau dedesubt, fără să tulbure suprafața apei. Furtuna din noaptea uciderii arhidiac-nului distrusese ultimele rămășițe ale epavei și acum chiar și așchiile negre de lemn dispăruseră și plaja se întindea, fără vreo

urmă de picior de om, între malul de pietriș și mare. Într-o asemenea dimineată, Dalgliesh n-ar fi putut regreta această dovadă a puterii vindecătoare a timpului.

Înainte de a coti spre nord, pe drumul de coastă, trase la marginea stîncii și opri motorul. Era o scrisoare pe care simțea nevoia să o recitească. O primise cu o săptămînă înainte ca Gregory să fie condamnat la închisoare pe viață pentru uciderea arhidiaconului Crampton. Scrisul era ferm, precis și drept. Nu era nimic altceva scris, doar pe plic apărea numele lui Dalgliesh.

Îmi cer scuze pentru această scrisoare și veți înțelege că nu a fost alegerea mea. Pînă acum veți fi aflat că m-am decis să-mi schimb pledoaria de vinovație. Aș fi putut pretinde că motivul meu este de a-i scuti pe acei prostănaci patetici, părintele Martin și părintele John, de chinul prezentării ca martori ai acuzării sau refuzul meu de a-mi vedea fiul ori pe Emma Lavenham expuși întrebărilor brutale ale avocatului meu. Mă cunoașteți mai bine de atît. Motivul meu este, desigur, să mă asigur că Raphael nu va purta toată viața stigmatul suspiciunii. Mi-am dat seama că există o șansă reală să fiu achitat. Abilitatea extraordinară a avocatului meu este aproape egală cu mărimea onorariului și mi-a spus clar că este sigur că pot scăpa cu fața curată, deși a avut grijă să nu folosească exact cuvintele acestea. La urma urmei sînt o persoană respectabilă, din clasa mijlocie.

Întotdeauna mi-am propus să fiu achitat dacă ajungeam în fața justiției și nu aveam nici o îndoială că acest lucru avea să se întîmple. Dar, pe de altă parte, îmi propusesem să-l omor pe părintele Crampton într-o noapte cînd Raphael nu se afla la colegiu. După cum știți, am avut grijă să merg în apartamentul lui ca să mă asigur că plecase. Oare dacă l-aș fi găsit acasă, aș mai fi comis crima? Răspunsul este nu. Nu în acea noapte și probabil niciodată. Este puțin probabil că toate condițiile necesare pentru a reuși s-ar fi întîmplat să apară din nou. Mi se pare interesant că arhidiaconul a murit din cauza unui simplu act de bunătate al lui Raphael față de un prieten bolnav. Am mai observat și înainte cum răul își are rădăcinile în bine. Ca fiu de preot, sînteți mai competent în abordarea acestei enigme teologice.

Oamenii care, asemenea nouă, trăiesc într-o civilizație aflată pe moarte au trei opțiuni. Putem încerca să împiedicăm declinul așa cum un copil clădește castele de nisip pe malul unui flux în creștere. Putem ignora moartea frumuseții, învățaturii, artei, integrității intelectuale, găsindu-ne alinare în propria consolare. Și asta am încercat să fac timp de câțiva ani. Sau putem să ne alăturăm barbarilor și să ne luăm partea de pradă. Asta este alegerea cea mai populară și în cele din urmă a fost și a mea. Dumnezeuul fiului meu a fost ales de alții. Raphael a fost în puterea acelor preoți de la naștere. Eu am vrut să-i ofer șansa unei zeități mai contemporane – banii. Acum are bani și va descoperi că nu va putea să-i dea de pomană, nu pe toți. Va rămîne un om bogat; timpul va demonstra dacă va rămîne preot.

Îmi închipui că nu vă pot spune nimic nou despre crimă. Biletul anonim trimis lui Sir Alfred a fost merit, desigur, să provoace probleme Colegiului St Anselm și lui Sebastian Morell. Nu m-am așteptat să-l aducă la colegiu pe cel mai distins dintre detectivii de la Scotland Yard, dar prezența dumneavoastră, departe de a mă împiedica, a adăugat un plus de provocare momentului oportun. Planul meu de a-l ademeni pe arhidiacon în biserică a funcționat perfect; trebuia să vadă cu ochii lui abominabila faptă pe care i-o descriesem. Cutia cu vopsea neagră și pensula le găsisem în biserică și marturisesc că mi-a făcut plăcere să vandalizez tabloul. Păcat că arhidiaconul a avut atât de puțin timp să-mi contemple opera.

Poate aveți semne de întrebare în legătura cu cele două morți pentru care nu am fost acuzat. Prima – sufocarea lui Margaret Munroe – a fost o necesitate. Nu a fost nevoie de o planificare laborioasă și moartea ei a fost ușoară, aproape naturală. Era o femeie nefericită, care probabil mai avea puțin timp de trăit, dar în intervalul acela ar fi putut face mult rău. Pentru ea nu conta dacă viața îi era mai scurtă cu o zi, o luna sau un an. Dar pentru mine însă conta. Plănuisem ca ceilalți să afle cine sînt părinții lui Raphael numai după ce St Anselm era închis și agitația provocată de crimă se liniștea. Desigur că v-ați dat repede seama de esența planului meu. Doream să-lucid pe Crampton și în același timp să arunc suspiciunea asupra colegiului, fără să ofer probe

concludente împotriva mea. Voiam să se închidă cît mai curînd colegiul, de preferat înainte de hirotonisirea fiului meu, și doream ca moștenirea să rămîna intactă. Și, trebuie să mărturisesc, mă bucuram la gîndul că Sebastian Morell avea să-și încheie cariera în suspiciune, eșec și rușine. El avusese grijă ca eu să mi-o închei în acest fel.

Poate aveți întrebări în legătură cu moartea tristă a Agathe Betterton, o altă femeie nefericită. Dar asta a fost doar folosirea unei oportunități neașteptate. Vă înșelați dacă vă închipuiți că se afla în capul scîrilor cînd i-am telefonat doamnei Crampton. Nu atunci m-a văzut. Dar m-a văzut în noaptea crimei cînd am pus cheile la loc. Presupun că aș fi putut s-o ucid atunci, dar m-am hotărît să aștept. Era, oricum, considerată o femeie nebună. Chiar dacă m-ar fi acuzat că mă aflam în casă după miezul nopții, mă îndoiesc că totuși ar fi avut mai multă greutate cu vîntul ei decît al meu. Însă duminică seara a venit să-mi spună că secretul meu era în perfectă siguranță. Nu a fost niciodată o persoană coerentă, dar mi-a dat de înțeles că nimeni care l-ar fi ucis pe arhidiaconul Crampton nu avea de ce să se teamă în privința ei. Era un risc pe care nu puteam să mi-l asum. Vă dați seama că nu ați putea să dovediți nici una dintre morțile astea? Mobilul nu este suficient. Dacă mărturisirea aceasta va fi folosită împotriva mea, o să neg tot.

Am aflat ceva surprinzător despre crimă, despre violență în general. Probabil nu este o noutate pentru tine, Dalglish – la urma urmei ești expert în astfel de chestiuni. Personal, mi se pare interesant. Prima lovitură a fost deliberată, însă nu a fost lipsită de o oarecare greață și repulsie; a fost o chestiune de voință. Judecata mea a fost clară: vreau ca acest om să moară; aceasta este cea mai eficientă metodă să-l omor. Intenționasem să-i aplic numai o lovitură, cel mult două, dar după prima am simțit fluxul adrenalinei. Pofa de violență m-a copleșit. Am continuat să lovesc fără să mă gîndesc. Chiar dacă ați fi apărut în acel moment mă îndoiesc că m-aș fi oprit. Instinctul de a ucide nu apare cînd ne gîndim la violență, ci numai atunci cînd aplicăm prima lovitură.

Nu mi-am mai văzut fiul de cînd am fost arestat. Nu dorește să mă vadă și fără îndoială că așa este mai bine. Am trăit toată viața fără afecțiunea celorlalți și ar fi penibil să o accept acum.

Aici scrisoarea se încheia. Împăturind-o, Dalgliesh se întreba cum va suporta Gregory închisoarea, care ar putea dura și zece ani. Dacă va avea cărți, probabil va supraviețui. Oare acum privea pe fereastra cu gratii și își doarea să poată mirosi dulceața acestei zile de primăvară?

Porni mașina și se îndreptă spre colegiu. Ușa din față era larg deschisă ca să pătrundă soarele înăuntru și Dalgliesh pași în holul pustiu. Lampa era încă aprinsă la statuia Fecioarei, iar în aer mai plutea vagul miros ecleziastic de tămîie, cărți vechi și ceară de mobilă. Însă lui Dalgliesh casa i se păru parțial golită, așteptînd cu resemnare tăcută sfîrșitul inevitabil.

Nu se auzi nici un sunet de pași, dar brusc Dalgliesh deveni conștient de prezența cuiva și, ridicînd privirea, îl văzu pe părintele Sebastian în capătul scărilor.

– Bună dimineata, Adam, zise el, vino sus, te rog.

Era pentru prima dată, se gîndi Adam, cînd decanul i se adresase pe numele de botez.

Urmîndu-l în birou, Dalgliesh văzu că se făcuseră unele schimbări. Tabloul lui Burne-Jones nu mai atîrna deasupra șemineului și dispăruse și bufetul. O schimbare subtilă se petrecuse și cu părintele Sebastian. Nu mai purta sutană, ci un costum cu guler preoțesc. Și părea mai bătrîn; crima îl marcase și pe el. Dar trăsăturile austere și frumoase nu-și pierduseră autoritatea și încrederea, la care se mai adăugase ceva: euforia controlată a succesului. Postul pe care îl obținuse la universitate era unul prestigios și, probabil, dorit. Dalgliesh îl felicita pentru reușită.

– Mulțumesc, îi răspunse Morell. Se spune că este o greșeală să te întorci, dar sper că pentru mine și pentru universitate nu se va dovedi așa.

Mai discutară cîteva minute – o concesie necesară făcută politeții. Nu era în firea lui Morell să se simtă stingherit, dar Dalgliesh sesiză că încă îl rodea gîndul respingător că omul care stătea acum în fața lui îl privise odată ca pe un posibil criminal

și se îndoia că Morell va uita sau va ierta vreodată rușinea de a fi fost amprentat. Acum, de parcă ar fi fost obligat să o facă, îl puse pe Dalglish la curent cu schimbările din colegiu.

– Toți studenții și-au găsit locuri la alte colegii teologice. Cei patru studenți în ultimul an pe care i-ați cunoscut cu ocazia morții arhidiaconului au fost acceptați la Cuddesdon și la St Stephen's House, la Oxford.

– Așadar, Raphael își continuă studiile teologice?

– Desigur. Credeați că nu o va face? Făcu o pauză, apoi adăugă: Raphael a fost foarte generos, dar tot va rămâne un om bogat.

Continuă spunându-i despre preoți, dar cu o sinceritate mai mare decât s-ar fi așteptat Dalglish. Părintele Peregrine acceptase un post de arhivar la o bibliotecă din Roma, un oraș în care fusese întotdeauna dornic să se întoarcă. Părintelui John i se oferise o slujbă de capelan la o mănăstire lângă Scarborough. Întrucât, ca pedofil condamnat, i se cerea să-și declare orice schimbare de adresă, mănăstirea îi oferea un refugiu la fel de sigur ca și St Anselm. Abținându-se să nu zîmbească, Dalglish fu de acord în sinea lui că nici nu se putea găsi un post mai adecvat. Părintele Martin avea să-și cumpere o casă în Norwich și familia Pilbeam se muta cu el ca să-l îngrijească, urmînd să moștenească locuința după moartea lui. Deși dreptul lui Raphael la moștenire fusese confirmat, situația legală era complicată și erau multe de hotărît, inclusiv dacă biserica avea să fie inclusă în parohia locală sau secularizată. Raphael dorea ca tabloul de van der Weyden să fie folosit ca piesă de altar și acum i se căuta un loc adecvat. Între timp, pictura era păstrată într-un seif la bancă, la fel și piesele de argint. Raphael decisese ca cei doi Pilbeam să primească locuința în care stăteau, iar Eric Surtees pe a lui. Clădirea principală avea să fie vîndută și transformată în centru pentru meditație și medicină alternativă. Tonul părintelui Sebastian vădea un oarecare dezgust față de această idee, dar Dalglish își zise că se putea și mai rău. Între timp, cei patru preoți și personalul stăteau tot acolo, la solicitarea administratorilor, pînă cînd clădirea avea să fie predată.

Cînd deveni evident că întîlnirea se apropia de sfîrșit, Dalglish îi înmînă părintelui Sebastian scrisoarea de la Gregory.

– Cred că aveți dreptul să vedeți asta, spuse el.

Părintele Sebastian o citi în tăcere. La sfârșit, după ce o împături și i-o înapoie lui Dalglish, zise:

– Mulțumesc. Este uimitor că un om care iubea limba și literatura uneia dintre cele mai mari civilizații ale lumii se reduce la această autojustificare de prost-gust. Mi s-a spus că ucigașii sînt întotdeauna aroganți, dar în cazul lui aroganța este de mărimea diavolului lui Milton. „Răul să-mi fie Dumnezeu“. Mă întreb cînd a citit ultima dată *Paradisul pierdut*. Arhidiaconul Crampton a avut dreptate cînd m-a criticat. Ar fi trebuit să-i aleg cu mai multă grijă pe cei pe care îi invităm să lucreze aici. Bănuiesc că rămîneți peste noapte.

– Da, părinte.

– Va fi o plăcere pentru noi toți. Sper că te vei simți bine.

Părintele Sebastian nu-l însoți pe Dalglish la vechiul său apartament de la Ieronim, dar o chemă pe doamna Pilbeam și îi dădu cheia. Doamna Pilbeam era neobișnuit de vorbăreată, preocupîndu-se ca Dalglish să aibă toate cele necesare în casă. Părea să nu-i vină să plece.

– Părintele Sebastian v-a vorbit despre schimbări. Nu pot să spun că mie și lui Reg ne place foarte mult ideea medicinei alternative. Totuși, oamenii care vin aici par destul de inofensivi. Ni s-a cerut să rămînem în continuare la slujbele pe care le avem – și lui Eric Surtees la fel. Cred că lui îi convine, dar eu și Reg sîntem prea bătrîni pentru schimbări. Sîntem cu preoții de mulți ani și ne e greu să ne obișnuim cu niște străini. Domnul Raphael spune că putem să ne vindem casa, așa că probabil asta vom face ca să punem ceva de-o parte pentru bătrînețe. Probabil că părintele Martin v-a spus că ne gîndim să ne mutăm cu el la Norwich. A găsit o casă foarte drăguță, cu un birou frumos pentru el și destule camere pentru toți trei. Doar nu-l vedeți pe părintele Martin purtîndu-și singur de grijă, nu-i așa, mai ales după optzeci de ani. Va fi bine pentru el să vadă un pic din viața de afară – și pentru noi la fel. Aveți tot ce vă trebuie, domnule Dalglish? Părintele Martin se va bucura să vă vadă. Îl găsiți pe plajă. Domnul Raphael a venit pentru weekend, iar domnișoara Lavenham a sosit și ea.

Dalglish își mută Jaguarul în spatele colegiului și pomi pe jos spre lac. În depărtare văzu că porcii de la Sfîntul Ioan umblau acum liberi pe promontoriu. Părea că numărul lor crescuse

și parcă știau și ei că lucrurile stăteau altfel acum. În acel moment, Eric Surtees ieși din casă cu o găleată în mână.

Dalgliesh merse de-a lungul potecii de pe stîncă pînă la lac. Din capătul scării văzu întreaga plajă. Cele trei siluete păreau să se fi îndepărtat inadins una de alta. În nord, o văzu pe Emma așezată pe pietriș, cu capul aplecat deasupra unei cărți. Pe unul dintre digurile din apropiere, Raphael stătea cu picioarele în apă, privind marea. Nu departe de el, pe o fișie nisipoasă, părintele Martin părea că vrea să facă un foc.

Auzind pașii lui Dalgliesh scrișnind pe pietriș, părintele se ridică în picioare cu greutate și zîmbi.

– Adam! Mă bucur că ai putut veni. Te-ai întîlnit cu părintele Sebastian?

– Da, și l-am felicitat pentru postul obținut.

– E ceea ce și-a dorit întotdeauna și știa că va deveni vacant în toamnă. Însă nu s-ar fi gîndit să accepte oferta dacă St Anselm ar fi rămas deschis.

Se puse din nou pe vine ca să-și continue treaba. Dalgliesh văzu că săpase o groapă puțin adîncă în nisip și clădea un zid de pietre în jurul ei. Alături se găsea o sacoșă de pînză și o cutie cu chibrituri. Dalgliesh se așeză sprijinindu-se pe brațe și își întinse picioarele pe nisip.

Continuînd ceea ce începuse, părintele Martin îl întrebă:

– Ești fericit, Adam?

– Sînt sănătos, am o slujbă care îmi place, mîncare destulă, confort, ocazional obiecte de lux, dacă am nevoie de ele, poezia mea. Dat fiind că trei sferturi din omenire e săracă, nu credeți că nefericirea ar fi un moft pervers?

– Aș putea chiar spune că este un păcat, ceva împotriva căreia să lupți din răputeri. Dacă nu-l putem preaslăvi pe Domnul așa cum merită, putem măcar să-i mulțumim. Dar sînt oare aceste lucruri suficiente?

– O să-mi ții o predică, părinte?

– Nici măcar o omilie. Aș vrea să te văd însurat, Adam, sau cel puțin că îți împarți viața cu cineva. Știu că soția ta a murit la nașterea copilului. Asta este probabil o mîhnire permanentă. Dar nu putem lăsa la o parte dragostea și nici nu ar trebui s-o facem.

Iartă-mă dacă sînt insensibil și impertinent, dar și durerea poate fi un moft.

– A, nu durerea mă face să fiu singur, părinte. Nu e vorba de ceva atît de simplu, natural sau demn de admirație. Este vorba de egoism. De dragostea pentru liniștea mea, de faptul că nu doresc să fiu rănit sau responsabil pentru fericirea altcuiva. Și nu-mi spuneți că durerea mi-ar fi de folos la poezii. Știu asta. Văd suficientă în munca mea. Făcu o pauză, apoi continuă: Nu sînteți un petitor prea bun. Nu m-ar vrea, să știți. Sînt prea bătrîn, prea retras, prea neimplicat, poate am prea mult sînge pe mîini.

Părintele Martin alege o piatră rotundă și o așeză cu atenție. Părea fericit ca un copil cu această ocupație.

– Și probabil că are pe cineva la Cambridge, adăugă Dalglish.

– A, o astfel de femeie sigur are, la Cambridge sau în altă parte. Asta înseamnă că va trebui să-ți bați capul și să riști un eșec. Dar, cel puțin, ar fi o schimbare pentru tine. Atunci, succes, Adam.

Cuvintele păreau să indice sfîrșitul discuției. Dalglish se ridică în picioare și privi spre Emma. Văzu că și ea se ridicase și se îndrepta spre mare. Îi despărteau numai cincizeci de metri. „Am să aștept, își zise Dalglish, și dacă vine spre mine, asta va însemna ceva, chiar dacă vine doar ca să-și ia rămas-bun.“ Apoi gîndul acesta i se păru lipsit de eleganță. El era cel care trebuia să facă prima mișcare. Se apropie și el de malul mării. Mica foaie de hîrtie cu cele șase versuri era încă în portofelul lui. O scoase și, după ce o rupse în bucățele mici, o aruncă în primul val, privind apoi cum dispare în linia de spumă care se retrăgea. Se întoarse spre Emma și văzu că și ea venea spre el pe fișia de nisip uscat dintre pietriș și valuri. Ajunse lîngă el și, fără ca vreunul din ei să spună ceva, rămaseră umăr lîngă umăr privind marea.

Cînd vorbi, cuvintele ei îl surprinsă pe Dalglish:

– Cine e Sadie?

– De ce întrebi?

– Cînd erai pe jumătate inconștient, păraai să crezi că te așteaptă.

„Doamne, își zise el, cum trebuie să fi arătat, pe jumătate gol pe pietriș, însîngerat, plin de nisip, scuipînd apă și sînge, tușind să-mi dau sufletul.“

– Sadie era foarte dulce, spuse el. M-a învățat că, deși poezia este pasiune, nu trebuie să reprezinte întreaga viață. Sadie era foarte înțeleaptă pentru cei cincisprezece ani și jumătate pe care-i avea.

I se păru că aude un riset scurt, plin de satisfacție, dar acesta se pierdu în pala bruscă de vînt. Era ridicol ca la vîrsta lui să se simtă atît de nesigur. Era sfișiat între resentimentul față de această manifestare adolescentină și plăcerea perversă că era capabil de emoții atît de puternice. Iar acum cuvintele trebuiau rostite. Chiar în momentul cînd acestea se risipeau în bătaia brizei, Dalglish le judecă în toată banalitatea și imperfecțiunea lor.

– Aș dori foarte mult să ne mai vedem, dacă ideea nu ți se pare respingătoare. M-am gîndit – am sperat – că am putea să ne cunoaștem mai bine.

„Probabil că par ca un stomatolog care face o programare“, își spuse. Apoi se întoarse s-o privească și ceea ce văzu pe chipul ei îl făcu să-și dorească să strige de bucurie.

– Există legături bune cu trenul între Londra și Cambridge, zise ea. În ambele direcții.

Și îi întinse mîna.

Părintele Martin terminase de construit vatra focului. Acum scoase din sacul de pinză o bucată de ziar și o puse în groapă. Apoi așeză deasupra papyrusul de la Anselm și, aplecîndu-se, scăpără un chibrit. Hîrtia se aprinse imediat și flăcările săriră asupra papyrusului ca pe o pradă. Căldura de moment era puternică și părintele se dădu înapoi. Văzu că Raphael i se alăturase și privea în tăcere focul.

– Ce arzi acolo, părinte? îl întrebă.

– Ceva scris care a tentat deja pe cineva să păcătuiască și poate tenta și pe alții. E timpul să dispară.

După o clipă de tăcere, Raphael zise:

– Nu voi fi un preot rău, părinte.

Părintele Martin, un om care își arăta foarte puțin sentimentele, își puse în treacăt mîna pe umărul lui Raphael și spuse:

– Așa e, fiule. Cred că vei fi un preot bun.

Priviră împreună cum focul se stinge încet și ultimul fir de fum alb se pierde deasupra mării.

NOTA AUTORULUI

Prin plasarea acțiunii acestui roman polițist într-un colegiu teologic al Bisericii Anglicane nu am dorit să-i descurajez pe candidații la preoție, nici să sugerez vreun moment că vizitatorii unui astfel de colegiu, aflați în căutarea liniștii și a renașterii spirituale, sînt în pericol de a găsi o pace „mai permanentă“ decît își doreau. Prin urmare, este mai important să subliniez că St Anselm nu are drept model un colegiu teologic real, din trecut sau din prezent, și că preoții excentrici de acolo, studenții, personalul și musafirii sînt doar produsul imaginației scriitorului și a cititorilor săi.

Doresc să mulțumesc mai multor persoane care mi-au răspuns cu amabilitate la întrebări; orice erori, de teologie sau de altă natură, îmi aparțin. Îi sînt recunoscătoare în special răposatului arhiepiscop lord Runcie, reverendului Jeremy Sheeny, reverendului Peter Groves, doctorului Ann Preston de la Forensic Science Service și secretarei mele, Joyce McLennan, al cărei ajutor pentru acest roman a fost mai substanțial decît simpla transcriere la computer.

P.D. James

CUPRINS

CARTEA ÎNȚI

Nisipul ucigaș / 7

CARTEA A DOUA

Moartea unui arhidiacon / 173

CARTEA A TREIA

Voci din trecut / 315

CARTEA A PATRA

Un sfârșit și un început / 429

În seria de autor

P.D. JAMES

au apărut:

Gustul morții
Planuri și dorințe
O moarte ciudată
Moartea unui expert
Fiul omului
O meserie nepotrivită

vor apărea:

Original Sin
The Murder Room
The Lighthouse

Cînd cadavrul unui student la St Anselm, un colegiu teologic de pe coasta comitatului Suffolk, este descoperit îngropat sub un mal surpat, nu este foarte clar dacă a fost accident, sinucidere sau crimă. Misterul se adîncește cîteva zile mai tîrziu, cînd Margaret Munroe, o angajată a colegiului, este ucisă din cauză că-și amintește o întîmplare petrecută cu 12 ani în urmă și care ar putea avea consecințe catastrofale asupra vieții unui membru al comunității de la St Anselm. Apariția comandantului Dalglish, venit pentru investigații, nu oprește seria crimelor și polițistul se vede nevoit să descâlcească motivele complicate și neclare care stau la baza acestor decese, precum și legăturile ascunse dintre ele. Incestul, o căsătorie secretă, un copil din flori, o moștenire disputată sînt doar cîteva dintre ingredientele unei cărți scrise după toate canoanele unui bun roman polițist.

*rao
international
publishing
company*

ISBN 973-576-859-3

9 789735 768591

www.rao.ro
www.raobooks.com